
JYVÄSKYLÄN
YLEISKAAVA
2050

**Yleiskaavaluonnoksesta saadut lausun-
not ja mielipiteet**

Yhteenvetoraportti

19.5.2025

Sisällys

1. Johdanto	3
2. Tiivistelmä keskeisestä palautteesta ja niihin annetut vastineet.....	4
3. Saadut lausunnot	6
4. Saadut mielipiteet.....	40
4.1. Yhdistyksiltä ja yrityksiltä saadut mielipiteet	40
4.2. Köhniöntaustaa koskevat mielipiteet	70
4.3. Palokan Lehesvuoren EJK-merkintää koskevat mielipiteet	98
4.4. Liikennettä koskevat mielipiteet.....	114
4.5. Korpilahden aluetta koskevat mielipiteet	130
3.6. Taajaman läheisiä lievealueita koskevat mielipiteet	138
4.7. Palokan aluetta koskevat mielipiteet	145
4.8. Viher- ja virkistysalueita sekä luontoa koskevat mielipiteet	167
4.9. Muita asiakokonaisuuksia koskevat mielipiteet	190
5. Säilyke-alueista saatu palaute.....	231
6. Jyväskylän yleiskaavan 2050 seuraavat vaiheet.....	233

1. Johdanto

Jyväskylän yleiskaavaluonnos 2050 oli nähtävillä 17.1.-17.2.2025 välisenä aikana. Nähtävillä oloaikana saatiin 13 lausuntoa ja 228 mielipidettä.

Tässä yhteenvedossa on esitelty saadut lausunnot ja mielipiteet sekä niihin annetut kaavoittajan vastineet. Kaavaluonnoksesta saatu palaute koski laajasti erilaisia yleiskaavan sisältöjä ja palautteessa käsitellään niin laajoja asiakokonaisuuksia kuin yksittäisen maanomistajan kysymyksiä.

Palautteesta on tunnistettavissa neljä keskeistä asiakokonaisuutta, joista saatiin erityisesti palautetta. Nämä asiakokonaisuudet olivat:

- Köhniöntauksen alue
- Lehesvuoren maa-ainesten potentiaalinen käsittelyalue
- Uudet kehätiet, erityisesti nk. Läntinen kehätie (Ruoke-Lintukangas) ja nk. Koillinen kehätie (Palokka-Laukaantie-Sulunperä).
- Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja uusien asuin- ja työpaikka-alueiden rakentaminen

Näiden asiakokonaisuuksien palautteen tiivistelmät ja niihin annetut vastineet on esitetty heti raportin kohdassa 2.

Saadut lausunnot ja niihin annetut vastineet on esitetty kohdassa 3.

Saadut mielipiteet ja niihin annetut vastineet on esitetty kohdassa 4. Ensimmäisenä on esitelty yhdistyksiltä ja yrityksiltä saadut mielipiteet. Muut mielipiteet on jaoteltu teemoittain tai alueittain. Jos mielipiteessä on esitetty useita teemoja tai alueita koskevia mielipiteitä, on ne esitetty kohdassa 4.9. muita asiakokonaisuuksia sisältävät mielipiteet. Köhniöntausta ja Lehesvuoren koskeviin mielipiteisiin ei ole kirjattu yksittäisiä vastineita.

Yhteenvedossa ei esitetä mielipiteiden antajien tai mielipiteissä esitettyjä henkilötietoja, kuten nimiä, osoitteita tai kiinteistötunnuksia henkilötietoja koskevan lainsäädännön mukaisesti. Osassa mielipiteitä niiden tekstiä on korostettu erilaisin lihavoimain, kursivoimain ja otsikoinnin. Tässä yhteenvedossa mielipiteistä osa näistä muotoiluista on poistettu. Mielipiteissä olevia kuvia tai karttoja on sisällytetty tähän yhteenvedoon, mutta liitteinä olevia tekstejä tai kuvia ei ole esitetty. Kaikki saatu palaute on kuitenkin toimitettu kaupunkirakennelautakunnan jäsenille alkuperäisessä muodossa.

Kaavoittajan vastineissa on kuvattu perusteita yleiskaavaluonnoksen mukaiselle ratkaisulle ja sen säilyttämiselle tai todettu muutostarve seuraavaan kaavavaiheeseen. Lisäksi monissa vastineissa on kirjattu, että asiaa tutkitaan yleiskaavan jatkosuunnittelussa. Vastaus näihin mielipiteisiin annetaan, kun yleiskaava on seuraavan kerran nähtävillä.

Vastineissa ei ole otettu yksityiskohtaisesti kantaa sellaisiin mielipiteisiin ja asiasisältöihin, joita ei ohjata yleiskaavalla. Monet mielipiteet ovat myös sisällöllisesti laajoja, jolloin vastine on jouduttu rajamaan yleiskaavan kannalta keskeisiin sisältöihin.

Yleiskaavaluonnoksen nähtävillä olon aikana palautetta kaavaluonnoksesta kerättiin myös kartta-pohjaisella kyselyllä. Kyselyn vastauksista on laadittu erillinen yhteenvedo. Lisäksi alkuvuodesta 2025 säilytettävän arvoisista pientaloalueista (SÄILYKE) toteutettiin erillinen kysely. Tämän kyselyn tuloksien yhteenvedo sekä kaavoittajan vastine niihin on esitetty tässä raportissa kohdassa 5.

Saadun palautteen perusteella on päädytty ratkaisuun, että Jyväskylän yleiskaavasta 2050 tullaan laatimaan 2. kaavaluonnos. Raportin kohdassa 6. on kerrottu tarkemmin yleiskaavan seuraavista vaiheista ja tavoitteellisesta aikataulusta.

2. Tiivistelmä keskeisestä palautteesta ja niihin annetut vastineet

Köhniöntaukseen liittyviä mielipiteitä saatiin 95 kappaletta, jonka lisäksi aluetta käsiteltiin myös useissa laajempia asiakokonaisuuksia käsitelleissä mielipiteissä. Mielipiteissä vastustettiin Köhniöntauksen rakentamista virkistykseen, luontoarvojen ja maisemaan kohdistuvien haittojen vuoksi. Myös Keuruuntien meluvaikutusten vuoksi aluetta ei nähty soveltuvaksi asumiselle. Laajemmin Köhniötausta koskeviin mielipiteisiin voi tutustua raportin kohdassa 4.2.

Palokan Lehesvuoren maa-ainesten potentiaalisen läjitysalueen (EJK-merkintä) vastustettiin alueesta syntyvien terveys-, virkistys-, maisema-, liikenneturvallisuus- ja muiden haittojen vuoksi. Mielipiteissä alueen maisema- ja luontoarvoja pidettiin myös merkittävinä. Laajemmin Lehesvuorta koskeviin mielipiteisiin voi tutustua raportin kohdassa 4.3.

Yleiskaavaluonnoksen uudet kehätiet saivat runsaasti kielteistä palautetta. Palaute kohdistui sekä Palokan, Laukaantien ja Sulunperän yhdistävään nk. koilliseen kehätiehen, että Ruokkeen ja Lintukankaan väliseen nk. läntiseen kehätiehen. Muutamissa mielipiteissä kiinnitettiin huomiota myös Muuramen ja Ruokkeen väliseen nk. läntisen kehätien eteläiseen osuuteen. Mielipiteissä kehäteitä vastustettiin pääasiassa virkistysalueille ja virkistykseen aiheutuvien haittojen, meluvaikutusten ja luontoon kohdistuvien haittojen vuoksi. Luontohaittoja syntyy sekä metsäalueiden rakentamisen ja sirpaloitumisen sekä arvokkaiden luontokohteiden heikentymisen myötä. Laajemmin uusia kehäteitä koskeviin mielipiteisiin voi tutustua raportin kohdassa 4.4.

Yleiskaavassa osoitettuja uusia asuin- ja työpaikka-alueita sekä niiden tarvitsemia uusia katuja vastustettiin **luonto- ja metsäkadon** ja kytkeytyneisyyden heikentymisen takia. Mielipiteissä esitetään, että kaupungin kehittämisen tulisi olla ensisijaisesti ekologisesti kestävä ja uuden rakentamisen tulisi kohdentua jo rakentuneille alueille. Myös kaupungin ja väestön kasvua kritisoitiin, mikäli se aiheuttaa haittoja luonnolle. Laajemmin aihepiiriä koskeviin mielipiteisiin voi tutustua raportin kohdassa 4.8.

Kaavoittajan vastineet näihin asiakokonaisuuksiin ovat:

Köhniöntaus

Köhniöntauksen alueella on nykyisin voimassa Valkeämäen osayleiskaava, jossa Köhniöntaus on myös osoitettu asuinalueeksi. Koko kaupungin yleiskaavalla on tarkoitus korvata Valkeämäen osayleiskaava sen tullessa voimaan. Yleiskaavaluonnoksessa esitetty merkintä pohjautuu yleiskaavatyön yhteydessä tehtyyn tulevaisuuden pientaloalueiden edullisuustarkasteluun. Selvityksessä on tarkasteltu potentiaalisia Jyväskylän pientaloalueita, jotka vastaisivat seuraavien vuosikymmenten pientalorakentamisen tarpeisiin. Tarkastelun perusteella Köhniöntauksen alue on edullinen muihin tarkasteltuihin alueisiin nähden mm. sijaintinsa, palveluverkon saavutettavuuden ja kaupungin maanomistuksen kannalta. Alueen rakentamiseen liittyisi toisaalta suuria kynnyskustannuksia, joista merkittävimmät kohdistuvat Keuruuntien ja Mäyrämäentien risteysparantamiseen. Maantien liittymän parantaminen edellyttäisi yhteistyötä valtion ja kaupungin välillä. Yleiskaavaluonnoksen mukainen Köhniöntauksen alue ei ulottuisi Köhniönjärven rantaan saakka sekä rautatien melu- ja tärinävaikutuksien että alueella sijaitsevan kaupungin suojelualueverkostoon kuuluvien vanhempien metsien ja liito-oravan elinpiirien vuoksi.

Yleiskaavaluonnoksesta saadun runsaan palautteen vuoksi Köhniöntauksen alueesta laaditaan lisätarkastelu, joka toimii lähtökohtana alueen yleiskaavaratkaisun jatkovalmistelulle ja päätöksenteolle seuraavassa kaavavaiheessa. Tarkastelu tuottaa lisätietoa alueen keskeisistä hyödyistä ja haitoista sekä kustannuksista. Tarkasteluun pohjautuen linjataan, sisältyykö Köhniöntaus pientaloalueena seuraavaan kaavavaiheeseen.

Lisätarkastelussa kuvataan mm. yhteenveto pientaloalueiden edullisuustarkastelusta, tiedossa olevista luontoarvoista, lähialueiden virkistysalueiden kokonaisuudesta ja riittävydestä, meluvyöhykkeistä sekä kustannusarvio eritasoliittymän toteuttamisesta. Lisätarkastelun yhteydessä yleiskaavaratkaisun suunnitelmista laaditaan havainnollistava aineisto, mikä kuvaa myös alueen toteuttamisesta aiheutuvia maisemavaikutuksia Köhniönjärven suuntaan.

Palokan Lehesvuoren maa-ainesten potentiaalinen läjitysalue

Yleiskaavaluonnoksessa esitetty Lehesvuoren EJK-merkintä on perustunut Jyväskylän kaupungin vuonna 2021 laatimaan maa-ainesten loppu- ja käsittelypaikkojen selvitykseen. Selvityksessä etsittiin kaupungin omistamilta maa-alueilta parhaiten soveltuvia sijoituspaikkoja eri kriteerien perustella.

Selvityksen perusteella Lehesvuori todettiin yhdeksi potentiaalisimmista kohteista, ja se merkittiin tällä perusteella myös yleiskaavaluonnokseen.

Lehesvuoren alueesta saatu runsas palaute ja sen sisältö otetaan huomioon yleiskaavan jatkovalmistelussa. Lehesvuoren alueen merkintää arvioidaan uudelleen.

Toisaalta kaupunki tarvitsee tulevaisuudessakin maa-ainesten sijoituspaikkoja. Yleiskaavan jatkovalmistelun yhteydessä aiemmin tehdyn selvityksen analyysia laajennetaan ja siinä tarkastellaan uusia potentiaalisia sijoittumispaikkoja myös parhaiten soveltuvilta yksityisten omistamilta alueilta. Seuraavan kaavavaiheen merkinnät perustuvat laajennettuun analyysiin.

Kehätiet

Koillinen kehätie (Palokka - Seppälänkangas - Sulunperä)

Koillinen kehätie yhdistää Seppälänkankaan työpaikka- ja teollisuusalueen valtatielle 4 itään Sulunperän eritasoliittymään ja länteen Palokan eritasoliittymään. Yleiskaavaluonnoksen 2050 uusi pääkatumerkintä perustuu voimassa olevan yleiskaavan vastaavaan merkintään, joka mahdollistaa kadun yksityiskohtaisen suunnittelun ja asemakaavoituksen.

Koillinen kehäyhteys on esisuunniteltu yksiajorataisena katuna, joka turvaa kaupungin suurimman Seppälänkankaan työpaikka- ja teollisuusalueen saavutettavuutta ja huoltovarmuutta kaikissa olosuhteissa. Noin 8,9 kilometriä pitkästä uudesta yhteydestä on asemakaavoitettu 2,8 kilometriä (n. 30%). Asemakaavoitetut osuudet sijaitsevat välittömästi Laukaantien itä- ja länsipuolella. Elinkeinoelämän tarpeita palvelevaa katuä toteutetaan tarpeen mukaan alueen yritystonttien rakentuessa. Pääosa yleiskaavan mukaisesta poikittaisyhteydestä on asemakaavoittamatta, eikä näiden kehäyhteyden osien tarkentavaa suunnittelua tai toteutusta ole toistaiseksi aikataulutettu.

Koillisen kehäyhteyden toteutuksella olisi sekä myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia. Myönteisenä se nähdään erityisesti liikennejärjestelmän toimivuuden, elinkeinoelämän toimintaedellytysten ja kokonaisturvallisuuden näkökulmista. Talouden, ympäristön ja sosiaalisten vaikutusten osalta kehätien mahdollisella toteutuksella tulisi olemaan sekä myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia. Kehätien vaikutusten arviointia täsmennetään kaavan jatkovalmistelussa.

Läntinen kehäyhteys (Muurame – Ruoke - Lintukangas)

Yleiskaavaluonnoksessa esitetty Läntinen kehätie on osoitettu perustuen Keski-Suomen maakuntakaavaan ja seututien Ruoke-Lintukangas yhteysvälistä vuonna 2024 valmistuneeseen toimenpideselvitykseen. Maakuntakaavassa kehätien pohjoisosa on merkitty uutena seututienä ja eteläosa (Muurame-Ruoke) 2007 valmistuneeseen yleispiirteiseen linjauskäytäväs selvitykseen perustuen ohjeellisena seututienä. Alueidenkäyttölain periaatteiden mukaan maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa. Muurame-Ruoke tieyhteyden tarve ja toteutettavuus tulisi selvittää maakuntakaavaa päivitettäessä.

Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, metsien säästäminen ja uusien asuin- ja työpaikka-alueiden rakentaminen

Yleiskaavan tarkoituksena on alueidenkäyttölain mukaisesti yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. Yleiskaavaluonnoksen siniviherrakenteen merkintöjen tavoitteena on turvata sekä luonnon monimuotoisuutta että lähivirkistysalueiden saavutettavuutta.

Yleiskaavan tavoitteissa ja sisällöissä on pyritty monilla keskeisillä kaavaratkaisuilla vähentämään yhdyskuntarakenteen laajentumista ja edistämään kestävää liikkumista. Toisaalta kaupungin väestönkasvu sekä asuin- ja työpaikkarakentamisen tavoitteiden toteuttaminen edellyttää yhdyskuntarakenteen laajentumista myös uusille alueille. Tilastokeskuksen uusimmassa väestöennusteessa väestömäärän kasvun ennakoitaan jatkuvan nykyisellä yli 1000 asukkaan vuosittaisella kasvulla 2030-luvun taitteeseen saakka, jonka jälkeen väestönkasvu olisi nykyistä pienempää. Ennusteen mukaan vuoden 2050 väestömäärä olisi noin 20 000 nykyistä suurempi. Yleiskaavan luonteen mukaisesti siinä varaudutaan myös erilaisiin tulevaisuuden kehityskulkuihin ja toteutumisen vaihtoehtoihin.

Yleiskaavaan kohdistuu luonnon monimuotoisuuden ja virkistysalueiden turvaamisen kanssa ristiriidassa olevia tavoitteita. Yleiskaavassa on haettu yhteensovittavaa ratkaisua niin, että uudet asuin- ja työpaikka-aluevaraukset kohdistuvat arvokkaimpien luontoalueiden ulkopuolelle. Suojelualueverkoston vahvistamisella, moniarvoalueiden ja viheryhteyksien osoittamisella on pyritty sekä turvaamaan monimuotoisuutta että virkistysalueiden tarjontaa. Kaavan tulevassa valmistelussa tehdään vielä uudelleentarkasteluja kaavaratkaisun ja -merkintöjen kehittämiseksi. Lisäksi vaikutusten arviointia on tarkoitus täydentää niin, että kaavan haitalliset luonto- ja ilmastovaikutukset tulevat yhä paremmin esille.

3. Saadut lausunnot

Lausunto 1. Metsähallitus

Metsähallituksen lausunto Jyväskylän yleiskaavan 2050 luonnoksesta. Jyväskylän kaupunki on asettanut Jyväskylän yleiskaavan 2050 luonnosaineiston nähtäville maankäyttö- ja rakennusasetuksen 30 §:n perusteella. Metsähallitus on tutustunut kaavaluonnokseen ja antaa lausunnon valtion maa- ja vesiomaisuuden haltijana ja hoitajana. Metsähallitus harjoittaa toimialallaan liiketoimintaa ja hoitaa sille säädettyjä julkisia hallintotehtäviä. Julkisiin hallintotehtäviin kuuluu valtion perustettujen luonnonsuojelualueiden ja suojeluun varattujen alueiden hallinta ja hoito. Lisäksi sillä on erityisvastuu eräiden uhanalaisten lajien seurannasta ja suojelun edistämisestä. Metsähallitus lausuu kaavaluonnoksesta ja valmisteluaineistosta seuraavaa:

Jyväskylän yleiskaava 2050 on oikeusvaikutteinen, tarkempaa maankäyttöä ohjaava yleiskaava, joka uudistaa kaupungin strategisen yleiskaavan vuodelta 2014. Yleiskaava 2050 korvaa osan

voimassa olevista osayleiskaavoista, ja muuttaa joitakin osayleiskaavoja. Kaavan tavoitteena on luoda edellytykset kaupungin kestäväälle kasvulle ja asukkaiden sujuvalle arjelle. Jyväskylän kaupungin strategian mukaisesti kaava pyrkii edistämään resurssiviisautta, luonnon monimuotoisuutta sekä virkistyskäyttömahdollisuuksia. Erityisteemoina ovat kaupungin kasvava väkiluku ja uuden asuinrakentamisen sijoittuminen.

Kaavaratkaisu ja -merkinnät

Kaavaselostuksen mukaan yleiskaavassa on osoitettu uusia luonnonsuojelualueita ja suojelualueita kaupungin metsäohjelman linjauksen mukaisesti täydennettyyn suojelualueverkostoon perustuen. Kaupungin omistamilla alueilla on osoitettu uusina suojeluverkostoon kuuluvia alueita yhteensä 550 hehtaarin laajuudelta SL- tai S-merkinnöin. Zonation-ohjelmaa on hyödynnetty alueiden valinnassa ekologisen vaikuttavuuden varmistamiseksi. Jää epäselväksi, miten optimointi on tehty: onko ensisijaisesti pyritty muodostamaan suojelualuekokonaisuuksia, vai pyritty parantamaan olemassa olevien suojelualueiden kytkeytyneisyyttä? Valtion omistamista luonnonsuojeluun varatuista alueista suojeluarvoiltaan merkittävimpiä kokonaisuuksia ovat Korospohjan alue ja muut Päijänteen ranta-alueet, sekä Kanavuoren alue. Toistaiseksi perustamattomiin suojelualueisiin lukeutuu mm. valtakunnallisiin suojeluohjelmiin kuuluvia kohteita sekä Metso-kohteita. Näiden alueiden säädösvalmistelua ei ole vielä aloitettu. Siniviherrakenneselvityksen yhteydessä on tehty pienvesiselvitys. Arvokkaat purot ja norot on osoitettu yleiskaavassa uusina merkintöinä. Kaupungin luonnonsuojeluohjelma, jonka yhteydessä kerätään täydentävää tietoa luontoarvoista, valmistuu vuonna 2025. Ehtivätkö tulokset vaikuttaa tähän kaavaan vielä ehdotusvaiheessa?

S- ja V-alkuiset merkinnät kaavakartassa muodostavat Jyväskylän kaupungin siniviherrakenteen. Verkoston kokonaistarkastelun helpottamiseksi olisi tärkeää, että kaikki valtion omistamat, lakisääteiksi perustettavat sekä jo perustetut luonnonsuojelualueet olisi osoitettu SL-merkinnällä. Metsähallituksen suojeluun varatut alueet ovat ladattavissa SYKE:n avoimesta latauspalvelusta (aineisto palvelussa nimellä "Valtion muut suojelualueet"): <https://ckan.ymparisto.fi/fi/dataset/valtion-muut-suojelualueet>. Ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyvät tavoitteet on huomioitu hyvin kaavaratkaisussa. Sopeutumiskyvyn parantamista haetaan esimerkiksi latvuspeittävyiden lisäämisellä sekä siniviherrakenteen vahvistamisella. Paikoin kuitenkin muodostuu haasteita mm. hulevesien hallinnassa uusilla rakennettavilla alueilla. Tältä osin ratkaisut on delegoitu asemakaavataso suunnitteeseen.

Kaavamääräykset ja vaikutusarviointi

Natura 2000-verkostoon kuuluvia alueita koskevaa kaavamääräystä voisi täsmentää Luonnonsuojelulain 34§ mukaisella heikentämiskiellolla: toimenpiteet eivät saa merkittävästi heikentää suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Metsähallitus kiinnittää huomion siihen, että asianmukaisin selvityksin on varmistettava, ettei yleiskaavaratkaisu heikennä merkittävästi Natura-alueiden luonnonarvoja. Natura-tarvearvioinnissa tulisi pystyä joko poissulkemaan merkittävien heikentävien vaikutusten mahdollisuus, tai laatia varsinainen Luonnonsuojelulain 35§ mukainen Natura-arviointi. Kaavan vaikutusarvioinnissa on käsitelty tarkemmin ainoastaan ne Natura-alueet, joiden läheisyyteen liittyy maankäytön muutoksia. Joidenkin Natura-alueiden läheisyyteen on kaupungin omistamille alueille osoitettu uusia SL-alueita.

Syväojanmäen Natura-alue (FI0900134, SAC) on käsitelty pintapuolisesti. Härkösuu-Hongistonkorpi (FI0900006, SAC) sijaitsee lähellä teollisuus- tai työpaikka-aluevarausta, mutta vaikutuksia suon vesitalouteen ei katsota aiheutuvan.

Kanavuori - Koskenvuoren (FI0900003, SAC) Natura-alueen osalta on VT4 -parantamishankkeen yhteydessä tehdyn Natura-arvioinnin (Valtatie 4 parantaminen välillä Kanavuori – Haapalahti, Jyväskylä. Vaikutukset Kanavuori-Koskenvuori (FI0900003) NATURA 2000 -alueeseen, Ramboll, 2.6.2023) johtopäätösten mukaan tunnistettu välittömiä ja välillisiä, rakentamisen tai toiminnan aikaisia haitallisia vaikutuksia alueella esiintyvään suojeluperustelajiin, liito-oravaan. Vaikutuksia ei kuitenkaan arvioida merkittäviksi, mikäli lieventämistoimenpiteet osoittautuvat toimiviksi. Arviointiin jää epävarmuus lieventämisen vaikuttavuudesta. Metsähallitus toivoo kaavan vaikutusarviointia täydennettävän siten, että Natura-alueisiin kohdistuvat potentiaalisesti heikentävät vaikutukset on eritelty, myös vaikutusten kohteena olevien lajien ja luontotyyppien suhteen. Johtopäätöksenä tulisi arvioida, minkä alueiden suhteen on syytä tehdä varsinainen Natura-arviointi (ellei ole jo tehty) asemakaavan tai osayleiskaavan yhteydessä.

Kaavoittajan vastine:

Yleiskaavaan lisätään kaikki valtion omistamat ja lakisääteiksi perustettavat luonnonsuojelualueet. Natura-arvioinnin tarveharkintaa tullaan täydentämään kaavan seuraavaan vaiheeseen mennessä.

Lausunto 2. Muuramen kunta

Jyväskylän kaupunki pyytää lausuntoa valmistuneesta yleiskaavaluonnoksesta 17.2.2025 mennessä.

Päätavoitteena on luoda edellytykset kaupungin kestäväälle kasvulle ja asukkaiden sujuvalle arjelle. Yleiskaavan yksityiskohtaisemmat tavoitteet on esitetty neljässä kokonaisuudessa: resurssiviisas yhdyskuntarakenne, fiksu ja kestävä liikkuminen, vihreä ja sininen ympäristö ja monipuoliset mahdollisuudet elinkeinoille. Yleiskaava- luonnos esitetään kolmella kartalla. Kaavakartalla 1 on taajama-alueet, kaavakartalla 2 taajama-alueiden erityisominaisuudet ja arvokkaat alueet sekä kaavakartalla 3 maaseutualueet. Yleiskaavan on tarkoitus valmistua vuonna 2026.

Muuramen kunnan rajaa vasten voimaan jää Tikkalan osayleiskaava, Taka-Keljon osayleiskaava ja Korpilahden Päijänteen rantayleiskaava.

Kaavakartalla 1 merkittävä aluevarausmuutos aikaisempaan yleiskaavaan nähden Muuramen kannalta on Eteläportin alueen teollisuus- ja työpaikka-alueen (T) laajennus sekä Rauvanlahden rannalla nykyistä yleiskaavan mukaista taajamamerkintää on muutettu maa- ja metsätalousalueeksi (MU) ja luonnonsuojelualueeksi (SL-1). Kaavakartalla 1 Muuramen kunnan puolelle jatkuvat viiva-merkinnät; uusi tai merkittävästi parannettava moottori- tai moottoriliikennetie (vt9), yhdystie tai kokoojaku (Kinkomaantie, Ronsuntaipaleentie), voimajohtolinjat (110/220/400kV), valtakunnallisesti merkittävä päärata, veneväylä sekä Muurame-Ruoke seututien ohjeellinen sijainti. Näistä yhteysmerkinnöistä moottorikelkkareitit ovat aikaisempaan yleiskaavaan nähden uusia merkintöjä, ja joita ei ole Muuramen puolen yleiskaavoissa eikä asemakaavoissa.

Kaavakartalla 2 Muuramen kunnan puolelle jatkuvat pohjavesialue (Sarvivuori) ja päävirkestysreitti (Kuusmäki-Tikkamäki-Kirkkokangas-Valkeavuori Naturan suuntaan). Päävirkestysreitti on aikaisempaan yleiskaavaan nähden eri lailla linjattu myös Muuramen puolella (vrt Jyväskylän karttapalvelu). Rajalle kohdistu moottorikelkka reitti, siniviherrakenteen kannalta merkittävä yhteys (rajautuu Sääksvuoreen), kansainvälinen pyöräreitti (Kinkovuorentien, kaavamerkintä kartalla sininen katkoviiva, mutta merkintöjen selityksessä väri toinen?). Punaista katkoviivaa ei ole merkintöjen

selityksissä, liittyyne pyöräilyn pääreittiin. Nykyisessä yleiskaavassa oleva uusi yhteys Kinkovuorentieltä vt9:lle ei ole enää luonnoksessa mukana. Tämä yhteys on Muuramen puolella osayleiskaavassa ohjeellisena merkintänä.

Kaavakartalla 3 (maaseutualueet) Muuramen kunnan puolelle jatkuvat pohjavesialue (Viipurinkana), päävirikistysreitti (Kuusmäki-Tikkamäki-Kirkkokangas-Valkeavuori Naturan suuntaan), moottorikelkkareitti, valtakunnallisesti merkittävä päärata, veneväylä sekä seututie ja uusi tai merkittävästi parannettava moottori- tai moottoriliikennetie.

Jyväskylän yleiskaavaluonnos ei ole ristiriidassa Muuramen puoleisen rajapinnan maankäytön kannalta. Muurame-Ruoke seututien ohjeellinen sijaintivaraus on hyvä säilyttää ja merkinnän mukaisesti sen toteutusedellytykset, tarkempi sijainti ja ominaispiirteet ratkaistaan tarpeen vaatiessa tarkemmissa selvityksissä. Ko linjaus on myös Muuramen puolen osayleiskaavassa. Kinkovuorentieltä Muuramen keskustan ohittava yhteys vt9:lle on perusteltua poistaa, koska taajama-alueita Raudanlahden rannalta on supistettu merkittävästi. Muuramen kunnan puolelta se voidaan aikanaan poistaa, kun nykyistä osayleiskaavaa päivitetään.

Kuusmäki-Tikkamäki-Kirkkokangas-Valkeavuori Naturan suunnalle osoitettu päävirikistysreitin osalta on epäselvyyttä (Keski-Suomen maakunta-alue? Taka-Keljo hanke?). Nykyisessä Jyväskylän yleiskaavassa tuolle alueella osoitettu reitti on erilailla linjattu kuin mitä nyt esillä olevassa yleiskaavaluonnoksessa. Epäselvyys voi johtua täällä olevista henkilövähdöksistä tms, mutta tähän reitistön linjaukseen toivomme lisätietoa.

Kiitokset viranomaistahoille järjestetystä erillisestä esittelytilaisuudesta 28.1.2025.

Kaavoittajan vastine:

Yleiskaavan jatkosuunnittelussa Kuusmäki-Tikkamäki-päävirikistysreitin linjausta tarkennetaan yhdessä Muuramen kunnan kanssa.

Lausunto 3. Finavia Oyj

Jyväskylän kaupunki on pyytänyt Finavia Oyj:ltä lausuntoa Jyväskylän yleiskaavan 2050 kaavaluonnoksesta 17.2.2025 mennessä.

Jyväskylän yleiskaavan 2050 luonnoksessa on esitetty Jyväskylän lentoaseman lentokonemelualue ja lentoliikenteen esterajoituspintojen alue niihin liittyvine kaavamääräyksineen. Kaavaselostuksessa on todettu, että lentoliikenteen aluevaraus esitetään erillisenä merkintänä yleiskaavaehdotuksessa.

Yleiskaavaluonnoksen kaavakartalla 3 on esitetty Jyväskylän lentoaseman vuodelle 2030 ennustettu kokonaisliikenteen Lden 55 dB ylittävä lentokonemelualue. Kaavaselostuksessa on todettu, että tämä on uusin käytettävissä oleva Jyväskylän lentoaseman ennustetilanteen lentokonemelualue. Kaavamääräyksen mukaan lentokonemelualueelle ei tule osoittaa asumista tai muita meluherkkiä toimintoja.

Yleiskaavaluonnoksessa on esitetty myös Jyväskylän lentoaseman esterajoituspintojen alue. Kaavamääräyksessä on todettu alueen rajoitukset rakennusten ja rakennelmien korkeuteen sekä ilmailun 158 §:n vaatimukset ja lentoestelupa. Finavia katsoo, että esterajoituspintojen

kaavamääräyksessä tulisi rakennusten ja rakenteiden ohella todeta myös puusto- ja maastoesteet rajoitettavina tekijöinä.

Finavia lausuu, että Jyväskylän lentoaseman LL-alueen rajausta on tarpeen tarkastella uudelleen. LL-alueen tarkastelussa arvioidaan ja pyritään varautumaan lentoaseman maankäyttöön vaikuttaviin tulevaisuuden tarpeisiin siten, että lentoaseman toiminnan ja lentoliikenteen järjestämisen kannalta merkittävät toiminnot ja laitteet voidaan sijoittaa alueelle. LL-alueen laajuuden arvioimisessa otetaan huomioon Jyväskylän lentoaseman kiitotielle aiemmin suunnitellut varaukset kiitotien jatkamiseksi luoteeseen 200 m ja kaakkoon 300 m. Finavia pyrkii laatimaan LL-alueen rajauksen kevään 2025 aikana.

Kaavoittajan vastine:

Yleiskaavan jatkosuunnittelussa otetaan huomioon Finavialta saatava uusi LL-alueen rajausta.

Lausunto 4. Alva Sähköverkko Oy

Yleiskaavoituksen Rejlersin laatimassa energiaselvityksessä on huomioitu vihreän siirtymän aiheuttamat muutokset yleisellä tasolla. Raportissa on mainittu mm. seuraavaa ”Tehontarve nousee sääntelyn ja lataustarpeen kasvun seurauksena myös saman sijainnin sisällä, mikä edellyttää ennakointia myös sähköverkon kehittämisessä.”

Alva Sähköverkko on tehnyt yhdessä ulkopuolisen konsultin kanssa vuonna 2024 vuoteen 2040 ulottuvan sähköverkon tulevaisuusskenaarion. Tässä työssä on arvioitu Alva Sähköverkon jakelualueen tulevaa tehotarvetta ja edelleen sitä millaisia sähköverkon kehittämistoimenpiteitä (investointeja) tämä vaatii.

On arvioitu, että tämä tarkoittaa jakelualueellamme huipputehon kaksinkertaistumista nykyisestä. Tämän takia meidän on vahvistettava verkkoamme merkittävästi, jotta pystymme siirtämään tämän kasvavan tehon.

Jotta pystymme palvelemaan asiakkaita nykyisellä hyvällä tasolla, on arvioitu, että meidän on vuoteen 2040 mennessä...

... rakennettava noin 20–25 km 110 kV maakaapeliverkkoa.

... rakennettava 2–3 uutta sähköasemaa.

... lisättävä muuntokapasiteettia sähköasemille 4–5 uuden päämuuntajat verran.

... otettava käyttöön yli 30 uutta johtolähtöä sähköasemilta.

... rakennettava noin 130 km 20 kV maakaapeliverkkoa.

... rakennettava noin 80 uutta jakelumuuntamoita.

... vaihdettava noin 20 jakelumuuntamoon suurempi jakelumuuntaja.

... rakennettava noin 80 km uutta 0,4 kV maakaapeliverkkoa.

Merkittävimmät myös kaavoitukseen näkyvät rakenteet, joita teemme ovat 110 kV verkon rakentaminen sekä uudet sähköasemat. 110 kV verkkoa rakennamme kaupunkialueella maakaapelirakenteella, joten ilmajohdolle tyypillistä leveää johtokatua emme tarvitse. Tyypillisesti 110 kV maakaapelin varaama alue on kaapelin keskilinjasta noin 3 metriä molempiin suuntiin.

Olemme jo tekemässä yhteistyössä Jyväskylän kaupungin kanssa suunnittelua 110 kV maakaapeliverkon osalta reitille Tourula-Kangasvuori-Varikko. Tämän jälkeen meillä on tarkoituksen suunnitella vastaavalla tavalla myös kaikki muut tarvittavat uudet reitit. Uusien reittien lisäksi lähiaikoina on tarkoituksena myös aloittaa uusien sähköasematonttien kaavoitus ja hankinta.

Mikäli nämä ovat mahdollista tai tulee ottaa huomioon jo 2050 yleiskaavassa. Toivoisimme näin tapahtuvan, jotta Alva Sähköverkko voi omalta osaltaan olla tukemassa tulevaisuuden ilmastotavoitteita, vihreää siirtymää sekä Jyväskylän kaupungin kehittymistä.

Kaavoittajan vastine:

Yleiskaavaluonnoksessa on osoitettu kantaverkon nykyiset voimajohdot ja voimajohtojen kehittämistarpeet. Kaupunkialueen 110 kV maakaapeleita ei ole kuitenkaan osoitettu yleiskaavaluonnoksessa.

Yleiskaavan jatkosuunnittelussa on hyvä varmistaa, että yleiskaavassa on huomioitu Alvan sähköverkon kehittämistarpeet ja aiheesta on hyvä pitää erillinen neuvottelu.

Lausunto 5. Toivakan kunta

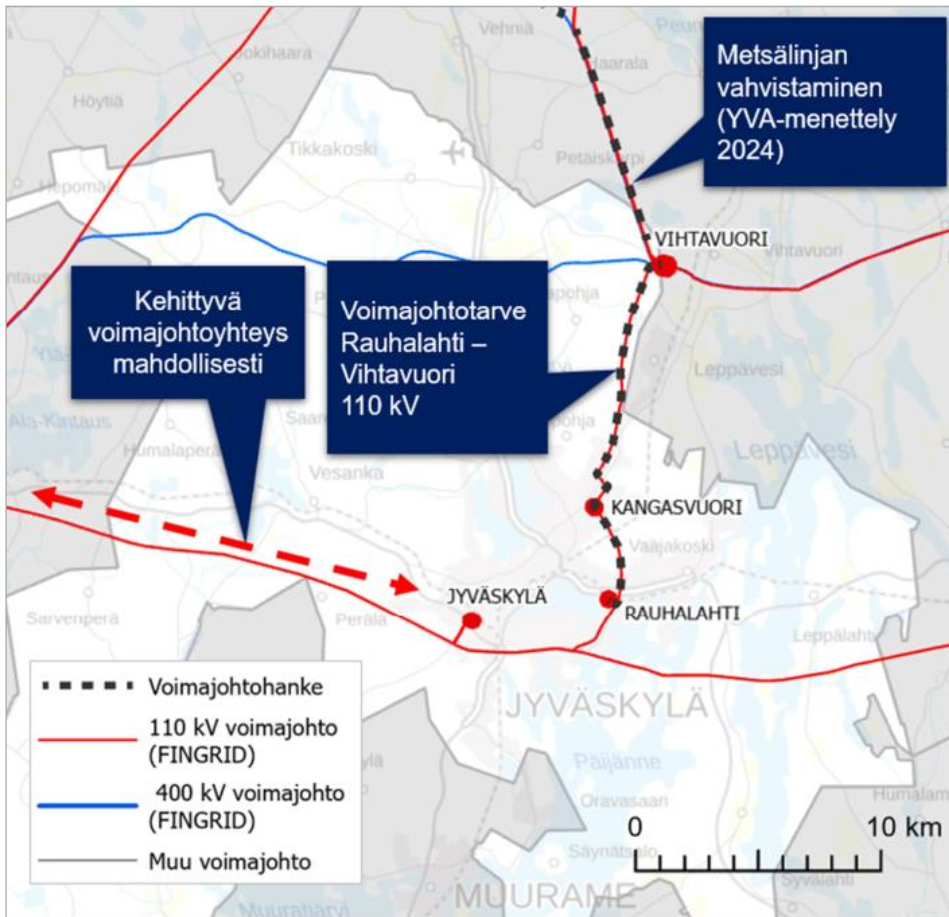
Kuntaympäristölautakunta toteaa lausuntonaan, että nyt laadittu Jyväskylän yleiskaavan 2050 luonnos edistää hyvin muun muassa yhteisen Jyväskylän seudun kuntien MAL-kehityskuvassa esitettyjä seudullisia tavoitteita. Maakunnan keskuskaupungin vetovoimaisuus luo positiivisia kehitysnäkymiä myös tänne seutukuntien kehittämiseen. Kaavaluonnoksessa esitetyllä yleiskaavan sisällöllä ei ole suoraan välittömiä vaikutuksia Toivakan kunnan omaan maankäyttöön. Seutuyhteistyöstä nostetaan esiin myös Mustankorkean seudullisesti tärkeän jätteenkäsittelyalueen toiminnan turvaaminen esimerkiksi riittävän suojaetäisyyksin asumiseen nähden. Toivakan kunnalla ei ole muuta lausuttavaa laaditusta yleiskaavaluonnoksesta.

Kaavoittajan vastine:

Todetaan lausunto, ei tarvetta vastineelle.

Lausunto 6. Fingrid Oyj

Kiitämme lausuntopyynnöstänne. Jyväskylän alueella on Fingridin nykyisiä voimajohtoja sekä Jyväskylän, Rauhalahden ja Kangasvuoren sähköasemat.

Kuva 1. Fingridin nykyiset ja kehittyvät voimajohdot sekä sähköasemat Jyväskylässä.

Jyväskylän alueen kaavoituksessa on otettava huomioon seuraavat Fingridin voimajohtohankkeet tai voimajohtojen kehittämistarpeet:

- **Metsälinjan vahvistaminen:** Fingrid suunnittelee uutta 400+110 kilovoltin (kV) voimajohtoa Vaalan ja Vihtavuoren välille. Hankkeen YVA-menettely päättyi vuonna 2024. Fingrid on valinnut jatkosuunnitteluun etenevät reittisuudet syyskuussa 2024 ks. verkkosivu www.fingrid.fi/kantaverkko/rakentaminen/hankkeet/metsalinjan-vahvistaminen/#yva-menettely.

Rauhalampi-Vihtavuori: Fingrid on varautunut toiseen 110 kV voimajohtoon välillä Rauhalampi - Vihtavuori, joka sijoittuisi nykyisen 110 kV voimajohdon rinnalle. Keski- Suomen maakuntakaavassa on varaus kyseiselle uudelle 110 kV voimajohdolle yhteystarpeena.

Fingrid seuraa aktiivisesti alueen kehittymistä ja tarkastelee parhaillaan kantaverkon vahvistamistarpeita. Uutena tietona tuomme esille, että olemme alustavasti tunnistanee tarpeen vahvistaa 110 kV voimajohtoyhteyttä Jyväskylän sähköasemalta länteen Petäjäveden suuntaan.

Toimitamme tarvittaessa tarkempia tietoja suunnitelluista voimajohtoista ja niiden tilantarpeesta.

Yleiskaava osoittaa Jyväskylän maankäytön yleispiirteisesti. Uusiin voimajohtoihin ja voimajohtojen yhteystarpeisiin on otettu kantaa omalla kaavamerkinnällään (Uusi voimajohto tai voimajohtojen yhteystarve (110/220/400kV)). Tarkempi yhteensovitus kehittyvän maankäytön on luontevaa tehdä aikanaan asemakaavoituksessa. Muistutamme kaavoituksen lähtökohdaksi yleisluontaisesti seuraavista asioista:

- Kaavoituksen täytyy mahdollistaa valtakunnallisesti merkittävien voimansiirtoyhteyksien ylläpito ja kehittäminen.
- Voimajohtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa ristiriidassa sähköturvallisuuden kanssa eikä toiminta voi aiheuttaa vaaraa voimajohdon käytölle ja kunnossa pysymiselle.
- Alueita ei saa suunnitella sellaiseksi, että ne olisivat ristiriidassa Fingrid Oyj:lle lunastetun käyttöoikeuden supistuksen tai yleisten turvallisuusmääräysten kanssa. Voimajohtoalueelle ei voida sijoittaa rakennuksia tai rakennelmia ilman erityistä lupaa. Em. rakenteet tai laitteet eivät pääsääntöisesti saa olla yli kaksi metriä korkeita. Rakennusrajoitusalue koskee maanpäällisiä ja maanalaisia rakennuksia.
- Voimajohdon rajoituksia maankäytölle käsitellään Fingridin julkaisemassa oppaassa Ohje voimajohtojen huomioon ottamiseen yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maakäytön suunnittelussa, joka on ladattavissa Fingridin Internet-sivuilta <https://www.fingrid.fi/kanta-verkko/maankaytto-ja-ymparisto/voimajohtoalueiden-hyodyntaminen/ohjeita-kaavoittajalle/>.
- Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/risteamalausunnot.

Fingrid osallistuu mielellään kaavoitukseen lausuntojen antajana sekä keskusteluun maankäytön ja rakentamisen tarpeiden yhteensovituksista.

Yleiskaavat ja asemakaavat, joissa on Fingrid Oyj:n voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnolle mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi.

Tämä lausunto koskee vain Fingrid Oyj:n voimajohtoja.

Kaavoittajan vastine:

Lausunnossa esitetyn uuden 110 kV voimajohtoyhteyden merkitsemistä Jyväskylän sähköasemalta länteen Petäjäveden suuntaan yleiskaavaan voidaan tarkastella jatkosuunnittelussa, mikäli Fingrid näkee merkinnän tarkoituksenmukaisena.

Lausunto 7. Keski-Suomen liitto

Jyväskylän yleiskaavan päätavoitteena on luoda edellytykset kestäväälle kasvulle ja asukkaiden sujuvalle arjelle. Tavoitteita tarkennetaan resurssiviisaan yhdyskuntarakenteen, fiksun ja kestävän liikumisen, vihreän ja sinisen ympäristön ja elinkeinojen monipuolisten mahdollisuuksien kokonaisuuksien ja kokonaisuuksille asetettujen osatavoitteiden kautta. Yleiskaavan ajantasaisuuden arvioinnin yhtenä tärkeänä lähtökohtana on väestöennuste, jonka pohjalta on edullisuustarkastelun avulla tutkittu esimerkiksi voimassa olevan yleiskaavan taajamarakenteen aluevarauksia ja merkintöjä. Yhdyskuntarakenteen tiivistyminen täydennysrakentamista suosivan strategian ansiosta, samoin taajama-alueen laajentuminen erityisesti työpaikka-alueina korostavat moniarvoisen sini-viherrakenteen ja ekologisten yhteyksien tunnistamisen ja huomioimisen merkitystä. Yleiskaavaprosessin yhteydessä on tarkoitus myös kumota pääosin toteutumattomia osayleiskaavoja ja korvata ne strategisemmalla yleiskaavalla.

Yleiskaavan tavoitteet ja suhde maakuntakaavaan

Osana yleiskaavan tavoitteita tukevaa strategista viitekehystä olisi hyvä tarkastella myös Keski-Suomen strategiaa 2025-50. Strategian punainen lanka on kokonaiskestävyys. Maakuntastrategian tavoitteet, maakuntakaava ja Maakuntakaavan 2040 yhteydessä tutkittu hyvinvoinnin aluerakenne on ansiokkaasti huomioitu esimerkiksi yhtenä sini-viherrakenteen selvityksen lähtökohtana.

Yleiskaavan suhde maakuntakaavaan on huomioitu yleiskaavan yhtenä lähtökohtana. Keski-Suomen maakuntakaavojen yleiskaavoitusta ohjaaviin merkintöihin ja määräyksiin olisi syytä tarkemmin viitata kaavaselostuksessa. Jyväskylän yleiskaavan tavoitteet, selvitykset ja johtopäätökset tulevat huomioitaviksi myös parhaillaan käynnissä olevassa maakuntakaavan ajantasaisuustarkastelussa. Toteutuessaan alueidenkäyttölain (1999/132) vireillä olevat muutokset saattavat vaikuttaa maakuntakaavan ja yleiskaavan suhteisiin esimerkiksi kaupan sijoittumisen ohjauksen osalta.

Jyväskylän kaupunki on MAL-sopimuksessa sitoutunut kasvattamaan kestävien kulkumuotojen osuutta 55 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. MAL-tavoitteeseen peilaten on hyvä, että yleiskaavaratkaisussa lähtökohtana on ohjata tehokasta asuinrakentamista ja muuta tehokasta maankäyttöä niille yhdyskuntarakenteen vyöhykkeille, joilla edellytykset kestäväälle liikkumiselle ovat parhaat. Kaavassa mm. yleiskaavamääräyksiin edistetään jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen parempia olosuhteita. Yleiskaavaratkaisu tukee osaltaan myös maakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa Jyväskylän MAL-kaupunkiseutua koskevia kestävän liikkumisen tavoitteita.

Yleiskaavan esitystapa kartoilla 1, 2 ja 3 selkeyttää yleiskaavakokonaisuutta ja kaavan ohjausvaikutuksen ymmärtämistä. Kaavaselostuksen rakenne tukee yleiskaavan esitystapaa ja esittää loogisesti mm. keskeiset muutokset suhteessa lainvoimaiseen yleiskaavaan.

Kaavaratkaisu on pääosin perusteltu mm. vaikutusten arvioinnin yhteydessä. Yleiskaavan kuntatalousvaikutukset on ansiokkaasti kytketty osaksi kaavan tavoitteita.

Merkinnät ja määräykset

Kaavakartoilla annetaan tuulivoimaloiden ja suurien aurinkovoimaloiden rakentamista koskevat koko kaava-alueella koskevat yleismääräykset. Ne ovat luonteeltaan toteavia eivätkä suoraan ohjaa tarkempaa suunnittelua. Aurinkovoiman rakentamiseen liittyvä määräys, jonka mukaan aurinkovoimaloita voidaan rakentaa soveltuvilla alueilla, saattaa aiheuttaa myös tulkinnallisen ristiriidan. Yleiskaavan kiertotalousselvitysten perusteella soveltuvia alueita on myös alueilla, jotka on yleiskaavan pääkäyttötarkoitusta osoittavalla kartalla varattu esimerkiksi virkistysalueeksi (V), esimerkkinä Haukanniemi. Tuulivoiman ja aurinkovoiman rakentamiseen ja sijoittumisen mahdollisuuksiin liittyvät toteamukset tulisi esittää kaavaratkaisua perustelemina kannanottoina kaavaselostuksessa.

Maakuntakaavan 2040 koko maakuntaa koskeva Uusiutuva energia-määräys ohjaa myös tuulivoiman ja siihen liittyvää sähkönsiirron suunnittelua. Maakuntakaavassa ei anneta aurinkovoiman sijoittumista koskevia määräyksiä.

Yleiskaavakartoilla osoitetaan pyöräilyn pää- ja aluereitit sekä uutena merkintänä joukkoliikenteen kannalta tärkeät kadut ja katuosuudet. Maakuntakaavasta 2040 on huomioitu yleiskaavaluonnoksessa ohjeellisella merkinnällä EuroVelo 11. Merkinnät tukevat yleiskaavan tavoitetta kestävän liikkumisen edellytysten parantamisesta. Myös merkinnät kestävän liikkumisen tiivis taajama ja kestävä liikkumisen taajama tukevat liikkumista kestäville kulkumuodoille sekä kokonaiskestävyyden ajattelua.

Keski-Suomen liitto näkee positiivisena sen, että yleiskaavatasolla on alustavasti tunnistettu alueellisen lähijoukkoliikenteen kehittämiseen liittyen potentiaalisia seisakevarauksia.

Yleiskaavan liikennettä koskevat varaukset ja merkintätavat ovat pääosin maakuntakaavan mukaisia. Poikkeuksena Vt 4 Jyväskylän kohta sekä Vt 9 Rantaväylä (Pumperi-Aholaita) osoitettu yleiskaavassa merkinnällä uusi tai merkittävästi parannettava valtatie. Maakuntakaavassa vastaavat osuudet merkinnällä moottori- tai moottoriliikennetie. Toinen poikkeava merkintätapa liittyy Jyväskylä-Äänekoski rataan, joka on yleiskaavaluonnoksessa osoitettu valtakunnallisesti merkittäväksi pääradaksi. Maakuntakaavassa rataosuus on osoitettu merkinnällä rautatie. Rataosuus on pääväyläasetuksen mukainen rautateiden pääväylä, ja tämä huomioidaan maakuntakaavan ajantasaisuuden tarkastelussa päivitystarpeena.

Kaavakartoille ei ole merkitty T/kem -alueita ja TUKES:n niille määrittämiä suoja-alueita. Ne tulee lisätä. Merkinnät liittyvät myös kasvaviin kiertotalouden tarpeisiin. Mahdollisia päivitystarpeita mm. yleiskaavan selvitysten ja tarkistustarpeiden perusteella heijastuu myös maakuntakaavatasolle.

Kaupan ohjauksen osalta yleiskaavassa todetaan, että suurta päivittämistarvetta käyttötarkoitusten osoittamisen osalta ei ole. Kuitenkin selvityksiin perustuen on asianmukaisesti tarkennettu erityisesti paljon tilaa vaativan kaupan sijoittumisen ohjausta. Jyskän kohdalla on päivitetty voimassa olevan yleiskaavan KM-p merkintä, joka ei mahdollista seudullisesti merkittäviä päivittäistavarakaupan yksiköitä, kohdemerkinnäksi KM.

Lainvoimaisen maakuntakaavan mukainen vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoittumista ohjaava merkintä maakuntakaavan mukaisella km-2-alueella keskustoimintojen alueiden C,Ca ulkopuolella olisi yleiskaavassa KME, erikoiskaupan alue. Käynnissä olevaan maakuntakaavan ajantasaisuusarviointiin sisältyy myös kaupan sijoittumisen ohjauksen tarkastelu.

Kartalla 2 on esitetty erityisominaisuutta kuvaavalla merkinnällä maisemallisesti merkittävät selännealueet. Voimassa olevasta yleiskaavasta poiketen Laajavuoren selännealuetta ei esitetä kartalla. Sen osalta viitataan kartan 1 merkintään VU sekä suunnittelumääräykseen, jonka mukaan Laajavuoren asemakaavoituksessa tulee ottaa huomioon selännealueen maisemakuullinen merkitys. Selännealuetta ei nyt kuitenkaan ole kaavakartoilla todennettavissa. Koska erityisominaisuutta kuvaavalla merkinnällä osoitetaan myös tärkeimpien näkymien suunta, riittävän selkeän ohjausvaikutuksen turvaamiseksi myös Laajavuoren selännealue tulisi esittää kartalla 2.

Yleiskaavaan on nostettu uutena virkistysreittinä Päijänteen pohjoisrannan rantareitit, mikä tukee mm. maakuntastrategian hyvän voinnin tavoitteita ja Päijänteen saavutettavuutta kaikille kaupunkilaisille.

Yleiskaavan selvityksistä ja perusteluista

Yleiskaavaa varten on tehty laajasti taustaselvityksiä, joissa on myös annettu suosituksia kaavaprosessia varten. Energiaselvityksen suosituksiin vedyn ja siihen kytkeytyvän teollisuuden ja pienydinvoiman osalta ei vielä ole tartuttu.

Kiertotaloutta on selvitetty monesta näkökulmasta ja tuotu kaavaluonnoskartalle myös teeman kaavamerkintöjä. Jatkossa olisi tärkeää miettiä mahdollisuuksia kytkeä kiertotalous yhä paremmin myös olemassa olevaan rakenteeseen.

Yleiskaavan yhtenä tavoitteena on turvata yhtenäinen viherverkosto, mitä käytetyt viheraluevaraukset ja yhteystarvemerkinnät tukevat. Sini-viherrakenteen selvityksen johtopäätöksenä todetaan, mm, että kaupungistumisen myötä yhä suurempi osa tulevaisuuden väestöstä asuu kaupungeissa. Myös Jyväskylässä maankäytön suunnittelun keskeisenä tavoitteena on yhdyskuntarakenteen tiivistäminen. Kaupunkien tiivistyminen, yhdistettynä ilmastomuutoksen aiheuttamiin haasteisiin ja luontokaaton, alleviivaa laadukkaan siniviherrakenteen tärkeyttä osana viihtyisää ja sopeutuvaa

kaupunkiympäristöä. Lisäksi tulevaisuudessa väestö on keskimäärin aiempaa iäkkäämpää. Näin ollen erityisesti laadukkaan lähiluonnon tarve ja merkitys korostuvat entisestään. Keski-Suomen liitto pitää tärkeänä johtopäätösten riittävää jalkauttamista yleiskaavamerkintöihin ja määräyksiin. Sini-viherrakenneselvityksessä on esimerkiksi luonnon moniarvoalueiden ominaisuuksiin kytketty virkistuksen arvona hiljaisuus.

Ekologisen verkoston osalta voisi tarkastella verkoston riittävyttä suhteessa monimuotoisuuskehitykseen. Vaikutusten arvioinnissa tunnistetaan myös kaavaratkaisun kielteisiä luontovaikutuksia. Kiinnostavaa lisäarvoa voisi tuoda ekologisen kompensaation mahdollisuuksien tarkastelu osana esimerkiksi kiertotalouden kehittämisen vaatimien alueiden toteuttamista.

Kaavoittajan vastine:

Lausunnon perusteella yleiskaavaa ohjaavien merkintöjen ja määräysten kuvausta tarkennetaan jatkossa kaavaselostukseen. Myös T/Kem -merkintöjen osoittamista selvitetään jatkosuunnittelussa.

Yleiskaavaa laadittaessa on arvioitu, että aurinkovoimalle soveltuvien alueiden tutkiminen toteutuu tarkemmassa kaavoituksessa tai luvituksessa. Kiertotalousselvityksessä esitetyt soveltuvat alueet on tehty mekaanisella tiettyihin kriteereihin perustuvalla paikkatietotarkastelulla, eikä se toimi aurinkovoimalle soveltuvien alueiden lähtökohtana. Selvityksen roolia aurinkovoiman sijoittamisessa selkiytetään kaavaselostukseen.

Laajavuoren selännealueen raja-alue on kuvattu maisemaselvityksen päivityksessä. Kaavaa laadittaessa on päädytty ratkaisuun, että maisemaselännettä ei ole osoitettu erillisellä merkinnällä.

Yleiskaavan vaikutusten arviointia, esimerkiksi viheralueita ja luonnon monimuotoisuutta koskien, tullaan täsmentämään jatkosuunnittelun yhteydessä.

Lausunto 8. Jyväskylän yrittäjäyhdistysten lausunto (YRVA-ryhmä)

Jyväskylän yleiskaava 2050, kaavakartta 3 (9.12.2024) – Korpilahti, Raspio-Iloniemi Yleiskaavaluonnokseen on suunniteltu voimaan jääväksi osayleiskaavaksi Raspio-Iloniemen alueesta pohjoisosa. Yleiskaavaluonnoksella on korvattu varsinainen Raspio-Iloniemen alueen asemakaavoittamisen mahdollistava kaavaosa (merkinnällä A-1). Varsinainen Raspio-Iloniemi on alue, joka on voimassa olevan osayleiskaavan eteläinen osa ja rajoittuu Päijänteeseen. Yleiskaavaluonnokseen on jätetty ”Raspio-Iloniemi” nimellä Maatiajärven ympäristö.

Korpilahti alueena

Korpilahden kunta on käynnistänyt osayleiskaavatyön vuonna 2005. Työ keskeytettiin vuonna 2007 kuntaliitosneuvottelujen käynnistyttyä. Kunnat yhdistyivät uudeksi Jyväskyläksi vuonna 2009. Kuntien yhdistymissopimuksessa esitettiin tavoitteeksi Korpilahdelle merkittävä väestön ja työpaikkamäärän kasvu ja sitä kautta Korpilahden palvelujen turvaaminen.

Kuntaliitossopimus edellytti nykyistä aktiivisempaa ja paremmin resursoitua otetta Korpilahden alueen kaavoitukseen ja mm. maanhankintaan. Ennen varsinaista kuntaliitosta vuonna 2008 Jyväskylän kaupunki käynnisti esiselvityksen (Korpilahden maankäytön esiselvitys ESSU 2008), jonka tavoitteena oli määritellä 1) Korpilahden maankäytön nykytila ja 2) kuntaliitossopimuksen tavoitteet huomioon ottava linjaus tulevaisuuden suunnittelutarpeista ja kohteista perusteluineen. Selvityksen

mukaisesti Kirkonkylän yleiskaavaa tulisi laajentaa osayleiskaavoituksella Päijänteen rannoille Kirkonkylän molemmiin puolin. Pohjoisella puolella hanketta tukee erityisesti Kärkisen vesiosuuskunnan linjat ja kunnan maanomistus. Tämän mukaisesti Raspio-Ilonniemen alue on tärkeä edelleen tänäkin päivänä kyläkeskustan kasvusuunta.

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on aloittanut valtatie 9 parantamisen yleissuunnitelman laatimisen välillä Korpilahti-Keljonkangas, joka toteutuneena hankkeena entisestään parantaa kulkuyhteyksiä ja Korpilahden alueen saavutettavuutta. Tieosuudelle on suunnitteilla mukaan lukien jalankuluja pyöräilyn verkko koko matkalle.

Korpilahti on pääosin haja-asutusalueutta ja kokemuspohjaisesti myös Korpilahden kyläkeskuksen alueelle haluavat, haluavat reilumpia tontteja. Kaavoitustyössä Korpilahden alueelle tulisi määritellä tarkemmin alueelle haluavien ja täällä olevien ihmisten tahtotila asumiselle ja sen edellytyksille. Tulisi osata ajatella Korpilahtea erilaisena asumisympäristönä kuin Jyväskylän keskustan läheisyydessä olevia asuinalueita. Nykyisistä kaavoitetuista tonteista ei voida sanoa, että kaavoitustyö olisi kovin onnistunut niiden koon ja sijoittelun puolesta.

Korpilahti on etuovessa 5. haetuin alue Jyväskylässä, jopa ennen Vaajakoskea. Halukkaita tulijoita on, mutta tontit eivät liiku. Tämä kertoo siitä selvää viestiä siitä, että nykyinen tonttitarjonta ei vastaa Korpilahden alueelle haluavien toiveita asumiselle ja elämiselle.

Alueellinen strategia

Jyväskylän Strateginen linjaus on myös, että koko Jyväskylän alue on asutettua aluetta. Ja tällä yleiskaavaehdotuksella ei toteuteta strategian mukaista linjausta KOKO Jyväskylän alueen asutuksen kehittämisestä.

Käytännössä Jyväskylän Strateginen linjaus tarkoittaa, että yritetään saada ihmiset mahdollisimman tiiviisti. Tässä strategiassa kuitenkin unohdetaan, että ihmisillä on laillinen oikeus asua myös väljemmin ja koko alueen on tarkoitus olla asutettua aluetta, myös Korpilahti. Kaavoituksessa ei selkeästi nähdä Korpilahden aluetta kokonaisuutena eikä sen kaavoitukselle ja kehittämiselle tunnu olevan todellista tahtotilaa.

Strategisen linjauksen mukaan myös on perusteltu joukkoliikenteen käyttömahdollisuuksia. Korpilahdellahan joukkoliikenteen käyttömahdollisuudet ovat tällä hetkellä rajalliset ja todennäköisesti tulee olemaan. Huolimatta tästä, ei Korpilahden aluetta voi jättää kehittämättä. Eikä pohjoisosa ole yhtään sen parempi alue kaavoitettavaksi kuin eteläinen (varsinainen Raspio- Ilonniemi) alue jos perustellaan joukkoliikenteellä.

Näkemyksemme mukaan Jyväskylän käytännön strateginen linjaus kuihduttaa tulevaisuudessa yrittämisen edellytyksiä Korpilahden alueella. Alueen elinvoiman kannalta yritystoiminnan edellytyksiä on kehitettävä ja parannettava. On kuitenkin muistettava, että Korpilahti on matkan varrella Jämsään, Himokselle ja Tampereelle päin. Näistä alueista Himos ja Tampere ovat voimakkaasti kasvavia alueita. Lisäksi Korpilahti on todellinen Jyväskylän eteläportti.

Yleiskaavan luonnos estää kokonaan Korpilahden asuinalueen kehittymisen kyläkeskuksena etelän suuntaan. Pelkkä kaavaluonnokseen merkattu pohjoisosa on kyläkeskuksen ulkopuolella, mikäli Raspio-Ilonniemen eteläistä aluetta ei oteta mukaan asemakaavoitettavaksi alueeksi.

Pohjoisen osan alueella on kaupungin maita vain vähäinen määrä, noin 3 ha, loput ovat yksityisten maita. Yleiskaavalla rakentamisen ohjaaminen yksityiselle maanomistukselle ei ole alueen kehittämistä. Lisäksi pääosin pohjoisosan alue (Maatiajärven ympäristö) on luokiteltu perinnemaisemaksi,

jonne ei rakennuslupia myönnetä. Kaavaluonnoksena pelkkä pohjoisosa alueesta on siis merkitykseltään vähäinen.

Valtatie 9 halkaisee nyt luonnoksessa olevan Raspio-Ilioniemen pohjoisen alueen. Pohjoisosan yleiskaavassa alue, joka ulottuu valtatie 9 kyläkeskuksesta toiselle puolelle (ns. Kaakonlammen taka-osa), on huonoa aluetta rakentamisen kannalta. Maasto nousee ylöspäin ja valtatie 9 aiheuttama liikennemelu on tuolle alueelle ilmeistä, jota varmasti myös tarkastellaan uuden valtatie 9 yleissuunnitelma vaiheessa eri selvityksin. Varmuutta ei edes ole, että kun valtatie 9 suunnitelma hyväksytään, että onko kyseinen alue luettavissa enää asumiskelpoiseksi lain ja asetustenkaan puitteissa.

Kaavaluonnosehdotus mielestämme kumoaa Korpilahden alueen osalta sen Jyväskylän seudun MAL- kehityskuvan, jossa Korpilahti on merkattu paikalliskeskuksena vyöhykkeelle E, joka tarkoittaa TÄYDENTYVÄÄ taajamaa. Tätä nimenomaan Raspio-Ilioniemi alue kokonaisuudessaan edustaa.

Miksi eteläisessä osassa pitää säilyttää asemakaavoitusmahdollisuus

Tämä alue ollaan korvaamassa yleiskaavalla. Yleiskaava käytännössä estää alueen kehittämisen asuinalueeksi pitkäksi aikaa. Yleiskaava-alueelle ei käytännössä myönnetä harkinnanvaraisiakaan rakennuslupia.

Eteläinen osa (varsinainen Raspio-Ilioniemi), mikä on kaavaluonnoksessa korvattu, on ollut Korpilahden alueen ensisijaisena toiveena kaavoitusalueeksi. Aluetta on luonnosteltu kaavoitettavaksi jo 90 -luvulta asti, Korpilahden kunnan aikana. Eteläisessä osassa kaupungin omistuksessa on noin 100 hehtaaria maa-alueita, joiden ilmansuunta on etelään ja Päijänteen rannassa. Jyväskylän kaupungin parasta Päijänteen rantaa. Raspio-Ilioniemen eteläinen alue on myös kiinnostanut asuinaluueena.

Alueen maapohja on aikoinaan putsattu nimenomaan asuinalueita varten vanhan sahateollisuuden jäljiltä. On vähintään resurssiviisasta hyödyntää puhdistettu alue asuinkäyttöön.

Rantatontit (ehdoton minimi 2000 m²) on kysyttyjä ja Raspio-Ilioniemen eteläiselle alueelle se olisi mahdollista toteuttaa.

Raspio-Ilioniemen eteläinen alue on myös luonnollinen ja historiallinen jatkumo Korpilahden kyläkeskukselle. Raspio-Ilioniemen eteläiselle alueelle on mahdollista toteuttaa infraa jatkumona Korpilahden kyläkeskuksesta (mm. kevyen liikenteen väylä) toisin kuin Raspio-Ilioniemen pohjoisalueelle. Raspio-Ilioniemen eteläinen alue on maapohjaltaan hyvää ja edullista rakentamiseen.

Jyväskylän kaupungin tulisi nähdä Raspio-Ilioniemen eteläinen alue vetovoimatekijänä koko Korpilahden kyläkeskukselle, joka lisää halukkuutta myös muille asuinalueille. Alueen kehittäminen ulisi nähdä pitkällä tähtäimellä ja ajatella laajemmin alueen elinvoimaisuutta ja yrittämisen edellytyksiä tuovana ympäristönä eikä päinvastoin.

Nyt kaavoitetut tontit

Kaupungin kaavoitusosasto perusteli alueen kaava-alueen pienentämistä Raspio-Ilioniemessä Korpilahden alueen myymättömillä tonteilla. Kaupungin mukaan Korpilahdella on myymättömiä pientalotontteja 120 kpl. Tällä hetkellä Korpilahdella kaupungin tarjoamia tontteja on heidän palvelunsa mukaan 34. Tästä luvusta, kun otetaan pois sivukylien tontit jää jäljelle 27 tonttia. Ja sitten kun tästä luvusta otetaan pois ne tontit mihin sillä tavallisella kansalaisella ei ole maapohjan perustamisolosuhteiden takia rahallisesti mahdollista rakentaa, jää tonteista jäljelle 20 tonttia. Tästä luvusta vielä voisi poistaa 6 tonttia (Päivänvarjontien ja Tähtiniementien väliin jäävät tontit), koska ei noita tontteja ole asemakaavoitettu niin, että ne kiinnostaisi Korpilahden alueelle haluavia ihmisiä, ne ovat liian

pieniä. Jäljelle jää todellisuudessa 14 tonttia. Koko Korpilahden alueen kehittämistä ei voida lopettaa sen takia, että kysyntä jollain alueella ei ole haluttua tai että verrokkikohteena käytetään sellaisia tontteja, jotka eivät herätä alueella kiinnostusta.

Lausunto

Voimassa olevaa Raspio-Ilonimen osayleiskaavaa ei tule korvata nyt suunnitteilla olevalla yleiskaavalla. Voimassa oleva Raspio-Iloniemi osayleiskaava tulee säilyttää entisellään ja aloittaa pitkään suunnitteilla ollut asemakaavoitustyö alueelle.

Jyväskylän ruutukaava-alueelta.

Kaupungin yleiskaava 2050- luonnos on nyt nähtävillä 17.2.2025 saakka.

Yleiskaavaehdotuksesta puuttuu kaikki eritasoliittymät, jotka lausunnon kannalta yrittäjille olisivat tärkeitä, jotta voitaisiin lausuntoa antaa.

Yrittäjäjärjestöjen tavoitteet on tukea yrittäjiä tässä hankkeessa ja olennaisia asioita ovat että

- Parannettuna eritasoliittymät pitää säilyttää nykyisillä paikoilla.
- Vapaaherrantien läpiajettavuus pitää turvata ja säilyttää nykyisellä paikallaan.
- Kiertoliittymä Minimanin pohjoispuolella parantaisi kaksisuuntaisuuden.
- Tavoitteiden toteuttamiseksi yleiskaava tulee palauttaa eritasoliittymien osalta nykyiselleen.

Jyväskylän ruutukaava-alueelta ei muuta lausuttavaa.

Tikkakoskelta / kuohulta jyväskylään päin tulee lausumaa myöhemmin (vanhalta maalaiskunnan alueelta)

Kaavoittajan vastine:

Lausunnon ja muun saadun palautteen perusteella Raspio-Iloniemen osayleiskaavaa ei korvata Jyväskylän yleiskaavalla 2050. Alueen asemakaavoituksen aikataulu määritellään muiden alueiden tavoin maankäytön toteutusta ohjaavassa KymppiR-ohjelmassa. Alueen rakentamismahdollisuuksia voidaan ennen asemakaavoitusta edistää mahdollisella ranta-alueita koskevalla osayleiskaavan muutoksella tai Raspio-Iloniemen osayleiskaavan periaatteiden mukaisella lupaharkinnalla.

Lausunnossa viitataan ”Merkittävästi parannettava valtatie” -merkintään ja kohdekohtaisiin erityismääräyksiin sekä erityisesti Vt 4 Aholaita-Lohikoski yhteysvälin suunnitteluun. Jyväskylän kaupunki etsii parhaillaan laadittavalla selvitys- ja arviointityöllä Vt4 Aholaita-Jyväskylä yhteysvälille toimivaa ja toteutuskelpoista suunnitteluratkaisua, jonka kaikki keskeiset osalliset voivat hyväksyä. Yleiskaavan jatkosuunnittelussa on tavoitteena osoittaa eritasoliittymät yleiskaavakartalle, mikä ohjaisi osaltaan alueen myöhempää tie- ja korttelialueita koskevaa asemakaavoitusta.

Lausunto 9. Väylävirasto

Väylävirasto on tutustunut yleiskaavan luonnokseen ja antaa lausuntonsa rautateiden näkökulmasta.

Jyväskylän yleiskaava 2050 esitetään kolmella eri kartalla ja kartat muodostavat kokonaisuutena tulevaisuudenkuvan Jyväskylän kaupungin yhdyskuntarakenteesta. Kaavakartat merkintöineen ja määräyksineen ohjaavat asemakaavoitusta ja muuta yksityiskohtaisempaa suunnittelua.

Yleiskaavan päätavoite on luoda edellytykset kaupungin kestäväälle kasvulle ja asukkaiden sujuvalle arjelle. Yleiskaavan yksityiskohtaisemmat tavoitteet on esitetty neljässä kokonaisuudessa: resurssi- viisas yhdyskuntarakenne, fiksu ja kestävä liikkuminen, vihreä ja sininen ympäristö sekä monipuoliset mahdollisuudet elinkeinoille. Kaavan alueelle sijoittuvat Tampere-Jyväskylä, Jyväskylä-Pieksämäki ja Jyväskylä-Äänekoski rataosat.

Raideliikenteen melu, runkomelu ja tärinä

Melun ja tärinän osalta on kaavan yleismääräyksissä todettu "Yleiskaavan alueella tulee tarkemmassa suunnittelussa huolehtia riittävästä melun- ja tärinäntorjunnasta, erityisesti valtateiden ja ratojen, ampumaratojen sekä muiden merkittävien melua aiheuttavien kohteiden ympäristössä." Väylävirasto pitää hyvänä, että yleiskaavan kaavamääräyksissä on huomioitu rautatien melun- ja tärinäntorjunta. Melun- ja tärinäntorjunnan suunnittelun tarkemman tason kaavoituksen yhteydessä tulee perustua laadittuihin riittäviin melu- ja tärinäselvityksiin. Väylävirasto lausuu asiasta tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Lähijunan seisakevaraukset

Yleiskaavaluonnokseen on uutena merkintänä sisällytetty lähijuna-asemia koskeva merkintä "Lähijunan seisakevaraus". Kaavamääräyksen mukaisesti merkinnällä on osoitettu lähijunaliikenteelle potentiaalisiksi tunnistettuja seisakepaikkoja. Kyseisellä merkinnällä seisakevarauksia on osoitettu yhteensä kuusi kappaletta. Osa seisakkeista on huomioitu v. 2021 laaditussa Alueellisen junaliikenteen selvityksessä. (Väyläviraston julkaisuja 79 a/2021 ja 79 b/2021)

Lähijunaliikenteen jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rataverkon kapasiteetin riittävyyteen. Väyläviraston ylläpitämän valtion rataverkon raiteet ovat pääasiassa sekaliikennetoja, joilla kulkee tiheästi pysähtyvän paikallisjunaliikenteen lisäksi nopeaa ja harvoin pysähtyvää kaukojunaliikennettä sekä muuta junaliikennettä hitaammin kulkevaa raskasta tavarajunaliikennettä. Samoilla raiteilla kulkeva erinopeuksinen junaliikenne vähentää käytettävissä olevan ratakapasiteetin määrää. Väylävirasto muistuttaa, että Jyväskylän seudun lähijunaliikenteen kehittämisessä tulee huomioida myös kaukojunaliikenteen sekä tavaraliikenteen kehittämismahdollisuudet eikä käytettävissä olevaa ratakapasiteettia voida varata vain lähijunaliikenteen kehittämiseen.

Edelleen seisakkeiden osalta tulee tarkemmin tutkia niiden maankäytöllisiä, ratateknisiä sekä liikenteellisiä toteuttamisedellytyksiä. Mahdollisessa seisakkeiden ympäristön jatkosuunnittelussa tulee huomioida seisakkeiden vaatimat raide- ja laituriratkaisut, aseman liityntä- ja saattoyhteydet sekä seisakkeiden kytkemistä alueen muuhun liikennejärjestelmään. Lähijunaliikennettä ja seisakkeita suunniteltaessa on riittävä lähijunien käyttäjäpohja alueella oleellinen huomioitava tekijä.

Seisakkeiden toteuttaminen edellyttää aikanaan ratalain mukaisen ratasuunnitelman laatimista. Seisakkeiden jatkosuunnittelussa tulee noudattaa Väyläviraston ohjetta Ratatekniset ohjeet (RATO) osa 16 Väylät ja laiturit (Liikenneviraston ohjeita 43/2017, saatavilla: <https://www.doria.fi/handle/10024/147789>).

Rautatien päälle rakentaminen

Yleiskaavassa osoitettu keskustan uusi kohdealue (c-2) sijoittuu osin Väyläviraston hallinnoiman Jyväskylän ratapihan rata-alueen päälle. Kaavaselostuksen mukaan aluetta kehitetään yhdistämällä ydinkeskusta, Lutakonaukio ja satama toiminnallisesti ja rakenteellisesti ratapihan ja valtatie 9 ylitse. Alueen jatkosuunnittelussa on huomioitava Väyläviraston ohje Maaväylien päällerrakentaminen–suunnitteluprosessin hallinta (Liikenneviraston ohjeita 29/2015,

<https://www.doria.fi/handle/10024/121270>). Ohjeessa on esitetty mm. suunnitteluprosessin vaiheistus, Väyläviraston ja toteuttavan kunnan väliset sopimustarpeet, riskienhallinta sekä osapuolten vastuut.

Rakentamisen tulee täyttää riskienhallinnan ja suunnittelun asettamat ehdot. Rautatien päälle rakentaminen vaatii asemakaavan, jossa osoitetaan sekä maaväylän että päälle rakentamisen alueet ja niihin liittyvät kaavamääräykset sekä asemakaavan edellyttämät rasitteet. Maaväylien päällerrakentamisen -ohjeessa on luvussa "3.3. Asemakaavoitus" esitetty asemakaavoituksen osalta huomioitavia asetuksia ja ohjeita kaavoitustyöhön. Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.

Kaavoittajan vastine:

Lähijunaliikenteen seisakevarauksella on osoitettu potentiaalisiksi tunnistettuja seisakepaikkoja. Jatkosuunnittelussa pohditaan kaavamääräyksen täydentämistä, joka täsmentäisi seisakkeiden jatkosuunnittelun vaatimuksia lausunnossa esitetyllä tavalla.

Jyväskylän ratapihan c-2-kohdealueen suunnittelun tarkempia toteutusedellytyksiä tutkitaan tarkemmin parhaillaan laadittavassa konseptisuunnittelussa. Väylävirasto ja Jyväskylän kaupunki tekevät tässä yhteydessä yhteistyötä alueen suunnitteluratkaisujen ja toteutusedellytysten selvittämisessä.

Lausunto 10. Keski-Suomen museo

Keski-Suomen museolle on tullut lausuntopyyntö koskien Jyväskylän kaupungin yleiskaavan muutosta. Kulttuuriympäristöselvitys valmistui yleiskaavaluonnoksen liiteaineistoksi vasta 13.2.2025, kaavan nähtävillä olon loppuvaiheessa.

Jyväskylän yleiskaava 2050 esitetään kolmella eri kartalla ja kartat muodostavat kokonaisuutena tulevaisuudenkuvan Jyväskylän kaupungin yhdyskuntarakenteesta. Kaavakartat merkintöineen ja määräyksineen ohjaavat asemakaavoitusta ja muuta yksityiskohtaisempaa suunnittelua. Kaavakartat 1 ja 2 koskevat kaupungin keskeisiä taajama-alueita ja kartoilla ohjataan erityisesti alueen asemakaavoitusta. Kaavakartta 3 koskee maaseutualueita. Tältä osin on huomattavaa, että kaavakartan ohjausvaikutus koskee alueiden mahdollista osayleiskaavoitusta ja muuta lupaharkintaa.

Selvitykset kaava-alueen arkeologisesta kulttuuriperinnöstä: kattavuus, riittävyys ja käyttökelpoisuus

Kaupungin yleiskaava on suuri sekä alueellisesti että vaikutuksiltaan. Tämä asettaa vaatimuksia muinaisjäännöksiin liittyvälle selvitystyölle. Jotta muinaisjäännökset voitaisiin ottaa kaavoituksessa ja tulevassa maankäytössä huomioon kaikkien asiaan liittyvien lakien mukaisesti, tulee yleiskaavaa laadittaessa olla ajantasaiset tiedot kaava-alueen muinaisjäännöksistä tai muista kulttuuriperintökohteista, ja nämä tulee merkitä kaavaan niin, että kohteiden arvo huomioidaan. Viime kädessä kiinteät muinaisjäännökset ovat aina muinaismuistolain suojaamia, sekä ennestään tunnetut että myöhemmässä maankäytössä esiin tulevat aikaisemmin tuntemattomat, ja niiden säilymistä uhkaavat hankkeet edellyttävät muinaismuistolain 13–15 §:n mukaisia toimia. Muinaisjäännökset on huomioitava kaavoituksessa mahdollisimman hyvin siksi että myöhemmässä maankäytössä tulisi vähemmän tilanteita, joissa yllättäen esiin tuleva muinaisjäännös aiheuttaisi suunnitelmien muutoksia maankäytössä. Yleiskaavahankkeen tarpeisiin riittävän ajantasaisen tiedon saamiseksi tarvitaan laajoja selvityksiä, kuten arkistoinventointi koko kaava-alueen tunnetuista muinaisjäännöskohteista

ja alueen inventoinneista. Arkistoselvityksen pohjalta voidaan kohdentaa lisäselvitykset sellaisille alueille, joilla ne ovat tarpeen. Lisäselvitykset ovat inventointeja, joissa inventoidaan kaava-alueen tunnetut muinaisjäännökset ja aikaisemmin tuntemattomien muinaisjäännösten varalta tutkitaan esim. muuttuvan maankäytön alueet, joilla arkeologin arvion mukaan on muinaisjäännöspotentiaalia. Aluevastuumuseo arvioi, ovatko kaava-alueesta tehdyt selvitykset riittäviä ja tarpeeksi kattavia kaa-voituksen taustatiedoksi, ja kertoo mahdolliset tarvittavat lisäselvitykset.

Keski-Suomen museo katsoo, että arkeologiseen kulttuuriperintöön liittyvät selvitykset ovat maan- käyttöön liittyvän tarkemman suunnittelun osalta riittämättömiä. Arkeologisten selvitysten puutteelli- suus tulee huomioda ja toimia niin, että yleiskaavan mahdollistama maankäyttö ei aiheuta vaaraa muinaismuistolain mukaisille muinaisjäännöksille, tunnetuille tai vielä tuntemattomille.

Kaava-aineistoa tulee sen vuoksi täydentää vähintään kulttuuriympäristöselostukseen ja kaava- selostukseen arkeologisen kulttuuriperinnön nykytilanteen kuvauksen osalta. Esitetty luonnosvai- heen kulttuuriympäristöselvitys ei riitä tuottamaan kaavoittajalle arkeologisen kulttuuriperinnön osalta sitä tietoa, mitä alueidenkäyttölain 9 § mukaisesti tarvitaan kaavoituksen taustatiedoksi. Kult- tuuriympäristöselvitys ei sisällä tietoa kaava-alueen ennestään tunnettujen arkeologisen kulttuuripe- rinnön kohteiden tutkimushistoriasta eikä hankkeen puitteissa tehdyistä selvityksistä, joiden avulla on saatu tietoa kaava-alueen uusista muinaisjäännöksistä tai vastaavasti niiden puuttumisesta ja sitä kautta sen varmistamisesta, että kaavan mukainen maankäyttö ei tule vahingoittamaan arkeo- logista kulttuuriperintöä. Muinaisjäännösrekisterin selailu ja siellä olevien tietojen katselu ei ole kaa- voituksen puitteissa oikea toimintatapa, eikä kaavoitus voi perustua pelkkiin muinaisjäännösrekiste- rin tietoihin.

Keski-Suomen museo katsoo, että kaikki tunnetut kiinteät muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperin- tökohteet on yksilöitävä eli mainittava muinaisjäännösrekisterin mukainen nimi, tunnus ja laji (esim, "kivikautinen asuinpaikka") sekä merkittävä kohteiden sijainnit karttakuvaan erotellen kiinteät mui- naisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet.

Kaava-alueella tehdyt inventoinnit ja kaivaustutkimukset (aihe ja ajankohta) on kirjattava selostuk- seen ja tehtävä niistä lyhyt yhteenveto, josta käy ilmi miltä osin selvitykset ovat ajantasaisia ja mitkä alueet tai teemat ovat sellaisia, joita ei ole tutkittu lainkaan (esim. vedenalaiset muinaisjäännökset, historiallisen ajan muinaisjäännökset, teollisuusarkeologiset kohteet) tai joiden osalta inventoinnit ovat vanhentuneet. Keski-Suomen museo ei edellytä täydennysinventointeja tässä vaiheessa, huo- miota pyydetään kuitenkin kiinnittämään siihen, että sellaiset tulevat tehtäväksi myöhemmän maan- käytön myötä tapauskohtaisesti. Kaavaselostuksen kappaleessa 4 "Selvitykset" listataan hankkee- seen liittyvät selvitykset ja kerrotaan selvitystarpeiden perusteeksi alueidenkäyttölain 9 §. Listauk- sessa ei ole mainittu lainkaan arkeologiseen kulttuuriperintöön liittyviä selvityksiä. Sivulla 18 kerro- taan että tekeillä on "kulttuuriympäristöselvitys", jossa "lisäksi esitetään [...] muinaismuistot". Selvitys oli liitetty aineistoihin 13.2.

Kulttuuriympäristöselvityksessä käsitellään muinaisjäännöksiä sivuilla 109–112 eli neljän sivun ver- ran. Teksti on suurimmaksi osaksi yleispiirteistä esittelyä siitä mitä muinaisjäännöksellä tarkoitetaan. Sivulla 112 esitellään, miten muinaisjäännösrekisteriä käytetään ja kerrotaan, että sieltä saa tietoja, jotka perus- tuvat arkeologisiin tutkimuksiin. Jyväskylään liittyvää tietoa selostuksessa edustaa lä- hinnä sivulla 112 virke "Jyväskylässä on rekisteröityjä muinaisjäännöksiä 122 kappaletta syyskuussa 2024" ja sivun 111 karttakuva "Muinaisjäännökset Jyväskylässä" sekä sivulla 111 esitelty "Jyväsky- län VARK-kohteet". Keski-Suomen museo katsoo, että kyseinen selvitys on riittämätön arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Se ei vastaa arkeologista inventointia menetelmien, sisällön eikä tuotetun tiedon puolesta. Esitetty kartta ei ole muinaisjäännösrekisteristä otettu kartta suunnittelualueen

kiinteistä muinaisjäännöksistä, muinaisjäännösalueista ja muista kulttuuriperintökohteista, vaan kaavamerkintöjä sisältävä kartta, jossa on huomioitu vain osa em. kohteista.

Vark-kohteet on merkitty ilman muinaisjäännösrekisterin tunnuksia, osin väärillä nimillä. Oikeat alue-numerot puuttuvat ja niiden sijaan alueet on numeroitu 1-6. Kaava-alueella olevia tunnettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä ei ole esitetty nimeltä ja muita arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita ei ole esitetty lainkaan.

Kaavoitushankkeissa tulisi toimia aktiivisesti tiedon keräämiseksi myös teettämällä arkeologisia selvityksiä kohdennetusti hankealueelle. Kaavaluonnoksessa s. 49 esitetty muinaisjäännösrekisterin tilanne 18.9.2024 ei ole kattavuudeltaan eikä esitystavaltaan riittävä tieto kaava-alueen muinaisjäännöksistä.

Kaavoituksen taustatiedoksi tarvitaan ajantasaiset tiedot kaava-alueen kohteen arkeologisesta kulttuuriperinnöstä aluerajauksineen. Yleensä ajantasaiseksi tiedoksi määritellään alle kymmenen vuotta sitten tehty inventointi, jossa on tarkistettu tunnetut kohteet ja tarvittaessa päivitetty niiden aluerajauksia, sekä selvitetty, onko alueella aiemmin tuntemattomia arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita. Inventointi on kaavahankkeen puitteissa aiheellista tehdä alueilla, joissa aikaisempi inventointi on kymmenen vuotta vanhempi sekä alueilla, joissa inventointia ei ole aikaisemmin tehty lainkaan (myös vedenalainen kulttuuriperintö), mutta alueella voidaan olettaa sen ominaisuuksien vuoksi olevan aiemmin tuntemattomia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita kulttuuriperintökohteita. Minimissään yleiskaava-alueilta inventoidaan muuttuvan maankäytön alueet. Yleiskaavan tärkeys muinaisjäännösten säilymisen turvaajana ja kaava-alueen laajuus johtavat siihen, että myös arkeologisen selvityksen tarpeessa olevat alueet ovat laajoja. Kaava-aineiston perusteella tällaista selvitystä ei ole tehty. Sen vuoksi tulee lisätä kaava-aineistoon selkeästi tieto, että aina maankäytön hankkeissa tulee ensin olla yhteydessä aluevastuumuseoon arkeologisen kulttuuriperinnön osalta, jotta voidaan arvioida aluetta koskevat lisäselvityksien tarpeet. Tämä koskee erityisesti alueita, joissa yleiskaavaa käytetään maankäyttöä koskevan päätöksenteon pohjaksi. Alueilla, joilla on ennestään tunnettuja muinaisjäännöksiä, joiden laajuus on suuri tai laajuutta ei tiedetä, ja joissa kaavan mukainen käyttötarkoitus mahdollistaa muuttuvan maankäytön (esim. maa- ja metsätalouden tai sen liitännäiselinkeinon harjoittamista varten tarpeellisen rakennuksen rakentaminen M alueella), tulee kaavamääräyksessä huomioida, että alueen käytön tarkentuessa muinaisjäännöksen laajuus ja tarkat rajat voidaan joutua selvittämään ennen rakennusluvan myöntämistä. Jos tällaiset selvitykset teetetään kaavaa laatiessa, on myöhempi maankäyttö helpompaa.

Rakentamislaki (751/2023) 66 § kertoo edellytykset, joiden on täytyttävä, jotta yleiskaavaa voi käyttää suoraan rakentamisluvan perusteena ilman museolta pyydettävää lausuntoa. Ehtona on, että kaavassa tulee olla huomioituna maisema-alueeseen, rakennettuun kulttuuriympäristöön tai arkeologiseen kulttuuriperintöön liittyvät arvot. Alueidenkäyttölain 197 §:n mukaan kaavaa laadittaessa, hyväksyttäessä ja vahvistettaessa on noudatettava, mitä muinaismuistolain 13 §:ssä säädetään. Muinaismuistolain 13 § korostaa kaavoittajan vastuuta olla selvillä tunnetuista muinaisjäännöksistä. Alueidenkäyttölain 9 § mukaan kaavan tulee perustua "kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin" joten vaikutukset tulee arvioida ja selvittää myös arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Tällaisenaan, ilman lisäselvityksiä, Jyväskylän yleiskaava 2050 ei Keski-Suomen museon näkemyksen mukaan täytä niitä vaatimuksia, joita yleiskaavalta edellytettäisiin, jotta sitä voisi käyttää suoraan rakentamisluvan perusteena.

Selvitysten puuttuminen: erityiset huolenaiheet arkeologian osalta

Kaavaluonnoksen laatimisen avuksi ei ole teetetty tarpeeksi kattavia selvityksiä arkeologisesta kulttuuriperinnöstä, mikä on erityisen ongelmallista alueilla, joita ei ole aikaisemmin tutkittu arkeologisesti ja joille on kaavassa osoitettu muuttuvan maankäytön alueita. Tällaisia ovat mm. vesistöjen rannat, joilla tyypillisesti on ollut kivikauden asutusta, sekä historiallisen ajan muinaisjäännökset, joita Jyväskylässä on inventoitu viimeksi vuonna 2004. Kiinteät muinaisjäännökset voivat olla myös moderneja, kuten puolustusvarustuksia. Tämän lausunnon puitteissa Keski-Suomen museo ei voi tehdä aineiston taustatiedoksi tarvittavan arkistoinventoinnin veroista selvitystä tutkimushistoriasta ja -tarpeesta, joten se nostaa kaava-alueelta esimerkinomaisesti esille vain muutaman alueen, joilla vaikuttaisi olevan muinaisjäännöspotentiaalia ja joita ei ole inventoitu ja joille kaavassa osoitetaan sellaista maankäyttöä joka voisi olla muinaisjäännöksille tuhoisaa. Tällaisia ovat mm. Alvajärven ranta ja Korpilahden ranta-alueet joissa on kivikauteen viittaavia irtolöytöpaikkoja, sekä Säynätsalo jossa on perinnetietojen mukaan sijainnut vankileiri, jonka jäännöksiä on vielä paikallisten mukaan havaittavissa maastossa. Ylipäättään vaikuttaa siltä, että Jyväskylässä inventoinnit ovat suurimmaksi osaksi 2000-luvun alusta eivätkä nekään kata koko kaava-aluetta.

Kiertotalousselvitystä koskevat huomiot

Keski-Suomen museo kiinnittää huomiota Jyväskylän yleiskaavan kiertotalousselvityksen osatehtävä 3:n aurinkovoimaloiden sijaintipaikkaselvitykseen kulttuuriympäristön osalta. Keski-Suomen museo huomauttaa, että muinaisjäännöksiä ei ollut tarkasteltu kulttuuriympäristön osalta tausta-aineistoina aurinkovoimakenttien sijoittelun osalta. Myös rakennetun kulttuuriympäristön osalta on syytä huomioida kaikki kulttuuriympäristöselvityksessä nimetyt kokonaisuudet, kun tavoitteena on selvittää ja osoittaa energiantuotannolle sopivia alueita yleiskaavaselvityksenä. Keski-Suomen museo huomauttaa, että useilla potentiaalisilla alueilla on päällekkäisyyttä rakennetun kulttuuriympäristön ja erityisesti muinaismuistolailla suojeltujen kohteiden kanssa. Tältä osin on pohdittava selvitysaineiston vaikutusta tulevaisuuden energiatuotantoalueiden rakentamista yleiskaavalla ohjatessa, miten selvitysaineistoa tullaan käyttämään, jotta ei vaaranneta, heikennetä tai tuhota kulttuuriympäristöarvoja kyseisillä alueilla selvityksen perustuessa vaillinaisiin lähtötietoihin.

Aurinkovoiman kyllä-alueita kartoittavassa selvityksessä arkeologinen kulttuuriperintö on jätetty pois selvityksessä käytetyistä alueen soveltuvuutta rajoittavista tekijöistä ja esitetty lopussa s. 22 otsikon "huomioon otettavat alueet" alla. Keski-Suomen museo pitää tätä ratkaisua erikoisena koska muinaismuistolaki (295/1963) velvoittaa huomioimaan arkeologisen kulttuuriperinnön aurinkovoimaloiden kaltaisten hanke-alueiden sijoittamista suunniteltaessa, joten arkeologisen kulttuuriperinnön olisi ollut syytä nousta esille reunaehtoien yhteydessä. Reunaehtoja käsittelevässä osiossa listataan soveltumattomat alueet (s. 9), jollaiseksi on mainittu mm. "Kulttuuriympäristö- ja maisema-alueet". Nämä esitellään kartalla sivulla 13 otsikolla "Maiseman ja kulttuuriympäristön rajoitteet aurinkovoimalle". Kartassa kerrotaan olevan "maisema ja kulttuurialueet Jyväskylän alueella". Keski-Suomen museo huomauttaa, että arkeologinen kulttuuriperintö on osa kulttuuriympäristöä. Selvityksen lopputuloksena saatu kartta Kyllä-alueista ei huomioi muinaisjäännöksiä, joten Keski-Suomen museo katsoo, että se ei ole sellaisenaan sopiva ohjaamaan aurinkovoimaloiden sijoittamista, ja tällaisista hankkeista tulee aina tehdä tarvittavat selvitykset ja pyytää alue-vastuumuseon lausunto.

Liite 5: Kulttuuriympäristön valtakunnalliset ja maakunnalliset merkinnät

Kaava-aineiston liitteenä on kulttuuriympäristön valtakunnallisia ja maakunnallisia merkintöjä esittelevä kartta, johon on merkitty kaavamerkinnöillä mm. muinaismuistokohteita ja valtakunnallisesti merkittäviä arkeologisia alueita. Karttaan ei ole nimetty kohteita ja on vaikea arvioida, esitetäänkö kartassa kaikki tiedossa olevat kohteet. Arkeologisen kulttuuriperinnön suhteen on huomattava, että myös muut kulttuuriperintökohteet tulisi esittää kartalla, koska nekin tulee huomioida

kaavoituksessa. Lisäksi selvitysten puutteen vuoksi kartasta puuttuu tieto mahdollisista uusista muinaisjäännöskohteista, joten sitä ei voi pitää kattavana ja ajantasaisena selvityksenä aiheesta.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Yleiskaavan luonnosvaiheessa on valmistunut Säilytettävien arvokkaiden pientaloalueiden selvitysraportin päivitys (SÄILYKE). Keski-Suomen museo pitää yleiskaavan yhteydessä laadittua SÄILYKE-alueiden päivitettyä selvitystä hyvin laadittuna, aikaisempaa tarkemmalla tasolla alueita tarkastelevana ja ratkaisultaan kattavasti perusteltuna.

Selvityksessä koottiin yhteen SÄILYKE-alueiden lisäksi Unesco maailmanperintökohteet, erillislailla suojellut kohteet ja alueet, valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet ja alueet sekä modernin arkkitehtuurin merkkiteoksien listauksen kohteet (DOCOMOMO). Erityiskohteina ovat kaavassa huomioitu Alvar Aallon rakennusperintö, johon tukeutuu Jyväskylän alueella niin Euroopan neuvoston mukainen Alvar Aallon rakennusperintöä esittelevä kulttuurireitti kuin myös Unescon maailmanperintökohde -esitys, joka on parhaillaan käsittelyssä Unescon toimielimissä. Yleiskaavan taustaksi ei ole sen valmistelun aikana laadittu erillisiä rakennusperintöä tai arkeologiaa koskevia selvityksiä SÄILYKE-raportin päivitystä lukuun ottamatta. Paikallisesti merkittäviä kohteita ei ole tuotu mukaan yleiskaavaan rakennetun kulttuuriympäristön osalta, eikä erityisiä kohdennettuja kehittämismerkintöjä ole yleiskaavassa tehty kulttuuriympäristöön liittyen.

Yleiskaavan selostus ja kaavakartta

Yleisellä tasolla voidaan todeta, ettei Jyväskylän kaupunki ole kaavaselostuksen yleiskaavatavoitteissaan nostanut erityisesti esiin kulttuuriympäristöä. Sen sijaan selostuksessa todetaan, että yleiskaavaluonnoksessa on painotettu luonnon monimuotoisuuden turvaamista, resurssiviisautta sekä täydennysrakentamisen ohjausta rakennetun infrastruktuurin, palvelurakenteen ja kestävästi liikuttamisen kannalta. Keski-Suomen museo pitää sitä valitettavana, sillä monimuotoisen luonnon lisäksi on resurssiviisaudenkin nimissä turvata myös monimuotoinen kulttuuriympäristömme kestävästi elämäntavan osana. Kun tavoitteena on ohjata rakennuskannaltaan ja historialtaan varsin nuoren kaupungin täydennys- ja uudisrakentamista 20 vuoden päähän, on valitettavaa, ettei näitä kulttuuriympäristön arvoja ole samalla tavoin nostettu esiin kuin sinistä ja vihreää kaupungin tulevaisuuden imago- ja kiinnostavuustekijänä sekä resurssiviisauden näkökulmasta potentiaalisena asiana.

Yleiskaavan selostuksessa sivulla 25 kohdassa "5.5.1 Kaavakartat ja niiden keskeinen sisältö" on mainittu, että kaavakartalla 2 esitetään pääsisältönä rakennettuun kulttuuriympäristöön, maisemaan ja luontoon liittyvät valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat alueet ja kohteet sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ja yhteydet. Keski-Suomen museo huomauttaa, ettei yleiskaavan ole valitettavasti otettu mukaan rakennettua kulttuuriympäristöä koskevia paikallisesti merkittäviä alueita ja kohteita, vaikka ne optimaalisessa tilanteessa olisivat yleiskaavassa ohjaavana tekijänä.

Alvar Aallon maisemaperintö-kokonaisuuden poistuminen kaavakartasta ei ole tuotu myöskään perusteluineen esiin kaava-aineistossa. Myös modernin rakennusperinnön nostamisesta esiin on luovuttu, joka olisi myös hyvä avata perusteluissa liittyen kulttuuriympäristöä koskevaan kokonaisuuteen ja sen ratkaisuihin.

Muinaismuistojen ja muiden kulttuuriympäristökohteiden nimeämisestä ja numeroinnista on luovuttu uudessa yleiskaavassa. Se aiheuttaa olennaisesti lisäselvitystarvetta erityisesti

asemakaavoitettujen alueiden ulkopuolella toimiville, kun kohdetta ei pystytä paikantamaan. Tämä tulee uudelleen tutkia kaava-aineistossa, erityisesti muinaismuistojen osalta.

Yleiskaavan luonnoksessa taajama-alueiden ja maaseutualueiden yleiskaavat on esitetty omilla kartoillaan. Sen tavoitteena on osoittaa alueiden erilaiset suunnittelutarpeet, sillä taajama-alueiden karttojen tärkein tehtävä on ohjata asemakaavoitusta. Maaseutualueilla kaavakartat ohjaavat osayleiskaavoitusta ja lupa harkintaa. Edellä mainituin perusteluin Keski-Suomen museo pitää tärkeänä, että kaavamerkinnoissa tuodaan esiin ajantasaisen kulttuuriympäristötiedon merkitys ja paikallisen kulttuuriympäristön huomioiminen. Nämä liittyvät merkintöihin AT-I ja M-a merkintöihin pääkartalla.

Keski-Suomen museo on pitänyt hyvänä edellisen yleiskaavan tavoitetta kulttuuriympäristöjen olemassa olevien arvojen huomioimisesta ja yhteen sovittamisesta maankäyttöä kehittäessä, joka oli kirjattuna myös yleiskaavan merkintöihin ja määräyksiin. Tärkeä lähtökohta on, että kaavassa tulee olla viittaus museoviranomaisten ylläpitämiin kulttuuriympäristötietokantoihin. Niiden kautta on mahdollista huolehtia päätöksentekoon liittyvien aineistojen ajantasaisuudesta ja mahdollisista lisäselvitystarpeista. Erityisen merkittäväksi näiden tietojen saavutettavuus muodostuu asemakaavoitettujen alueiden ulkopuolella sekä muinaismuistokohteissa.

Taajama-alueiden yleiskaavakartta 1:

Uusi yleiskaava ei enää edellytä huomioimaan aluekeskuksia koskevassa määräyksessä kulttuuriympäristöä. Kartta esittelee alueiden pääkäyttötarkoitukset. Kartasta käy ilmi, että ennestään tunnettuja muinais- jäännöksiä on sellaisilla alueilla joiden pääkäyttötarkoitukseksi on osoitettu aiempien karttojen yhteydessä mainittujen lisäksi mm. Aluekeskus (CA), Pientalovaltainen taajama (A-3) ja työpaikkatoimintojen mahdollinen laajenemisalue.

Alueiden yhdenmukaisen ohjauksen suhteen CA -alueella tulisi A- ja C- alueiden muiden määräyksien mukaisesti huomioida myös rakennettu kulttuuriympäristö. Esimerkiksi Kuokkala on maakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä modernin rakennusperintönsä osalta, joka tulee huomioida koko- naisuuden vahvuutena ja kehittämisen lähtökohtana, myös aluemerkinnessä. Vaihtoehtoisesti pääkartan merkintöjen täydentämisen CA, AT-I ja M-a alueilla, voidaan miettiä edellä mainitun sisällön tuomista esi- merkiksi yleismääräykseen.

Taajama-alueiden yleiskaavakartta 2:

Viittausvirhe muinaismuistolakiin, ks. Ohje yleiskaavakartta 3 kohdalta. Kartalla on muinaisjäännöksiä osoittavia merkintöjä alueilla, joilla on kohdemerkinnät Virkistysalue joka on tarkoitettu retkeilyyn ja ulkoiluun (VR), Luonnonsuojelualue SL, Luonnonsuojelualue, suojelualueverkoston osa SL-1, Päävirkistysalue V-I sekä maisemallisesti merkittävä selännealue.

Maaseutualueiden yleiskaavakartta 3:

Maaseutualueiden yleiskaavakartta 3:ssa ja Taajama-alueiden yleiskaavakartta 2:ssa on kaavamerkinän viittauksessa muinaismuistolakiin väärä säädösnumero ja vuosiluku "(235/63)" Po. (295/1963). Kartassa on arkeologiseen kulttuuriperintöön liittyvinä merkintöinä kohdemerkinnät SM (muinaismuistokohde) ja SM (vark). Kartalle on merkitty näillä symboleilla kohteita niin ikään piste- maisesti. Kohdemerkintään liitettävää määräystä muutettava seuraavanlaiseksi: "Muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä alueellisen vastuumuseon (Keski-Suomen museo) lausunto." Pisteet sijoittuvat alueille, jotka on kaavassa osoitettu merkinnöillä maa- ja metsätalousvaltainen alue (M), maa- ja metsätalousvaltainen alue, maaseutuasumisen nauha-alue (M- a), Puolustusvoimien alue

(EP). Pistemäisestä kohdemarkinnasta on huomattava, että todellinen muinaismuistolain (295/1963) suojan piiriin kuuluva alue voi olla laajempi, ja pistemäinen merkintä on käytössä vain mittakaavan vuoksi.

Yleiskaavan vaikutuksien arviointi

Vaikutuksien arvioinnin osalta erityisesti muinaismuistojen osalta todetaan, että vaikutuksien arvioinnissa ei ole lainkaan pohdittu muinaismuistoihin kohdentuvia vaikutuksia. Myös vaikutuksien arvioinnin pohjana oleva selvitysaineisto on vaillinainen ja sitä tulee täydentää, jotta vaikutuksien arviointi voidaan tehdä riittävällä tasolla.

Rakennetun kulttuuriympäristön osalta tulee tunnistaa myös vaikutuksien arvioinnin tavoitteet, jotka liittyvät rakennusperinnön säilymiseen, maiseman muutokseen ja suojelun tavoitteisiin sekä ajallisen kerroksellisuuden vaalimiseen.

Erityisen tärkeää on huomioida vaikutuksien arvioinnissa yhteisvaikutukset, joita esimerkiksi energiavoiman hankkeet sekä täydennysrakentaminen voivat muiden alueidenkäytön vaikutuksien kanssa tuottaa kulttuuriympäristön eri osa-alueille. Myös positiiviset vaikutukset on hyvä tunnistaa sekä yleiskaavassa tapahtuneiden kaavan sisällön tai painotuksien muutoksien mahdolliset vaikutukset verrattuna nykytilanteeseen.

Kaavoittajan vastine:

Arkeologisen kulttuuriperinnön selvitystarpeita on käsitelty yleiskaavatyön aloitusvaiheessa pidentyissä viranomaisneuvottelussa sekä erillisessä työneuvottelussa vuonna 2023. Näissä neuvotteluissa Keski-Suomen museo on todennut nykyisten selvitysten riittävyden, ja lisäksi yleiskaavatyötä varten on laadittu kaksi nykyisiä selvityksiä täydentävää arkeologista inventointia Vaaajakosken Ruokosaaren ja Perä-Palokan alueelle. Koska edellä annettu lausunto ei vastaa aiemmin neuvotteluissa sovittua, on arkeologisen kulttuuriperinnön selvityksistä syytä järjestää uusi työneuvottelu. Neuvottelu on järjestetty toukokuussa 2025. Kaavaselostusta ja kulttuuriympäristöselvitystä korjataan ja täydennetään tarpeellisilta osin.

Yleiskaavassa on keskitytty valtakunnallisten ja maakunnallisten rakennettujen kulttuuriympäristön arvojen kuvaamiseen. Paikallisesti arvokkaista kohteista on Jyväskylän kaupungin yleiskaavan tavoin nostettu esiin säilytettävät arvokkaat pientaloalueet (SÄILYKE). Lausunnon perusteella tutkitaan, miten kaavamääräyksiä tulisi muokata rakennetun kulttuuriympäristöjen arvojen huomioimiseksi. Myös yleiskaavan vaikutusten arviointia tarkennetaan jatkosuunnittelun yhteydessä.

Yleiskaavaa laadittaessa on arvioitu, että aurinkovoimalle soveltuvien alueiden tutkiminen toteutuu tarkemmassa kaavoituksessa tai luvituksessa. Kiertotalousselvityksessä esitetyt soveltuvat alueet on tehty mekaanisella tiettyihin kriteereihin perustuvalla paikkatietotarkastelulla, eikä se toimi aurinkovoimalle soveltuvien alueiden ainoana lähtökohtana. Selvityksen roolia aurinkovoiman sijoittamisessa selkiytetään kaavaselostukseen.

Lausunto 11. Keski-Suomen ELY-keskus

Jyväskylän yleiskaava 2050 on edennyt luonnosvaiheeseen. Yleiskaavan tavoitteena on luoda edellytykset kaupungin kestäväälle kasvulle ja asukkaiden sujuvalle arjelle. Yleiskaavan tavoitteet on tiivistetty neljään teemaan; resurssiviisas yhdyskuntarakenne, fiksua ja kestävä liikkuminen, vihreä ja sininen ympäristö sekä monipuoliset mahdollisuudet elinkeinoille. Jyväskylän nykyinen koko

kaupunkia koskeva yleiskaava on vuodelta 2014. Jyväskylän yleiskaava 2050 päivittää ja uudistaa aiempaa Jyväskylän kaupungin yleiskaavaa tarvittavilta osin. Yleiskaavassa on myös huomioitu aiemman yleiskaavan jälkeen maankäytössä tapahtuneet muutokset.

Jyväskylän yleiskaava 2050 esitetään kolmella eri kartalla. Kaavakartat 1 ja 2 koskevat kaupungin keskeisiä taajama-alueita ja kartoilla ohjataan erityisesti alueen asemakaavoitusta. Kaavakartta 3 koskee maaseutualueita ja sen ohjausvaikutus koskee alueiden mahdollista osayleiskaavoitusta ja muuta lupaharkintaa.

Koko kaupunkia koskevan yleiskaavan lisäksi Jyväskylässä on voimassa 17 eri osayleiskaavaa ja parhaillaan on vireillä kolme osayleiskaavaa. Valtaosa voimassa olevista osayleiskaavoista jää jatkossakin voimaan. Yleiskaava 2050 korvaa kokonaan kolme nykyistä osayleiskaavaa ja korvaa osittain kolme nykyistä osayleiskaavaa.

Keski-Suomen ELY-keskus on tutustunut yleiskaavaluonnoksen aineistoihin ja lausuu niiden johdosta seuraavaa:

Liikenne

Kaavaselostuksessa on kuvattu hyvin maantieverkon nykyinen ja tavoitetila. Kaavakartalla on esitetty keskeiset olemassa olevat sekä uudet/muuttuvat/parannettavat yhteydet.

Kaavaselostuksessa on tunnistettu ja kuvattu maankäytön ja liikennejärjestelmän kehittämisen ja suunnittelun yhteys ja todettu, että kaavaa laadittaessa keskeistä on nimenomaan maankäytön ja liikenteen yhteensovittaminen. Varsinainen vaikutusten arviointi liikenteen näkökulmasta on kuitenkin melko kevyttä ja kuten kaavaselostuksessa todetaan, liikenteellisten vaikutusten arviointi täsmentyy ehdotusvaiheeseen mennessä tehtävässä tie- ja katuverkkoselvityksessä. ELY-keskus toteaa, että tuossa selvityksessä tulee tarkastella nyt kaavaselostuksessa esitettyjen vaikutusten perusteita ja taustoja tarkemmalla tasolla. Liikenneselvityksen pitäisi vastata muun muassa siihen, mikä on todellinen potentiaali siirtymälle henkilöautoilusta joukkoliikenteeseen tai kävelyyn ja pyöräilyyn, mikä on todellinen vaikutus liikenteen siirtymiin mahdollisten uusien tielinjausten myötä, millainen todellinen liikenteellinen vaikutus on etenkin niillä uusilla alueilla, jotka muuttuvat voimassa olevaan yleiskaavaan ja erityisesti nykytilanteeseen verrattuna jne. Kaavasta ei selkeästi ole tulkittavissa, mitkä alueet kasvavat merkittävästi ja mitkä ovat kokonaan uusia alueita, jolloin on vaikea arvioida, mille alueille mahdolliset vaikutukset erityisesti kohdistuvat. Liikenteellisten vaikutusten arvioinnissa onkin tärkeää esittää myös nykytila, jotta voidaan arvioida muutosten suuruutta ja merkittävyyttä. Kaavaselostuksessa todetaan muun muassa, että yleiskaavassa esitettyjen päätieverkon ja alempiasteisen tie- ja katuverkon uusien ja merkittävästi parannettavien tiehankkeiden toteutuminen vaikuttaa myönteisesti tieliikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen. Tällaiset näkemykset jäävät valitettavan irralliseksi ja tyhjäksi ilman taustalla olevaa dataa esimerkiksi liikennemääristä ja potentiaalisista liikenteen siirtymistä.

ELY-keskus näkee hyvänä sen, että asumiselle osoitetaan lisääntyvää maankäyttöä pääosin alueilta, jotka tukeutuvat joukkoliikenteeseen sekä kävelyyn ja pyöräilyyn, skenaarion toteutuminen vaatii kuitenkin panostusta näiden olosuhteisiin, mikä myös kaavaselostuksessa todetaan.

Työpaikka-alueiden osalta kuitenkin todetaan, että huomattava osa näistä on sidoksissa uusien tie- ja katuinvestointien toteuttamiseen. Näin on todettu esimerkiksi maantien 637 ja uuden koillisen kehätien ”kainaloon” sijoitetun teollisuus- ja työpaikka-alueen osalta, mutta tämän syvemmin (liikenteellisiä) vaikutuksia ei ole kuvattu. Myöskään kaavamääräykseen ei ole tuotu mitään edellytystä

liikennejärjestelyiden riittävyyden varmistamisesta, kuten esimerkiksi kaupallisten palveluiden alueen määräyksessä.

ELY-keskus edellyttää, että yleiskaavassa selvitetään maankäytön aiheuttamat liikenteelliset vaikutukset sekä annetaan riittävät määräykset liikenneverkon ja maankäytön yhtäaikaista toteuttamisesta niissä tapauksissa, kun selvitykset tarpeita osoittavat. Näin varmistetaan, että yleiskaava täyttää alueidenkäyttölain 39 §:n vaatimukset mahdollisuudesta turvalliseen ja terveelliseen elinympäristöön sekä mahdollisuudesta liikenteen tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen.

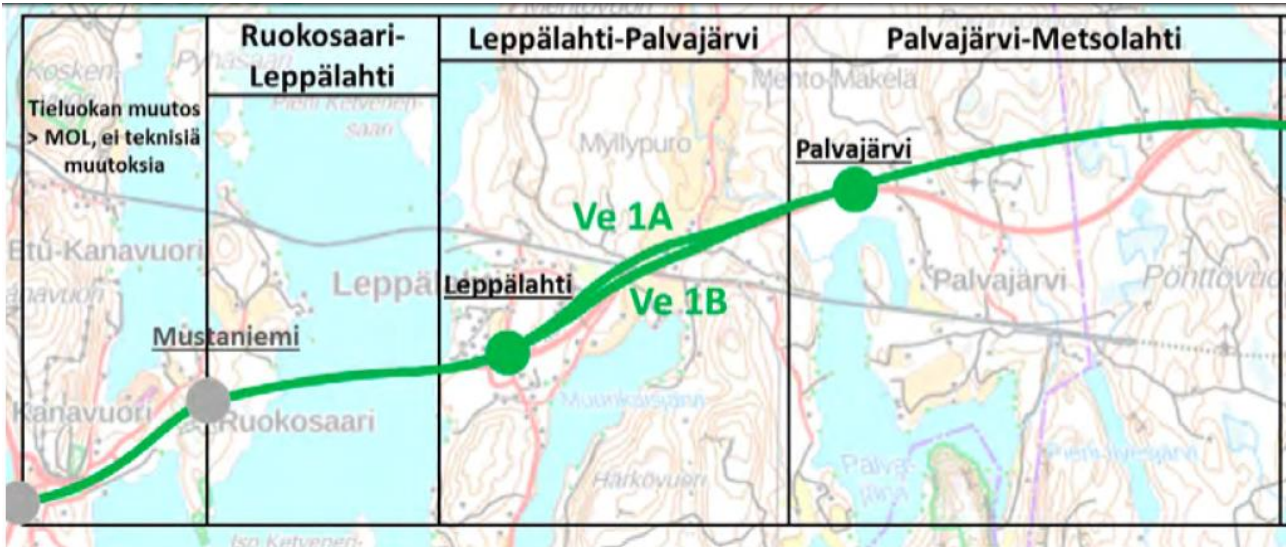
Valtatiet 4 ja 9 ovat Jyväskylän merkittävimmät pitkänmatkaista liikennettä palvelevat tiet, jotka etenkin Jyväskylän kohdalla palvelevat merkittävästi myös paikallista ja seudullista liikennettä. Molemmat tiet ovat pääväyläasetuksen mukaisia valtakunnallisesti merkittäviä pääteitä ja kuuluvat palvelutasoluokkaan I. Pääväyläasetuksen mukaan tason I pääväylillä tienpitäjän on turvattava pitkämatkaisen liikenteen hyvä ja tasainen matkanopeus. Nopeusrajoituksen on oltava vähintään 80 km/h. Moottoriteillä nopeusrajoituksen on oltava 120 km/h. Tason I pääväylillä on oltava turvallisia ohitusmahdollisuuksia säännöllisin välein. Tason I pääväylillä liittymien määrän on oltava rajoitettua. Liittymien on oltava sellaisia, että ne eivät merkittävästi haittaa pääsuunnan liikennettä. Kuitenkin erityisesti kaupunkialueilla tienpitäjän on sovitettava nopeusrajoitukset ja liikennealueiden ratkaisut paikallisiin olosuhteisiin ja kaupunkien maankäyttöön. Näillä alueilla tienpitäjä voi poiketa asetuksen mukaan edellytettävistä nopeusrajoituksen vähimmäistasoista.

Tämä on tunnistettu myös kaavaselostuksessa, jossa on Valtatien 4 Aholaita – Lohikoski ja valtatie 9 Pumperi – Aholaita osuuksien osalta todettu, että valtatieparantamisessa kaupunkijaksolla tulee yhteensovittaa kaupunkiympäristön ja valtateiden kehittämistavoitteet. Valtateiden 4 ja 9 turvallisen ja häiriöttömästi sujuvan liikenteen tärkeyttä ei voi korostaa liikaa.

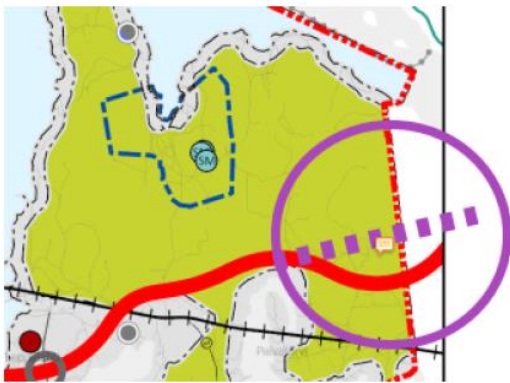
Valtatien 4 Aholaita-Lohikoski ja valtatie 9 Pumperi-Aholaita osuuksia koskeva erityismääräys on kaavan tässä vaiheessa ok. ELY-Keskus kuitenkin katsoo, että tavoitetilanne tulee olla ratkaistuna ja kuvattuna yleiskaavan ehdotusvaiheeseen mennessä tarkemmin esimerkiksi liittymäratkaisujen osalta, jotta yleiskaava tukee vahvasti jatkosuunnittelua ja suunnittelun myötä tehtävien ratkaisujen hyväksyttävyyttä ja jotta on riittävällä tavalla yhteensovitettu maankäytön ja liikennejärjestelmän kehittäminen sillä tarkkuudella kun vireillä olevassa yleiskaavassa se on tarpeen osoittaa. Samaan kohtaan nivoutuu Ratapihan siltakortteli-Lutakonaukio-Satama (c-2) alueen kaavamääräys. ELY-keskus huomauttaa, että alueen kehittämisessä on huomioitava myös valtatieparantamisen tarpeet ja valtatieparantamistarpeet tulee turvata siltakorttelista tai ratapihan kattamisesta huolimatta. Kyseisiä valtatieosuuksia koskevissa suunnitelmissa on suunnitteluperusteena todettu, että valtatiellä 4 ja 9 ei tulla sallimaan jalankulkua, pyöräilyä, mopoilua, traktorilla ajoa tai muuta moottoriajoneuvoliikennettä, jonka suurin sallittu tai rakenteellinen nopeus on 70 km/h. Liikenteen rajoittaminen tulee huomioida kaavamääräyksessä kyseisten tieosuuksien osalta.

Valtatien 9 parantaminen välillä Kanavuori-Lievestuore ympäristövaikutusten arvioinnissa on tarkasteltu valtatieparantamista kahdella eri linjausvaihtoehdolla. Näistä jatkosuunnitteluun on valittu vaihtoehto, joka poikkeaa Palvajärvi-Metsolahti välillä merkittävästi nykyisen tien linjauksesta. Myös Leppälahti – Palvajärvi välille on esitetty pienempiä linjausmuutoksia, jotka tarkentuvat jatkosuunnittelussa. Kyseistä suunnitelmavaihtoehtoa edistetään valtatieparantaminen välillä Kanavuori – Lievestuore yleissuunnitelmalla, jota laaditaan parhaillaan. ELY-keskus toteaa, että yleiskaavassa tulee kaavamerkinnöillä varmistaa, että kyseisen suunnitteluratkaisun edistämiseksi ei ole esteitä kaavan puolesta. Ts. kuinka paljon yleiskaavakartalla esitetystä tien linjauksesta voidaan poiketa, kun kaavamääräykseen on kirjattu ”tien, eritasoliittymien sekä tiehen liittyvän alemman tieverkon

järjestelyt täsmentyvät maantien tarkentavassa suunnittelussa”. Alla ote YVAn kartasta ja merkattu ko. kohta kaavakartalle.

Vt 9 Kanavuori – Lievestuore YVA suunnitelmavaihtoehto 1

Vt 9 Kanavuori – Lievestuore suunnitelmavaihtoehdon sijoittuminen kaavakartalle

Yleiskaavan kaavamerkinnöissä on nähtävästi päädytty ratkaisuun, jossa suuntaisliittymät ja täydelliset eritasoliittymät on esitetty samalla eritasoliittymän kaavamerkinnällä. Esimerkiksi valtatie 9 aluevarausuunnitelmassa Korpilahden kohdalla (2022) on esitetty Korpilahden eteläiseen liittymään vain suuntaisliittymä Tampereen suuntaan ja todettu että kahden eritasoliittymän toteuttaminen näin lähekkäin ei ole teknisesti mahdollista. Eritasoliittymämerkinnällä on merkitty myös nykyisiä suuntaisliittymiä (esim. Mannila). Yleiskaavassa tulee varmistaa, että merkinnät ovat kaikilta osin sellaisia, että kaava mahdollistaa jo (alustavasti) suunnitelluilla ratkaisulla etenemisen myös jatko-suunnittelussa. Kaavamerkinnöissä olisikin hyvä täsmentää, että eritasoliittymämerkintä ei välttämättä tarkoita täydellistä eritasoliittymää vaan merkintä osoittaa/mahdollistaa myös suuntaisliittymän.

Yleiskaavakartalle on merkitty uusi eritasoliittymä Hyrkkölään Korpilahden eteläpuolelle. ELY-keskus huomauttaa, että tähän ei ole nyt käynnissä olevassa valtatie 9 ohituskaistojen parantaminen välillä Patalahti - Lahdenvuori tiesuunnitelmassa esitetty eritasoliittymää vaan nykyisen tasoliittymän poisto ja risteysilta.

Kaavakartalle on merkitty olemassa oleva eritasoliittymä valtatie 18 ja Länsi-Päijänteentien risteys-sillan kohdalle. Tuossa kohdin ei ole lainkaan liittymää, vaan risteys sillalle/Länsi-Päijänteentielle nousee noin 150 metriä lännempänä olevasta tasoliittymästä kun taas noin 200 metriä idempänä on olemassa oleva suuntaisliittymä Pengertien kautta Kylmälahdentielle. Länsi-Päijänteentien liittymään ei myöskään ole suunniteltu eritasoliittymää vaan tuoreimmassa selvityksessä (Valtateiden 18 ja 23 kehittämisselvitys Jyväskylä - Keuruu, 2018) liittymään on esitetty valo-ohjausta.

Kaavakartalle on merkitty uusi eritasoliittymä valtatie 18 ja Vesankajärventien eli maantien 16683 liittymään. Eritasoliittymä sijaitsee voimaan jäävän Kuohu-Vesanka osayleiskaavan alueella. Kyseistä eritasoliittymää ei ole esitetty osayleiskaavassa, joten sen esittäminen yleiskaavakartalla on harhaanjohtavaa. Valtateiden 18 ja 23 kehittämisselvityksessä kyseiseen liittymään on ehdotettu ensisijaisesti kanavointia ja toissijaisesti eritasoliittymää, joka pohjautuu vain valtatie suureen liikennemäärään eikä tarkempiin selvityksiin tai tarveharkintaan.

Seututielle 637 on tutkittu tiesuunnitelman yhteydessä eritasoliittymän toteuttamista seututien ja Koilliskehän liittymään. Eritasoliittymä ratkaisua ei ole kuitenkaan tiesuunnitelmassa osoitettu, mutta sen toteuttamisedellytykset on suunnittelun yhteydessä varmistettu. Yleiskaavassa tulee pohtia, miten tämä huomioidaan.

Muurame-Ruoke välin ohjeellisen seututien kaavamääräyksessä on mainittu, että seututien toteutusedellytykset, tarkempi sijainti ja ominaispiirteet ratkaistaan tarpeen vaatiessa tarkemmissa selvityksissä. Maininta tarpeen vaatiessa on tässä yhteydessä harhaanjohtava, sillä toteutusedellytyksistä, tarkemmasta sijainnista tai ominaispiirteistä ei voida todeta mitään ilman tarkempia selvityksiä ja suunnittelua. Lisäksi määräyksessä olisi hyvä vielä enemmän korostaa nyt esitetyn ohjeellisen linjauksen epätarkkuutta.

Yleisellä tasolla ELY-keskus toteaa, että yleiskaavaa laadittaessa tulee pitää mielessä, että niiltä osin maantieverkkoa, missä suunnittelua ei ole viety tiesuunnitelmatasolle eli ei ole hyväksyttyä tiesuunnitelmaa, maantielle esitettävät ratkaisut tulevat väistämättä tarkentumaan jatkosuunnittelussa. Maantielle laadittu esiselvitys tai edes yleissuunnitelma ei vielä määrittele kaikkia toimenpiteitä, saati niiden tarkkaa sijoittumista vaan nämä vahvistetaan vasta tiesuunnitelmalla. Yleiskaavassa tulisikin esittää riittävällä tavalla maankäytön ja liikenteen yhteensovittaminen, mutta toisaalta olla riittävän joustava suunnittelun tarkentumiselle.

Sekä kaavaselostuksessa että moottori- ja moottoriliikenneteitä koskevissa kaavamääräyksissä viitataan päätieasetukseen, ELY-keskus huomauttaa, että kyseessä on Liikenne- ja viestintäministeriön asetus maanteiden ja rautateiden pääväylistä ja niiden palvelutasosta, josta yleisesti tulee käyttää nimitystä pääväyläasetus.

Kaavan merkintätapojen osalta ELY-keskus toteaa, että eritasoliittymien esitystapa ei ole lukijan näkökulmasta kovin selkeä tai johdonmukainen. Osa harmaalla karttapohjalla sijaitsevista eritasoliittymistä on esitetty maaseutualueiden kaavakartalla harmaalla värillä, vaikka tiet ovat kautta linjan värikkäitä kuin myös osa eritasoliittymistä. Lisäksi viivamerkintöjen esittäminen päällekkäisinä näyttää joissain kohdin siltä, että kyseessä on kokonaan oma viivatyyppi eikä kaksi päällekkäistä merkintää. Esimerkiksi uusi tai merkittävästi parannettava moottori- tai moottoriliikennetie ja kansainvälinen pyöräilyreitti kaavakartalla 3. Valtatie-merkinnän kaavamääräyksessä todetaan, että valtateiden kehittämis-toimenpiteiden tulee kohentaa liikenneturvallisuutta ja liikenteen sujuvuutta. Asutuskeskittymien kohdalla tulee torjua tehokkaasti liikenteen aiheuttamia ympäristöhäiriöitä ja maisemahaittoja sekä vähentää tien estevaikutusta. Tämä on olemassa olevia valtateita koskevana määräyksenä erikoinen, koska nimenomaan maanäytön suunnittelulla voidaan keskeisesti vaikuttaa siihen, miten

lähelle melulähdettä (tässä tapauksessa olemassa oleva valtatie) tuodaan esimerkiksi uutta asutusta. Lähtökohtaisesti valtateille ei myöskään suunnitella kehittämistoimenpiteitä, jotka heikentäisivät liikenneturvallisuutta tai sujuvuutta.

ELY-keskus suosittelee, että liikenteen osalta järjestetään työpalavereita ennen kaavan ehdotusvaiheen nähtävillä oloa.

Maisema

Taustaselvityksenä laadittu maisemaselvityksen päivitys antaa kattavan kuvan Jyväskylän maiseman syntyhistoriasta, maisemarakenteen perustekijöistä ja maisemallisista erityispiirteistä. Yleiskavassa osoitetuista 28 maisemallisesti merkittävästä selännealueesta on esitetty kohdekohtainen arviointi. Maisema- ja perinnemaisemainventointien osalta taustaselvityksessä on viitattu uusimpien inventointien ohella vuosina 2004–05 silloista Keski-Suomen maakuntakaavan päivitystä varten laadittuun, nyt jo vanhentuneeseen, Keski-Suomen maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja perinnemaisemien päivitys- ja täydennysinventointiin. Sekaantumisen välttämiseksi ko. aineistoon ei tulisi enää viitata, vaan käyttää ainoastaan ajantasaista aineistoa. Esimerkiksi maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ei enää viimeisimmän inventoinnin (K-S liitto 2016) mukaan ole jaoteltu arvoluokkiin m ja m+.

Muihin Jyväskylän yleiskaavan laadintaan kytkeytyviin strategisiin ohjeisiin (luku 2.6) voisi lisätä Jyväskylän metsäohjelman, joka kytkeytyy kaikkiin yleiskaavan valmistelussa määriteltyihin tavoitteisiin ja erityisesti vihreän ja sinisen ympäristön kehittämiseen.

Maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet-kaavamääräyksessä ohjataan etenkin rakentamisen sijoittumista alueille, mikä onkin maisema-arvojen säilymisen kannalta keskeistä. Maaseutualueilla kaava ohjaa paitsi osayleiskaavoitusta myös lupaharkintaa. Kaavamääräykseen tulisikin harkita lisäystä, joka ohjaisi rakentamisen ohella myös muuta maisemaa merkittävästi muuttavaa toimintaa, kuten esim. maa-ainestenottoa, niin että suunnittelussa otettaisiin huomioon avoimen kulttuurimaiseman tärkeimmät elementit sekä maisemassa avautuvat keskeiset näkymät ja niiden säilyttäminen.

Kaavaselostuksen VAMA- ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden kuvauksessa voisi selkeyttää kaavamääräyksen kuvausta, joka kytkeytyy nyt vain maakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin. VAMA- ja maakunnallisesti arvokkailla maisema-alueilla on erilliset, joskin samansisältöiset kaavamääräykset.

Kaavaselostuksessa todetaan perinnebiotoopeista, että kohteet on osoitettu Keski-Suomen ELY-keskuksen vuonna 2019 laadittuun inventointiin perustuen. Korjauksena tähän on syytä todeta, että kohteet on osoitettu Keski-Suomen ELY-keskuksen ja Metsähallituksen inventointien perusteella, jotka on pääosin tehty vuosina 2017–2023. ELY-keskus on toimittanut kaavoittajalle Jyväskylää koskevan ajantasaisen perinnebiotooppiaineiston vuoden 2024 lopussa. Maakunnallisesti arvokas perinnebiotooppi -kaavamääräyksessä mainitaan perinnebiotoopin ohella myös perinnemaisema. Kaavaselostuksessa olisi hyvä avata perinnebiotooppi-käsitteen (kulttuurivaikutteinen luontotyyppi) ohella myös perinnemaisema-käsitettä (luontotyyppiin liittyvät rakennukset, rakenteet, maisema).

Maisemallisesti merkittävien selännealueiden osoittaminen kaavassa ja niihin liittyvä kaavamääräys tukee Jyväskylän maisemalle tärkeiden ominaispiirteiden ja arvojen säilyttämistä.

Luonto

Yleiskaavan suojeluratkaisut nojautuvat Jyväskylän luonnonsuojeluohjelmaan, jonka valmistelu on vasta käynnissä. Kaavan tavoitteiden mukaan arvokkaimmat luontokohteet turvataan kaupungin omistamilla mailla. Arvokkaimmat luontokohteet tulee turvata koko kaava-alueella.

maanomistustilanteesta riippumatta. Myönteistä on, että kaavassa on esitetty suhteellisen paljon ja melko laaja-alaisia uusia suojeluvarauksia, vaikka kohteiden tarkemmat kuvaukset kaavasta puuttuvatkin ja vaikka verkoston sisältöön ei ole mahdollista vielä ottaa tarkemmin kantaa.

Kaavasta puuttuvat käytännössä kaikki luontoselvitykset, vaikka luontoa muuttavia merkintöjä on kaavassa runsaasti. Yleiskaavan sisältövaatimuksiin kuuluu luonnonarvojen vaaliminen ja yleiskaavan tulee perustua riittäviin selvityksiin. Jos luontoselvityksiä ei tehdä tässä vaiheessa, kaavan yleismääräyksiin tulisi lisätä määräykset luontoarvojen selvittämisestä ja turvaamisesta myöhemmässä yleis- ja asemakaavoituksessa. Kaavassa esitetty periaate, että vähintään puolet ruudusta tulee olla kaavassa esitettyä pääkäyttötarkoitusta, ei voi mennä lakisääteisten suojeluarvojen, esim. direktiivilajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämisen ja heikentämiskiellon yli.

Kaavakartalla luonnonsuojelualueet on osoitettu käyttäen kolmea luokkaa (SL, SL-1 ja S). Suojelumerkintöjen osalta ei ole esitetty, millä perusteella kohteita on jaettu näihin kolmeen luokkaan tai jätetty luokkien ulkopuolelle. Kaikissa kolmessa määräyksessä on myös yhtenä osana ”varataan suojeltavaksi” -sanamuoto. Koska aineistoa, jonka perusteella kohteet on jaettu eri suojelumääräysten luokkiin, ei ole ollut saatavilla, itse kaavamääräyksiin ei ole mahdollista ottaa toistaiseksi tarkemmin kantaa. Esimerkiksi Valkeamäen nyt kumottavassa osayleiskaavassa Mustalammen ympäristön luo-2- kaavamääräys on alueen luontoarvot turvaava, mutta vireillä olevassa yleiskaavassa sitä heikennetään ”Suojelualue, suojelualueverkoston osa (S)” -luokkaan, jossa alue vasta varataan suojeltavaksi yleis- tai asemakaavalla osana myöhemmin tehtävää päätöstä suojelualueverkostosta.

Kumottavissa osayleiskaavoissa tunnistettuja luontoarvoja ei ole otettu kattavasti yleiskaavassa huomioon (esim. Köhniön rannan liito- oravakohteet) ja luontoarvoja turvaavia määräyksiä on poistettu kaavasta ilman selvitystä siitä, miksi näiden kohteiden luontoarvot eivät ole enää suojelun arvoisia. Poistetuista kohteista tulisi olla kaavassa selvitys, josta käy ilmi kohteen nykytila ja perustelut siitä, miksi suojeluarvoja alueella ei katsota enää olevan, miksi kyseiseen ratkaisuun on päädytty tai miten vireillä olevassa yleiskaavassa alueen luontoarvot on tarkoitus turvata. Jotta kaavan luontovaikutuksia voitaisiin arvioida, valtion maalla sijaitsevat suojelukiinteistöt tulisi saada kaavakartalle näkyviin vastaavasti kuin yksityismaille ja kaupungin maille sijoittuvat suojelualueet.

Ekologinen verkosto perustuu selostuksen mukaan virkistysalueiden muodostamaan kokonaisuuteen. Tämä ei välttämättä takaa kaikkien lajien kannalta ekologisten yhteyksien toimivuutta, koska virkistysalueiden pääkäyttötarkoitus ei ole suojelullinen. Metsien käsittely ja jopa maanlajitystoiminta on kaavan päävirkistysalueilla ja virkistysalueilla mahdollista. Selostuksessa on todettu, että yleiskaavassa esitetyt ekologiset yhteydet toimivat pohjana yhteyksien suunnittelulle ja että tämän lisäksi on tarve tunnistaa vielä tätä pienemmän mittakaavatason paikallisia ekologisia yhteyksiä. Kaavasta ei käy ilmi, miten nämä käytännössä tapahtuvat ja minkä eliölajien kannalta yhteyksiä tarkastellaan.

Haitallisia luontovaikutuksia on tarkoitus arvioida vasta ehdotusvaiheessa ja teknisellä Zonation-analyysillä. Menetelmä johtaa huomattaviin riskeihin yleiskaavan luontovaikutusten arvioinnissa, jos maankäyttömuodoltaan muuttuville alueille ei tehdä minkäänlaisia maastoselvityksiin perustuvia luontoselvityksiä. Alueilta jäävät tunnistamatta mm. uhanalaiset luontotyytit, uhanalaiset lajit ja tiukasti suojeltujen direktiivilajien esiintymät, joilla voi olla merkittäviä vaikutuksia siihen, miten yleiskaavaratkaisua voidaan asemakaava-alueilla toteuttaa. Zonation-analyysi perustuu alueilta ole-massa olevaan tietopohjaan, joka on esimerkiksi lajitiedon osalta hyvin heterogeenistä ja osin jopa satunnaista, miltä alueelta ja mitä harrastajien havaintoja on järjestelmiin tallennettu. Liito-oravahavainnoista mukaan on otettu vain vuotta 2010 tuoreemmat havainnot, vaikka liito-oravan havaintotiedoille ei ole vanhentumisaikaa luonnonsuojelulain kannalta.

Kaavan haitallisia luontovaikutuksia on jäänyt monin paikoin tunnistamatta. Esimerkiksi Tammitien ja Vaajakoskentien risteykseen on yleiskaavaluonnokseen merkitty työpaikka-alueita, vaikka alueelta on tiedossa tunnetut liito-oravareviirit Tammitien kummaltakin puolelta (Jyväskylän kaupungin ja ELY-keskuksen maastokäynti syksyllä 2024) ja vaikka yleiskaavan kartalla 2 alueelle on määritetty lisäksi viheryhteystarpeet ja alueella on aktiivista virkistyskäyttöä (ruudut merkitty nykyisessä yleiskaavassa virkistysalueeksi). Samoin esimerkiksi jo aiemmin mainitut Köhniönjärven länsirannan runsaat liito-oravakohteet, jotka nykyisessä osayleiskaavassa on merkitty luontoarvot turvaavin alue- ja päällekkäismerkinnöin, on pudotettu kaavaluonnoksesta kokonaan pois, vaikka tuoreimman (2024) Jyväskylän kaupungin tekemän inventoinnin mukaan liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja alueella on osayleiskaavassa esitettyä runsaammin. Myös esim. Köhniönjärven luoteispuolelle sijoittuvalla työpaikka-alueella on tiedossa direktiivilajien havaintoja. Luontoselvitysten tekeminen edes voimakkaimmin muuttuvilta alueilta helpottaisi haitallisten luontovaikutusten tunnistamista ja mahdollistaisi luontoarvojen huomioon ottamisen kaavassa.

Kanavuoren–Koskenvuoren Natura 2000 -alueella yleiskaavassa on esitetty rakentamista Natura-alueen sisäpuolelle ja mm. valtion suojelukiinteistölle 179-407-8- 255, jossa myös asemakaavassa on tällä hetkellä puuston säilyttävä merkintä. Kanavuoren–Koskenvuoren Natura-alueen valinnan perusteena olevan lajin liito-oravan osalta yleiskaavavarausten huolellinen tarkastelu on erittäin tarpeellista, jotta luonnonsuojelulaissa kielteisiä haitallisia yhteisvaikutuksia jo tiedossa olevien hankkeiden kanssa ei pääse muodostumaan. Alueella vireillä olevassa valtateiden parantamishankkeen tiesuunnitelmassa ja asemakaavassa liito-oravan kulkuyhteyksiä on käsitelty tuoreeltaan. Yleiskaavaluonnokseen ei ole merkitty alueelle viheryhteystarpeita eikä niitä ole otettu huomioon yleiskaavan aluevarauksissa, vaikka ne ovat Kanavuoren–Koskenvuoren Natura-alueen lähiympäristössä todettu välttämättömiksi haitallisten Natura-vaikutusten ehkäisemisessä. Samalla tarkkuudella tulee käydä läpi kaikki muutkin kaavan Natura-alueet ja niiden valinnan perusteena olevat luontotyypit ja lajit.

Kanavuoren Natura-alueen itäpuolella sijaitsevan luonnonsuojelualueen raja-alue on syytä tarkistaa.

Jääskelän alueella yleiskaavamääräyksen mukaan sallitaan nykyisten rakennuspaikkojen kehittämisen yleiseen matkailu- ja virkistyskäyttöön. Epäselväksi jää, tarkoitetaanko määräyksellä vain jo rakennettuja rakennuspaikkoja vai myös Jääskelän osayleiskaavan rakentamattomia rakennuspaikkoja, joita alueella on varattu matkailupalveluille runsaasti. Jääskelän osayleiskaava on ajalta ennen Natura 2000 -verkoston valmistumista eikä kaavasta ole tuolloin tehty Natura-vaikutusten arviointia. Jääskelän alueelle on merkitty myös moottorikelkkareitti valtion suojelukiinteistölle, jonka kaupunki on myynyt valtiolle suojeluun. Uralle ei ole ollut myyntihetkellä rasitetta eikä alueelle ole perustettu moottorikelkkareittiä. Reittiä ei tule sijoittaa valtion suojelukiinteistölle. Vireillä olevan kaavan Natura-vaikutukset tulee arvioida asianmukaisesti myös Palstonvuoren–Jääskelän Natura-alueella, johon matkailurakentamisella voi olla merkittäviä vaikutuksia.

Kaavaselostuksen mukaan yleiskaavan tavoitteena on tunnistaa ja turvata lähivirkistysalueiden merkitys ja virkistys osana asuinalueiden kehittämistä maankäytön tehostamisesta ja täydentämisestä huolimatta. Uutena merkintänä yleiskaavassa on esitetty siniviherrakenteen moniarvoalueet, joilla turvataan paitsi luonnon monimuotoisuutta myös lähiluonnon riittävyyttä ja saavutettavuutta. Tavoite on hyvä, mutta käytännössä lähivirkistysalueina käytettävien alueiden päälle on kuitenkin suunniteltu rakentamista, kuten esim. Jyskänvuoren eteläpäässä Päijänteen rannassa, missä siniviherrakenteen moniarvorakenteen ja viheryhteystarven alueen päälle on kaavassa esitetty taajamatoimintojen ruutu eli asumista ja palvelu- ja työpaikkarakentamista. Ristiriitaisten tavoitteiden

yhteensovittaminen asemakaavavaiheessa on haastavaa. Mitä kauempana asuinalueet ovat päävirkistysalueista, sitä suurempi merkitys lähivirkistysalueilla asukkaille on.

Virkistysalueiden osalta on todettu, että useat suojelualueet sijoittuvat virkistysalueille. Näkökulmaa vaihtaen voisi todeta myös, että useat virkistysalueet sijoittuvat luonnonsuojelualueiden ympärille, mistä voi aiheutua suojelualueillekin haitallista käyttöpainetta. Suojelualueiden alistaminen virkistyskäytön alle kuulostaa alueiden suojeluarvojen turvaamisen kannalta haastavalta. Aiheesta on vielä erikseen kaavaselostuksessa todettu, että suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteissa sekä luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksissä otetaan huomioon jokaisenoikeuksiin kuuluvat virkistyskäyttömahdollisuudet, olemassa olevien ulkoilureittien kehittäminen sekä maastossa tapahtuvien liikunta- ja urheilulajien toimintaedellytykset. Yleiskaavalla ei voida tehdä jo perustettujen luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksiin muutoksia. Muutokset vaativat luonnonsuojelulain 54 §:n mukaisen poikkeuslupan, ja poikkeukset ovat mahdollisia vain pykälän 1 momentissa esitetyistä syistä. Luonnonsuojelulla perustettavien suojelualueiden ensisijainen käyttötarkoitus on luonnonsuojelu, joka useimmissa tapauksissa rajoittaa jokaisenoikeuksien käyttöä, mm. massatapahtumien järjestämistä ja suojelualueilla tapahtuvaa virkistyskäyttöä. Luonnonsuojelulle haittaa aiheuttavat virkistyskäyttötoiminnot tulee sijoittaa suojelualueiden ulkopuolelle.

Vesiasiat

Yleiskaavaa varten on kartoitettu kaupungin alueen puroja ja noroja, ja suunnitelman mukaan työ vielä täydentyy 2025. Kaavamääräyksillä ohjataan tarkempaa suunnittelua turvaamaan pienvesien lähiympäristön ominaispiirteitä ja minimoimaan vesistölle aiheutuvat haitalliset vaikutukset. Kaava-aineistosta ei ilmene, onko pienvesien osalta hyödynnetty myös Suomen ympäristökeskuksen Purohelmi-mallinnustietoja pienvesien paikallistamiseksi, joten tiedoksi ko. aineisto, josta on tietoa mm. täällä: <https://geoportal.ymparisto.fi/meta/julkinen/dokumentit/Purohelmi.pdf>. Tuomiojärven tilan suojaaminen suoja-alueella on positiivista. Järven ekologinen tila on viimeisimmässä luokittelussa ollut hyvä, mutta riskissä heikentyä ilman toimenpiteitä, ja järven tilaa uhkaaviksi paineiksi on tunnustettu hulevedet ja haja- ja loma-asutuksen jätevedet. Uusimmat Suomen ympäristökeskuksen tuottaman Vemala-mallinnuksen arviot pintavesien ravinnekuormituksen lähteistä on nähtävissä vesi.fi-palvelun karttaosiossa. Jyväskylän alueen alle hyvässä ekologisessa tilassa olevista luokitelluista pintavesimuodostumista suurin osa on sijoittunut Tourujoen yläpuoliselle vesireitille. Näissä muodostumissa ihmistoiminnasta peräisin olevaa ravinnekuormitusta tulee pääasiassa maataloudesta, haja- ja loma-asutuksen jätevesistä sekä hulevesistä. Kaavoituksella ja kaavamääräyksillä on hyvä mahdollisuuksien mukaan pyrkiä vaikuttamaan tältä osin vesien hyvän tilan saavuttamiseen ja säilyttämiseen.

Ilmastoasiat

Yleiskaavan yleismääräyksiin on syytä lisätä uusiutuvan energian tuotantoa koskeva määräys. Esimerkiksi "Uusiutuvan energian tuotanto on toteutettava siten, että sillä on mahdollisimman vähän haitallisia ilmastovaikutuksia". Tuulivoimaloiden ja aurinkovoimaloiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on syytä huomioida myös ilmastovaikutukset (päästöt sekä vaikutukset hiilivarastoon sekä -nieluun).

Hulevesien suhteen on otettava huomioon niiden määrän kasvu ilmastonmuutoksen myötä.

Pientalovaltainen taajama (A-3) merkintään voisi harkita lisättäväksi samat kestävän liikkumisen määräykset kuin kestävän liikkumisen taajamaan (A2). Alueita on monessa kohtaa turha erotella kestäväan liikkumiseen liittyvien tavoitteiden suhteen erilaisiksi, varsinkin jos ne ovat kestävän liikkumisen taajaman alueiden välittömässä läheisyydessä.

Lähijunaliikenteen kehittymisen edistäminen seisakevarauksin tukee myös kestävän liikkumisen lisääntymistä.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Yleiskaavassa on huomioitu valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Kaavaselostuksen mukaan yleiskaavan tavoitteena on turvata edellä mainittujen lisäksi paikallisesti arvokkaat kulttuuriympäristökokonaisuudet. Paikallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön ja -kohteiden turvaamiseksi on määritetty säilyttämisen arvoiset pientaloalueet. Paikallisesti arvokkaisiin yksittäisiin kohteisiin yleiskaava ei ota suunnittelutarkkuudesta johtuen kantaa.

Kaavoittajan vastine:

Liikenne:

Yleiskaavan vaikutusten arviointia täydennetään ehdotusvaiheeseen. Maankäytön ja liikenteen vaikutuksia ja keskinäisriippuvuuksia kuvataan yleispiirteisesti Jyväskylän yleiskaavan 2050 tarkoitus ja esitystapa huomion ottaen. Samalla arvioidaan mahdolliset liikenneverkon ja maankäytön ajoitusta ohjaavat lisämääräystarpeet huomioiden, että toistaiseksi yleiskaavan ei ole katsottu olevan ensisijainen tai tarkoituksenmukaisin väline maankäytön toteutuksen aikataulun tai tie- ja katuverkon infrainvestointien ajoitukseen. Päätökset eri alueiden toteuttamisesta ja toteuttamisjärjestyksestä tehdään erillisissä maankäytön toteuttamisen ohjelmoinneissa (KymppiR ja TYKKI).

Vaikutusten arvioinnissa ja kaavaratkaisun perusteluissa tullaan hyödyntämään muun ohella keväällä 2025 valmistunutta tie- ja katuverkkoselvitystä, 2024 päivitettyä Keski-Suomen EMME/Brutus -liikennemallia sekä muuta selvitystietoa. Vaikutusten arvioinnissa otetaan huomioon Jyväskylän yleiskaavan 2050 tarkoitus ja esitystapa

Yleiskaavaluonnoksen ”Merkittävästi parannettava valtatie” -merkintää (vt 4 Aholaita-Lohikoski ja vt 9 Pumperi-Aholaita) on tarkoitus täsmentää jatkosuunnittelussa suunnitelmien tarkennettua. Näitä valtatieosuuksia ja ratapihan siltakortteleita suunnitellaan ELY-keskuksen, Väyläviraston ja Jyväskylän kaupungin yhteistyössä.

Yleiskaavan jatkosuunnittelun yhteydessä tarkastellaan lausunnossa esitettyjä muutostarpeita mm. Vt 9 Kanavuori-Lievestuore välin sekä eritasoliittymien osalta yhteistyössä Keski-Suomen ELY-keskuksen kanssa työpalavareissa. Muurame-Ruoke välin ohjeellisen seututien kaavamerkintää ja -määräystä ja tarpeellisuutta tulisi tarkastella osana maakuntakaavan uudistamista.

Maisema:

Yleiskaavan jatkosuunnittelussa otetaan huomioon lausunnossa esitetyt huomiot maisema-alueiden kaavamääräyksiä, kaavaselostusta ja maisemaselvityksen päivitystä koskien.

Luonto:

Alueidenkäyttölain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua merkittävät vaikutukset perustuvaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Siten Jyväskylän yleiskaavan 2050 esitystapa, kaavamääräykset ja ohjausvaikutus tarkempaan suunnitteluun on otettava huomioon selvityksiä laadittaessa.

Jyväskylän yleiskaavan 2050 lähtötiedoksi on laadittu siniviherrakenne-selvitys, jossa on hyödynnetty monipuolisesti olemassa olevaa ja runsasta luontoselvitystietoa. Lisäksi yleiskaavaa varten on laadittu täsmentäviä selvityksiä mm. pienvesiä koskien. Kaupungin laajan pinta-alan, yleiskaavan ohjausvaikutusten ja maankäytön suunnittelutarpeen kohdentumisen myötä selvityksissä on keskitytty perustellusti keskeiselle kaupunkialueelle. Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmän tarkentuvan periaatteen mukaan luontoselvitykset tulevat tarkentumaan yksityiskohtaisemmassa yleis- ja asemakaavasuunnittelussa, ja näissä kaavoja laadittaessa on otettava huomioon lain mukaiset sisältövaatimukset.

Yleiskaavan mittakaava ja tarkkuustaso ovat myös vaikuttaneet ratkaisuihin, mitä luontoarvoihin liittyvää sisältöä on tuotu osaksi yleiskaavamerkintöjä. Esimerkiksi kaikkia tarkemmassa suunnittelussa tunnistettuja luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita kohteita tai liito-oravan elinpiirejä ei voida esittää Jyväskylän yleiskaavassa. Yleiskaavan esittämistapa maankäyttöruutuina ei myöskään merkitse, että luontoarvoja ei huomioitaisi yksityiskohtaisemmassa jatkosuunnittelussa.

Jyväskylän kaupungin luonnonsuojeluohjelman valmistelu on käynnissä, ja luonnonsuojeluohjelman yhteydessä kuvataan tarkemmin kaupungin omistamien alueiden suojelualueiden lähtökohdat. Kaavaluonnoksen liitteessä 9. on kuvattu suojelualueverkostoon kuuluvien SL-1 ja S-alueiden keskeiset luontoarvot. Luonnonsuojeluohjelmaluonnoksen valmistuminen selkeyttää tätä kokonaisuutta seuraavassa kaavavaiheessa.

Yleiskaavan jatkosuunnittelussa täsmennetään yleiskaavan vaikutusten arviointia mm. luontoarvoihin ja virkistykseen liittyen. Natura-arvioinnin tarveharkintaa täydennetään kaavan seuraavaan vaiheeseen mennessä.

Jääskelän alueen yleiskaavamääräyksessä matkailun kehittäminen on sidottu olemassa olevien rakennuspaikkojen kehittämiseen, millä tarkoitetaan jo rakennettuja rakennuspaikkoja. Moottorikelkkareitin sijainnin tarkentamista tutkitaan jatkosuunnittelussa.

Yleiskaavaluonnoksessa esitetyt uudet SL-1- ja S- alueet muuttavat merkittävästi Jyväskylän päävirkistysalueita suojeluun varatuiksi alueiksi voimassa olevaan yleiskaavaan nähden. Yleiskaavan ratkaisuissa ja vaikutusten arvioinnissa sekä luonnonsuojeluohjelman valmistelussa otetaan huomioon virkistyskäytön ja suojelun yhteensovittamistarpeet vielä perustamattomilla suojelualueilla.

Vesiasiat:

Pienvesiselvityksen laadinnassa on hyödynnetty lausunnossa esiin nostettuja aineistoja.

Ilmastoasiat:

Yleiskaavaluonnoksessa tuuli- ja aurinkovoimaloiden sijoittumista ohjataan yleismääräyksellä. Yleismääräyksen tarkentamista pohditaan seuraavissa kaavavaiheissa lainsäädäntö ja sen mahdolliset muutokset huomioon ottaen. Myös asuinvaltaisten taajamien määräyksien tarkentamista pohditaan jatkosuunnittelussa.

Lopuksi:

Jyväskylän yleiskaava 2050 on poikkeuksellisen laaja ja sisällöltään moniulotteinen työ. Yleiskaavan jatkovalmistelussa on syytä järjestää varsinaisten viranomaisneuvottelujen lisäksi työneuvotteluja Jyväskylän kaupungin ja ELY-keskuksen kanssa. Hyvällä yhteistyöllä ELY-keskus voi edistää yleiskaavatyössä Jyväskylän alueiden käytön suunnittelua sekä varmistaa erityisesti vaikutuksiltaan valtakunnallisten ja merkittävien maakunnallisten asioiden huomioon ottaminen.

Lausunto 12. Jyväskylän vammaisneuvosto

Jyväskylän vammais- ja vanhusneuvoston yhteisessä iltakoulussa 2.3.2025 esiteltiin Jyväskylän yleiskaavaluonnos 2050, joka on ollut nähtävillä 17.1. – 17.2.2025. Iltakoulussa päätettiin, että neuvostot antavat omat lausuntonsa tästä luonnoksesta. Vammaisneuvosto haluaa tuoda esille seuraavat asiat:

Kukkulan rakentamisesta. Liian täyteen ei Kukkulaa saa rakentaa ja otettava huomioon puusto, mäkisyys sekä saastunut maaperä. Parkkipaikat puuttuvat Kukulalta, nyt ei Novan työntekijöillä ole riittävästi parkkipaikkoja Novan ympärillä saatikka uusissa tulevilla asunnoissa.

Kaavoituksesta yleisesti. Olisi toivottavaa, että jokaisen talouden edes jostain ikkunasta näkyisi luontoa eli puita, pensaita, pelto, keto, niitty, järvi tai muu vesistö. Vammaiset henkilöt joutuvat varsinkin talviaikaan olemaan paljon kotonaan rakennetun ympäristön aiheuttamien liikkumisen esteiden vuoksi. Kenenkään ei tulisi joutua näkemään kodistaan pelkkää betoniseinää, joten rakennusten väliin (etäisyys 8 m tai enemmän) olisi aina mahdutettava luontoa.

Yleiskaavasunnittelusta. Erityyppisten alueiden liikaa eriytymistä on vältettävä. Työpaikka-alueille ja ostoksille sekä asioimaan ja liikuntaan/virkistykseen on päästävä asuinalueilta kohtuullisesti myös muilla tavoin kuin vain autolla. Vammaiset henkilöt liikkuvat myös apuvälineillä, esimerkiksi sähkömopoilla tai sähköpyörätuoleilla, joten se matka, jonka niillä pystyy kulkemaan, on rajattu.

Kehätiesuunnitelmista. Sulunperä-Seppälänkangas-Palokka-kehätien suunnitelma näyttää kulkevan Sulunperällä hyvin lähellä asutusta. Liikennemäärät tulevat kasvamaan ratkaisevasti, jos kehätie toteutuu yleissuunnitelmassa tarkoitetulla tavalla.

Suunnittelufilosofiasta. Kankaan alue ei ole esimerkki hyvästä suunnittelusta esteettömyyden ja vammaisystävällisyyden näkökulmasta. Vammaisten henkilöiden näkökulmasta sieltä puuttuvat lähes kokonaan liikkumisesteisten pysäköintipaikat katujen varsilta. Yksittäinen pysäköintitalo voi olla useiden satojen metrien päässä.

Kaavassa tulee säilyttää eritasoisia lähiliikuntareittejä, sillä ne lisäävät arkiliikuntaa. Suunnitteluvaiheessa tulee ottaa huomioon myös esteettömyysasiat, jälkikäteen esteellisten toteutuksien korjaaminen tulee moninkertaisesti kalliimmaksi. Esteettömyys ei ole pelkästään vanhuksien, vammaisien ja sairaiden hyväksi tehtyä työtä, vaan esteettömyydestä hyötyvät kaikki kaupunkiympäristössä liikkuvat.

Kaavoittajan vastine:

Lausunnossa on nostettu esiin useita tärkeitä kaupunkisuunnittelun sisältöjä, joiden toteutumista ohjataan pääasiallisesti yksityiskohtaisemmassa asemakaavoituksessa ja rakentamisessa. Yleiskaavan 2050 yhteydessä on nostettu mm. lähivirkistykseen ja liikkumiseen liittyviä asiakokonaisuuksia useissa eri merkinnöissä ja määräyksissä.

Lausunto 13. Laukaan kunta

Laukaan kunta lausuu Jyväskylän yleiskaava 2050 kaavaluonnoksesta seuraavaa:

Jyväskylän yleiskaava 2050-työssä tehtävät linjaukset vaikuttavat yleiskaava- aluetta laajemmin. Muun muassa kaupallisten palveluiden sijoittamiseen ja liikenneverkkoihin liittyvät ratkaisut vaikuttavat erityisesti lähikuntien, mutta myös koko Jyväskylän seudun saavutettavuuteen ja elinvoimaan. Laukaan kunta pitää siksi erittäin merkittävänä ja hyvänä, että Jyväskylän yleiskaava 2050 luonnoksessa on otettu huomioon sekä maakuntakaavan että seudullisen MAL- kehityskuvan tavoitteet ja ratkaisut.

Liikenteen osalta Laukaan kunta pitää tärkeänä, että yleiskaavatyössä on ylempitasoisten suunnitelmien mukaisesti seututie 637 ja valtatie 9 (itään) osoitettu merkittävästi parannettaviksi tieyhteyksiksi. Kunta toivoisi pohdittavaksi myös kehittämismerkinnän osoittamista seututielle 638 (Vaajakoski-Leppävesi- Tikkakoski). Keski-Suomen ELY-keskus laatii parasta aikaa tiesuunnitelmaa yhteyden parantamiseksi välillä Vaajakoski-Vihtiälä ja rakentamissuunnitelmaa välillä Leppävesi-Tikkakoski. Tavoitetila näiden yhteyksien parantamiseksi voisi näkyä myös yleiskaavaratkaisussa. Seututien 638 kehittäminen parantaisi kaupunkiseudun sisäistä saavutettavuutta ja elinkeinoelämän tarpeita, mutta sillä on vaikutusta myös valtakunnallisen liikenteen sujuvuuteen ja alueen elinvoimaan.

Jyväskylän kaupungin ja Laukaan kunnan rajalla sijaitseva Kivilammen maanlajitysalue on osoitettu yleiskaavaan uutena kiertotalouteen liittyvänä erityisalueena. Maanlajitysaluetta suunnitellaan laajennettavaksi ja hankkeesta on vireillä YVA-menettely. Laukaan kunta on antanut lausunnon YVA-ohjelmaan (Lupa- ja valvontalautakunta 31.10.2023 § 105). Alueella on maakaatopaikkatoiminnan lisäksi myös kiviainetoimintaa. Toimintojen vaikutus mm. Leppävesi -järveen laskevaan Autiojokeen ja sitä kautta Autiolahteen arvioidaan YVA-ohjelmassa, mutta Laukaan kunta näkisi kuitenkin hyvänä, että myös yleiskaavan vaikutusten arvioinnissa huomioitaisiin ja otettaisiin kantaa Kivilammen maanlajitysalueen laajenemisen vaikutuksiin erityisesti ympäristön näkökulmasta.

Kaavoittajan vastine:

Lausunnossa esitetyn seututien 638 merkitsemistä kehitettäväksi tieyhteydeksi tarkastellaan kaavan jatkosuunnittelussa, ja merkintätapaa on hyvä käsitellä myös yhteistyössä Keski-Suomen ELY-keskuksen ja Keski-Suomen liiton kanssa.

Kivilammen maanlajitysalueen laajennuksen ympäristövaikutuksia on selvitetty laajasti vuonna 2024 päättyneessä YVA-menettelyssä, ja menettely on lähtökohtana tarkemmille lupamenettelyille. Yleiskaavaselostuksessa voidaan esittää YVA-menettelyssä tunnistetut keskeisimmät ympäristövaikutukset.

4. Saadut mielipiteet

4.1. Yhdistyksiltä ja yrityksiltä saadut mielipiteet

Mielipide 5. MMV-Invest Oy

Tämä nyt suunnitteilla oleva oikotie on hyvä, mutta lisäksi tähän mitä suunniteltu Rimpiläntien kautta Palokasta suorayhteys joko rattikadulle tai kaakkovuorentielle. Liikenne Palokan ja Seppälän välillä vähenenisi ja matka pohjoiseen nopeutuisi koko alueelta. Liitteessä vielä karkea hahmotelma.

Toivon että tuo Pappilanvuoren takaa tuleva uusi tie Seppälänkankaalle laitetaan mahdollisimman pikaisesti tekoon.

Kaavoittajan vastine:

Mielipiteessä esitetty liikenneyhteystarve edistäisi Seppälänkaan työpaikka-alueiden saavutettavuutta. Rimpiläntien kohdalla yhteys sijoittuisi kuitenkin yleiskaavaluonnoksen virkistysalueille, jolloin katuyhteyden varten ei voitaisi sijoittaa uutta maankäyttöä.

Yleiskaavaluonnoksen periaatteiden mukaan Norolantien ja Seppälänkaan välinen liikenneverkko kehittyy tulevaisuudessa erityisesti uuden kehätievarauksen myötä, jonka rakentaminen tulisi ajankohtaiseksi osana Läntisen Seppälänkankaan rakentamista. Läntisen Seppälänkankaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja asemakaavoituksessa tulee ratkaistavaksi, muodostuuko tälle alueelle myös suurempia katuyhteyksiä Kaakkovuorentielle.

Mielipide 49. Keskisuomalainen Oyj

Keskisuomalainen Oyj kiinteistön- ja maanomistajana sekä osallisena esittää kannanottonaan Yleiskaavaluonnokseen seuraavaa;

Aholaidan alueen kaavaluonnoksen merkinnöissä on ao. kuvassa korostettu kohdekohtainen erityismääräys

Aluevarausmerkinnät

Pääkeskus, strateginen keskustatoimintojen alue (C)

Alue varataan monitoiminnallisille keskustatoiminnoille, kuten kaupalle, julkisille ja yksityiselle palveluille, koulutukselle, vapaa-ajan ja kulttuurin toiminnoille sekä keskustaympäristöön soveltuvalla asumisella ja työpaikoille. Alueen täydennysrakentamisessa tulee edistää toimintojen monipuolisuutta, asukasmäärän kasvua sekä kaupunkiympäristön viihtyisyyttä ja laatua. Alueen liikenneympäristön kehittämisessä tulee edistää kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen olosuhteita ja matkaketjujen sujuvuutta. Alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon Kehä Vihreän toteuttaminen ja saavutettavuus sekä kulttuuriympäristön arvot. Alueiden kehittämisessä tulee erityisesti edistää kaupunkivihreän ja latvuspeitteisyyden määrän lisäämistä. Alueelle voi sijoittaa vähittäiskaupan suuryksiköitä, mutta uusia yli 10 000 m² kokoisia ja useita erikoiskaupan myymälöistä muodostuvia kauppakeskuksia voi asemakaavoittaa vain keskustan rajatuille kohdealueille c-1 ja c-3.

Kohdekohtainen erityismääräys: Seppälän ja Aholaidan alueille ei tule osoittaa uutta merkittävää kerrostaloasumista ennen Kankaan alueen toteutumisen varmistumista.

Tämä rajaaminen ei ole sellaisenaan tasavertainen vaan kiinteistöjen omistajia eriarvoistava. Erityismääräys asettaa Kankaan alueen kehittymisen määräävään asemaan taajamatoimintojen kokonaisvaltaisessa kehittämisessä.

Yleiskaavan tavoitteissa on lauseet, jotka osuvat varsin hyvin Aholaitaan: "Jyväskylässä painotetaan edelleen muun muassa keskusta-alueiden kehittämistä, täydennysrakentamista..."

"Yleiskaavaluonnoksen taajamatoimintojen merkinnöillä uutta kerrostaloasumista halutaan erityisesti ohjata yhä enemmän niille alueille, joilla on parhaimmat edellytykset liikkuu joukkoliikenteellä, kävellen ja pyöräillen."

Pyydän vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

- Ollaanko Kankaan alueen rakentamista vapauttamassa markkinalähtöisemmäksi nykyisestä oligopolisesta kolmikantamallista?
 - Nythän alueen kehittäminen, rakentuminen ja asumisentarjonta on vain kahden toimijan hallussa. Heidän päätettävissään on jos ei nyt ihan suoraan niin välillisesti se, että milloin Kankaan alue on "valmis". Tämä ohjaa koko kaupungin (Aholaidankin) asumisen alueiden kehittymistä ja ei ole tässä tai tulevaisuudessa suhdanteissa relevantti toimintatapa. Kankaan alue pitäisi siis vapauttaa eri toimijoille ja kilpailulle asuntorakentamisen toimialalla. Tätä asiaa on kommentoinut aika moni muu toimija tässä kaupungissa kilpailullisen rajoittamisen lausein. Ymmärrämme, että Kankaan alueen kehittämisessä aikoinaan arvioitiin sen tapahtuvan huomattavasti nopeammin kuin mitä on tapahtunut ja sopimuksella isojen toimijoiden kanssa päästiin nopeasti hyvään alkuun. Kuitenkin nyt maailma on muuttunut niin sitäkin taustaa vasten asiaa tulisi tarkastella eri näkökulmasta.
- Määrittelisittekö mitä tarkoitetaan tässä yhteydessä ja mahdollisessa luvitusvaiheessa sanalla "...uutta merkittävää kerrostaloasumista..."

Kaavoittajan vastine:

Jyväskylän yleiskaavaluonnoksessa on esitetty laaja pääkeskuksen alue (C). Pääkeskuksen alueeseen sisältyy Seppälän ja Aholaidan kaltaisia alueita, joiden maankäyttö on nykytilanteessa pääasiallisesti liike-, toimisto- ja työpaikkarakentamista. Kun otetaan huomioon Jyväskylän ennakoitu väestönkasvu ja asuntotuotantotarve, on yleiskaavassa tarkoituksenmukaista antaa eri alueiden toteutusjärjestystä koskeva määräys, jolla varmistetaan rakenteilla oleva Kankaan alueen toteutuminen sekä sinne jo tehtyjen investointien resurssiviisas hyödyntäminen. Määräys ohjaa asemakaavan muutoksia ja sille on maankäytölliset perusteet, eikä se rajoita maanomistajien mahdollisuutta kehittää kiinteistöjä muihin käyttötarkoituksiin.

Alueidenkäyttölain mukaan yleiskaavamääräykset voivat koskea rakentamisen erityistä ohjausta tietyllä alueella. Jatkosuunnittelussa ”uusi merkittävä kerrostaloasuminen” tulee arvioida tapauskohtaisesti asemakaavavaiheessa suhteessa nimenomaan Kankaan alueen toteutumiseen ja sen vaiheeseen.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Kankaan toteuttamissopimuksen (Kv 29.9.2014/79), jonka mukaan kaupunki myy tontit Skanskalle ja YIT:lle normaaleilla tontinluovutusehdoilla vaiheittain sitä mukaa, kun asemakaavoitus ja rakentaminen alueella etenevät.

Mielipide 57. Kuljetusliike Ville Silvasti Oy

Kuljetusalan vinkkelistä koilliskehä alkaisi olla huutava tarve jo nyt. Yritysten määrä Seppälänkankaalla jatkaa kasvamistaan ja Laukaantie on jo tarpeettoman ruuhkautunut raskaasta liikenteestä. Seppälänkankaalla on runsaasti myös tavaraliikenneterminalia sekä me erikoiskuljetustoimijana tavanomaista suuremman ja raskaamman kaluston kanssa. Hyvin toteutettuna koilliskehästä tulee myös turvallisempi ylisuurten kuljetusten kiertoreitti Jyväskylän ohi, ettei tarvitse kulkea enää asutusalueiden läpi.

Yleiskaava 2050 näyttää hyvältä, Koilliskehän toivoisi olevan koko kaavan prioriteettina.

Kaavoittajan vastine:

Ei tarvetta vastineelle, todetaan mielipide.

Mielipide 59. Jyvä-Golf ry

Allekirjoittanut Jyvä-Golf ry hallitsee Jyväskylän kaupungin kanssa tekemänsä vuokrasopimuksen nojalla Sippulanniemen golfkentän aluetta. Sopimus on voimassa vuoteen 2038 ja toivoaksemme meillä on mahdollisuus tämänkin jälkeen olla alueella vuokralaisena ja golfkentän haltijana.

Lausumme mielipiteenämme yleiskaavaehdotuksesta kunnioittaen seuraavaa.

Yleiskaavaehdotus on hyvä, koska Sippulanniemi säilyy edelleenkin ulkoilu- ja virkistys- käyttöalueena. Alueella on vilkkaan golfpelaamisen lisäksi kesäaikaan ulkoilijoita kunto- polulla ja vähäisessä määrin maastopyöräilijöitä ja talvisin kuntopolut ovat murtomaahiihtäjien käytössä. Yleiskaavaluonnoksessa on hyvää sekin, että nykyisen golfkentän keskuksen alueella sallitaan lisärakentaminen tähän tarkoitukseen, mikä osaltaan mahdollistaa alueen kehittämistä liikunta- ja virkistystarkoitukseen.

Yleiskaavaehdotus on maallikolle hieman vaikea lukuinen ja eri maa-alueiden käyttötarkoitusten erot eivät kaikilta osin aukene. Sen takia olemme valmiit käymään lisäkeskustelua ajatuksistamme, mikäli se yleiskaavan valmisteluprosessiin sopii.

Sippulanniemen alueen osalta esittäisimme toivomuksemme, että urheilurakentaminen sallittaisiin Keljonlahden tien varressa ja sen varrella olevalla lyöntiharjoitusalueella, koska, riippuen tulevien sopimusten pituudesta, saattaisi olla tarpeen esimerkiksi golftoimiston siirto lähemmäksi Keljonlahdentien varressa olevaa harjoituslyöntialuetta tai lyöntiharjoitusalueen laajentaminen esimerkiksi rakentamalla lyöntipaikat kahteen tasoon.

Toinen toivomuksemme olisi, että yleiskaava mahdollistaisi jatkossa golfkentän laajennuksen hieman kohti alueemme keskellä olevaa mäkeä ja että kaava sallisi myös järjestellä kuntopolkuja uudelleen siten, että ne palvelisivat golfkentän huoltoa unohtamatta kuitenkin muita kuntoilijoita keksäisin tai talvisin hiihtäjiä. Kansallisilla mittareilla mitattuna ja myös omiin havaintoihimme pohjautuen golfkentälle olisi tarvetta saada lisää väyliä, koska pelaajien määrä on suuri. Sippulanniemi on hyvä golfkentälle erityisesti, koska meillä on paljon senioripelaajia ja junioripelaajat kykenevät saavuttamaan kentän itsenäisesti ilman vanhempien kuljetusapua.

Asiantuntemuksemme ei kuitenkaan riitä siihen, edellyttääkö toivomuksemme huomioon ottaminen karttaan tehtäviä muutoksia vai sanallisia muutoksia selostusosaan vai onko yleiskaava tällaisenaan riittävän väljä.

Kaavoittajan vastine:

Yleiskaavaluonnoksessa Sippulanniemen golfkentän alue sijoittuu päävirkistys- (V-1) ja urheilija virkistyspalveluiden alueelle (VU). Kaavamerkinnät ja -määräykset mahdollistavat lyöntiharjoitusalueen kehittämisen mielipiteessä kuvatulla tavalla. Yleiskaavamääräykset eivät poissulje golfkentän laajentamista, mutta tiedossa olevat luontoarvot ja toisaalta golfkentän yhteensovittaminen muun virkistyskäytön kanssa asettaa merkittäviä reunaehtoja laajentamiselle.

Mielipiteen perusteella on syytä käydä erillinen neuvottelu Jyvä-Golf ry:n edustajien kanssa seuraavan kaavavaiheen suunnittelun yhteydessä.

Mielipide 75. Rakennusliike Veljekset Vanhala Oy

Olin 30.01.2025 Korpilahden asukasillassa jossa käsiteltiin Iloniemen kaava-asiaa, tästä illasta jäi käsitys joka tukee näkemystäni siitä mikä on Jyväskylän kaupungin asenne Korpilahden kehittämisestä on käynyt että Korpilahden aluetta ei haluta kehittää ollenkaan.

Iloniemen alue on ainutlaatuinen paikka, Keski-Suomen alueella on rantatonttia ja korkeuserot hyvät liikenneyhteydet, rakentaa sinne sellainen alue joka sinne oli suunniteltu ennen kuin jouduttiin pakoliittymään Jyväskylään eli n. 200-300 tonttia.

Perustelut joita kuultiin asukasillassa kaupungin edustajilta siitä miksi alkuperäistä kaavaa ei voitaisi toteuttaa olivat aivan käsittämättömiä. On myös käsittämätöntä että veronmaksajien rajoja on käytetty tuohon asukasillassa kuultuun ja nähtyyn esitykseen ei varmaan ole ollut ilmaista?

Saatiin kuulla että on kallista kaavoittaa alue, kaava on ollut valmiina Korpilahden aikaan, infran rakentaminen on kallista! Ei se käsittääkseni ole ollut ilmaista muuallakaan Jyväskylän alueella aina on rakennettu tiet, koulut yms mitä on pitänyt uusille asuntoalueille rakentaa.

Ilioniemen kaavan toteuttamisesta siinä mittakaavassa mikä oli alkuperäinen, suunnitelma jolloin oli tarkoitus toimia asuntomessualueena silloisen kaupunginjohtaja (Anderson) lupauksen mukaan, tässä on varmaan kaupungin toimijoiden mielessä pelko että Jyväskylään voisi muuttaa myös muualta Suomesta maksukykyisiä ihmisiä ja väkiluku kasvaisi!

Hyvänä esimerkkinä tästä kaupungin suhtautumisesta on Korpilahden satama se on kylän käyntikortti ainut paikka kylällä jota voisi esitellä muualta tulleille. Kaupunki on kuitenkin tehnyt alueesta veneiden kaatopaikan jossa veneitä säilytetään kesät ja talvet Korpilahden ykkösalueella kauniissa koivikossa jolle kyllä olisi parempaakin käyttöä! Asiasta on oltu yhteydessä kaupungin johtoon ei ole tuottanut tulosta.

Kaupungilla ei ole minkäänlaista velvoitetta osoittaa veneiden säilytykselle paikkaa kaupungin toimesta tässä onkin ilmeisesti hyväveli verkoston tapa hyödyntää hyötyä ”ilmaisista” säilytyspaikoista, Päijänteen alueella löytyy kyllä riittävästi yrityksiä jotka voivat ottaa veneet säilytykseen ne tietysti perivät siitä käyvän maksun.

Onkin täysin käsittämätöntä tämä kaupungin linja ajaa Korpilahden kylä, Jyväskylän kaupunginosa, alas nykyisellä kaavoituspolitiikalla Ilioniemen osalta tulee vääjäämättä kuva siitä että tuolla kaupungin esittämällä kaavalla valmistellaan ”hyvä veli” jäsenille hienoja rantatontteja jos naapurit (köyhät) ei häiritse.

Olen toiminut alueella aktiivisesti vuodesta 2000 alkaen ja seurannut läheltä Korpilahden kehitystä, alasajoa, kaupungin toimesta. Tämä kehitys on pysäytettävä heti!

Kaavoittajan vastine:

Saadun palautteen perusteella Raspio-Ilioniemen osayleiskaavaa ei korvata Jyväskylän yleiskaavalla 2050. Alueen asemakaavoituksen aikataulu määritellään muiden alueiden tavoin maankäytön toteutusta ohjaavassa KymppiR-ohjelmassa. Alueen rakentamismahdollisuuksia voidaan ennen asemakaavoitusta edistää mahdollisella ranta-alueella koskevalla osayleiskaavan muutoksella tai Raspio-Ilioniemen osayleiskaavan periaatteiden mukaisella lupaharkinnalla.

Mielipide 76. Vaajakosken Rakennuspalvelu Oy, edustaen myös 6 kiinteistöä

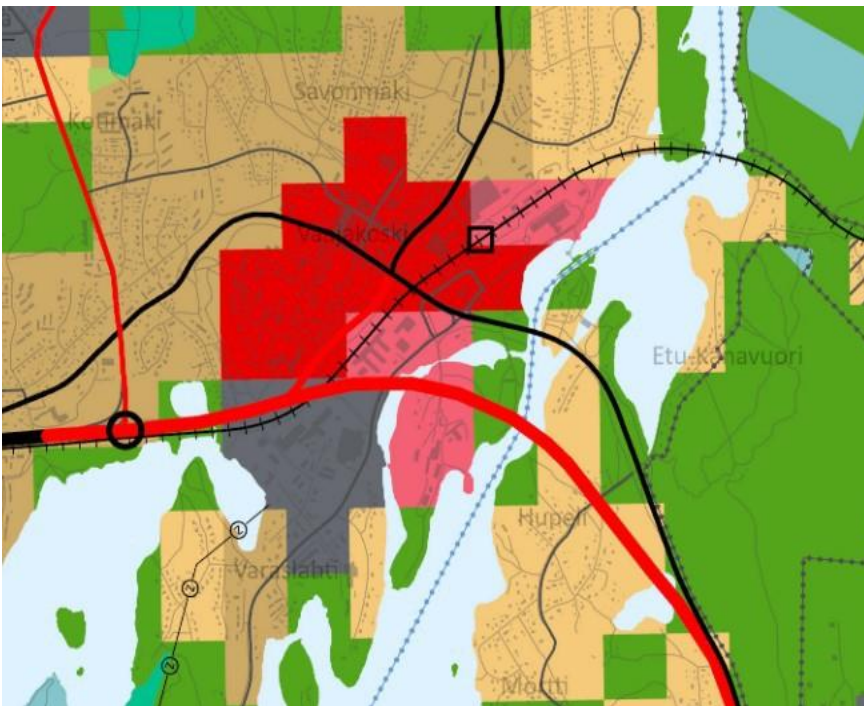
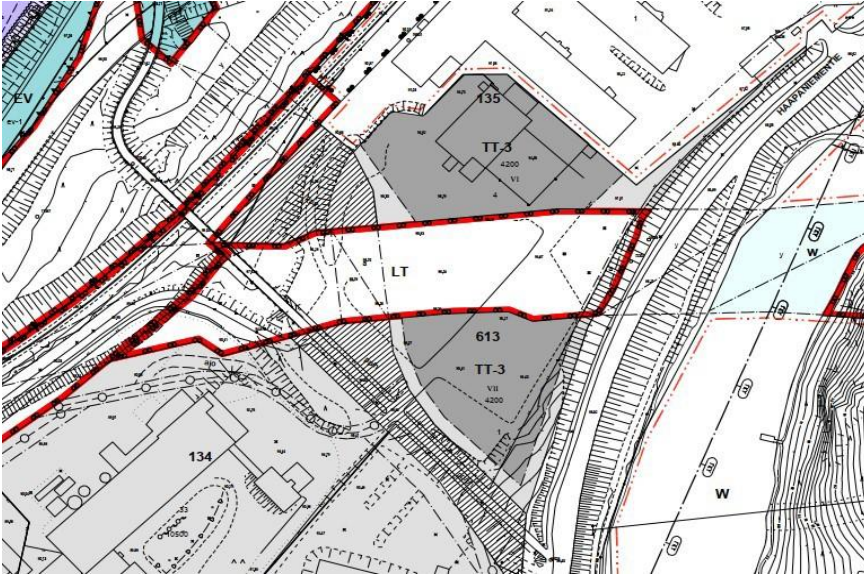
Muistutamme ja lausumme mielipiteenä alueen maanomistajana kommentoitavana olevaan yleiskaavaluonnokseen seuraavaa:

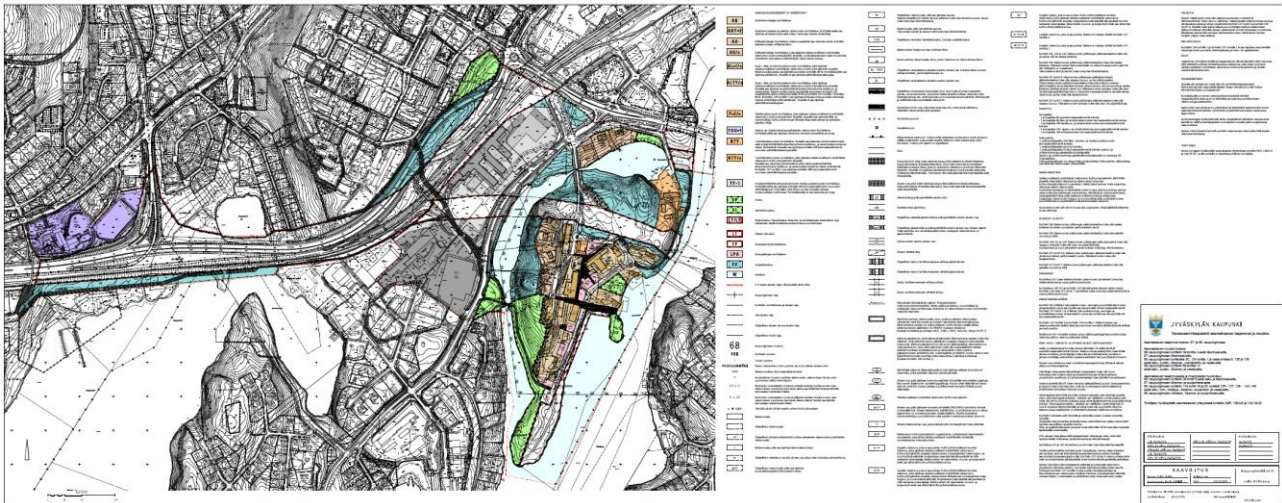
1. Vaajakosken Varassaari on merkitty kommentoitavassa yleiskaavaluonnoksessa työpaikka-alueeksi. Varassaaren asemakaavan muutoshanke on ollut jo vuosia vireillä, ja alueen suunnitellaan olevan tulevaisuudessa myös merkittävä asumisen alue Vaajakoskella. Vanhat alueella sijaitsevat suojeltavat teollisuusrakennukset tulevat palvelemaan monipuolista asumista, palvelu- ja työpaikkatoimintaa. Alueen sähköverkko on juuri peruskorjattu asemakaavaehdotuksen mukaisena. Asemakaavamuutosprosessin jatkumisesta neuvotellaan nyt parhailaan, kun VT4 asemakaava on valmistunut ja alueen maanomistajien tavoite varmistunut. Tavoitteena on saada Varassaaren asemakaava lainvoimaiseksi v. 2026 aikana. Liitteenä v. 2017 keskeytynyt asemakaavaehdotus.

Pyydämme muuttamaan Varassaaren alueen yleiskaavassa asumisen vyöhykkeeksi, jotta asemakaavan muutosprosessi ei hankaloidu olemalla yleiskaavaluonnoksen vastainen.

2. Vaajakoskella uusi VT4 asemakaava sallii liikerakentamisen molemmin puolin tielinjausta kiinteistöllä 179-406-12-5 kaavamerkinnän TT-3 mukaisesti. Yleiskaavaluonnoksessa VT4 eteläpuolinen alue on varasto- ja teollisuusrakennusten vyöhykettä.

Pyydämme muuttamaan liikerakentamisen sallivan merkinnän koko kiinteistön alueelle, ettei yleiskaava ole asemakaavan kanssa ristiriidassa.

Kaavoittajan vastine:

Yleiskaavatyön jatkosuunnittelussa Varassaaren merkintää tarkastellaan uudelleen. Yleiskaava-merkintöjä muutetaan vastaamaan paremmin mielipiteessä esitettyjä alueen kehittämistavoitteita.

Kiinteistön 179-406-12-5 osalta yleiskaavaa ohjaa maankäyttöruudun pääkäyttötarkoitusta, eikä hyväksytyn asemakaavan voi katsoa olevan ristiriidassa yleiskaavaluonnoksen kanssa.

Mielipide 120. Kankaan asukasyhdistys ry

Osallisen mielipiteenä lausumme seuraavaa liittyen Yleiskaavaluonnokseen

Yleistä

Kankaan asukasyhdistys ry on Kankaan asukkaiden virallinen edustaja joka antaa lausuntoja sekä katselmoi Kankaan alueen asukkaisiin vaikuttavat suunnitelmat ja toteutukset. Tässä lausuttu mielipide tulee huomioida Kankaan asukkaiden virallisen edustajan mielipiteenä.

Kankaan alueen erityispiirteisiin kuuluu autottomuus Kankaan piha-alueilla, yhteiskäyttöpihat, jalankulun ja pyöräilyn suosiminen sekä minimoitu läpiajoliikenne Kankaan alueella. Nämä Kankaan alueen erityispiirteet ja suunnittelun perusteet tulee myös tulevaisuuden suunnittelussa ja toteutuksessa pitää ohjenuorana.

Kankaan alueen liikennejärjestelyiden nykytilanteen kuvaus

Tällä hetkellä lähes kaikki lähialueen läpiajoliikenne ohjautuu Ailakinkadulle ja Vapaaherrantielle. Paperitehtaankadun ja Rusokinkadun risteyksen kautta läpiajoliikennettä ei ole. Samoin Kympinkadulta Paperitehtaankadulle ei tule läpiajoliikennettä. Merasin kadun suunnalta pääosa liikenteestä Paperitehtaankadulle on Kankaan alueen sisäistä liikennettä Seppälän suunnasta/suuntaan. Näiltä osin vahva mielipiteemme on että tilanne tulee säilyttää samana. Rusokinkadulta tai Kympinkadulta ei tule ohjata läpiajoliikennettä myöskään tulevaisuudessa Paperitehtaankadulle. Rusokinkadun ja Paperitehtaankadun risteys on jo nyt ongelmallinen turvallisuuden kannalta, sillä paikallinen liikenne ja vilkas jalankulku risteysalueella muodostavat jo nyt onnettomuusaltistuksen. Paperitehtaankatu on kapea, ja linja-autojen liikennöinti kapealla kadulla lisää onnettomuuksille altistumista. Uutta läpiajoliikennettä ei risteykseen yksinkertaisesti mahdu eivätkä asukkaat sitä halua.

Kankaan alueelle kohdistuvien uusien liikennejärjestelyjen uhkakuvat selvitettävä

Valtatie 4 linjaus juuri Kankaan alueen kohdalla on suurten suunnittelumuutosten kohteena. Valtatie 4 tulevasta suunnitelmasta Kankaan kohdalla on saatavissa erittäin rajoitetusti tietoa. Liitteessä 1 tässä asiakirjassa on esitetty mahdollisia muutoksia jotka vaikuttavat Kankaan alueen läpikulkuliikenteeseen.

1) On ollut suunnitelmia sen suhteen, että Holstin alueella suljettaisiin Lohikosken tien risteys, ja toisaalla Holstintien Merasinin risteys. Liikenne ohjattaisiin Kolikkotien kohdalla uuden sillan kautta Kankaan Kymppikadulle. Näin toimien kaikki Holstin liikenne siirtyisi Kankaan alueelle läpikulkuliikenteeksi. Ratkaisu alentaa Holstin alueen kiinteistöjen arvoa (mahdollisesti myös Kankaalla) ja vaikeuttaa sekä Holstin että Kankaan asukkaiden elämää. Tällaista suunnittelua ei tule edistää ja suunnitelmaa ei saa edistää.

2) Nykyistä Vapaaherrantien läpiajoliikennettä ollaan ilmeisesti siirtämässä Paperitehtaan kadun kautta kulkeväksi. On ollut suunnitelmia sen suhteen että Valtatie 4 rampit keskitettäisiin Merasin kadun kohdalle, jolloin Nelostieltä tulisi Paperitehtaan kadulle runsaasti läpiajoliikennettä keskustan ja Tourulan suuntaan. Tällainen suunnitelma hankaloittaisi myös nykyisin hyvin toimivaa pyöräily ja jalankulku reittiä Kankaalta Seppälään. Tulisi runsaasti risteäviä ajorata ja pyörätie reitityksiä alueella. Nykyiset hyvin toimivat reititykset tuhoutuisivat. Koska tällainen suunnitelma poistaisi Vapaaherrantien kokonaan Kankaan kohdalla, siirtyisi nykyinen Vapaaherrantien liikenne Rusokinkadun kautta kulkeväksi, ja muodostaisi suuren läpiajoliikenteen Paperitehtaan kadulle. Näin ei voi missään nimessä suunnitella tapahtuvaksi. Vastustamme tällaisia suunnitelmia voimakkaasti.

Ehdotus tuleviksi toimenpiteiksi liittyen Valtatie 4 suunnitteluun

Ehdotamme, että pikaisesti järjestetään tiedotustilaisuus / kuulemistilaisuus kohdennetusti Kankaan ja Holstin alueen asukkaille. Tilaisuudessa käytäisiin läpi Valtatie 4 suunnittelun tilanne sekä suunnittelun vaikutukset Holstin ja Kankaan alueiden liikennejärjestelyihin. Näin toimien voidaan ennalta estää väärän tiedon leviäminen ja saada asukkailta palautetta tehtävistä suunnitelmista. Nyt suunnitelmista on saatavissa vain sirpaloitunutta tietoa sieltä täältä. Tilanteeseen on saatava parannus.

Liite 1: Esimerkkejä Kankaan alueelle mahdollisesti suunnitelluista liikennejärjestelyistä

Ramboll: Mahdollinen Merasinin yhtysrampit Valtatielle 4. Vasemman yläkulman rakennus Minimani tavaratalo. Vapaaherrantie on poissa, samoin nykyinen Pyöräilybaana yhteys Seppälään.

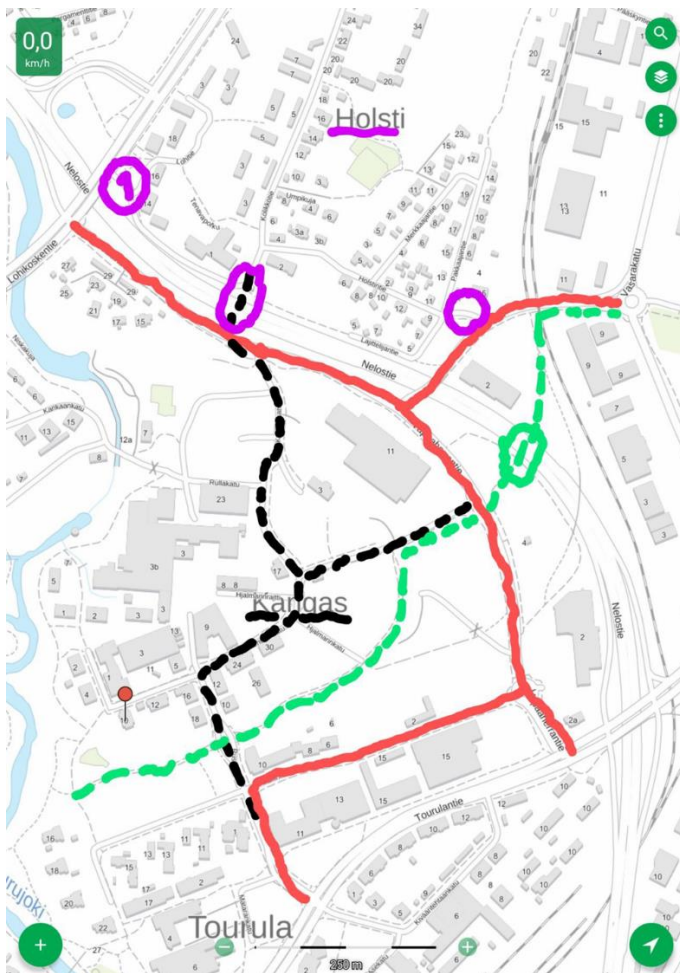
Seuraavalla sivulla olevan kartan selitykset:

Punainen viiva: Nykyinen läpikulkuliikenne joka kiertää Kankaan alueen. Mikäli Vapaaherrankatu poistuu, mihin sen kautta kulkeva liikenne siirtyy?

Musta katkoviiva: Nykyinen paikallisliikenne Kymppikatu – Paperitehtaankatu – Rusokinkatu. Jos Vapaaherrankatu poistuu, siirtyykö liikenne katkoviivan alueelle?

Vihreä viiva: Pyöräilybaana Kankaalta/Tourulasta Seppälään. Kuinka voidaan reitittää mikäli Merasinille tehdään Valtatie 4 rampitukset? Paljonko tulee uusia risteyksiä pyöräilijöille?

Violetti viiva: Holstin alueen ”motitus” ja mahdollinen liikenteen ohjaus Kankaan alueen läpi. Tätä vaihtoehtoa ei kukaan kannata.

Kaavoittajan vastine:

Kaupunki edistää Tourulan kohdan suunnitteluratkaisua parhaillaan laadittavilla vaihtoehtotarkasteluilla. Yleiskaavan jatkosuunnittelussa on tavoitteena osoittaa eritasoliittymät yleiskaavakartalle, mikä ohjaisi osaltaan alueen myöhempää tie- ja korttelialueita koskevaa asemakaavoitusta.

Laadittavista suunnitelmista ja vaihtoehtoista tullaan pitämään alueen asukkaille suunnattu keskustelutilaisuus.

Mielipide 179. KAK-Kuljetuspalvelu Oy, Jyvässeudun Sora Oy, KAK Yhtiöt Oy

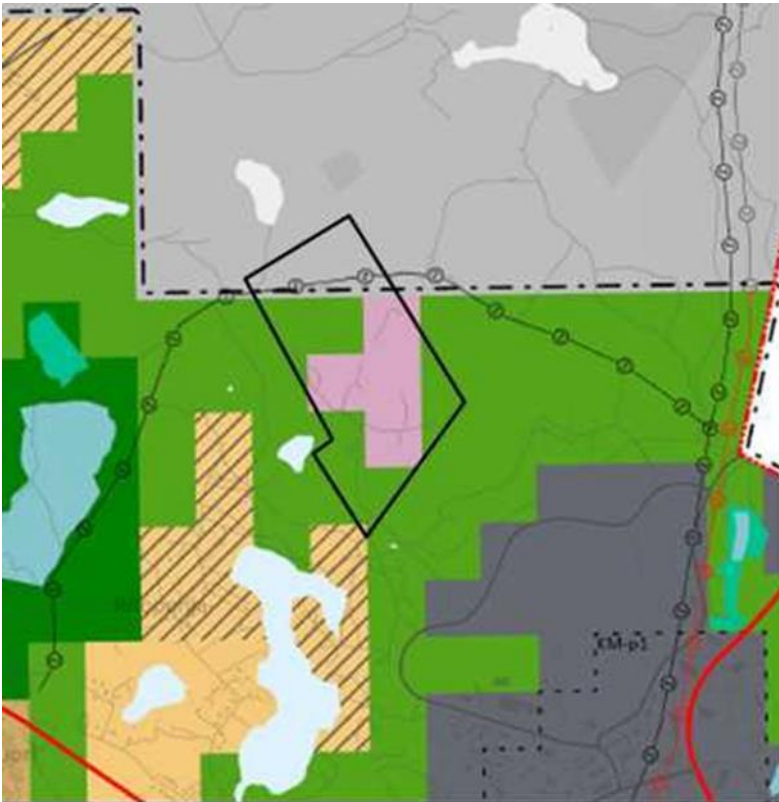
Jyväskylän yleiskaava 2050 luonnokseen on Jyvässeudun Sora Oy:n omistama Kivimäen kiviainesten otto- ja kiertotalousalue merkitty liian pieneksi.

Nykyinen luonnoksessa merkitty alue (erityisalue) ei kata nykyistä kalliokiviainesten ottoaluetamme. Koko Kivimäen kiinteistön alue tulee olemaan kiviainesten otto- ja kiertotalousalueena.

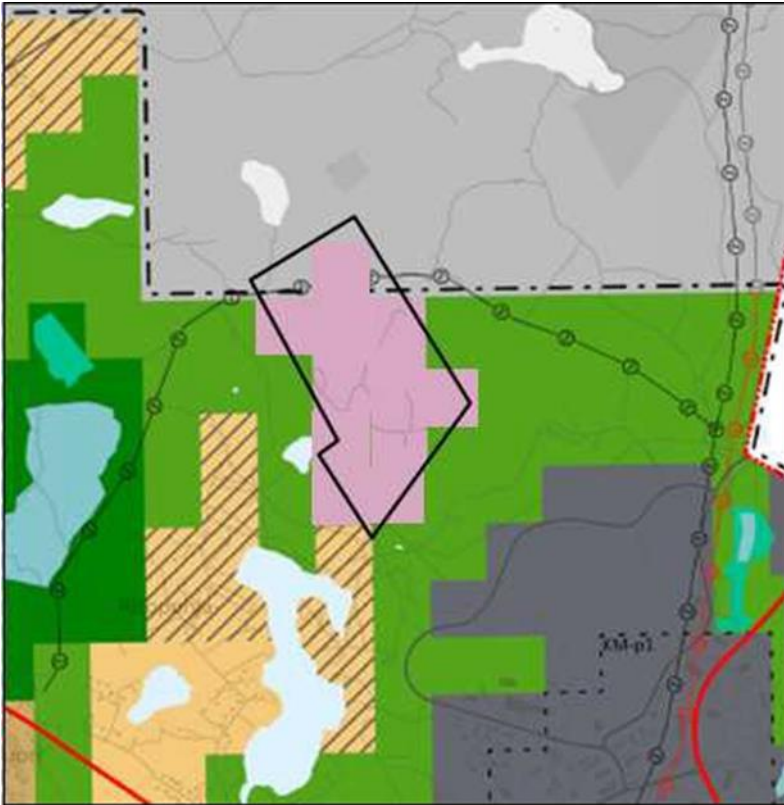
Todennäköisesti 2050 kalliokiviainekset on jo alueelta hyödynnetty. Jatkossa aluetta kehitetään kiertotalouden näkökulmasta.

Tästä syystä esitämme Jyväskylän yleiskaava 2050 luonnosta muutettavaksi alla olevan ehdotuksen mukaan, eli koko kiinteistön alue olisi erityisaluetta.

Nykyinen kaavakarttaehdotus

Muutosehdotuksemme.

Kaavoittajan vastine:

Kivimäen erityisalueen (E) voidaan laajentaa vastaamaan alueen kiviaineksen ottamisen lupatilan lannetta ja tulevaisuuden kehittämissuunnitelmia. Kaavaratkaisussa tulee varmistaa alueen virkistyskäyttöön liittyvät tarpeet. Kaavaratkaisuun liittyen on hyvä pitää erillinen neuvottelu yleiskaavan jatkovalmistelun yhteydessä.

Mielipide 180. Putkilahden kyläseura ry

Putkilahden kyläseura ry edustaa laajasti Jyväskylän eteläisimmän kylän vakituksia ja vapaa-ajan asukkaita, jäseniä meillä oli helmikuun alussa yhteensä 113. Esitämme alla muutamia kommentteja Jyväskylän yleiskaavaluonnokseen liittyen.

Kaavoituksen lähtökohtien arviointia

Keskeinen huolestamme on, että kaukana Jyväskylän keskustasta sijaitsevien perinteisten kyläyhteisöjen tilanne ja kehitystarpeet eivät helposti kantaudu kaavoitusprosessiin, jonka keskiössä ovat luonnollisestikin suuret kasvukeskukset ja lähtökohtana puhtaasti taloudelliset tarkastelut ja mielestämme osin kyseenalaisetkin kriteeristöt.

Kiinnitämme huomiota myös kaavavalmistelun taustalla olevan Ranta-alueiden pysyvän asumisen edullisuusvyöhyketarkastelun lähtökohtiin ja kriteereihin. Kyläseuran mielestä konsulttiselvitys korostaa liiallisesti Jyväskylän keskeisiä taajamia eikä ota huomioon nykyisen Jyväskylän laajuutta ja maaseutumaisten alueiden suurta osuutta kaupungin pinta-alasta. Nostamme tähän lausuntoon muutaman huomion selvityksestä:

- Kriteeri koulun saavutettavuudesta tieverkkoa pitkin. Kriteerin arvot (0-3-5 km) ovat Putkilahteen tai vastaaviin maalaiskylään sovellettuina täysin epärealistisia, vaikka sopivatkin suurten kaupunkikeskusten kaavoittamiseen. Esimerkiksi kriteeri "30 minuutin matkan päässä koulusta" sopisi paremmin maaseutuympäristöön. Mainittakoon lisäksi, että Putkilahdesta on hyvät yhteydet läheiseen Lughangan kouluun Tammijärvellä.
- Kriteeri "Isojen järvien rantavyöhyke" vaikuttaa keinotekoiselta (eikö kuivalle maalle saisi asettua asumaan?), mutta kyläseuraamme ihmetyttää erityisesti se, että Putkilahtea ei tässä tarkastelussa lasketa Päijänteen ranta-alueisiin, vaikka kylä on nimenomaan rakentunut Päijänteen lahtien ympärille.
- Kriteeri "talousvesi joko Alvan tai vesiosuuskuntien toiminta-alueilla" on myös melkoisen poissulkeva kriteeri. Mitään asuntoa ei voida rakentaa tai ylläpitää ilman kunnollista vesihuoltoa, mutta jos veden saanti on hoidettu lain ja asetusten mukaisesti, vaikkapa porakaivon avulla, niin sen pitäisi riittää.
- Myöskään kriteeri "jätevesi joko Alvan tai vesiosuuskuntien toiminta-alueilla" ei ota huomioon sitä, että kiinteistöt joka tapauksessa ovat vastuussa jätevesihuollosta lakien ja asetusten mukaisesti.
- Selvityksessä korostetaan vapaa-ajan asukkaiden edullisuutta kaupungille, koska "käyttötarkoituksen muuttaminen lomarakennuksesta vakituiseen asumiseen pienentää kiinteistöverotuloa". Pelkäämään verotuloihin keskittyvä laskelma on äärimmäisen suppea lähtökohta.

Loma- tai pikemminkin vapaa-ajan asunnoissa (monet käytännössä ympärivuotisessa käytössä) asuvat henkilöt ovat elimellinen ja tärkeä osa paikallisyhteisöämme. Heistä suurella osalla on sukulaisuussuhteiden kautta valmis yhteys Putkilahteen ja he ovat myös tärkeässä roolissa kyläseuran ja muiden yleishyödyllisten yhteisöjemme toiminnassa. Hieman laveampi näkökulma halukkaiden vapaa-ajan asukkaiden siirtymiseen jyvaskyläläisiksi lisäisi entisestään mahdollisuutta saada heidän panoksensa kaupungin kehittämiseen, eikä ole mitään syytä vähätellä heidän paikkakunnalle tuomaa ostovoimaa tai kunnallisverotuloja.

Valtakunnallisesti arvokkaan maiseman vaaliminen

Putkilahti on nimetty valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi, ja me kyläläiset huolehdimme ympäristöstämme parhaamme mukaan.

Maisema ei pysy avoimena ja arvokkaana itsestään, eikä myöskään "museoinnin" ja projektiluontoisten "niittotalkoiden" avulla. Sekä maisema että perinnebiotoopit tarvitsevat maaseudun elinkeinoja ja asutusta säilykseen hyvälaatuisina.

Elävä kylä tarvitsee mahdollisuuden kehittyä, mikä puolestaan edellyttää mahdollisuutta lisä- ja täydennysrakentamiseen nykyisten asuntojen yhteyteen.

Maisematie 610- tienvarsien hoito on osa valtakunnallisesti arvokkaan maiseman hoitoa. Putkilahden kyläseura tekee osansa tämän eteen. Näkymien avoinna pitäminen on kuitenkin haaste ja vaatii yhteistyötä kaupungin, maanomistajien ja ELY:n kesken tienvarsien raivaamisen osalta.

Liikenne ja liikkuminen

Putkilahden läpi kulkee seudullisesti merkittävä 610-tie, jota käyttävät henkilöliikenteen lisäksi raskaat ja pitkät rekat varsinkin puutavaran ja keräysmetallin (Kuusakosken Muuramen pistettä palvelevia) kuljetuksia varten. Sama väylä on merkitty myös osaksi Kreikasta Norjaan ulottuvaa EuroVelo 11 -pyöräilyreittiä.

610-tie (Putkilahdessa Vespuolentie) kulkee koko kylän läpi ja sen pohjana on vanha kylätie, joka on käytännössä ainoa kulkureitti, joka yhdistää kylän eri osat toisiinsa. Valitettavasti raskaan liikenteen määrän ja yhdistelmien koon kasvu on tehnyt sen vaaralliseksi kävelylle ja pyöräilylle, sillä siinä ei ole merkittyä kevyen liikenteen väylää ja pientareetkin ovat paikoin erittäin kapeita - talvellahan niitä ei olekaan.

Putkilahden kaavoitustilanne

Kaavaselosteen mukaa yleiskaavan tavoitteena on kohdistaa maaseutuasumista parhaimmin soveltuville kyläalueille. Putkilahti on tunnistettu kylähelmi-kohteeksi. Asemakaava-alueiden ulkopuolinen omakotitalorakentaminen on Jyväskylässä vähäistä, se voi johtua siitä, että suunnittelutarveratkaisuna myönnettävä luvitus on koettu Jyväskylässä kankeaksi. Tätä on syytä sujuvoittaa jatkossa. Putkilahdessa on tunnistettu kylän keskustaan mahdollisuuksia rakentamiseen, mutta kaavamerkinöissä alue on hyvin pieni. Seudulla on myös hyvälaatuisia vapaa-ajan asuntoja, jotka voisivat toimia hyvin myös vakituksessa asumisessa.

Putkilahtea koskeva Korpilahti-Päijänne rantayleiskaava on pian 30 vuotta vanha ja kattaa merkittävän osan Jyväskylän ranta-alueista. Olisi paikallaan käynnistää sen päivitys nykytilannetta ja tulevia rakentamistarpeita vastaavaksi. Kyläseura tarjoaa mielellään paikallistuntemustaan ja asiantuntemustaan, kun kaavoitusta kehitetään tulevaisuudessa. Tällöin olisi hyvä järjestää myös kyläkohtaisia informaatio- ja keskustelutilaisuuksia.

Yleisiä havaintoja:

Uuden rakentamisen ohjaaminen pääosin jo rakennetun infran ja palvelujen lähelle on ymmärrettävä tavoite. On kuitenkin tärkeää kiinnittää myös kaupunkialueilla huomiota siihen, ettei rakentamista tehdä liian tiiviisti.

Yleisesti myönteistä on, että kaavoituksessa pyritään helpottamaan maaseutuelinkeinoihin liittyvää rakentamista maaseutualueilla. Olemme kiinnostuneita kuulemaan lisää siitä, mitä se Putkilahdessa voi käytännössä tarkoittaa.

Kiinnitimme huomiota Säilyttämisen arvoiset pientaloalueet -selvitykseen. On oikein hyvä asia, että Jyväskylässä panostetaan kauniiden pientaloalueiden miljöiden vaalimiseen. Mietimme kuitenkin, että onko alueet välttämätöntä merkitä yleiskaavaan vai riittäisikö rakentamisen sääntely asemakaavatasolla? Mietimme lisäksi omakotitaloasujan asemaa siinä tilanteessa, että talo on alunperinkin huonosti/vanhalla rakennustekniikalla rakennettu ja sen korjaus ja energiatehokkuuden parantaminen on hyvin kallista tai kannattamatonta? On hyvin hankala tilanne, mikäli asukas jää hometalon "vangiksi", mikäli purkuluvan saaminen tehdään hyvin vaikeaksi.

Yhteenveto ja ehdotuksia jatkokehitystä varten

Myönteistä yleiskaavassa on, että maaseutumaisen asumisen tarpeita on pyritty huomioimaan.

Putkilahden osalta keskeisiä kysymyksiä on:

- 1) Suunnittelutarveratkaisilla pystytään rakentamaan uutta asutusta kylän yhteyteen. Kaavaluonnoksen karttoihin merkitty raja Putkilahdessa on kuitenkin hyvin suppea, asutukseen soveltuva alue on paljon laajempi kuin kylätalon ympäristö tai Vespuolentien varsi.
- 2) Ihmisten muuttaminen vapaa-ajan asunnolleen pitää olla mahdollista, mikäli asunto täyttää lain asettamat määräykset kokoaikaisesta asumisesta. Konsulttiselvityksen kriteerit vakinaistamiselle suotuisien alueiden tunnistamiseksi ovat varsin yksipuoliset.

Kaavoittajan vastine:

Kuten mielipiteessäkin on kuvattu, Putkilahden kyläalueen ranta-alueen maankäyttöä ohjaa Korpilahden Päijänteen rantaosayleiskaava. Jyväskylän yleiskaava 2050 ei ohjaa keskeisen Putkilahden kyläalueen maankäyttöä ja kylän maankäytön kehittämistä on vaikea hahmottaa yleiskaavaluonnoksen perusteella. Putkilahden alueelle on myös laadittu kyläselvitys, joka valmistui vuonna 2017. Kyläselvityksen yhteydessä on kuvattu periaatteita, miten suunnittelutarveratkaisuilla (nyk. sijoittumislupa) voitaisiin edistää kyläalueen rakentamista rantaosayleiskaavan ulkopuolisilla alueilla hakemuksiin perustuen. Putkilahden kylän maankäytön kehittäminen voitaisiin tarkastella luontevimmin Päijänteen rantaosayleiskaavan päivittämisen yhteydessä. Vapaa-ajan asuntojen muuttamista vakituiseen asutukseen koskeneen selvityksen tarkoitus on ollut tunnistaa koko Jyväskylän näkökulmasta edullisimpia alueita. Putkilahden kyläalueen osalta kriteerejä olisi hyvä tarkastella uudelleen, mikäli alueen rakentamista ohjaavaa osayleiskaavaa uudistettaisiin.

Säilyke-alueita koskeva kaavoittajan vastine on esitetty raportin kohdassa 5.

Mielipide 191. Suomen luonnonsuojeluliiton Jyväskylän seudun yhdistys

Jyväskylän kaupunki uudistaa kaupungin voimassa olevaa strategista yleiskaavaa sekä päivittää sitä vastaamaan tulevaisuuden tarpeisiin. Kaavoitukseen kohdistuu suuria haasteita ja moninaisia intressejä: Miten kohdentaa rajallista maankäytön potentiaalia, varautua erilaisiin muutoksiin ja lisätä kestävyttä liikkumisessa ja ympäristössä.

Tulevaisuudesta tiedämme vain, että ilmastokriisi etenee ja vaikuttavia toimia sen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi tarvitaan sitä enemmän, mitä myöhempään ne jätetään. Myös vaihtoehdot hyviksi tulevaisuuksiksi vähenevät, mitä myöhemmin niiden toteuttamiseen ryhdytään. Tiedämme myös, että luontokadon pysäyttäminen ja suunnan kääntäminen luonnon elpymiseen eivät tähän mennessä toteutetuin ja tehtäväksi sovituin toimenpitein ole toteutumassa.

Kaavoituksella ja maankäytöllä on valtavan suuri vaikutus siihen, miten luonto voi - elpyy tai jatkaa köyhtymistään, sillä luonto tarvitsee tilaa: pinta-alaa, kytkeytyneisyyttä, laatua. Hyvä uutinen on, että luonnon säilyttäminen ja lisääminen auttaa kaikkiin kolmeen, toisiinsa kietoutuvaan kriisiin, jotka käyvät yhteiskunnillemme niin monin tavoin kalliiksi: ilmastokriisiin, luontokatoon ja kansanterveyskriisiin.

Nyt on aika toimia kestävyysmurrosta kirittäen ja vahvistaen ja säästää vielä rakentamiselta säästyneet alueet rakentamatta ja keskittyä kehittämään jo rakennettuja alueita mm. kiinteistökehityksen kautta.

On hienoa, että Jyväskylän kaupunki oli mukana tässä 10 kaupungin allekirjoittamassa julkilausumassa Sitoutuminen luontokadon pysäyttämiseen ja luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseen (sitoumus julkaistu mm. täällä: Sitoutuminen luontokadon pysäyttämiseen ja luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseen | Oulun kaupunki). Julkilausuman toteuttamiseksi pyydämme nyt esitettyä yleiskaavaluonnosta tarkasteltavan vielä syvällisesti ”luonto, ilmasto ja kansanterveys” -linssien läpi.

Hienoa on myös, että kaupunkilaiset yleiskaavan tavoitteista järjestetyssä kyselyssä nostivat virkistysmahdollisuudet ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisen tärkeimmiksi tavoitteiksi.

Yleiskaava 2050 luonnoksen pohjana oleva materiaali on niin valtava, että vapaaehtoisvoimin sen läpikäynti kokonaisuudessaan syvällisesti tarkastellen ei ollut yhdistyksellemme mahdollista. Näin

ollen yhdistyksemme keskittyy nostamaan tässä lausunnossa esiin joitakin esimerkkejä luonnon, ilmaston ja kansanterveyden kannalta huolestuttavista seikoista.

Jyväskylän yleiskaava 2050-yleiskaavaaluonnos olisi huolestuttavasti levittämässä rakentamista vielä rakentamiselta säästyneille alueille ylipäättään sekä arvokkaille luontoalueille tai niiden läheisyyteen. Kaavaluonnoksen perustana olevat arviot väestöennusteesta ja edelleen työpaikka-, teollisuus-, liikenne- ja asuinalueiden rakentamisen tarpeista herättävät kysymyksiä. Lisäksi huomionarvoista on, että mm. ilmastovaikutusten arviointi on vielä kesken.

Nykytiedon valossa kuntien metsät tarvitaan luontoa ja ihmisiä varten sen sijaan, että ne nähtäisiin rakennus- ja metsätalousmaana (hyötyä esim: terveydelle elintärkeät mikrobit, meluntorjunta, viihtyisyys, hiilen varastointi ja sidonta, liikunta, mielenterveys, stressin lievitys, monimuotoisuus, luontosuhde, varjostus ja viilennys, kasvipeitteisyys, lämpösaarekeilmiön lieventäminen, viherkäytävät, pölyttäjät, luontokasvatus, pölyn ja pienhiukkasten sitominen, luonnon biogeeniset yhdisteet, tulvien hillintä, vesistöjen laatu). Jos luontohaittoja ei pystytä välttämään, tulee ne minimoida ja ekologisen kompensaation kautta myös ns. korvata.

1. Vaajakosken moottoritie, kehätiet ja muut tiesuunnitelmat rikkoisivat tärkeitä metsä- ja muita luontoalueita

Yleiskaavaaluonnoksessa olevat Vaajakosken moottoritie, kehätiesuunnitelmat ja kehäteiden varsille suunniteltu rakentaminen, pirstoivat vielä säilyneitä metsä- ja muita luontoalueita. Tämä heikentäisi ja tuhoaisi alueiden luonnon monimuotoisuutta ja virkistäytymisen mahdollisuuksia oleellisesti.

Erityisesti nostamme haitallisina:

- Vaajakosken moottoritie (Vt 4 ja vt9 parantaminen välillä Kanavuori – Haapalahti), josta olemme mm. muistuttaneet näin: MUISTUTUS: Tiesuunnitelma Vt4 ja vt9 parantaminen välillä Kanavuori – Haapalahti, Jyväskylä - Jyväskylä
- Koillinen kehätie (Sulunperä-Palokanorsi) halkoisi Aittovuori-Savonmäki-päävirkistysalueen ja sijoittuu välillä Sulunperä-Seppälänkangas merkittävältä osin rakentamattomalle metsäiselle alueelle. Välillä Seppälänkangas-Palokka tielinja sijoittuu myös pieneltä osin Touruvuoren päävirkistysalueelle.
- Läntinen kehätie (Lintukangas-Ruoke) sijoittuisi Laajavuoren ja Länsi-Palokan päävirkistysalueille. Lisäksi tielinja kulkee virkistysaluekokonaisuuden lävitse Terttumäessä ja sijoittuu luontoarvoiltaan merkittävälle Lintukankaan alueelle.
- Muurame-Ruokkeen seututie

Kaavaluonnoksessa olevat tiesuunnitelmat, kuten edellä mainitut, toimisivat monin tavoin vastoin resurssiviisautta. Resurssiviisas liikennejärjestelmä toteuttaisi kestävä, vähähiilistä ja luonnon monimuotoisuutta tukevaa yhdyskuntarakennetta ja liikkumista ja lisäisi siten myös alueiden viihtyisyyttä, terveellisyttä ja turvallisuutta.

Liikennejärjestelmien kehittäminen on perustunut ja edelleen usein perustuu lähinnä kasvuennusteisiin, joihin vastaamalla uusin tiehankkein on kasvatettu liikennemääriä ja yhteiskunnan riippuvuutta moottoriliikenteestä. Liikenteen nopeutumisen edesauttaminen antamalla lisää tilaa liikenteelle itse asiassa lisää liikennemääriä (ns. induced demand -ilmiö), lisää matkojen pidentämistä (kun nopeammin pääsee pidemmälle) ja pahentaa yhdyskuntarakenteen hajaantumista sekä autoriippuvuutta lisäävää maankäyttöä (tonttituotanto, katuverkko jne.), mikä on hyvin epätoivottavaa ja kestävyysmurroksen vastaista. Tästä itseään toteuttavasta asetelmasta on kiire päästä eroon.

Kaavaluonnoksen tavoitteesta mahdollistaa autovapautta kaupungin asukkaille joukkoliikennettä kehtämällä ja kävelyä ja pyöräilyä edistämällä. Kävely ja pyöräily ovat poikkeuksellisen kustannustehokkaita päästövähennystoimenpiteitä investointivaatimuksiltaan ja lisäksi lihasvoimin tehtävällä liikenteellä merkittäviä säästöjä kansanterveyden parantuessa. (ks.

esim. <https://ukkinstituutti.fi/tutkimukset-ja-hankkeet/tuloksia-ukk-instituutin-liikuntatutkimuksista/raportti-liikkumattomuuden-kustannuksista-suomessa/>).

2. Työpaikka- ja teollisuusrakentaminen olisi kaavaluonnoksen mukaan levittäytymässä rakentamiselta säästyneille alueille

Kaavaselostusluonnoksessakin todetaan, että työpaikka- ja teollisuusalueiden osalta luontoarvojen huomioiminen on haastavaa. Alueita kaavoitettaisiin rakentamiselta säästyneille, osin korkeitakin luontoarvoja sisältäville alueille. Tästä esimerkkinä:

- Kanavuoren työpaikka-alue, joka on laaja, metsäinen rakentamaton alue ja jolla on korkeita Zonation-analyysin prioriteettiarvoja
- Könkkölän liittymän läheisyyteen kaavailtu työpaikka-alue, joka on laaja, metsäinen rakentamaton alue
- Sarvivuoren työpaikka-alue, joka on metsäistä rakentumatonta aluetta
- Tikka-Mannilan työpaikka-alue (Tikkakoski), joka on metsäistä rakentumatonta aluetta
- Ruokosaari, jossa korkeita Zonation-analyysin prioriteettiarvoja
- Sulunperä, joka on laaja, metsäinen rakentamaton alue
- Palokangas, jossa osa alueesta rakentamattomalla metsäalueella
- Kuikantien risteys, joka osin metsäistä rakentumatonta aluetta

Erityisesti korkeita luontoarvoja sisältävien alueiden kaavoitustarve tulisi tarkastella uudelleen. Onko rakentamisen tarpeita pohdittaessa selvitetty jo rakennettujen teollisuusalueiden hyödyntäminen esim. kiinteistökehityksen kautta?

Sellaisiin ns. vihreän siirtymän hankkeiksi kutsuttaviin hankkeisiin, joiden toteuttaminen selkeästi aiheuttaisi luontohaittoja esim. toteutukseen vaadittavan pinta-alansa vuoksi, tulisi suhtautua hyvin kriittisesti.

3. Myös asuinrakentaminen uhkaa rakentamiselta säästyneitä metsäalueita

Metsien puolelle meneviä asuinalueuutuja löytyy monin paikoin Jyväskylää. Metsäalueet ovat ihmisille ja luonnolle tärkeitä. Maankäytön muutosten ei tulisi heikentää vaan kohentaa ympäristön tilaa ja luonnonläheistä asumista pitäisi tavoitella siten, että luontoa ei tuhoudu rakentamisen alle.

Alueita, joihin on suunniteltu asuinrakentamista rakentamiselta vielä säästyneille alueille:

- Köhniöntaus, jossa rakentamiselta säästyneeseen metsään olisi tulossa kokonaan uusi asuinalue. Alue asuinalueelle melun kannalta huono: alue sijaitsee Keuruuntien ja junaradan välissä. Rakentaminen vaikuttaisi Keuruuntieltä kulkeutuvaan meluun esim. Köhniön uimarannalle, ympäristöön ja alueen asutuksen suuntaan
- Mustalammen pohjoispuolella oleva alue, jossa rakentamattomaan metsään suunnattu kokonaan uusi asuinalue

- Pienempiä metsien puolelle meneviä asuinalueuutuja löytyy esimerkiksi: Ristonmaa, Kylmänoro, Nenäinniemi, Ristikivi, Asmalampi, Tölskä, Janakkala, Kaunisharju, Jyskänlaakso (suhteellisen korkeita Zonation-analyysin prioriteettiarvoja), Sarvivuori (suhteellisen korkeita Zonation-analyysin prioriteettiarvoja) ja Sääksvuori.
- Jo hyväksyttyjä metsäalueita syöviä asuinalueita ovat Kauramäki 2 (uusi rakentamiselta säästyneeseen metsään kaavoitettu pientalovaltainen alue) sekä Ylämyllyjärvi 2, josta kaavaehdotus on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 27.1.2025.
- Taajaman mahdollinen laajeneminen -alueet:
- Valkeamäen alueen rajaukset: Asuinaluevaraus sijaitsee rakentamiselta säästyneellä metsäalueella eli ei ota huomioon luontoarvoja, ilmastovaikutuksia ja on lisäksi kallis.
- Yleiskaavaluonnoksessa todetaan, että Valkeamäen alueella sijaitseva noro on jätetty merkitsemättä yleiskaavakartalle, sillä alueella on ristiriitoja suunnitellun maankäytön ja uoman turvaamisen suhteen. Maankäyttöratkaisua luvataan tarkastella yleiskaavaprosessin aikana.
- Kairahta (Kanavuoren lähellä): rakentamiselta säästynyt metsäaluetta. Alue on kaukana keskustasta ja olemassa olevasta yhteiskuntarakenteesta erillään.

4. Virkistysalueet

Kaavaselostusluonnoksessa kerrotaan, että kaupunkiympäristön välittömässä läheisyydessä olevia päävirkistysalueita kehitetään monipuolisina virkistys- ja luontoympäristöinä. Erilaiset tarkoituksenmukaiset liikuntapaikkarakenteet voivatkin parhaimmillaan auttaa rajaamaan ja vähentämään maaston kulumista. Pyydämme kuitenkin huomioimaan, että alueiden kehittäminen voi hyvin olla myös rauhaan jättämistä etenkin, kun nykytiedon valossa tiedetään, että luonnontilaisempi ympäristö myös ulkoilu- ja virkistysympäristönä on ihmisenkin terveydelle parempi.

On tärkeää nähdä metsät, kuten ulkoilu- ja virkistysmetsät, myös osana ennaltaehkäisevää terveydenhoitoa oli kyse sitten tulehduksellisista sairauksista, tuki- ja liikuntaelinsairauksista tai mielen pahoinvoinnista. Ulkoilu- ja virkistysalueiden laajentaminen ns. talousmetsäalueille olisi harkitsemisen arvoinen asia. Tällöin myös suojelualueisiin kohdistuva kulutus paine voisi keventyä ja sitä onkin tärkeää keventää.

5. Suojelualueet – miten niiden asukkaat selviävät ja populaatiot menestyvät?

- Luontoarvojen säilymisen kannalta kaavoitustoiminnassa on olennaista merkittävien luontoarvojen yksilöinti ajantasaisten selvitysten perusteella, kohteiden rajaaminen kaavakartalle ja riittävän vahvat kaavamääräykset, joilla suojellaan tai muuten turvataan olennaiset luontoarvot ja rajoitetaan niitä uhkaavia toimenpiteitä. Olisi tärkeää merkitä kaavaan myös suojelualueiden suojavyöhykkeet.
- Pyydämme myös varmistamaan ekologisen kytkeytyvyyden luonnonolosuhteiltaan monipuolisena ja mahdollisimman leveänä siten, että ekologinen yhteys säilyy ja kehittyy eliölajeille suotuisana. On tärkeää turvata huomaamattomampienkin hyönteisten, sienten ja kasvien siirtymäreittien suotuisat olosuhteet.
- Luo- ja viheryhteistarve -merkintöjä tulisi käyttää nykyistä laajemmin.
- Tärkeät metsäyhteydet pitää säilyttää puustoisina, tarpeeksi leveinä ja mahdollisimman luonnontilaisina.

- Kokonaisuutena on epäselvää, mitä suojelun arvoiksi selvitettyjä tai muutoin suojelun arvoiksi arvioituja alueita olisi nyt jäämässä vaille suojelun suojaa. Nämä alueet olisi tärkeää tietää ja pyydämme ne listaamaan. Joitakin huomattuja:
- Kypärämäen metsäsuunnitelmalla suojeltu alue on yleiskaavaluonnoksessa osoitettu moniarvoalueeksi. Miten taataan alueen suojelu?
- Majaniemen rantalehto ei ole suojelualueissa, mutta se pitäisi ohjata suojelualueeksi.
- Huomioitavaa on, että vaikka Jyväskylän kaupungilla on tällä hetkellä 17 %:n suojeluaste omistamistaan metsä- ja suoalueista, on ala kaupungin kokonaispinta-alasta vain pari prosenttia. Kaupungin olisi julkisena toimijana tärkeää pyrkiä nostamaan suojeluastetta, huolehtia ekologisesta kytkeytyvyydestä ja perustaa ja säilyttää myös laajoja luontokokonaisuuksia kuten laajoja yhtenäisiä metsäalueita. Ja, mikäli nyt suunnitellun suojelualueverkoston tai muiden arvokkaiksi määriteltujen luontoalueiden ulkopuolelle on jätetty esimerkiksi vanhoja metsiä, tulisi nuo metsät saattaa suojelun piiriin: luonto tarvitsee vanhoja puita ja vanhoja metsiä juuri nyt - eikä niitä synny nopeasti uusia.
- On hienoa, että yleiskaavaprosessiin on kuulunut useita resurssiviisauteen liittyviä selvityksiä. Toivomme, että näitä selvityksiä kuten pienvesien ja luonnon monimuotoisuuden selvityksiä käytetään siten, että selvityksessä löytyneitä alueita aidosti varjellaan ja niiden säilyminen turvataan ja tarvittavilla kaava- tai muilla merkinnöillä "varaudutaan" myös alueita laajentamaan.

Aitoa LUMOA kaikille tasoille - Jyväskylästä LUMO-voiman kaupunki!

Myös Jyväskylän kaupunkistrategia 2022-2025

(<https://www.jyvaskyla.fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/strategia-ja-kehittaminen/kaupunkistrategia>), Jyväskylän kaupungin Resurssiviisas Jyväskylä 2040- ohjelma (<https://www.jyvaskyla.fi/ymparisto/resurssiviisas/resurssiviisauhjelma>) sekä kaupungin AVOin kaupunkiympäristö -politiikka (<https://www.jyvaskyla.fi/kaavoitus/projektit-ja-ohjelmat/avoin-kaupunkiymparisto>) johdattavat kaupunkia kestävyysmurrosta aidosti edistäviin toimiin. Nyt on niiden aika.

Kaavoittajan vastine:

Yleiskaavan tarkoituksena on alueidenkäyttölain mukaisesti yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. Myös lain mukaiset eri sisältövaatimukset on otettava maakuntakaavan lisäksi huomioon yleiskaavaa laadittaessa. Yleiskaavan tavoitteissa ja sisällöissä on pyritty monilla keskeisillä kaavaratkaisuilla vähentämään yhdyskuntarakenteen laajentumista ja edistämään kestävästä liikkumisesta.

Mielipiteessä esitetyistä tieyhteyksistä Vt 4 ja Vt 9 parantaminen (Vaajakosken kohta, Kanavuori-Lievestuore), Läntinen kehätie (Ruoke-Lintukangas) ja Muurame-Ruoke on osoitettu maakuntakaavassa. Näistä tieyhteyksistä Muurame-Ruoke ohjeellisen tien merkintää tulisi arvioida uudelleen maakuntakaavan uudistamisen yhteydessä. Kehätieyhteyksiä ja nk. koillista kehätietä koskeva laajempi kaavoittajan vastine on esitetty raportin kohdassa 2.

Jyväskylän yleiskaavaluonnoksessa on painotettu edellisen yleiskaavan tavoin täydennysrakentamista ja yhdyskuntarakenteen tiivistämistä. Toisaalta kaupungin asuin- ja työpaikkarakentamisen tavoitteiden toteuttaminen edellyttää yhdyskuntarakenteen laajentumista myös uusille alueille. Yleiskaavan luonteen mukaisesti siinä varaudutaan myös erilaisiin tulevaisuuden kehityskulkuihin ja toteutumisen vaihtoehtoihin. Laajempi kaavoittajan vastine luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja metsäkatoon sekä mielipiteessä mainituista asuinalueista Köhniöntauksen alueeseen on annettu raportin kohdassa 2.

Jyväskylän kaupungin luonnonsuojeluohjelman valmistelu on käynnissä, ja luonnonsuojeluohjelman yhteydessä kuvataan tarkemmin kaupungin omistamien alueiden suojelualueiden lähtökohdat. Luonnonsuojeluohjelmaluonnoksen valmistuminen selkeyttää tätä kokonaisuutta seuraavassa kaavavaiheessa.

Viheryhteysmerkitöjä tullaan tarkastelemaan kaavan jatkovalmistelussa ja tarvittaessa merkitöjä täydennetään.

Jyväskylän yleiskaavan jatkovalmistelussa tarkennetaan vaikutusten arviointia mm. luonnon monimuotoisuuden turvaamisen ja ilmastovaikutusten osalta. Alueiden käytön suunnittelujärjestelmän mukaan yleiskaavan selvitykset ja vaikutusten arviointi tarkentuvat asemakaavavaiheessa.

Mielipide 193. Jyvässeudun omakotiyhdistys

Kaupungilla tulee olla selkeä suunnitelma alueista, minne asutusta ja rakentamistoimintaa tulevaisuudessa suunnataan.

Sitä edellyttää hyvän palvelu- ja liikennejärjestelyjen suunnittelu sekä riittävien puisto- ja lähiliikuntapaikkojen rakentaminen.

Asukkaiden viihtyvyyteen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Hyvin tärkeä asia on myös rakentamisen vaikutus ilmaston lämpenemiseen, luontokatoon ym. sekä niiden vaikutus asukkaiden hyvinvointiin.

Säilyke-alueet

Yleiskaavaluonnokseen liittyvä Säilyke-alue raportilla tulee turvata ja huomioida eri aikakausilla rakennettujen asuntoalueiden erityispiirteitä ja rakentamistapaa.

Ongelmana on kuitenkin alueiden talojen ja tonttien peruskorjaus ja lisärakentaminen. Peruskorjaus- tai muutostyölle asetetut vaatimukset sekä lupamenettelyt eivät saa vaikeuttaa tai nostaa korjauskustannuksia.

Kaikilla asukkailla ei ole taloudellisia mahdollisuuksia suoriutua peruskorjaukseen liittyvistä lisäkustannuksista.

Kalliit lupa- ja muutosvaatimukset eivät saa olla este peruskorjaustarpeille.

Omaisuuksien suojan näkökulmasta asutusalueella ei saa olla epätasa-arvoisia kohteita. Asuntoalueilla voi asua hyvinkin erilaisissa elämäntilanteissa olevia ihmisiä ja perheitä. Kaikkia on kohdeltava tasa-arvoisesti lupamenettelyissä ja ohjeissa.

Kaavoittajan vastine:

Yleiskaava muodostaa lähtökohdan, jonka pohjalta kaupunki ohjelmoi ja toteuttaa maankäytön kehittämistä tulevana vuosikymmeninä. Yleiskaavan ja sitä toteuttavien ohjelmien sekä esimerkiksi palvelujen tai puistojen rakentamisen tavoitteena on viihtyisä ja kestävä elinympäristö.

Säilytettävien pientaloalueiden merkintöjen tavoite on tunnistaa rakennetun kulttuuriympäristön arvot, ja turvata alueiden ominaispiirteiden säilyminen sekä kannustaa kiinteistön omistajia huolehtimaan asuinympäristöstään. Yleiskaavamääräys ei lainsäädännönkään perusteella voi synnyttää kiinteistön omistajille kohtuuttomia vaatimuksia, kustannuksia tai rajoitteita esimerkiksi peruskorjaustilanteissa. Alueiden ja rakennusten tarkempi rakennussuojelu toteutetaan asemakaavoin

Jyväskylän pientaloalueilla on voimassa hyvin eri-ikäisiä ja erilaisten periaatteiden mukaan laadittuja asemakaavoja, jotka muodostavat korjaamisen ja lisärakentamisen edellytykset. Useilla Säilyke-alueilla nykyiset asemakaavat ohjaavat rakentamista jo nyt riittävästi, mutta monilla alueilla asemakaava olisi tarpeen muuttaa niin, että alueen ominaispiirteiden säilyttämisen kannalta tarpeelliset kaavamääräykset olisi annettu ja korjauksen ja uudisrakentamisen osalta ohjaus olisi selkeää. Asemakaavamääräyksen tulee olla kohtuullisia kiinteistönomistajille. Asemakaavoituksen ohjelmoinnissa pyritään siihen, että vuosittain käynnissä on yhden suojelutavoitteisen asemakaavan laatiminen, joten Säilyke-alueiden asemakaavojen päivittäminen edennee hitaasti.

Mielipide 195. BirdLife Keski-Suomi ry

Alustus: BirdLife on maailman suurin ympäristöjärjestöjen yhteenliittymä ja johtava linnustonsuojelun asiantuntija maailmassa. BirdLife Keski-Suomi on yleishyödyllinen yhdistys, jonka yhtenä tarkoituksena on yhdistyksen sääntöjen mukaan edistää toimialueensa lintujen sekä luonnon suojelua. Jyväskylä on yhdistyksen toimialuetta.

Tausta: Yleiskaava määrittää kaupungin kehitystä sekä ohjaa muutosta seuraavien vuosikymmenien päähän. Se ohjaa tulevaa maankäyttöä ja liikennetarkoituksia koko kaupungin alueelle. Ratkaistavana on, mihin uudet asunnot, työpaikat ja palvelut sijoittuvat sekä millaista liikkumista maankäytöllä tuetaan. Ja miten kasvua ja muutosta ohjataan kestävän, luonnon monimuotoisuuden turvaavan Jyväskylän suuntaan.

Kannanotto: Kehotamme välttämään yhtenäisten metsäalueiden alistamista uuden yhdyskuntarakenteen levittäytymiselle. Lisäksi suosittelemme ympäristövaikutusten arviointia alueilla, joilla maankäyttömuodot muuttaisivat maisemarakennetta merkittävästi.

Perustelut: Kuten kaavaluonnoksessa todetaan: ”kielteiset luontovaikutukset aiheutuvat erityisesti uusien tielinjojen (koillinen kehätie, läntinen kehätie), uusien pientaloalueiden ja teollisuus- ja työpaikka-alueiden merkinnöistä ja aluevarauksista.” Huolemme on, että yhdyskuntarakenteen levittäytymisen metsäalueille kiihdyttää elinympäristön pirstoutumista kaupungin läheisyydessä, joka heikentää metsälinnuston elinoloja alueella. Esimerkiksi Lehesvuori on merkitty kaavaluonnoksessa maa-ainesten potentiaalisiksi kiertotalousalueeksi. Mielestämme tämä sijainti ei ole sopiva, koska alue edustaa yhtenäisempää metsäaluetta ja tarjoaa taantuvalla metsälinnustolle soveltuvaa elinympäristöä. Kehäteiden mahdollisen rakentamisen myötä on todennäköistä olettaa, että muu yhdyskuntarakenne seuraa ja elinympäristö tulee merkittävästi muuttumaan. Maankäyttö jo olemassa olevia yhdyskuntarakenteita hyödyntämällä olisi taloudellisempaa.

Lopuksi: Mikäli yhdyskuntarakenteen levittäytyminen uusille alueille on ehdottoman välttämätöntä, suosittelemme huolellista ympäristövaikutusten arviointia näillä alueilla, jotta vaikutukset luonnon monimuotoisuudelle sekä virkistyskäytölle voidaan ottaa huomioon.

Kaavoittajan vastine:

Jyväskylän yleiskaavan 2050 laadinnassa korostuu kaupungin eri tavoitteiden ja maankäytön yhteensovittaminen maankäytön suunnittelussa.

Jyväskylän yleiskaavaluonnoksessa on painotettu edellisen yleiskaavan tavoin täydennysrakentamista ja yhdyskuntarakenteen tiivistämistä. Toisaalta kaupungin asuin- ja työpaikkarakentamisen tavoitteiden toteuttaminen edellyttää yhdyskuntarakenteen laajentumista myös uusille alueille. Yleiskaavan luonteen mukaisesti siinä varaudutaan myös erilaisiin tulevaisuuden kehityskulkuihin ja toteutumisen vaihtoehtoihin.

Jyväskylän yleiskaavan jatkovalmistelussa tarkennetaan vaikutusten arviointia mm. luonnon monimuotoisuuden turvaamisen ja ilmastovaikutusten osalta. Alueiden käytön suunnittelujärjestelmän mukaan yleiskaavan selvitykset ja vaikutusten arviointi tarkentuvat asemakaavavaiheessa.

Mielipide 196 (Ari Taivalsaari Oy/ McDonald`s Tourula, HL Group Oy/ Colornet, Intersport Tourula/ Tintti-Sport Oy, Jyväskylän eläinsairaala/ Evidensia eläinlääkäripalvelut Oy, K-Rauta Tourutorni, Lumixia Oy, Maapoli, MetsoKaihdin Oy, Minimani Yhtiöt Oy, PR Neliöt Oy, Suomen Brodeeraus Oy, Sveafastigheter Jyväskylä Oy/Tourukeskus)

Mielipide 222 on jätetty myös samansisältöisenä, mutta jätetty yksityishenkilönä. Vastine myös tähän mielipiteeseen on annettu tässä yhteydessä.

Yritysten menestyvä toiminta edellyttää, että yrittämisen toimintaedellytykset, mm. hyvä saavutettavuus, joustavasti toimiva liikenneverkko ja muu infra ovat kunnossa. Avoimella vuorovaikutuksella ja hyvällä asiantuntemuksella laaditut yleiskaava-, asemakaava-, liikennejärjestelysuunnitelmat, niiden pysyvyys ja tietoisuus niihin suunnitteilla olevista muutoksista ovat tärkeitä perusasioita niin yrittäjille kuin kansalaisillekin. Yritykset eivät voi elää epätietoisuudessa vuosikausia.

Kun saimme tietoa vt4 tiesuunnitelmasta, Tourulan eritasoliittymän hävittämisestä ja Vapaaherrantien katkaisusta ja niiden aiheuttamista ongelmista, havaitsimme näiden johtuvan yleiskaavasta. Olemme reklamoineet näistä ja esittäneet perusteltuja ehdotuksia mm. Tourulan eritasoliittymän säilyttämistä parannettuna, Vapaaherrantien kadun säilyttämistä kaksisuuntaisesti läpiajettavana ja yleiskaavan muuttamista näiden toteuttamisen mahdollistamiseksi.

Tyydytyksellä olemme panneet merkille, että kaupunkirakennelautakunta, ohjausryhmä ja kaupunginhallitus yhteensä viisi kertaa ovat asettuneet esittämiemme tavoitteiden taakse. Mutta tämä ei kuitenkaan vielä näy yleiskaavaluonnoksessa.

Myönteisenä asiana pidämme myös sitä, että Jyväskylän kaupunki on vihdoinkin nyt ryhtynyt uudistamaan yleiskaavaa ja laittanut yleiskaava 2050-luonnoksen nähtäville huomautusten esittämistä varten.

Em. huomioiden lisäksi esitämme yleiskaava 2050-luonnoksesta seuraavat huomautukset:

1. Vt4:n eritasoliittymät välillä Aholaita – Lohikoski tulee merkitä eritasoliittymien nykyisille paikoilleen eli

- Aholaidan eritasoliittymä
- Tourulan eritasoliittymä ja
- Lohikoskentien eritasoliittymä.

Perustelu:

- Mielestämme ei ole riittäviä syitä jättää nähtäville asetetusta yleiskaavaluonnoksesta pois em. eritasoliittymiä. Nämä eritasoliittymät ovat jo olemassa oikeissa paikoissa eli pääteiden ja pääkatujen risteyksissä, joissa ne tuleekin olla. Nykyisen yleiskaavan korjaaminen eli Tourulan eritasoliittymän merkinnän palauttaminen uuteen yleiskaavaan olisi selvänä ja tärkeänä asiana pitänyt merkitä jo yleiskaavaluonnokseen eikä vasta yleiskaavaehdotukseen.
- Myös Aholaidan ja Lohikosken eritasoliittymien yleiskaavaluonnokseen merkitsemättä jättäminen vaikeuttaa yrityksiä ja kansalaisia saamaan selko tavoiteltavasta liikenneverkosta ja yleiskaavaluonnoksesta. Se jatkaa epäselvää ja epävarmaa tilannetta ja vaikeuttaa yritysten toiminnan suunnittelua.
- Se, että kaavoittajat vielä teettävät joistakin esitetyistä vaihtoehtoisista liikenneverkkoideoista jatkoselvityksiä ja vertailuja, ei voi tulla muuttamaan em. eritasoliittymien sijaintia pois pääteiden ja pääkatujen risteyksistä. Ramppien ja kaistojen parannuksille sinänsä on tarvetta.
- Lisää perusteluja liitteenä olevassa yhteenvedossa ideasuunnitelma 3:sta.

2. Vapaaherrantie välillä Tourulantie – Lohikoskentie tulee merkitä yleiskaavaan pääkatuna, jonka molemmissa päissä olevat liittymät tulee säilyttää nykyisillä paikoillaan.

Perustelu:

- Vapaaherrantie yhdistää kaksi tärkeää pääkatua Tourulantien ja Lohikoskentien ja täyttää yleiskaavan liikenneverkossa paikallisen liikenteen välityskyvyn kannalta keskeisen pääkadun tehtävän
- Vapaaherrantie on yritysten ja asiakkaiden kannalta tärkeä. Ilman hyviä saavutettavuuksia liikeyritykset eivät menesty
- Vapaaherrantien pohjoisosalle tehtävä kiertoliittymä parantaa kapasiteettia Laukaan suunnasta vt4:lle etelään ja sujuvoittaa tätä liikennettä
- Vapaaherrantien kiertoliittymästä alkava ramppi etelään vt4:lle 3. kaistaksi täyttää TEN-T tieverkon suunnitteluohjeet
- kiertoliittymä mahdollistaa Vapaaherrantien kaksisuuntaisena katuna, joka sujuvoittaa myös Kankaan ja Seppälän liikennettä Taulumäen suuntaan
- ilman Vapaaherrantien läpiajettavuutta pääkatujen Tourulantien ja Lohikoskentien välillä ei olisi muita katuyhteyksiä kuin Puistokadun kautta tai Biltteman risteyksen kautta, joiden välimatka on 3 km.
- huomionarvoista on, että tiesuunnitelman tulee olla kaavan mukainen eikä päinvastoin ja että kaupungilla on kaavoitusmonopoli.
- Lisää perusteluja liitteenä olevassa yhteenvedossa ideasuunnitelma 3:sta.

3. Kankaan osayleiskaava-alue on syytä ottaa yleiskaava 2050:een mukaan.

Perustelu:

- Kankaan osayleiskaava-alueetta lukuun ottamatta koko muu alue Kankaan alueesta ja Toulun alue on tummanpunaisella aluevarausmerkinnällä varattu yleiskaava 2050-luoksessa pääkeskuksen / strategisten keskustatoimintojen alueeksi (C).
- Yleiskaava 2050-luonnoksessa C-merkinnän määräysosassa alueen käyttötarkoitus määrätään monitoiminnallisille keskustatoiminnoille joustavasti mutta riittävän tarkasti yleispiirteisen kaavatason ollessa kyseessä.
- Kun yleiskaavassa pääkeskuksen alueella on samanlainen käyttötarkoitus ja samat kaavamääräykset Kankaalla ja sen lähialueella, se luo hyvät edellytykset saada aikaan asemakaavatasolla hyvää kaupunkirakennetta ja riittävän yhtenäistä kaupunkikuvaa
- Kankaan osayleiskaava on paljon yksityiskohtaisempi, jäykempi ja on siten omiaan rajoittamassa tai lukitsemassa käyttötarkoitukset ja muut määräykset korttelikohtaisesti, johon tarkoitukseen hyväksyttävä asemakaavataso riittää.
- Jos Kankaan osayleiskaava-alueelle ilmaantuu tarve sijoittaa joku yleiskaava 2050-luonnoksen sallima keskustatoimintoihin kuuluva hanke, joka ei kuitenkaan olisi Kankaan osayleiskaavan mukainen, esim. kauppakeskus tai muu maankäyttötarve, pitäisi ensin laatia ja hyväksyä Kankaan osayleiskaavan muutos ja vasta sen jälkeen hankkeen toteuttamiseksi asemakaavan muutos.
- Em. kaltainen menettely on työllistävää, hidasta, vaikeuttaa yritysten toimintaa ja monimutkaista. Tuollainen ylimääräinen kaavavaihe voidaan välttää ottamalla myös Kankaan osayleiskaava-alue mukaan nyt laadittavaan yleiskaavaan keskustatoimintojen alueeksi laajentamalla C-aluetta.
- Kankaan osayleiskaava kumoutuisi uudella yleiskaavalla. Mutta vaikka osayleiskaava kumoutuisi ja koska Kankaan osayleiskaavan sisältö mahtuu myös nyt laadittavan yleiskaavan keskustatoimintojen C-määräysten sisään tarvittaessa joillakin määräyksillä täydennettynä, niin tästä huolimatta myöhemmin asemakaavamuutoksella ja kaavamääräyksillä voidaan turvata kaikkien tärkeiden tavoitteiden saavuttaminen ja mahdollistaa myös uusia, hyväksyttäviä, yleiskaavan mukaisia käyttötarkoituksia.
- Uudelle yleiskaavalle pitäisi voida asettaa tavoitteeksi myös olla karttaesityksenä selkeä, yksinkertainen, yksiselitteinen, havainnollinen, helppolukuinen ja ”hygieeninen” edes pääkeskuksen eli keskustatoimintojen alueella. Yleiskaavaluonnos ei nyt ole sellainen. Näitä tavoitteita pääkeskuksen alueella rikkoo yksi harmaaksi jätetty alue, Kankaan osayleiskaava. Tuon harmaan alueen poistaminen ja merkitseminen tummanpunaiseksi pääkeskusalueeksi antaisi pelkästään yleiskaavakarttaa katsottaessa tai kaupunkia vieraille ja elinkeinoelämän edustajille esiteltäessä kaupungista suuremman, paremmin hallitun, menestyvämmän ja dynaamisemman mielikuvan ja olisi siten osaltaan myös parantamassa kaupungin imagoa.
- Koska Kankaan alue tosiasiallisesti on pääkeskuksen keskustatoimintojen aluetta, se ansaitsee tulla myös merkityksi yleiskaavaan 2050 C-alueeksi.

Pyydämme vastausta jokaiselle allekirjoittaneelle sähköpostitse, onko huomautuksessamme esitetyt seikat otettu huomioon. Tämän kirjelmän ovat allekirjoittaneet hyväksyneet tämän kirjelmän sähköisesti.

Kaavoittajan vastine:

Kaupunki edistää Tourulan kohdan suunnitteluratkaisua parhaillaan laadittavilla vaihtoehtotarkasteluilla. Yleiskaavan jatkosuunnittelussa on tavoitteena osoittaa eritasoliittymät yleiskaavakartalle, mikä ohjaisi osaltaan alueen myöhempiä tie- ja korttelialueita koskevaa asemakaavoitusta.

Kankaan osayleiskaavaa ei ole tarkoitus korvata Jyväskylän yleiskaavalla 2050, vaan se jää edelleen ohjaamaan Kankaan alueen suunnittelua ja asemakaavoitusta. Osayleiskaavan ratkaisut pohjautuvat Kankaan alueesta vuonna 2012 ratkaistuun arkkitehtuurikilpailuun ja osayleiskaavan keskeiset periaatteet ohjaavat Kankaan alueen edelleen vaiheittain etenevää asemakaavoitusta. Kankaan osayleiskaavan rakenne muodostuu Kankaan sydäimestä, puistovyöhykkeestä ja ulomista asuinkortteleista. Perusrakenteen muuttaminen ei ole Kankaan kehittämistavoitteet ja rakentamisen eteneminen huomioiden perusteltua.

Mielipide 207. Suunta Jyväskylä ry

Suunta Jyväskylä on jyvaskyläläinen suunnistuksen erikoisseura, joka järjestää kiinnostuneille, harrastajille ja kilpasuunnistajille taitoharjoituksia, kuntorasteja, suunnistusopetusta ja kansallisia kilpailuja. Seurassa on n. 430 jäsentä, ja seuran järjestämällä kuntorasteilla tehdään vuosittain kesän aikana kaikkiaan n. 4000–5000 kuntoilusuoritusta. Seura on siten merkittävä kaupunkilaisten liikuttaja ja liikunta- ja hyvinvointipalvelujen tuottaja. Toiminta rahoitetaan lähes täysin talkootyöllä.

Jyväskylän yleiskaavan 2050 alueella on useita merkittäviä suunnistusalueita. Näihin suunnistuksen liikuntapaikkoihin lukeutuvat mm. Laajavuori, Touruvuori, Halssilan Hiihtomaa, Keljonkangas ja Ladun Majan alue. Yleiskaavassa esitetään näille alueille useita uusia luonnonsuojelualueita. Näistä alueista todetaan, että ”alueiden suojelusta sekä suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteista päätetään tarkemmin Jyväskylän kaupungin luonnonsuojeluohjelmassa, jonka valmistelu on käynnissä.” Suunta Jyväskylä esittää toiveena, että näillä alueilla ei turhaan rajoitettaisi olemassa olevaa suunnistuskäyttöä. Ne ovat saavutettavuutensakin myötä erittäin tärkeitä lajin harrastamiselle, suunnistusopetukselle ja osin myös esim. koulujen suunnistuskäytölle. Suunnistustapahtuman järjestelyissä voidaan ratasuunnittelulla hyvin välttää häiriöt herkille luontokohteille, kategoriset kiellot eivät välttämättä ole tarpeen.

Kaavoittajan vastine:

Jyväskylän yleiskaavaluonnoksessa 2050 on mielipiteessä mainituille alueille osoitettu useita sekä luonnonsuojelulla että yleiskaavalla suojeltavaksi tarkoitettuja alueita. Alueiden hoidon ja käytön periaatteiden lähtökohtana on ollut, että suojelualueita voitaisiin käyttää jatkossakin kuntorasteilla ja harjoituksissa. Kuitenkin pienialaisten herkkien luontokohteiden rajaamisesta ja rajoituksista sovittaisiin yhdessä suunnistusseurojen kanssa. Suurten kilpailujen järjestämisen yhteydessä suojelualueiden käytöstä ja rajoituksista sovittaisiin aina erikseen.

Mielipide 216. Jyväskylän Pyöräilyseura JYPS ry

Jyväskylän kaupunki on päivittämässä yleiskaavaa.

- “Yleiskaava määrittää kaupungin kehitystä sekä ohjaa muutosta seuraavien vuosikymmenien päähän. Se ohjaa tulevaa maankäyttöä ja liikenneratkaisuja koko kaupungin alueelle.”

Esitämme näkemyksemme yleiskaavan luonnoksesta tässä lausunnossa.

Yleistä

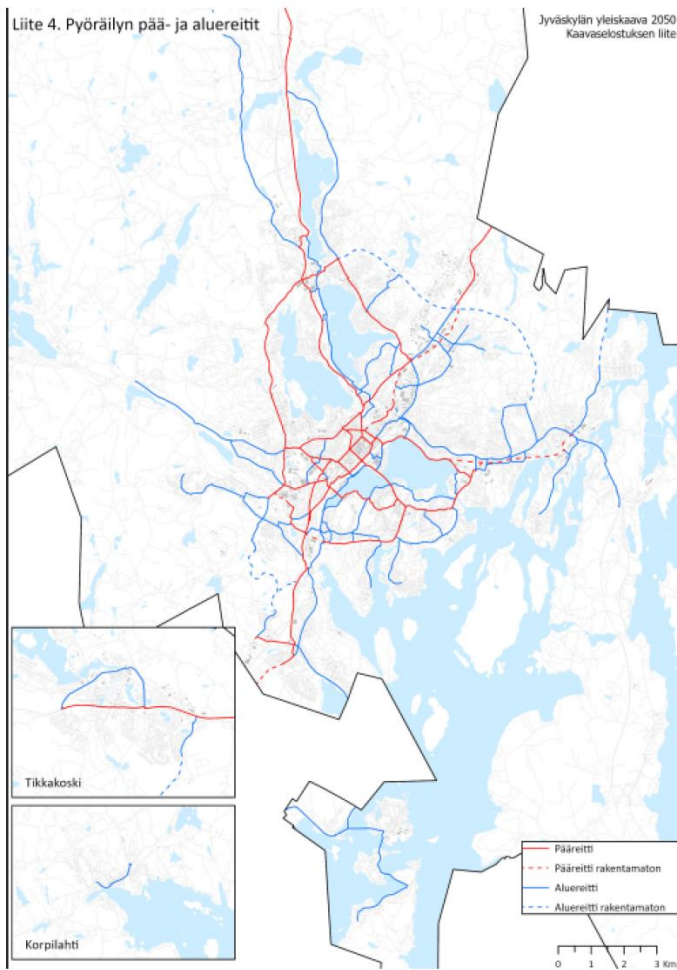
Kaavan tekstiselostuksessa on pyöräily otettu erittäin hyvin huomioon. “Pyörä” on omana sananaan tai muun sanan osana kaavaselostuksessa mainittu 91 kertaa. Esimerkiksi nämä ovat kannatettavia tavoitteita:

- “Kaupunkialueilla yhä suurempi osuus matkoista tehdään jatkossa kävelen, pyöräillen tai joukkoliikenteellä. Nämä periaatteet näkyvät myös yleiskaavaluonnoksen ratkaisuissa.”
- “Täydennysrakentaminen kohdistetaan joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta edullisimmille vyöhykkeille.”
- “Sovitamme yhteen maankäyttöä, asumista ja liikkumista sijoittamalla sujuvan arjen kannalta tärkeät toiminnot järkevästi. Paljon liikkumistarvetta aiheuttavat toiminnot sijoitetaan kestäville liikkumismuodoilla helposti saavutettaviksi. Keskeisellä kaupunkialueella arki sujuu myös ilman autoa.”
- “Panostamme kävelyn ja pyöräilyn kannalta keskeisiin kaupunkiympäristöihin ja reitteihin. Lihasvoimin liikkumisen tulee olla sujuvaa ja miellyttävää erityisesti lyhyillä arjen matkoilla. Pyöräilyn pää- ja aluereitit nopeuttavat pyöräilyä eri keskusten sekä alueiden välillä.”
- “Luomme kaupunkina kannustimia lihasvoimin liikkumiselle ja mahdollistamalla hyvät edellytykset kävelylle ja pyöräilylle.”
- “Pyöräilyn kulkutapaosuuden kasvulle luodaan edellytyksiä parantamalla käytetyimpien väylien laatutasoa.”
- “Tarkentavassa suunnittelussa [pyöräilyn pääreiteillä] suositaan ratkaisuja, joissa moottoriajoneuvoliikenne on väistämisvelvollinen pyöräliikenteeseen nähden.”

Pyöräliikenne

Esitetty pyöräväylien pääverkko on suurimmaksi osaksi toimiva.

- “Pyöräilyn pääreitti -merkinnällä on osoitettu valtaväylät, jotka mahdollistavat nopean, suoran, esteettömän ja turvallisen pyöräliikenteen.”
- “Pyöräilyn aluereitti -merkinnällä osoitetut väylät täydentävät pääreittejä ja yhdistävät yleiskaavaratkaisussa määritellyjä lähikeskuksia pääkeskukseen, aluekeskuksiin tai näihin johtaviin pääreitteihin. Pyöräliikenteen aluereitin laatuvaatimukset ovat korkeat, mutta yleensä hieman pääreittiä alhaisemmat.”
- “Sekä pää- että aluereiteillä jalankulkuvyöhykkeellä pyöräily erotetaan jalankulusta nopeuden, jatkuvuuden ja näkyvyyden sekä väylähierarkian erottuvuuden vuoksi.”
- “Pyöräilyn pääverkon pääreittien ja aluereittien laskettu yhteispituus on noin 210 km, joista tavoitetasoonsa on toteutettu noin 20 km.”

Esitetyt pyöräliikenteen pääreitit punaisella ja aluereitit sinisellä.

Säynätsalontie Keljonkankaalta Muuramen rajalle ja rajalta Kinkovuorentielle voisi olla pääreitinkin. Väylällä kuljetaan paljon pyörällä, ainakin tällä hetkellä moninkertaisesti enemmän kuin pääreitiksi merkityllä Keljonkankaantiellä Muuramen suuntaan.

Tourujoen ylittävä Kankaanrannan silta toivottavasti saadaan mahdollisimman nopeasti keskustan ja Seppälän pääreittien välille.

Reiteillä jonkin verran toisinnetaan vuosikymmeniä sitten Jyväskylässä tehtyä päätöstä sijoittaa pääpyörä- ja -kävelyväylät vilkkaimpien ajoratojen yhteyteen. Tätä ratkaisua on enää mahdoton muuttaa kokonaan. Hollannin ja vaikka Oulun esimerkit kuitenkin osoittavat, että käyttäjät suosivat vilkkaimpien ajoratojen sekä kävely- ja pyöräväylien sijoittamista eri linjoille – tällöin kävellessä ja pyörällä kulkeminen on rauhallisempaa, turvallisempaa ja talviaurauskin on helpompi hoitaa. Esimerkiksi Lohikoskentietä, Tourulantietä tai Seppäläntietä ei voi pitää kovin miellyttävänä ympäristönä. Parannetun Rantaraitin osuuden ainut miinus tällä hetkellä on viereisen Rantaväylän melu – väylien väliin kaipasi vähintään istutuksia. Esimerkiksi Kankaan baanin ja yliopistoalueet yhdistävän Tietobaanan toteuttamiseen saadaan toivottavasti myös lisää vauhtia.

Jos löytyy sopiva uusi asuinalue, niin Jyväskylässä voisi kokeilla kaavatasolla määriteltäviä tavoitteita eri liikennemuotojen kulkutapaosuuksille esimerkiksi Tanskan joidenkin alueiden malliin (pyöräily vähintään 30 %, joukkoliikenne vähintään 30 %, yksityisautoilu enintään 30 %, kävely vähintään 10 %).

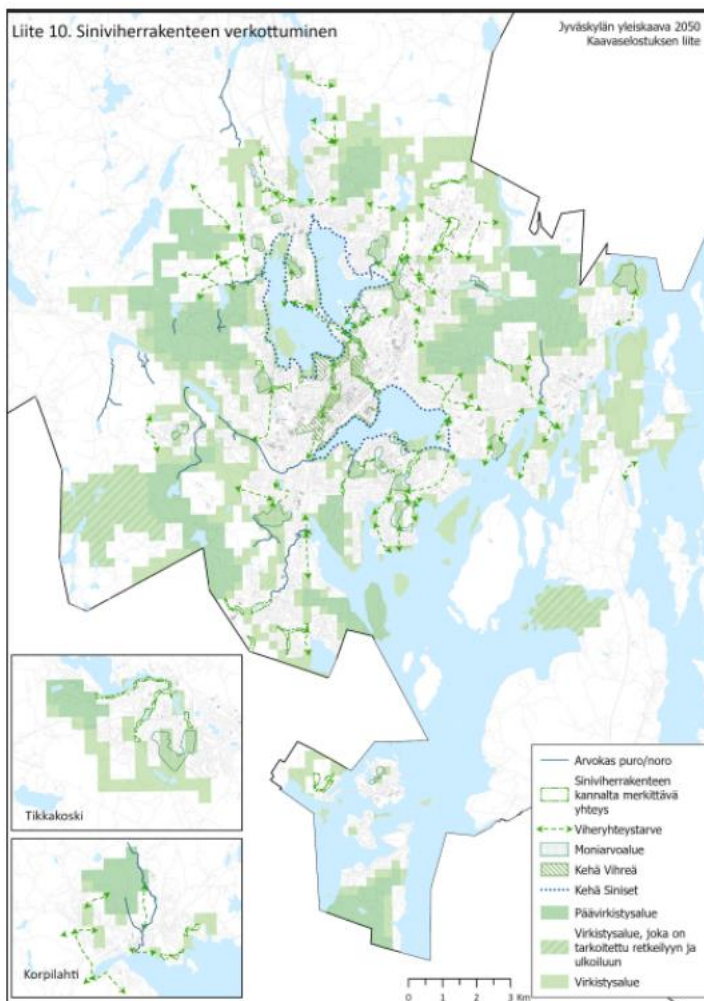
Jotkin vastaavat tavoitteet ohjaisivat alueen suunnittelua. Käytäntö olisi myös linjassa kaavaselostuksen kanssa.

Toivottavasti kaavassakin esitetyt kalliit ja massiiviset kehä- ja moottoritieratkaisut eivät torppaa kaa-
vatekstien sekä vaikkapa Jyväskylän uuden kävely- ja pyöräilyohjelman tavoitteita. Tunnetusti kul-
kuväylien parantaminen lisää liikennettä sekä saa ihmisiä vaikkapa muuttamaan kauemmaksi. Jos
pohjoiset kehät rakennetaan, niin voisiko ne toteuttaa kävely-, pyöräily- ja bussiväylinä? Tämä olisi
Hollannin toimiviksi osoittautuneiden sektorikaupunkiratkaisujen (esim. Groningen, Houten) mu-
kaista – ja kävelyn, pyöräilyn ja bussiliikenteen kulkutapaosuudet varmasti kasvaisivat.

Olisi kiintoisaa laittaa yleiskaavan luonnos hollantilaisten, tanskalaisten, saksalaisten tai ranskalais-
ten liikenne- ja kaupunkisuunnittelijoiden kommentoitavaksi – ja nähdä, mitä he ehdottaisivat? Mo-
nella olisi varmasti listan kärkipäässä Kuokkanen sillan kehittämistä kävely-, pyöräily-, joukkoliikenne-
ja hälytysajoneuvopainotteiseksi – kun erittäin hyvät rinnakkaisyydet henkilöautoille ovat ole-
massa. Liikennetarkoituksella esimerkiksi Saksan Hampurissa vuoden 2000 jälkeen julkisen liikenteen
suosio on kasvanut 63 % ja pyörällä kulkemisen 109 %, vastaavasti yksityisautoilu on vähentynyt 19
% (316 automaattisen laskentapisteen perusteella).

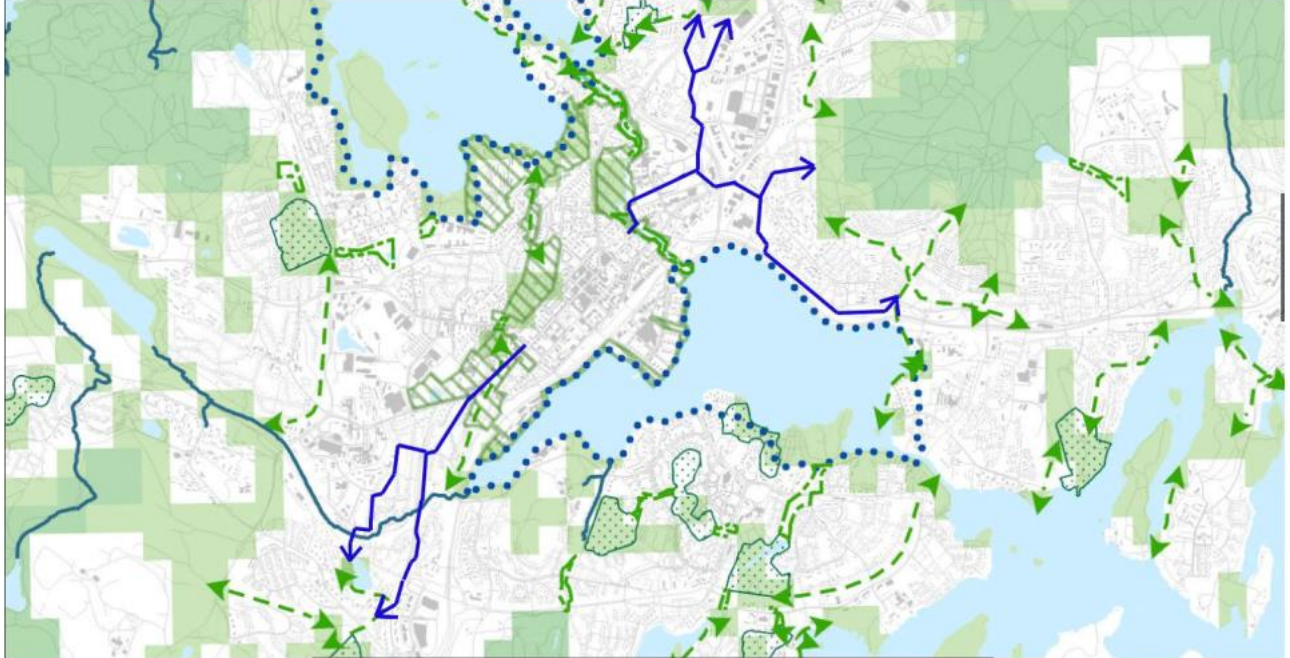
Maastopyöräily ja muu ulkoilu

Maastopyöräily ja muu ulkoilu painottuvat virkistysalueille ja ulkoilureiteille.

Esitetyt virkistysalueet, viheryhteystarpeet ja joitain virallisia ulkoilureittejä.

Kaavasta puuttuu kaksi keskeistä, paljon esimerkiksi maastopyöräilijöiden käyttämää polkumaista ja pääosin rauhallista luonnon ympäröimää reittiä keskustasta virkistysalueille. Nämä voisi ottaa kaavassakin jossain muodossa huomioon, jotta säilyvät kulkijoiden käytössä tulevaisuudessa.

Kartalle on merkitty sinisellä kaksi keskeistä kaavasta puuttuvaa polkumaista, luonnon ympäröimää linjausta keskustasta virkistysalueille. Koillispuolella linjaus on alussa Kinakujan ja Kankaan baanan ympäristön välillä. Baanalta voi mennä joko Holstiin ja edelleen Seppälänkankaan virkistysalueille tai puistomaista käytävää Aittovuoreen tai polkumaista radanvarsireittiä Halssilaan. Lounaispuolella linjaus on alussa Seminaarinmäen ja Purokadun välillä. Purokadulta voi mennä lähinnä puistomaisia käytäviä tai Länsi-Päijänteentien itälaidan mainioita polkuja Myllyjärvelle ja edelleen Ladun majan maastoihin. Puistokäytävät varmastikin säilyvät, mutta toivottavasti myös Länsi-Päijänteentien varren ja Savon suunnan radan varren sekä Holstin polut.

Kaavassa Kuokkalaan Samulinniemen ja Hämeenlahden välille on merkitty viheryhteystarve. Osuudelle voisi edullisesti toteuttaa vaikkapa Maastiksen yhteydessä ehdottamamme polkumaisen reitin sähkölinjan alle. Esimerkiksi kaupunkia maastopyöräillen kiertäessä tällä välillä on pisin maastoreit-tien katkos.

Savulahdessa rakentaminen on katkaissut ulkoilureitin Laajavuoren sekä Nuutin ja Palokan väliltä. Tälle alueelle toivottavasti saadaan korvaava yhteys maastopyöräilyyn, hiihtoon ja kävelyyn.

Kaavoittajan vastine:

Mielipiteessä esitetyjä pääverkon muutosesityksiä sekä virkistysyhteyksiä tarkastellaan yleiskaa-van jatkosuunnittelun yhteydessä.

Mielipide 227 Metsänhoitoyhdistys Päijänne ry.

Päijänteiden Metsänhoitoyhdistys ry arvostaa Jyväskylän kaupungin resurssiviisautta sekä luonnon-monimuotoisuuden turvaamista. Maankäyttöä suunniteltaessa tulee erityisesti huomioida kaavan

vaikutukset yleiskaava-alueella olevien yksityismaiden käytön suhteen. Metsätalousmaiden suhteen metsänhoitoyhdistys toivoo metsälain voimassa pysymistä mahdollisimman kattavasti, jotta metsien käytössä noudatettaisiin lakia ja metsät olisivat valtion metsätalouden tuki- järjestelmien piirissä. On erityisesti muistettava, että jos alueella ei ole metsälaki voimassa, voi kohdetta olla vaikea saada vapaaehtoisten suojeluohjelmien, Metso/ympäristötuki, piiriin.

Yksityiskohtaiset havaintomme yleiskaavasta:

- Yleiskaavan tavoitteissa voisi olla mainittuna myös metsätalous elinkeinona sekä luonnon monimuotoisuuden turvaamisen ja metsätalouden yhteensovittaminen
- Resurssiviisas yhdyskuntarakenne: maa- ja metsätalouden sujuvien sukupolvenvaihdosten vuoksi asumisrakentamisen rakentamislupia olisi myönnettävä joustavasti tilallisten perheen jäsenille.
- Vihreä ja sininen ympäristö: rantarakentamisen lisäluvitusta olisi rajoitettava, jotta rakentamaton rantaviivaa säilyisi luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi.
- Yleiskaavan ohjausvaikutus yksityiskohtaisempaan suunnitteluun: Esitetty karttaruutu 250*250 metriä on liian yleisluontoinen, jos yleiskaavalla on vaikutusta metsälain voimassa-oloon alueella. Esitetylle ruuduille mahtuu varsinaisen kaavan käyttötarkoituksen ulkopuolelle jääviä yksityismaiden olevia metsätalousalueita, joiden metsätaloustalouden käyttö vaikeutuu.
- Yleiskaavamääräykset ja merkinnät: maa- ja metsätalousalueet, joilla on erityistä ulkoilun ohjaustarvetta, viheralue/päävirkistysalue, yleiskaavan kestävän liikkumisen taajama-alue, ovat kaavamerkintöjä, joiden vaikutusalueella yksityismailla tulisi olla metsälaki voimassa jatkossakin ja ei maisematyölupavelvoitetta.

Kaavoittajan vastine:

Jyväskylän yleiskaavan tavoitteet on hyväksytty keväällä 2024. Hyväksytyissä tavoitteissa on tuotu esille maaseutuelinkeinojen toimintamahdollisuudet sekä asuminen yritystoiminnan yhteydessä. Jyväskylän yleiskaava on luonteeltaan strateginen, eikä sen yhteydessä ei määritellä rantarakentamisen tai asuinrakennusten rakennuspaikkoja tai rakentamisen mitoituksen periaatteita.

Jyväskylän yleiskaavaaluonnoksen 2050 valmistelussa on pyritty selkeyttämään metsälain voimassa oloa nk. ruutukaavasta huolimatta. Yleiskaavaaluonnoksen mukaisilla maa- ja metsätalous-alueilla, (M, MU) ja virkistysalueilla (V, V-1, VR) metsälaki on voimassa, eikä näille alueille ole osoitettu maisematyöluopalveluitteita. Niillä alueilla, joilla on voimassa asemakaava tai joiden suunnittelu perustuu jatkossa asemakaavaan, metsälaki ei ole voimassa asemakaavojen mahdollisia M-alueita lukuun ottamatta.

Mielipide 228, Keski-Suomen kauppakamari

Keski-Suomen kauppakamari kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Jyväskylän yleiskaava 2050 -luonnoksesta. Yleiskaava on keskeinen asiakirja kaupungin tulevaisuuden suunnittelussa, ja haluamme tuoda esiin muutamia keskeisiä näkökulmia elinkeinoelämän ja alueen kehityksen kannalta.

Korostamme tarvetta joustavalle kaavoitukselle. On tärkeää, että alueiden käyttötarkoitusta ei lukita liian tiukasti, jotta kaupunki voi reagoida muuttuvaan kysyntään ja tarpeisiin. Tämä koskee erityisesti asuntorakentamista, jossa tulevaisuuden asumistarpeet voivat poiketa tämänhetkisistä ennusteista.

Kannustamme kaupunkia tarkastelemaan asuntorakentamisen mahdollisuuksia laajemmin ja sallimaan rakentamista myös alueille, joissa sitä ei perinteisesti ole ollut. Yleiskaavassa on hyvä linjata kaupunkikehityksen suuntaa, mutta liian tiukat rajaukset voivat rajoittaa kasvumahdollisuuksia. Jyväskylän vetovoiman ja kilpailukyvyn säilyttämiseksi on tärkeää tarkastella uusia rakentamismahdollisuuksia rohkeasti.

Yleiskaavan kolmiportainen malli asuinvaltaisten taajamien osalta (A-1, A-2, A-3) on hyvä lähtökohta, mutta kaavamerkintöjen tulisi olla riittävän joustavia. Osa alueista on merkitty pääasiassa kerrostaloille ja osa rivitaloasumiselle, mutta on tärkeää, että eri asuntomuotojen toteuttamiselle jätetään mahdollisuuksia myös tulevaisuudessa. Tämä mahdollistaa paremman sopeutumisen muuttuvaan asumiskysyntään ja erilaisiin elämäntilanteisiin.

Keskustan ja muiden alueiden tiivistämiseen tähtäävät tavoitteet ovat kannatettavia. Täydennysrakentaminen on tehokas keino hyödyntää olemassa olevaa infrastruktuuria ja vahvistaa kaupungin elinvoimaa. Jotta keskustan elinvoima säilyy, sinne tarvitaan uusia asukkaita. Tavoitteiden toteuttamista voidaan edistää kaavassa määritellyillä kannustimilla ja selkeillä linjauksilla.

Jyväskylän liikennejärjestelyt ovat kriittisiä huoltovarmuuden ja elinkeinoelämän toimintaedellytysten kannalta. Erityisesti tulisi edistää ratkaisuja, jotka vähentävät Jyväskylän keskustan sekä Tourulan ja Laukaantien liittymien liikennekuormaa. Seppälän teollisuusalueelle etelästä suuntautuvan liikenteen tulisi voida liikkua sujuvasti ilman tarpeetonta kiertoa keskustan tai Tourulan kautta. Tämä voitaisiin toteuttaa joko suoraan teollisuusalueelle suuntautuvalla yhteydellä tai Leppävedeltä Vihtiälän oikaisun kautta.

Tällainen järjestely helpottaisi merkittävästi liikenteen sujuvuutta ja vähentäisi raskaan liikenteen aiheuttamaa kuormitusta kriittisillä tieosuuksilla. Samalla se tukisi alueen logistiikan tehokkuutta ja parantaisi liikenneturvallisuutta kaikille tienkäyttäjille. Valtatie 4 Jyväskylän kohdalla ja Läntinen kehätie ovat niin ikään tärkeitä kehittämiskohteita. Näiden yhteyksien parantaminen vahvistaa kaupungin elinkeinoelämän kilpailukykyä ja sujuvoittaa liikennettä.

Vaikka suunnitelmia päivitetäänkin aika ajoin, nousee huoli, onko vuoteen 2050 ulottuva aikajänne liian pitkä nykytilanteessa? Kaupunkikehityksen ennakointi on tärkeää, mutta samalla päätöksenteon tulisi olla riittävän ketterää, jotta talouden, väestökehityksen ja asumistarpeiden muutoksiin voidaan reagoida. Yleiskaavan tulisi mahdollistaa joustava tarkastelu ja päivitys, jotta se säilyttää ajantasaisuutensa koko aikavälillä.

Pidämme tärkeänä, että kaupunki jatkaa avointa keskustelua yritysten, yhteisöjen ja asukkaiden kanssa. Olemme valmiita osallistumaan vuoropuheluun ja tuomaan esiin elinkeinoelämän näkemyksiä. Yhteistyö luo mahdollisuuden kestäväälle ja kilpailukykyiselle kaupunkirakenteelle.

Keski-Suomen kauppakamari kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ja toivoo, että nämä näkökohdat huomioidaan yleiskaavan jatkotyössä.

Kaavoittajan vastine:

Jyväskylän yleiskaavaluonnos 2050 on parhaillaan voimassa olevan Jyväskylän kaupungin yleiskaavan tavoin luonteeltaan strateginen ja ohjausvaikutukseltaan joustava. Yleiskaavan periaatteiden mukaan maankäyttöruuduin on osoitettu alueiden pääkäyttötarkoitukset, ja yleiskaavan periaatteiden mukaan alle puolet ruudusta voidaan osoittaa myös muuhun kuin maankäyttöruutujen osoittamaan pääkäyttötarkoitukseen. Taajamatoimintojen kolmiportaisen mallin tarkoitus on varmistaa sekä asuntotuotannon monipuolisuus sekä ohjata erilaista asuntotuotantoa oikeisiin sijainteihin. Esimerkiksi uudet kerrostalopainotteiset alueet on tarkoituksenmukaista sijoittaa keskustatoimintojen alueille tai joukkoliikenteellä hyvin saavutettaville alueille.

Yleiskaavan 2050 yhtenä tavoitteena on varmistaa tie- ja katuverkon kehittämismahdollisuudet sekä liikennejärjestelmän toimivuus kaikissa olosuhteissa. Kaavaluonnoksessa esitetty koillinen kehätie parantaa huoltovarmuutta ja saavutettavuutta ja vähentää muun muassa Laukaantien eteläosan, Lohikosken/Tourulan liittymäalueiden ja Ritopohjantien liikennekuormaa. Yleiskaavaa tarkennetaan yksityiskohtaisemmalla tie- ja katusuunnittelulla sekä rakentamisesta päätetään erillisinä investointipäätöksinä.

Jyväskylän yleiskaavan tavoitevuosi on 2050. Yleiskaavoituksen luonteen mukaan suunnitelmien toteutuminen on tarkemmin tiedossa seuraavan 10–15 aikajänteellä ja loppuosalta yleiskaava mahdollistaa erilaisten vaihtoehtojen toteutumista. Yleiskaavoituksen kannalta olisi tarkoituksenmukaista, että yleiskaava uudistetaan noin 10–15 vuoden välein.

4.2. Köhniöntaustaa koskevat mielipiteet

Kaavoittajan vastine:

Köhniöntaustaa koskeviin mielipiteisiin on annettu yhteinen kaavoittajan vastine, joka on esitetty raportin kohdassa 2.

Mielipide 8

Kypärämäki-Köhniön alueen asukkaana haluan ottaa kantaa kaupungin yleiskaavaluonnoksessa suunniteltuun Köhniöntaus-nimisen alueen rakentamiseen.

Köhniön järven ympäristö on koko alueelle tärkeä virkistys- ja luontomaisema. Järven kiertävät polut ovat tärkeitä alueen ulkoilijoille eikä vastaavaa järven kiertävää metsäreittiä ole lähistöllä. Näillä reiteillä kulkevat uskoakseni usein myös Keltinmäen ja Mäyrämäen ulkoilijat. Jos Köhniöntaus muutetaan asuinalueeksi, tällaiset reitistöt tuhoutuvat eikä rantaa pitkin kulkeminen enää ole samalla tavalla mahdollista kuin silloin, kun se on yhteiseksi koettua metsäaluetta.

Köhniöntauksen metsä eristää Keuruuntien melun järveltä melko hyvin eikä liikenteen kohina kuulu järven toiselle puolelle. Jos metsä hakattaisiin, melu kantautuisi veden kantamana myös järven toiselle puolelle.

Köhniön uimaranta on yksi kaupungin suosituimmista rannoista kenties juuri sen vuoksi, että rannasta ja järveltä käsin saa katsella luontomaisemaa. Koko järven, myös uimarannan, luonne muuttuu

radikaalisti, jos nykyinen metsäinen rinne rakennetaan. Metsän hakkaamisen vuoksi myös uimarannan rauhallinen tunnelma muuttuisi, kun liikenteen melu (ja ehkä näkeminenkin) kantautuisi rantaan.

Köhniön järvi on pieni ja kaunis järvi kaupunkimme maisemassa. Sen kauneus ja rauhallisuus kuuluu suurten joukkojen koettavaksi eikä vain muutamien suunnitellun asuinalueen asukkaiden pihoiksi.

Näistä syistä Köhniöntauksen kaavoitussuunnitelmaa ei tule edistää niin, että alueelle olisi mahdollista tulevaisuudessakaan rakentaa vaan alue tulee pitää metsäisenä ja yhteiseen virkistyskäyttöön soveltuvana.

Mielipide 9

Köhniön asukkaana haluan ottaa kantaa Köhniöntauksen kaavoitussuunnitelmaan asuinalueeksi. Köhniönjärvi ympäröivine metsineen on tärkeä virkistysalue, jolla on myös merkittäviä luontoarvoja. Ehdotus on monessa mielessä todella kestävä, ja aiheuttaa isoa huolta ja epävarmuutta Kypärämäen ja Köhniön alueen asukkaiden keskuudessa.

Köhniöntaus on monimuotoinen, kaunis ja keskeisellä paikalla sijaitseva virkistysalue. Lisäksi vaihteleva metsämaasto tarjoaa hienon mahdollisuuden kokea luontoa eri vuodenaikoina. Tiheä polkuverkosto on käytössä myös talvisin, ollen niitä harvoja paikkoja, joissa ei kulje latuja. Mikäli alue kaavoitetaan, metsän tunnelma pilaantuu. Harva haluaa lenkkeillä lähes toisten takapihoilla tai asfaltteilla.

Olen itse ottanut tavaksi kiertää järven säännöllisesti omien lasteni kanssa eri vuodenaikoina. Reitti tarjoaa monenlaista maastoa, ja mahdollistaa luonnon ihmettelyn muurahaispesineen ja virtaavine puroineen. Vaikka Köhniöntaus sijaitsee keskeisellä paikalla, siellä kulkiessa tuntee olevansa hyvin rauhallisessa ympäristössä kaukana asutuksesta. Se on alueena myös helposti saavutettavissa monesta suunnasta.

Puhumattakaan siitä, kuinka monen eläin- ja kasvilajin kotimetsä se on. Metsän rinteessä pesii muun muassa liito-oravia ja palokärki on tuttu näky vanhoissa puissa. Muitakin harvinaisia ja silmälläpidettyjä eläin- ja kasvilajeja on havaittu. Eläinalueiden pirstoutuminen on ollut paljon puheissa, ja jos osakin alueesta kaavoitetaan asuinalueeksi, se aiheuttaa merkittävää haittaa alueella pesiville eläimille.

Lisäksi poistuisi metsän suojavaikutus järven toiselle puolelle. Keuruuntien melu Köhniölle on jo nyt todella häiritsevä, jos metsä lähtee, melutilanne on jo sietämätön. Liikennemäärät lisääntyvät jatkuvasti, ja kun talvet ovat leutoja ja lumettomia, rengas- ja kiihdytysmelu on selvästi häiritsevämpää kuin lumiseen aikaan.

Lisäksi en voi olla miettimättä vaikutusta uimarannan tunnelmaan ja melutasoon, on vaikea kuvitella katsovansa vanhan metsän sijasta hakattua vastarantaa, jossa on tiheää asutusta.

Jyväskylässä on mielestäni monia asuinalueita, joiden kasvu ei aiheuttaisi alueella ennestään asuville näin merkittävää haittaa.

Mielipide 10

Jo jonkin aikaa Köhniöllä asuneena en näe hyväksi ideaksi rakentaa Köhniönjärven ja Keuruuntien väliselle alueelle ensimmäistäkään asuinrakennusta - isoa eikä pientä. Alue on merkittävässä virkistyskäytössä, kävelen siellä itse koirani kanssa päivittäin ja lähes jokaisella ulkoilukerralla minua tulee siellä vastaan useita kanssalenkkeilijöitä.

Köhniöjärvi ja etenkin sen uimaranta on myös itsessään erittäin oleellinen osa luontoa Köhniöläisille ja sen taka-alue yhtäläillä osa luonnollista järvimaisemaa keskustan läheisyydessä. Köhniön uimarantaa käyttää kesäaikana tuhannet ja tuhannet lähiseudun ja pidempääkin saapuneet uimarit perheineen, ja tämä kaikki on ikuisesti mennyttä jos yleiskaavaaluonnos tällaisenaan hyväksytään.

Täältä asukkailta siis iso miinus merkki ja ei -kommentti tälle yleiskaavaaluonnokselle ja Köhniöntaus pidettäköön luontokohteena, ei asuinalueena!

Mielipide 11

Vastustan suunnitelmaa muuttaa Köhniöntaus asuinalueeksi. Tällaisenaan Köhniöntauksella on merkittävä arvo alueen asukkaille ja muillekin kaupunkilaisille. Köhniön järven ympäri kiertävä polkuverkosto tarjoaa lähiluontoelämyksiä parhaimmillaan: maasto on vaihtelevaa ja vuodenaikojen vaihtumista on upea seurata järvellä ja sen ympäristössä. Myös autottomana kaupunkilaisena on helppo päästä tälle luontopolulle retkeilemään perheen kanssa.

Köhniöntauksen muuttaminen asuinalueeksi heikentäisi huomattavasti Köhniön järven viihtyisyyttä, kun Keuruuntien meteli kuuluisi paljon paremmin ja vanhan metsän sijaan rannalla uidessa näkymä olis jotain ihan muuta.

Myös liito-oravien asuinalueet tulisi tarkistaa ja taata niiden elinolot alueellamme. Milloin viimeksi liito-oravien kulkuyhteydet suojelualueelta toiselle on kartoitettu ja kuinka varmistetaan että liito-oravien levähdys- ja lisääntymispaikkoja ei heikennetä vaan päin vastoin niitä parannettaisiin?

Mielipide 12

Yleiskaavaaluonnoksen suunnitelma muuttaa Köhniöntauksen alue asuinkäyttöön on huolestuttava ja vastustettava. Alueen luonto on arvokasta ja suojeltavaa niin itse luonnon kuin sen virkistyskäytön vuoksi.

Alue toimii merkittävänä ulkoilualueena ja kuuluu myös osaksi Köhniöjärven miljöötä. Toteutuessaan Köhniöntauksen asuinalueella olisi merkittävä heikentävä vaikutus järviolueen viihtyvyydelle, käytävyydelle ja koko maisemalle. Rakentaminen toisi myös Keuruuntien melun aluelle, vaikuttaen niin ikään merkittävästi järven ja lähiasuinalueiden olosuhteisiin ja Köhniön asuinalueen arvoon niin asukkaille kuin kaupungille.

Toivon, että palaute huomioidaan ja alueen säilyttäminen luonnonvaraisena otetaan huomioon alueen kaavasuunnittelussa.

Mielipide 13

Haluan tuoda esille, että Köhniönranta on ympärivuotinen hyvinvoinnin lähde alueen asukkaille ja varsinkin kesällä muillekin Jyväskylän asukkaille. Se on lähimetsä, siksi sinne ei tule rakentaa asutusta.

On paljon tutkimuksia melukuormasta ja siitä, että liikenteen melu on stressaavaa. Eu:n ympäristömeludirektiivin rajat ovat korkeat ja ne mitataan sisätiloissa. Jos Köhniöntaus toteutuisi, puuta kaatuu ja Keuruuntien melu alkaa kaikumaan järvenpintaa pitkin, uskon, että sillä on vaikutusta ulkoalueen viihtyvyyteen. Köhniöjärven ympärys on jalkaisin saavutettava epävirallinen luontopolku.

Kesäisin ranta on meluisa kansalaisten ilon äänistä, mutta mieli rauhoittuu, kun katsoo järven yli metsään. Pilkkitelevät talot rikkoisi metsämaiseman. Tästä metsämaiseman katselusta kaupunkiympäristössä on tutkimustietoaakin. Merkitystä on sillä mitä on silmien edessä, ei takana, kauas katsominen lisää ihmisen terveyttä.

Tutkimusartikkeli urbaaneiden metsien terveyshyödyistä: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0169204613000212>

Suosittelen tutustumaan myös yleisesti artikkeliin metsän terveyshyödyistä: <https://www.duodecimlehti.fi/duo14421>

Lähimetsä madaltaa kynnystä mennä metsään. Koko järven kierto lisää askelia huomaamatta enemmän kuin edestakaisin kävely.

Toivon, että Köhniöntaus on jatkossakin metsä.

Mielipide 14, mielipide 18, mielipide 21, mielipide 44, mielipide 53, mielipide 54, mielipide 112 viisi allekirjoittaa, mielipide 145

Haluan esittää huoleni ja vastustukseni Köhniöntauksen alueen muuttamisesta asuinalueeksi osana yleiskaavaluonnosta. Köhniönjärven ympäristö on arvokas niin luonnon kuin virkistysalueen kannalta, ja sen säilyttäminen nykyisessä muodossaan on ensiarvoisen tärkeää alueen asukkaille.

Köhniöntaus toimii tällä hetkellä lähialueen asukkaille tärkeänä ulkoilu- ja virkistysalueena. Metsä ympäröi järveä kauniisti ja tarjoaa paitsi rauhallisen ympäristön liikunnalle ja luonnossa liikkumiselle, myös suojaa melulta ja saasteilta. Mikäli järven vastarannan metsä kaadetaan ja alueelle rakennetaan asuntoja, se vaikuttaisi merkittävästi sekä luonnon monimuotoisuuteen että alueen viihtyvyyteen.

Lisäksi rakentamisen myötä Keuruuntien melu pääsisi leviämään entistä laajemmalle alueelle, mikä heikentäisi Köhniönjärven nykyistä rauhallista tunnelmaa. Uimarannan ympäristön muutos vaikuttaisi suuresti alueen virkistyskäyttöön ja heikentäisi sen arvoa paitsi asukkaille myös koko kaupungille.

Pidän kestävämmän ratkaisuna sitä, että tämä luontoarvoiltaan merkittävä alue muutettaisiin tiheäksi asuinalueeksi. Jyväskylässä on monia muita vaihtoehtoja asuntorakentamiselle, mutta Köhniöntauksen kaltaisia virkistysalueita ei voida palauttaa ennalleen, jos ne kerran menetetään.

Toivon, että saatu palaute huomioidaan ja alueen säilyttäminen luonnontilaisena otetaan vakavasti kaavan jatkosuunnittelussa.

Mielipide 15

Kyseenalaistan yleiskaavaluonnoksen mukaista suunnitelmaa muuttaa Köhniöntaus asuinalueeksi. Alueella on suuri merkitys kaupunkilaisten virkistäytymisen näkökulmasta. Alue on myös tärkeä alue koiran omistajalle koiran ulkoilutuksessa.

Asuinalueen rakentaminen muuttaisi myös olennaisesti Köhniön uimarannan maisemaa, minkä arvo on nyt rauhallisessa ja suojaisassa sijainnissa. Asuinalueen rakentaminen muuttaisi rannan rauhatommaksi ja muuttaisi olennaisesti alueen tunnelmaa, mikä koostuu metsäisestä luonnosta. Ranta ja järvi ovat hyvä vaihtoehto rauhaa keskustan läheisyydessä kaipaaville.

Asuinalueena alue olisi myös erittäin huono vaihtoehto, koska vieressä kulkee Keuruuntie. On myös äärimmäisen tärkeää, että alueella on hyvin vanhaa metsää ja monipuolista, korvaamatonta luontoa. Alueella pesii useita lintulajeja eikä metsää tulisi näin olleen kaataa yhtään!

Mielipide 16

Olen syvästi huolissani suunnitelmista "pilata" rakas asuinalueeni köhniö. Köhniö järven alue polkui-
neen on arvokas luontokohde ja virkistys alue asukkaille.

Alueen kapasiteetti ei kestä moista rakentamista! Kuunnelkaa meitä asukkaita!

Mielipide 17, mielipide 41, mielipide 103 (hieman lyhennettynä)

Haluaisin tuoda ilmi huolen ja kommenttini liittyen Köhniöntauksen suunniteltuun muuttamiseen asuinalueeksi.

Köhniöntaus on todella tärkeä lähiympäristössä asuville ihmisille. Sitä käytetään aktiivisesti retkeily-
kohteena. Lisäksi metsä estää Keuruuntien äänien kantautumista järven toiselle puolelle, joka vai-
kuttaa oleellisesti asumisviihtyvyyteen. Itselle juurikin äänitaso oli yksi tärkeimmistä kriteereistä kun
kaksi vuotta sitten ostimme asunnon Köhniöltä.

Ympäristö on vanhaa aluetta, samoin puusto, ja arvokasta niin ihmisten mielenterveyden ylläpidossa
virkistystarkoituksena, kuin monille eläimille. Onko metsään tehty kartoitusta etenkin liito-oraviin liit-
tyen? Lähialueilla ainakin on aiemmin tehty kirjattuja havaintoja. Lisäksi Köhniönjärven uimaranta
on yksi Jyväskylän suosituimmista. Ympäristö on rauhallinen ja seesteinen, kauniin luonnonläheinen
nyt kun puut ja metsät ympäröivät järveä. Tämä muuttuu radikaalisti, jos uimarannan vastapuolelle
katsoessa joutuu tuijottamaan kaadettua metsää ja uusia taloja... Nyt uimarannalle tulee kävijöitä
ympäri Jyväskylää, mutta asuinalue vaikuttaisi varmasti myös uimarannan käyttöön.

Jyväskylässä on useita paikkoja joita voidaan hyödyntää rakentamisessa. Köhniöntauksen metsä
on kuitenkin enää harvoja luonnontilaisia metsiä näin lähellä keskustaa. Pidän aivan kestävämmä-
nänä ajatuksena sitä, että kaupunki on valmis uhraamaan satoja vuosia vanhan metsän uuden
asuinalueen vuoksi. Ihmisten luontosuhde heikentyy jatkuvasti, emme vietä enää aikaa luonnossa,
ja jäämme näin ollen paitsi valtavista terveyshyödyistä. Metsän kaataminen tuo lisää meteliä mutta
myös saasteita Keuruuntieltä, ja näin ilmastonmuutoksen aikaan tuntuu järjettömältä miksi yhä
enemmän metsiä jotka hiilinieluna toimivat, halutaan kaataa uusien talojen ja rahan toivossa.

Metsä ei ehkä tuota kaupungille rahaa, mutta meille lähialueen asukkaille se on korvaamaton ter-
veyden ja hyvinvoinnin tuoja.

Toivon kaupungin päättäjien todella miettivän uudestaan, onko uusi asuinalue tämän kaiken arvoi-
nen.

Mielipide 20

Vastustan jyrkästi rakentamista Köhniölle. En halua että asuinalueemme arvokkaita lähimetsiä tu-
hotaan. Tuolla alueella pesii mm. Hömötiaisia, Töyhtötiaisia, Pohjantikka, Palokärki, Viirupöllö, Var-
puspöllö ja esiintyy Liito-Oravia. Kaikki uhanalaisia lajeja. Ennemmin tulisi vaalia Luonnon monimuo-
toisuutta ja pysäyttää Luontokato. Toivon että otatte tämän huomioon ja luovutte kaavasta ja annatte
Metsän olla rauhassa.

Mielipide 22. As Oy Köhniönranta hallitus, 5 allekirjoittajaa

Valkeamäen osayleiskaavaan sisältyy Köhniöntaus, joka rajautuu Köhniönjärven kohdalla kulkevan junanradan ja Keuruuntien väliin. Yleiskaavassa alue on suunniteltu kaavoitettavaksi asuinalueeksi.

Taloyhtiömme on Köhniönjärven läheisyydessä ja taloyhtiömme asukkaita huolestuttaa suunnitellut muutokset ja muutoksien tuomat negatiiviset vaikutukset virkistys- ja ulkoilukäyttöön, asumisviihtyyteen sekä puustoa poistettaessa Keuruuntieltä kantavan liikennemelutason kohoamiseen.

Nythän Köhniöntaus on metsäaluetta, jolla on alueella ja lähiympäristössä asuville luontoihmisille, kuntoilijoille, koirien omistajille ja heidän lemmikeilleen arvokasta virkistys- ja ulkoilukäyttöä.

Köhniöntauksen lenkipolut yhdessä Könkkölästä uimarannalle kulkevan luontopolun kanssa muodostavat hienon kokonaisuuden, joka mahdollistaa Köhniönjärven ympäri kiertämisen. Uskaltaisimme verrata Köhniönjärven rantavyöhykettä paikallistasolla Kehä Siniset -merkinnän saaneisiin keskustan läheisten järvien (Jyväsjärven, Tuomiojärven ja Palokkajärven) maisema- ja ympäristöarvoihin.

Köhniönjärven uimaranta on yksi Jyväskylän virallisista uimarannoista, joka on keväästä syksyyn hyvin suosittu ja talvellakin vilkkaasti talviuimareiden käytössä. Köhniönjärvellä käy uimareita ympäri Jyväskylää. Sinne on helppo tulla esim. bussilla ja autoileville on runsaasti parkkitilaa Jyväskylän kaupungin tekemällä uudella parkkipaikalla. Köhniönjärvellä on myös yksi Jyväskylän seudun avantouimareiden talviuimapaikoista. Köhniönjärvi on luonnon keskellä puiden ja metsien ympäröimänä. Uimarannalta katsottaessa järvellepäin järven takana näkyy Köhniöntauksen jylhä metsä. Mikäli Köhniöntaus kaavoitetaan asuinalueeksi virkistyskäytön arvo heikkenee huomattavasti.

Keuruuntie on vilkkaasti liikennöity ja nykyinen puusto vähentää liikenteen melua tuntuvasti. Mikäli puustoa poistetaan, niin vaarana on, että liikenteen melu kantautuu Köhniönjärven pintaa pitkin lähi-asutusalueelle ja uimarannalle ja näin ollen vähentäisi viihtyisyyttä ratkaisevasti.

Toivomme, että kaupungin päättäjän otatte yllä mainitut näkemykset huomioon ja rajaatte Valkeamäen osayleiskaavasta Köhniöntauksen pois, jolloin Valkeamäen alue rajautuu Keuruuntielle saakka. Mikäli rakentamistarve Jyväskylän alueella kasvaa, niin uskomme, että Jyväskylän alueelta löytyy sopivia rakennuspaikkoja jo rakennetun rakennuskannan lomaan.

Mielipide 43

Kommentti yleiskaavaluonnokseen (Köhniöntaus)

Köhniönjärven metsissä kulkee monen lenkipolku ympäri järven.

Alueella on luonto- ja virkistysarvoa myös meille Keltinmäen asukkaille. Metsän ruokinnalla on havaittu erittäin uhanalaisia hömötiaisia ja vaarantuneita töyhtötiaisia - joten miltään osin metsää ei tulisi hakata.

Keuruuntien melu kuuluisi entistä kovempaan, jos vastarannan metsää kaadetaan. Köhniönjärvellä käydään myös kalassa ja uimaranta on kovassa käytössä.

Köhniönjärvi metsineen on meille asukkaille tärkeä virkistyspaikka, joten toivon alueen säilyvän ilman hakkuita ja uutta asutusta rauhallisena alueena.

Mielipide 45

Asuin Kypärämäessä 1990 -luvulla ja vielä 2000-luvun alussa, minkä jälkeen muualla n. 15 vuotta.

Muutimme takaisin Jyväskylään vajaat viis vuotta sitten. Kypärämäen ja Köhniön alueet olivat ainoat alueet, joille olimme valmiita muuttamaan.

Vetovoiman suurin yksittäinen tekijä oli Köhniönjärven alue ainutlaatuisena kokonaisuutena Jyväskylän alueella. Alue, joka on nyt uhattuna Köhniöntaukseen suunnitellun kaavan kautta. Köhniönjärvi ja sen ympäristö on ainutlaatuinen luonnonaarre lähes keskellä kaupunkia.

Köhniöntauksen vastarannalla on erämaatunnelma. Luonnontilaisena alue on korvaamattoman arvokas sekä kasveille että eläimille. Alueella on myös merkittävä vaikutus ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen.

Hämmästelen myös halua kaavoittaa asuinalue valtatie ja rautatie puristuksen, pohjoisrinteeseen.

Tuntuu todella pahalta huomata, että alueen tuhoamista nykyisiltä ja tulevilta sukupolvilta suunnitellaan. Se herättää myös voimakkaan epäluottamuksen Jyväskylän kaupunkisuunnittelua kohtaan.

Mielipide 46

Köhniönjärven ympäri kiertävä polku on nyt kaikkien käytössä, mikä on hienoa. Se on lähimetsä, johon pääsevät alueen asukkaat helposti lihasvoimalla, ja muut vaikkapa bussilla. Jos tuo luontopolku poistuu kaavoituksen alta, se tarkoittaa luontoon hakeutumisen vaikeutumista kohtuuttomasti.

Vaikka alue on kaupungin lähellä, siellä edelleen liikkuvat myös liito-oravat ja lepakot, joiden elinolosuhteita on sitouduttu huolehtimaan. Köhniönjärven koko ympäristö on pidettävä sellaisena kuin se nyt on.

Myös yksi matkailuvaltti on helppo pääsy metsään - turistit eivät halua tulla Keski-Suomeen katsomaan kerrostaloalueita, vaan nauttimaan virkistysalueista ja vielä puhtaasta järvestä.

Mielipide 47

Muutimme takaisin Jyväskylään 2021. Kypärämäen ja Köhniön alueet olivat ehkä ainoat alueet, joille olimme valmiita muuttamaan. Vetovoiman suurin yksittäinen tekijä oli Köhniönjärven kiertävä polkuverkosto, joka on nyt uhattuna Köhniöntaukseen suunnitellun kaavan kautta.

Köhniönjärvi ja sen ympäristö on ainutlaatuinen luonnonaarre lähes keskellä kaupunkia. Köhniöntauksen vastarannalla on erämaatunnelma, vaikka Keuruuntien liikennemelu sitä rikkookin. Luonnontilaisena alue on korvaamattoman arvokas sekä kasveille että eläimille. Alueella on myös merkittävä vaikutus ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen. Useamman kerran polulla on ennestään tunteamattoman vastaantulijan kanssa spontaanisti noussut keskusteluun luontopolun ratkaiseva merkitys esim uupumisesta ja jopa vakavista sairauksista (mm syöpä) toipumisesta.

Tuntuu todella pahalta huomata, että alueen tuhoamista nykyisiltä ja tulevilta sukupolvilta suunnitellaan. Se herättää myös voimakkaan epäluottamuksen Jyväskylän kaupunkisuunnittelua kohtaan.

Toivon, että Köhniötaus säilytetään koskemattomana uudessa kaavaluonnoksessa.

Mielipide 55

Haluaisin antaa palautetta uuden asuinalueen kaavan suunnitelmasta Köhniöntaus alueelle. Minulle nuo metsäalueet ovat henkilökohtaisesti merkittäviä, sillä olen asunut Köhniönjärven vieressä, ulkoillen siellä jokaikinen päivä, ja katsellen järvimaisemaa, ja nyt Keltinmäessä asuessa myös käyn siellä usein, esimerkiksi kiertämässä järveä ja viihtymässä metsässä.

Ymmärrän myös kollektiivisen arvon, mikä tuolla luonnolla, järven ja uimarannan maisemalla sekä ympäristöllä on lähialueen ja muidenkin Jyväskylässä asuvien sekä paikalla vierailevien ihmisten mielenterveydelle ja viihtyvyydelle. Lisäksi alueella on kuulemma havaittu liito-oravia. Liikenteen melu myös kantautuisi alueelle herkemmin, jos metsä hävitettäisiin. Köhniönjärven kaunis maisema kärsisi huomattavasti.

Kun tällaisia päätöksiä ja suunnitelmia tulee vastaan, ja kaupunkien virkistysmetsiä muutenkin karsitaan aika rankalla kädellä, tulee sellainen pettynyt olo, että ehkä haluaisinkin muuttaa kauas pois. Ihastuin Jyväskylässä juuri siihen, että niin lähellä kaupunkia on vielä tarpeeksi paljon metsää ja viihtyisiä alueita, joilla virkistyä ja palautua luonnon keskellä. Raha edellä mennessä tästä maailmasta on tehty jo tarpeeksi ankea paikka, joten mieltäisi tarkkaan, mikä on aidosti kestävästä kaupunkisuunnittelusta, ja mikä lopulta tuottaa myös rahallisesti enemmän tappiota kuin voittoa, esimerkiksi ihmisten ja luonnon hyvinvoinnin kärsiessä pitemmällä tähtäimellä.

Koetettaisiinpa päätöksissä toimia viisaasti, ja nähdä metsä puilta.

Mielipide 73

Jyväskylän kaupungin tuoreessa yleiskaavaluonnoksessa Köhniöntaus on suunniteltu muutettavaksi asuinalueeksi. Esitän täten huoleni suunnitelman johdosta, sillä kaavaluonnos ei ota huomioon alueen ilmeisiä virkistys- ja luontoarvoja.

Ihmisasutuksen kannalta yleiskaavaluonnoksessa esitetyn asuinalueen suurimmat vaikutukset ovat Köhniönjärven ympäristön viihtyvyyden väheneminen sekä Keuruuntieltä Köhniölle suuntautuvan meluhaitan lisääntyminen. Suositut retkeilyreitit järven lounaisrannan metsissä jäisivät asuinalueen alle, mikä vaikuttaisi myös alueen ulkopuolisen asutuksen, kuten esimerkiksi kaavassa paikallisesti arvokkaaksi katsotun Köhniön pientaloalueen viihtyvyyteen ja arvoon.

Kaavaluonnoksen keskeisin puute on kuitenkin se, että se jättää kokonaan huomiotta Köhniöntauksen huomattavat luontoarvot. Köhniönjärven lounaispuoli on vanhaa rinnekuusikkoa, joka on säilynyt lähialueisiin verraten huomattavan luonnontilaisena ja rauhaisana. Tästä syystä alueen biodiversiteetti on merkittävästi ympäristöään suurempi. Säännöllisissä lintukartoituksissa Köhniöntauksella on havaittu useita kaupungeissa harvinaisia lajeja. Pelkästään muutaman viime vuoden aikana olen itse havainnut Köhniöntauksella muun muassa viirupöllön, harmaapäätikan, peukaloisen, koskikaran ja pyyn. Alueella on poikkeuksellisen vakiintunut korppikanta. Lähiseudulla pesii liito-oravia, joiden elinpiiriin tiedetään ulottuvan yleiskaavaluonnoksessa suunnitellulle asuinalueelle. Tätä kirjoittaessani Köhniönjärven lounaisrannalla liikkuu vakituisesti nuori saukko, jonka jälkeläiset eivät varmasti jää alueelle rakentamisen alettua. Lisäksi Köhniöntauksella virtaa useita luonnontilaisia puroja, joissa on monimuotoinen ja hauras vesiekosysteemi. Tämä kaikki on todella poikkeuksellista pyöräilymatkan päässä keskisuuren kaupungin keskustasta. Tämä kaikki ei ole edistys este eikä hidaste, vaan arvo ja edistystä itsessään.

Elämme aikaa, jota tulevat sukupolvet muistelevat ratkaisevien päätösten aikana. Samankaltaisia ajanjaksoja on eletty esimerkiksi 1930-luvun Saksassa ja Yhdysvaltain sisällissodassa, kun yhteiskunnat muodostivat käsitystään siitä, millainen moraalijärjestelmä niiden toimintaa ohjaa.

Kölniöntauksen ekosysteemin tuhoaminen rakentamalla sinne asuinalue on kaiken nykyisen tieteen näkökulmasta päätös, jota jälkeläisemme pitävät varmasti kestäättömänä. Sitä ohjaa sama lyhytnäköisyys, joka täyttää maailmamme muovijätteellä ja ympäristömyrkyillä. Päätöksiä elinkelpoisen planeetan puolesta ei tehdä ainoastaan suurvaltojen välisissä kokouksissa, vaan myös valtioiden ja kaupunkien tasolla. Jyväskylän kaupungilla on nyt ensiluokkainen tilaisuus toimia edelläkävijänä tänä ratkaisun aikana. Toivonkin, että kotikaupunkini tulee järkiinsä ja jättää Kölniöntauksen luontoarvoiltaan korvaamattomat alueet yleiskaavaluonnoksessa asuinalueiden ulkopuolelle. Näin lapseni ja heidän lapsensa voisivat olla ylpeitä synnyinseudustaan.

Kölniöllä asustavan saukon jälkeläisille kysymys ei sen sijaan ole ylpeydestä tai viihtyvyydestä. Niille kysymys on siitä, syntyvätkö ne ensinkään.

Mielipide 81, mielipide 82, mielipide 92, mielipide 95, mielipide 96, mielipide 99, mielipide 100, mielipide 101, mielipide 102, mielipide 106, mielipide 110, mielipide 114, mielipide 117, mielipide 123, mielipide 164 (lyhennettynä), mielipide 167, mielipide 221, mielipide 229

Haluaisin esittää vastalauseeni Kölniöntauksen kaavoittamiselle.

Alueen kaavoittaminen asutuskäyttöön on mielestäni huono idea seuraavista syistä:

Kölniöntauksen luonto- ja virkistysarvo on huomattavasti merkittävämpi kuin kaavoittamisella saatavat noin 100 omakotitalon paikkaa.

Kölniöntauksen asuttamisen myötä Kölniö menettää ympäriltään jälleen erittäin merkittävän melusuojan, kun jatkossa Keuruuntien ja Kölniöjärven välille muodostuisi näköyhteys.

Pilaamalla Kölniön äänimaiseman Keuruuntien melulla, luodaan samalla asuinalue joka on jo nykyisellään meluisan tien välittömässä läheisyydessä.

Kaupungin ei ole mielekästä kaavoittaa jälleen uutta asuinuetta henkilöautoilijoille näin lähelle keskustaa. Kun jo nykyisellään oman auton varassa elävät ihmiset ovat valmiita sahaamaan ruuhkautuneen kaupungin halki kymmeniä kilometrejä pidempiäkin matkoja. Eli alueen kaavoittaminen pahentaa Jyväskylän liikenneongelmia, tuomatta oikeastaan minkäänlaisia ratkaisuja mihinkään.

Metsän kaavoittaminen poistaa jälleen yhden luonnossakäyntimahdollisuuden autottomilta keskusta-alueen asujilta.

Mielipide 85

Mielipide koskee Kölniöntaustaa. Mielipiteeni on, että Kölniön järven ympäristö tulee jättää kaavoittamatta ja rakentamatta. Kölniön järven kohdalla junanrata kulkee ihan rannassa ja radan varressa on tässä kohtaa vain lehtipuita. Radan vierestä rinne nousee ylös, aika jyrkästikin ja sitten vasta rinteen päällä on sankka havumetsä. Jos ylös tasanteelle Kölniöntaustaan rakennetaan, niin suojaava havupuusto häviää. Keuruuntien liikenteen tasainen melu ja humina kuuluu jo nyt

tosi paljon Kölniön järven ympäristöön ja muualle Kölniön ja Kypärämäen alueelle, yllättävänkin kauas.

Köhniöntaustassa on myös paljon polkuja, joita ulkoilijat käyttävät.

Köhniöntaus on säilytettävä luonnontilassa ja järven maisema kauniina ja vähemmän meluisana.

Mielipide 86, mielipide 105

Kirjoitan teille koskien suunniteltua yleiskaavamuutosta Keuruuntien ja Köhniöjärven välisellä alueella: vastustan muutosta jyrkästi. Kaavoittaminen asuinrakentamista varten olisi merkittävä ja pysyvä uhka Köhniöjärven luonteelle virkistys- ja liikunta-alueena. Tällainen muutos heikentäisi alueen arvoa ja muuttaisi sen olemuksen pysyvästi.

Köhniön järvi ympäristöineen on monen kaupunkilaisen lempipaikkoja Jyväskylässä. Se tarjoaa virkistäytymistä ympäri vuoden myös monelle muulle kuin Köhniön alueella asuville. Asutuksen kaavoittaminen järven välittömään läheisyyteen muuttaa tämän keitaan luonnetta pysyvästi. Kun se kerran on pilattu, sitä ei enää takaisin saa.

Lisäksi alueella sijaitseva kulttuurihistoriallisesti merkittävä Könkkölän tila kärsisi suuresti, mikäli kaavoitus toteutuisi.

Kaavoituksessa on myös tärkeää ottaa huomioon vaikutukset asuinrakentamisen myötä syntyvään liikenteeseen, erityisesti kevyen liikenteen ja mopoliikenteen osalta. Mikäli suunnitelma menee läpi, tämä muutos olisi merkittävä ja häiritsevä monille Köhniön asukkaille.

Kevyen liikenteen reitit ohjautuisivat todennäköisesti Mäyränpolulle ja Köhniönkadulle, josta liikenne haarautuisi kohti Erämiehenkatua, koska alueen kiertävä väylä olisi väistämättä tätä oikoreittiä pidempi. Nykyiset kadut, kuten Köhniönkatu ja sen ympäristössä olevat pienemmät kadut, eivät kuitenkaan ole suunniteltu sellaiseen kuormitukseen. Pyöräily- ja kävelyteiden puute tekee näistä alueista epäkäytännöllisiä ja jopa vaarallisia suurille määrille kevyttä liikennettä.

Entä mopoliikenne? Sitä ei missään nimessä tulisi ohjata tälle alueelle nykyistä enempää.

Lisäksi on suuri riski, että kaavoitettavalla alueella asustaa elinvoimainen liito-oravakanta. Jyväskylän lähiympäristössä on paljon alueita, joiden asuinaluekaavoitus toisi lisäarvoa koko kaupungille. Köhniöntauksen kaavoitus asuinalueeksi olisi sen sijaan vahingollinen kaupungin viihtyisyydelle ja monimuotoisuudelle eikä tämän alueen kaavamuutosta tule näistä syistä missään tapauksessa toteuttaa.

Mielipide 87

Haluan tuoda esille huoleni Köhniöntauksen alueelle suunnitellusta asuinalueesta. Mielestäni hanketta ei tulisi toteuttaa, sillä se aiheuttaisi merkittäviä haittoja alueen ympäristölle, virkistyskäytölle ja liikenteelle.

1. Ympäristövaikutukset ja Köhniöjärven suojelu

Köhniöjärvi on herkkä vesistö, jonka ekologinen tasapaino voi heikentyä merkittävästi rakentamisen seurauksena. Maankäytön muutos ja lisääntyvä hulevesien valuminen voivat heikentää järven vedenlaatua, lisätä rehevöitymistä ja vaikuttaa järven eliöstöön. Onko tehty tarkkaa selvitystä siitä, kuinka rakentaminen vaikuttaa järveen ja millä keinoin nämä riskit aiotaan torjua?

2. Virkistysalueen merkitys ja luontoarvot

Köhniöjärven ympäristö on suosittu ulkoilu- ja virkistysalue, jota paikalliset asukkaat käyttävät säännöllisesti. Suunniteltu asuinalue heikentäisi asukkaiden ulkoilumahdollisuuksia ja vaarantaisi arvokkaita luontokohteita. Kaupunkisuunnittelussa tulisi pyrkiä säilyttämään tällaiset alueet eikä kohdistaa rakentamista niihin. Miten asukkaiden virkistyskäyttö on huomioitu suunnittelussa?

3. Liikenteelliset ja yhdyskuntarakenteelliset haasteet

-Suunnitellun alueen liittäminen kaupunkirakenteeseen on haasteellista, sillä valtatie 23 ja rautatie erottavat sen nykyisistä asuinalueista. Tämä voi vaikeuttaa alueen toiminnallista integroitumista ja lisätä yksityisautoilun tarvetta.

-Alueen joukkoliikenneyhteyksiä ei ole vielä järjestetty kunnolla, ja ainoa suunniteltu linja (12) kulkisi Keljonkeskuksen kautta, mikä tekee matkasta hitaan. Tämä ei tue kestävän liikkumisen tavoitteita.

-Pyöräyhteydet keskusta riippuvat rautatien ylityksen turvallisuuden parantamisesta, joka ei ole varma toteutettava toimenpide. Tämä heikentää alueen saavutettavuutta kestävän liikenteen kannalta.

4. Vaihtoehtoisten alueiden hyödyntäminen

Jyväskylässä on useita alueita, joissa infrastruktuuri mahdollistaisi uusien asuinalueiden kehittämisen ilman, että joudutaan uhraamaan arvokkaita luonto- ja virkistysalueita. KymppiR- ohjelman mukaan Köhniöntauksen alue on vain "hyvää tyydyttävää" kestävän liikkumisen näkökulmasta. Eikö olisi perustellumpaa kohdistaa rakentaminen ensisijaisesti niihin alueisiin, joissa joukkoliikenne, pyöräily- ja kävelyreitit ovat jo valmiiksi korkeatasoisia?

Toivon, että kaupunki arvioi uudelleen Köhniöntauksen alueen kaavoituksen vaikutukset ja huomioi asukkaiden huolenaiheet. Jään odottamaan lisätietoja asiasta.

Mielipide 88

Luin netistä että on aikeena pilkkoa köhniön metsä. Älkää tehkö sitä. Alue on tärkeä osa monen lapsuutta. Alue on kaunis ja siinä on paljon sielua ja historiaa. Monet ystäväni on toivonut että heidän tuhkut ripoteltaisi köhniölle. Myös minun. Ei näin olisi jos ympärillä olisi "betoni viidaakko". Jos alue pidetään entisellään, on siitä iloa myös tulevalle sukupolvelle.

Lisäksi köhniön alue on kaunista vanhaa metsää. Eiköhän ole muitakin paikkoja ihmisille asumuskeski.

Mielipide 90

Haluaisin esittää vastalauseeni Köhniöntauksen kaavoittamiselle.

Alueen kaavoittaminen asutuskäyttöön on mielestäni huono idea seuraavista syistä:

Köhniöntauksen luonto- ja virkistysarvo on huomattavasti merkittävämpi kuin kaavoittamisella saatavat noin 100 omakotitalon paikkaa.

Köhniöntauksen asuttamisen myötä Köhniö menettää ympäriltään jälleen erittäin merkittävän melusuojan, kun jatkossa Keuruuntien ja Köhniöjärven välille muodostuisi näköyhteys.

Pilaamalla Köhniön äänimaiseman Keuruuntien melulla, luodaan samalla asuinalue joka on jo nykyisellään meluisan tien välittömässä läheisyydessä.

Kaupungin ei ole mielekästä kaavoittaa jälleen uutta asuinalueita henkilöautoilijoille näin lähelle keskustaa. Kun jo nykyisellään oman auton varassa elävät ihmiset ovat valmiita sahaamaan ruuhkautuneen kaupungin halki kymmeniä kilometrejä pidempiäkin matkoja. Eli alueen kaavoittaminen pahentaa Jyväskylän liikenneongelmia, tuomatta oikeastaan minkäänlaisia ratkaisuja mihinkään.

Metsän kaavoittaminen poistaa jälleen yhden luonnossakäyntimahdollisuuden autottomilta keskusta-alueen asujilta. Lisäksi ihmiset menettävät luonnonmukaisen uima- ja virkistyspaikan.

Valkeamäki riittää hyvin ilman tuota Köhniön puoleista 9-tien halkaisemaa /toisella puolella olevaa aluetta.

Ylä-Mäyrämäki on vieläkin asuttamatta suurelta osin, joten muutenkin tämän alueen rakentamishalukkuus on kyseenalainen.

Tämän Köhniön rannan ja Ylämäyrämäen kaavoituksen osalta sanottuna kaupungin kaavoituksen vastaava on epäonnistunut hänelle annetussa tehtävässä.

Mielipide 91

Toivon, että asutusta ei tulisi tuonne. Köhniön ranta menettää rauhallisuuden, kun liikenteen melu pääsee kuulumaan. Eikö luonnonrauhaa voisi säilyttää Köhniöllä.

Mielipide 93

Halusin laittaa viestiä, että lähiasukkaiden ääntä kuultaisiin jos ei vielä ole. Asun tällä hetkellä Samettijalka, Keltinmäki, muuten pienestä pitäen Köhniönkatu, Kypärämäki.

Tämä kaavoitus joka veisi Keuruuntien ja Köhniön järven välistä metsää pois, on monen mielestä kauhea idea. Mitä tullut vastaan, niin huolena on Keuruuntien melu ja hienon metsän menetys.

Itse en ole nyt varma miten melu välittyisi Kypärämäkeen, mutta melu on iso miinus Samettijalan läheisyydessä itselle ja muutamalle naapurille. Ajatella kuinka ihmiset suhtautuisi Köhniönrantaan, jos rannalla pauhaa rekkojen melu.

Tosiaan metsän menetys on itselle ja monelle muulle iso asia. Metsässähän on huikea tunnelma vaihtelevan maaston ja kuusipuiden ansiosta. Keuruuntien suunnalta tuleva puro, joka yhdistyy Köhniöön, on mahtava paikka jäädä rentoutumaan ja kuuntelemaan puron lorinaa joka peittää autojen äänet. Kaavoitus ei ymmärtääkseni mennyt ihan Könkkölään asti, jonka vieressä on hienoja koivupuita. Elikäs Keuruuntie-Könkkölän välissä oleva pieni koivumetsän pätkä, on syksyisin mahtava kävellä läpi kauniiden värien ansiosta. Olisi kauheaa jos tähän maastoon tulisi muutosta.

Asuin-alueen sijaan aluetta voisi kunnostaa. Luontopolku ei olisi hullumpi lisäys. Jyväskylä muutenkin ajaa takaa liikunnallisuutta! Mikä parempi paikka luontopuistolle kuin Köhniönjärven viereen. Könkkölä itse kunnostaa toisella puolella järveä metsäpolkuja, ja saanut paljon kehuja siitä yhteisössä. Paljon mukavampi liikkua ja lenkittää lemmikkejä. Varmasti saisi Köhniönjärvisikin enemmän julkisuutta, kun edistetään lähiympäristöä luontoa ja liikuntaa rakastaville! Onhan se Köhniönjärvisikin mennyt juuri läpi uudistuksen.

Jos vaivauduitte lukemaan viestini, kiitokset ja toivottavasti harkitsette päätöstänne kaikkien näkökulmien kautta. Muistakaa ihmeessä kuinka paljon luonto vaikuttaa ihmisten mielialaan ja mielenterveyteen. Kuinka tärkeää on pitää kaupungin seudulta luontoa tallessa. Kuinka teidän päätökset

vaikuttavat satojen ihmisten arkeen ja sen laatuun. Älkää katsoko vain omaa napaanne, on mitä yritän sanoa.

Mielipide 97

Haluan kertoa mielipiteeni köhniön taustan rakentamisesta.

Olen pitkäaikainen köhniön asukas, ja en ymmärrä miksi kaikki luonto alueet tulee rakentaa. Tämä alue on hyvin tärkeä suoja melulta, ja muilta saasteilta köhniön idylliseen maisemaan. Köhniönjärvi on kaunis lähes tulkoon erämaa järven oloinen. Nyt jos tuo alue rakennetaan, tulee köhniönjärveen valumavesiä, mitkä vaikuttavat järven vedenlaatuun.

Rakentamisen myötä rannoille ilmestyy omia laitureita ja uimapaikkoja. Mikää pilaa rannat. Alueella on runsaasti erilaisia Luonnon eläimiä. Kuten myös liito oravia, ilveksiä ym.

Eiköhän noita asunto alueita mihin rakentaa, löydy vielä paljon. Antakaa köhniönjärven alue olla luonnonkauniina paikkana. Ei tarvita järvimaisemaa kaikille. Ihaillaan luontoa ja nautitaan Luonnon monimuotoisuudesta.

Mielipide 98

Haluan ottaa kantaa Köhniöntauksen alueen kaavoitussuunnitelmiin ja ilmaista huoleni alueen muuttamisesta asuinkäyttöön.

Köhniöntauksen alue on korvaamattoman arvokas sekä ekologisesti että sosiaalisesti. Alue on aktiivisessa virkistyskäytössä ja palvelee laajaa käyttäjäkuntaa tarjoten arvokkaita lähiluontokokemuksia ja ulkoilumahdollisuuksia erityisesti autottomille asukkaille. Helposti saavutettavana luontokohteenä se tukee merkittävästi kansanterveyttä ja asukkaiden hyvinvointia.

Ympäristön kannalta Köhniöntaus on monella tavalla merkityksellinen. Se toimii tärkeänä melusuojana Keuruuntien ja asuinalueen välillä, edistää ilmastotavoitteita toimien hiilinieluna ja ylläpitää luonnon monimuotoisuutta keskustan läheisyydessä. Lisäksi metsäalue suojaa Köhniönjärven ympäristöä ja veden laatua. Vanha, luonnontilainen metsäalue näin lähellä keskustaa on harvinaisuus, jota tulisi varjella erityisen huolellisesti.

Köhniönjärven uimaranta lukeutuu kaupungin suosituimpiin virkistyskohteisiin. Alueen muuttaminen asuinkäyttöön heikentäisi merkittävästi sen virkistysarvoa ja muuttaisi peruuttamattomasti alueen luonnetta. Liikenteellisestä näkökulmasta uusi asuinalue lisäisi väistämättä yksityisautoilua ja ruuhkia keskustan suuntaan. Keuruuntien välitön läheisyys tekisi alueesta myös meluisan asuin ympäristön.

Esitän, että kaupunki harkitsee uudelleen alueen kaavoittamista asuinkäyttöön ja selvittää vaihtoehtoisia rakennuspaikkoja. Köhniöntauksen säilyttäminen nykyisenkaltaisena virkistysalueena ja sen merkityksen tunnistaminen osana kaupungin viherverkostoa olisi kestävä kaupunkikehityksen mukaista.

Toivon, että kaupunki priorisoi olemassa olevien luontoalueiden säilyttämistä ja tunnistaa niiden korvaamattoman arvon kaupunkilaisten hyvinvoinnille sekä kestäväälle kaupunkikehitykselle.

Mielipide 104

Asuinalueellamme on herännyt huoli uudesta asuinalueen kaavoituksesta koskien Köhniönjärven ympäristä.

Alueelle ei missään nimessä tule rakentaa asuintaloja. Metsä joka ympäröi Köhniönjärveä, on arvokas osa luontoa ja asuinaluettamme.

Asumme Köhniönkadulla ja kyseinen metsä on viikottainen perheemme ulkoilun kohteemme. Muistammehan mikä merkitys luonnolla, ulkoilulla ja liikkumisella on ihmisen hyvinvoinnille? Puhumatta-kaan eläimistä jota alue suojelee ja palvelee.

Pyydän päätöksille arvoa luontoa kohtaan, sekä valmiiksi alueella asuvia asukkaita kohtaan.

Mielipide 107

Haluan esittää huoleni ja vastustukseni kaupungin yleiskaavaluonnoksessa olevaan suunnitelmaan muuttaa Köhniöntauksen alue asuinalueeksi.

Mielestäni Köhniöntaus on todella arvokas ja tärkeä alue sekä luonto- että virkistysarvoiltaan. Metsä ympäröi järveä kauniisti ja tarjoaa rauhallisen ympäristön luonnossa liikkumiseen sekä suojaa myös Keuruuntien melulta ja saasteilta. Keuruuntien melu tulisi kuulumaan alueelle entistä kovempaan, mikäli järven vastarannan metsä kaadetaan.

Köhniönjärvi on merkittävä ja arvokas osa alueen tunnelmaa, ja on kestävä ratkaisu mikäli sen toinen ranta muutetaan uudeksi asuinalueeksi. Sen vaikutus uimarannan ja koko Köhniönjärven alueen rauhalliseen tunnelmaan, viihtyvyyteen, melutasoon ja luonnon monimuotoisuuteen olisi merkittävä, jos vanhan metsän sijasta tilalla olisikin hakattu vastaranta, jossa on tiheää asutusta. Lisäksi uimarannan ympäristön muutos heikentäisi alueen arvoa asukkaille ja myös koko Jyväskylän kaupungille.

Jyväskylässä on monia muita vaihtoehtoja asuntorakentamiselle, mutta Köhniöntauksen kaltaisia virkistysalueita on mahdotonta palauttaa ennalleen, jos ne kerran menetetään.

Toivon, että annettu palaute huomioidaan ja alueen säilyttäminen otetaan vakavasti kaavan jatko-suunnittelussa.

Mielipide 109

Rakentakaahan jonnekin muualle kuin Köhniönjärven ympärille. Keksitte varmasti parempia paikkoja kuin tuon alueen. Siellä on paljon ulkoilumaastoa joista alueen asukkaat nauttivat, tänne tullaan ulkoilemaan ympäri Jyväskylän. Muutama kusinen talo mahtuu ihan varmasti jonnekin muuallekin, käyttääkää mielikuvitusta.

Mielipide 111

Köhniön ja Keuruuntien välisen alueen kaavoittaminen omakotitaloasumiseen on vastoin kaikkia luontoarvoja ja pilaa alueen asukkaiden ja Köhniön metsissä asuvien eläinten elinolosuhteet.

Köhniön ympäri kiertää polku, joka on kävelty ympäri vuoden. Ei ole niin kovaa lumisadetta, että polkua pitkin ei olisi kuljettu eli reitti on todella ahkerassa käytössä. Vastustan Köhniön ympäristön pilaamista rakentamisella.

Mielipide 113

Vastustan Köhniöntauksen kaavoitusta ja kaavasuunnitelmia merkittävien luontoarvojen perusteella. Myös uimarantaa tulee vaalia ja säilyttää luonto metsineen järven ympärillä ilman rakentamista.

Mielipide 115

Haluaisin ilmaista vastustukseni Köhniöntauksen kaavoitussuunnitelmaan, koska se häiritsee alueen luonnetta ja lähimetsien ekologiaa. Naapurusto tulee myös olemaan kaukana palveluista, mikä vaatii asukailta ajoa, lisää liikennettä ja saasteita.

YLEn haastattelussa yleiskaavapäällikkö Mervi Vallinkoski linjaa: ”Haluamme, että ihmiset pystyisivät mahdollisimman paljon liikkumaan kävellen ja pyörällä kouluun ja kauppaan ja työpaikoilleen. Jyväskylässä omakotitalot ovat kehittyneet valtavasti viime vuosina, enkä voi kuvitella, että lisää tarvittaisiin.” Köhniöntauksen metsään kaavoitettu uusi alue, joka on kaukana kouluista ja muista palveluista, on täydessä ristiriidassa kaupungin yleislinjauksen kanssa. Alueelle on hankala saada bussilinjoja ilman uusia tielinjauksia, jotka tulevat pirstoittamaan ympäristöä entisestään. Suunniteltu asuinalue katkaisee luontaisen viherväylän, ja alueen metsä on monimuotoinen ja arvokas, ja tärkeä monen asuinalueen asukkaille virkistysalueena.

Mielipide 116

Toivon alueen Keuruuntien ja Köhniöjärven välillä jäävän ilman asuinrakentamista ja jäävän mahdollisimman luonnontilaiseen muotoon lenkkeilypolkua lukuunottamatta.

Kyseinen kohde on tärkeä virkistysalue ja parempi rakennusalue löytyisi heti Keuruuntien toiselta puolelta. Eli pointti ei ole rajoittaa rakentamista, vaan kohdentaa sitä järkevämmiin.

Mielipide 118

Köhniön asukkaana vastustan jyrkästi Köhniöntauksen kaavoitusta asuinalueeksi. Nyt paikalla sijaitsee arvokas metsäalue, jossa kasvaa eri-ikäistä vaihtelevaa metsäluontoa. Köhniöntaus pitää sisälleen laajan polkuverkoston, jonka kautta pääsee kiertämään järven. Ikävä kyllä junarata on aikoinaan vedetty aivan järven rantaan, mikä osaltaan pilaa luontokokemusta, mutta toivon ettei kaupunki jatka samalla linjalla, joka on kestämaton tulevaisuuden luonto- ja virkistysarvojen kannalta. Nyt alueella kuitenkin vielä on laaja metsäkaistale, jossa on rauhaisaa ulkoilla.

Aikoinaan on todettu, että Köhniön vanhat metsät ovat Jyväskylän keuhkot.

Köhniön uimaranta on suojaisa ja hiljainen paikka uida ja viettää aikaa. Uudessa saa katsella vanhaa kuusimetsää, eikä Keuruuntien melu nykyisellään kuulu jatkuvasti häiritsevästi rannalle, vaikka valitettavasti onkin havaittavissa. Tilanne tulee muuttumaan täysin, mikäli vastarannan laen vanhat kuusikot kaadetaan. Otan esimerkiksi Myllyjärven uimarannan: kiva ranta, mutta sijainti on Keljoon kulkevan Keuruuntien vuoksi niin meluisa ja rauhaton, että uimiskokemus ei ole mitenkään rentouttava.

Uudessa näkee vain jatkuvan autojen virran, ja vieruskaverille joutuu lähes huutamaan. On hirveä ajatus, että sama kohtalo tulisi Kõhniõlle, joka on suojainen järvi lähellä kaupunkia ja hyvin saavutettavissa myös jalan, pyörällä tai julkisella liikenteellä.

Kaupungin tulisi ylläpitää ja suojella olemassaolevia, asukkaille tärkeitä yhtenäisiä luonto- ja virkistysalueita, eikä pilkkoa niitä yhä pienemmiksi. Kõhniõntaus on myös monimuotoinen alue eläinlajien kannalta, ja niille juuri elinalueiden pirstoutuminen on nykypäivänä todellinen ongelma.

Ei ole nykypäivän ajatustavan mukaista laajentaa kaupunkia aivan uusille, koskemattomille alueille. Moni vanha asuinalue kestäisi laajentamisen paremmin, ja niihin olisi olemassa myös tieverkostot ja monilla alueilla myös palveluita. Millä autottomat liikuivat Kõhniõntauksen alueelle/alueelta? Missä olisi lähin kauppa, entä koulu, ja miten sinne kuljettaisiin turvallisesti? On uutisoitu, että "kasvava Jyväskylä haluaa vähentää autoilua", miten tämä tulisi toteutumaan kun uusi asuinalue on ison tien varrella?

Yksi näkökulma uuden asuinalueen vastustamiseen on melu. Isot metsäalueet kaatamalla Keuruuntien melu kuuluu jatkossa entistä kovemmin asuinalueelle. Nytkin Kõhniõn asuinalueilla kärsitään jatkuvasta taustakohinasta sekä kiihdytys- ja rengasmelusta. Kaupungin metsänhoitotyöt ja uuden sairaalan liittymien rakentamisen alta kaadetut puut vaikuttivat osaltaan jo aiemmin selvästi alueen melutasoon.

Itselleni Kypärämäen ja Kõhniõn luonto on ollut tärkein tekijä sille, että haluan asua alueella. Aikoinaan asuinalue on suunniteltu hienosti, taloryhmien välille jää suojaa antavia metsäalueita ja niillä kulkee tiheitä polkuverkostoja, joita pitkin voi kävellä. Järvi on rauhaisa tyyssija, jota tulee kierrettyä myös lasten kanssa luontoa ihmetellen.

Uhkana on, että Kõhniõntaus muuttuu Haukkalamaiseksi uudeksi lähiöksi, jossa kaikki vanhat puut kaadetaan, pihoissa kasvaa pelkkiä tuijia ja ainoa "luontoarvo" on kadunnimet, jotka on ammennettu luontoaiheista. Arvelen, että jos alueelle kaavoitetaan asuintaloja, harva siellä enää viitsii ulkoilla, sillä näkö- ja melusuoja ja isolle tielle menetetään, ja samalla häviää kokemus koskemattomassa, suojaisessa luonnossa liikkumisesta.

Mielipide 119

Vastustan Kõhniõntauksen kaavoitusta ja rakentamissuunnitelmia luontoarvojen perusteella. Lisäksi merkittävää uimarantaa tulee vaalia ja säilyttää luonto metsineen järven ympärillä ilman rakentamista.

Mielipide 124

Haluan esittää huoleni ja vastutustukseni Kõhniõntauksen alueen muuttamisesta asuinalueeksi osana yleiskaavaluonnosta. Alue on korvaamattoman arvokas luontoarvoltaan, tärkeä virkistyspaikka alueen asukkaille ja Kõhniõn rauhaisa ja luonnonläheinen uimaranta aivanlaatuinen kohde Jyväskylässä. Jos Kõhniõntauksen metsä kaadetaan ja tilalle rakennetaan asuinalue, muuttuu koko alueen tunnelma oleellisesti. Muutoksesta johtuva maisema- ja meluhaitta heikentäisi alueen viihtyisyyttä merkittävästi.

Vanhalla metsällä on rahassa mittaamaton itseisarvo ja tässä kohteessa erityisen hienoa on se, että se on niin lähellä keskustaa ja saavutettavissa monelle ihmiselle. Kõhniõntauksen kaltaisia virkistysalueita ei saada takaisin jos ne kerran menetetään.

Toivon todella, että saatu palaute huomioidaan ja alue säilytetään luonnontilaisena.

Mielipide 127

Haluan esittää vastustuksen Köhniöntauksen alueen muuttamisesta asuinalueeksi osana yleiskaava-
valuonnosta. Köhniöntauksen metsäalue on arvokas ulkoliikunta- ja retkeilymaasto lähialueen asuk-
kaille. Lisäksi asuinalueen sijoittaminen köhniönjärven välittömään läheisyyteen vaarantaa köhniön-
järven ja siten myös lähialueen viihtyvyyden, niin näköalan kuin äänihaittojen osalta. Monikaan ih-
minen ei halua nähdä omakotitaloja kun he koittavat rentoutua vielä tällä hetkellä melkein luonnolli-
sella järvellä tai kuulla liikenteen ja ajoneuvoyhdistelmien ääniä.

Mielipide 128

Pitääkö kaikki kivat metsämaisemat kaataa alta pois köhniö on yksi harvasta mukavasta metsän
ympäröimästä uimarannasta ja rauhallisesta oleskelupaikasta jossa vai rauhottua hälinältä ja naut-
tia. Joten toivon että köhniö jätettäisiin rauhaan ja tehtäisiin katoseutua muualla.

Mielipide 132

Haluan Keltinmäen asukkaana esittää vastustukseni Köhniöntauksen muuttamisesta asuinalueeksi
osana yleiskaava-
valuonnosta. Köhniöntaus on tärkeää ulkoilu- ja virkistysaluetta Köhniön lisäksi Kel-
tinmäen asukkaille. Luonto tutkitusti vähentää stressiä ja parantaa mielenterveyttä, mikä on entistä-
kin tärkeämpää, kun terveydenhuollosta leikataan. Luontoliikuntaan on vähävaraisillakin mahdolli-
suus.

Keltinmäkeä mainostetaan luonnonläheisenä asuinalueena, mitä se olikin 25 vuotta sitten. Jos luon-
toa ympäriltä katoaa liikaa, ei ole mielekästä asua huonomaineisessa kaupunginosassa.

Mustalammen maastot asutettiin ja nyt luontopolun varrellakin on tehty hakkuita. Kotalamminmäen
metsistä on jäljellä kauniit muistot. Köhniöntauskaan ei ole hakkuilta säästynyt, mutta on siitä huoli-
matta yhtenäistä aluetta, jonka läpi pääsee kulkemaan Keuruuntien yli Mustalammen jäljellä oleviin
metsiin. Köhniönjärveä kiertäessä halutaan edelleen virkistäytyä luonnossa, ei katsella taloja. Asuin-
alue vaikuttaisi lisäksi väistämättä Köhniöntauksen säilytettävän luonnon eliöstöön ja äänimaise-
maan.

Mielipide 133

Esitän huoleni Jyväskylän yleiskaava-
valuonnoksesta koskien Köhniöntauksen kaavoittamista.

Vastustan hanketta, sillä se tulisi heikentämään Köhniön alueen luontoarvoa ja nostaisi Köhniön
rannalla jo nyt valmiiksi kovaa Keuruuntien melutasoa.

Köhniöntaus vaikuttaisi mielestäni myös suoraan Köhniön alueen metsien tilaan sekä Köhniöstä pois
vievään Köyhänojaan.

Köhniö on tunnettu luonto- ja virkistytymispaikka ympäri kaupunkia. Itse asun Kortesuolla ja var-
sinkin kesäisin Köhniönranta on yksi kaupungin suosikkipaikoistani - myös monien ystäväni ja
vaihto-oppilaiden.

Ajattelen, että Köhniöntauksen muuttaminen asuinalueeksi vahingoittaisi merkittävästi Köhniön erämaajärven tunnelmaa sekä virkistysarvoa kaupungin asukkaille. Tämän lisäksi tietenkin luonto kärsisi.

Mielipide 134

Kypärämäki-Köhniön alue valittiin joitakin vuosia sitten valtakunnallisesti Vuoden kyläksi. Olen ylpeä, että olen saanut asua tällä hienolla alueella vuodesta 1995 lähtien. Alue on luonnonmukaista, kodikasta, vireätä pientaloaluetta, jolta on kuitenkin hyvät yhteydet kaupungin keskustaan. Palvelut ovat melko lähellä. Täällä on ollut hyvä asua. Lasten on ollut hyvä kasvaa. Luonto on minulle tärkeä. Harrastan kävelyä ja hiihtämistä.

Köhniöjärven ns. Köhniöntauksen alueella ollaan suunnittelemassa uutta asuinalueita, jonka rakentaminen aiheuttaa mm. seuraavia haittoja:

1. Metsän kaataminen tuo Keuruuntien liikennemelun lähemmäs luontopolkuja, Köhniön uimarantaa ja asuinalueita. Ilmiön huomaa jo nyt Laajavuoren luontopoluilla (Laajavuorentien ja Vesangantien meteli).
2. Kävelylenkit Köhniöntauksen luonnonmukaisia poluilla muuttuvat luonteeltaan toisenlaisiksi. Pääseekö poluille enää ollenkaan?
3. Köhniöjärven rauhallinen ilmapiiri muuttuu uimareille. Syksyllä kuikat kokoontuvat muuttomatkaa varten järvelle. Miten tulevaisuudessa?
4. Köhniöjärveen laskevan, Killerin suunnasta tulevan puron ympäristössä on liito-orava -alue. Miten olosuhteiden muutos vaikuttaa?

Pyydän kunnioittavasti päättäjiä perumaan suunnitelmat Köhniöntauksen muutosaikeissa.

Mielipide 137

Vastustan Köhniöntauksen kaavoittamista asutukselle.

Köhniöntauksen luonto- ja virkistysarvo on mittaamaton. Alueen valtti on luonnonläheisyys ja mahdolliset ulkoilureitit. Taus toimii nyt todella isolla joukolla ulkoilumahdollisuutena, kun Köhniön, Mäyrämäen ja Keltinmäen asukkaat asuvat lähellä. Kävelyreitti järven ympäri hehkuu samaa henkeä Jyväskylän isojen järvien ympärysreittien kanssa, reitti sininen. Tuolla alueella on hyvät marjastus- ja sienestysmahdollisuudet. Ja siellä kulkee myös se kaunis puro. Eläimistöllä on myös laaja turva-alue, joka nyt menetettäisiin.

Alue on myös erittäin tärkeä melusuoja, Keuruuntie melu ei kuulu nyt kovinkaan paljon Köhniölle. Ja puhumattakaan maisemasta, kun yhtäkkiä kaunis ja rauhallinen järvimaisema olisi täysin pilalla.

Kaupungin ei ole todellakaan pakko kaavoittaa uusia asuinalueita näin merkittävälle palstalle. Eikä muutoinkaan, kun ei nykyisetkään rakennusprojektit kaikki ole käynnissä, kun ostajia ei asunnoille löydy.

Alueen kaavoittaminen tulee myös pahentamaan Jyväskylän liikenneongelmia.

Mielipide 138

Esitän vastalauseen köhniöntauksen kaavoittamiselle. Ei mitään taloja sinne. Antakaa metsän kasvaa.

Alueen luontoarvo on tärkeämpi, kuin mikään mitä sinne kaavaillaan rakennettavaksi.

Mielipide 140 (2 allekirjoittajaa)

Olemme hyvin huolissamme suunnitelmista rakentaa Köhniöjärven taakse uusi asuntoalue. Vanha ikimetsä on tarkoitus kaataa talojen tieltä pois.

Olemme asuneet Köhniöllä 33 vuotta, ja kiertäneet Köhniöjärveä lukemattomia kertoja sekä vaeltaneet takametsässä lastemme ja koiramme kanssa.

Havaintoja on kauriista, hirvistä, ketusta, saukosta, huuhkajasta, varpuspöllöstä, palokärjestä sekä liito-oravasta. Myös ilveksen jäljet on nähty.

Ympäristöministeri (silloinen) Kai Mykkänen palkitsi Jyväskylän viime vuonna vuoden luontoystävällisenä kaupunkina. Samana vuonna Jyväskylä lakkautti 24 vuotta toimineen luontokoulun, joka vei vuosittain retkelle oppilaita Keltinmäestä ja Kypärämäestä mm. juuri tälle Köhniöntauksen alueelle, joka on monimuotoista aarnimetsää. Alue vastaa kansallispuistoa, joka löytyy läheltä. Luontokoulun lakkauttaminen on ristiriidassa luontoystävällisen kaupungin palkinnon saamisen kanssa. Toivomme, että edes Köhniöntauksen metsä saisi jäädä.

Ehdotamme, että täydennätte entisiä keskeneräisiä asuntoalueita uusilla asunnoilla, ettekä tuhoa ainutlaatuista kaupunkilaisten virkistyskohdetta. Mielestämme kaupungin pitäisi olla ylpeä näistä vanhoista ikimetsistä ja houkutella ihmisiä Jyväskylään juuri ympäröivän luonnon ansiosta.

Mielipide 146

Hei toivon todella että köhniön ympärille ei suunnitella uutta asuinalueita. Tämä paikka on minulle ja monille muille todella tärkeä ja olisi harmi jos näin tapahtuisi.

Mielipide 147 (2 allekirjoittajaa)

Kaupungin yleiskaavaluonnoksessa Köhniöntaus on suunniteltu muutettavaksi asuinalueeksi. Köhniöntauksen alueen asemakaavoitus ja rakentaminen on mielestämme väärä ratkaisu.

Pidämme tärkeänä, että kaupungin keskustaa lähellä on erämainen järvi, jonka erämaisyyden takaa Köhniöntaustan jyrkkä, rakentamaton metsäinen rinne.

Köhniöntausta on erittäin suosittu ulkoilualue. Paitsi alueen asukkaat, niin myös muut jyvaskyläläiset ovat löytäneet sen hienona ulkoilu- ja virkistysalueena. Vuosien saatossa alue on tullut tutuksi kaupunkilaisille marjastus- ja sienestysalueena.

Erityisen tärkeä alue on Köhniön ja Kypärämäen asukkailla hyvinvoinnin ja luontoelämysten tarjoajana. Mikäli alue kaavoitetaan ja rakennetaan, niin sillä on hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä vähentäviä vaikutuksia isoon määrään ihmisiä. Alueen viihtyvyys kärsii, jos metsäalue Köhniöjärven ja Keuruuntien välillä korvataan asuntorakentamisella. Todennäköisesti ratkaisu tulisi lisäämään myös meluhaittoja alueelle.

Köhniöntausta on ympärivuotisesti käytössä, sillä lenkkeilypolut Köhniöjärven ympäri tarjoavat miellyttävää, rauhoittavaa ulkoilua myös talvisaikaan.

Mikäli metsä kaadetaan ja alueelle rakennetaan, sillä on kielteisiä vaikutuksia luontoarvoihin, kuten lintu- ja eliökantaan.

Viime vuosina Köhniöjärven uimarantaan ja parkkipaikkoihin investoitu ja se lisännyt järven suosiota esimerkiksi lapsiperheiden keskuudessa. Killerin puoleisen metsäalueen luontopolkuja ja niiden viitoitusta on parannettu, mikä sekin on lisännyt alueen virkistyskäyttöä.

Kaupungin onnistuneet panostukset Köhniöjärveen näkyvät siinä, että nuorisokin viihtyy alueella. Kiinnostava havainto on, että kaupungin korkeakouluissa opiskelevat kansainväliset opiskelijat ovat löytäneet hienon järven, ympäröivät luontopolut ja uimarannan. Esimerkiksi kesäisin he pääsevät kohtalaisen vaivattomasti viettämään aikaa Köhniöjärvelle isollakin porukalla.

Mielipide 149

Asun Kypärämäki- Köhniö alueella, kaikissa asukkaiden mielipiteissä nousee ensimmäisenä pilaantuva järvimaisema ja metsän nykyisin blokaama Keuruuntien meluhaitta. Sitäpaitsi kaadettava alue on VANHAA METSÄÄ, eli todellinen retkikohde nykyään ja tapahtuessaan suuremman luokan ympäristörikos.

Alueella suojeltavaa/haavoittuvaa eläimistöä kuten vanhaa metsää tarvitsevaa linnustoa - hömötiainen, töyhtötiainen, hippiäinen, myös valkoselkätikka ja jopa liito-oravia on nähty! (Tästä selvitykset tekemättä?)

Kyllä Jyväskylässä riittää valmiita laajennettavia asuinalueita missä on infra ja logistiikka valmiina, tänne pitäisi kaikki tehdä alusta saakka.

Entä palveluiden saavutettavuus? Mistä lapsille lähikoulu? Taksillako suhataan? Mistä lähikauppa ja harrastusmahdollisuudet? Kaiken infran/ palvelun rakentaminen alusta asti en ole kestävää toimintaa säästöbudjettien aikana.

Autoilua pitää Jyväskylässä vähentää, siihen kaupunki on sitoutunut! Ison tien varteen, keskelle "ei mitään" täysin uusi asuinalue monella lailla arvokasta metsää hakkaamalla on kaikkia vihreän siirtymän arvoja vastaan!

Kypärämäki- Köhniön taseisia eheitä aluekokonaisuuksia pyritään kaavamuutoksilta suojelemaan suojelukaavalla, ettei alue pirstaloituisi uudisrakentamisen myötä.

Tämä uusin Kypärämäki ja Kypärämäki- Köhniö alueille nimetty Jyväskylän suojelukaavan idea/tarjoitus otettava huomioon myös alueelle ulottuvassa suunnittelussa, suunnitelma sotii täysin suojelukaavan henkeä ja kirjainta vastaan!

#luontoarvot #virkistysarvot #luonnonsuojelu #vanhojenmetsiensuojelu #vanhojenmetsieneläinlajit-huomioitava #vihreäsiirtymä_sanoistateoiksi #meluhaitta #maisemahaitta #järvenkäyttöhaitta #logistinenhaitta #ekominenhaitta #palveluidensaataavuushaitta #viihtyvyyshaitta #alueeneheyyshaitta #juridinen_suojelukaava_alue

Mielipide 150

Haluan ottaa kantaa ja vastustaa voimakkaasti Köhniöntauksen alueen muuttamista asuinalueeksi osana yleiskaavaluonnosta. Tämä olisi kova takaisku alueen asukkaille.

Aikoinamme kun ostimme talomme, yhtenä isona syynä oli Köhniönranta ja sen ympärillä oleva metsä, jota käytämme lähestulkoon päivittäin. Käymme yhdessä lastemme kanssa Köhniöntauksen metsässä paljon ja käytämme sitä monipuolisesti retkeilyyn ja ulkoiluun. Köhniöntaus metsineen on tällä hetkellä monelle alueen asukkaalle tärkeä ulkoilu- ja virkistysalue. Metsä on monipuolinen ja itselle ainakin henkireikä. Harrastan polkujuoksua ja avantouintia ja näihin alue on täydellinen. Maisema rannalla muuttuisi radikaalisti ja rannan viihtyisyys kärsisi varmasti. Tällä hetkellä ranta on maisemineen harvinaisen kaunis tällaisella asuinalueella, joka on kuitenkin niin lähellä keskustaa. Rannalle tulee kesäisin ihmisiä ympäri Jyväskylää, koska se on niin viihtyisä ympärillä olevan metsän ansiosta.

Tulen surulliseksi pelkästä ajatuksesta, että luontoarvoiltaan näin tärkeä alue häviäisi asuinalueen alle ja mielestäni olisikin vastuutonta tehdä näin.

Toivon sydämestäni, että tämä Köhniöntauksen muuttaminen asuinalueeksi perutaan ja kuunnellaan alueen asukkaita ja kunnioitetaan näitä vanhoja metsiä joita on vielä jäljellä.

Mielipide 154

Vastustan kovasti köhniöntauksen metsäalueelle rakentamista. Se on Jyväskylän virkistysalueena yksi tärkeimpiä alueita, alueen asukkaille, muualla asuville ja lapsiperheille tärkein. Lapsiperheet ulkoilevat täällä päivittäin. Köhniönjärvi on ja aina ollut Jyväskylän paras virkistysalue, esim. kirjolohen kalastukseen ja maisemat ovat uniikit koko Jyväskylässä. Vanha metsä tuo ihmisille paljon hyvää energiaa ja on monelle ihmiselle tärkeä paikka hengähtää ja saada voimia taas arkeen. Koulut ja päiväkodit käyttävät myös köhniön metsäalueita päiväretkeilyyn ja on alakoulun tutkimusalue.

Mielipide 155

Haluaisin esittää teille kaksi kysymystä suunnitellessanne Keuruuntien suuntaista rakennushanketta Köhniönjärven taakse: Miksi? Onko pakko?

Köhniön rannat metsineen ovat tällä hetkellä tasapuolisesti kaikkien käytössä, niin alueen ihmisten kuin eläinten. Alueen arvo hyvinvointia lisäävän tekijänä on merkittävä. Näin lähellä kaupungin keskustaa oleva upea luonnonkaunis keidas, vieläpä julkisten yhteyksien välittömässä läheisyydessä, on suuri rikkaus.

Olen ymmärtänyt, että puolet tästä keitaasta ollaan kaavoittamassa harvoille ja valituille, jolloin muilla ei enää ole mahdollisuutta kulkea vapaasti, luonnosta nauttien järven ympäri.

Uimarannalta katselemme tulevaisudessa vastarannan asutusta ja Keuruuntien äänimaailma tulee kaupan päälle.

Upea Köhniönjärven ympäristö metsineen ja lintu-sekä eläinlajeineen tulisi säilyttää kaikkien jyväskyläläisten ilona ja myös tuleville polville.

Siksi kysyn vielä ja toivon saavani vastauksen: Miksi? Onko pakko?

Mielipide 156

Köhniöllä asuvana haluan kommentoida Köhniönjärventausta koskevaa yleiskaavaaluonnosta. Näkemykseni on, että rantaa ei tule muuttaa asuinalueeksi. Rakennukset muuttaisivat koko alueen ja

rannan tunnelmaa merkittävästi. Köhniöjärven alueella on monia luonto- ja virkitysarvoja ja nykyisenä luontokadon aikana tulisi miettiä erityisen tarkkaan, mistä metsäalueita kaadetaan asutuksen edestä. Tällainen asukkaille tärkeä alue, jolla on myös sellaista eläimistöä kuten liito-orava, on keskeämpää säilyttää koskemattomana.

Kasvukeskuksena Jyväskylä ymmärrettävästi tarvitsee asuntotuotantoa, mutta ranta-alueet ovat väärä paikka.

Mielipide 159 (2 allekirjoittajaa)

Haluamme esittää vastustuksemme Jyväskylän yleiskaavan Köhniöntausta koskevaan osaan. Köhniöntausta ei tule kaavoittaa asumiseen. Yleiskaavoituksen yhteydessä myös voimassa oleva asumisen yleiskaava Köhniöntauksen osalta tulee kumota.

Köhniöntauksella on merkittävä arvo luonnontilaisena alueena useista syistä:

1. Köhniöntauksen metsä ja siellä kulkevat polut ovat merkittäviä alueen asukkaiden virkistyskäytössä. Köhniöjärven ympäri kiertävät polut muodostavat lähivirkistysreitistön, jonka asuinrakentaminen uhkaa pilata.
2. Köhniöntauksen metsä vähentää meluhaittaa, jota Keuruuntien liikenne alueelle aiheuttaa. Asuinrakentamista varten merkittävä osa puustosta jouduttaisiin poistamaan, mistä johtuen meluhaitat koko Köhniöjärven ympäristössä väistämättä lisääntyisivät.
3. Kypärämäen ja Köhniön pientaloalueet ovat maakunnallisesti merkittäviä säilyttämisen arvoisia pientaloalueita. Osa alueiden arvoa on myös maisemat, jotka alueilta näkyvät. Köhniöntauksen puuston poistaminen aiheuttaa merkittävän maisemahaitan alueelle.
4. Kypärämäen-Köhniön jäljellä olevien vanhojen metsien luontoarvot ovat merkittävät ja ne tulee säilyttää. Metsät eivät ole ainoastaan virkistyskäytölle arvokkaita vaan myös lajistoltaan rikkaita vanhoja metsiä.

Köhniöntauksen melko vähäiseksi jäävä asuinrakentamisen potentiaali ei ylitä sen arvoa lähivirkistysmetsänä niin Kypärämäen, Köhniön, Keltinmäen, Mäyrämäen, Mustalammen kuin tulevan Valkeamäen alueen asukkaille.

Mielipide 161

Jyväskylän kaupunki on kaavoittamassa Köhniönjärven rannalle Köhniön uimarantaa vastapäätä uutta omakotitaloaluetta.

Tämä kaavoitussuunnitelma on järjetön eikä siinä oteta millään tavalla huomioon luontoarvoja, joilla on tärkeä merkitys kaupunkilaisten kokonaishyvinvoinnille, ja joilla ehkäistään yhä lisääntyvää luontokatoa. Uusia asuinalueita ei missään tapauksessa tule suunnitella alueille, jotka ovat vielä tällä hetkellä ehjiä rakentamattomia luontoalueita, kuten Köhniön järven alue nyt on. Köhniön järven ympäröivässä metsässä sijaitsee lumopolkuja, joita pitkin kaupunkilaiset voivat kävellä, ihailla maisemaa, aistia luonnon ääniä ja tuoksuja, kävellä koiran kanssa, kerätä sienisiä ja marjoja. Järven ympäri voi kävellä polkuja pitkin. Uimaranta on suosittu virkistytymispaikka kesäuimareille ja talven avantoimareille. Kaavoitussuunnitelma rikkoisi tämän kokonaisuuden törkeällä tavalla. Köhniön järvi on pieni ja kapea järvi, joten suunniteltu alue on vastapäätä uimarantaa, jolloin uimareiden luontorauha

olisi mennyttä. Lisäksi on huomioitava, että Köhniön järveä ympäröivä metsä toimii nyt meluesteenä Keuruun tien liikenteen aiheuttamalle melulle.

Jatkossa, jos Köhniöntausta rakennettaisiin, meluhaitat olisivat paljon nykyistä pahempia. Ylipäänsä uusia asuinalueita ei pidä suunnitella uusiin kohteisiin, missä ei jo ole olemassa palveluja. Täältä suunnitellulta alueelta on pitkä matka kauppoihin, päiväkotiin ja kouluihin. Kaavoituksessa pitäisi keskittyä täydennysrakentamiseen alueille, joissa on jo asuntoja ja tarvittavia palveluja. Ja näissäkin päätöksissä tulee aina ja ensisijaisesti huomioida luontoarvot. Lopuksi haluaisin kiittää Jyväskylän kaupunkia aikanaan kauaskantoisesta päätöksestä suojella Haukanniemi ja Tuomiojärven ranta-alueet sen lähellä. Kiitos myös arvokkaiden ja ainutlaatuisten säilyke-alueiden huomioimisesta osana yleiskaavan valmistelutyötä.

Mielipide 162

Kaupunkinne kauneinta järvimaisemaa ei saa tuhota asutuksella. Myös järven saastuminen on selvää rakentamisella ja asuttamisella.

Rakentaminen on älytön teko kaupungilta, jonka olen ymmärtänyt arvostavan luontoa. Asun Hanka-salmella, mutta jos retkeilen Jyväskylässä, menen ihastelemaan Köhniöjärveä. Ihminen ei muuta tarvitse.

Mielipide 165

Vastustan ajatusta kaavoittaa asuntoja Köhniöntaukseen.

Olen aikamani muuttanut Köhniölle pitkälti ulkoilumahdollisuuksien takia. Köhniönjärven ympäri kiertävä reitti on aivan upea luontopolku. Se pitää sisällään monentyypistä metsämaastoa ja myös kauniisti patinoitunutta rakennettua ympäristöä - vanha ratapohja kivettyine ojineen ja siltoineen on kulttuurihistoriallisesti arvokas pala Jyväskylän historiaa.

Minä ja monet alueen asukkaat ulkoilevat alueella päivittäin. En äkkiseltään keksi upeampaa paikka koirien kanssa ulkoiluun. Mikäli tämä alue nyt tuhotaan asuntorakentamisella, ei ole enää jäljellä montaakaan syytä miksi maksaisin veroni Jyväskylään. Muuramesta löytyy vielä kaunista luontoa edullisemmilla asumiskustannuksilla.

Olen hyödyntänyt aluetta myös oppilaiden kanssa ulkoillessa. Nyt kun kaupunki on lakkauttanut luontokoulun, on lasten luontokasvatus meidän luokanopettajien vastuulla. Köhniöntaus vaihtelevine metsätyypeineen on siihen aivan loistava kohde. Toivoisin tämänkin painavan vaakakupissa kun kaavoitusta suunnitellaan.

Meitä köhniöläisiä on viime aikoina rankaistu kaupungin "metsänhoitotoimenpiteillä" . Viimevuotisissa harvennushakkuissa lähimetsät on muutettu puistoiksi ilman mitään keskustelua asukkaiden kanssa. Lupaukset hakkuujälkien siistimisestä ovat toistaiseksi osoittautuneet toiveajatteluksi. Samassa yhteydessä toteutettu liito-oravien pesimäalueen tuhoaminen lienee parhaillaan hallinto-oikeudessa - jos ei ole, niin pitäisi olla. Myös Köhniöntaus on liito-oravien pesintäaluetta, mutta tähän te jo tiesittekin. Muutama vuosi sitten Köyhänojan siirto radan toiselle puolelle aiheutti radanvarren metsään merkittävän tulvan, jonka korjaustöiden viivästyminen vuodella aiheutti alueen metsään pysyvää vauriota. Jos kaupungin linja on, että luontoa tulee säännöllisesti tuhota, niin voisiko sitä välillä tehdä jossain muualla?

Mielipide 171 (3 allekirjoittajaa)

Haluamme esittää vakavan vastalauseen Keuruuntien ja Köhniönjärven väliselle alueelle suunnitellulle kaavamuutokselle, joka mahdollistaisi laajan omakotitaloalueen rakentamisen nykyisen yleisen retkeilyreitillä ja vanhan metsän tilalle. Tämä suunnitelma aiheuttaisi mittavia ja pysyviä haittoja niin luonnolle, virkistysalueille kuin kaupungin ekologiselle ja kulttuurihistorialliselle perinnöllekin. Tuomme tässä kirjeessä esille keskeisiä perustelujamme kaavamuutoksen vastustamiselle.

1. Luonnon ja ekologian näkökulma

Köhniönjärven ympäristö ja sen vanhat metsät ovat osa tärkeää luonnon monimuotoisuuden aluetta. Metsän hakkuu ja rakentaminen aiheuttaisivat pysyviä muutoksia alueen ekosysteemiin, ja sen hiilinieluvaikutus vähenisi merkittävästi. Lisäksi alueen vesistökuormitus lisääntyisi, mikä vaarantaisi Köhniönjärven vedenlaatua ja sen virkistyskäyttöä.

2. Virkistys- ja liikunta-alueen menetys

Köhniön vanha metsä ja sitä halkova retkeilyreitti ovat kaupungin asukkaille tärkeitä ulkoilu- ja liikunta-alueita. Ne tarjoavat mahdollisuuden niin kävelyyn, pyöräilyyn kuin luonnossa rauhoittumiseenkin. Metsän säilyttäminen tukee asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja liikunnallista elämäntapaa. Jos alue rakennetaan, menetämme yhden Jyväskylän arvokkaista lähiluontokohteista.

3. Kaupunkisuunnittelun ja kestävän kehityksen näkökulma

Jyväskylän kaupunkikehityksen tulisi painottaa kestävästä rakentamisesta ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä. Yhä useampi kaupunki pyrkii kehittämään viherverkostoja ja lähiluontoalueita osana kaupunkisuunnittelua, eikä purkamaan niitä uusien asuinalueiden tieltä. Köhniön alueen luonnon tuhoaminen on ristiriidassa ympäristötavoitteiden ja kestävän kehityksen periaatteiden kanssa.

4. Vaihtoehtoiset ratkaisut

Kaupungilla on varmasti muitakin vaihtoehtoja omakotitaloalueiden laajentamiselle ilman, että arvokkaita luonto- ja virkistysalueita joudutaan hävittämään. Esitämme, että kaavamuutoksen sijaan tutkitaan mahdollisuuksia kehittää jo olemassa olevia rakentamattomia alueita tai täydennysrakentamista kaupunkirakenteen sisällä.

Pyydämme kaupunkirakennuslautakuntaa huomioimaan nämä näkökulmat ja torjumaan kaavamuutoksen, joka vaarantaisi Köhniönjärven ympäristön arvokkaat luonto- ja virkistysalueet. Toivomme kaupunkisuunnittelun tapahtuvan asukkaita ja kestävästä kehitystä kunnioittaen.

Mielipide 174 (2 allekirjoittajaa)

Haluaisimme tuoda ilmi suuren huolen liittyen Köhniöntauksen kaavoitukseen eli alueen, joka jää Keuruuntien ja Köhniönjärven väliin.

Metsäalueella on suuri merkitys lähialueiden asukkaille. Kyseessä on yksi harvoista luonnontilaisista metsistä lähellä kaupungin keskustaa. Köhniön ja Kypärämäen asukkaille se on kivenheiton päässä kodista, mikä on mm. ikääntyneemmille henkilöille erityisen merkittävä asia. Järven ranta on usein lähialueen koulun ja päiväkotien toiminnallisten päivien kohteena.

Köhniönjärven ympäri kulkee kyseisellä puolella järveä korkealla mäen päällä polku, joka on oikea helmi. Metsässä vallitsee rauha ja hiljaisuus. Toki Keuruuntien liikenne muistuttaa ajoittain

olemassaolostaan. Maisema vaihtelee männiköstä ja kuusimetsästä koivikkoon. Eläinten jälkiä näkyy runsasti. Polun ahkerasta käytöstä kertoo se, että vaikka lähtisit reitille aamupäivästä, sillä on aina liikuttu ja se on kulkukuntoinen lumisateisenkin yön jälkeen. Polulla tapahtuneet kohtaamiset ja vaihdetut sanat jäävät myös mieleen. Hyvä mieli on taattu - suosittelimme kokeilemaan! Polulle pääsee mm. Köhniöntieltä Mäyrämäen Alppiruusuipuistoa kohti nousevalta kevyen liikenteen väylältä, väylän oikealta puolelta seuraamalla ylös oikealle suuntautuvaa polun haaraa.

Metsän hakkaaminen vaikuttaa huomattavasti melun ja saasteiden määrään Köhniöllä, asuinalueen rauhaan ja viihtyisyyteen, jyvaskyläläisten hyvinvointiin ja Köhniöjärven rannan viihtyisyyteen. Unohdamatta tärkeintä eli hakkuiden ja rakentamisen peruuttamatonta vaikutusta ympäröivään luontoon (metsä, Köhniöjärvi ja edellisten eläinasukkaat). Onko jo selvitetty, elääkö alueella liito-oravakanta?

Vaadimme, että Köhniöntausta säilytetään ennallaan koskemattomana eikä kaavamuutosta missään tapauksessa toteuteta.

Mielipide 175

Arvoisat kaavoitusalueesta päättävät. Toivoisin teidän vielä pohtivan Köhniöntauksen kaavoituksesta onko alueen kaavoitus oikeasti hyvä ja tarpeellinen?

Kyseisellä alueella kulkee valtavan ihana polkuverkosto koko Köhniöjärven ympäri. Polkuverkoston käytöstä jotain kertoo sekin, että polut pysyvät avoimina läpi talven. Alueen merkitys erityisesti Köhniö-Kypärämäen asukkaille on hyvin tärkeä. Merkitys koskee sekä alueella ulkoilua sekä rauhaa rantaelämää uimarannalla. Alueen kaavoitus rikkoisi ja pilaisi alueen rauhan. Suunnitellulla kaavoitusalueella myös metsäkauriit tuntuvat jäljistä päätellen viettävän aikaa, joten eläintenkin kannalta katsottuna kaavoitus pilaisi alueen luonnon monimuotoisuuden.

Itse en missään nimessä muuttaisi alueelle, mikä sijaitsisi vilkkaasti liikennöidyn Keuruuntien ja junaradan välissä. En usko alueen olevan kovin miellyttävä asumiseen jatkuvan juna ja autoliikenteen vuoksi. Alueella asuminen vaatisi myös oman auton, sillä julkista liikennettähan tuossa ei näyttäisi olevan. Vai halutaanko siitakin kaupungille lisäkustannuksia, jotta alueelle saadaan järjestymään riittävät kulkuyhteydet?

Pyydän, että alueen kaavoitussuunnitelmat perutaan ja päättäjät miettivät jonkin muun, järkevämmän alueen kaavoittamista.

Mielipide 185

Olen Köhniön asukas ja järkyttyneenä luen suunnitelmasta kaavoittaa Köhniönjärven takaosa uudella asuinalueella. Harvan suuremman kaupungin keskustan läheisyydessä on järveä, missä on sellainen tunnelma kuin Köhniöllä.

Rannalla ollessa voi tuntea olevansa erämaassa kun koko järven ympäryys on luonnontilassa. Järven ympäri kiertää mitä kaunein polku. Tiedän, että kierros järven ympäri on tuttu ja suosittu myös muiden kaupunkilaisten keskuudessa kuin Köhniöläisten. Osa Köhniön omaleimaisuutta ovat pienet metsäpolut, jotka ovat yhteys laajempaan järven takana olevaan metsään. Järven takana oleva metsäalue on paitsi kaunis rannalta, myös tärkeä ulkoilualue. Jyvaskylän kaupungissa joudutaan toteuttamaan kovia säästöjä ja ne huolettavat minua kaupungin asukkaana. Nyt jos vielä luonto on uhattuna, kaupungin vetovoimaisuus on katoamassa.

Mielipide 188

Haluan esittää vastustukseni ja vakavan huoleni Köhniöntauksen alueen muuttamisesta asuinalueeksi osana yleiskaavaluonnosta - suunnitelma ei tunnu olevan linjassa Jyväskylän yleisen strategian kanssa, eikä myöskään kaavallisesti järkevä.

Köhniönjärven ympäristö on ympäröivän alueen viimeisiä yhtenäisiä luontoalueita ja sellaisenaan arvokas niin luonnon kuin monenlaisen virkistyskäytön kannalta. Alueella on todettu liito-oravan pesintää, minkä lisäksi vanha, monimuotoinen metsä on tärkeä monen lintu- ja nisäkäslajin kannalta. Köhniöntaus muodostaa myös luontevan viherväylän, jonka suunniteltu asuinalue katkaisisi. Köhniönjärvestä laskeva Köyhänoja on myös arvokas, ja suunniteltu asuinalue ja sen liikennesuunnittelu käytännössä tuhoaisivat nämä alueet.

Köhniöntaus toimii tällä hetkellä tärkeänä ulkoilu- ja virkistysalueena, paitsi alueen asukkaille, myös uimarantaa, avantouintipaikkaa ja polkuverkostoa käyttäville kaupungin muille asukkaille. Muualta Suomesta ja ulkomailta käymässä olleet vieraat ovat ihastelleet Köhniönjärven ja alueen kaltaista helmeä kaupungin kupeessa. Kaupunki tulee kasvamaan jatkossakin, ja jos nyt hävitetään vihertas- kut, niin menetetään iso osa kaupungin vetovoimaa.

Meillä ei ole oopperaa, eikä tule, mutta meillä on mahdollisuus erämaiseen luontotunnelmaan bus- sireittien varrella. Jos nämä kaavoitetaan omakotitaloalueiksi liitäntäkatuineen, vähennämme kau- punkimme arvoa huonolla suunnittelulla.

Jyväskylä on laajentunut viime aikoina uusille alueille voimakkaasti. Ymmärtääkseni kaupungin kaa- voitusstrategiassa on kuitenkin päämääränä kaupunkirakenteen tiivistäminen niin, että uusilta asun- toalueilta olisi sujuvat yhteydet palveluihin (kauppa, koulu, päiväkot) julkisen liikenteen ja kevyen liikenteen keinoin.

Köhniöntaus ei täytä näitä vaatimuksia - olisi huomattavan paljon tehokkaampaa, ekologisempaa ja halvempaa laajentaa jo olemassaolevia alueita, joille on olemassa esim toimiva linkkiverkosto, kuin luoda amerikantyyliä omakotitaloalueita, jotka tuhoavat peruuttamattomasti kaupungin vetovoi- maan vaikuttavia viherkeitaita.

Toivon, että saatu palaute huomioidaan ja alueen säilyttäminen luonnontilaisena otetaan vakavasti kaavan jatkosuunnittelussa.

Mielipide 190

Haluan esittää huoleni ja vastustukseni liittyen Köhniöntauksen alueen muuttamisesta asuinalueeksi osana yleiskaavaluonnosta. Köhniönjärven ympäristö on arvokas niin luonnon kuin virkistyskäytön kan- nalta, ja sen säilyttäminen nykyisessä muodossaan on ensiarvoisen tärkeää lähiympäristössä asu- ville ihmisille. Sitä käytetään aktiivisesti ulkoilu- ja virkistysalueena. Lisäksi metsä estää Keuruuntien äänien kantautumista järven toiselle puolelle, joka vaikuttaa oleellisesti asumisviihtyvyyteen.

Ympäristö on vanhaa aluetta, samoin puusto, ja arvokasta niin ihmisten mielenterveyden ylläpidossa virkistystarkoituksena, kuin monille eläimille. Onko metsään tehty kartoitusta etenkin liito-oraviin liit- tyen? Lähialueilla ainakin on aiemmin tehty kirjattuja havaintoja.

Köhniönjärven uimaranta on yksi Jyväskylän suosituimmista. Ympäristö on rauhallinen ja seesteinen, kauniin luonnonläheinen nyt kun puut ja metsät ympäröivät järveä. Tämä muuttuu radikaalisti, jos uimarannan vastapuolelle katsoessa joutuu tuijottamaan kaadettua metsää ja uusia taloja...

Nyt uimarannalle tulee kävijöitä ympäri Jyväskylää, mutta asuinalue vaikuttaisi varmasti myös uimarannan käyttöön. Jyväskylässä on useita paikkoja, joita voidaan hyödyntää rakentamiseen. Toki tarvittaisiin lisää vaihtoehtoja nimenomaan yleiseen vuokra-asumiseen ei niinkään opiskelija- tai omistusasumiseen.

Köhniöntauksen metsä on kuitenkin enää harvoja luonnontilaisia metsiä näin lähellä keskustaa. Jos kaupunki on valmis uhraamaan satoja vuosia vanhan metsän uuden asuinalueen vuoksi, menettään luonnon monimuotoisuus eikä luontoarvoja enää saada takaisin. Ihmisten luontosuhde heikentyy jatkuvasti, emme vietä enää aikaa luonnossa, ja jäämme näin ollen paitsi valtavista terveyshyödyistä. Metsän kaataminen tuo lisää meteliä mutta myös saasteita Keuruuntieltä, ja näin ilmastonmuutoksen aikaan tuntuu järjettömältä miksi yhä enemmän metsiä jotka hiilinieluna toimivat, halutaan kaataa uusien talojen ja rahan toivossa.

Metsä ei ehkä tuota kaupungille rahaa, mutta meille alueen asukkaille se on korvaamaton terveyden ja hyvinvoinnin tuoja. Liikuntakaupunkina Jyväskylän tulisi ymmärtää säilyttää nämä valttikortit.

On hyödyllistä tarjota asukkaille monipuolisia liikuntavaihtoehtoja lähellä koteja - "omilla takapihoilla", mutta myös säilyttää arvokkaita luontokohteita ja järviolueita eläinten luonnollisina asuinalueina.

Toivon kaupungin päättäjien todella miettivän uudestaan, onko uusi asuinalue tämän kaiken arvoisen.

Mielipide 194

Mielestäni Köhniönjärven lähelle metsän tilalle tehtävä asuinalue on todella huono idea. Nykyään, kun luontokato on edennyt tähän pisteeseen, ei omakotitaloja tulisi lainkaan enää kaavoittaa metsien tilalle, vaan sellaisille alueille, joissa ei metsää ole. Muutamien ihmisten kotien vuoksi ei metsää saisi missään nimessä kaataa. Jyväskylänkin pitäisi tajuta metsien arvokkuus ja pyrkiä toimimaan luontokatoa hidastavalla, ei kiihdyttävällä, tavalla. Asuinalue hävittää metsän "lopullisesti".

Mielipide 209

Köhniöntausta ei tulisi kaavoittaa koska se ei miltään osin edistä viihtyisän kaupunkirakenteen muotostumista. Alueen kaavoittaminen heikentäisi merkittävästi alueen virkistykäyttömahdollisuuksia ja turmelisi viimeisenkin Jyväskylän keskusalueen lähellä olevan lähes luonnontilaisen ranta-alueen.

Uusia aluinalueita suunnitellessa tulisi ottaa myös huomioon sujuvat kevyenliikenteen reitit. Nykyisellä kaavoitusehdotuksella keskustaan suuntautuva kevyt liikenne tulisi väistämättä ohjautumaan Köhniön läpi, sillä Killerin kautta kulkeminen johtaisi monille helposti yli kilometrin lisämatkaan.

Toisekseen Köhniöntauksen asukkaille Jyväskylän paikallisliikenteen tarjoaminen olisi vaivalloista. Nykyisellään bussiliikenne Keuruuntien toisella puolella toimii aktiivisesti, mutta Köhniön tauksen asukkaat eittämättä tulisivat käyttämään joukkoliikennettä kun lähinnä tarjolla oleva yhteys olisi Vesaankaan harvemmin kulkeva bussi.

Kaupungin tulisi myös huomioida kaavoituksessa tavoitteensa kevyenliikenteen suosimisessa ja ympäristöarvojen vaalimisessa. Köhniöntauksen kaavoittaminen ei edistä kumpaakaan tavoitetta, vaan turmelisi nykyisen tärkeän virkistysalueen ja johtaisi aktiivisempaan yksityisautoiluun.

Mielipide 210

Haluan tuoda esiin huoleni ja vastustukseni liittyen Köhniöntauksen alueen kaavoittamiseen asuinrakentamista varten yleiskaavaluonnoksen yhteydessä. Köhniönjärven ympäristö on merkittävä niin luonnon kuin virkistyskäytön kannalta, ja sen säilyttäminen nykyisessä muodossaan on ensisijaisen tärkeää alueen asukkaille.

Köhniöntaus tarjoaa lähialueen asukkaille arvokkaan ulkoilu- ja virkistysalueen, jossa metsäinen ympäristö luo suojaa melulta ja saasteilta sekä tarjoaa mahdollisuuden luonnossa liikkumiseen. Jos järven vastarannan metsäalue raivataan ja tilalle rakennetaan asuntoja, sillä olisi merkittäviä vaikutuksia niin alueen ekosysteemiin kuin sen yleiseen viihtyisyyteen.

Rakentamisen myötä myös Keuruuntien liikennemelu leviäisi laajemmalle alueelle, mikä muuttaisi Köhniönjärven rauhallista ja virkistävää ilmapiiriä. Lisäksi uimarannan ympäristön muutos heikentäisi alueen vetovoimaa sekä paikallisille asukkaille että muille kaupunkilaisille.

Pidän tärkeänä, että tämä luonnonaltaan arvokas alue säilytetään koskemattomana, sillä virkistysalueita ei voi palauttaa ennalleen, jos ne kerran rakennetaan. Jyväskylässä on varmasti muita sopivia paikkoja asuinrakentamiselle, mutta Köhniöntauksen kaltaisia luontoalueita on rajallisesti, ja niiden merkitys kaupunkilaisten hyvinvoinnille on kiistaton.

Toivon, että asukkaiden palaute otetaan huomioon ja että alueen säilyttäminen luonnontilaisena huomioidaan jatkosuunnittelussa.

Mielipide 213

Olen vahvasti vastaan uudelle Köhniön järven viereen kaavoitetulle asuinalueelle. Metsäalue on hyvin aktiivisessa käytössä kävelijöillä, koiran ulkoiluttajilla ja marjastajilla ja muilla metsässä liikkujilla. Käyn viikoittain koiran kanssa lenkillä tällä metsäalueella ja olen nähnyt alueella valkohäntäpeuroja ja vuosi sitten talvella ilveksen jälkiä. Myös lintujen suhteen alue on hyvin rikasta aluetta. Metsä toimii erinomaisena äänieristykseenä valtatie ja Köhniön alueen välillä, mikä lisää Köhniön ja Kypärämäen alueen viihtyisyyttä. Se on myös vetovoimatekijä ihmisille muuttaa Köhniölle, Kypärämäkeen, Keltinmäkeen ja Mäyrämäkeen, kun niitä ei ole ehdattu aivan täyteen asutusta.

Muistan kuinka Suomen eräs ministeri palkitsi Jyväskylän vuosi sitten luontoystävällisenä kaupunkina, vaikkakin Jyväskylä lakkautti todella pitkään Keski-Suomessa toimineen luontokoulun, jota on käyty myös ulkomailta käsin ihastelemassa. Isäni oli luontokoulussa opettajana, ja hän vei lapsia luontoretkelle juuri tälle Köhniöntauksen metsäalueelle viikoittain oppimaan ja tutustumaan lähiluontoon. Olisi katastrofaalinen ratkaisu kaupungilta lähteä kaatamaan tällaista ikimetsää ja täyttää se asuinalueella, jota Jyväskylässä löytyy tarpeeksi jo ennestään. Etäisyydet muutenkin Jyväskylän seudulla ovat todella lyhyet liikkumisen suhteen jos vertaamme niitä isompiin Suomen kaupunkeihin.

Perustelut juuri tämän sadoille ihmisille rakkaan ikimetsän parturoimiselle ja täyteen rakentamiselle ovat todella ohuet, kun nykyisiä uusia asuinalueita on mahdollista kasvattaa täysin vaivatta. Mikäli kaupunki haluaa nyt pitää kiinni tästä saamastaan kunniasta olla luontoystävällinen kaupunki olisi

todellakin syytä miettiä tarkkaan omia luontoarvoja ja ovatko ne oikeasti tekoja vai vain kivoja lauseita kaupungin omilla verkkosivulla ja diaesityksissä.

Mielipide 214

Haluan esittää huoleni ja vastustukseni Köhniöntauksen alueen muuttamisesta asuinalueeksi osana yleiskaavaluonnosta. Köhniön alue on poikkeuksellisen yhtenäinen ja edustava jälleenrakennuskauden pientaloalue. Suunniteltu kaavamuutos uhkaa alueen maisemaa ja erityisluonnetta; sen säilyttäminen nykyisessä muodossaan on ensiarvoisen tärkeää osana kaupungin kulttuurista perimää ja luonnollisesti myös alueen asukkaille.

Köhniönjärven tausta toimii tällä hetkellä lähiseudun asukkaille tärkeänä ulkoilu- ja virkistysalueena. Metsä antaa mahdollisuuden liikkumiseen luonnossa, suojaa melulta ja saasteilta. On tunnettua, että metsässä liikkumisella on positiivisia vaikutuksia ihmisen terveyteen ja hyvinvointiin. Mikäli metsä kaadetaan ja alueelle rakennetaan asuntoja, tämä mahdollisuus kapenee. Lisäksi rakentamisen myötä Keuruuntien melu pääsisi leviämään laajemmalle alueelle, millä on puolestaan haitallisia vaikutuksia ihmisen hyvinvointiin.

Ympäristön muutos vaikuttaisi siis suuresti alueen virkistyskäyttöön ja heikentäisi sen arvoa paitsi alueen asukkaille myös muille kaupunkilaisille. Metsin hakkaamisella on luonnollisestikin kielteiset vaikutuksensa luonnon monimuotoisuuteen,

Pidän kestävämmänä, että tämä arvokas alue muutettaisiin asuinalueeksi. Jyväskylässä on monia muita vaihtoehtoja asuntorakentamiselle.

Toivon, että saatu palaute huomioidaan ja alueen säilyttäminen luonnontilaisena otetaan vakavasti kaavan jatkosuunnittelussa.

4.3. Palokan Lehesvuoren EJK-merkintää koskevat mielipiteet

Kaavoittajan vastine:

Palokan Lehesvuoren EJK-merkintää koskeviin mielipiteisiin on annettu yhteinen kaavoittajan vastine, joka on esitetty kohdassa 2.

Mielipide 6

Pyytäisin ottamaan huomioon yleiskaavan vaikutusten arvioinnissa seuraavat asiakohdat.

Yleiskaavaan on maa-ainesten potentiaalinen kiertotalousalue -merkinnällä osoitettu Jyväskylän kaupungin omistuksessa olevia alueita, joista Lehesvuori ja Ruotsinperä ovat nousseet potentiaaliksi alueiksi kaupungin tarkasteluissa maa-ainesten loppusijoitusalueina. Merkinnällä on osoitettu myös Valtatie 4:n rakentamisen yhteydessä maa-ainesten läjitysalueena toiminut alue Puuppolan liittymän tuntumassa.

Kaksi kolmesta (Puuppolan eritasoliittymä ja Lehesvuori) maa-ainesten potentiaalisesta kiertotalousalueesta (liitteessä EJK) on osoitettu Puuppolaan, joista kumpaakaan en pitäisi maa-

ainesten potentiaalisena kiertotalousalueena ottaen huomioon yleiskaavan tavoitteet sekä alueen ominaisuudet.

Alla pitemmät perustelut ja tässä lyhyesti syitä miksi alueet eivät sovellu maa-ainesten käsittelyyn, varastointiin ja sijoittamiseen ottaen huomioon, että maankaatopaikkatoiminnasta aiheutuu melua liikenteestä, kuormien purkamisesta, haketuksesta, murskauksesta ja työkoneiden käytöstä. Lisäksi alueella voi syntyä pölyä maa-ainesten läjityksestä läjitysalueella eli työkoneiden siirtäessä maamassoja.

1. Puuppolan eritasoliittymä

- a. lähellä rakennettua ympäristöä (asutusta 200-500 m säteellä, Puuppolan päiväkoti n. 1,3 km etäisyydellä)
- b. aiheuttaa merkittäviä muutoksia maisemarakenteeseen (näkyvä sijainti nelostien varressa ja ympärillä peltoaukeita)
- c. etäisyys Jyväskylän keskustasta n. 15 km (resurssiviisauden näkökulmasta kiertotalouteen soveltuvien alueiden sijainti on keskeinen, kun huomioidaan vuosia kestävä jatkuva kuorma-autoliikenne)

2. Lehesvuori

- a. rakennusjätteen tuonti alueelle voi lisätä kuormitusta (läjitysalueelta valuva vesi) läheiseen Lehesjärveen, jonka tila on jo ennestään luokiteltu välttäväksi
- b. lähellä on asutusta, lähimmillään noin 200 m
- c. alueen kuljetuslogistiikka lisääisi merkittävästi raskasta liikennettä Pappilanvuoren ja Matinmäen väliselle Matinmäentielle, jossa matala nopeusrajoitus ja runsaasti suojateitä (Piilolan, Heikkilän ja Ollilan asuinalueet).

Perustelut

Yleiskaava-aineistossa yleistä:

Voimassa olevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on päätetty 14.12.2017. Päätöksessä tavoitteet on esitetty viidessä kokonaisuudessa, joista yksi on terveellinen ja turvallinen elinympäristö.

Yleiskaavan sisältövaatimuksen kohta 7) on ympäristöhaittojen vähentäminen ja kohta 8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen. Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

Resurssiviisausohjelmaan kirjattujen visioiden ja välitavoitteiden mukaisesti resurssiviisas kaupunki ei tuota päästöjä, ei tuota jätettä, ei ylikuluta luonnonvaroja ja luo edellytykset asukkaidensa kestäväälle hyvinvoinnille.

Yleiskaavan tavoitekyselyn tuloksissa maisema sekä ympäristöhaittojen vähentäminen arvioitiin tavoitteista hyvin merkittäviksi.

Puuppolasta:

Tärkeimmät maaseudun asutuskeskittymät, joissa arvioidaan säilyvän tai kehittyvän julkisia, yksityisiä tai yhteisöllisiä palveluja on merkitty yleiskaavaratkaisussa kylähelmi -

kohdemarkinnällä. Kylähelmiä ovat Nyrölä, Kuikka, Puuppola, Saarenmaa, Vesanka, Kuohu, Tikkala, Saakoski, Putkilahti, Oravasaari ja Leppälahti.

Keski-Suomen liiton v. 2016 laatimassa Keski-Suomen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita koskevan raportissa Puuppola sanotaan, että se on "laaja, monikerroksinen maaseudun kulttuurimaisema taajamarakentamisen kupeessa. Alueen nykyinen ilme on muodostunut vuosisatoja jatkuneesta maataloudesta, ja sen avoimet yhtenäiset pelto- maisemat ovat merkitykselliset."

Jyväskylän maisemarakenne on monimuotoista ja maanpinnan korkeuserot vaihtelevia. Uusien työpaikka-alueiden ja erityisesti suurempien työpaikka-alueiden toteuttaminen tällaiseen maastoon tulee aiheuttamaan merkittäviä muutoksia maisemarakenteeseen.

Puuppolassa eritasoliittymän läheisyyteen esitetty työpaikkatoimintojen mahdollinen laajentumisalue sijoittuu yhteen Jyväskylän suurimman peltoaukean etelälaidalle, mikä toteutuessaan vaikuttaisi avoimen peltomaiseman luonteeseen.

Teollisuus- ja ympäristöhäiriötä aiheuttaville työpaikkatoiminnoille on yleiskaavaratkaisussa varattu uusia, nykyistä yhdyskuntarakennetta laajentavia teollisuus- ja työpaikka-aluevarauksia eri puolilta Jyväskylää. Alueet on pääsääntöisesti osoitettu jo voimassa olevassa yleiskaavassa. Näistä monet sijoittuvat hyvien tieliikenneyhteyksien varsille, mutta useimmat ovat nykyisellä joukkoliikenteellä heikosti saavutettavissa. Ongelmallisimpia tästä näkökulmasta ovat etenkin Nuutin, Ruokosaaren, Puuppolan eritasoliittymän ympäristön sekä osittain myös Seppälän kaarella olevat, kauaksi Laukaantiestä sijoittuvat aluevaraukset. Näiden saavutettavuus perustuu pitkälti henkilöautoiluun.

Kiertotalousalueista ja Lehesvuoresta:

Kaavassa on lisäksi yleismääräys koskien maamassojen resurssiviisaan hallinnan sekä ylijäämämaiden kiertotalouskäytön edistämistä. Kiertotalouteen soveltuvien alueiden sijainti ei ole kovin keskeinen, vaan kaupunkirakenteen tiivistyessä kiertotalouteen soveltuvat alueet sijaitsevat kaupunkirakenteessa kauempana.

Jyväskylän kaupungin Ramboll Finland Oy:ltä tilaamassa maan loppusijoitus- ja käsittelypaikkojen [selvityksessä](#) kaupunki halusi v. 2022 selvittää mahdollisuuksia ylijäämämaiden loppusijoittamiselle. Ylijäämämaiden loppusijoitusalueista on tehty sijaintipaikkaselvitys vuoden 2021 loppupuolella. Sijaintipaikkaselvityksen rajauksilla tunnistettiin yhteensä 16 mahdollista aluetta loppusijoitustoimintaa varten.

Lehesvuori:

Lähin pintavesi Lehesjärvi (etäisyys 875 m), josta sanotaan, että Lehesjärvi on pieni humusjärvi, jonka ekologinen tila on luokiteltu välttäväksi. Lehesjärveen tulee ravinteiden hajakuormitusta ympäröiviltä alueilta. Vaarana on, että rakennusjätteen tuonti alueelle lisää kuormitusta (läjitysalueen valuva vesi) järveen, jonka tila on jo ennestään välttävä.

Suunnitellulta alueelta etäisyys Puuppolan maisema-alueen reunalle on noin 540 m. Maisema-alueen reunalla sijaitsevilta maanloppusijoituspaikkaa korkeammilta Punavuorelta ja Lehesvuorelta maanloppusijoituspaikka tulisi todennäköisesti näkymään maisema-alueen reunalle.

Tämän 7,5 ha alueen täyttömääräksi mainitaan noin 930.000 m³ joka vastaa esim. sarana n. 1.860.000 tonnia. Jos lasketaan, että lava-autolla siirtää 18 tonnia (18 000 kg)/ 14 m³ ja

kasettiautolla 40 tonnia (40 000 kg)/ 28 m³, tarkoittaisi täyttömäärän täyttyminen 103.333 kpl lava-autokuormaa tai 46.500 kpl kasettiautokuormaa.

Lehesvuorelle johtavalle Lehesmäentielle kuljetaan Matinmäentien kautta. Sen lisäksi, että kuorma- autoilun hiilidioksidipäästöt olisivat merkittävät, kuljetuslogistiikka lisäisi merkittävästi raskasta liikennettä mm. lapsiperheiden suosimille Matinmäen, Heikkilän, Ollilan ja Piilolan alueille.

Resurssiviisauden näkökulmasta kiertotalouteen soveltuvien alueiden sijainti on mielestäni kovin keskeinen, kun huomioidaan vuosia kestävä jatkuva kuorma-autoliikenne.

Lehesvuoren lähellä on asutusta, lähimmillään noin 200 m.

Mielipide 24

Vastustan kaupungin kaavaluonnoksessa olevaa esitystä sijoittaa maakaatopaikka Lehesvuoren alueelle. Alue on soveltumaton maakaatopaikaksi siksi että sinne johtavien teiden varsilla asuu ja kulkee pieniä lapsia muun muassa koulumatkoilla. Tie on kapea ja mutkainen ja olisi edesvastuutonta asettaa lapset ja muut ihmiset vaaraan tietä käyttäessä kun raskaat ajoneuvot kulkevat edestakaisin kaatopaikalla käydessä.

Alueella luonto on monipuolista ja arvokasta sienestys ja marjastus aluetta sekä Lehesvuoren maasto on korvaamaton virkistys ja lähiliikunta maasto paikalliselle väestölle. Alueen luontoa on jo raiskattu aivan riittävästi esimerkiksi kaupungin omilla avohakkuilla. Kaupunki löytää varmasti paremman sekä vähemmän ihmisten ja luonnon turvallisuutta vaarantaman paikan maankaatopaikakseen.

Mielipide 25

Vastustan jyrkästi Lehesvuoreen suunniteltua maankaatopaikkaa.

1. Lehesmäentie, Lehesvuori ja Punavuori ovat Matinmäen ja Perä-Palokan kasvavien asuinalueiden tärkein ja ainoa lähivirkistysalue. Alueen tuhoaminen kaatopaikalla olisi täysin ajattelematonta asukkaiden hyvinvoinnin ja alueen vetovoiman kannalta.

2. Alueella on upeaa maisemaa ja luontoa rikkaine lajikantoineen. Näitä Jyväskylän lähiviheralueita tulisi suojella kaikin keinoin, eikä tuhota.

3. Lehesmäentie on erittäin kapea ja huonokuntoinen varsinkin lopputalvesta ja keväällä. Tiellä liikkuu paljon ihmisiä, joista huomattavan suuri määrä on lapsia. Tiellä liikkuminen muuttuisi tulevan rekkarallin myötä erittäin vaaralliseksi varsinkin kävellessä, mutta myös autolla.

4. Alueella toimii vanha perinteinen metsästysseura Jahti-likat, jonka alueet ovat jo ennestään todella pienet ja repaleiset. Maankaatopaikka tekisi lähialueella metsästämisen käytännössä mahdottomaksi.

Suunnitelma on niin järkyttävä, että tästä on jo pakko valittaa.

Toivon päättäjiltä löytyvän ymmärrystä alueen ihmisiä ja luontoa kohtaan.

Mielipide 26

Kuulimme, että meille Puuppolaan suunnitellaan maankaatopaikkaa Lehesvuoreen. Asiassa ei ole kuultu paikallisia asukkaita. Toteutuessaan projekti tuhoaisi maiseman ja lisäisi liikennettä Matinmäentiellä ja Lehesmäentiellä. Se myös vaikuttaisi negatiivisesti lähimpänä asuvien pihakaivojen veden laatuun. Toivoisimme, että hankkeelle harkittaisiin jotain toista sijaintia.

Mielipide 27

Vastustan Lehesvuoreen suunniteltua maankaatopaikkaa.

Kaatopaikat pitäisi jo 2020-luvulla ymmärtää koota kaupungeissa yhteen paikkaan, joka on Jyväskylän tapauksessa Mustankorkea. Kaatopaikkojen levittäminen ympäri Jyväskylää on todella lyhyt näköistä toimintaa, ja näitä toimia joudutaan usein korjaamaan oikeuden päätöksillä sitten jälkikäteen, kuten TV:stä ja lehdistä on saatu lukea. Nykyään maa- ainekset voivat sisältää mitä tahansa myrkkijä, jotka sitten leviävät sadevesien mukana lähivesistöihin, jotka menevät pilalle. Maa-ainek-sien siirrosta koituu myös haju- ja pölyhaittoja. Pilalle menee myös Lehesvuoren virkistysalue ja lapsien koulumatkojen turvallisuus, kun rekkaralli lähiteillä alkaa.

Mielipide 28

Sain tietooni, että Lehesvuoreen suunnitellaan uutta, valtavaa maankaatopaikkaa. Vastustan tätä jyrkästi. Tähän on monta syytä, joita olen koonnut alle.

Maankaatopaikka tulisi liian lähelle asutusta aiheuttaen mahdollisesti vaaratilanteita esimerkiksi suurten autojen kulkiessa pienellä tiellä. Myös melu- ja mahdollinen hajuhaitta on ilmeinen. Voidaanko myöskään lähiasutuksen kaivovesien puhtaus taata?

Samalla maankaatopaikka pilaisi upeat ulkoilumaastot, joita lähialueiden asukkaat käyttävät aktiivisesti virkistytymiseen. Meidänkin perheen peruslenkki on kulkenut Lehesmäentietä pitkin Punavuoren ympäri viimeiset 30 vuotta.

Lehesvuoren alueella on myös suuri luontoarvo, koska siellä asustaa paljon erilaisia eläinlajeja, hirsistä kettuihin, ilveksistä pyihin. Olen itsekin kokenut monta hienoa luontoelämystä tällä alueella. Esimerkiksi en ole missään muualla törmännyt kiiltomatoihin. Olemme myös käyneet sienessä ja marjassa alueella.

Toivottavasti suunnitelmat koskien tätä maankaatopaikkaa perutaan.

Mielipide 29

Huomasin, että Lehesvuoreen on suunniteltu maankaatopaikka. Vastustan ajatusta. 7,5 ha kokoinen alue on lasteni koulutien varrella. Maankaatopaikalle kulkeva raskas liikenne pienellä soratiellä tekee lasteni koulutiestä entistäkin vaarallisemman. Lasten toinen koti kun on osoitteessa Lehesmäentie 170, itse asun muualla. Maankaatopaikaksi suunniteltu alue on perheellemme tärkeä retki- ja marjastuspaikka. Hirvet kulkevat alueen poikki myös. Alueella tällä hetkellä sijaitseva lähes läpipääsemätön ryteikkö ei ole mikään ilo silmälle, mutta maankaatopaikka vasta kurja olisi. Lehesmäentie on kohtalaisen suosittu ulkoilureitti ja alueella on paljon marjastus- ja metsästystoimintaa, retkeilyä ja joitakin geokätköjä, sienestystä myös.

Mielipide 31 (2 allekirjoittajaa)

Vastustamme Jyväskylän 2050 kaavaluonnoksessa suunniteltua maankaatopaikkaa Lehesvuoren alueelle.

- 1) Mahdollinen maankaatopaikka vaarantaa lähiseutujen puhtaat vesivarannot, mistä moni alueen kotitalous saa oman, raikkaan ja puhtaan kaivovetensä. (esim. XXXX, 70m syvä porakaivo)
 - 2) Kyseinen alue on mm. Perä-Palokan ja Matinmäen asukkaiden luonnonmukainen virkistysalue, metsän lisäksi useat asukkaat käyttävät vierestä kulkevia teitä lenkkeilyreitteinä. Mahdollinen maankaatopaikka pilaa luonnonmukaisen virkistysalueen.
 - 3) Lähialueilla asuu paljon lapsiperheitä, ja mahdollinen maankaatopaikka lisää raskasta liikennettä vaarantaen alueen lasten liikenneturvallisuuden.
 - 4) Mahdollisen maankaatopaikan vieressä on Punavuoren ja Lehesvuoren suositut ulkoilualueet ja näköalapaikat, maankaatopaikka pilaisi kauniit maisemat näiltä ulkoilupaikoilta.
 - 5) Mahdollinen maankaatopaikka laskisi merkittävästi lähiasuinalueiden arvoa tulevaisuudessa.
 - 6) Maankaatopaikan vierestä valuu useampi puro Perä-Palokan ja Matinmäentien suuntaan, minkä vuoksi mahdollisesti haitallisiakin aineksia saattaisi päätyä Lehesjärven lisäksi myös Alvajärveen.
- Vaadimme Lehesvuoren maankaatopaikkasuunnitelman poistoa kaavaluonnoksesta.

Mielipide 33

Otsikko: Ei maankaatopaikkaa lehesvuoreen

Tontit on myyty matinmäen alueelle kaupungin sivuila hyvillä virkistysalueilla? Tämä projekti ei edistä sitä asiaa ollenkaan, päinvastoin. Keksikää paikka joka ei häiritse asuinaluetta!!!!!!

Mielipide 34

Ei kaatopaikkaa 😞

Mielipide 35

Vastustan maankaatopaikan sijoittamista mihinkään Palokan-Puuppolan alueelle. Siellä on jo liikaa muutoksia ja turhaa rakentamistakin että voidaan jättää luonto rauhaan. Ei alueille missä on metsää, vesistöä ja eläimillä hyvää liikkumatilaa.

Mielipide 36

En halua kaatopaikkaa lehesvuoreen. Liian kaunista seutua pilattavaksi kaatopaikalla.

Mielipide 37

Haluan jättää mielipiteeni että vastustan suunnitelmia tehdä Lehesvuoreen maankaatopaikka. Alueella asuvien kaivovesi vaarantuu, ympäristöhaitat ynnä muut syyt joita asukkaiden yhteisessä mielipidekirjoituksessa on myös lueteltu. En itse asu alueella, mutta olen samaa mieltä asukkaiden kanssa.

Mielipide 38

AMK Rakennusmestarina en näe että maankaatopaikka parantaa asuin keskuksten Palokan seudun tai Lehesvuoren alueen asuuvuuden kasvua parantavan ratkaisuna.

Lisäksi maankaatopaikoissa on yleensä ottaen suuri riski ympäristön saatuttamiseen. Huomioidaan järvet, lammet ja ympäristön hulevedet. Tämä myös luonnollisesti pilaa virkistäviä luonto arvoja.

EU-kiinnittää myös huomiota puisto ja luontoarvojen säilyvyyteen, myös kaupungeissa ja sen lähiseuduilla. Ilmaston muutos asiatkin huomioiden maankaatopaikka voi aiheuttaa Jyväskylälle miinus merkkisiä kuluja. Joten en kannata uuden Lehesvuoren maankaatopaikan rakentamista.

Mielipide 39

Lehesvuori on luonnonarvoiltaan merkittävä ja monimuotoinen alue. On täysin mahdotonta hyväksyä, että siitä tehtäisiin kaatopaikka-alue. Sen aiheuttamat vahingot vaikuttaisivat kaikkiin tuleviin sukupolviin, jotka siellä kasvavat, puhumattakaan lukuisista eläimistä, joiden elinympäristö tuhouttaisiin.

Mielipide 40

Otsikko: Kaatopaikka

Ei !!!!!!!

Mielipide 60

Otsikko: Lehesvuoren maankaatopaikalle vastustus!

En todellakaan halua naapurustoon tätä! Viekkä niin kauas ettei ihmisiä asu lähelläkään. Tilaa kyllä löytyy muualtakin. Ihana luonto kärsii!

Mielipide 61

Oli huolestuttavaa lukea alustavat ajatukset maakaatopaikan perustamissuunnitelmista Lehesvuoren alueen kauniiseen maalaissuontuun. Lehesvuoren seudun suhteen olisi tärkeämpää miettiä alueen kehittämistä lähialueiden asukkaiden virkistysympäristönä. Lehesvuoren seutu on erittäin suosittu ulkoilupaikka sekä syksyisin marjastus ja sienestyspaikka. Se on valitettavasti täysin väärä paikka maakaatopaikalle.

Omistan itse Lehesvuoren huipun ja siitä metsäaluetta noin 50ha. Tiedän, kuinka paljon aluetta käytetään virkistys, marjastus ym. käytössä, joten miettikäähän nyt kaksi kertaa, sopiiko alue maakaatopaikaksi.

PS. Voisiko kaupunki myydä sen kyseisen 7.5ha alueen? Maakaatopaikalle varmasti löytyy parempia sijoituspaikkoja

Mielipide 63

Palokan Lehesvuoreen EI maakaatopaikkaa, Palokkalaiset eivät halua raskasta liikennettä Matinmäentielle, Kiitos!

Xxxxx valittaa tarvittaessa tästä.

Mielipide 72

Toivon, että alueen asukkaita kuullaan suunnitellessa mahdollista maakaatopaikkaa Lehesvuoreen. Maakaatopaikalla olisi merkittäviä terveyteen, turvallisuuteen ja luonnon monimuotoisuuteen vaikuttavia tekijöitä ja siksi vastustan kyseistä suunnitelmaa maakaatopaikalle.

Mielipide 89

Ei missään nimessä maakaatopaikkaa.

antakaa peräpalokan olla rauhassa ja puhtaana

Mielipide 94

Haluan tuoda esiin mielipiteeni Lehesvuoreen suunnitellusta maakaatopaikasta osana Jyväskylän yleiskaava 2050 -luonnosta. Olen huolissani maakaatopaikan mahdollisista terveys- ja ympäristöhaitoista, erityisesti pohjaveden ja asuinalueen läheisyyden vuoksi. Pyydän, että mielipiteeni otetaan huomioon päätöksenteossa.

Mielipide 151

Vastine Lehesvuoren maakaatopaikka ja Sulunperä ohitustie

Vastustan jyrkästi molempia otsikon hankkeita. En halua menettää näitä tärkeitä ulkoilumaastoja.

Mielipide 153

Vastustan maakaatopaikkaa Lehesvuoren ympäristöön.

Perustelut: Kaavan toteutuminen muuttaisi pysyvästi alueen luontoa ja virkistyskäyttö vaikeutuisi. Myös liikenneolosuhteet vaikeutuisivat (ruuhkat ja vaarallisuus).

Mielipide 163 (323 allekirjoittajaa)

Viitaten yleiskaavaluonnokseen 2050, pyydämme teitä jättämään kaavaehdotuksesta pois Lehesvuoren EJK-, eli potentiaalinen kiertotalousalue -merkinnän.

Olemme laatineet alueen asukkaiden kanssa asiasta yhteisen kannanoton (liitteenä). Mielipiteemme on julkaistu myös perustamillamme Lehesvuoren puolesta -verkkosivuilla, jotka löytyvät osoitteesta www.lehesvuori.fi

Pyydämme teitä tutustumaan huolella liitteenä olevaan mielipiteeseemme ja aiheelliseen huoleemme terveytemme, turvallisuutemme, ulkoilumahdollisuuksien ja luonnon puolesta.

Liitteenä olevan mielipiteen on allekirjoittanut 323 asukasta, joiden nimet ja osoitteet löytyvät dokumentin lopusta. Lähimpänä potentiaalista maankaatopaikkaa asuvilta henkilöiltä on lisäksi täydelliset yhteystiedot. Julkaisimme mielipiteemme lauantaina 8.2.2025, eli yli 300 allekirjoittajaa yhtyi mielipiteeseemme vain viikossa. Toivomme tämän vakuuttavan teidät siitä, että Lehesvuoren alue on tärkeä myös muille, kuin vain lähistön asukkaille.

Olettehan yhteydessä, mikäli haluatte lisätietoja tai tutustua Lehesvuoren alueeseen paremmin. Kerromme mielelläni teille lisää.

Mielipide Jyväskylän yleiskaava 2050 -kaavaluonnokseen koskien Lehesvuoreen suunniteltua maankaatopaikkaa

Viitaten Jyväskylän kaupungin kaavoitusluonnokseen (Jyväskylän yleiskaava 2050) ja sen sisältämään Lehesvuoren maankaatopaikkaa koskevaan suunnitelmaan, esitämme täten mielipiteemme suunnitelmaa vastaan seuraavin perusteluin:

1. Terveyshaitat

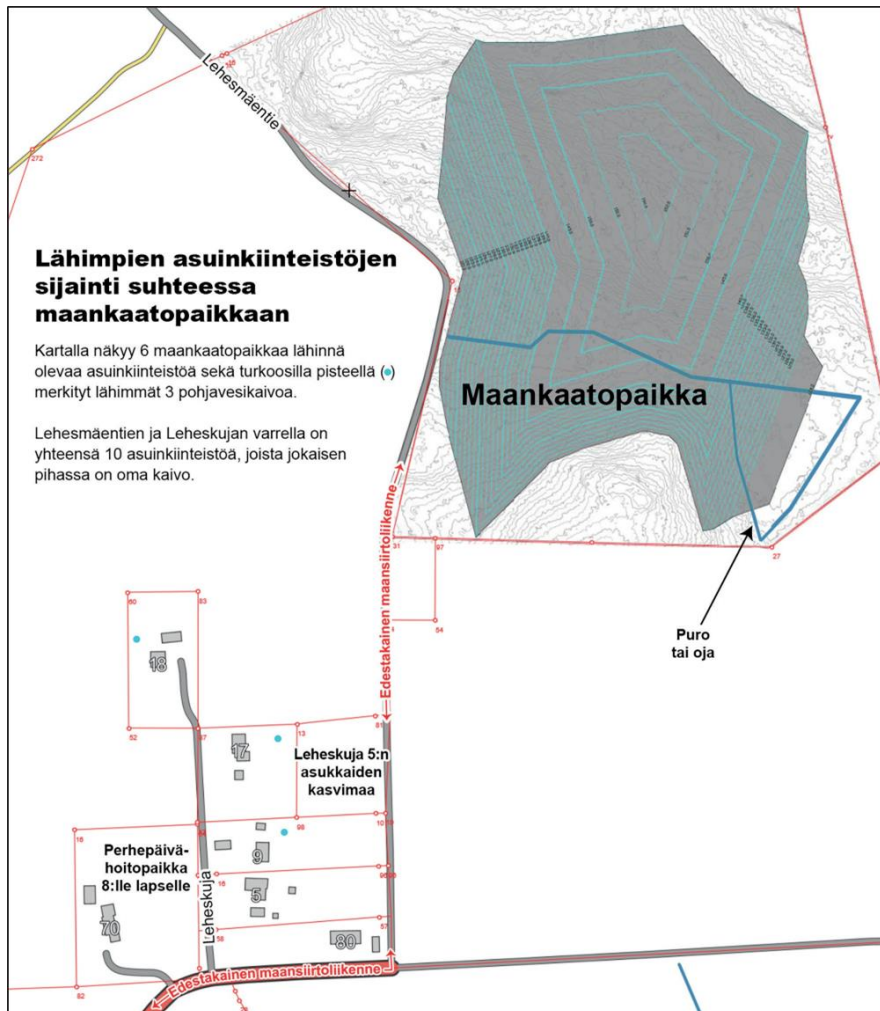
Maankaatopaikalle kuljetetaan usein maa-ainesta, jota ei ole tutkittu. Vallitsevan käytännön mukaan maankaatopaikalle tuotavaa maa-ainesta ei kontrolloida, ellei ole tiedossa, että maa-aines tulee teollisuuslaitoksen tai vastaavan alueen maalta.

Tällaisten ns. pilaantumattomien ylijäämämaiden maankaatopaikkojen vaikutuksia ympäristön pinta- ja pohjavesien laatuun on tutkittu mm. Maanlajitysalueiden vaikutukset vesiin sekä haittoja ehkäisevät kalataloudelliset kunnostukset -loppuraportissa (Kivimäki, Clerkaud ja Tolvanen, 2021). Raportin sivulla 123 todetaan, että ”Hygieeninen laatu oli heikentynyt erityisesti maankaatopaikan täyttökeroksiin asennetussa pohjaveden havaintoputkessa, jossa esiintyi E. coli-bakteereita lähes jokaisella näytteenotokerralla, niiden määrän ollessa 25–2000 mpn/100 ml. E. coli-bakteeri kuuluu lämpökeskustojen koliformisten bakteerien ryhmään, ja se ilmentää ulosteperäistä saastumista. Maankaatopaikalle läjitetyissä maa-aineksissa voi olla jäämiä mm. jätevesivuodoista”.

Ulosteperäisten löydösten lisäksi maankaatopaikoista kulkeutuu pinta- ja pohjavesiin mm. raskasmetalleja, arseenia, rautaa ja PAH-yhdisteitä, raportissa todetaan. ”Vaikka läjitettävät maa-ainekset olisivat pilaantumattomia, laadunvalvonnalla ns. puhtaiksi luokiteltuja, voi niistä kuitenkin liueta alueen taustapitoisuuksista poikkeavia alkuaineita ja yhdisteitä, jotka voivat karkearakeisessa maa-perässä kulkeutua pohjavesikerrokseen asti (Sabel 2010; Tielaitos 1999). Muualta tuodusta aineksesta voi uuttua mm. alumiinia, rautaa, arseenia, raskasmetalleja, kloridia, sulfaattia, typpiyhdisteitä ja orgaanisia yhdisteitä”, kerrotaan raportin sivulla 10.

Maankaatopaikka näin lähellä asuinaluetta aiheuttaa asukkaille merkittävän terveysriskin. Asuinalueellamme ei ole kunnallista vesihuoltoa, joten käyttö- ja juomavetemme tulevat pihalla sijaitsevista pohjavesikaivoista. Olisi vastuutonta sijoittaa maankaatopaikka vain 200 metrin päähän

pohjavesikaivoista ja olemassa olevasta asutuksesta. Tämä johtaisi juomaveden pilaantumiseen ja muihin ympäristöterveyteen liittyviin ongelmiin, kuten maaperän pilaantumiseen ja meluhaittoihin. Oheisesta kartasta (KUVA 1) voi havaita, että lähimmät asuinkiinteistöt ja kaivot sijaitsevat kaavailun maankaatopaikan välittömässä läheisyydessä.

KUVA 1. Lähimmät asuinkiinteistöt ja pohjavesikaivot sijaitsevat vain noin 200 metrin päässä kaavailusta maankaatopaikasta. (Kuvälähteet: karttapaikka.fi ja Ramboll Finland Oy:n maankaatopaikkaselvitys 2022)

Vaikka Jyväskylän kaupungin Ramboll Finland Oy:ltä tilaamassa maankaatopaikkaselvityksessä (Ramboll Finland Oy, 2022) sanotaan, ettei kyseinen alue ole pohjavesialuetta, on selvää, että maankaatopaikalta kulkeutuu silti haitta-aineita pohjavesiin. Kartalla (KUVA 1) näkyy maankaatopaikan kohdalla puro tai oja, minne sen vesi päättyy? Millainen vaikutus maanläjitysalueelta valuvalla vedellä on läheiseen Lehesjärveen, jonka tila on jo ennestään lähellä välttävän rajaa? Pilaantuneen pohjaveden lisäksi maankaatopaikan pintavedet virtaisivat pihaillemme, erityisesti keväisin. Kartassa näkyy myös alle 200 metrin päässä maankaatopaikasta sijaitseva, viljelyskäytössä oleva Leheskuja 5:n asukkaiden kasvima, joka niin ikään on suunnitellun maankaatopaikan valuma-alueella. Maanläjitystoiminnan pöly- ja meluhaitat ulottuvat laajalle alueelle maankaatopaikan ympäristöön. Pölyä ja meluhaittaa syntyy maansiirtokuljetusten sekä maa-ainesten käsittelyn yhteydessä. Pöly tuhoaa puuston, kasvillisuuden ja maaperän myös alueen ulkopuolella. Mikäli maa-aines

sisältää raskasmetalleja, se on sitäkin haitallisempaa lähiympäristölle ja ihmisille. Suunnitellun maankaatopaikan terveyshaitat lähitalojen asukkaille ovat ilmeiset.

Mikäli lähistön asukkaat sairastuisivat kaivoveden pilaantumisen tai muiden ympäristöhaittojen seurauksena, kaupungille voi langeta suuri korvausvastuu. Hovioikeus määräsi viime vuonna KOAS:n maksamaan yli kahden miljoonan korvaukset liukastumisesta (Keskisuomalainen, 29.11.2024) – tämä vain esimerkkinä siitä, että ihmisen terveys on kallisarvoinen myös oikeuden näkökulmasta. Leheskujalla ja Lehesmäentiellä on yhteensä kymmenen kotitaloutta, joiden asukkaiden terveyden menettäminen voi tulla kaupungille kalliiksi.

Olisi edesvastuutonta luoda asukkaille tietoisesti terveyshaittoja sijoittamalla maankaatopaikka asutun alueen välittömään läheisyyteen. Sitä ei pidä missään nimessä sijoittaa asutusten lähelle. Jyväskylän kaupungin alueelta löytyy sellaisiakin maa-alueita, missä ei ole lähimailla asuttu- ja asuntoja ja joilla maanläjitystoiminta ei aiheuta enää lisätuhoja. Ylijäämämaita voisi hyödyntää esimerkiksi kiviainesten ottoalueiden maisemointiin. Haluaisimme selvittää, onko kaupunki etsinyt määrätietoisesti alueita, joille maanläjitystoiminta soveltuisi luontevammin, myös yksityisiltä maanomistajilta?

2. Turvallisuus

Lehesmäentie toimii alueemme lasten koulutienä. Kyseessä on pitkä, valaisematon ja todella kapea hiekkatie, jonka rinnalla ei ole kevyen liikenteen väylää. Suunniteltu maankaatopaikka toisi Lehesmäentielle runsaasti raskasta liikennettä, mikä muodostaisi merkittävän turvallisuusriskin koululaisille ja muille kevyen liikenteen kulkijoille. Raskaan liikenteen tulo Lehesmäentielle voi johtaa vakaviin onnettomuuksiin ja vaarantaa lasten ja muiden jalankulkijoiden turvallisuuden.

Linnuntietä noin 300 metrin päässä suunnitellusta maankaatopaikasta (Lehesmäentie xx) sijaitsee 8-lapsinen luontopainotteinen perhepäivähoitopaikka, jonka lapset ulkoilevat Lehesmäentiellä ja retkeilevät sitä ympäröivissä metsissä. Perhepäivähoitopaikan sijainti näkyy kuvassa 1. Perhepäivähoitajat sekä hoitolasten vanhemmat ovat erittäin huolissaan maankaatopaikan vaikutuksesta lasten turvallisuuteen. Edestakainen raskas liikenne kulkisi aivan pihojemme edestä, joten pihoista poistuminen ja ulkoilu omalla asuinalueellamme muodostuisi hengenvaaralliseksi.

Lehesmäentien alkupäässä on ajoittain hyvin vilkas liikenne, sillä Matinmäentien ja Lehesmäentien risteyksessä on bussin päätepysäkki, jossa pysähtyy bussi arkisin työaikaan 5 kertaa tunnissa, eli keskimäärin 12 minuutin välein (KUVA 2). Jos risteykseen tulee raskasta liikennettä, bussista poistuvat sekä toisella puolen Matinmäentietä bussiin nousevat jalankulkijat ovat vaarassa jäädä alle. Lisäksi Lehesmäentie 10:ssä toimii 20 henkeä työllistävä puualan yritys, jonka työmatkaliikenne kuormittaa Lehesmäentien alkupäätä erityisesti arkaamuisin ja iltapäivisin. Yrityksen liiketoimintaan liittyy myös jonkin verran kuorma- ja pakettiautoliikennettä, joka niin ikään aiheuttaa tien alkupäähän liikennekuormitusta. Maankaatopaikan liikenteestä voi koitua haittaa puualan yrityksen liiketoiminnalle.

Raskaan liikenteen määrä lisääntyisi Lehesmäentien lisäksi erityisesti Matinmäentiellä, jonka varrella asuu lukuisia lapsiperheitä. Palokan itäpuolella (Matinmäentie, Ritopohjantie, Palokanorsi) on jo nyt runsaat liikennemäärät. Riippumatta siitä, mitä kautta kuorma-autot Lehesmäentielle ajaisivat, ne tulisivat ajamaan lapsiperhevaltaisten asuinalueiden läpi. Palokan itäpuoli on kauttaaltaan lapsiperheiden suosimaa aluetta, jossa on paljon kevyen liikenteen kulkijoita, koulu- ja työmatkalaisia sekä suojateitä.

KUVA 2. Lehesmäentien ja Matinmäentien risteys on ajoittain vilkasliikenteinen 5 kertaa tunnissa pysähtyvän bussin ja bussin kyytiin nousevien / bussista poistuvien jalankulkijoiden sekä työ- ja koulumatkaliikenteen vuoksi. (Kuvälähde: karttapaiikka.fi)

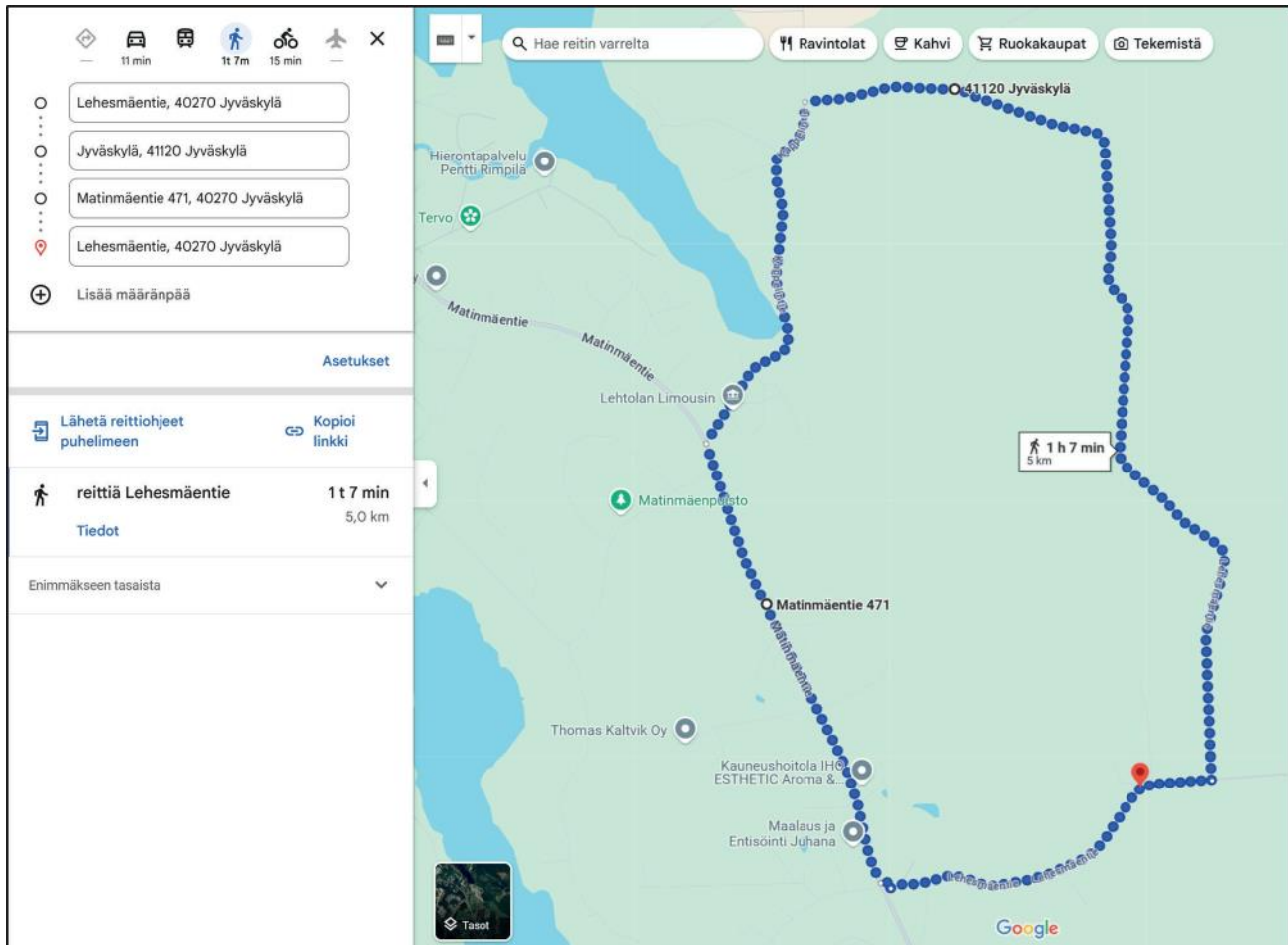
Lehesvuoren täyttömäärä olisi Ramboll Oy:n selvityksen mukaan 930.000 m³, eli se olisi Kivilammen jälkeen Jyväskylän seuraavaksi suurin maankaatopaikka. Jos yhteen kuorma-autoon mahtuu keskimäärin arviolta 16 m³ ylijäämämaata, niin 930.000 m³:n täyttömäärän täyttäminen tarkoittaa yli 58.000 edestakaista maansiirtokuljetusta. Puhumme siis kymmenien tuhansien edestakaisten maansiirtokuljetusten ajamisesta Matinmäentien ja Lehesmäentien läpi. Myös onnettomuusriskit ja liikennepäästöt lapsiperheiden suosimalla alueella tulisivat olemaan sen mukaiset.

3. Virkistysmahdollisuuksien kaventuminen

Lehesmäentie ja sitä ympäröivät metsät toimivat virkistysalueena lähialueiden asukkaille. Lehesmäentie on mm. Matinmäen, Perä-Palokan, Lehtoniemen, Puuppolan ja Jylhänperän asukkaiden ahkerassa virkistyskäytössä. Punavuoreen ja Lehesvuoreen saapuu ulkoilijoita myös kauempaa. Punavuori on patikoiden lisäksi kalliokiipeilijöiden suosiossa.

Lehesmäentie, Kappeliahontie ja Matinmäentie muodostavat viihtyisän ja luontoarvoiltaan rikkaan 5 kilometrin rengasreitin (kuva 3), joka on monen alueemme asukkaan päivittäinen ulkoilureitti, mukaan lukien koiranulkoiluttajat ja ratsukot. Se on myös alueen ainoa vastaava rengasreitti. Mikäli sen varrelle tulisi maankaatopaikka, lähialueiden asukkaiden virkistysmahdollisuudet kaventuisivat

merkittävästi. Moni on muuttanut alueelle juuri luonnonläheisyyden vuoksi, ja Matinmäen tontteja myytiin alueen virkistysarvoa mainostaen.

KUVA 3. Lehesmäentien, Kappeliahontien ja Matinmäentien 5 kilometriä pitkä ulkoilureitti on laajalti lähialueiden asukkaiden käytössä ja alueen ainoa virkistysreitti. (Kuvälähde: Google Maps)

Huomautamme, että Lehesmäen ja Matinmäen seudulla ei ole luontopolkuja, latureittejä tai muita vastaavia luontoreittejä, joten maankaatopaikan toteuttaminen tarvelisi alueen ainoan virkistysreitin. Matinmäki on uusi asuinalue, jonne uudisrakennetaan edelleen. Suunnitellun maankaatopaikan läheisyydessä on asuttu jo vuosikymmeniä. Maankaatopaikan toteuttaminen vaikuttaisi sekä uusien asukkaiden, että vuosikymmeniä alueella asuneiden asukasviihtyvyyteen heikentävästi ja vähentäisi alueen virkistysarvoa merkittävästi. Lehesmäentie 70:ssä toimiva luontopainotteinen perhepäivähoitopaikka ja lasten vanhemmat ovat niin ikään esittäneet aiheellisen huolensa 8 hoitolapsen ulkoilu- ja luontoretkimahdollisuuksien vaarantumisesta.

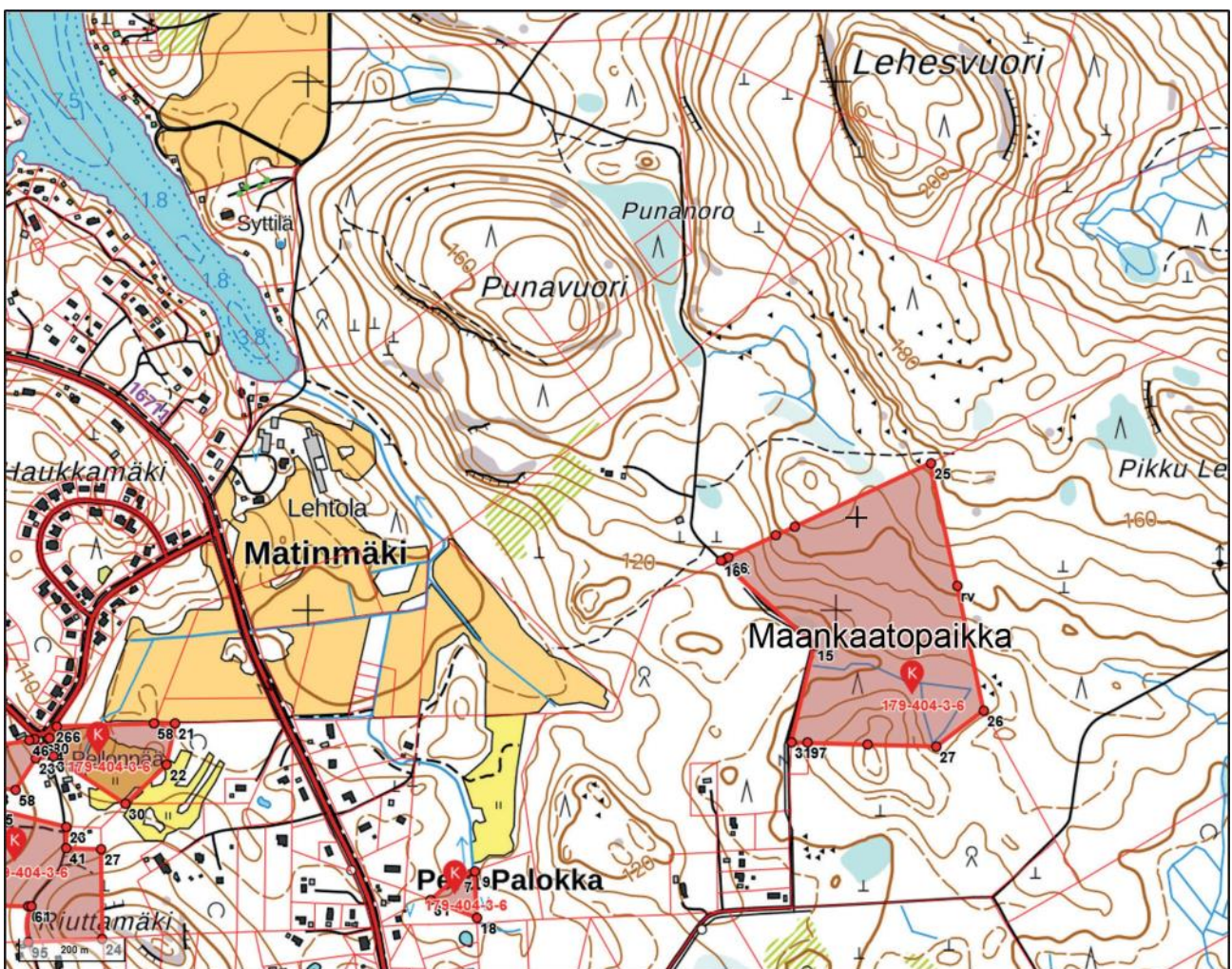
Mikäli kaupunki alkaa harjoittaa Lehesvuoressa maanlajitystoimintaa, se avaa mahdollisuuden vastaavaan toimintaan myös alueen yksityisille metsänomistajille heidän omilla maa-alueillaan. Kaupunki toimisi tällaisessa negatiivisessa kehityskulussa suunnannäyttäjänä rikkomalla yhtenäisen metsätaloustalouden osoitetun alueen, joka on jo vuosikymmeniä palvellut pohjoisen Jyväskylän asukkaita myös virkistysalueena.

4. Valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen tärveltyminen

Maankaatopaikan suunniteltu sijainti on vain noin 540 metrin päässä valtakunnallisesti merkittävästä Kuukanpään maisema-alueesta. Kuukanpään kulttuurimaisema, johon Punavuori ja Lehesvuori kuuluvat, on inventoitu valtakunnallisesti merkittäväksi maisema-alueeksi (VAMA2021).

Ramboll Finland Oy:n Jyväskylän kaupungille tekemän selvityksen mukaan maankaatopaikka olisi nähtävissä maisema-alueen reunalle Punavuorelta ja Lehesvuorelta (Ramboll Finland Oy, 2022).

Punavuoren-Lehesvuoren alue on vaikuttava luontokohde ja tärkeä retkeilyalue niin paikallisille asukkaille kuin muualta saapuville vierailijoille. Maankaatopaikan sijoittaminen näin lähelle valtakunnallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa tärvelisi alueen luonto- ja maisema-arvon peruuttamattomasti. Kyseessä ei ole mikään ns. joutomaa.

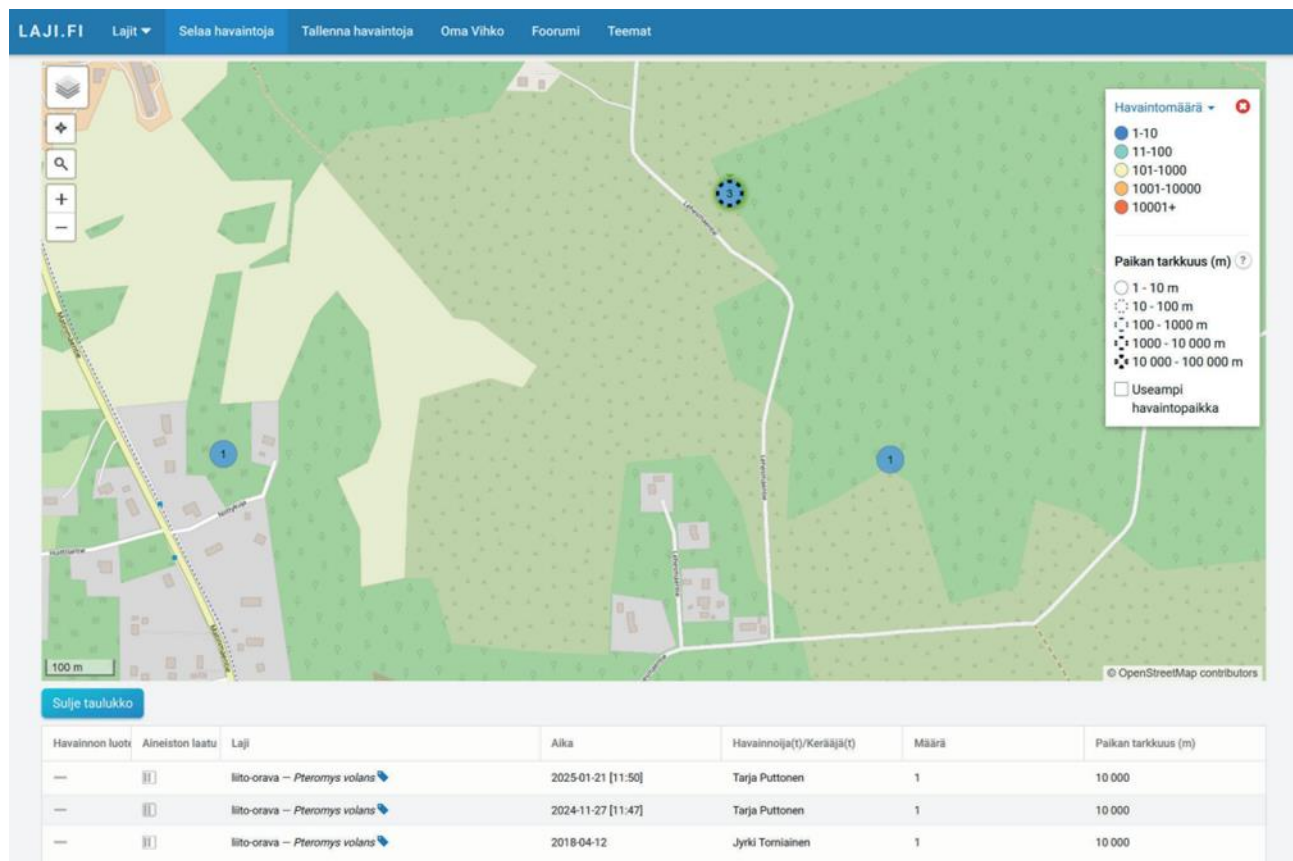

KUVA 4. Punavuoren ja Lehesvuoren sijainti suhteessa suunniteltuun maankaatopaikkaan. (Kuvälähde: karttapaikka.fi)

5. Uhanalaiset ja erityistä suojelua vaativat lajit sekä luonnon monimuotoisuus alueella vaarantuvat

Lehesvuoren alueella on monimuotoinen linnusto ja eläimistö, johon lukeutuvat muun muassa ilvekset, teeret, metsot, pyyt ja korpit. Lehesvuorella on tehty myös Luonnonvarakeskuksen

valtuuttaman suurpetoyhdyshenkilön vahvistamia karuhavaintoja, joista saa lisätietoa Lukelta. Ilves ja karhu lukeutuvat EU:n luontodirektiivin liitteen IV eläinlajeihin, jotka edellyttävät direktiivin 12 ja 13 artiklojen mukaisesti tiukkaa suojelua.

KUVA 5. Karkeistetut liito-oravahavainnot merkittynä Lehesvuoren alueelle. (Kuvälähde: laji.fi)

Alueella pitkään asuneiden yleisessä tiedossa on, että Lehesvuoren metsässä on liito-oravia. Oheiseen karttaan (KUVA 5) on merkitty kolme liito-oravahavaintoa suunnitellun maankaatopaikan kohdalle. Havaintojen sijaintitarkkuus tosin on 10 km, sillä uhanalaisten lajien sijaintitiedot ovat salassa pidettäviä. Mikäli havainnot liito-oravista Lehesvuorella voidaan vahvistaa, on selvää, että sinne ei voi perustaa maankaatopaikkaa.

ELY-keskuksen mukaan Punavuoren alueella pesii uhanalainen petolintulaji (laji salassa pidettävä), mikä rajoittaa hakkuita Punavuoren metsäpalstoilla. Pesimäalueella on jopa 1000 metrin suoja-alue, mikä tarkoittaa, että maankaatopaikan sijoittaminen tähän ympäristöön vaarantaisi linnun pesimisen ja olemassaolon alueella.

Eläinten lisäksi alueen luonto kärsisi ylijäämämaiden mukana leviävien vieraslajien myötä. Lehesvuorella ei ole esimerkiksi lehtokotiloita tai jättipalsamia. Maa-ainesten siirron myötä haitalliset vieraslajit leviäisivät alueen puhtaana säilyneeseen luontoon myös maankaatopaikan ulkopuolelle, mahdollisesti valtakunnallisesti arvokkaalle Kuukanpään maisema-alueelle saakka. Alkuperäiskasvisto joutuisi väistymään vieraslajien tieltä, mikä heikentäisi myös alueen monimuotoisen hyönteislajiston elinmahdollisuuksia.

Suunnitellun maankaatopaikan aiheuttamat melu-, liikenne- ja ympäristövaikutukset heikentäisivät merkittävästi alueen lajiston elinolosuhteita: eläimistö kärsisi, uhanalaiset ja erityistä suojelua

vaativat lajit vaarantuisivat ja luonnon monimuotoisuus heikkenisi myös kasviston ja hyönteisten osalta. Kaupungin 15,8 hehtaarin tontin hyödyntäminen metsäpalstana sen sijaan, että siihen rakennetaan 7,5 ha maankaatopaikka, palvelisi alueen luontoa ja myös Jyväskylän kaupungin asukkaita tulevaisuudessa puun myynnistä saatavilla voitoilla. Toivomme Jyväskylän kaupungin tekevän tässä asiassa vihreämmän valinnan.

6. Laki

Alueidenkäyttölaissa (39 §) on määritelty yleiskaavan sisältövaatimukset, jotka on yleiskaavaa laatiessa otettava huomioon. Jos maankaatopaikka sijoitettaisiin Lehesvuoreen, vähintään neljä yhdeksästä sisältövaatimuksesta jäisi noudattamatta:

- 5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
- 7) ympäristöhaittojen vähentäminen;
- 8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä
- 9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Alueiden käyttölain mukaan kaavoituksessa on otettava huomioon terveellisen ja turvallisen elinympäristön toteutuminen ja sitä on myös edistettävä. Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

Yhteenveto

Maankaatopaikan sijoittaminen näin lähelle asutusta on kestävä ratkaisu, jolla on vakavia terveydellisiä, turvallisuuteen liittyviä ja ympäristöllisiä haittavaikutuksia lähialueen asukkaille. Suurin huolenaiheemme on kaivovetemme ja maaperän pilaantuminen sekä lasten turvallisuuden vaarantuminen Lehesmäentiellä ja Matinmäentiellä. Virkistysalueena Lehesmäentie ja sitä ympäröivät metsät ovat arvokkaita laajemminkin kuin vain lähiseudun asukkaille. Valtakunnallisesti arvokkaaksi arvioitu luonto- ja kulttuuriympäristö tärveltyisi peruuttamattomasti maankaatopaikkahankkeen myötä. Lehesvuoreessa havaittujen uhanalaisten ja erityistä suojelua vaativien lajien pesintä ja olemassaolo vaarantuisi, ja luonnon monimuotoisuus heikkenisi. Toteutuessaan Lehesvuoren maankaatopaikka olisi Jyväskylän toiseksi suurin – täyttömäärältään 930.000 m³ ja pinta-alaltaan 7,5 hehtaaria. Myös sen ympäristöhaitat olisivat mittavat. Näiden seikkojen vuoksi vaadimme, että suunniteltu maankaatopaikka hylätään tai siirretään sijaintiin, jossa sen vaikutukset asukkaisiin, luontoon ja turvallisuuteen ovat merkittävästi vähäisemmät.

Asia on meille lähistön asukkaille erittäin vakava. Vaadimme, että mielipiteemme otetaan huomioon kaavoitusprosessissa ja että kaupunki arvioi suunnitellun maankaatopaikan vaikutukset kokonaisvaltaisesti sekä asukkaiden, ympäristön että turvallisuuden näkökulmasta.

Lähdeluettelo:

Kivimäki A., Clerkaud J. ja Tolvanen O., 2021. Maanlajitusalueiden vaikutukset vesiin sekä haittoja ehkäisevät kalataloudelliset kunnostukset.

Ramboll Finland Oy, 2022. Maanloppusijoitus- ja käsittelypaikkojen selvitys, Jyväskylän kaupunki.

Keskisuomalainen, 29.11.2024. Kahden miljoonan euron korvaustuomio liukastumisesta Jyväskylässä sai taloyhtiöt reagoimaan Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus. Keski-Suomen valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet VAMA 2021.

M. Nieminen ja A. Ahola (toim.), 2017. Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. Alueidenkäyttölaki. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990132#a132-1999>

4.4. Liikennettä koskevat mielipiteet

Mielipide 3

Ehkä tämä ei ole pelkän Jyväskylän yleiskaavan päätettävissä, mutta huomaan silti siellä jotain kommentteja laajemmista suunnitelmista (s. 38):

"Pääväyläasetuksen mukainen rautateiden pääväylä. Tasoristeykset poistetaan ja tarpeelliset kulkuyhteydet kootaan yli- ja alikulkuihin. Kohdekohtainen erityismääräys: Tampere-Jyväskylä rataosan henkilö- ja tavaraliikenteen palvelutasoa parannetaan muun muassa lisäämällä liikennepaikkoja ja kaksiraiteisia osuuksia."

Minun mielestäni siis voisi periaatteellisen päätöksen laittaa myös siitä, että Jyväskylän–Äänekosken välinen rata saataisiin henkilöjunaliikenteen käyttöön. Sellaista luin, että "Jyväskylä–Äänekoski väli on vuonna 2017 sähköistetty", joten eiköhän se ole enää verrattain pienestä kiinni että henkilöjunaliikenne olisi mahdollista.

Tuon sijasta teillä on siellä kaavassa varmastikin kalliita moottoriliikenneteiden kehittämishankkeita vaikka kuinka. Yleiskaavan esittelytilaisuudessa kuulin kuitenkin kommenttia siitäkin, että Rantaväylän kehityshanke varmaan kohtaa myös kritiikkiä kun halkoo kaupunkia ja muuttaa maisemaa. Useita kymmeniä miljoonia varmaan kulutatte tuohon autoliikenteeseen kannustavaan ajatukseen, kun vallan mainio rautatie menee jo jotakuinkin samaan suuntaan (kiertää kyllä Laukaan kautta, mutta sinnekin on paljon matkustajia). Ja roppakaupalla miljoonia menee vielä, kun keksitään parkkijärjestelyt niille kaikille autoille joiden määrän voisi odottaa lisääntyvän tuossa skenaariossa.

Okei, Äänekoski nyt on aika hajalleen asutettu ja moni menee sinne mökkeilemään, niin täysin tämä ei poistane moottoriajoneuvoteiden kehittämispaineita. Mutta jos edes jonkun noista hankkeista voisi hyllyttää. Ja kyllähän tuo rautatie jatkaa Ouluun päin, niin tässä olisi askel sinnekin helppoon liikehdintään junalla. Että ehdotan jotain mainintaa yleiskaavaan, että saatetaan Jyväskylän–Äänekosken välinen rata henkilöjunaliikenteen käyttöön. Kyllä uskoisi, että tälläkin asiakirjalla on jotain painoa siihen että näytetään siitä oltavan vakavissaan. Eiväthän varmaan jotkut noista tiehankkeistakaan ole täysin Jyväskylän käsissä ja silti ovat suunnitelmassa.

Kaavoittajan vastine:

Yleiskaavalla ei voida määritellä, käytetäänkö esimerkiksi Äänekosken ja Jyväskylän välistä rautayhteyttä henkilöliikenteelle tai millaista vuorotarjontaa rautatiellä tarjottaisiin. Jyväskylän yleiskaava ei myöskään luo rajoitteita tai estä merkinnöillään henkilöliikennettä tällä välillä. Jyväskylän kaupunkiseudun joukkoliikenteen toiminta-alueella ollaan käynnistämässä vuoden 2025 aikana kehittämisohjelman laadinta, jonka yhteydessä tarkastellaan tarkemmin myös henkilöjunaliikenteen mahdollisuuksia seudun joukkoliikenteessä.

Mielipide 4

Kiitos Jyväskylän yleiskaavan luonnoksen valmistelijoille ja sitä kuntalaisille esitelleille.

Esitän huomion koskien kestävän liikkumisen alueita ja tapoja. Luonnoksessa korostetaan kaupungin viihtyisyyden, ekologisuuden ja elinvoiman kannalta olennaista julkista liikennettä, jalankulkua ja pyörällä liikkumista. Tämä on varsin suotava kehityssuunta.

Toiveeni onkin, että kaupungin alueella tapahtuva fossiilivapaa liikenne, erityisesti kävely ja pyöräily, saavat niille sopivan infrastruktuurin. Nykyisellään Jyväskylässä kävelijät ja pyöräilijät on asetettu samalle kadulle. Nämä kaksi liikkumismuotoa ovat turvallisuus-, esteettisyys- ja käytännöllisyysarpeiltaan erilaisia; esimerkiksi lapset ja raskaat kuormapyörät eivät aina sovellu vain merkinnöillä toisistaan erotellulle kadulle. Esimerkkinä tästä voidaan pitää vilkkaasti liikennöityä Voionmaankatua, joka on pyöräliikenteen suunnittelun osalta heikosti toteutettu. Ajoneuvoliikenteelle on annettu runsaasti tilaa leveiden katujen muodossa, kun taas muilla kestävästi liikkuvat tyytyvät kapeisiin ja erottelemattomuudessaan turvattomiin jalkakäytäviin. Vain maali erottaa alueella liikkuvat jalankulkijat vilkkaasta pyöräliikenteestä (joka ei usein noudata käytännön syistä ajosuuntamerkintöjä).

Toivoisin siis selkeämmin eroteltuja katutiloja jalan ja pyörän liikkujille. Jos vilkkaasti liikennöidyllä alueella tilasta kiikastaa, niin autoväylien kavennus tuo katutilaan turvallisuutta ja viihtyisyyttä alentamalla melua ja autojen ajonopeuksia. Nämä ovat entistä tiiviimmin rakennetulla kaupunkialueella arvokkaita aineettomia tekijöitä.

Kaavoittajan vastine:

Jyväskylän yleiskaavaluonnoksen 2050 pyöräilyn pääreittien ja aluereittien kaavamääräyksissä on ohjattu jalankulku- ja polkupyöräliikenteen erottamista mielipiteen esittäjän toiveen mukaisesti. Pääreitin määräyksessä omille väylillä erottaminen koskee 45 minuutin saavutettavuusalueella Jyväskylän keskustasta ja Tikkakosken aluekeskusta. Aluereiteillä erottaminen koskee tiiviisti rakennettua liikenneympäristöä ja kävelypainotteisia alueita.

Pyöräilyn pääreittien tarkempi suunnittelu toteutetaan yleis- ja katusuunnitelmien avulla. Kulloinkin valittaviin ratkaisuihin vaikuttavat katu ympäristön laajuus, luonne ja suunnittelun eri tavoitteet.

Mielipide 186

Nähdäkseni kestävän liikkumisen tiivis taajama (A-1) liikkumismuotomääritelmän tulisi sisältää myös joukkoliikennettä täydentävät muut vähäfossiiliset liikkumistavat. Erityisesti kävely ja pyöräily.

Ehdotan siis seuraavaa: määritelmään lisätään pyöräily ja kävely. Aivan kuten on tehty (A-2) määritelmän kanssa.

Kaavoittajan vastine:

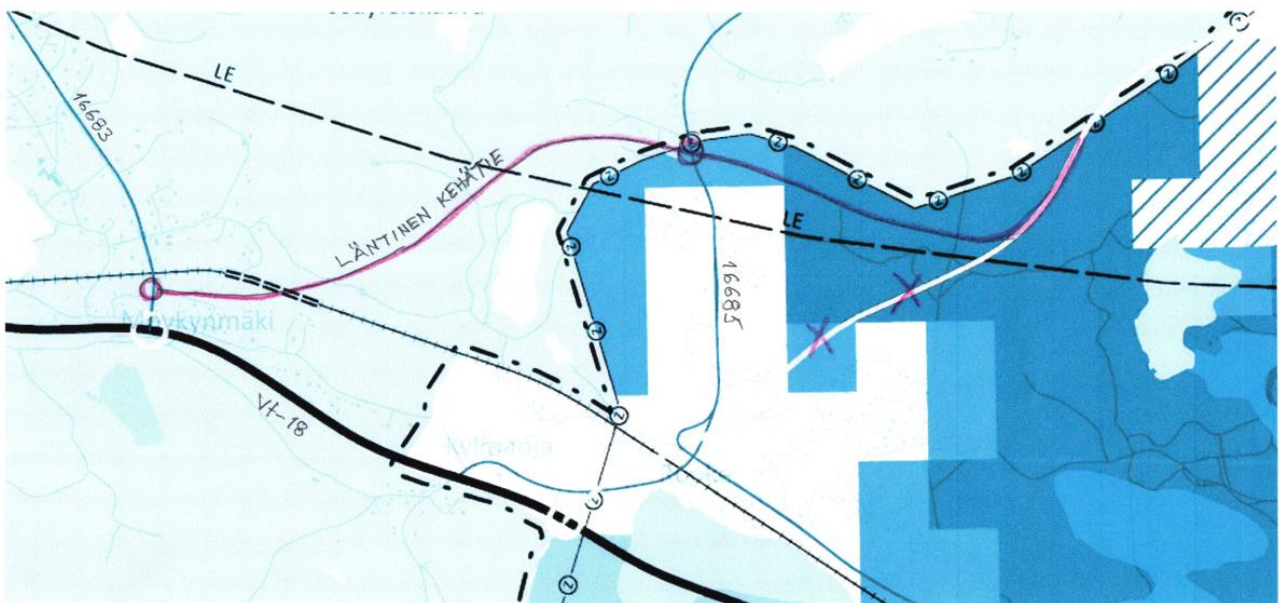
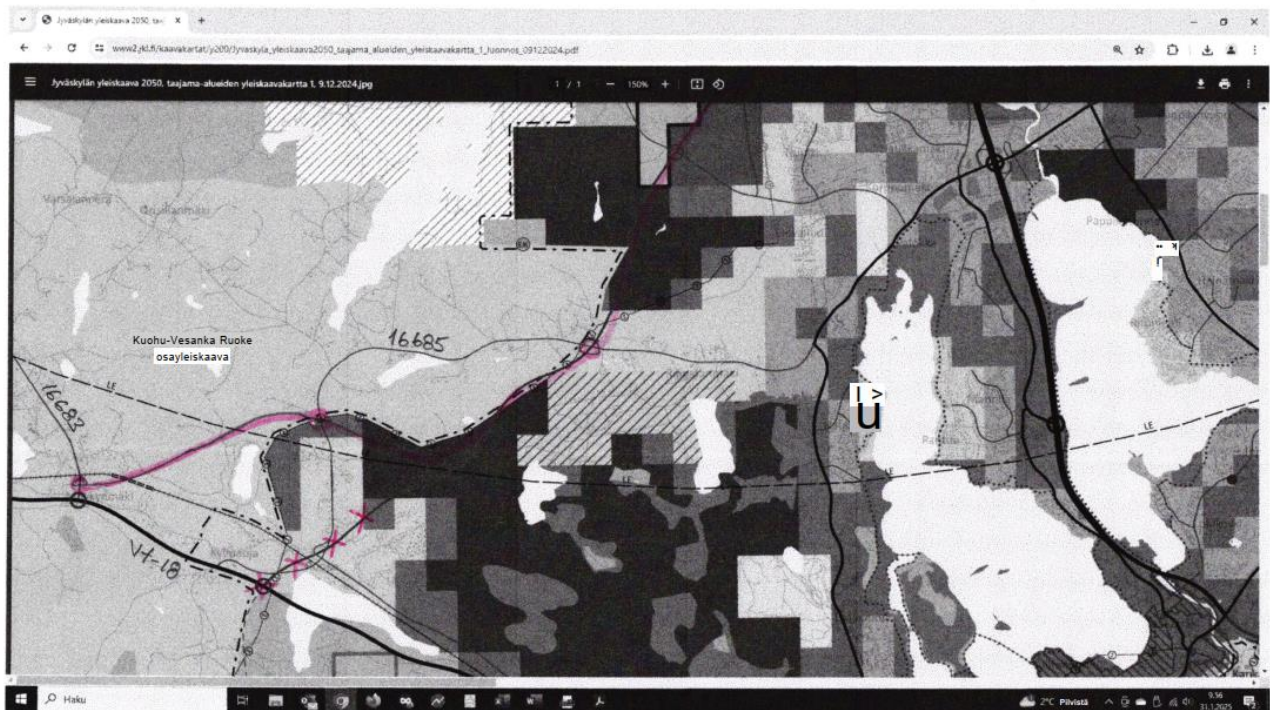
Kestävän liikkumisen tiiviin taajaman (A-1) kaavamääräystä täsmennetään jatkovalmistelun aikana mielipiteen perusteella.

Mielipide 23 (2 allekirjoittajaa)

Olemme tutustuneet yleiskaava 2050 -luonnokseen. Haluamme ehdottaa muutosta läntisen kehätien sijaintiin ja suunnitelmaan. Esitämme valtatie 8 ja läntisen kehätien liittymää siirrettäväksi länteen Vesangantien 16683 liittymään. Perustelemme muutosta seuraavasti:

- Ruokkeentien 16685 liikenne lisääntyy jatkuvasti ja erityisesti raskas liikenne suosii reittiä länneä Oulun suuntaan. Tien mitoitus ei vastaa nykyisen liikenteen tarpeita. Nopeusrajoitukset 40 km/h ja rautatien tasoristeys sekä vaarallinen valtatie-18 risteys eivät vastaa kasvavien liikennemäärien tarvetta.
- Lääntisen kehätien suunniteltu liittymä valtatieheni 8 sijaitsee Ruokepuolinen-järven pohjois-päässä. Paikka on huonoja rakennuskustannuksiltaan kohtuuttoman kallis. Monimutkaiset Ruokkeentien, Vesangantien ja Notkolantien järjestelyt ja korkean ratasillan pengerrykset ja silta pehmeälle perusmaalle ovat kalliita toteuttaa. Valtatie-18 ja Vesangantien 16683 liittymä on uusi ja liikenteellisesti toimiva ja turvallinen. Jos läntinen kehätie suunnitellaan alkavaksi tästä risteyksestä, ei tarvita uusia rampeja, rautatien ylikulkusiltaa penkereineen eikä muita tiejärjestelyjä paikallisliikenteelle.
- Lääntinen kehätie kulkee uudessa käytävässä metsä- ja peltoalueilla. Siellä ei ole vielä asutusta. Rautatienkin voi ylittää tunnelin kohdalta.
- Liikenteen melu ei vaadi melusuojausten rakentamista, kun liikenne kulkee asumattomalla alueella. Nykyisen kehätien suunniteltu reitti on lähellä vanhoja asutusalueita ja uutta Ruokkeen asemakaava-alueita. Näiden asukkaiden asumisrauhaa tuleva melu häiritsee.
- Uudelta läntisen kehätien rakennusalueelta on saatavissa materiaalia tien rakentamiseen. Tie voidaan suunnitella 80 km/h ohjenopeudelle.
- Liikenneturvallisuus paranee koko vanhan Ruokkeentie 16685 varrella.

Karttaliitteet tien uudesta sijainnista:

Kaavoittajan vastine:

Yleiskaavaluonnoksessa esitetty nk. Läntisen kehätien sijainti on osoitettu maakuntakaavaan ja Keski-Suomen ELY-keskuksen vuonna 2024 valmistuneeseen toimenpideselvitykseen perustuen. Mielipiteessä esitetty linjausvaihtoehtoa ei voida tällä perusteella tarkemmin tutkia tai esittää Jyväskylän yleiskaavassa.

Mielipide 48

Muutin Sulkuun vuonna 2001. Aloin kulkea työmatkani Vaajakoskelle Väärämäen yli polkuja pitkin. Polut olivat toisin paikoin niin kapeat, että pienillä oksasaksilla leikkasin mustikanvarpuja ja puiden oksia, etten kastelisi kenkiäni ja vaatteitani sadepäivänä. Metsä oli synkkä ja kaunis. Nautin siitä puolen vuoden ajan. Keräsin mustikat ja puolukat.

Jäin eläkkeelle vuonna 2013. Heti samana vuonna isot hakkuut alkoivat metsässäni. Niitä on jatkunut ja metsäautotie on tehty. En enää tunne metsää samaksi.

Nyt on leveät polut kulkea kesät ja talvet – KIITOS maastopyöräilijät!

Metsä hoitaa terveyttämme! Meidän pitäisi hoitaa terveyttämme ja liikkuu, Jyväskylä tituleeraa itseään maamme liikuntapääkaupungiksi. Missä liikumme jos kotiemme läheltä viedään mahdollisuus päästä metsään nauttimaan luonnon ilmaisista hyvinvointivaikutuksista? Emme missään! Väärämäki on tärkeä paikka ja osa suurta lähivirkistysaluetta kaupungissamme. Sitä ei saa pilkkoa Koillisväylä-kehätien vuoksi.

On löydettävä muita ratkaisuja.

Kaavoittajan vastine:

Uusia kehäteitä ja nk. koillista kehätietä (Palokka-Laukaantie-Sulunperä) koskeva kaavoittajan vastine on annettu kohdassa 2.

Mielipide 50

Yleiskaavakarttaan on merkitty "kehätie" Vaajakoski - Palokka. Oman näkemykseni mukaan tätä tietä ei tulisi perustaa.

Perustelut: Tie rikkoo suuria yhtenäisiä metsäalueita, jotka ovat kaupunkilaisten käytössä eri tavoin. Lähinnä käyttö on erilaista liikunta- ja virkistyskäyttöä, mutta myös marjastus ja sienestys ovat osittain myös virkistys- ja samalla hyötykäyttöä. Yhtenäiset metsävyöhykkeet ovat myös tärkeitä ei vaan ihmisille, mutta myös kasveille ja eläimille. Yhtenäiset metsäalueet ovat myös tärkeä itseisarvo, joka tarkoittaa samalla luonnon suojelua ja säilyttämistä.

Toteutuessaan kehätie toisi jatkossa lisää rakentamista aluksi tien varsille ja sitten vuosikymmenten kuluessa kehätieltä lähteviä uusia teitä/katuja uusille alueille. Näin vähitellen nämä yhtenäiset metsäalueet menetettäisiin yhteiskunta- ja asuinrakentamiselle. Tämä ei ole järkevää kehitystä, vaan nykyisin pitäisi nimenomaan etsiä luontoa säilyttäviä ratkaisuja. Liikenteen suunnittelu tulee tehdä hyödyntäen nykyisiä kulkuväyliä ja parantaen niitä, panostaen joukkoliikenteeseen, kävely- ja pyöräteihin. Autoliikenteen solmukohtiin tulee heti kiinnittää huomiota ja etsiä niihin kestäviä ratkaisuja. Ratkaisut löytyvät usein kysymällä paikallisilta asukkailta.

Useita ruuhkaantuvia risteyksiä voitaisiin helposti sujuvoittaa esim. kiertoliittymillä. Esimerkkinä Ruokkeentie Palokasta Laajavuorentien risteykseen. Kiertoliittymä Saarenmaantien risteykseen, sekä Savulahdenkadun ja Virvelikadun risteykseen. Erikoista on, että uusia asuinalueita perustettaessa toteutetaan liittymäristeykset vanhanaikaisella tavalla, vaikka tiedossa on ruuhkautuvat risteykset ainakin tiettyinä huippuajoina. Vaihtoehtona on parempi suunnittelu ja sujuvampi liikennöinti. Kustannukset perustamisvaiheessa lienevät samansuuruiset.

Kiitän mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen. Eri juttu on se, onko mielipiteelläni mitään merkitystä päätösten kannalta.

Kaavoittajan vastine:

Uusia kehäteitä ja nk. koillista kehätietä (Palokka-Laukaantie-Sulunperä) koskeva kaavoittajan vastine on annettu kohdassa 2.

Ruokkeentien liikenteellistä toimivuutta parannetaan lähivuosina rakennettavan Palokan kohdan hankkeessa. Hankkeessa rakennetaan liikenneympyrät Savulahden ja Saarenmaantien liittymiin.

Mielipide 197

Solmimme asuntokaupat Ruokkeen omakotitaloalueelta 1/2025 ja näin tulevana asukkaana haluan-kin kommentoida yleiskaava-alueen suunnitellun uuden Palokkaan johtavan seututien osalta. Tämä sijaitsee suunnitelmissa selvästi lähempänä omakotitaloaluetta kuin nykyinen Ruokkeen tie. Toivon, että tässä huomioidaan mahdolliset meluvaikutukset mahdollisimman hyvin. Nykyisin meidän tulevalle tontille ei kuulu minkäänlaista liikenteen huminaa tai melua Keuruun tieltä eikä

myöskään nykyiseltä Ruokkeen tieltä. Toivoisin, että näin olisi myös tulevaisuudessa, koska tämä oli yksi ostokriteeri uudessa talokaupassamme ja uskoisin, että näin on monella muullakin alueella asuvalla. Pelkona on tietenkin, että etenkin raskaanliikenteen ajot lisääntyvät tuon uuden tien myötä. Toiseksi tuo uusi tie on vedetty luonnokseen viheralueiden läpi, mikä ihmetyttää. Eikö nykyistä tietä olisi vain mahdollista kunnostaa parempaan kuntoon ilman, että tarvitsee uutta tietä rakentaa? Mitä vanhalle tielle tässä tilanteessa tapahtuisi? Näin maalaisjärjellä tämä vanhan kunnostaminen vaikuttaisi myös edullisemmalle ratkaisulle kuin täysin uuden tiepohjan tekeminen ja samalla säästettäisiin luontoa eikä myöskään tuota mahdollista meluvaikutusta asukkaille tulisi. Positiivisena turvallisuuden kannalta näen uuden eritasoliittymän rakentamisen ja tästä iso plussa.

Kaavoittajan vastine:

Yleiskaavaluonnoksessa esitetty nk. Läntisen kehätien sijainti on osoitettu maakuntakaavaan ja Keski-Suomen ELY-keskuksen vuonna 2024 valmistuneeseen toimenpideselvitykseen perustuen. Kehätie on esitetty myös aiemmassa Jyväskylän kaupungin yleiskaavassa.

Tien tarkemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon nykyiset asuinkiinteistöt ja niiden melun torjunta.

Yleiskaavamerkintä mahdollistaa tien yksityiskohtaisemman suunnittelun. Tällä hetkellä ei ole kuitenkaan mitään tietoa tai ennustetta, milloin tien suunnittelu tai rakentaminen etenisi.

Mielipide 211

Yleiskaavaluonnoksessa suunniteltu uusi seututie Ruokkeelta Palokan suuntaan herättää huolta mahdollisen lisääntyvän meluhaitan osalta. Tie kulkee lähempää Ruokkeen omakotitaloaluetta kuin olemassa oleva tie ja huolena on, että siitä aiheutuu melua omakotitaloalueelle. Tällä hetkellä tien ääniä ei juurikaan kotimme pihaan kuulu ja toivon, että tilanne näin jatkuu, sillä se oli tärkeä asia kotia ostettaessa. Lisäksi tien kulku viheralueen läpi mietityttää.

Kaavoittajan vastine:

Uusia kehäteitä ja nk. läntistä kehätietä (Ruoke-Lintukangas) koskeva kaavoittajan vastine on annettu kohdassa 2.

Tien tarkemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon nykyiset asuinkiinteistöt ja niiden melun torjunta.

Yleiskaavamerkintä mahdollistaa tien yksityiskohtaisemman suunnittelun. Tällä hetkellä ei ole kuitenkaan mitään tietoa tai ennustetta, milloin tien suunnittelu tai rakentaminen etenisi.

Mielipide 56

Haluan saattaa Jyväskylän yleiskaavan 2050 luonnokseen mielipiteeni liittyen Säynätsalon saavutettavuuteen.

Säynätsalon saavutettavuus sekä Muuramen- ja etenkin Jyväskylän suunnasta on huonontunut tieyhteyksien hidastumisen takia viimeisten 20 v vuoden aikana merkittävästi. Säynätsalon asukkaiden palvelut ovat myös huonontuneet koko ajan, lisäten kulkemisen tarvetta. Nopeusrajoitusten

kiristyessä, kaistoja kaventamalla ja hidasteita lisäämällä liikkuminen Säynätsalon ja muiden kasvu/palvelukeskusten välissä on tehty käytännössä erittäin hitaaksi haitaten asukkaiden arkea sekä alueen kiinnostavuutta yrityksille ja palveluille.

Yleiskaavassa 2050 ei ole otettu huomioon liikenneyhteyksien parantamisen tarvetta Säynätsaloon ja tämä on mielestäni selkeä puute kaavassa.

Kaavoittajan vastine:

Jyväskylän ja Säynätsalon välinen liikenne perustuu kahteen maantie- ja katu-yhteyteen joko Muuramen tai Kinkomaan kautta. Maankäytön ja liikenteen lisääntyminen ja liikenneturvallisuuden huomioiminen ajonopeuksissa ovat vaikuttaneet ajoneuvoliikenteen ajalliseen saavutettavuuteen.

Voimassa olevassa Jyväskylän kaupungin yleiskaavassa Raudanlahdelta on osoitettu suora yhteys Muuramen taajaman pohjoispuolelle valtatielle 9. Tämä pääosin Muuramen kunnan alueella sijaitseva tieyhteys on poistettu Jyväskylän yleiskaavaluonnoksesta 2050 Raudanlahden alueen maankäytön vähenemisen sekä vaikeista maastoista tiedossa olevien korkeiden kustannusten vuoksi. Tien varteen ei sijoittuisi maankäyttöä myöskään Muuramen puolella.

Mielipide 67

Uusi tie Säynätsalosta
Jyväskylään 80 km/h

Kaavoittajan vastine:

Jyväskylän ja Säynätsalon välinen liikenne perustuu kahteen maantie- ja katuyhteyteen joko Muuramen tai Kinkomaan kautta. Maankäytön ja liikenteen lisääntyminen ja liikenneturvallisuuden huomioiminen ajonopeuksissa ovat vaikuttaneet ajoneuvoliikenteen ajalliseen saavutettavuuteen.

Voimassa olevassa Jyväskylän kaupungin yleiskaavassa Raudanlahdelta on osoitettu suora yhteys Muuramen taajaman pohjoispuolelle valtatielle 9. Tämä pääosin Muuramen kunnan alueella sijaitseva tieyhteys on poistettu Jyväskylän yleiskaavaluonnoksesta 2050 Raudanlahden alueen maankäytön vähenemisen sekä vaikeista maastoista tiedossa olevien korkeiden kustannusten vuoksi. Tien varteen ei sijoittuisi maankäyttöä myöskään Muuramen puolella.

Mielipide 126

Vastustan Jyväskylän yleiskaavaluonnoksessa 2050 esiteltäviä uusia seututeitä Sulunperä-Palokka ja Muurame-Ruoke.

Perusteluni:

Seututie Sulunperä-Palokka pilaisi Jyväskylän, Suomen liikuntapääkaupungin, suurimman keskustan lähellä olevan liikuntapaikan eli yhtenäisen metsäalueen jakamalla sen kahtia ja tuomalla liikennemelua alueelle, jolla voi vielä toistaiseksi käydä virkistäytymässä melko hiljaisessa ympäristössä.

Alue on rakennettuihin liikuntapaikkoihin verrattuna edullinen ylläpidettävä, mutta haluaako Jyväskylä muuttua imagoltaan liikuntapääkaupungista liikennepääkaupungiksi, jossa yksityis- ja ammatti-autoilu on kätevää mutta luonnossa liikkumista hankaloitetaan?

Lisäksi uuden seututien varrelle harmaalla värillä merkitty uusi teollisuusalue pienentäisi myös kooltaan tätä Suomen liikuntapääkaupungin suurta liikuntapaikkaa. Teollisuustoiminta toisi virkistysalueelle melua itsessään sekä lisääntyneen liikennemelun vuoksi. Kaavamerkinnän kuvauksessa mainittu "Paikallisten viheryhteyksien jatkuminen" ei ole myöskään toteutunut riittävästi aiemmilla teollisuusalueilla, joten se tuskin toteutuisi täälläkään.

Yhtenäinen metsäalue on olennainen osa sitä puoliksi ympäröivien asuinalueiden vetovoimaa. Suurimmat asuinalueista ovat Huhtasuo, Kangasvuori, Halssila, Jyskä ja Vaajakoski. Kaikista näistä pääsee kulkemaan lihasvoimin metsien kautta toisiinsa joutumatta ylittämään tai alittamaan matkan varrella autoteitä. Kaupungin väkiluvun ennustetaan kasvavan, mutta mikä kasvun takaa, jos näin merkittäviä vetovoimatekijöitä heikennetään? Luonnonläheisyyden vuoksi alueille muuttaneet asukkaat tai niille muuttamista harkitsevat ihmiset voivat päättää muuttaa kehyskuntiin, joissa metsäalueita ei pirstota teillä pieniin osiin, ja maksavat jatkossa kuntaveronsa niihin. Silloin uudet seututiet toki helpottavat kulkua kehyskunnista työpaikoille Jyväskylään, tulevaan Suomen liikennepääkaupunkiin.

Alue on arvokas myös kauempaa kulkeville. Se on saavutettavissa niin Linkillä kuin yksityisautoilla (esim. Hiihtomaa).

Kaupunkien välisessä vertailussa voi kiinnittää huomiota esimerkiksi Tampereen Kauppiin. Ymmärretäänkö Tampereella paremmin yhtenäisen metsäalueen merkitys liikunnalle ja ihmisten hyvinvoinnille kuin Jyväskylässä, Suomen liikuntapääkaupungissa?

Muurame-Ruoke:

"Ohjeellinen seututie" kulkisi Sallaajärven aarnialueen vierestä. Yksi alueen vahvuuksista on hiljaisuus: pääasiassa vain luonnon äänet kuuluvat. Seututien tuoma liikenne alueella tuhoaisi tämän arvon pysyvästi. Tie kulkisi myös kaupungin suojelualueeksi luokitteleman metsäkuvion läpi. Suojelualueita ei tule vähentää vaan lisätä, erityisesti Sallaajärven kaltaisten merkittävien luonnonsuojelualueiden läheisyydessä.

Kaavoittajan vastine:

Uusia kehäteitä ja nk. läntistä kehätietä (Ruoke-Lintukangas) koskeva kaavoittajan vastine on annettu kohdassa 2.

Muurame-Ruoke ohjeellisen seututien merkintä perustuu maakuntakaavan vastaavaan merkin-tään. Kuten mielipiteessä on kuvattu, on tieyhteydellä olisi vaikutuksia virkistyskäyttöön. Tien suunnittelu edellyttäisi myös nykyisten suojelualueiden ottamisen huomioon. Muurame-Ruoke välin ohjeellisen seututien kaavamerkintää ja -määräystä sekä tarpeellisuutta tulisi tarkastella osana maakuntakaavan uudistamista.

Mielipide 130

Jyväskylän kaupungissa sijaitsee arvokas luontoalue, jota reunustavat Vaajakosken, Jyskän, Hals-silan, Tuohimutkan, Kangasvuoren ja Huhtasuon asuinalueet. Luontoalueella on kesäisiä polkuja ja talven hiihtolatuja, jotka ovat runsaassa käytössä ja monille kaupunkilaisille helposti saavutettavissa. Lähellä sijaitseva luontoalue parantaa monella tavalla kaupunkilaisten elämänlaatua. Se lisää sekä henkistä että fyysistä hyvinvointia ja tarjoaa myös nuoremmille kaupunkilaisille mahdollisuuden tutustua luontoon lähellä kotia ja koulua.

Jyväskylän yleiskaavan 2050 suunnitelmaan sisältyy yhdystien (Koilliskehä) rakentaminen Vaaja-kosken ja Palokan välille. Yhdystien varrelle tulisi ajan myötä syntymään asunto- ja yritysalueita, vaikka niitä karttaesityksiin ei olekaan piirretty. Suunniteltu tie halkaisisi ja pirstoisi arvokkaan luon-toalueen ja huonontaisi olennaisesti luonnossa liikkumisen mahdollisuuksia.

Esitämme, että Vaajakosken ja Palokan välille suunniteltu tieyhteys poistetaan yleiskaava 2050:stä. Sen sijaan esitetään, että luontoaluetta suojellaan ja sen monipuolisia käyttömahdollisuuksia luon-toretkeilyn ja kuntoliikunnan kohteena tuetaan.

Kaavoittajan vastine:

Uusia kehäteitä ja nk. koillista kehätietä (Palokka-Laukaantie-Sulunperä) koskeva kaavoittajan vastine on annettu kohdassa 2.

Mielipide 136

Jyväskylän yleiskaava 2050 sisältää suunnitelmat Vihtiälän oikoreitille (Leppäveden maantieltä tie Tiituspohjan nykyiselle risteysalueelle), sekä myös suunnitelmissa olevat laajat kehityshankkeet Seppälän alueen silta-alueille. Seppälän alueen sillat ovat tällä hetkellä yksi Jyväskylän autoliiken-teen pahimpia ns. pullonkauloja, ja tähän vastaamaan "Jyväskylän yleiskaava 2050".ssa on suunni-teltu edellä mainittu Vihtiälän oikoreitti ja myös Koilliskehä.

Ehdotan kuitenkin että ”Jyväskylän yleiskaava 2050” poistetaan suunnitelma Koilliskehästä.

Nykytilannetta tarkastellessa voitaisiin toki ajatella Koilliskehän poistavan osan liikenneongelmista Seppälän ja Seppälänkankaan alueella, se kun ohjaisi osan henkilö- ja raskaan kaluston ajoneuvoista uudelle reitille. Kun kuitenkin tarkastellaan suunniteltua kaavaa kokonaisuutena, Koilliskehän Vaajakosken puolen osuus on päällekkäinen suunnitelma Vihtiälän oikoreitin ja Seppälän siltojen korjauksen/uusien liikennesuunnitelmien kanssa. Vihtiälän oikoreitti ohjaa etenkin raskaan liikenteen kohti Seppälänkankaan teollisuusaluetta, ohittaen Seppälän alueen, ja siltojen uudistus sujuvoittaa rantaväylän liikennettä. Näin ollen Koilliskehä on ajoneuvoliikenteelle tarpeeton, ja näin ollen turha investointi.

Yhteys Vaajakoskelta Seppälänkankaalle, ja edelleen Seppälänkankaalta Palokkaan olisi kuitenkin tarpeen. Mutta ei ajoneuvoliikenteelle, vaan kevyelle liikenteelle.

Jyväskylä on vahvasti brändännyt itseään liikuntakaupungiksi, ja esimerkiksi sähköavusteisten kevyt ajoneuvojen käyttö lisääntyy koko ajan. Tästä syystä ehdotan, että Koilliskehä korvataan kävelijöille ja kevyelle liikenteelle tarkoitetuilla väylillä (liikenneturvallisuuden vuoksi erikseen kevyeen liikenteen väylä, ja rinnalle kävelijöiden väylä), joka kulkisi Vaajakosken päässä Sulunperältä suoraan Sulun asutusalueen kevyen liikenteen väylälle. Tämä mahdollistaisi monille siirtymisen työmatka-autoilusta esimerkiksi sähköpyöräilyyn, ja tämä osaltaan keventäisi Seppälän/Seppälänkankaan ja myös Palokan teiden ruuhkaisuutta. Ehdotus olisi myös uuden kaavan yleistavoitteiden mukainen vastaten tavoitteisiin ”Vihreä ja sininen ympäristö” (vapaa-aika ja virkistys, luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, hyvinvoinnin edistäminen), ja ”Fiksu ja kestävä liikkuminen” (kävely ja pyöräily).

Kaavoittajan vastine:

Uusia kehäteitä ja nk. koillista kehätietä (Palokka-Laukaantie-Sulunperä) koskeva kaavoittajan vastine on annettu kohdassa 2.

Mielipide 148

Koillisväylähanke/ Palokka-Vaajakoski väylä raskaan liikenteen ohitusväylä

Alueemme luontoarvot ovat ylivoimainen syy asumiselle täällä Sulun, Kaakkolammen ympäristössä. Miksi koillisväylä on suunniteltu näin lähelle asuinalueitamme?

Eikö hankkeen voisi toteuttaa kauempaa Vaajakoskelta olemassa olevia tiehankkeita jatkaen ja jopa yhteistyössä (yhteisrahoituksella) ympäristökuntien kanssa? Ohikulkuliikenteen tuoma hyöty kulkee osittain Jyväskylän ohi, joten miksipä ei esim. Laukaa voisi osallistua tiekustannuksiin? Hankehan on äärettömän kallis 35 miljoonaa. Miten Jyväskylä tämän rahapulassa kustantaa kun ilmanvaihdot jopa kouluissa ovat olleet kiinni yöaikaan sähkölaskusyistä, mikä on täysin käsittämätöntä vrt. Ilmanvaihtokoneiden käyttöohjeet.

Kaupungissa pitää priorisoida asioiden tärkeysjärjestyksiä. Ihmiset, nuorten terveys!., ulkoilu- ja virkistysalueet ja luonto ensin. Ilmastomuutos on jo!

Mielestäni hanke on kostealle maapohjalle tehdessä ylikallis. Kustannusarvio tulee ylittymään moninkertaisesti kun joudutaan tekemään siltoja, louhimaan kalliota vaikeassa maastossa lopputuloksella että nykyisellä sijainnilla uusien omakotitaloalueiden välittömässä läheisyydessä on asuntojen hinnan lasku on todennäköinen. Onko kaupunki avoimesti kertonut tästä ohitustiestä tontteja

myydessään ja tulevasta yöllisestä meluhaitasta? Onko mahdolliset oikeudenkäynnit arvonalennuksista huomioitu hankkeessa? Kertomatta jättäminen ostotilanteessa on petos.

Pahoittelut asian suoraan sanomisesta, mutta ei ole oikein romahduttaa kiinteistöjen arvoja näin.

Asmalammen liittymässä moottoritielle on tasoristeyksessä suunnitelmassa erittäin vaarallinen kohta, jossa omakotiasujien lasten ja raskasliikenteen kohdatessa syntyy oletettavasti vaaratilanteita ellei siihenkin saada eritasoristeystä. Hinta tielle on kallis!

Miksei ohitusliikenne tosiaan voi kulkea kauempaa Vaajakosken takaa sen sijaan että nyt tullaan halkomaan asuinalueita ja sen korvaamatonta luonnonrauhaa?

Miten tähän asettuu EU:n määräys Suomelle saattaa kosteikot luonnontilaan? Tuleva tiehanke kulki nyt useamman kosteikon kautta, mikä nostaa tekohintaa ja ohittaa alueen asukkaiden edun.

Kaavoittajan vastine:

Uusia kehäteitä ja nk. koillista kehätietä (Palokka-Laukaantie-Sulunperä) koskeva kaavoittajan vastine on annettu kohdassa 2.

Mielipide 152 (7 allekirjoittajaa)

Olemme syvästi huolissamme uudessa Jyväskylän yleiskaavassa olevasta suunnitelmasta laajentaa suurimittaisesti Seppälänkankaan teollisuusaluetta sitä ympäröiviin metsäalueisiin sekä rakentaa uusi merkittävä liikenneväylä Sulunperästä Palokkaan -välille. Ymmärtääksemme toteutuessaan suunnitelma aiheuttaa sen, että metsäalueet laajalta alueelta tuhoetaan tien ja teollisuusalueen alle. Vähintäänkin suunnitelma aiheuttaa merkittävää pirstoutumista metsäalueille, millä on merkittävä heikentävä vaikutus luonnon monimuotoisuudelle ja virkistyskäytölle.

Huhtasuo-Halssila-Vaajakoski välille sijoittuvat "kaupungin keuhkot", suuri metsäalue luonto- ja virkistysarvoineen tulisi halkaistua kahtia kehätiellä. Myöhemmin todennäköisesti kehätien varteen rakennettava teollisuus tms. -alueet tulevat pienentämään yhtenäistä metsäaluetta edelleen. Meille tuo metsäalue on ollut merkittävä virkistysalue. Luonnoneläinten näkökulmasta pienenevä alue aiheuttaa suuria ongelmia.

Asumme perheimme Heinälammella, ja kehätie ymmärtääksemme jatkuisi Seppälänkankaalta kohti Palokkaa Heinälammen takametsien läpi. Iso liikenneväylä lisää melua ja rauhattomuutta, ja mikä pahinta, vie jälleen alaa metsäluonnolta. Kaavassa on ilmeisesti hahmoteltu teollisuusalueiden levittäytymistä koko lailla Seppälänkankaalta länteen päin nykyisen Heinämäentien pohjoispuolen metsiin ja edelleen kohti Tyypälänjärveä ja nykyistä Heinämäen teollisuusaluetta ja Palokkaa. Metsää saatetaan tuhota myös Touruvuoren alueelta. Nämä ovat meille paikallisille merkittäviä virkistysalueita.

Toteutuessaan suunnitelmat tulevat hävittämään valtavasti luontoa, mikä on suuressa ristiriidassa kaupungin yleiskaavassa mainittujen periaatteiden kanssa, jotka on mainittu yleiskaavan yhdessä strategisessa tavoitekokonaisuudessa nimeltä "Vihreä ja sininen ympäristö":

Vihreä ja sininen ympäristö 1. Kehitämme kaupunkiympäristön välittömässä läheisyydessä olevia päävirkistysalueita monipuolisina virkistys- ja luontoympäristöinä. Laajimmat päävirkistysalueet tarjoavat asukkaille mahdollisuudet monipuoliselle virkistys- ja ulkoilukäytölle sekä elämyksellisille ja elvyttävälle luontokokemuksille. 2. Tunnistamme viheralueiden ja kaupunkivihreän merkityksen

ilmastonmuutokseen sopeutumisessa ja ympäristöhäiriöiden lieventämisessä. Edistetään moni-
hyötyisen siniviherrakenteen säilymistä ja kehittämistä sekä kasvillisuuspintaisten alueiden lisää-
mistä myös rakennetussa ympäristössä. 3. Turvaamme luonnon monimuotoisuutta kytkeytyneellä
suojelualueverkostolla ja yhtenäisellä viherrakenteella. Suojelualueverkosto hillitsee luontokatoa
kaupunkialueella turvaamalla ja säilyttämällä arvokkaimmat luontokohteet kaupungin omistamilla
alueilla. 4. Vaalimme Jyväskylälle ominaista jylhää järvien ja metsäisten mäkien hallitsemaa maise-
makuvaa. Järvien läheisyys on myös osa jyvaskyläläistä rakennettua kaupunkiympäristöä. Rantojen
merkitys asumisessa, virkistyksessä ja tapahtumissa korostuu. 5. Tunnistamme lähivirkistysalueiden
merkityksen osana asuinalueiden kehittämistä. Lähivirkistysalueiden saavutettavuus ja riittävyys tur-
vataan maankäytön tehostamisesta ja täydentämisestä huolimatta.

Huomasimme myös, että yleiskaavan luontovaikutuksissa (7.2.5.) kohdassa "Haitalliset luontovaiku-
tukset" nämä ongelmat tunnustetaan tämän kehätien ja teollisuusalueen laajenemisen kohdalla. Toi-
vomme, että tämä kohta suunnitelmassa ei jää vain alaviitteeksi ja huomioimatta!

Toivomme, että tämä suunnitelma ei tule toteutumaan. Edellä mainittujen alueiden luontoalueet ovat
vuodesta vuoteen vähentyneet ja pirstoutuneet, ja tämä suunnitelma pahentaisi tilannetta edelleen.
Metsäluonnon tila ei kestä tätä.

Kaavoittajan vastine:

*Uusia kehäteitä ja nk. koillista kehätietä (Palokka-Laukaantie-Sulunperä) koskeva kaavoittajan
vastine on annettu kohdassa 2.*

Mielipide 160

Alla mielipiteeni Jyväskylän yleiskaava 2050 luonnosvaiheesta.

Seppälänkankaalta Pappilanvuorelle ja eteenpäin kulkeva tieosuus halkaisee ikävästi luontokäytä-
vän useassa kohtaa: Rakennetaanko näihin kohtiin tarvittavaa infrastruktuuria, että villieläimet pää-
sevät ohittamaan tien turvallisesti, vai tulevatko eläimet jäämään autojen alle ylittäessään ylittää tien
päästäkseen esim. Heinämäen luontovoittoisille alueille?

Edellä mainittu tieosuus kulkee myös hyvin läheltä useita taajamien asuinrakennuksia. Miten tien
haitat asukkailla minimoidaan?

Samanlainen ongelma on myös Kotimäeltä Sulunperän kautta Pysäkkivuoren virkistysalueen raken-
nettavalla tieosuudella. Laajan luontoisan alueen mylläminen ja katkaiseminen herättää itsessäni
huolia suunnitellun osuuden vaikutuksista alueen luonnon monimuotoisuuteen. Noudattaako suun-
nitelma kestävän kehityksen periaatteita?

Muutenkin esitän yleisen tason toiveen huomioida kestävä kehitys, luonnon monimuotoisuuden var-
jeleminen sekä virkistysalueiden säilyttämisen kaavoituksessa - kuten nytkin on monessa kohti sel-
västi tehty.

Kaavoittajan vastine:

*Uusia kehäteitä ja nk. koillista kehätietä (Palokka-Laukaantie-Sulunperä) koskeva kaavoittajan
vastine on annettu kohdassa 2. Myös luonnon monimuotoisuuden turvaamista ja virkistysalueiden
säilymistä koskeva vastine on esitetty kohdassa 2.*

Mielipide 178

Lausumme mielipiteemme Jyväskylän yleiskaavan 2050-luonnoksessa esitettyyn koillisen kehätiehen. Toteutuessaan uusi koillisen kehätie rikkoisi Pappilanvuoren omakotitalovaltaisen alueen rauhan, luonnonläheisyyden ja lapsiperheturvallisuuden. Ostimme talon 2023 Metsämiehentieltä, eli siis hyvin läheltä suunniteltua koillista kehätietä ajatuksella, että saamme asua lähellä virkistysaluetta (Touruvuori) ulkoilumahdollisuuksineen ja lapsella on turvallinen ympäristö kasvaa.

Jos suunniteltu kehätie rakennetaan, se tulee varmasti laskemaan alueen omakotitalojen hintaa, vähentää turvallisuutta (raskas liikenne kulkisi lähes kotioven vieressä, versus raskas liikenne nelostiellä), vähentää alueen rauhallisuutta ja viihtyisyyttä (melusaaste) eikä siinä millään muotoa vaalita ”Jyväskylälle ominaista –metsäisten mäkien hallitsemää maisemakuvaa” rekkojen vyöryessä Metsämiehentien ja Viitaharjuntien välistä. Emme näe, että tämä tukee asukkaiden hyvinvointia, jos Touruvuoren upeat ulkoilumaastot tuhotaan. Näin lähellä asuessa, tiedämme, että aluetta käyttää virkistykseen kauempaakin tulevat, koska autoliikenne Touruvuorelle on vilkasta. Lisäksi se on käytössä alueen päiväkodeilla ja koululla.

Toteutuessaan koillinen kehätie ei ole järkevää toteutusta maankäytön, liikkumisen ja asumisen yhdistämisestä vaan se luo lähinnä pahoinvointia alueen asukkaille. Rahaa ja resursseja pitäisi enemmän käyttää Palokanorren alueen järkevään kehittämiseen, jotta siinä kohtaa liikennemuutokset helpottuisivat. Mikä tarve on sijoittaa kehätie muutenkin maastoon, johon rakentaminen on haasteellista ja jossa joudutaan rakentamaan uusia ali- tai ylikulkutunneleita, jotta virkistystoiminta alueella voisi jatkua. Koillinen kehätie ei mielestämme vähennä aiotun kaltaisesti raskaan liikenteen osuutta asuinalueen läheisyydessä, vaan siirtää sitä keskustan tuntumasta toiselle asuinalueelle.

Kaavoittajan vastine:

Uusia kehäteitä ja nk. koillista kehätietä (Palokka-Laukaantie-Sulunperä) koskeva kaavoittajan vastine on annettu kohdassa 2.

Mielipide 203

Lausunto - yleisarviointia

Koskee koko väliä suunniteltua ohitustietä Sulunperä-Vääräjärv-Laukaantie-Palokanorsi-Nelostien moottoritie.

Omaakohtaisesti olen jalkautunut maastoon erikoisesti välillä Sulunperäntie-Vääräjärv-Ankeriasjärvi-Laukaantien. Suosittelemme menettelyä myös kaavoittajille ja muutaman suunnittelun kannalta kriittisen/riskikohdan kuvaamista droonilla kun puissa ei ole lehtiä ja vaikka tielinjalla on paljon havupuita, niin juuri linjan kohdalla on mm. kirjanpaina-hakkuista johtuvia suuria aukkoja. Näin toimien valmisteluun saadaan realistisempi näkemys maastoista ja niiden muodoista.

Oikea tilannekuva ohitustien suunnitteluun vaikuttavista tekijöistä.

Vaajakosken-Kanavuoren-Varassaaren tienoikaisun merkittävät tavoitteet ovat erityisesti tiettyinä vuorokauden aikoina liikenteen sujuvuus (km-autojonot), liikenneturvallisuus, liikennemelun vähentäminen jne.

Tiehankkeen kustannukset ovat 225 me ja tiesuunnitelman hyväksyminen todennäköisesti jo tänä vuonna. Hanke kuuluu valtion rahoituksen piiriin ja rakentamisvuosi jää odottamaan valtion budjetti-rahoitusta.

Tien valmistumisen jälkeen tämän hetkinen paha ruuhkautuminen siirtyy mm. tourulan alueelle, rantaväylälle jne. tämän todentamiseen ei tarvita ennustajan lahjoja.

Vaajakosken tämän hetkiset liikennemäärät ovat 23- 25 000 ajoneuvoa/vrk ja raskaan liikenteen osuus on 7 - 11 %.

Valmistelun vaatimukset vuonna 2025

Vastuullisella kaavoittajalle tulee olla realistinen tilannekuva eri saatavilla olevia tilastoja yms. hyväksi käyttäen mm. siitä, paljonko tästä liikenteestä, erikoisesti raskaasta liikenteestä, siirtyy suunnitellulle ohitustielle.

Koko yleiskaava 2050 suunnittelun pohjana tulee olla oikeat ja riittävät tiedot kaikkien käyttöön.

Kuinka pitkälle kaavoitusta noin yleisestikin valmistellaan byrokraattisen/teknokraattisen lähestymiskulman mukaisesti, jolloin käydään, vanhat kaavat, tehdyt selvitykset jne. karttapohjilla jne. läpi ja ohitustie-tapauksessa kaavoitusmonopoli Jyväskylän tulevat liikennratkaisut, tarvittava maankäyttö, työpaikka-alueet ovat valmistelun keskiössä.

Tällä hetkellä kaavoittajalta vaaditaan monelta osin aloitteellista/uutta luovaa otetta myös valmisteluun.

Asukastilaisuudet, kaavoitusvalmistelun avoimuus ovat jo pitkään olleet demokratian ilmenemismuotoja.

Kuten Jyväskylässäkin on kaavoittaja havainnut osalliset/kuntalaiset ovat aikaisempaa valveutuneempia, tietoja haluavia ja etsiviä, varsinkin kun tiehankkeet on suunniteltu kulkevaksi todella lähellä (100 m) heidän asuinpaikkojaan tai monipuolisesti ympärivuotisesti käytettyjä lähivirkistysalueitaan.

Kaikkalainen avoimuus vähentää tarvetta muutoksenhakuun. Toki kun omia etuja on tarkoitus puolustaa, niin eri keinoja käytetään.

Tulevaisuuden kuva alueen muutoksesta

Kaavoitusratkaisun tavoitteena on edistää Jyväskylän kaupungin elinvoimaa, veto- ja pitovoimaa mm. liikenteellisin keinoin.

Realistinen tilannekuva suunnitellusta ohitustiestä tuottaa johtopäätöksen, että Jyväskylän ainoa laaja yhtenäinen metsäalue tuhoetaan.

Kun alueen läpi raivataan ohitustie (kokonaisleveys 12,5–14,0 m ja toiselle puolelle eroteltu kevyenliikenteen jalankulku/pyörätie 4 m) luonnon monimuotoisuus ja mm. käytetyt lähivirkistysmahdollisuudet vähenevät merkittävästi.

Tielinjalla tehdään massiivisia maansiirto/räjäytystöitä, hiihtoputki, rumpuja, sähkölinjojen muutoksia ja lisäyksiä jne. Mäkialueiden leikkauksia ja siirrettäviä maamassoja käytetään monissa paikoissa täytemaana, meluvalleina jne.

Suoritettavat hakkuut ja niiden reuna-alueet lisäävät merkittävästi kesäisin jo parikin kirjanpainajasukupolvea tuottavien eliöiden aiheuttamia metsätuhoja.

Kaikki asiat eivät ehkä kuulu yleiskaavaprosessiin, mutta vastuullinen kaavoittajan tulee valmistelussa pitää koko ajan mielessä ympäristön kantokyky.

Helpoin vastaus on se, että ne ja ne asiat eivät kuulu valmistelun piiriin tai ne huomioidaan myöhemmin jos silloinkaan.

Merkittävä ohitustie jyväs kylän mittakaavassa - YVA

Valmisteluun on kuulunut/tehty mittava määrä pohjatyönä eri selvityksiä.

Kun yleiskaavan on merkitty esim. teollisuusalueita, niihin on vedettävä tiet, kunnallistekniikka jne.

Jyväskylä on linjaamassa, että uusia asuinalueita ei tulevaisuudessa avata asumattomaan metsään ja tausta-ajatuksena on säästää luontoa ja rahaa. Kun teitä ja kunnallistekniikkaa vedetään, niin on monta esimerkkiä, että niitä voidaan tarvittaessa jatkaa.

Kyse ei ole moottoritie-hankkeesta, mutta kokonaispituudeltaan ja vaikutuksiltaan merkittävästä ohitustie-hankkeesta, johon on sovellettava lakia ympäristövaikutusten arvioinnista. Se kaikkien etu.

Osa on aikaisemmin jo tehtykin ja esim, melumallinnukset asutuksen lähellä oleviin kohteisiin ja eri maastokohteisiin (raja 40 desibeliä), on syytä tehdä, jotta melu/valo asiat eivät tule muka yllätyksenä.

Maakuntaliitto tms. on tehnytkin mm. pohjavesi-selvityksiä. Onko tälle alueelle tehty jo pohjavesi-selvityksiä ja niihin liittyviä valuma-alue-selvityksiä.

Osallisille/kuntalaisille on tärkeää jossain vaiheessa, mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, tuoda esille heidän ja tulevien asukkaiden tietoon kerralla näitä ratkaisevia asumisviihtyvyyteen liittyviä asioita (maasto/luontoselvitykset).

Jos oikein menetellään nämä osatekijät on tuotava ymmärrettävällä tavalla muu valmistelu huomioon ottaen vaihtoehtojen ollessa vielä avoinna.

Kuntavaalit pidetään huhtikuussa 2025 ja uusien valtuutettujen toimikausi alkaa 1.6.2025.

Todellinen kiire tulee, jos aikajana on suunniteltu siten, että nykyinen valtuusto päättää yleiskaavasta.

Jos ohitustien kustannukset olivat vuoden 2012 kustannustasolla 33 M€. kohteeseen ei ole saatavissa eu/valtion rahoitusta.

Kun vuoden 2014 yleiskaava päivitetään, niin yhtä tärkeää on päivittää luotettava kustannusarvio 2025–2050.

Jyväskylän kaupunginvaltuutetuille muun ohella esitettävät asiat

- Päivitetty kustannusarvio
- Perusteellinen kokonaiselvitys suunnitteluun, toteutuksen suunnitteluun ja lopulta toteutukseen liittyvistä mm. merkittävistä ympäristövaikutuksista
- Kriittiset/riskikohdat -nykyisen asutuksen lähimmillään 100 m päässä olevat linjaukset
- Sähkörautatien yli rakennettavan 7–8 m korkean rekkaliikenteen kestävän sillan kustannukset ja vaikutukset ympäristöön
- Tilastoennusteisiin perustuva ohitustien piirissä olevien asukkaiden määrä vuosina 2025–2050
- Paljonko liikennettä/raskasta liikennettä siirtyy käyttämään ohitustietä sulunperäntieltä Palokanoren kautta ja takaisin

- Yhteenvedo asukastilaisuuksissa, osallisten/kuntalaisten, nettikyselyssä, adresseissa tms. esittämistä merkittävistä ohitustien suunnitteluun liittyvistä asioista. nettikyselyyn oli mahdollon päästä
- Perä-Palokan Lehesvuorelle suunnitellun uuden suuren maanlajitysalueen ja sen liikenne- ja ympäristövaikutukset. Näiden pohjalta tehty arvio tehtyjen varausten järkevyydestä
- Kaavoitusta ja tulevaisuudessa siihen liittyvää ohitustien rakentamista tulee toteuttaa pitkälti asukas/kuntalaislähtöisesti

Kaavoittajan vastine:

Uusia kehäteitä ja nk. koillista kehätietä (Palokka-Laukaantie-Sulunperä) koskeva kaavoittajan vastine on annettu kohdassa 2.

Yleiskaavan mukaisen katuyhteyden suunnittelu ei edellytä YVA-lain mukaista ympäristövaikutusten arviointia. Monet mielipiteessä esitetyt vaikutukset, kustannustiedot ja yksityiskohdat tarkentuisivat jatkosuunnittelussa, asemakaavojen vaikutusten arvioinnissa sekä päätöksentekoprosessissa.

4.5. Korpilahden aluetta koskevat mielipiteet

Mielipide 19

Korpilahden taajamarakenne

Jyväskylän voimassa olevassa yleiskaavassa Korpilahdella on Aluekeskus (Korpilahden keskustajama) laajennuksena Raspio-Ilioniemi alue, Kylähelmet Tikkala, Saakoski ja Putkilahti sekä Maaseutumaiset nauha-alueet Riihiniemi (Tähtirinteeltä etelään), Vespuolentien varsi, Kärkistensalmen alue, Taipaleenharju, Oittila ja Moksi

Lisäksi osayleiskaavoitetut alueet:

Korpilahden Päijänteen rantaosayleiskaava (1996-1997). Tikkalan osayleiskaava (2011). Tikkalan osayleiskaavan muutos (2020). Kärkisten etelärannan yleiskaava (1997). Kärkisten etelärannan yleiskaavan muutos (2009). Raspio-Ilioniemen osayleiskaava (2012).

Korpilahden Ilioniemen alueesta on tehty 12.9.2024 vaihtoehtotarkastelu.

SUOSITUKSET ALUEEN KEHITTÄMISELLE

■ Ilioniemen alueen kehittäminen laajana asemakaava-alueena ei ole realistista tällä hetkellä, kun otetaan huomioon:

- Jyväskylän väestökehitys ja Korpilahden alueen viimeaikainen tonttikysyntä
- Jyväskylän kuntatalouden tilanne ja kehitysnäkymät

■ Vaihtoehtotarkastelun johtopäätöksenä suositellaan:

- Ilioniemen alueen osayleiskaavan kumoamista Jyväskylän yleiskaavan 2050 laadinnan yhteydessä. Alueen osayleiskaava korvataan koko kaupunkia koskevalla yleiskaavalla.

▪ Aluetta on tarkoituksenmukaista kehittää jatkossa kylämäisenä maaseutuasumisen nauha-alueena. Ranta-alueiden kehittäminen on mahdollista tehdä Kärkisten pohjoisrannan osayleiskaavan

yhteydessä. Osayleiskaavatyöllä voitaisiin lisätä vakituisen asumisen mahdollisuuksia Korpilahden keskustan lähimmillä ranta-alueilla. Yleiskaava 2050-luonnoksessa Raspio-Ilioniemi osayleiskaavaa (eteläosa) esitetään maaseutuasumisen nauha-alueeksi.

Merkintä ei tue Korpilahden eikä koko Jyväskylän tonttitarjonnan kehittämistä. Korpilahden elinvoimaisuuden kannalta alueen mahdollisuudet huomioiva kehittäminen on erityisen merkityksellinen Korpilahdelle ja tarjoaa Jyväskylälle mahdollisuuksia monipuolisille asumisvaihtoehdoille erilaisiin elämäntilanteisiin. Ilioniemi sijaitsee 3 kilometrin etäisyydellä Korpilahden keskustasta ja mahdollistaa hyvin saavutettavissa olevat palvelut pyöräillen ja kävellen. Valtatie 9 ja Vespuolentien risteys muuttuu eritasoristeykseksi, jolloin yhteys autolla alueelta Jyväskylän suuntaan on sujuvaa. Kaupunki omistaa keskeiset rantaan rajoittuvat alueet. Alueella on jo tehty valmistelevia toimenpiteitä rakentamiselle. Ilioniemi tarjoaa monipuolisen ja houkuttelevan asumisympäristön Päijänteen rantamaisemissa.

Monipuolinen luonto vihreä ja sininen ympäristössä tarjoaa hyvät vapaa-aika ja virkistysmahdollisuudet ja edistää täten hyvinvointia. Korpilahdella ei ole vastaavia vetovoimaisia alueita keskustajaman kyljessä Päijänteen rannalla. Ilioniemen aluetta ei tule kehittää kylämäisenä maaseutuasumisen nauha-alueena vaan keskustajaman laajenemisalueena.

Raspio-Ilioniemen osayleiskaavan korvaamisella menetetään samalla Vespuolentien varteen merkitty työpaikka-alue 9-tien risteuksen tuntumassa.

Liikenne

Liikenneverkon kehittäminen

Suunnitteluvalmiutta on nostettu Korpilahdella Vt9 kohdalla.

- Vt9 Korpilahti aluevaraussuunnitelma
- Vt9 toimenpideselvitys välillä Orivesi-Jyväskylä, Korpilahti

Kestävä liikkumisen edistäminen

Pyöräilyn edistäminen

Jyväskylän kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmassa ei ole käsitelty Korpilahden aluetta ollenkaan. Edistäminen ei koske Korpilahtea? Silmiä tulee avata koko jyväskylää hahmottavaksi. Korpilahdella tulee ottaa tarkastelun ja suunnittelun kohteeksi keskustajaman pyöräilyverkko ja siitä yhteydet läheisten kyläkeskusten suuntaan ja edelleen ympäröivään tieverkostoon.

Kehittämiskohteina esitän:

Vt9 rinnakkaistiet Korpilahden aluekeskuksesta Muurameen ja edelleen Jyväskylän keskusta-alueelle sekä toisaalta Saakoskelle tulee kunnostaa pyöräilylle sopiviksi reiteiksi niin ettei tarvitse välillä kulkea valtatieä pitkin. Yleiskaavassa on Muurameen johtavan rinnakkaistien (Punamäentien) ja Punakankaantien varteen osoitettu työpaikkarakentamista. Reittien varrella on myös asutusta ja yleiskaavassa osoitettu maaseutumaista nauha-alue asutusta. Näiltä reiteiltä saavutetaan myös Korpilahden laaja tieverkosto kuntopyöräilylle. Reitit on osoitettu Vt9 toimenpideselvityksessä välillä Orivesi-Jyväskylä.

Vt9 tien risteyksestä Kärkistensalmelle ja edelleen Oittilan tienhaaraan Vespuolentien varteen tulee rakentaa pyörätie. Vespuolentiellä on vilkasta henkilöautojen ja raskaiden ajoneuvojen liikennettä. Tie on myös kapea eikä sovellu turvalliselle pyöräliikenteelle. Yleiskaavassa on Vespuolentien varrelle osoitettu maaseutumaista nauha-alueita asumiselle Kärkisissä ja Taipaleenharjulla. Alueelle on

jo toteutunut rakentamista. Alue on vetovoimaista asuinaluetta vesistön läheisyyden takia ja täten potentiaalista asumisen laajennusaluetta.

Maisema ja virkistys

Luontoliikuntaohjelmassa mainitaan olemassa olevat kohteet: Oravivuori, Vaarunvuori ja Haukan-
kierros mutta ei yhtään kehittämiskohdetta. Korpilahden alueella on kuitenkin mittavat mahdollisuu-
det laajalla alueella monipuoliseen luontoliikuntaan, Korpilahden aluekeskus Päijänteen rannalla,
luonnonkauniita paikkoja paljon, Laajat metsäalueet ja paljon metsäautoteitä ja polkuja.

Kehittämiskohteina esitän:

Korpilahden kohteet tulee luetteloida ja kartoittaa ja niistä tiedottamista tulee lisätä. Merkittäviin paik-
koihin tulee päästä ja reitit tulee merkitä sekä nuotiopaikkoja tulee rakentaa lisää. Metsäautoteitä ja
polkuja tulee hyödyntää.

Korpilahden keskustaajamaan tulee rakentaa asuinalueet yhdistävä rantaraitti Kirkkoselkää ja -lah-
den rantoja mukaillen.

Korpilahdelle tulee merkitä pyöräilyreitistö hyödyntäen laajaa soratie- ja metsäautotieverkostoa.

Päijännettä voi hyödyntää esim. melontareittien suunnitteluun.

Talvella hiihtoreitistöä tulee lisätä. Pelkkä lyhyt Kokkomäen vaikea latu on täysin riittämätön ja vaa-
rallinen kuntohiihtäjälle. Latu Päijänteen jäällä avaisi avarat Päijänteen maisemat hiihtäjien nautitta-
viksi.

YHTEENVETO

Korpilahden aluekeskus, elävät kylät ja laaja maaseutu järvineen ja metsineen tarjoavat suuren po-
tentiaalin koko Jyväskylän kehittämiseksi ja kasvun tueksi. Tällä hetkellä alueen mahdollisuudet on
jätetty suurelta osin käyttämättä. Korpilahden aluekeskus sijaitsee hyvien kulkuyhteyksien varrella
maan pääliikenneverkkoon nähden ja ajoaika kaupungin keskustaan on alle puoli tuntia. Työpaikka-
ja uusien asuntoalueiden saavuttamiseksi Korpilahden uudet Vt9 eritasoliittymät tulee saada raken-
nettua kuitenkin mahdollisimman pian yhdessä alueiden asemakaavoituksen ja infran rakentamisen
kanssa.

Korpilahtea tulee kehittää laajalla rintamalla keskustaajamaan, asuntoalueisiin, työpaikka-alueisiin,
liikenneverkkoon, maaseutuasumiseen ja virkistysmahdollisuuksiin satsaamalla suunnitellen ja to-
teuttaen. Kehittäminen lisää alueen tunnettavuutta ja houkuttelevuutta ja elinvoimaisuutta.

Korpilahdelle tulee laatia innovatiivinen Master Plan Korpilahti.

”Korpilahti on osa Jyväskylää ollen erilainen ja erinomainen”

Muutoksia Jyväskylän yleiskaava 2050 luonnokseen Iloniemen osalta

Esitän muutoksia Jyväskylän yleiskaavan 2050, taajama-alueiden yleiskaavakartta 1 luonnokseen:

Lisätään Pientalovaltainen taajama (A-3) merkintä Iloniemeen kaupungin omistamalle alueelle. Uu-
den rakentamisen määrää voidaan vähentää nykyisestä yleiskaavasta. Haetaan parhaat rakennus-
alueet Päijänteen rannan läheisyydestä. Merkitään kaupungin alueen ulkopuolelle yksityisten omis-
tamalle alueelle Maa- ja metsätalousvaltainen alue, maaseutuasumisen nauha-alue (M-a) tai Taaja-
man läheinen lievealue (At-I).

A-3 alueelta ajoyhteys autolla ohjataan Vt9-Vespuolentien tulevaan eritasoristeykseen.

Yhteys Jyväskylän suuntaan ja Korpilahden keskustaan on sujuvaa eritasoristeyksien valmistuttua. Päijänteentien saneerauksen yhteydessä 2024 on rakennettu erillinen jalankulku- ja pyöräväylä kadun päähän saakka. Asemakaavan mukaisen katualueen on ollut tarkoitus jatkaa Iloniemen alueelle. Nyt ainoastaan jalankulku- ja pyöräväylä olisi hyvä jatkaa Iloniemen alueelle. Väylä palvelisi suorana väylänä Korpilahden keskustan palveluihin ja kouluun. Väylä toimisi myös liikuntareittinä Iloniemen kauniille ranta-alueille.

Kaavoittajan vastine:

Mielipiteessä on esitetty monipuolisesti hyviä näkökulmia Korpilahden kehittämiseen. Monilta osin esitetyt mielipiteet eivät kohdistu suoraan yleiskaavaan. Yleiskaavan merkinnät mahdollistavat esimerkiksi valtatie 9 tai virkistysalueiden kehittämisen.

Korpilahden Iloniemestä saadun palautteen perusteella Raspio-Iloniemen osayleiskaavaa ei korvata Jyväskylän yleiskaavalla 2050. Alueen asemakaavoituksen aikataulu määritellään muiden alueiden tavoin maankäytön toteutusta ohjaavassa KymppiR-ohjelmassa. Alueen rakentamismahdollisuuksia voidaan ennen asemakaavoitusta edistää mahdollisella ranta-alueella koskevalla osayleiskaavan muutoksella tai Raspio-Iloniemen osayleiskaavan periaatteiden mukaisella lupaharkinnalla.

Mielipide 83

Haluaisin jättää oheisen muistutuksen yleiskaavaluonnokseen. Jyväskylän yleiskaavaluonnoksessa on Oittilan kylän alue merkitty varsin laajasti maakunnallisesti merkittäväksi maisema-alueeksi. Alueella sijaitsee maa-aineksen ottoalue Myllypelto jossa maa-aineksen ottolupa voimassa. Alueella on suoritettu aktiivista ottotoimintaa useita vuosikymmeniä ja tätä toimintaa on tarkoitus jatkaa tulevaisuudessakin. Kaavaan on täten tehtävä merkintä potentiaalisesta maa-ainesalueesta tai ainakin maininta ottotoiminnasta. Mikäli merkintää ei ole, on hyvin todennäköistä, että kaava tulee estämään jatkoluvan saamisen ottotoiminnalle. Otto sinällään on nykyisenkin luvan puitteissa toteutettu siten, ettei ympäröivä maisema siitä häiriöidy. Paremminkin aikaisemmat oton jäljet ja niiden näkyminen ympäristöön vähenee kun ottoa saadaan jatkossakin tehdä suunnitelmien mukaisesti. Uusien maa-ainesalueiden avaamista ei suosita joten ympäristöä turmelemattomien alueiden toimintaa ei tulisi tarpeettomasti estää kaavoituksella varsinkaan alueella joka ei sijaitse pohjavesialueella.

Kaavassa tulisi Oittila huomioida aktiivisesti kehittyvänä kylänä jossa hyvin laajassa osassa viemäröinti, vesijohto, parhaillaan rakentuva valokuituverkosto, rakennuslupaa juuri odottava tietoliikennemasto 5g kuuluvuuden takaamiseksi, aktiivisesti toimivia yrityksiä matkailu, majoitus, juhlapalvelu, kaupan sekä hevosetalouden alalla normaalin maa- ja metsätalouden lisäksi. Kylälle muuttaa nuoria lapsiperheitä ja lisäksi enenevässä määrin havaittavissa omakotitalomaista asumista mökkikiinteistöillä. Kylälle on siis annettava sen ansaitsema mahdollisuus laajentua ja kehittyä myös kaavan puolesta. Kaikki infra on jo olemassa toisin kuin vaikkapa naapurikylä Putkilahdessa jossa esityksessä kylähelmi merkintä. Onhan heillä siellä katuvalot mutta ei taida muuta infraa sitten ollakkaan. Toki parempi kun annetaan kummallekin alueella niiden ansaitsema mahdollisuus mutta lähtökohdat kylillä ovat kuitenkin ihan eri luokkaa.

Maakunnallisesti arvokas maisema-alue Oittilassa kattaa laajasti myös aktiivisessa metsätalouskäytössä olevia metsäalueita. Näiden pois rajaaminen kaavasta olisi metsänomistajien oikeusturvan sekä omaisuuden suojan kannalta tärkeää. Kaavamerkintä saattaa tulevaisuudessa rajoittaa

metsänkäsittelyä joko suoraan tai epäsuorasti. Tulevaisuudessa saattaa olla mahdotonta löytää ostajaa puulle joka on hakattu maakunnallisesti arvokkaalta maisema-alueelta.

Kaavoittajan vastine:

Jyväskylän yleiskaavaluonnoksessa 2050 ei ole osoitettu maa-ainesten ottoalueita. Maa-ainesten ottoa on ohjattu ainoastaan yleismääräyksellä: ”Maa-ainesten ottamistoiminta, läjittäminen ja vä-livarastointi on mahdollista maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla erillisiin suunnitelmiin ja maa-aineslupamenettelyyn perustuen. Luvituksessa on otettava huomioon maa-aineslain mukaiset ai-nesten ottamisen rajoitukset”. Mieli-piteessä esitetty maa-aineksen ottoalue sijaitsee maa- ja met-sätalousvaltaisella alueella (M-a). Maakunnallisesti merkittävän maisema-alueen merkintä on maakuntakaavaan perustuva. Maisema-alueen merkintään ei sisälly sellaisia oikeusvaikutuksia, jotka vaikuttaisivat metsätalouteen tai metsien käsittelyyn.

Oittilan kylän merkitsemistä mieli-piteen perusteella kylä-helmeksi tarkastellaan jatkosuunnittelun yhteydessä.

Mielipide 143

Olen tyrmistynyt, surullinen, hämmentynyt kaupungin toimista Korpilahden kohtaan. Ei kaikki halua kerrostaloon asumaan jkl keskustaan. Kaava pitää saada muutettua sekä kaavoittaa myös tänne loistavien maisemien, liikenne-yhteyksien ym. alueelle.

Kaavoittajan vastine:

Todetaan mieli-pide. Mieli-piteestä ei käy ilmi, mitä asiaa yleiskaavaluonnoksesta mieli-piteessä tar-koitetaan.

Mielipide 176

Kyllä nyt näytti ja kuulosti todella pahalta tutustua uusittuihin yleiskaava 2025 luonnoksiin Korpilahden kohdalta.

Alla lueteltuna perusteluja joiden mukaan Korpilahdella tulee ehdottomasti jatkaa nyt voimassa olevan suunnitelman mukaisesti osayleiskaavaa Raspio-Ilioniemi alueella sekä Huovilan ja Vesterin-pel-lon alueella.

Korpilahden kunta on käynnistänyt osayleiskaavatyön jo vuonna 2005. Työ keskeytyi kuntaliitos-neu-vottelujen käynnistyttyä. Kuntien yhdistymissopimuksessa Korpilahdelle kaavailtiin merkittävä väes-tön (500 henkeä) ja työpaikkamäärän kasvua ja sitä kautta Korpilahden palvelujen turvaamista.

Korpilahdella tehtiin Korpilahden maankäytön esiselvitys ESSU 2008, jossa selvitettiin

- 1) Korpilahden maankäytön nykytila
- 2) kuntaliitossopimuksen tavoitteet huomioon ottava linjaus tulevaisuuden suunnittelutarpeista ja kohteista perusteluineen

Selvityksen mukaisesti Kirkonkylän yleiskaavaa tulisi laajentaa osayleiskaavoituksella Päijänte-en rannoille Kirkonkylän molemmin puolin. Pohjoisella puolella hanketta tukee kunnan maanomistus.

Tämän mukaisesti Raspio-Ilonniemen alue on tärkeä keskustan kasvusuunta nykyisen keskustan ja Jyväskylän välissä.

- Korpilahden alueella kaavoitettavat tontit pitää olla Jyväskylän ydinkeskustan kaavatontteja isompia, koska tälle alueelle halutaan muuttaa juuri väljemmän asumisen tavoitteen mukaisesti

-Jyväskylällä on strateginen linjaus koko Jyväskylän alueen asutuksen kehittämisestä. Silloin tuon mukaisesti sen pitäisi koskea myös Korpilahtea

-Jyväskylällä on myös strateginen linjaus kasvukäytävästä joka on Jyväskylä-Tampere väli. Korpi-lahti osuu juuri tälle kasvukäytävälle. Nyt kuitenkin kaupungilla on laajentumissuunnitelmia enemmän

-Teollisuus ja työpaikka-aluetta ei tule pienentää Korpilahdella Tikkalantien varrella (Vesterin alue) rautatien pohjoispuolella, koska alueen pienentäminen hankaloittaa tuolla alueella jo olevien yritysten laajentumista. Lisäksi tuo alue on luonnollinen kasvualue jo olemassaolevan teollisuusalueen yhteyteen.

Tämä ei poissulje Huovilan alueen kasvua.

Nyt esille tuodussa Raspio-Ilonniemen pohjoisosassa (Maatianjärven ympäristö) ei kaupungilla ole omistuksessa maata kuin muutama hehtaari. Tuon alueen yksityiset maanomistajatkaan eivät ole halukkaita myymään maata tonttimaaksi. Sen sijaan alkuperäisessä Raspio-Ilonniemen eteläosassa kaupungilla on jo hankittuna maata asemakaavoitettavaa aluetta varten. Kyseinen alue on ollut esillä jopa asuntomessualueeksi. Kyseinen alue on maanmuodoiltaan hyvää asuntorakentamisen aluetta.

Voimassa oleva Raspio-Iloniemi osayleiskaava tulee ehdottomasti säilyttää entisellään. Alueen kehittäminen pitää myös aloittaa.

Kaavoittajan vastine:

Korpilahden Ilonniemestä saadun palautteen perusteella Raspio-Ilonniemen osayleiskaavaa ei korvata Jyväskylän yleiskaavalla 2050. Alueen asemakaavoituksen aikataulu määritellään muiden alueiden tavoin maankäytön toteutusta ohjaavassa KymppiR-ohjelmassa. Alueen rakentamismahdollisuuksia voidaan ennen asemakaavoitusta edistää mahdollisella ranta-alueella koskevalla osayleiskaavan muutoksella tai Raspio-Ilonniemen osayleiskaavan periaatteiden mukaisella lupaharkinnalla.

Petäjävedentien varren pienteollisuusalue muutetaan seuraavassa kaavavaiheessa T-alueeksi Jyväskylän kaupungin yleiskaavan mukaisessa laajuudessa.

Mielipide 218

Jyväskylän kaupungin valtuusto kumosi 14.5.2012 päätöksellään Korpilahden kunnan laatiman osayleiskaavan kaava-alueen pohjoispuolelta. Osayleiskaavan keskeinen ajatus oli suunnata asuntorakentamista Päijänteen rannan vetovoimaa hyväksi käyttäen asemakaava-alueen viereen.

Jyväskylän seudulla rakennetaan pientaloja joka tapauksessa hieman kaupungin strategian vastaisesti kaupungin ympäristössä oleviin kuntiin. Osa niistä houkuttelevat rakentajia tuntuvilla eduilla jopa avustuksilla. Kilpailu rakentajista on ilmeistä, mutta siihen ei Jyväskylän kaupunki näytä

haluavan olla mukana lainkaan. Kaupungilla on Iloniementie-Sammalniementien varrella suurehkot alueet omistuksessaan. Kaupunki omistaa myös Päijänteen vetovoimaista rantaa.

Korpilahden yhtenäiskoulu toimii hyvin ja sen kiinteistö on kunnossa. Uusia asukkaita ja heidän mukanaan tuomia uudet oppilaat ovat tarpeen, jota sen käyttöaste pysyisi hyvänä.

Yleiskaavaluonnokseen ehdotan seuraavia muutoksia:

1. Raspio-Iloniemen osayleiskaava jätetään voimaan kokonaisuudessaan. Toissijaisesti ehdotan, että sen eteläosan osayleiskaava uudistetaan siten, että alueita asumiselle supistetaan ja sahan alueelle osoitetaan veneilyalue eli laituripaikkoja ja veneiden talvisäilytys alue.

Se, että Raspio-Iloniemen osayleiskaavasta jätetään voimaan vain sen pohjoisosa herättää huolen maanomistajien tasapuolisesta kohtelusta, kun kaupungin oma maaomaisuus jää kokonaan voimaan jäävän osayleiskaavan puolelle.

2. Petäjävedentien varren pienteollisuusalue merkintä jätetään voimaan radan länsipuolella.

Kaavoittajan vastine:

Korpilahden Iloniemestä saadun palautteen perusteella Raspio-Iloniemen osayleiskaavaa ei korvata Jyväskylän yleiskaavalla 2050. Alueen asemakaavoituksen aikataulu määritellään muiden alueiden tavoin maankäytön toteutusta ohjaavassa KymppiR-ohjelmassa. Alueen rakentamismahdollisuuksia voidaan ennen asemakaavoitusta edistää mahdollisella ranta-alueella koskevalla osayleiskaavan muutoksella tai Raspio-Iloniemen osayleiskaavan periaatteiden mukaisella lupaharkinnalla.

Petäjävedentien varren pienteollisuusalue muutetaan seuraavassa kaavavaiheessa T-alueeksi Jyväskylän kaupungin yleiskaavan mukaisessa laajuudessa.

Mielipide 224 (11 allekirjoittaa, yhtenä allekirjoittajana Korpilahden yrittäjät ry)

Jyväskylän yleiskaavaluonnosta (2050) tulee tarkastella Korpilahden osalta uudelleen

Korpilahti on Jyväskylälle mahdollisuus tarjota väljempää asumista, omaa rauhaa ja yksityisyyttä sekä edullisempia elinkustannuksia. Maaseudulla asuminen kiinnostaa suomalaisia, selviää tuoreesta Kansalaispulssi-kyselystä (11/2024). Vastauksista käy ilmi, että useampi haluaisi asua maaseudulla kuin todellisuudessa asuu siellä. Etuoven tilaston mukaan Korpilahti on viiden eniten haetun paikan joukossa Jyväskylän alueella.

Korpilahti on Keski-Suomen kansallismaisemaa parhaimmillaan, monet taiteilijat ovat ikuistaneet sen maisemia. Korpilahdelta Joutsaan menevä Sininen tie on maisematie ja myös osa Euroveloreittiä (pyöräilyreitti). Päijänne kiemurtelee Korpilahdella joka puolella ja Oravivuori sekä Vaarunvuori tarjoavat maisemien lisäksi luontopolkuja. Korpilahden satama on valittu muutama vuosi sitten vuoden vierasvenesatamaksi. Korpilahden yhtenäiskoululle on Raspio-Iloniemen alueelta kävelymatka. Ysitien perusparannus etenee ja liittymät korjataan Korpilahden kohdalta ja tiestä tehdään leveämpi ja turvallisempi. Korpilahdelta on autolla vain puolen tunnin matka Jyväskylään. Korpilahdella on myös kaikki arkielämän sujumiseen tarvittavat palvelut ja paljon hienoja rakennuspaikkoja kaavoitettavaksi kirkonkylän kupeessa. Jyväskylän kaupunki omistaa Raspio-Iloniemen keskeiset rantaan sijoittuvat alueet ja sitä voisi kehittää keskustaajaman leviämisalueena.

Kaavoituksen kriteerit Jyväskylän keskustassa, sen välittömässä läheisyydessä ja Korpilahdella eivät voi olla samat. Alueet tarjoavat erilaisia asumisen vaihtoehtoja eri tarpeisiin. Kestävä liikkuminen, jota pidetään yhtenä kaavoituksen kriteerinä, ei monenkaan jyvaskyläläisen kohdalla toteudu, koska käydään työssä kauempana kuin kävely- tai pyörämatkan päässä, harrastetaan, viedään lapsia hoitoon tai liikuntakyky ei sitä mahdollista. Tämä on hyväksyttävä. Keskittäminen ja reuna-alueiden autioittaminen eivät ole myöskään huoltovarmuutta ja kestävää kehitystä. Työn tekemisen mahdollistamat asuinratkaisut ovat muuttuneet ja etätyö on yleistynyt, eikä ihmisten tarvitse asua työpaikan lähellä. Korpilahden kohdalla hyvä ratkaisu voisi olla osayleiskaava Raspio-Ilioniemen kaavan eteläiselle alueelle, jolloin sitä voisi valmistella jo yhtä aikaa Kärkisten pohjoisrannan osayleiskaavan kanssa. Näin ollen rakennuspaikatkin tulisivat nopeammin saataville.

Kaavoituksella voidaan vahvistaa alueen elinvoimaa. Tarvitaan sekä työpaikka-alueita (yritystontteja) että asuinalueita. Korpilahden kannalta tärkeää olisi huomioida Raspio-Ilioniemen alueen lisäksi yritystonttitarjonta sekä Tähtiniemen alue. Tähtiniemen alueelle on laadittu Master Plan, jonka kehittämiseen ja suunnitteluun Keski-Suomen liitto on osallistunut. Alkio-opiston vetovoima opiskelupaikana on vahvistunut ja se tarjoaa laajan valikoiman koulutusmahdollisuuksia. Alkio-opistolla on kesähotellitoimintaa ja se tekee yhteistyötä Jyväskylän yliopiston, ammattikorkeakoulun ja Gradian kanssa. Kaupungin omistama Tähtiniemen kartano mahdollistaisi yritystoimintaa halukkaalle vuokralaiselle. Tähtiniemi on tarjonnut kokous- ja ravintolapalveluita. Kesällä Korpilahti tuplaa asukasluksensa mökkiläisten myötä.

Jyväskylän kannattaa hyödyntää Korpilahden mahdollisuudet ja tarjota ihmisille tilaisuus rakentaa hienoihin Päijänteen rantamaisemiin, joissa korkeuserot eivät tee rakentamisesta liian kallista ja haastavaa. Maaseutumainen asuminen on monien unelma ja Tampere on tämän keksinyt Sorilan alueen kaavoituksessa. Jos emme tarjoa Jyväskylässä väljempää maaseutumaista asumista, tulevat Toivakka, Muurame ja Laukaa tekemään sen puolestamme.

Kaavoittajan vastine:

Korpilahden Iloniemestä saadun palautteen perusteella Raspio-Ilioniemen osayleiskaavaa ei korvata Jyväskylän yleiskaavalla 2050. Alueen asemakaavoituksen aikataulu määritellään muiden alueiden tavoin maankäytön toteutusta ohjaavassa KymppiR-ohjelmassa. Alueen rakentamismahdollisuuksia voidaan ennen asemakaavoitusta edistää mahdollisella ranta-alueella koskevalla osayleiskaavan muutoksella tai Raspio-Ilioniemen osayleiskaavan periaatteiden mukaisella lupaharkinnalla.

Yleiskaavaluonnoksessa on osoitettu yritystonttialueita. Korpilahdella on parhaillaan käynnissä kahden työpaikka-alueen asemakaavoitus. Myös Tähtiniemen alueella on parhaillaan käynnistymässä asemakaavan muutos, jossa tutkitaan juuri Tähtiniemen huvilan alueen maankäytön kehittämistä.

3.6. Taajaman läheisiä lievealueita koskevat mielipiteet

Mielipide 2

Rippalanmäen alue Palokassa hyvä pitää väljästi rakennettuna. Asumme alueella ja meille tulee tasaisesti kyselyitä mahdollisista rakennuspaikoista. Alueella voisi olla hyvä mahdollistaa rakentaminen samalla väljyydellä kuin vuosituhannen alussa. Tuolloin rakentaminen oli mahdollista osoitetuille rakennuspaikoille, rakennettavan tontin koko 5000m². Tällöin alue säilyttäisi nykyisen väljyyden, mutta samalla mahdollistettaisiin vaihtoehto heille jotka haluavat hieman isompaa tonttia ja väljyyttä kuin asemakaava-alueella ja silti asuminen on mahdollista aivan keskustan kupeessa.

Kaavoittajan vastine:

Jyväskylän yleiskaavaluonnoksessa 2050 Ruokkeentien varren alueet on osoitettu pientalovaltaiseksi taajamaksi (A-3), ja alueen kehittäminen perustuisi jatkossakin asemakaavaan. Jo rakentuneilla alueilla nykyiset rakennuspaikat eivät käytännössä mahdollista kovin tehokkaan pientaloalueen kaavoitusta. Yleiskaavaluonnoksessa Rippalanmäen eteläpuolinen Lummelahdentien alue on osoitettu taajaman läheiseksi lievealueeksi (At-I), ja mielipiteessä esitetyt näkemykset vastaavat alueen yleiskaavamerkintää ja -määräystä.

Mielipide 42

Mielipide asemakaavoitukseen

Paikallisena asukkaana toivoisin, ettei Lummelahdentielle kiirehditä kunnallistekniikkaa!

Tämä saa pysyä ihanan rauhallisena "maalaismiljöönä"

Luonnonsuojelualueiden alueiden läheisyydessä, loistavien ulkoilumahdollisuuksien laidalla. Moni uusmuuttaja toivoisi, että voisivat jakaa 1 ha tonttinsa, ja myydä rakennuskäyttöön.

Mutta ikäni, 50v, täällä asuneena, toiveeni olisi sukulaistemme omistuksessa olevan tien + maiden saavan pysyä rakennuskielossa.

Kaavoittajan vastine:

Yleiskaavaluonnoksessa Lummelahdentien alue on osoitettu taajaman läheiseksi lievealueeksi (At-I). Yleiskaavamääräyksen mukaisilla kehittämisperiaatteilla alueen kehittämisessä otettaisiin huomioon maanomistajien toiveet ja maanomistajille ei synny mitään velvoitteita omistamiensa alueiden rakentamiseen.

Mielipide 52

Vanhempani xxxxxxxx ja xxxx xxxxxxxx ostivat xxxxxxxx tilan RN:o x:xxx vuonna 1936. Tila käsitti yli sata hehtaaria maata Oravasaarentien molemmin puolin ja Leppäveden rannassa sekä kolme saarta Leppävedessä. Nykyinen Tuomaanlampi oli tilan sisäinen järvi. Sodan aikana valtio pakkolunastuksen uhalla otti järvien välisen kannaksen ja kaksi saarta asetehtaan perustamista varten. Silloin tieltä vietiin pari kilometriä rantaviivaa ja kaksi saarta yhteensä 40 hehtaaria.

Alue päätyi Valmetin virkistysalueeksi. Tuomaanlammen rantaan ilmestyi Valmetin rantasauna ja uimaranta. Lisäksi Valmet vuokrasi omalle väelleen vuokratontteja kesämökkejä varten sekä Tuomaanlammen että Leppäveden rantaan. Muutama vuosi sitten mökit purettiin.

xxxxxxx tilalle jäi enää puolisen kilometriä Leppäveden rantaa. Vanhempiemme kuoltua heidän kuusi lastaan jakoivat tilan maat keskenään. Kullekin varattiin hehtaarin tontti Leppäveden rannasta rakentamista varten. Nykyään kahdella tonteista on kesämökki ja yhdellä kevyttä rantarakentamista.

Uudessa kaavassa tämä Tuomaanlammen eteläpuolinen maakappale on mekitty 'Maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityistä ulkoilun ohjaustarvetta'. Alueella asuinrakentaminen ei olisi mahdollista.

Alueella on xxxxxxxxxxxx tila peltoineen Tuomaanlammen eteläpäässä Leppäveden rannassa sekä loma-asutusta Leppäveden rannassa. Lisäksi Mäntyvuori louhikkoisine rinteineen sekä hyvin kivikoinen rantaviiva huonosti soveltuvat kaavalla ohjattuun ulkoilu ja virkistyskäyttöön.

En myöskään ymmärrä, miksi Kaakonsaareen ohjataan ulkoilu- ja virkistyskäyttöä. Hehtaarin saari on yksityisomistuksessa ja siellä on kaksi kesämökkiä. Ei kai ole tapana ohjata ulkoilua ja virkistystymistä kenenkään mökkirantaan.

Maalaiskunnan aikoinaan teettämässä asemakaavassa xxxxxxxxxxxx tilan rantatieltä lähti yhdystie Mäntylahden peltoaukean poikki Leppäveden rantaan. Tien molemmille puolille oli merkitty omakotirakentamista. Nykyinen kaava kieltäisi asuinrakentamisen myös tuolla pätkällä Oravasaarentien varressa kunnallistekniikan välittömässä vaikutuspiirissä. Tämä rakennuskelpoinen alue saattaa tulevaisuudessa hyvinkin olla tarpeen.

Edellä mainitun perusteella vastustan mainitun alueen sekä Kaakonsaaren kaavoittamista ulkoilu- ja virkistyskäyttöön. Samoin vastustan rakennuskieltoa mainituille alueille.

Ehdotan, että kaavassa järvikannakselle merkittyä ruskehtavaa laatikkoreunusta jatketaan käsittämään mainitut alueet.

Mielestäni ulkoilu- ja virkistyskäyttöä tulisi suunnata tuolle 40 hehtaarin järvikannakselle ja niille kahdelle rakentamattomalle saarelle. Muistutan vielä, että tämän kaavan eteläpuolella Oravasaaren osa-asemakaava-alueella kunta omistaa 10 ha suuren alueen Leppäveden rannassa, xxxxxx tilan eteläpuolella. Mieluummin siis näille alueille kuin yksityismaille.

Kaavoittajan vastine:

Tuomaanlammen eteläpuolisen alueen ja Kaakonsaaren kaavamerkintää muutetaan ja tarkastellaan uudelleen kaavan seuraavassa suunnitteluvaiheessa saatuihin mielipiteisiin perustuen.

Mielipide 58

Mäntyvuoren ympäristö Leppäveden rannalla on merkitty kaavaan Maa- ja metsätalousvaltaisena alueena, jolla on erityistä ulkoilun ohjaustarvetta (MU).

Mäntyvuoren alue on vanha sukutilamme alue, joka on edelleen suvun omistuksessa. Alueella on vain suvun omistuksessa olevia kiinteistöjä. Ko. alueen yksinä maanomistajina sekä mökkiläisinä meitä huolestuttaa erityisesti "Alueelle suuntautuu ulkoilu- ja virkistyspainetta sekä ulkoiluun ja virkistykseen tarkoitettuja reittejä." Emme halua rauhalliselle mökkialueellemme vapaata ulkoilualuetta. Alueella ulkoilee jo nyt naapurustoa, joka ajoittain kulkee polustua pitkin mökkimme pihaan aiheuttaen häiriötä. Emme missään nimessä halua lisätä tätä.

Vastustamme myös sitä, että ehdotettu kaava rajoittaisi vakituisen asutuksen ja loma-asutuksen rakentamista alueelle. Alueen molemmin puolin rakentaminen on ollut aiemmin mahdollista. Vuosia sitten vanhempamme saivat rakennusluvan omakotitalolle kiinteistöllemme, mutta eivät rakennusta koskaan aloittaneet. Haaveenamme on ollut saada toteuttaa tuo kesken jäänyt projekti ja saada muuttaa pysyvästi asumaan sukumme maille. Olemme moneen otteeseen ottaneet aiheesta yhteyttä kaupunkiin, mutta rakennushaaveet on evätty joka kerta.

Maanomistajien oikeudet ja toiveet tulisi ottaa huomioon. Yleinen rakentamiskielto loukkaisi niitä odotuksia, joita monella maanomistajalla on.

Kaavoittajan vastine:

Tuomaanlammen eteläpuolisen alueen ja Mäntyvuoren ympäristön kaavamerkintää muutetaan ja tarkastellaan uudelleen kaavan seuraavassa suunnitteluvaiheessa saatuihin mielipiteisiin perustuen.

Mielipide 65 (4 allekirjoittajaa)

Mäntyvuoren ympäristö Leppäveden rannalla on merkitty kaavaan Maa- ja metsätalousvaltaisena alueena, jolla on erityistä ulkoilun ohjaustarvetta (MU).

Alue ei ole sopiva kaavalla ohjattuun ulkoilu- ja virkistyskäyttöön, koska se on viljelymaiden sekä yksityisen asutuksen ja vapaa-ajan asuntojen ympäröimää. Vapaata ulkoilualueita ei juuri ole. Sinne ei nykyisinkään ole havaittu olevan suurempaa yleistä kiinnostusta eikä sen lisäämisen pitä olla kaavan ensisijainen tai toissijainenkaan tarkoitus.

Lisäksi maanomistajat vastustavat sitä, että ehdotettu kaavamerkintä ja kaava rajoittaisi vakituisen asutuksen ja loma-asutuksen rakentamista alueelle. Alueen molemmin puolin rakentaminen on ollut mahdollista ja/tai sitä on selkeästi suunnitteilla.

Maanomistajista osa on viime aikoina pyytänyt rakentamisoikeutta omalle tai muuten alueen maalle, mutta se on estetty. On ostettu maapalstakin sellaisella oletuksella, että sinne joskus voisi vielä rakentaa. Aluehan on aikaisemmassa yleiskaavassa ollut "selvittämisen arvoinen taajama-alue".

Kaavamerkintää vaaditaan muutettavaksi. Kaavamerkintää ei osata ehdottaa tarkemmin, mutta mielipide pitää ottaa vakavasti huomioon. Ei saa ohjata maa- ja metsätalouden lisäksi vain ulkoilu- ja virkistyskäyttöön.

Toivomme, että omistamillemme rantapalstoille olisi mahdollista rakentaa väljästi joko asuinrakennuksia tai loma-asuntoja ja siten, että myös naapuripalstoilla säilyy sama mahdollisuus rakentamiseen.

Maantien toisella puolella oleva xxxxxxxxxx-tilaan kuuluva alue olisi myös sopivaa asuinrakentamiseen, ja sitä on joskus aikaisemmin pyydettykin. Aikaisemmin alue olikin merkitty asemakaavoitettavaksi. Uusi ehdotettu kaavamerkintä ei saa tehdä rakentamisesta mahdotonta tai hankalaa.

xxxxxxxxxxx -tilalle ei ole rakennettu asuinrakennuksia sen jälkeen kun se muodostettiin omaksi tilaksi vuonna 2001. Emme hyväksy, että rakentamista maillemme rajoitettaisiin jatkossakin uudella yleiskaavalla.

Kaavoituksen Emätila-määritelmäkään ei suosi xxxxxxxxxx-tilaa. Lähempänä nykyaikaa oleva ja pinta-alaakin paremmin huomioon otettava määritelmä voisi olla hyväksyttävämpi.

Kaakkosaareen ei saa kaavalla ohjata yleistä ulkoilua ja virkistystoimintaa, ja olemassa olevien paikkojen rakentamista tai kunnostamista ei tule estää.

Leppävedellä oleva moottorikelkkareitti tulisi ohjata Kaakkosaaren toiselle puolelle ja keskemmälle järveä ja etäälle rannoista.

Kaavoittajan vastine:

Tuomaanlammen eteläpuolisen alueen ja Kaakonsaaren kaavamerkintää muutetaan ja tarkastellaan uudelleen kaavan seuraavassa suunnitteluvaiheessa saatuihin mielipiteisiin perustuen.

Mielipide 121 (2 allekirjoittajaa)

Kannanotto Jyväskylä 2050 yleiskaavaan Rippalanmäki-Lummelahti alueen kehittämiseksi.

Yleiskaavaluonnoksessa alue on osittain lievealuetta ja osittain ilmeisesti pientalovaltaista taajamaa. Lummelahdentien varrella on paljon asutusta ja suuri tarve kunnallistekniikan rakentamiselle. Asukkailla on vaihtelevasti rengaskaivoja ja porakaivoja talousveden hankintaan ja vielä vaihtelevampia ratkaisuja jätevesien käsittelyyn. Jotta kunnallistekniikan rakentaminen olisi taloudellisesti järkevää, tulisi alueella sallia kohtuullisessa määrin täydennysrakentamista. Taajaman läheinen lievealue määritelmän mukaan rakentamista ei kuitenkaan tule tapahtumaan. Ehdotan, että vihdoinkin alue otetaan tosissaan kaavoituksessa ja alueelle sallitaan kehitys ja joka kaavoituksella edistetään alueen kehittämistä. Henkilökohtainen mielipiteeni on, että rakennuspaikkojen minimikoko tulisi asettaa alueella 1500–3000 neliön välille.

Esimerkki alueen ongelmista on muun muassa se, että viime kesänä kunnostimme talkoilla Lummelahdentie x jätevesien imeytyspesän. Imeytyspesä sijaitsee veljenpoikani xxx xxxxxn maalla, ja sillä on asiaan kuuluva rasite. Imeytyspesä sijaitsi oman rakenteilla olevan omakotitalomme läheisyydessä. Kesäisin haju on ollut sietämätöntä ja kun meillä oli kaivinkone omalla työmaalla, niin rakensimme naapurille suodatuskentän talkoilla. Suorat kustannukset on sovittu jaettavan 3 osaan. Kuitenkin jätevesien laskijalla on edelleen maksut kesken.

Talousveden laatu on alueella vaihtelevaa. Liitteenä oman lähdevesikaivon vedenlaadun todistus viime kesältä (sen jälkeen kun kaivo kunnostettiin). Vedessä on sekä väri- että hajuhaittaa siten, että se ei täytä talousveden laatusuosituksia.

Kaavoittajan vastine:

Jyväskylän yleiskaavaluonnoksessa 2050 Ruokkeentien varren alueet on osoitettu pientalovaltaiseksi taajamaksi (A-3), ja alueen kehittäminen perustuisi jatkossakin asemakaavaan. Jo rakentuneilla alueilla nykyiset rakennuspaikat eivät käytännössä mahdollista kovin tehokkaan pientaloalueen kaavoitusta. Yleiskaavaluonnoksessa Rippalanmäen eteläpuolinen Lummelahdentien alue on osoitettu taajaman läheiseksi lievealueeksi (At-I), jolloin alueen rakentamista ohjattaisiin rakennuspaikkakohtaisin suunnitelmin, kuten suunnittelutarvealueiden alueelliseen sijoittumislupaan perustuen. Näin aluetta voitaisiin kehittää rakennuspaikkakohtaisesti nopeammin kuin asemakaavoituksella. Rakennuspaikkakohtaisesti rakennuspaikkojen minimikoko tulisi asemakaavoitusta suuremmaksi, mitä mielipiteessäkin on toivottu.

Rippalanmäen-Lummelahden alueelle on tehty vesihuollon yleissuunnitelmaa. Alueen vesihuollon järjestäminen vaatii vesihuoltolinjan rakentamista Laajavuorentien risteyksestä Lummelahdentien risteykseen saakka, jonka jälkeen voidaan rakentaa muun alueen vesihuoltolinjat. Alueen kiinteistöjen hajanaisuuden vuoksi vesihuollon rakentaminen ei ole nykytilanteessa kannattavaa. Alueen vesihuollon rakentaminen edellyttää asemakaavaan perustuvaa rakentamista.

Mielipide 122

Myllyjärvestä länteen on suunniteltu 2 viheralueireittiä tms. Sinänsä hyvä asia, mutta reittiä pitäisi vähän tarkentaa.

Myllyjärvessä on puoliyleinen uimaranta Syväoan eteläpuolella, ja sinne on kulkuväylä / huoltotie. Joen molemmin puolin on rakentamiseen kelpaamatonta maata Lummelahdentiehen asti. Joten olemassa oleva huoltotie toimisi hyvin viheralueireittinä tulevaisuudessakin.

Lummelahdentien länsipuolella Syväoan molemmin puolin maa-alue on soveliaista myös rakentamiseen. Kuitenkin joen välittömässä läheisyydessä eteläpuolella on jyrkkä rinne. Rinteen ja joen välinen alue on tasaista noin 20–30 metrin leveydeltä. Joen eteläpuolella, noin 150 metriä Lummelahdentiestä länteen on ollut 70-luvulla lohialtaat ja altaat ovat edelleenkin olemassa.

Lohialtaille oli siihen aikaan huoltotie, joka olisi luonteva viheralueireitin sijainti. Lohialtaista hieman länteen voisi reitti haaroittua myös pohjoiseen. Alla olevassa peruskartassa on vihreällä katkoviivalla esitetty parhaat reitit Myllyjärven tuntumaan. Reitit ovat pääosin olemassa olevien käyttämättömien tienpohjien tai polkujen kohdalla.

Kaavoittajan vastine:

Myllyjärven viheryhteystarvemerkitöjä tutkitaan ja tarkennetaan tarvittaessa kaavan seuraavassa vaiheessa.

Mielipide 206 (3 allekirjoittajaa)

Pyydämme, että Yleiskaava 2050 luonnoksessa muutetaan siinä oleva virkistysaluemerkintä kiinteistöjemme (tilat xxx-xxx-xx-xx, xxx-xxx-xx-xx ja xxx-xxx-xx-xx-tilan osalta Tyyppälänjärventien varsi) osalta taajamanläheinen lievealue- merkinnäksi.

Tilat sijaitsevat kylän läpi kulkevan kokoojatien varressa, eivätkä ole ranta- aluetta. Tilat ovat luonnollinen jatkumo kylätien varteen sijoittuneiden jo olemassa olevien rakennuspaikkojen ketjussa.

Nykyään voimassa olevassa yleiskaavassa tilat ovat ”selvittämisen arvoinen alue-merkinnällä”

Kaavoittajan vastine:

Mielipiteen mukainen maankäyttöruutu muutetaan seuraavassa kaavavaiheessa taajaman läheiseksi lievealueeksi.

Mielipide 230

Alueemme on lievealuetta ja ympäristö kehittyy. Millä perustein Rippalanmäen kohdalla Ruokkeen tien pohjoispuolelle on suunniteltu pientaloaluetta ja vastaavasti eteläpuoli on lievealuetta? Esitetty lievealue on jo nykyisellään tiivistä pientalorakennetta. Esitän, että alue muutetaan kokonaan tai merkittävältä osin pientaloalueeksi.

Ruokkeentien varren asujaimistolta puuttuu vesijohtoverkostosto. Runkolinja on jo Palokan suunnasta Ruokkeentien ja Laajavuorentien risteykseen asti olemassa. Myös Ruokkeen suunnasta on runkolinjaa rakennettu. Rippalanmäen ja Ruotsinperän alueelta se puuttuu. Yksin Lummelahdentien varrella on yli 50 pientaloa ilman kunnallista vesijohtoverkostoa. Kaikilla meillä pitäisi olla kunnollinen jätevesiverkosto ja juomavesi. Ehdotan yhtenäisen runkolinjan rakentamista koko Ruokkeentien varreen.

Ruotsinperällä suunniteltu maa-aineksen käsittely- ja varastointipaikka lisää jo entisestään lisääntyntä raskasta liikennettä alueella. Pohjoisesta tuleva raskasliikenne oikaisee jo nyt Ruokkeentien kautta Keuruun suuntaan. Ruokkeentien varrella ei ole kyseisellä alueella kevyenliikenteenväylää. Tällöin maa-aineksen käsittely- ja varastointipaikan tuoma raskas liikenne lisää ajoa Ruokkeentiellä ja tuo vaaratekijöitä tiellä liikkujille, erityisesti pienille koululaisilla.

Kaavoittajan vastine:

Jyväskylän yleiskaavaluonnoksessa 2050 Ruokkeentien varren alueet on osoitettu pientalovaltaiseksi taajamaksi (A-3), ja alueen kehittäminen perustuisi jatkossakin asemakaavaan. Jo rakentuneilla alueilla nykyiset rakennuspaikat eivät käytännössä mahdollista kovin tehokkaan pientaloalueen kaavoitusta. Yleiskaavaluonnoksessa Rippalanmäen eteläpuolinen Lummelahdentien alue on osoitettu taajaman läheiseksi lievealueeksi (At-I), jonka rakentaminen ei jatkossa perustuisi asemakaavaan. Lievealueen merkinnän perusteena on ollut, että Lummelahdentien alue on osin taajamoitunut, ja sen asemakaavoittamisen edellytykset ovat heikot maanomistusolosuhteiden, kiinteistönjaotuksen ja asemakaavoituksesta aiheutuvien kustannusten näkökulmasta.

Rippalanmäen-Lummelahden alueelle on tehty vesihuollon yleissuunnitelmaa. Alueen vesihuollon järjestäminen vaatii vesihuoltolinjan rakentamista Laajavuorentien risteyksestä Lummelahdentien risteykseen saakka, jonka jälkeen voidaan rakentaa muun alueen vesihuoltolinjat. Alueen kiinteistöjen hajanaisuuden vuoksi vesihuollon rakentaminen ei ole nykytilanteessa kannattavaa. Alueen vesihuollon rakentaminen edellyttää asemakaavaan perustuvaa rakentamista.

Ruotsinperälle on osoitettu maa-ainesten potentiaalinen kiertotalousalue -merkintä. Kaavamääräyksen mukaan alueiden soveltuvuus mukaan lukien liikennevaikutukset tutkitaan yksityiskohtaisemman suunnittelun ja lupamenettelyn yhteydessä.

4.7. Palokan aluetta koskevat mielipiteet

Mielipide 108

Haluan ilmaista mielipiteeni Palokan yleiskaavan osalta.

Huoleni ja ihmettelyni liittyy siihen, miten vähän kaavoituksessa on huomioitu kaikille kaupunkilaille tärkeitä luotoarvoja jokien ja vesistöjen ympärillä.

Nämä alueet ovat kaikille tärkeitä virkistytymiseen, rentoutumiseen, voimaantumiseen liittyen. Eri-tyinen huoleni liittyy kahteen Pappilan jokeen rajautuvaan kaavoitukseen.

- Vastustan painokkaasti sitä, että Pappilan joen rantaan/tuntumaan on kaavailtu kaupallisten palvelujen alue.

Pappilan joki on palokkalaisten arvostama luonnon helmi, jonka luotoarvoa on heikennetty viimeisen 20 vuoden aikana todella paljon. Nyt siihen ei enää ole varaa. Pappilan joki sekä siihen liittyvät Palokka ja Alva järvet muodottavat arvokkaan kokonaisuuden, joka tulisi säilyttää, mitä siitä vielä on jäljellä, mahdollisimman koskemattomana.

Joen ja rantojen alueet tulisi kuulua/merkata jo kaavoituksessa viheralueiksi (luonnon suojelukoh-teeksi vrt: Jyväskylän kaupungin luonnonsuojeluohjelma 2025).

Alueella on myös luontoliikuntaan liittyvää arvoa, joka Jyväskylän tulisi liikunta kaupunkina huomi-oida esimerkkinä muille kaupungeille. Tästä ovat osoituksena aktiivinen kalastus, melonta, retkeily, uinti ja muu virkistystoiminta. Jokialuetta käytetään runsaasti vapaa-aikana kesäisin ja talvisin.

Luotoarvon merkityksen tekee korvaamattomaksi se, että alue sijaitsee aivan Palokan keskustassa.

Keskustassa sijaitsevat päiväkodit sekä ala- ja yläkoulut käyttävät tätä aluetta opettaessaan oppilaita kunnioittamaan luontoa.

Tiedän, että jokireitti ja sen ympäristö on lapsille ja nuorille tärkeä oppimisympäristö. Keskeinen si-jainti mahdollistaa myös ikääntyneiden ja liikuntaesteisten henkilöiden pääsy nauttimaan kauniista luonnosta. Nämä asiat ovat jokaiselle ihmiselle tärkeitä hyvinvointia tukevia asioita. Tiedämme tut-kimusten perusteella, että luotoarvot sekä viheralueet ovat kaupunkikulttuurissa merkittäviä kaiken ikäisille. Miksi tuhotaan kaunein luonto kaupallisille markkina-arvoille? Jyväskylän kaupungin tulisi olla suunnannäyttävä siitä, että kaupunkia kehitetään luonto- ja kulttuuriarvot huomioiden sekä kan-salaisten mielipiteet huomioiden.

Pappilanjoen aluetta käytetään myös taidekasvatuksessa. Esim. kansalaisopistojen kuvataidekurs-sit ovat jo useamman vuodet käyttäneet joen vartta kesäkurssin kohteena.

Pappilangoella ja sen luonnon ympäristöllä myös historiallinen arvo, se on tunnettu ja tunnustettu kauneudestaan. Tästä esimerkkeinä ovat useat valokuvat, jota jaetaan Palokka fb-sivuilla. Unohta-matta Jyväskyläläisen Felix Ojasen taiteellista uraa, jonka kohteena oli Palonkan rantamaisemat, mukaan lukien Pappilan joki.

Lisäksi tulee huomioida, että Palokan orren tien laajentamiseen liittyvät tulevat laajennukset vaikut-tavat luontoarvoihin jo herkentävästi. Lisääntynyt liikenteen melu moottoritiltä sekä Palokan orrelta aiheuttavat jo nyt alueen ympäristössä oleville asuinalueille meluhaittaa. Liian tiivis rakentaminen (kaupalliset palvelut ja kerrostalot) sekä uuden tien rakentaminen Palokan orrelle lisäävät tätä me-luhaittaa entisestään. Liikenne- ja rakentamisessa tulisi huomioida asianmukaisten meluvallien rakenta-minen.

Pappilan joki ja sen ympärillä olevat alueet kuuluvat kaikille Jyväskylän asukkaille sekä tuleville sukupolville!

- Pappilan joen rantamaisemaan suunniteltu Kestävän liikkumisen tiivis taajama (A- 1).

Myös tässä yleiskaavan toisessa kohdassa tulee huomioida edelliset perustelut. Lisäksi huomioon tulee ottaa alueen asukkaiden vahva vastustus siitä, että alue on omakotitalo ja rivitaloasumiseen liittyvä asuinalue. Palokassa on muita alueita, jonne kerrostaloasuminen on sopivampaa. Alue voisi olla itsessään merkittävää säilyttää luontokohteena.

Kaavoituksessa tulisi selkeämmin varata viheralueita myös keskustasta. Tätä aluetta voitaisiin kehittää yhdessä koko Palokan / Jyväskylän virkistysalueeksi, jota myös päiväkodit ja koululaiset voisivat hyödyntää.

Olisin niin iloinen, jos Jyväskylässä olisi rohkeutta tehdä asioita toisin asukkaita kuunnellen.

Kaavoittajan vastine:

Yleiskaavan jatkovalmistelussa tarkastellaan Pappilanjoen uomaa ja rantaa koskevia siniviherrakenteen merkintöjä uudelleen.

Pappilanjoen länsipuolella sijaitseva yhden maankäyttöruudun kestävän liikkumisen tiiviin taajaman merkintä muutetaan saadun palautteen perusteella seuraavassa kaavavaiheessa kestävän liikkumisen taajamaksi (A-2). Näin kaavamerkintä vastaa paremmin muun ympäristön merkintöjä ja ohjaa alueen asemakaavoitusta pääosin tehokkaammalle pientalorakentamiselle.

Mielipide 170 (956 allekirjoittajaa)

lähetän yli 950 henkilön mielipiteen Jyväskylän yleiskaavaluonnoksesta 2050. Lähes kaikki henkilöt ovat jyväskyläläisiä, iso osa palokkalaisia. He ovat yleiskaavan osallisia, joiden mielipide tulee kuulla yleiskaavan 2050 laadinnassa. Tässä viestissä on neljä (4) pdf-liitettä:

LIITE 1 Tämän Mielipide-adressin sähköpostiviestin saateteksti pdf-muodossa

LIITE 2 Adressin teksti "Palokan kaavoitus ja rakentaminen seis – Palokanorren liikenneongelmat ratkaistava ensin!" – kohdat 2), 3) ja 4) koskevat yleiskaavaehdotusta

LIITE 3 Nimilista, jossa kaikkien adressin allekirjoittajien nimet ja kotipaikkakunnat

LIITE 4 Adressin kommentit allekirjoittaneilta, noin 140 kpl – iso osa niistä koskee Palokanortta ja Jokelantien asemakaavan muutosalueen eli Jyväskylän seurakunnan omistaman, n. 2 ha kokoisen määräalan, säilyttämistä virkistysalueena (yleiskaavaluonnoksessa nyt merkinnällä A-1) (näitä ei ole tämän koosteraportin sisältönä)

Ohessa siis pdf-tiedostona Palokan Jokelan alueen asukkaiden alulle panema, tällä hetkellä 956 henkilön allekirjoittama adressi "Palokan kaavoitus ja rakentaminen seis – Palokanorren liikenneongelmat ratkaistava ensin!", lista allekirjoittajista ja kaikki allekirjoittajien vapaat kommentit. Pro Palokka -adressi on edelleenkin netissä luettavissa ja allekirjoitettavissa osoitteessa

https://www.adressit.com/palokan_kaavoitus_ja_rakentaminen_seis_palokanorren_liikenneongelmat_ratkaistava_ensin

Yleiskaava 2050 tulee Palokan osalta laatia siten, että edellytyksenä kaikelle uudelle rakentamiselle Palokkaan on Palokanorren liikenneongelmien ratkaiseminen ensin.

Adressin otsikko ja kohta 2) ottaa vahvasti kantaa siihen, että Palokkaan ei tule kaavoittaa eikä rakentaa mitään ennen kuin Palokanorren liikenneongelmat on ensin ratkaistu. Valitettavasti kerralla nelikaistainen Palokanorsi ei toteutunut, vaan nyt tehdään ns. ensimmäisen vaiheen parannus väylälle.

Mikään lopullinen ratkaisuhan syksyllä 2024 varmistunut Palokanorren ykkösvaiheen parannus ei tule olemaan, ainakaan jos rakentaminen elpyy ja Palokkaan nousee sekä uusia liiketiloja että asuntoja. Jyväskylän kaupungin rakennuttajainsinööritä saadun ja Palokan asukastilaisuudessa 29.1.2025 kaupungin edustajan vahvistaman arvion mukaan ensimmäisen vaiheen toteutuksella Palokanorsi olisi vuonna 2040 yhtä ruuhkainen kuin se on nyt ennen parannusta. Näin ollen ensin tulee parantaa Palokanorsi ykkösvaiheen mukaisesti ja sen jälkeen käytännössä todeta liikenteen toimivuus. Vasta sitten on aika uuden rakentamiselle, kun liikenne on saatu oikeasti kuntoon. Moni adressin allekirjoittajan jättämä kommenttikin viittaa tähän, ks. LIITE 4.

Adressin kohdat 3) ja 4) ovat aivan suoraan yleiskaavaluonnoksen 2050 yleiskaavakarttaan 1 liittyviä, koska niissä otetaan hyvin selkeästi kantaa Jokelantien asemakaavan muutoksen alueeseen, ns. Jokelan koivikkoon, sekä Pappilanniityn asemakaavan alueeseen. Kumpaankin on yleiskaavaluonnoksessa merkitty rakentamista.

Adressi on tehty suunnattavaksi kaavoitusta suunnitteleville ja siitä päättävälle taholle

Jo heti 31.3.2022 alulle laitetun adressin alussa todetaan: ”Tämä adressi on kohdistettu Jyväskylän kaavoituksesta vastaaville virkamiehille, kaupunkirakennelautakunnan jäsenille, kaupunginhallituksen jäsenille ja kaupunginvaltuutetuille. Kaikille teille, jotka vaikutatte siihen, millaisia asuinympäristöjä Jyväskylän kaupunkiin luodaan.” Adressin johdantotekstiin on myös lisätty: ”Adressi tullaan antamaan tiedoksi mielipiteenä Jyväskylän yleiskaavan 2050 suunnitteluprosessissa, helmikuussa 2025 yleiskaava 2050 on luonnosvaiheessa. Ks. <https://www.jyvaskyla.fi/kaupunkisuunnittelu/yleiskaavoitus/yleiskaava-2050>”

Kaikille sähköpostiosoitteensa ja tiedotusluvan antaneille adressin allekirjoittajille on mennyt 8.2.2025 tieto adressin uusimmasta tiedotteesta numero 4, jossa todetaan: ”Jo noin vuosi sitten, yleiskaavan 2025 tavoitekyselyä tehtäessä, Palokan kaavoitusta ja rakentamista koskeva adressi on annettu yleiskaavan 2050 laatijoille tiedoksi. – – Myös nyt tässä yleiskaavaluonnoksen nähtävillä olon vaiheessa, 17.2.2025 mennessä, adressi annetaan tiedoksi yleiskaavan 2050 laatijoille.” Adressin allekirjoittajista kukaan ei ole ollut yhteydessä minuun, adressin ylläpitäjään, eikä myöskään jättänyt kommenttia tiedotteeseen 4. Adressista allekirjoituksen poistaminen jälkikäteen on mahdollista, mutta kukaan ei ole näinkään toiminut. Kaikki allekirjoittajat siis seisovat mielipiteensä takana.

Toivon todella, että yleiskaavan 2050 luonnosvaiheessa otetaan todellisesti huomioon asukkaiden mielipiteet, eikä pelkästään maanomistajien näkemykset siitä, millaista rakentamista he omalle maa-tilkulleen sattuvat haluamaan. Toivon, että mielipiteiden pyytäminen yleiskaavasta ei olisi pelkkää näennäisdemokratiaa, eli vain pakollinen vaihe ilman todellisia vaikutuksia mihinkään.

Yleiskaavaprosessia tulee toteuttaa yhdessä ja vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa, koska he ovat parhaita oman asuinalueensa toimivuuden ja viihtyvyyden asiantuntijoita. Näin tapahtukoon.

Palokan kaavoitus ja rakentaminen seis – Palokanorren liikenneongelmat ratkaistava ensin!

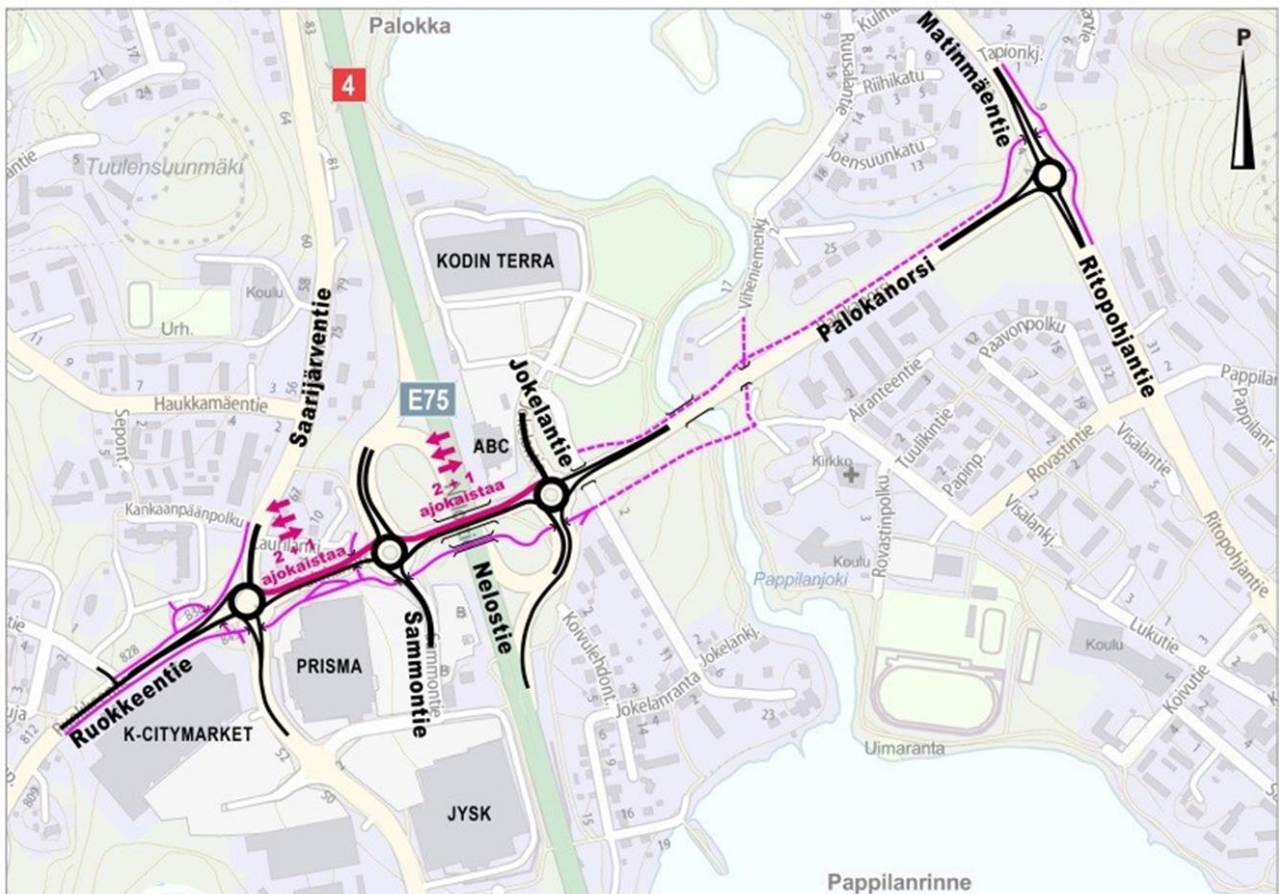
Tämä adressi on kohdistettu Jyväskylän kaavoituksesta vastaaville virkamiehille, kaupunkirakennelautakunnan jäsenille, kaupunginhallituksen jäsenille ja kaupunginvaltuutetuille. Kaikille teille, jotka vaikutatte siihen, millaisia asuinympäristöjä Jyväskylän kaupunkiin luodaan.

HUOM.! Adressin tekstin lopussa päivitys adressin kohtiin 1) ja 2). Palokanorren ykkösvaiheen parannus toteutuu v. 2025–2027, siihen on saatu rahoitus.

Adressi tullaan antamaan tiedoksi mielipiteenä Jyväskylän yleiskaavan 2050 suunnitteluprosessissa, helmikuussa 2025 yleiskaava 2050 on luonnosvaiheessa. Ks. <https://www.jyvaskyla.fi/kaupunkisuunnittelu/yleiskaavoitus/yleiskaava-2050>

Me allekirjoittaneet esitämme ja vaadimme seuraavaa:

- 1) Jyväskylän kaupungin on ryhdyttävä kaikkiin mahdollisiin toimiin edistääkseen Palokanorren nopeaa parannusta ns. lopulliseen vaiheeseensa, kokonaan nelikaistaiseksi väyläksi. Lopullisen vaiheen suunnittelu on aloitettava viivyttämättä ja tehtävä mahdollisimman tehokkaalla aikataululla. Palokanorrelle jo suunnitellussa ns. ensimmäisen vaiheen parannuksessa on kyse on ns. MAL- kaupunkiseutujen yhteishankkeesta, josta kaupunki maksaa osan ja valtio osan. Ensimmäisen vaiheen parannuksen suunnittelu alkoi vuonna 2015 ja kesti useita vuosia. Traficom viimein hyväksyi tiesuunnitelman, kuulutus siitä annettiin 19.1.2023 ELY-keskuksen nettisivuilla. Rahoituksesta ei silti ole edelleenkään mitään tietoa. Aika on jo ajanut tämän suunnitelman ohi johtuen Palokan alueen liikenteen voimakkaasta kasvusta. Ruuhkat ovat jo vuosien ajan heikentäneet liikenneturvallisuutta. Pahimmillaan autojonot ulottuvat moottoritiele saakka, kun Palokkaan johtavan rampin pituus ei vain riitä.

Palokanorren ns. ensimmäisen vaiheen suunnitelma, joka ei ole kestävä ratkaisu väylän parantamiseksi pitkällä tähtäimellä. Kuva Väyläviraston nettisivulta.

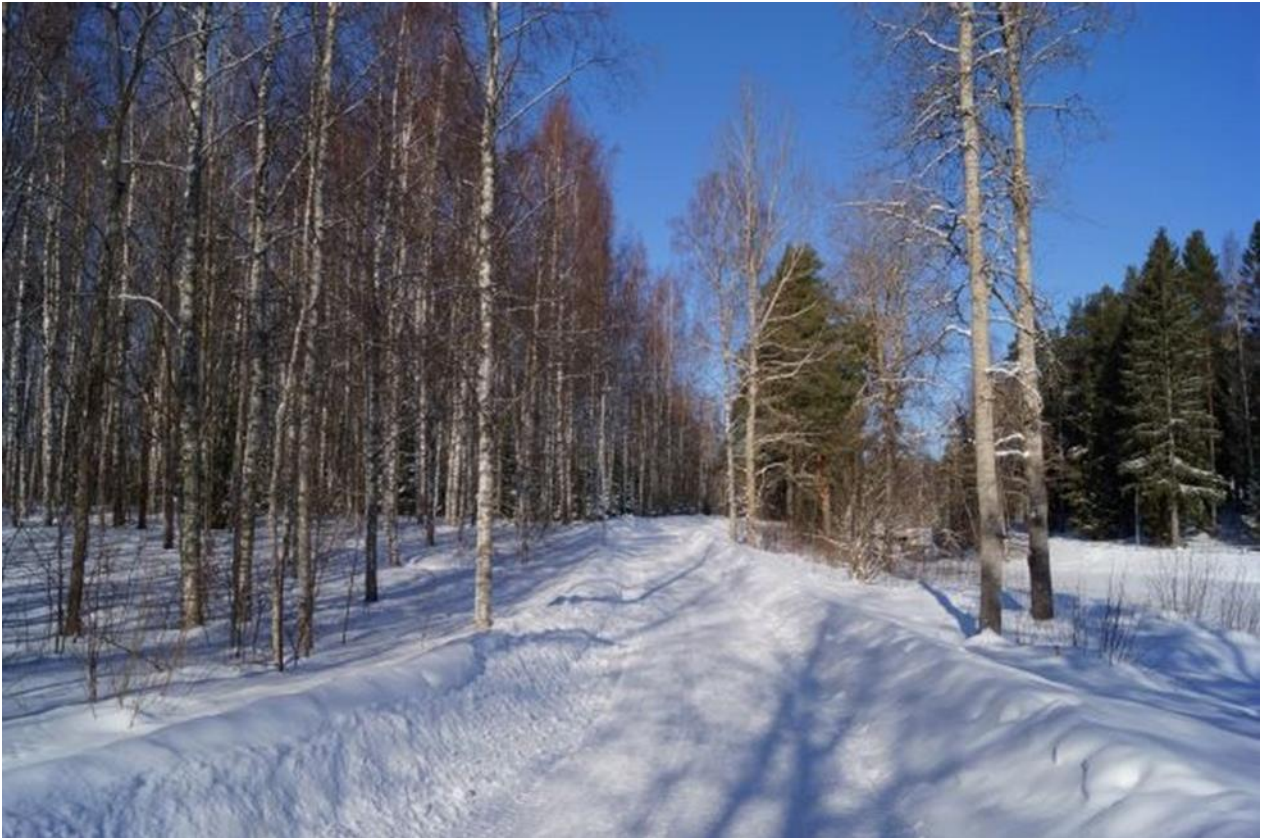
- 2) Palokan alueelle ei pidä kaavoittaa eikä rakentaa enää yhtään lisää uusia asuntoja ennen kuin Palokanorren liikenneongelmat on kestävällä tavalla ratkaistu. Tästä esimerkkinä Jokelantien asemakaavamuutos, jossa liikenteen ongelmat korostuvat johtuen alueen riippuvaisuudesta Palokanorresta. Kaikki rakentaminen Palokassa kuitenkin lisää Palokanorren liikennettä, koska palvelut sijoittuvat väylän molemmille puolille. Palokanorsi tulee parantaa heti kerralla ns. lopulliseen vaiheeseensa. Ns. ensimmäisen vaiheen parannus, osittainen kolmikaistaisuus, tulee jättää tekemättä ja toteuttaa kokonaan nelikaistainen, toimiva Palokanorsi. Tämä on ainoa järkevä ja kustannustehokas ratkaisu, koska arvioiden mukaan ensimmäisen vaiheen toteutuksella Palokanorsi olisi vuonna 2040 yhtä ruuhkainen kuin se on nyt vuonna 2022. Ensimmäisen vaiheen parannuksen jälkeen väylä myös siirtyisi kaupungin kaduksi, jolloin lopullisen vaiheen parannus jäisi kokonaan kaupungin maksettavaksi. Nyt Palokanorren ruuhka jopa nelinkertaistaa matka-ajan: väylän kautta ajettu noin viiden ja puolen kilometrin matka vie pahimmassa ruuhkassa 35 minuuttia ja ilman ruuhkia 8 minuuttia. Nämä ovat tosielämän tilanteissa kelloitettu aikoja.

Palokanorren silta, joka ylittää nelostien. Kovin kapea silta kolmelle autokaistalle, jotka ns. ensimmäisen vaiheen parannussuunnitelmassa on tähän piirretty.

- 3) Lähimetsiin ei pidä rakentaa, vaan lähiluontoa tulee säilyttää tuleville sukupolville. Kaavoitusta ja rakentamista tulee toteuttaa asukaslähtöisesti, lähiluonto ja vanhojen asuinalueiden identiteetti säilyttäen. Tästäkin esimerkkinä Jokelantien asemakaavamuutos (vireille 9.11.2021), jossa Pappilanjoen rantaan kahden hehtaarin koivikkoon suunnitellaan kerrostaloaluetta suoraan matalia omakotitaloja vastapäätä. Kerrostalot eivät kuulu pientaloalueelle pilaamaan ainutlaatuista Pappilanjoen varren Kehä Sinisen maisemaa. Koivikon

tulisi olla jatkossakin kaikkien palokkalaisten virkistysalue ja hiilinielu, joka toimii myös ilman-saasteiden puhdistajana ja meluesteenä. Kyse on arvovalinnasta: mitkä arvot ohjaavat kaa-voitusta ja rakentamista lapsiperheiden suosimassa lähiössä, johon tullaan asumaan väljyyden, viihtyisyyden ja lähiluonnon vuoksi? Palokka ei ole kaupungin keskusta, vaan luonnon-läheinen asuinalue. Palokan vetovoimaa ja pitovoimaa lisätään antamalla lähiluonnolle se arvo, joka sille kuuluu. Myös palveluverkon toimivuus (terveysasema, koulut, päiväkodit) on Palokan vetovoiman ja pitovoiman kannalta tärkeässä asemassa – tällä hetkellä palvelu-verkko on Palokassa kestävyksensä ääriarjoilla.

Jokelan koivikko kevyen liikenteen väylän Kehä Sinisen varrella, Pappilanjoen rannassa. Tähän lähimetsään kaavailaan kerrostalovaltaista aluetta.

- 4) Pääväylien risteysalueille ei tule kaavoittaa eikä rakentaa mitään. Risteysalueet ovat tulevia tiejärjestelyjä varten, eivätkä rakennuksia varten. Teiden risteykseen, nelostien kylkeen rakennetut Palokan ABC-liikenneasema ja Kodin Terra ovat varoittava esimerkki tiejärjestelyjen kannalta aivan väärässä paikassa sijaitsevista rakennuksista. ELYn vuonna 2021 suunniteltavaksi tullessa valtatie 4:n ramppien parannushankkeessa näiden rakennusten kohdalle ei voida rakentaa uutta, toimivammaksi todettua ramppia. Nyt ei enää pidä tehdä samaa virhettä uudelleen Palokanorren ja Ritopohjantien risteyksessä sijaitsevan Pappilanniityn kaava-alueen kohdalla. Kyseinen kaavamuuotos järkevästi palautettiin valmisteluun kaupunkirakennelautakunnan kokouksessa 22.2.2022. Palokanorren kokonaisuuden suunnittelulle nyt ja tietenkin myös kauempana tulevaisuudessa täytyy antaa parhaat mahdolliset lähtökohdat. Vaajakoski-Palokka-kehäväylä, ns. koilliskehä, saattaa vielä joskus yhtyä Palokanorren Ritopohjantien puoleiseen päähän, mikä tulee nyt myös huomioida. Risteysalue on varattava ainoastaan tiejärjestelyille.

*** **

Päivitys adressin tietoihin koskien Palokanorren parannusta 2025–2027

Yle uutisoi 23.9.2024, että Väyläviraston ja ELY-keskuksen suunnittelema Palokan liikennejärjestelyjen kokonaisuus etenee tulevilla sopimuskaudella v. 2024–2035. Valtion rahoitusta saadaan 15,5 miljoonaa euroa eli yli puolet arvioituista kokonaiskustannuksista. Palokanorsi eli valtatie ylittävä väylä laajennetaan 2+1-kaistaiseksi, kolme nykyistä liikenneympyrää muutetaan niin sanotuiksi turbokiertoliittymiksi, nelostien ramppeja parannetaan ja niihin myös lisätään kaistoja. Kokonaan uusi kiertoliittymä rakennetaan Palokanorren ja Matinmäentien liittymään ja Nelostien yli rakennetaan uusi kevyen liikenteen silta. Ks. <https://yle.fi/a/74-20113482>

Nyt siis toteutetaan Palokanorren ns. ensimmäisen vaiheen parannus vuosina 2025–2027. Jyväskylän kaupungilta saadun tiedon mukaan vuosi 2025 käytetään suunnitteluun, rakentamiseen ei vielä ryhdytä. Väylästä tulee osittain kolmikaistainen, ja kun tämä hanke on tehty, Palokanorsi siirtyy Jyväskylän kaupungin hoitamaksi kaduksi. Väylän lopullinen parannus kokonaan nelikaistaiseksi jää siis joskus tulevaisuudessa kaupungin kokonaan maksettavaksi.

Väyläviraston nettisivulla todetaan: ”Tiesuunnitelmat Maantien 16685 (Palokanorsi) parantaminen välillä Saarijärventie – Ritopohjantie, Jyväskylä sekä Valtatie 4 parantaminen Palokan eritasoliittymän kohdalla, Jyväskylä ovat lainvoimaisia. Jyväskylän seudun MAL sopimus 2024–2035 on hyväksytty ja allekirjoitettu. Valtatie 4 parantaminen Palokan kohdalla on mainittu sopimuksessa toimenpiteenä vuosille 2024–2027 – –. Em. tiesuunnitelmien lisäksi MAL-sopimuksessa mainittuun Palokan kohdan hankkeeseen kuuluvat myös Ruokkeentien (maantie 16685) ja Saarenmaantien (maantie 16687) parantamiset. Hankkeen jälkeen Ruokkeentie ja Saarenmaantie siirtyvät hallinnollisesti valtion maanteista Jyväskylän kaupungin kaduiksi. Hankkeen rakennuttajana toimii Väylävirasto, joka tiedottaa hankkeen rakentamisen aikataulusta erikseen.” Ks. <https://vayla.fi/valtatie-4-parantaminen-palokan-eritasoliittyma-kohdalla-jyvaskyla>

Em. tiedot siis päivityksenä adressin sisältöön koskien sen kohtaa 1) ja osittain myös kohtaa 2). Voit edelleenkin allekirjoittaa adressin, kohdat 3) ja 4) eivät ole muuttuneet mitenkään. Edelleenkin on tärkeää, että Palokan kaavoituksessa ja rakentamisessa otetaan huomioon liikenteen sujuvuus Palokanorrella, myös ykkösvaiheen parannuksen aikanaan toteuduttua. Adressi tullaan antamaan tiedoksi mielipiteenä Jyväskylän yleiskaavan 2050 suunnitteluprosessissa, helmikuussa 2025 yleiskaava 2050 on luonnosvaiheessa. Ks. <https://www.jyvaskyla.fi/kaupunkisuunnittelu/yleiskaavot/yleiskaava-2050>

Lisätietoa

Palokanorren ja Vt 4:n ramppien parannushankkeet:

<https://vayla.fi/valtatie-4-parantaminen-palokan-eritasoliittyma-kohdalla-jyvaskyla>

Koilliskehä eli Vaajakoski-Palokka-kehäväylä:

<https://vayla.fi/jyvaskylan-koilliskeha-palokka-vaajakoski>

Palokan kaavoituksen ajankohtaiset esimerkit:

Pappilanniitty, <https://www3.jkl.fi/kaavoitus/kaava.php/id/1097>
 Jokelantie, <https://www3.jkl.fi/kaavoitus/kaava.php/id/1123>

*** **

Pro Palokka

Kaavoittajan vastine:

Palokan kohdan -hankkeen toteutuksesta on sovittu Jyväskylän kaupunkiseudun MAL-sopimuksessa vuonna 2024. Hanke kattaa Ruokkeentien länsiosan Laajavuorentieltä-Ritopohjatielle sekä Saarenmaantien eteläosan Ruokkeentieltä Nuutinkadulle. Hankkeeseen sisältyy Palokanorren sujuvuutta parantavat toimenpiteet (mm. kaistoitus 2+1 ja turbokierto liittymät valtatiehen liittyvien ramppien päihin). Suunnittelu- ja toteutusurakka valmistellaan 2025 ja rakentaminen käynnistyy 2026. Jyväskylän yleiskaavaluonnos 2050 mahdollistaa Palokanorren liikenneympäristön kehittämisen jatkossakin, mikäli alueen liikenteen ja maankäytön kehittyminen sitä edellyttävät.

Yleiskaavan jatkovalmistelussa tarkastellaan Pappilanjoen uomaa ja rantaa koskevia siniviherrakenteen merkintöjä uudelleen.

Pappilanjoen länsipuolella sijaitseva yhden maankäyttöruudun kestävän liikkumisen tiiviin taajaman merkintä muutetaan saadun palautteen perusteella seuraavassa kaavavaiheessa kestävän liikkumisen taajamaksi (A-2). Näin kaavamerkintä vastaa paremmin muun ympäristön merkintöjä ja ohjaa alueen asemakaavoitusta pääosin tehokkaammalle pientalorakentamiselle.

Palokankeskuksen yleiskaavamerkintöjä on täsmennetty Jyväskylän yleiskaavaluonnoksen 2050 yhteydessä. Muutosten taustalla ovat osin kaupan suuryksiköiden sijainnin ohjaukseen ja tilaa vaativan kaupan sääntelyyn tapahtuneet muutokset. Yleiskaavaluonnos mahdollistaa olemassa olevien Palokankeskuksen vähittäiskaupan suuryksiköiden kehittämisen. Kaavamerkinnät mahdollistavat myös Palokan liittymän koillisen neljänneksen kehittämisen jatkossakin vähittäiskaupan alueena.

Palokankeskuksen ja Palokan alueen yksityiskohtaisempi asemakaavoitus edellyttää maankäytön ja liikenteen yhteissuunnittelua sekä liikenteellisten vaikutusten arviointia. Myös Palokan asuntorakentamisen suunnittelussa ja toteuttamisen aikataulun ohjelmoinnissa otetaan huomioon vaikutukset palveluiden saatavuuteen ja palveluverkkoon.

Mielipide 182 Palokka seura ry

Palokka-Seura ry:n mielipide Jyväskylän yleiskaavan 2050 luonnokseen

Palokka-Seura Ry esittää seuraavat kannanotot laadittavaan yleiskaavaan Palokan alueen asukkailta saatujen kommenttien pohjalta. Palokka-Seura tukeutuu myös lausunnossaan vuonna 2023 julkaistuun Palokka 2040 -visioon, joka perustuu noin kuudensadankuudenkymmenen palokkalaisen näkemyksiin Palokan kehittämisestä.

Yleissuunnitelman valmistuminen nähdään hyvin tervetulleena edistysaskeleena, sillä yleis-suunnittelun kattavuus Palokassa on ollut riittämätön ja alueen kehittäminen on koettu sirpaleiseksi. Kii-tämme mahdollisuudesta osallistua valmisteluprosessiin.

1. Yleisenä suunnittelun lähtökohtana tulee olla väljä, matala ja viheralueita korostava raken-taminen. Olemassa olevien asuinalueiden tiivistämisen ei tule olla tavoitteena. Kerrostalo-rakentamista ei tule sijoittaa pientaloalueiden välittömään yhteyteen. Mittavia kerrostalo- ryh-miä ei Palokkaan tule enää rakentaa. Palokkaan ei haluta syntyvän kerrostalolähiötä kieltei-sine lieveilmiöineen. Tiivis kaavoittaminen ja rakentaminen eivät vastaa asukkaiden toiveita alueen kehittämisestä.

Sen sijaan maltillisilla nykyisten asuinalueiden laajennuksilla voidaan alueen väkimäärää vielä kasvattaa. Uusien asuinalueiden avaamisiakin voidaan harkita, mikäli niiden toteutuk-seen löydetään uudenlaisia, luovia ja ympäristöystävällisiä ratkaisuja.

2. Kaavaluonnoksen mukaan Palokan kaupalliset palvelut tulevat keskittymään täysin Länsi-Palokkaan. Yleiskaavassa tulee esittää periaatteet, joiden kautta Palokan keskuksen kehit-täminen toimivana ja viihtyisänä palokkalaisten kohtaamispaikkana ja palveluita tarjoavana "kyläkeskuksena" voidaan toteuttaa. Itäisen ja läntisen osan liikennejärjestelyihin pitäisi kiin-nittää enemmän huomiota yhtenäisemmän Palokan taajaman luomiseksi, kuin nyt on kaava-luonnoksessa. Palokan keskusta-alue tulisi määritellä selkeästi ja laatia sitä tukeva sisäisen liikenteen suunnitelma.

3. Luonnokseen sisältyvät ns. koilliskehä ja luoteiskehä -tielinjaukset nostavat huolen liikenne-paineen hallitsemattomasta kasvusta Palokanorrella sekä ahtaalla Ruokkeentiellä. Luo-teis- ja koillisväylän linjaukset eivät kohtaa toisiaan logistiikan kannalta järkevästi. Esitetyillä linjauksissa liikennemäärä kasvaa merkittävästi ja raskas liikenne tulee ohjautumaan kes-kelle tiiveintä asutusta Palokassa. Palokkaa rasittavat jo mittavat tieväylät, joten tierasitteen hajauttaminen laajemmalle alueelle on kohtuullinen vaade. Lisäksi tielinjaukset leikkaisivat alueen jatkuvasti supistuvia viheralueita, joka on ristiriidassa luonnonmukaisen ja vihreän kehityksen tavoitteiden kanssa. Tielinjaus aiheuttaisi Piilolan ja Pappilanvuoren lähivirkistys-alueiden ja Pappilanvuoressa ja Tyypälässä olevien liito-orava- alueiden tuhoutumisen

Perusteissa mainittu työpaikkaliikenne toteutunee luontevasti Sulunperän, Kangasvuoren ja Kangaslammen välisen katuverkoston kehityksen myötä tulevaisuudessa. Olemassa olevat reitit ohjaavat työpaikkaliikennettä tuolloinkin nopeimmille reiteille. Matka ei lyhenisi tähän verrattuna merkittävästi Koillisväylä -suunnitelmassa Vaajakoskelta Luukkaantien ja Palokan suuntaan.

Koillisväylän suunnittelu nykyisellä 1970-luvun suunnitelmaan pohjaavalla linjauksella tulee lopettaa, koska tuolloin olemassa olleisiin rakenteisiin on tullut merkittäviä muutoksia viiden-kymmenen vuoden aikana. Sen sijaan väylä tulee linjata kulkemaan kunnosta- malla jo ole-massa oleva tielinjaus Vaajakoskelta Leppäveden kautta Tikkakoskelle.

Mikäli uudet liikenneväylät toteutuvat, Luoteisväylän tulee liittyä Koillisväylään siten, että itä-länsisuuntainen ohitusliikenne ohjautuu niille Palokanorren ja Ruokkeentien sijasta.

4. Yleiskaavan tulee sisältää periaatteet jokien ja järvien ketjun, joihin pohjaten ns. Jyväsjoki-reitin kehittäminen ekologisesti hyvinvoivana ja ihmisten virkistyskäytön parhaalla tavalla mahdollistavana elementtinä voidaan toteuttaa.

5. Palokan mäkien ja vuorten alueet, jotka nousevat enimmillään yli 100 metriä järvien tason yläpuolelle, ovat aluetta leimaava arvokas luonto- ja maisemaelementti, jonka säilyminen mahdollisimman luonnontilaisena, mutta soveltuvia luontoliikuntaa tukevia rakenteita toki sisältäen, tulee turvata. Yhtenäinen viheralue niiden ympärillä on jatkuvasti supistunut, jolloin ollaan menettämässä siihen liittyvä huomattava luontoarvo. Alueiden maata ei tule osoittaa enää muuhun käyttöön.
6. Lehesvuoren alueelle kaavailtu maankaatopaikka on rajusti ristiriidassa luontoalueiden säilyttämisen, kehittämisen ja suojelun kanssa. Esitetyssä mittakaavassa maansiirtoliikenne muuttaisi erittäin haitallisesti Matinmäentien liikennepainetta ja turvallisuutta. Suunnitelmassa on jätetty huomioimatta myös alueen luonto- ja maisemalliset arvot. Jyväskylässä on vuonna 2012 merkitty monimuotoisuusytimiksi sellaiset alueet, joilla on erityisiä luonnon monimuotoisuusarvoja. Osa alueista on jo suojeltu tai tarkoitettu suojeltaviksi luonnonsuojelulain nojalla, osalla luontoarvojen säilyminen turvataan parhaiten muilla keinoin (esim. perinnebiotooppien hoito). Suunnitelman vaikutusalueella on suojelualue ja muun muassa runsas kyypopulaatio.

Suunnitelmassa on todettu, että valuma-alueella lähimpään Lehesjärveen on 1,8 kilometriä. Lehesjärven "Syttilänlahti" on pääosin alle kaksi metriä syvä ja herkkä liettymiselle. Läjitys-alueelta valumaveden mukana kulkeutuvat mahdolliset haitalliset ainekset kulkeutuisivat virtausten mukana Kortta-, Alva-, Palokka- ja Jyväsjärveenja lopulta Päijänteeseen.

Maankaatopaikoille on löydettävä sijoitus alueilta, joita edellä kuvatut haittavaikutukset eivät toteudu tai ovat vähäisiä.

7. Palokan vahvuudeksi ja viihtyisyyden elementiksi asukkaat usein mainitsevat maaseutumaisuuden. Yleiskaavaluonnoksen mukainen rakentaminen Palokassa jouduttaisi jäljellä olevien maatalousmaisemien katoamista. Alueella on harjoitettu maataloutta vähintään satojen vuosien ajan. Erityisesti 1700- ja 1800-luvun torpparit raivasit alueelle paljon pelto- ja. Maaseutu on osa palokkalaista kulttuurihistoriaa, jonka ei toivota kokonaisuudessaan häviävän.

Perinnebiotooppien säilyttämisessä kaupunkien ja maaseudun vaihtumisvyöhykkeet ovat avainasemassa. Tämä kulminoituu tänä päivänä myös Palokan alueisiin. Toivomme, että yleiskaavan suunnitteluperiaatteet turvaavat perinnebiotooppien säilymisen ja ylläpidon Palokassa.

Pyydämme, että esittämämme kannanotot huomioidaan valmisteltavassa yleiskaavassa.

Kaavoittajan vastine:

Jyväskylän yleiskaavaluonnoksen 2050 periaatteiden mukaan kerrostalovaltaista asuntorakentamista sijoittuisi erityisesti Palokan aluekeskukseen (CA) ja sen läheisille kestävän liikkumisen tiiviin taajaman alueilla (A-1). Palokan aluekeskuksen kehittäminen tapahtuu asemakaavoituksen keinoin. Aluekeskuksia ja kestävän liikkumisen tiiviitä taajamia koskevissa määräyksissä täydennysrakentamisen lähtökohtana on kaupunkiympäristön viihtyisyyden ja laadun edistäminen sekä uuden rakentamisen tehokkuuden sovittaminen ympäristöönsä. Muualla täydennysrakentaminen painottuisi monipuoliseen ja tehokkaampaan pientalorakentamiseen. Uusia laajentavia pientalo-alueita on esitetty erityisesti Länsi-Palokkaan Savulahden länsipuolelle ja Heikkilän pohjoispuolelle Perä-Palokkaan.

Uusia kehäteitä koskeva kaavoittajan vastine on annettu kohdassa 2. Vastine koskee erityisesti nk. läntistä kehätietä (Ruoke-Lintukangas) ja nk. koillista kehätietä (Palokka-Laukaantie-Sulunperä).

Yleiskaavan jatkovalmistelussa tarkastellaan Pappilanjoen uomaa ja rantaa koskevia siniviherrakenteen merkintöjä uudelleen. Palokan alueen maisemallisesti merkittävimmät mäet on yleiskaassa otettu huomioon, ja ne on osoitettu virkistysalueina, siniviherrakenteen moniarvoalueina ja merkittävänä maisemaselänteinä. Jyväskylän yleiskaavassa on osoitettu maakunnallisesti arvokkaat perinnebiotoopit.

Lehesvuoren alueen EKJ-merkintää koskeva kaavoittajan vastine on esitetty kohdassa 2.

Mielipide 201

Käytän hyväksi mahdollisuutta kommentoida Jyväskylän yleiskaava 2050 -ehdotusta. Keskityn Palokan alueeseen, koska alueen asukkaana tunnen parhaiten tämän alueen ominaispiirteet ja alueen arvon siitä näkökulmasta, mikä on saanut itseni valitsemaan tämän alueen asuinpaikakseni.

Erityisesti oudoksun suunnitelmaa Jokelan lisärakentamisen osalta, koska suunnitelmassa Pappilanjoen varrelle oltaisiin kaavoittamassa alue kerrostalorakentamista varten. Pidän tätä esitystä alueelle epäsovivana ratkaisuna, joka merkittävästi muuttaisi alueen nykyistä ainutlaatuisuutta. En näe sitä myöskään järkevänä yleisen kaupunkisuunnittelun, tulevan todennäköisen väestönkehityksen ja liikennevaikutusten näkökulmasta.

Tilastokeskuksen laatiman viimeisimmän vuoteen 2045 ulottuvan väestöennusteen perusteella Keski-Suomessa käytännössä ainoat kasvukunnat olisivat Jyväskylä ja Muurame. Tämä on sinänsä uskottavaa, vaikka on muistettava, että tämän ennusteen kaltaisilla alueellisilla väestöennusteilla on surullinen historia. Ennuste on laadittu hyvin vanhakantaisella tavalla ja poikkeaa viimeisen parinkymmenen vuoden aikana kehitetyistä stokastisista ennusteista, jotka ovat tuoneet väestöennusteisiin realistisuutta siltä pohjalta, että niissä on pyritty arvioimaan myös ennusteisiin kuuluva tulevaisuusnäkökuvan todennäköisyysjakuma. Tällainen olisi Jyväskylän kohdalla johtanut siihen, että ennuste olisi tulevan 20 vuoden jaksolla näyttänyt vaihteluvälin, joka olisi suurin piirtein ulottunut pienestä negatiivisesta kasvusta ennustetta vielä suurempaan väestönkasvuun.

Jos Jyväskylän väestön uskotaan tulevaisuudessa kasvavan, se perustuisi täysin muuttoliikkeeseen, koska aiempien vuosikymmenten syntyneiden enemmistö on jo muuttanut kuolleiden enemmistöksi, ja tämä negatiivinen kehitys tulee edelleen voimistumaan. Väestönkasvun edellytyksenä olisi näin ollen aiempaa selvästi enemmän määrin työvoiman tarpeen kasvu. Suuressa kuvassa kuitenkin väestön ja taloudellisen toimeliaisuuden painopiste jatkaa ymmärrettävistä syistä siirtymistä

etelämpään Suomeen, Jyväskylää ja Muurametta ympäröivä maakunta jatkaa kuihtumistaan, ja Jyväskylän korkeahko työttömyysaste ei ole tähän päivään mennessä merkittävästi hellittänyt, vaikka teollisen rakennemuutoksen pahimman vaikutuksen uskoisi jo vähitellen laantuvan. Kaiken kaikkiaan Tilastokeskuksen alueellista ennustetta on syytä perustellusti pitää ylioptimistisena.

Edellä sanotusta huolimatta on toki syytä varautua lisärakentamiseen. Eikö nykytrendin mukaisesti kuitenkin pitäisi jo ympäristösyistä pikemminkin pyrkiä tiivistämään kaupunkirakennetta lähempänä kaupungin ydinkeskustaa esimerkiksi toteuttamalla loputkin Kankaan alueen suunnitelmasta, uusimalla vanhentunutta jo olemassa olevaa rakennuskantaa ja hyödyntämällä muita keskusta-aluetta lähempänä olevia maankäyttömahdollisuuksia?

Toki Palokka on yksi Jyväskylän aluetaajamista ja palvelutarjonta on erityisesti päivittäistavarakaupan osalta monipuolista ja lisää omalta osaltaan alueen houkuttelevuutta. Palvelutarjonta on kuitenkin sijaintialueelleen ikään kuin liian suurta, ja palveluiden elinvoimaisuus edellyttää suurta määrää syöttöliikenteen tuomia asiakkaita. Palveluiden suuruus on tavallaan ikään kuin ristiriidassa alueen pientalovaltaisuuden kanssa. Tätä ristiriitaa on osin ratkaistu lisäämällä rakentamista Mannilan ja lännen suuntaan rikkomatta suurestikaan Palokan alueen pientalovaltaisuutta. Ymmärtääkseni on tunnistettu, että Jyväskylän etuna on ylimalkaan erinomainen mahdollisuus tarjota palveluiden lähellä olevan tiiviin kaupunkialuerakenteen ohella viihtyisiä pientaloalueita, joilla on vielä nykyaikana oma merkityksensä, kun ihmiset tekevät asuinpaikkapäätöksiään. Tästä syystä näiden alueiden sijaintia olemusta pitäisi varjella, ja jo pieniltä vaikuttavilla päätöksillä, joilla ei kuitenkaan ole Jyväskylän kokonaiskehityksen näkökulmasta juurikaan merkitystä, voidaan merkittävästi vähentää alueiden viihtyisyyttä. Tällainen päätös mielestäni Jokelan osan avaaminen kerrostalorakentamiselle olisi erityisesti kahdesta syystä.

Itäisen Palokan liikennemäärät erityisesti Palokanorren osalta ovat asukkaiden kokemustenkin perusteella merkittävästi lisääntyneet ja erityisesti tiettyinä kellonaikoina liikenne ruuhkautuu tuskastuttavassa määrin. Syynä on varmaan suuressa määrin kauttakulkuliikenne ja liikekeskuksen lisääntyneiden palveluiden syöttöliikenne. Suunnitellut liikennejärjestelyt saattavat tuoda tilanteeseen helpotusta mutta ruuhkat ja liikenteen jo nyt aiheuttavat meluhaitat eivät niidenkään avulla poistu, koska palvelut tarvitsevat mittavan syöttöliikenteensä. Tätä tarvetta eivät yksittäiset lähialueen kerrostalot poistaisi, vaan ne päinvastoin lisäisivät edelleen alueen asukkaiden jo nyt kokemia ongelmallisia liikennemääriä.

Suurin negatiivinen merkitys kerrostaloalueen kaavoittamisella suunnitellulle paikalle Jokelaan liittyy kuitenkin alueen poikkeuksellisiin luontoarvoihin. Kaavoitettu alue tulisi poikkeukselliseen Pappilanjoen rantamaisemaan, jonka nykyiset alueen asukkaat kokevat ainutlaatuisena ympäristönä ja joka yhdessä Palokkajärven pohjoisosan ja Alvajärven ranta-alueiden kanssa tarjoaa viihtyisän, lähestulkoon maaseutumaisen mahdollisuuden virkistäytymiselle ja liikunnalle. Juuri tällainen ympäristö tarjoaa paljon ihmisille, jotka arvostavat luonnonläheisyyttä. Henkiselle hyvinvoinnille, joka monesta syystä on nyky-yhteiskunnassa koetuksella, ei ole merkitystä vain sillä, että on tilaa liikkumiselle, koska oma itseisarvonsa on myös viihtyisäksi ja rauhoittavaksi koetulla ympäristöllä. Tällaista maisemakokemusta eivät riko kerrostalot, vaikka alue muuten olisikin rakennettu. Tätä kaikkea, mukaan lukien alueen pientalovaltaista luonnetta, Pappilanjoen rantaan suunniteltu kerrostaloalue merkittävässä määrin rikkoisi.

Edellä sanotun perusteella toivon, että yleiskaavasta poistetaan Jokelan alueelle Pappilanjoen rantaan esitetty kerrostalorakentamisen mahdollisuus. Jos maa-alue halutaan ottaa rakennuskäyttöön, se tulisi varata alueen luonnetta kunnioittaen pientaloasumiselle.

Kaavoittajan vastine:

Pappilanjoen länsipuolella sijaitseva yhden maankäyttöruudun kestävän liikkumisen tiiviin taajaman merkintä muutetaan saadun palautteen perusteella seuraavassa kaavavaiheessa kestävän liikkumisen taajamaksi (A-2). Näin kaavamerkintä vastaa paremmin muun ympäristön merkintöjä ja ohjaa alueen asemakaavoitusta pääosin tehokkaammalle pientalorakentamiselle.

Yleiskaavan jatkovalmistelussa tarkastellaan Pappilanjoen uomaa ja rantaa koskevia siniviherrakenteen merkintöjä uudelleen.

Mielipide 212

Haluan huomauttaa Jokelan alueen ja erityisesti siihen suunnitellusta A-1 alueesta. Minusta siihen ei kuulu korkea ja tiivis kerrostaloalue, koska:

- Jokela on Palokan ainoa asuinalue, joka on täysin riippuvainen Palokanorren liikenteestä. Kolmikaistaiseksi laajentaminen ei poista ruuhkia, ja vuonna 2040 tilanne on ennusteiden mukaan sama. Lisäksi alueella on rakentamattomia tontteja ja mahdollinen Koilliskehä, joiden liikennevaikutukset ovat epävarmat.
- Palokanorren varrella tai alueen vesistöjen rannoilla ei ole kerrostaloja.
- Vesistöt ovat Palokan keskeinen vetovoimatekijä. Pappilanjoen maisema on arvokas, eikä sitä tule pilata.
- Missään muualla Palokassa ei kaavailla kerrostaloja vanhalle pientaloalueelle, vastapäätä omakotitaloja tai niiden tilalle – vieläpä joen rannalle.

Kaavoittajan vastine:

Pappilanjoen länsipuolella sijaitseva yhden maankäyttöruudun kestävän liikkumisen tiiviin taajaman merkintä muutetaan saadun palautteen perusteella seuraavassa kaavavaiheessa kestävän liikkumisen taajamaksi (A-2). Näin kaavamerkintä vastaa paremmin muun ympäristön merkintöjä ja ohjaa alueen asemakaavoitusta pääosin tehokkaammalle pientalorakentamiselle.

Mielipide 219

Yleiskaava 2050 tulee Palokan osalta laatia siten, että edellytyksenä kaikelle uudelle rakentamiselle Palokkaan on Palokanorren liikenneongelmien ratkaiseminen ensin – Osayleiskaava tarvitaan!

Kaavoitusta ja rakentamista tulee toteuttaa asukaslähtöisesti, lähiluonto ja vanhojen asuinalueiden identiteetti säilyttäen. Kaupungin kasvun kannalta tärkeä Palokan alue tarvitsee osayleiskaavan, joka määritteli tarkemmin alueiden käyttöä. Vesistöjen arvoa pitää osata kunnioittaa – Palokan kauneimmat paikat on pyhitettävä yhteisiksi virkistysalueiksi. Kerrostalot eivät kuulu pientaloalueelle, matalia omakotitaloja vastapäätä ja niiden paikalle, kuten Jokelan osalta on yleiskaavaluonnoksessa määritelty. Pääväylien risteysalueita ei tule yleiskaavassa osoittaa asuin- tai muulle rakentamiselle. Risteysalueet tulee varata tiejärjestelyille, ei rakennuksille. Palokkaa on kehitettävä ensisijaisesti asukkaiden eikä maatilkkujen omistajien lähtökohdista käsin.

Netistä löytyvissä yleiskaavan tavoitekyselyn tuloksissa 12.3.2024 todetaan, että vastaajien toiveena on turvallinen, luonnonläheinen, elinvoimainen ja arjessa toimiva Jyväskylä vuonna 2050. Yleiskaavan keskeisiä tavoitteita koskien todetaan: ”Erityisesti luonnon monimuotoisuus, virkistysmahdollisuudet, joukkoliikenne, lähipalvelut, kulttuuriympäristö ja maisema sekä ympäristöhaittojen vähentäminen arvioitiin tavoitteista hyvin merkittäviksi.” Varsinkin em. lihavoimani asiat liittyvät vahvasti siihen, mikä on tärkeää Palokan kehittämisessä. Liikenteen sujuvuus on osa arjen toimivuutta, ja kauniilla maisemalla sekä monimuotoisen luonnon tarjoamilla virkistysmahdollisuuksilla on oltava itseisarvo Palokassa. Tähän mielipiteeseeni yhtyy nyt 956 adressin allekirjoittajaa. Lähes kaikki jyväskyläläisiä, monet palokkalaisia, ks. https://www.adressit.com/palokan_kaavoitus_ja_rakentamisen_seis_palokanorren_liikenneongelmat_ratkaistava_ensin . Adressi kerää edelleen nimiä, siitä on tiedotettu lähinnä vain Palokan Facebook-ryhmissä.

Palokkaan ei tule asemakaavoittaa eikä varsinkaan rakentaa mitään ennen kuin Palokanorren liikenneongelmat on ensin ratkaistu. Lopullinen ratkaisuhan syksyllä 2024 varmistunut Palokanorren ensimmäisen vaiheen parannus ei suurella todennäköisyydellä tule olemaan, ainakaan jos rakentaminen elpyy ja Palokkaan nousee sekä uusia liiketiloja että asuntoja, joita jo tällä hetkelläkin on valmiiksi tehdyillä asemakaavoituksilla suunnitteilla. Kuokkalaankin alettiin aikoinaan rakentaa lisää vasta sitten, kun sinne johtava silta valmistui. Nyt Palokassa tulisi saada liikenne kuntoon ennen lisärakentamista.

Jyväskylän rakennuttajainsinööriltä saadun arvion mukaan ensimmäisen vaiheen toteutuksella Palokanorsi olisi vuonna 2040 yhtä ruuhkainen kuin se on nyt ennen parannusta. Tämä arvio oli tiedossa myös Palokan asuinalueilla 29.1.2025 kaupungin edustajalla, joka keskusteli liikenneasioista meidän asukkaiden kanssa. Näin ollen ensin tulee parantaa Palokanorsi ykkösvaiheen mukaisesti ja sen jälkeen käytännössä todeta mittauksin liikenteen toimivuus tai toimimattomuus. Vasta sitten on aika uuden rakentamiselle, kun liikenne on saatu oikeasti kuntoon. Yleiskaavassa 2050 tulee ottaa kantaa siihen, ettei Palokassa jo vuosia koettuja liikenneongelmia Palokanorrella ja tiettyissä risteyksissä – esim. Saarenmaantien risteyksessä – enää sallita pahentaa rakentamisella entisestään. On huolehdittava liikenne toimivaksi Palokassa ENNEN rakentamista! Kaikki rakentaminen Palokassa lisää Palokanorren liikennettä, koska palvelut sijoittuvat väylän molemmille puolille, kahdelle puolen nelostietä.

Palokan asukastilaisuudessa 29.1.2025 yleiskaavasuunnittelija Jouni Mäkräinen totesi, että Palokka on Jyväskylän kasvun tärkeä painopistealue. Näin ollen vähintäänkin Palokan tiiveimmille ydinalueille tulisi laatia osayleiskaava, jotta alueen kokonaisuutta tulisi tarkasteltua suunnitelmallisesti strategisemmalla tasolla. Palokan ns. ”vanhasta keskustasta” terveysaseman lähellä on olemassa kehittämissuunnitelma, mutta se on kovin suppea näkemys Palokasta. Tarpeellista olisi Palokan alueen tulevan asukasmäärän, tarvittavien toimintojen ja palvelujen sekä myös niiden vaikutusten miettiminen kohta kohdalta. Palokan alueen asukasmäärä on jo vuosia kasvanut hyvin nopeasti, mikä on pahentanut liikenneongelmia Palokassa. Kaavoitusta ja rakentamista on tehty kiivaasti ja jätetty vaikutukset asumisviihtyvyyteen huomioon ottamatta. Jo vuosien ajan Palokka-Seura on toistuvasti tuonut esille osayleiskaavan tarpeellisuuden, mutta tätä näkemystä ei ole mitenkään huomioitu. Palokkaa on asemakaavoitettu ja rakennettu yksi nurkka kerrallaan, vailla mietittyä ennakko-suunnitelmaa ja käsitystä laajemmasta kokonaisuudesta – torin ympäristö yhtenä esimerkkinä tästä. Tulee siis laatia osayleiskaava ja siitä tehtyjä havainnekuvia ennen kuin lähdetään mitään yksittäistä asemakaavamuuutosta käsittelemään.

Palokkalaisista tulee koota asiaan sitoutunut asukasraati miettimään Palokan kehittämistä yhdessä kaavoituksen ja Palokka-Seuran kanssa. Tämä olisi todellista asukaslähtöisyyttä.

Palokka-Seuran Palokka 2040 -visio tulee huomioida Palokan kehittämisessä

Palokkaan on jo tähän mennessä rakennettu yllin kyllin kerrostaloja Mannisenmäkeen, Norolaan, Savulahteen, Palokan vanhaan keskusta... Ja lisää on tulossa koko ajan, kun ihan valmiita asemakaavojakin on jo odottamassa toteutumistaan. Olavintie 1 -asemakaava ja Hakatalojen asemakaava (Saarijärventie 47–51) tulevat kumpikin moninkertaistamaan nykyiset kerrosalaneliöt. Jokaiseen nurkkaan ei kuitenkaan pidä kerrostaloja tunkea, minkä myös Palokka-Seura on tuonut esiin perustuen satojen palokkalaisten haastatteluihin, ks. <https://www.palokka.fi/palokka-visio/>.

Epäilemättä kaupungin kaavoitus on käynyt monia neuvotteluja Palokan kiinteistön- ja maanomistajien kanssa rakennettavista tonteista eri puolilla Palokkaa. Mutta montako neuvottelua Palokan tulevaisuuden visiosta on käyty Palokka-Seuran kanssa? Asukaslähtöisyys on sitä, että asukasyhdistystä kuunnellaan. Yhdistys on vapaaehtois pohjalta tehnyt valtavan määrän työtä paremman Palokan eteen. Tätä työtä toivon arvostettavan ja otettavan huomioon nyt, kun yleiskaavaa 2050 laaditaan.

Huomioita ja muutosehdotuksia yleiskaavan 2050 luonnoksesta Palokan osalta alueittain

Pappilanniitty

Risteysalueelle, Pappilanniityn asemakaava-alueen maatilakulle, eivät kuulu rakennukset, vaan alue tulee varata pelkästään tuleville liikennejärjestelyille. Yleiskaavaluonnoksessa Pappilanniitty on merkitty ”kestävän liikkumisen taajama (A-2)” -alueeksi. Vaajakoski-Palokka-kehävyälyn eli Koilliskehän linjaus on tuohon samaan risteykseen mahdollisesti myöhemmin tulevaisuudessa tulossa, ja se mahdollisuus pitää osata järkevästi ennakoita. Palokanorren kokonaisuuden suunnittelulle nyt ja tietenkin myös kauempana tulevaisuudessa täytyy antaa parhaat mahdolliset lähtökohdat. Yleiskaavassa tulisi tuoda esiin: Ensin Palokan liikenne kuntoon ja asemakaavojen miettimistä ja uuden rakentamista vasta sitten. Tämä on ensiarvoisen tärkeää etenkin Palokanorren viereisten alueiden osalta, kuten Pappilanniitty ja Jokelantie.

Teiden risteykseen, nelostien kylkeen rakennetut Palokan ABC-liikenneasema ja Kodin Terra ovat jo varoittava esimerkki tiejärjestelyjen kannalta aivan väärässä paikassa sijaitsevista rakennuksista.

Näiden rakennusten kohdalle kun ei voida rakentaa uutta, toimivammaksi todettua ramppia, mistä olen keskustellut asiantuntijoiden, mm. Jyväskylän kaupungin rakennuttajainsinöörin kanssa. Nyt ei pidä tehdä samaa virhettä Palokanorren ja Ritopohjantien risteyksessä sijaitsevan Pappilanniityn kaava-alueen kohdalla! Kaavamuuotos järkevästi palautettiin valmisteluun kaupunkirakennelautakunnassa 22.2.2022.

Mielenkiintoista Jokelantien yleiskaavaluonnoksen kannalta on, että Jokelasta noin 400 metrin päässä sijaitsevalle Pappilanniityn kaava-alueelle on kaavailtu ainoastaan rivitaloja entisten, osin kaksikerroksisten rivitalojen viereen. Kun taas Jokelantien molemmin puolin on yleiskaavaluonnoksessa merkitty tiivistä kerrostalovaltaista rakentamista vanhoja, yksikerroksisia omakotitaloja VASTAPÄÄTÄ ja myös NIIDEN KOHDALLE! Kaavoitus on siis eriarvoista jopa vierekkäisillä pientaloalueilla muutaman sadan metrin päässä toisistaan. Palokanorren ja Ritopohjantien kulmaukseen, Pappilanniityn asemakaavaan, on suunniteltu noin 1,7 hehtaarille 2700 kerrosneliötä pelkästään rivitaloja nykyisten rivitalojen viereen.

Kaavaselostuksessa todetaan: ”Kaupunkikuvallisena tavoitteena on sovittaa uudisrakentaminen pientaloalueen mittakaavaan ja muodostaa rakennetusta ympäristöstä yhtenäinen kokonaisuus.” Miksi Jokelassa ei ole otettu huomioon tätä samaa lähtökohtaa jo yleiskaavan vaiheessa? Miksi muutamien satojen metrien päässä toisistaan sijaitsevien alueiden asukkaat eivät ole kaavoituksen

osalta lähimainkaan samanarvoisia? Mikä oikeuttaa Jokelan alueen pohjoisosan tiiviin kerrostalorakentamisen, joka on mittakaavaltaan ja tiiviydetään täysin erilaista kuin alueella jo oleva väljä pientalorakentaminen?

Hakatalot, Saarijärventie 47–51

Yleiskaavakartassa 1 on tässä virhe. Hakatalojen kohdalla, Kotikeskuksen eteläpuolella, kuuluisi olla yksi tummanruskea ruutu (A-1) siinä, missä on nyt KM-ruutu. Purettavien Hakatalojen tilalle tulee tiivistä, kerrostalovaltaista rakentamista. Tähän kohtaan Palokkaa se sopii, koska tontilla on jo ennestään kerrostaloja, ja Saarijärventien toisella puolella ovat Mannisenmäen kerrostalot. Ostoskeskuksen vieressä, luontoarvoiltaan vaatimattomassa paikassa voi hyvin olla ”kestävän liikkumisen tiivis taajama (A-1)”.

Hakatalojen maatilkkuunhan on jo voimaan tullut asemakaavamuutoskin, Saarijärventie 47–51. Tuossa on moninkertainen määrä kerrosalaneliöitä verrattuna tontin nykyiseen kolmeen kerrostaloon, ns. Hakataloihin. Kun tähän kohtaan lisätään puuttuva (A-1)-ruutu, vastaavasti yksi (A-1)-ruutu tulee ottaa pois Jokelan alueelta. Sinne ei kuulu tiivis, kerrostalovaltainen alue, pitkä lista perusteluja on edempänä.

Jokelantie – Jokelantien ja Pappilanjoen välinen alue sekä omakotitalot Jokelantien länsipuolella

Jokelalaisten yhteinen huoli on asuinalueellemme kaavailtu tiivis kerrostalorakentaminen. Yleiskaava 2050 -luonnoksen kartassa 1 niin Jokelantien ja Pappilanjoen välissä sijaitseva Jyväskylän seurakunnan omistama koivikko kuin Jokelantien varren matalat omakotitalotkin on merkitty ”kestävän liikkumisen tiivis taajama (A1)” -värillä, mikä tarkoittaa pääasiallisesti (vähintään 50 %) kerrostalovaltaista aluetta. A1-kuvauksessa tosin myös todetaan, että ”suunnittelussa tulee ottaa huomioon kaupunkivihreän määrän lisääminen, lähivirkistystyksen tarpeet, viheryhteyksien jatkuminen ja kulttuuriympäristön arvot”. Mutta miten metsään voitaisiin rakentaa kerrostaloja ja samanaikaisesti lisätä kaupunkivihreän määrää?

Ei mitenkään, ellei kyse ole vihreästä maalista kerrostalojen seinissä ja sammalesta talojen katoilla.

Yleiskaavassa ei tule määrittää Jokelan alueen pohjoisosaan kerrostalovaltaista aluetta, eli ”kestävän liikkumisen tiivistä taajamaa (A-1)”. Omakotitalojen kohdalla Jokelantien länsipuolella tulisi olla sama merkintä kuin muuallakin Jokelan omakotitalojen kohdalla, eli ”kestävän liikkumisen taajama (A-2)”. Jokelantien koivikon kuuluisi olla merkinnällä ”virkistysalue (V)”. Palokan ydinalueilla on hyvin vähän lähimetsiä ja viheralueita esim. Kuokkalan ydinalueeseen verrattuna. Palokan urheilukenttiä en laske viheralueiksi, ne ovat rakennettua maisemaa. Touruvuoren viheralue on monelle palokkalaiselle ja varsinkin jokelalaisille kaukana, vieläpä mäen laella, samoin kuin Mannisemäenkin lähimetsä.

MIKSI myös Jokelantien matalat omakotitalot on merkitty ”kestävän liikkumisen tiiviiksi taajamaksi (A-1)” eli kerrostalovaltaiseksi alueeksi? Onko tässä tavoitteena purkaa ajastaan kaikki Jokelantien varren omakotitalot ja rakentaa kerrostalot tilalle? Onko yleiskaavan myötä tavoitteena muuttaa koko Jokelan, tähän asti pelkästään pientaloalueen, identiteetti? Palokan asuinalueilla 29.1.2025 kaa-voituksen edustaja kertoi, että tietyllä värillä yleiskaavaan merkitty neliö tarkoittaa, että vähintään 50 % värin alueesta vastaa värin osoittamaa aluevarauksen maankäyttöä – Jokelan pohjoisosassa siis olisi yleiskaavan mukaan vähintään puolet tiivistä kerrostalorakentamista.

Ensisijaisesti Jokelassa kuuluisi siis olla ”virkistysalue (V)” monien mielestä Palokan kaikkein kauneimmassa kohdassa, Pappilanjoen varren koivikossa, jonka Jyväskylän seurakunta omistaa. Kehä Sininen on tässä kohtaa täynnä linnunlaulua keväällä ja kesällä. Koivikossa kasvaa myös vaahteroita

ja tammia, ja monet käyvät siellä joka kesä poimimassa vadelmia. Jokelan lapsille metsä on toiminut leikkipaikkana. Aikoinaan lapsillani oli vaarin tekemä hiihtolatu Jokelan koivikon ympäri.

Edelleenkin siinä voisi olla talvisin hiihtolatu Jokelan päiväkotilapsille ja pienille alakoululaisille. Kyseessä on aivan ainutlaatuinen paikka Palokassa ja monien mielestä yksi kauneimmista jokimaisemista koko Jyväskylässä. Tämän maiseman säilyttämistä eli Jokelan koivikon säilyttämistä luontoalueena kannattaa tällä hetkellä 956 ihmistä adressissa, jossa otetaan kantaa Palokan liikenteeseen ja kaavoitukseen. Lähes kaikki allekirjoittajat ovat jyväskyläläisiä, yleiskaavan osallisia. Jokelan alueelta mukana adressissa on ainakin useita kymmeniä allekirjoittajia. Kaikkia en tietenkään nimeltä tunne, mutta kymmeniä tunnen.

Jokelassa on vain noin 160 asukasta. Adressi on edelleenkin aktiivinen ja siihen tulee lisää nimiä, ks. https://www.adressit.com/palokan_kaavoitus_ja_rakentaminen_seis_palokanorren_liikenneongelmat_ratkaistava_ensin.

Perustelut sille, ettei Jokelan koivikkoon pidä rakentaa yhtään mitään, ei varsinkaan kerrostaloja

- 1) Jokela on Palokan ainoa asuinalue, joka on liikenteellisesti TÄYSIN riippuvainen Palokanorresta. Orren parantaminen osin kolmikaistaiseksi ei sitä muuta. Arvioiden mukaan Palokanorsi on vuonna 2040 yhtä ruuhkainen kuin ennen tätä ns. ensimmäisen vaiheen tieremonttia. Tämän arvion olen saanut Jyväskylän kaupungin rakennuttajainsinööriltä, ja tiedon vahvisti liikenneasi-oista kanssani keskustellut kaupungin edustaja Palokan asuinalueilla 29.1.2025.
- 2) Entisen Kodin Terran lähellä, yleiskaavaluonnoksen ”kaupallisten palveluiden (KM)” alueella, on myös kaksi rakentamatonta tonttia merkinnöillä Y ja YKL. Nuo tontit on yleiskaavakartan 1 mukaan varattu ”kaupallisille ja muille palveluille sekä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomille työpaik-katoiminnoille”. Näiden tulevien rakennusten liikennevaikutuksia ei voida ennalta mitenkään tietää, kuten ei myöskään mahdollisen Palokanorreen yhtyvän Koilliskehän liikennevaikutuksia. Siksi Jokelaan ei tule rakentaa lisää. Jokelan asukkaat ovat kärsineet vuosikausia orren liikenneongelmista, joille halutaan viimein loppu.
- 3) Minnekään muuallekaan Palokanorren varrelle ei ole rakennettu ainuttakaan kerrostaloa, eikä myöskään missään kohtaa järvien tai joen rannoille Palokan alueella. Muutama rivitalo on Palokkajärven lähellä, ei lähelläkään rantaviivaa. Millä perusteella juuri Pappilanjoen ranta Jokelassa pitäisi uhrata kerrostaloille? Perusteluksi ei kelpaa se, että Jokelan alue sijaitsee niin lähellä kauppakeskusta. Se ei ole kestävä perustelu, koska tällä samalla perusteella tietenkin Jyväskylän keskustan vieressä oleva Harju pitäisi myös rakentaa aivan täyteen kerrostaloja. Mutta niin ei tehdä, koska ymmärretään Harjun luontoarvot! Nyt pitää vastaavasti ymmärtää Pappilanjoen luontoarvot!
- 4) Vesistöt ovat Palokan veto- ja pitovoima, niiden merkitys tulee ymmärtää. Pappilanjoen varren maisema linnunlauluineen on monien mielestä Palokan kaunein maisema, jota ei pidä tuhota. Pappilanjoen sillalla on usein ihmisiä valokuvaamassa, ja Jokelan Kehä Sinisestä tullaan nauttimaan kaukaakin. Joella näkee usein ihmisiä soutelemassa, melomassa ja myös kalastamassa.
- 5) Jokelan lisäksi Palokassa – mahdollisesti koko Jyväskylässä – ei ole yhtäkään muuta asuinaluetta, jonne kerrostaloja kaavailtaisiin vanhalle pientaloalueelle, vastapäätä matalia omakotitaloja ja jopa niiden tilalle, vieläpä joen rannalle. Mikä oikeuttaa toimimaan Jokelassa näin?
- 6) Pappilanniityn asemakaava-alue noin 400 metrin päässä Jokelasta on määritelty merkinnällä ”kestävän liikkumisen taajama (A-2)”. Sinne on kaavailtu rivitalojen viereen rivitaloja, ei siis edes

rivitalojen viereen kerrostaloja. Kun taas Jokelaan kaavaillaan kerrostaloja omakotitaloja vasta-
päästä ja niiden paikalle! Miksi ja millä perustein? Onko tässä kyse pelkästään maanomistajan,
Jyväskylän seurakunnan, toiveiden täyttämisestä? Ensisijaisesti pitää kuunnella jokelalaisten (n.
160 asukasta) ja laajemmin palokkalaisten mielipiteitä, eikä vain maanomistajaa, jolla on käsit-
tämättömän ahneet haaveet määrään käytöstä rakentamiseen! Tällä hetkellä 956 adressin al-
lekirjoittajaa – lähes kaikki jyväskyläläisiä ja hyvin moni palokkalaisia – on sitä mieltä, että Joke-
lan koivikossa tulisi olla viheralue, eli yleiskaavassa merkintä ”virkistysalue (V)”. Tätä on ehdot-
tanut myös Palokka-Seura Palokka 2040 -visiossaan, joka pohjautuu usealta sadalta palokkalai-
selta saatuun haastatteluaineistoon.

- 7) Palokankeskuksen ja Jokelan lähellä ei ole läheskään yhtä paljon viheralueita kuin esimerkiksi Kuokkalan keskustassa, joka sijaitsee paljon lähempänä Jyväskylän ydinkeskustaa. Tämän huo-
maa helposti silmäilemällä yleiskaavakartan 1 väritettyjä neliöitä tai katsomalla kartta.jkl.fi-ase-
makaavakarttaa. Viheralueiden vähäisyyden on todennut myös Palokka-Seura. Kaupungin eri
alueilla asuvien – myös palokkalaisten – tulee olla yhdenvertaisia lähiluonnon saavutettavuuu-
dessa.
- 8) Jokelan asemakaavan aloitusvaiheessa, syksyllä 2021, asukkaille tehtiin nettikysely Jokelantien
asemakaavamuutoksen lähtötietoja varten. Meille Jokelan asukkaille ei ole tähän päivään men-
nessä kerrottu, millaiset tulokset kyselystä saatiin. Taannoin olen kertaalleen tulosten perään
kysellyt, mutta en saanut vastausta, eikä syytä kerrottu. Tiedän, että todennäköisesti hyvin selvä
enemmistö Jokelan alueen asukkaista vastusti kyselyssä kerrostaloja Jokelan pientaloalueelle.
Silti yleiskaavan 2050 luonnoksessakin edelleen ehdotetaan tänne tiivistä kerrostalorakenta-
mista. Miksi meitä asukkaita ei kuunneltu jo tuolloin ja otettu näkemyksiämme huomioon yleis-
kaavaluonnoksessa? Kummallista on, että kun olen kysynyt perustelua kerrostaloille kaupungin
kaavoituksesta, vastaus on: ”Seurakunta haluaa siihen kerrostaloja.” Kun kysyin samaa asiaa
seurakunnasta, vastaus on: ”Kaupunki haluaa siihen kerrostaloja.” Kumpi on oikeassa? Vai onko
kumpikin oikeassa? Käveleekö kumpikin osapuoli Palokka- Seuran ja laajan kaupunkilaisten jou-
kon (viitt. em. adressi, yli 950 nimeä) perusteluiden yli?
- 9) Vuosi sitten, kun Jyväskylän yleiskaavan 2050 tavoitekysely tehtiin, annoin kyselyn vastaukses-
sani tiedoksi, että jo tuolloin lähes 900 adressin allekirjoittajaa vastusti Jokelan koivikon raken-
tamista. Jokelassa on vain noin 160 asukasta! On palokkalaisten ja muiden alueen tuntevien
kaupunkilaisten tahto, että Palokassa säilytetään luonnonkauniita paikkoja, eikä pilata niitä tii-
viillä rakentamisella. Lähiluonto on Palokassa tärkeä veto- ja pitovoima! Adressin tällä hetkellä
956 allekirjoittajaa haluaa pitää Jokelan koivikon luontoalueena, ilman minkäänlaista rakenta-
mista! Palokka- Seura on ollut yhteydessä Jyväskylän seurakuntaan ja ehdottanut, että koivi-
kosta tehtäisiin puistoalue. Seurakunta ei tähän tietenkään lämmennyt, mikä oli ennustettavissa,
kun seurakunnan ahneet toiveet ovat hyvin tiedossa. Jo vuonna 2017 seurakunta oli piirittänyt
arkkitehtitoimistolla Jokelan koivikkoon 4- ja 5- kerroksia kerrostaloja 18 kpl! Juuri näillä piirus-
tuksilla, ks. LIITE 4, seurakunta yritti myydä koivikon ja vanhat neljä kirkkorakennustaan. Kauppa
kaatui hallinto-oikeudessa, mutta seurakunta ei ilmeisesti ole luopunut tavoitteistaan. Tunnen
jokelalaisia, jotka ovat eronneet tämän vuoksi seurakunnan jäsenyydestä. Kaupungilta tuli lop-
pusyksyllä 2021 jokelalaisten postilaatikoihin lappunen, jossa ”ilouutisena” ilmoitettiin kerrosta-
lojen rakentamisesta pientaloalueellemme, vaikka tuolloin asukkaita ei ollut osallistettu miten-
kään asemakaavamuutokseen! Jokelalaiset olivat tietenkin todella pöyristyneitä ja vihaisia tästä.
- 10) Kun maanomistajalla ei selvästi ole mitään käsitystä Jokelan alueen luontoarvoista ja koivikon
merkityksestä kaupunkilaisille, tulee kaupungin kuitenkin kuunnella asukkaita. On aivan turhaa

mainostaa kaavoituksen periaatteina asukaslähtöisyyttä ja luontoarvojen huomioimista, jos näitä arvoja ei käytännön tasolla oikeasti toteuteta. Jokelan koivikko on merkittävä hiilinielu ja meluste koko Jokelalle, jonka lähellä kulkee kaksi vilkasta tietä, Nelostie ja Palokanorsi. Jokelassa on liian paljon ilmansaasteita. Teiden puristuksissa sijaitseva Jokela on myös isolta osalta liikenteen vuoksi meluisa alue. Siksi lähimetsä ja Pappilanjoen Kehä Sinisen ranta rauhallisuudessaan on etenkin jokelalaisille tärkeä. On olemassa paljon myös tutkimustietoa siitä, että ilmastonmuutoksen vuoksi on tärkeää säilyttää viheralueita kaupungeissa. Ks. esim. <https://www.aalto.fi/fi/uutiset/viisi-asiaa-jotka-paattajien-tulee-tietaa-hiiliviisaasta-kaupunkivihreasta>, lainausta sieltä: "Olemassa oleva kaupunkivihreä on kaupungin tärkein hiilivarasto. Siksi sen säilyttäminen on kaupunkisuunnittelun ensisijaisin keino ylläpitää hiilinieluja. Maankäytön suunnittelussa tulee välttää arvokkaimpien hiilivarastojen ja erityisesti metsien ja luonnontilaisten kaltaisten alueiden rakentamista. Uusia alueita rakennettaessa kaupunkivihreälle on varattava riittävästi tilaa, sillä myös tiiviissä kaupungissa tarvitaan kaupunkivihreän tuottamia hyötyjä." Myös EU:n taholta on vahvasti tuotu esiin sama asia, ks. esim. https://climate-pact.europa.eu/priority-topics/green-areas_fi, josta lainausta: "Etenkin kaupungeissa puita tarvitaan lisää, koska vihreät kaupunkialueet pystyvät sekä sitomaan kasvihuonekaasupäästöjä että hillitsemään lämpötilan nousua."

Liiketontit Y ja YKL entisen Kodin Terran lähellä, yleiskaavassa kaupallisten palvelujen alue (KM)

Entisen Kodin Terran välittömässä läheisyydessä on kaksi toistaiseksi rakentamatonta tonttia, jotka on yleiskaavaehdotuksessa merkitty värillä "kaupallisten palveluiden alue (KM)". Nuo tontit on yleiskaavakartan 1 mukaan varattu "kaupallisille ja muille palveluille sekä ympäristöhaiiriötä aiheuttamattomille työpaikkatoiminnoille" ja "alueille voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksiköitä". Lisäksi mm. sanotaan: "Vähittäiskaupan suuryksiköiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huolehtia siitä, että oleelliset liikennejärjestelyt toteutuvat yhtä aikaa suuryksiköiden rakentamisen kanssa."

On hyvä asia, että KM-alue on tähän varattu, palveluja tarvitaan varmasti jatkossa lisää. Tulee kuitenkin ymmärtää, että liike- ja/tai työpaikkarakentaminen entisen Kodin Terran lähistölle tarkoittaa huomattavaa lisäkuormitusta Jokelan kiertoliittymään – siihen samaan ja ainoaan liittymään, josta Jokelan asukkaat pääsevät Palokanorrelle. ABC-liikenneaseman viereinen mäki kiertoliittymään on talvella usein liukas. Joka talvi vähintään yksi raskaan liikenteen ajoneuvo on jumissa keskellä mäkeä.

Jokela on liikennesumppu jo nyt. Kun liikerakentaminen lisää liikennettä, se on sitä vielä enemmän. Siksi Jokelan asuinalueen pohjoisosaa ei tule täyttää kerrostaloilla! On täyttä utopiaa, ettei kerrostaloasukkailla olisi autoja. Tulevaisuudessa sähköautot voivat olla niin edullisia sekä hankintahinnaltaan että käytöltään, että henkilöautoja on nykyistä enemmän. Tästä kehityksestä emme tiedä. Kauppareissut, kyläilyt ja mökkireissut tehdään kuitenkin useimmiten omalla autolla. Ikääntyneiden, autottomien asukkaiden luona käyvät monenlaisten kotipalveluiden tarjoajat, mikä aiheuttaa autoliikennettä.

Koilliskehä eli Vaajakoski–Palokka-kehäväylä

Jos Koilliskehältä ainoa poistumiskohta on Palokanorrelle, kuten se on nyt yleiskaavakarttaan 1 piirretty, niin orrelle väistämättä kertyy paljon raskasta liikennettä. Tämä ei ole tarkoituksenmukaista, vaan sillä aiheutetaan uusia liikenneongelmia Palokanorrelle. Koilliskehän linjaus väistämättä myös tuo liikennemelun ja saasteet Palokan ainoalle isommalle virkistysalueelle Touruvuoreen.

Jos Koilliskehä on joskus tulevaisuudessa aivan pakko toteuttaa, sen tulisi jatkua pohjoisemmaksi, Heikkilän pohjoispuolelle saakka siten, että Palokanorrelle kääntyisi vain sivutie. Tämä ”kaksihaarainen” ratkaisu edes jakaisi Palokan kohdalla liikennettä kahdelle eri väylälle. Tunneliratkaisulla Touruvuoren kohdalla saataisiin liikenteen haittoja vähennettyä, mutta se on toki kallis ratkaisu toteuttaa. Koilliskehää ei tule missään tapauksessa rakentaa ennen kuin Palokanorsi on parannettu lopulliseen vaiheeseensa, kokonaan nelikaistaiseksi väyläksi.

Nyt on aika kehittää Palokkaa yhdessä asukkaiden kanssa

Joitakin vuosia sitten selvitettiin tutkimuksin palokkalaisten mielipiteitä mm. asumisesta ja kaavoituksesta. Jyväskylän yliopiston toteuttamassa, etnografisessa Kylä-OSKU-tutkimuksessa saatiin mm. tulokseksi, että Palokassa ei kannateta tiivistä kerrostalorakentamista joka nurkalle. Tutkimus löytyy netistä: https://converis.jyu.fi/converis/portal/detail/Project/33406888?lang=fi_FI . Samansuuntaiseen tulokseen päätyi myös JAMKin opiskelijoiden ko. hankkeen jälkeen tekemä tutkimus. Luonnonläheisyys nähtiin Palokan tärkeimmäksi vahvuudeksi näissä yhteensä useiden satojen palokkalaisten näkemyksiä selvittävissä tutkimuksissa. Pahimmaksi ongelmaksi koettiin liikenteen sujumattomuus. Palokka-Seura on laatinut mm. em. tutkimusten pohjalta Palokka 2040 -vision, joka löytyy ladattavana tiedostona seuran nettisivuilta, ks. <https://www.palokka.fi/palokka-visio/>.

Kylä-OSKU-tutkimuksessa myös todettiin: ”Palokan kohdalla ilmeni, etteivät asukkaat pidä mielekkäänä osallistumista esimerkiksi kaupungin teettämiin kyselyihin tai kuulemistilaisuuksiin, sillä osallistuminen ei johda konkreettisiin vaikutuksiin, eikä kuulemisilla ole seurauksia, tai niistä ei ainakaan tiedoteta mitenkään.” (Ks. <https://politiikasta.fi/asukasosallisuus-alueiden-kehittamisessa-naennaisesta-rituaalista-jatkuvaan-vuorovaikutukseen/>.) Edelleen Palokan asukkaat yrittävät kuitenkin kaikin voimin vaikuttaa asuinympäristöönsä eri keinoin, asukasyhdistyksen ja aktiivisten palokkalaisten toimesta. Aivan kaikki eivät ole heittäneet kirvestä kaivoon. Toivon todella, että palokkalaisia nyt ihan oikeasti kuunnellaan ja halutaan luoda vuorovaikutteisesti viihtyisää lähiötä, joka säilyttää veto- ja pitovoimansa.

LIITTEET: LIITE 1, JKL seurakunta, aluesuunnitelma Jokelan määrääla

Kaavoittajan vastine:

Palokan kohdan -hankkeen toteutuksesta on sovittu Jyväskylän kaupunkiseudun MAL-sopimuksessa vuonna 2024. Hanke kattaa Ruokkeentien länsiosan Laajavuorentieltä-Ritopohjatielle sekä Saarenmaantien eteläosan Ruokkeentieltä Nuutinkadulle. Hankkeeseen sisältyy Palokanorren sujuvuutta parantavat toimenpiteet (mm. kaistoitus 2+1 ja turbokiertoiliittymät valtatiehen liittyvien ramppien päihin). Suunnittelu- ja toteutusurakka valmistellaan 2025 ja rakentaminen käynnistyy 2026. Jyväskylän yleiskaavaluonnos 2050 mahdollistaa Palokanorren liikenneympäristön kehittämisen jatkossakin, mikäli alueen liikenteen ja maankäytön kehittyminen sitä edellyttävät.

Yleiskaavan jatkovalmistelussa tarkastellaan Pappilanjoen uomaa ja rantaa koskevia siniviherrakenteen merkintöjä uudelleen.

Pappilanjoen länsipuolella sijaitseva yhden maankäyttöruudun kestävän liikkumisen tiiviin taajaman merkintä muutetaan saadun palautteen perusteella seuraavassa kaavavaiheessa kestävän liikkumisen taajamaksi (A-2). Näin kaavamerkintä vastaa paremmin muun ympäristön merkintöjä ja ohjaa alueen asemakaavoitusta pääosin tehokkaammalle pientalorakentamiselle.

Palokankeskuksen yleiskaavamerkintöjä on täsmennetty Jyväskylän yleiskaavaluonnoksen 2050 yhteydessä. Muutosten taustalla ovat osin kaupan suuryksiköiden sijainninohjauksessa ja tilaa vaativan kaupan sääntelyssä tapahtuneet muutokset. Yleiskaavaluonnos mahdollistaa olemassa olevien Palokankeskuksen vähittäiskaupan suuryksiköiden kehittämisen. Kaavamerkinnot mahdollistavat myös Palokan liittymän koillisen neljänneksen kehittämisen jatkossakin vähittäiskaupan alueena.

Palokankeskuksen ja Palokan alueen yksityiskohtaisempi asemakaavoitus edellyttää maankäytön ja liikenteen yhteissuunnittelua sekä liikenteellisten vaikutusten arviointia. Myös Palokan asuntorakentamisen suunnittelussa ja toteuttamisen ohjelmoinnissa otetaan huomioon vaikutukset palveluiden saatavuuteen ja palveluverkkoon.

Mielipide 220

Otsikkoluonnoksessa Jokelan alue on merkitty koodilla A1 eli kestävän liikkumisen tiivis taajama. Tämä tarkoittaa kerrostalorakentamista. Ko alue kattaa seurakunnan omistaman metsäpalan Jokelantien ja Pappilanjoen välissä sekä omakotialueen Jokelantien varressa kadun länsipuolella. Seurakunnan metsäalueen kohtalo on ollut pöydällä jo pitkään ja sitä kansalaiset ovat pyrkineet suojelemaan. Toistaiseksi siinä on onnistuttu. Kyseessä on ainutlaatuinen luontokeidas paitsi alueen asukkailla myös paljon laajemmalle joukolle. Joen vartta kulkeva kevyen liikenteen polku on erittäin aktiivisessa käytössä kaikkina vuodenaikoina. Metsässä viihtyvät niin linnut kuin muut eläimet. Olisi paha virhe korvata metsä kerrostaloilla.

A1-värin ulottaminen myös Jokelantien toiselle puolelle, nykyiselle pientaloalueelle, on käsittämättömyyden. Jokela on perinteistä pientaloaluetta, jossa ei ole kerrostaloja. Talot on rakennettu väljästi isoille tonteille mahdollistaen puutarhaviljelyn. Talot ovat pääosin vanhoja, 60-luvulta, mutta useimmat hyvin ylläpidetty ja remontoitu kuten meidänkin talomme osoitteessa XXXX. Rakennukset edustavat omaa tyyliisuuntaustaan joka ei ole kovin yleinen. Talot ovat harjakattoisia, matalia, ja niissä on yksi maanpäällinen kerros. Lisäksi niissä on koko rakennusalan kattava kellarikerros, mikä mahdollistaa hyvät varasto- ja hyötytilat kuten saunan, kylpyhuoneen, kattilahuoneen, kylmäkellarin ym.

Mitä näille viihtyisille ja toimiville taloille tapahtuu jos kaava toteutuu. Kyseessä on omaleimainen, aikansa rakennustyyliä edustava pientaloalue, joka tulisi sisällyttää Säilyke-alueisiin.

Jokelasta on ajoittain vaikeaa päästä autolla Palokanorrelle. Vaikka suunnitellut tiejärjestelyt toteutuisivat, asia ei tältä osin paranisi. Jos alueelle tulee satoja uusia asukkaita kerrostaloihin, tilanne muodostuu mahdottomaksi. Mitään uutta rakentamista Jokelaan ei tule kaavoittaa ennenkuin liikenneongelma on ratkaistu.

Kaavoittajan vastine:

Pappilanjoen länsipuolella sijaitseva yhden maankäyttöruudun kestävän liikkumisen tiiviin taajaman merkintä muutetaan saadun palautteen perusteella seuraavassa kaavavaiheessa kestävän liikkumisen taajamaksi (A-2). Näin kaavamerkintä vastaa paremmin muun ympäristön merkintöjä ja ohjaa alueen asemakaavoitusta pääosin tehokkaammalle pientalorakentamiselle.

4.8. Viher- ja virkistysalueita sekä luontoa koskevat mielipiteet

Mielipide 1

Tutkailin kaavaluonnosta. Haluan esittää siihen kaksi pienen pientä tarkennusta koskien luonnon-suojelualueita.

1. Korkeakoskenlahden pohjukassa, rantaraitin vieressä on poikkeuksellisen hieno harmaalepikkö. Vaikka harmaaleppä on erittäin yleinen puu, vastaavaa en muista pitkällä metsämiesurallani nähneeni kuin kerran aikaisemmin. Alue on vanhaa peltoa, mutta sitten metsittynyt luontaisesti. Alue on kaavakartassa merkitty vihreällä värillä. Minusta olisi hyvä liittää se vieressä olevaan Ylistönmäen suojelualueeseen. Se on saanut olla pitkään rauhassa, mutta joku vuosi sitten aluetta murjottiin joko kaapeli- tai viemärikaivannolla. Ja on erittäin todennäköistä, että se kaavoitetaan väristä huolimatta tulevaisuudessa asuinkäyttöön. Suojelustatus ehkä hieman rajoittaisi rakennusintoa.

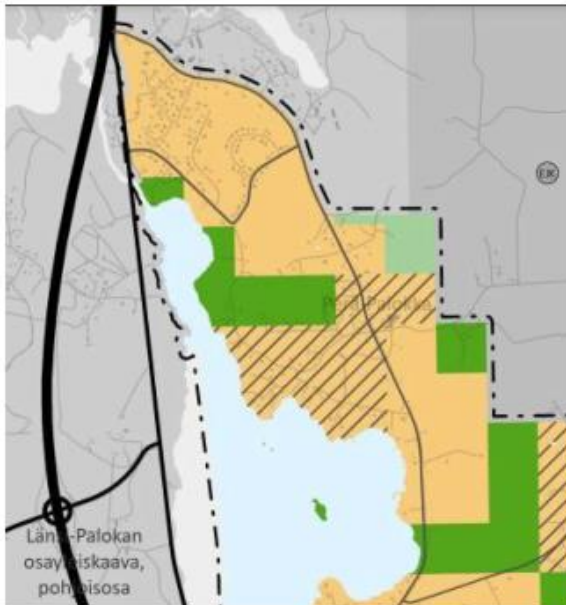
2. Toinen, vielä pienempi suojeltava alue on Korkeakosken yläpuolinen, radan ja Keljonkadun välinen puronotko. Se on hämmästyttävä paikka. Hankalakulkuisena siellä ei juuri kävijöitä ole ja siinä sen erikoisuus onkin. Siis eräänlainen pieni versio Tourujoen suojelualueesta ennen polkua ja pitkospuuta. Tätä ei uhkaa rakentaminen, mutta kunhan uudet kerrostalot valmistuvat naapurin, parkkipaikkoja voidaan kaivata lisää. Valitettavan monen mielestä tuommoisen ryteikön voi siistiä vaikka parkkipaikaksi.

Kaavoittajan vastine:

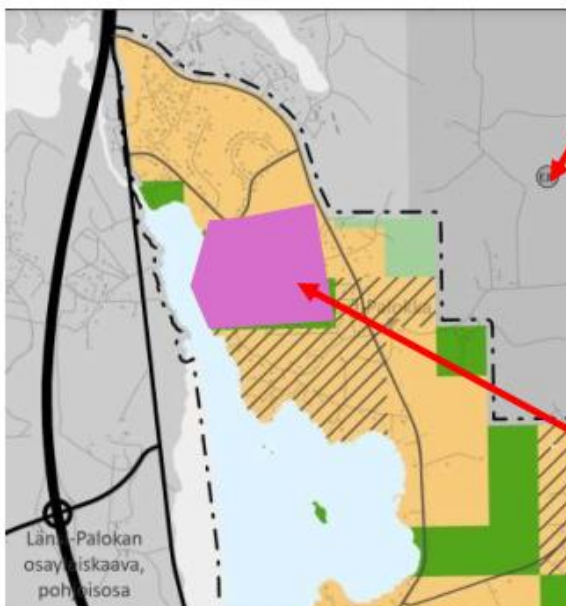
Korkeakosken lahden pohjukkan on osoitettu yleiskaavaluonnoksessa virkistysalueeksi. Alueen luontoarvot on jo nykyisellään tunnistettu, ja harmaalepikko ja laajemmin Korkeakoskenlahden pohjukan rantavyöhyke sisältyy kaupungin luonnon monimuotoisuuden arvokohteisiin (metsien kunnossapitoluokkana luonnonarvometsät). Alue on hallitun hoitamattomuuden piirissä ja ainoastaan alueen käyttäjille turvallisuusriskin muodostavat huonokuntoiset puut voidaan alueelta kaataa. Korkeakosken yläpuolinen osuus on osoitettu yleiskaavaluonnoksen kaavakartalla 2 arvokkaaksi puroksi. Puro ja sen varsivyöhyke huomioidaan alueen erityisarvona mahdollisia myöhempiä asemakaavoja laadittaessa. Alueelle ei ole suunnitteilla rakentamista tai parkkipaikkaa.

Mielipide 32

Mielipide muodostuu karttakuvista ja niihin liittyvistä teksteistä.

Xxxxx ehdotus

Ei maa-ainesten ottoa, käsittelyä eikä muutakaan toimintaa, joka muuttaa metsäluontoa, maisemaa ja luontoarvoja. Säilytettävä metsäisenä – marjastusta, sienestystä ja muuta luonnossa liikkumista varten, luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja eliölaajien suojelua varten.

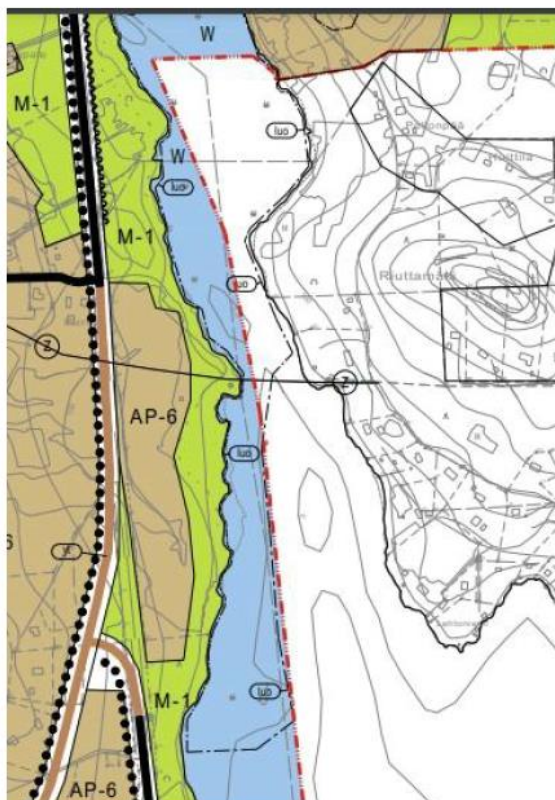
LUONNONSUOJELUALUEET:

Riuttamäen metsä vanhojen metsien suojelu

Pellonpään-Huittilan laitumet perinnemaiseman suojelu (ei lisää asutusta)

Ranta-alue LUO-alue kuten koko Alvajärven pohjoispään lintukosteikko sekä pitkälle etelään päin kuten Puuppolan-Lintukankaan osayleiskaavassa on merkitty

- kalastus kielletään – virtavesi
- sorsastus kielletään – linnustonsuojelu
- liikkumista rajoitetaan (vain väylällä) – rauhoitetut lajit viitasammakko, lummelampikorento, täplälampikorento, naurulokkiyhdykskunta, pikkulokkeja, nokikanoja ja muita uhanalaisia lintuja pesimässä, suokukkojen ja muiden muuttolintujen keväinen levähdyspaikka

LUO-alue vähintäänkin sama kuin Puuppolan-Lintukankaan osayleiskaavassa

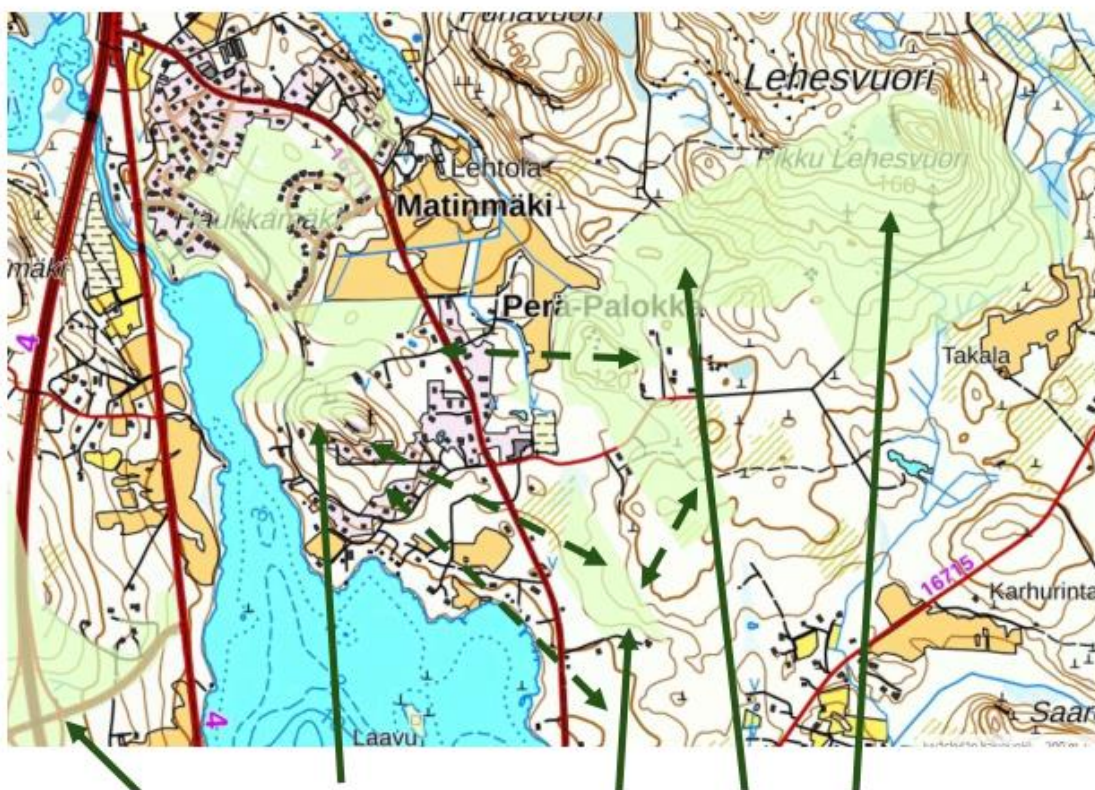
- pohjoispää kokonaan ja myös rannat
- Sivulan ranta

Rantalehdon suojele

Veneiden säilytys jonnekin muualle esim. Heikkilään vanhalle uimarannalle

- järvellä liikkuminen tällä osalla järveä + etelään päin Palokkajärvelle jne.
- pohjoispään lintukosteikolla liikkuminen rajoitetaan väylälle

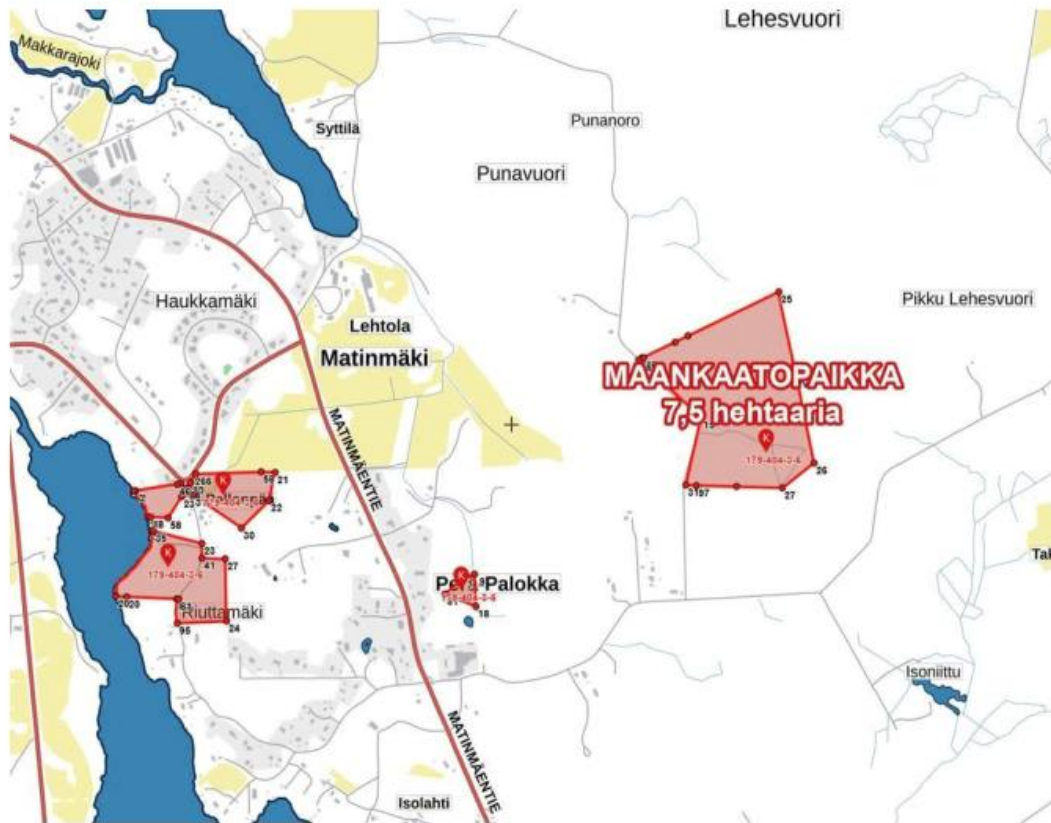
Kaikki kaupungin omistamat maa-alueet suojellaan. Viheryhteydet pääosin kaupungin omistamille maille – Perä-Palokassa myös yksityisten maille (liito-oravat).

LEHESVUORI:

Maan loppusijoitus- ja käsittelypaikkojen selvitys Jyväskylän kaupunki Ramboll Finland Oy

file:///D:/Omat%20tiedostot/Yleiskaava%202050/Lehesvuori/JKL_maankaatopaikka_loppuraportti_28_9.2022.pdf

Maankaatopaikka metsäiselle alueelle (hakattu vanha metsä n. 10 vuotta sitten ja istutettu kuusta).

- XXXX xxxxxxxxxxxxxx tekemässä asukkaiden yhteistä palautetta yleiskaavan luonnoksesta ja maankaatopaikan suunnitelmasta Riittämäen vanha 105-vuotias metsä
- ELY-keskuksessa Johanna Hallman tekemässä suojelualuerajauksia seuraavalla maastokaudella kantopaanusammal ja lahokaviosammal
- JYU:sta Jari Haimi tulossa hyönteislajiston tiimoilta (tulee myös minun Lapinrannan laitumet p+perinnemaisematilalleni kesällä Atte Komosen kanssa)

Pellonpään ja Huittilan pellot/niityt

- Kaupungilla tulossa perinnemaisemakartoitus, Katriina Nieminen keskustellut kartoittajan kanssa = mahdollisia ja/tai todennäköisiä perinnemaisema-arvoja

Alvajärven rannat, Riittämäki ja muu alue

- Keski-Suomen museosta arkeologi Noora Hemminki tai toinen heidän arkeologinsa tulee selvittämään alueen kulttuurihistoriallisia jälkiä

Kaavoittajan vastine:

*Jyväskylän yleiskaavaluonnoksessa 2050 mielipiteen mukaiselle alueelle on osoitettu maankäyttö-
töruutujen virkistysalueiden (V) ja kaavakartan 2 viheryhteystarvemerkinnoin siniviherrakenteen
periaatteet, jotka ohjaavat alueen jatkosuunnittelua ja asemakaavoitusta. Tällä hetkellä ei kuiten-
kaan pystytä antamaan aikataulua, milloin Matinmäen eteläpuolista aluetta tultaisiin asemakaa-
voittamaan.*

*Yleiskaavan mittakaava, tarkkuustaso ja mittakaava ovat myös vaikuttaneet ratkaisuihin, mitä
luontoarvoihin liittyvää sisältöä on tuotu osaksi yleiskaavamerkintöjä. Esimerkiksi kaikkia tarkem-
massa suunnittelussa tunnistettuja luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita kohteita tai
liito-oravan elinpiirejä ei voida esittää Jyväskylän yleiskaavassa. Alueiden luontoarvot ja vaikutuk-
set yksityiskohtaisempaan suunnittelun selviävät myöhemmässä asemakaavoituksessa.*

*Yleiskaavaluonnoksessa mielipiteessä esitetyle Riuttamäen alueelle ei ole esitetty suojelualueita.
Jyväskylän kaupungin luonnonsuojeluohjelman valmistelu on käynnissä, ja luonnonsuojeluohjel-
man yhteydessä kuvataan tarkemmin kaupungin omistamien alueiden suojelualueiden lähtökoh-
dat sekä suojeltavaksi tarkoitetut alueet.*

*Palokan Lehesvuoren EJK-merkintää koskeviin mielipiteisiin on annettu yhteinen kaavoittajan
vastine, joka on esitetty kohdassa 2 sivulla.*

Mielipide 64

Hienoa, että prosessiin pääsee osallistumaan. Toivottavasti asukkaiden ääntä myös kuullaan.

Toivoisin yleiskaavan suunnittelussa huomioitavan erityisesti viher- ja virkistysalueet sekä kaupun-
gin metsät. Näiden osalta toivon mahdollisimman vähäistä metsänhoitoa ja maankäyttöä. Jäljellä
olevat (yhtenäiset) metsä- / ulkoilualueet tulee säilyttää rikkomattomina. esimerkiksi kehätiesuunni-
telma (erityisesti koillinen, mutta myös muut aluekohtaisesti) tulee tuhoamaan täysin Sulunperän
virkistysalueen. Tämä ei ole viihtyvyyden, terveyden tai ekologisen kestävyuden kannalta hyväksyt-
tävää. Lisäksi uusien asuinalueiden suunnittelu/ rakentaminen on täysin, tämän hetken ilmastotilan-
teen ja luontokadon huomioon ottaen, kestämatöntä. Samalla tuhotaan nykyisten asukkaiden oma
lähiluonto. Suunnittelussa tulisi huomioida/ painottaa asukkaiden viihtyvyyttä, vaivatonta julkista lii-
kennettä / kevyttä liikennettä ja mahdollisuutta virkistäytyä aidosti lähiluonnossa (ei pitkien linja-au-
tomatkojen tms. päähän).

Kaavoittajan vastine:

*Uusia kehätiesuunnitelmia, sekä luonnon monimuotoisuuden turvaamista ja uusien asuinalueiden
rakentamista koskeva kaavoittajan vastine on esitetty kohdassa 2.*

Mielipide 66

Kiitos ensinnäkin mahdollisuudesta antaa mielipidettä yleiskaavasunnitelmasta. Jyväskylän asuk-
kaana haluan, että luonto ja muut lajit otetaan kaavassa mahdollisimman hyvin huomioon. Koska
muut luontokappaleet eivät voi tulla puhumaan ja antamaan suoraan palautetta maankäytöstä,

haluan että kuuntelette asiassa biologeja, jotka ovat perehtyneet asiaan ja voivat näin "puhua" muiden eliöiden puolesta.

Yleisesti sanoisin, että vesistöihin on jätettävä runsaat puskurivyöhykkeet, maan ja veden rajapinnassa kuitenkin yleensä on suuri luonnon monimuotoisuus. Maankäyttöä ja asuinalueita olisi parempi kohdistaa esimerkiksi kuiville kankaille lehtomaisten alueiden sijaan, koska lehtomaisilta alueilta löytyy yleensä enemmän harvinaisia lajeja. Valitettavasti ihmisetkin taitaisivat mieluummin valita asua niillä alueilla, mutta ihmiset voivat elää mukavasti myös muualla, joten muut lajit on priorisoitava tässä, koska moni niistä ei voi elää muualla.

Metsien ja muiden luontoarvokkaiden kohteiden pirstoutumista pitäisi välttää eli mieluummin yksi iso alue kuin monta pientä. Rakentamisessa olisi hyvä pyrkiä rakentamaan "ylöspäin" eli korkeampia rakennuksia, jolloin rakentaminen veisi luonnolta vähemmän maa-alaa ja toisaalta näin on helpompaa varmaan myös tuoda viheralueita lähemmäs ihmisten arkea.

Eli painotan kovasti sitä, että asukkaana haluan, että yleiskaavassa ja kaupungin kehittämisen suurissa linjoissa luonto otetaan koko ajan huomioon mahdollisimman hyvin!

Kaavoittajan vastine:

Luonnon monimuotoisuuden turvaamista ja uusien asuinalueiden rakentamista koskeva kaavoittajan vastine on esitetty kohdassa 2.

Mielipide 84

Jyväskylän kaupungin pitäisi ottaa kaavoituksessa selkeästi voimakkaammin huomioon kestävyys niin ekologisesti kuin taloudellisestikin.

Tässä maailmantilanteessa ja ekokriisissä on äärimmäisen tärkeää toimia rohkeana suunnannäyttäjänä myös kaupungin kaavoituksen ja rakentamisen suhteen. Rakentaminen pitäisi keskittää jo valmiiksi ihmisten rakentamille alueille ja pyrkiä säilyttämään metsäalueita mahdollisimman yhtenäisinä ja myös suojella enemmän kaupungin pinta-alasta. Metsät tarjoavat ihmisille paljon hyvinvointia ja rahanarvoisia elintärkeitä ekosysteemipalveluita, joiden ylläpitäminen myös kaupunkitasolla on välttämätöntä. Jyväskylän kaupunki on suojellut omistamistaan metsä- ja suoalueista osan, mutta pelkän prosenttiosuuden lisäksi on tärkeä ottaa huomioon alueiden yhtenäisyys, koko, sijainti ja suojavyöhykkeet ihmisten rakentamiin alueisiin, kuten teihin. Nämä asiat vaikuttavat paljon siihen, kuinka tehokkaita suojellut prosentit todellisuudessa ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta. Lisään vielä sen, että muidenkin, kuin vanhojen metsien suojelu on loogisesti välttämätöntä, jotta näitä ekologisesti merkittäviä vanhoja metsiä pääsee tulevaisuudessa kasvamaan.

Keskustasta kauas rakentaminen on kallista, samoin kuin rakentamattomaan metsään rakentaminen. Tämänkin vuoksi rakentaminen pitäisi keskittää jo valmiiksi rakennetuille alueille, ja vielä mieluummin pyrkiä hyödyntämään ja kunnostamaan/muokkaamaan jo pystyssä olevia rakennelmia niin pitkään kuin vain turvallisesti mahdollista. Olisi pidemmän päälle sekä ekologisesti että taloudellisesti kannattavampaa pyrkiä mieluummin muuttamaan rakennusten käyttötarkoitusta tai tarjota tiloja kulttuuri- ja sosiaalitoimintaan kuin purkaa ja rakentaa tilalle uutta. Uuden rakentamisessa uskon, että kaupungin asukkaat hyötyisivät halvoista, kestävistä ja hyvien kulkuyhteyksien päässä olevista asunnoista ja työpaikka-alueista. Tiiviisti rakentaminen mahdollistaisi tämän sekä lähiluonnon useammalle, kuin laajalle levittäytyminen.

Teiden rakentamisessa ja uudistamisessa olisi mielestäni tärkeää ottaa huomioon se, että esimerkiksi kaistojen lisääminen ei pidemmän päälle auta ruuhkiin ja lisää autoliikennettä, joka aiheuttaa sekä saaste- että meluhaittoja niin kaupungissa kuin sen ulkopuolellakin. Liikenteen sujuvoittamiseen ja myös kaupungissa liikkumiseen vaikuttavat niin julkisen liikenteen saavutettavuus kuin esimerkiksi pyöräily- ja kävelymahdollisuudet ja näiden turvallisuus.

Jyväskylän kaupunki on monin tavoin oikealla suunnalla kaiken kestävyysden kanssa, joten tässäkin olisi tärkeä tehdä vastuullisia päätöksiä. Nyt tehtävät, ihmisten ja muun luonnon kannalta rohkeat päätökset mahdollistavat myös tulevaisuuden, jossa Jyväskylän kaupunki toimii suunnannäyttäjänä ja välttämättömiin muutoksiin mukautuminen on helpompaa. Jyväskylän kaupunki on strategiassaan kirjannut missiokseen edistää kuntalaisten hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Näin ollen toivoisin yleiskaavan suhteen tehtävän viisaita, ihmisten hyvinvointia tukevia päätöksiä.

Kaavoittajan vastine:

Luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja uusien asuin- ja työpaikka-alueiden rakentamiseen sekä uusien kehäteiden suunnitteluun liittyvä kaavoittajan vastine on esitetty kohdassa 2.

Mielipide 129 (2 allekirjoittajaa)

Haluamme esittää mielipiteen Jyväskylän yleiskaavaan 2050 liittyen erityisesti paikallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen ja perinnemaisemien merkitsemiseen kaavaan. Pidämme tärkeänä, että nämä arvokkaat kohteet huomioidaan kaavassa riittävällä tarkkuudella, sillä ne ovat olennainen osa Jyväskylän kaupunkikuvaa, historiaa ja luonnon monimuotoisuutta.

Yleiskaavaan on merkitty maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt, mutta paikallisesti merkittäviä kohteita ei ole huomioitu yhtä kattavasti lukuun ottamatta säilytettäviä pientaloalueita. Jyväskylän alueella on kuitenkin kaavaa varten tehdyn kulttuuriympäristöselvityksen mukaan noin 1100–1200 paikallisesti merkittävää rakennetun kulttuuriympäristön kohdetta, joiden merkitys kaupungin historian ja identiteetin kannalta on merkittävä.

Näiden kohteiden merkitseminen yleiskaavaan parantaisi niiden säilymistä ja antaisi tärkeää tietoa kaavoituksesta ja maankäytöstä vastaaville tahoille. Erityisenä esimerkkinä haluamme nostaa esille omistamamme Xxxxxxx talon

(Xxxxxxxxxxxxxx 10, 40530 Jyväskylä) ja sen ympäristön. Xxxxxxx talo on rakennettu 1865, ja Jyväskylässä on enää hyvin vähän jäljellä 1800-luvulla rakennettuja rakennuksia. Tämä tekee siitä erityisen arvokkaan osan Jyväskylän rakennusperintöä. Lisäksi Xxxxxxx talon ympäristö muodostaa yhdessä talon kanssa edustavan perinnemaiseman, jossa yhdistyvät sekä rakennettu kulttuuriympäristö että perinnebiotooppi.

Perinnemaisemat voidaan jakaa rakennettuihin perinnemaisemiin ja perinnebiotooppeihin.

Perinnebiotoopit ovat kulttuurivaikutteisia, niitto- ja laiduntalouden muovaamia luontotyyppejä, kuten niittyjä, hakamaita ja metsälaitumia, joille on kehittynyt omaleimainen ja erittäin lajirikas kasvi- ja eläinlajisto. Xxxxxxx talon yhteydessä sijaitseva katajaketo on luonnonsuojelulla suojeltu perinnebiotooppi, ja se tulisi merkitä yleiskaavaan näkyviin, jotta sen erityispiirteet ja suojeluarvo olisi selkeästi esillä yleiskaavan tasolla. Kaavakartassa on jo merkattu muita perinnemaisemia, kuten Könkkölän kedot ja haat, joissa pihapiirin paikallisesti merkittävät rakennukset ja ympäristön keto- ja haka-alueet on huomioitu. Sekä Könkkölän maa-alueet että xxxxxxx talon yhteydessä oleva katajaketo

ovat Jyväskylän kaupungin omistuksessa, mikä tekee näiden kohteiden suojelemisesta ja merkitsemisestä kaavaan entistä perustellumpaa.

Jos suojelualuumerkintä ei ole perustellusta, lakiin perustuvasta syystä mahdollista, tulisi xxxxxx talon perinnebiotooppi ja sen vieressä oleva rakentamaton peltoalue merkitä virkistysalueeksi kokonaisuudessaan. Tällä hetkellä virkistysalueen merkintä loppuu juuri xxxxxx talon vieressä olevaan peltoalueeseen ja osittain perinnebiotooppiin, vaikka kyseinen pelto on oleellinen osa xxxxxx talon perinnebiotooppia ja rakennettua perinnemaisemaa. Virkistysalueen selitysosassa mainitaan, että suunnittelussa tulee huomioida kulttuuriympäristön, maiseman ja luonnon erityispiirteet sekä ekologiset yhteydet. Samaa merkintää on käytetty esimerkiksi Survo-Korpelan rantalaitumen ja osittain Kuokkalanpellon hakamaiden yhteydessä.

Yleisesti ottaen paikallisesti arvokkaita perinnemaisemia on Jyväskylässä yhteensä vain 46, joista arvokkaampaan inventointiluokkaan (p+) kuuluu vain 14 perinnemaisemaa. xxxxxx talon perinnebiotooppi kuuluu juuri tähän arvokkaampaan luokkaan, mikä korostaa sen erityistä suojelutarvetta. Yleisesti p+-luokan perinnemaisemat tulisi mielestämme kaikki merkitä selkeästi yleiskaavaan, jotta ne eivät jää huomiotta kaavoituksen ja maankäytön suunnittelussa.

Kiitämme mahdollisuudesta antaa palautetta ja toivomme, että mielipiteemme otetaan huomioon kaavoituksen jatkotyössä.

Kaavoittajan vastine:

Yleiskaavaa laadittaessa on päädytty ratkaisuun, että yleiskaavassa on osoitettu vain maakunnallisesti arvokkaat perinnebiotoopit Keski-Suomen ELY-keskuksen tekemään inventointiin perustuen. Paikallisesti merkittävät perinnemaisemat on luetteloitu maisemaselvityksen päivitykseen, ja myös mielipiteessä esitetty katajaketo on tunnistettu paikallisesti merkittäväksi perinnemaisemaksi. Alueen arvot on myös tunnistettu asemakaavassa ja osoitettu asemakaavamerkinnöin.

Jyväskylän luonnonsuojeluohjelman laadinta on parhaillaan käynnissä. Ohjelman yhteydessä linjataan myös tarkemmin perinnebiotooppien hoidosta Jyväskylän kaupungin omistamilla alueilla.

Mielipide 141

Metsiin rakentaminen luonto- ja ilmastovaikutusten vuoksi on haitallista. Rakentamattomiin metsiin rakentaminen on kallista. Kaavaluonnoksessa metsiä tuhotaan rakentamalla kehäteitä, työpaikka- ja teollisuusalueita sekä asutusta. Lähimetsät ovat tärkeitä ja niistä on taloudellisesti hyötyä hulevesien imeytymisessä, äänisuojana, viilentämisessä, ilman puhdistamisessa ja erityisesti ihmisten virkistyskäytössä. Unohtamatta kaupunkien metsissä asuvia eläimiä. Lähimetsät ovat tärkeitä elinpaikkoja eläimille.

Kaupunki on luvannut olla rakentamatta metsiin. Mihin tämä lupaus hävisi?

Teiden rakentaminen kaupungin ympärille lisää yksityisautoilua ja teiden lisääminen ei vähennä ruuhkia. Tästä on tutkittua tietoa maailmalta esim. USA:sta, jossa monikaistaisemmat tiet täyttyvät niiden rakentamisen jälkeen, ei siis ole vaikutusta ruuhkiin. Yksityisautoilun sijasta tulisi tukea joukkoliikennettä.

Kaupungin ympärille tulisi säästää metsäkehää teiden sijasta ja kaupungin tulisi kunnostautua laajenemisen ja rakentamisen sijasta ekologisuuteen, luontoystävällisyyteen, jolla se houkuttaisi

asukkaita. Voisimme olla Suomen muille kaupungeille esimerkki ja sillä saada vetovoimaa. Sitä tänä päivänä tarvitaan.

Vastustan ehdottomasti kehäteitä, työpaikka- ja teollisuus sekä asuntorakentamista metsiin. Ne tulee sijoittaa jo raivatuille alueille ja kunnostaa entistä rakennuskantaa. Ei kuitenkaan niin että vuosia ennen kaadetaan metsä ja sitten siihen rakennetaan, koska sehän on raivattua aluetta silloin.

Tehdään Jyväskylästä ekologisesti kestävämpi kaupunki.

Kaavoittajan vastine:

Luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja uusien asuin- ja työpaikka-alueiden rakentamiseen sekä uusien kehäteiden suunnitteluun liittyvä kaavoittajan vastine on esitetty kohdassa 2.

Mielipide 142

Jyväskylä on kaavaluonnoksessa rakentamassa kehäteitä kaupungin ympärille. Tämä vaatii metsien hakkuita ja siten lähiluonnon tuhoamista. Kehätiet lisäävät yksityisautoilua vaikka pitäisi kannustaa joukkoliikenteen käyttöön. Kehätiet tulevat ympäri kaupunkia ja vähentävät metsiä asukailta ja eläimiltä. Työpaikka-alueet ovat esim. Könkkölä, Kanavuori ovat sijoitettu laajaan metsäiseen rakentamattomaan alueeseen. Myös Sarvivuoren ja Tikka-Mannilan alueet sijaitsevat metsäisellä alueella. Kaupungin tulee säästää kaupungin ympärille metsäisiä alueita, joissa on mahdollista liikkua luonnossa. Se tuo vetovoimaa Jyväskylään. Ihmiset pääsevät rauhoittumaan luontoon ja harrastamaan liikuntaa luonnon rauhassa. Tiestöä ei haluta enää lisää.

Kaavoittajan vastine:

Luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja uusien asuin- ja työpaikka-alueiden rakentamiseen sekä uusien kehäteiden suunnitteluun liittyvä kaavoittajan vastine on esitetty kohdassa 2.

Mielipide 144

tässä kommentteja yleiskaavaan liittyen.

1) On mukava nähdä, että tärkeimmät virkistyskäyttöön erityisen hyvin sopivat alueet on myös kaavassa osoitettu virkistysalueiksi. Ruokkeentien pohjoispuolella toivoisin kuitenkin näkeväni enemmän virkistysaluetta ja samalla Ruokkeentien pohjoispuolisen asuinrakentamisen vyöhykkeen toivoisin olevan pienempi, pysyen lähempänä tietä. Tällöin nykyisen Mustalammen metsätien kummallakin puolelle jäisi isompi kaistale virkistysaluetta.

2) Jyväskylän läntinen ohitustiehanke ei saa minulta kannatusta. Tutkisin ennemmin Ruokkeentien parantamista, mutkien oikomista ja tien levenyttämistä. Läntinen ohitustie halkoisi luontomaisemaa, joka sopii tällä hetkellä hienosti ulkoiluun. Sen varrella on tärkeitä luontokohteitakin, jotka on mainittu myös Väyläviraston ympäristökartoituksessa. Ruokkeentien eteläpään asuinalueet ovat nyt rauhallisella paikalla, mutta ohitustie menisi niiden vierestä ja olisi luultavasti asukkaille harmin aihe. Ohitustiehankkeessa minua on kaihertanut myös sen mahdollisesti mukanaan tuoma asuinalue- tai teollisuuskaavoitus tien varteen. Lievänä positiivisena puolena tiehankkeen eteläpäähän on kaavoitettu kohtalaisen isosti virkistysaluetta.

3) Erityisesti virkistysalueilla, mutta myös kaupungin muilla metsävaltaisilla alueilla toivoisin panostamista jatkuvaan kasvatukseen päätehakkuiden sijaan. Tämä olisi kaupungille erinomainen keino tasapainoilla talousmetsien tuoman taloudellisen hyödyn ja niiden asukkaille tarjoaman virkistyshyödyn välillä.

Kaavoittajan vastine:

Vuonna 2014 hyväksytyn Jyväskylän kaupungin yleiskaavan tavoin yleiskaavaluonnoksessa on osoitettu uutta taajamarakennetta Ruokkeen tien pohjoispuolella ja Savulahden alueen länsipuolelle. Laaditussa pientaloalueiden edullisuustarkastelussa nämä Savulahden laajennusalueet arvioitiin edullisimmiksi alueiksi. Alueen tarkemmassa jatkosuunnittelussa ja asemakaavoituksessa tulee ottaa huomioon yleiskaavan kaavakartalla 2 osoitetut viheryhteystarpeet ja osoittaa tarkemmin virkistysreittien sijainti.

Uusia kehäteitä koskeva kaavoittajan vastine on annettu kohdassa 2. Vastine koskee myös nk. läntistä kehätietä (Ruoke-Lintukangas).

Yleiskaavalla ei voida lainsäädännön mukaan ohjata metsälain mukaista metsien käsittelyä tai antaa määräyksiä hakkuutavoista. Jyväskylän kaupungin omistamien metsien metsänhoidon linjauksia on tehty vuonna 2018 hyväksytyssä metsäohjelmassa.

Mielipide 158 (2 allekirjoittajaa)

Koska yleiskaavassa alue ei ole rajattu yhtä tarkasti kuin asemakaavassa, haluamme laittaa jo tässä vaiheessa kommentin. Haukkalan eteläosassa oleva virkistysalue on säilytettävä ennallaan myös jatkossa.

Haukkalantien ja Laajavuorentien välisellä metsäalueella on muun muassa pohjavesialue ja sammakoiden suojelualue. Lisärakentaminen näiden lähelle voisi vaarantaa ne, sekä lintujen pesimäpaikat ja muiden eläinten elinympäristön.

Lisäksi alue on tärkeä virkistysalue ja lähiluontokohde alueen asukkaille. Alueen kuntoilureitti yhdistää sen Laajavuoreen. Metsikössä harrastetaan myös esimerkiksi suunnistusta, sienestystä ja marjastusta.

Kaavoittajan vastine:

Yleiskaavaluonnoksessa yksi Haukkalan eteläpuolinen kestävä liikunnan taajaman ruutu (A-2) ulottuu mielipiteessä tarkoitetulle metsäalueelle. Laajavuorentien itäpuolella tämänkin ruudun alueelle sijoittuu suojelualueverkostoon kuuluvia arvokkaita metsäkuvioita. Vaikka yleiskaavan taajamatoimintojen ruutu ulottuu yleiskaavassa tälle alueelle, ei alueella ole tarkoitus muuttaa asemakaavan lähivirkistysalueita muulle maankäytölle.

Mielipide 177

Toivon, että yleiskaavan laadinnassa lähtökohdiksi otetaan luontokadon pysäyttäminen, ilmastonmuutoksen hillitseminen sekä terveellinen ja viihtyisä asuinympäristö. Metsien hakkaaminen teiden, asuinalueiden ja teollisuusalueiden takia ei ole linjassa edellä mainittujen lähtökohtien kanssa. Lisäksi asuin- ja teollisuusalueiden sekä teiden rakentaminen metsiin on työläämpää ja kalliimpaa kuin

jo olemassaolevien alueiden ja teiden kehittäminen. Pientalokaavoituksen osalta toivon kiinnitettävän huomiota väestöennusteisiin ja ekologisesti kestävään yhteiskuntaan siirtymiseen.

Luonto tarvitsee tilaa, luontoalueet tarvitsevat kytkeytyneisyyttä toisiinsa ja luonnon monimuotoisuuden tilan parantaminen vaatii luontoarvojen kunnioittamista. Kaavoituksella on näissä asioissa erittäin suuri vaikutus. Kaupunki julkisena toimijana on vastuussa luontoalueiden kytkeytyneisyyden, yhtenäisten metsäalueiden ja luontoarvojen turvaamisesta omalla alueellaan. Myös luonnonsuojelualueiden suojavyöhykkeet on turvattava. Metsät ovat myös erittäin tärkeitä kaupunkilaisten terveydelle, viihtyvyydelle ja virkistymiselle. Koska Jyväskylän pinta-alasta luontoarvoiltaan arvokasta metsää sekä virkistymetsiä on varsin vähän, olisi tarpeen kehittää myös nykyisin talouskäytössä olevia alueita virkistymetsien suuntaan.

Jyväskylän yleiskaavassa kehätiet uhkaavat metsiä. Toivon, että metsähakkuita tarkoittavien kehäteiden sijaan pyritäisiin kehittämään jo olemassaolevia väyliä sekä kestävää liikkumista. Nyt ja lähitulevaisuudessa tehdyt kaavoitus- ja rakennuspäätökset vaikuttavat pitkälle tulevaisuuteen. Esimerkiksi tiehankkeet tekevät kaupungin helposti entistä riippuvaisemmaksi autoliikenteestä, ja ne voivat hankaloittaa kestävästä liikkumisesta mahdollisuuksia ja heikentää ihmisten halukkuutta siihen sekä kiihdyttää luontokatoa edelleen. Minulla huolestuttaa, että esimerkiksi kehäteiden rakentaminen lisää autoilua ja hankaloittaa kestävästä liikennettä, joka tuottaisi terveyshyötyjä ja lisäisi kaupunkilaisten viihtyvyyttä kotikaupungissaan sekä vähentäisi päästöjä ja esimerkiksi meluhaittoja. Kun moottoriliikenteelle annetaan lisää tilaa, se on väistämättä pois jostakin muusta, esimerkiksi metsiltä ja niiden asukkailta tai ihmisiltä ja heidän virkistäytymiseltään.

Kaavoittajan vastine:

Luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja uusien asuin- ja työpaikka-alueiden rakentamiseen sekä uusien kehätieyhteyksiin liittyvä kaavoittajan vastine on esitetty kohdassa 2.

Mielipide 181

Haluan lausua mielipiteenäni seuraavaa:

Yleiskaavalla ohjataan miten kasvua ja muutosta ohjataan kestävä, luonnon monimuotoisuuden turvaavan Jyväskylän suuntaan.

Jyväsjärven eteläpuolella Kylmänoron itä- ja länsipuolilla sijaitsee merkittävät metsäiset virkistys-, lähiliikunta- ja luonnonsuojelualueet (Kuva 1). Tätä kokonaisuutta ei tulisi heikentää kaavoittamalla arvokkaita metsäalueita rakentamistarkoitukseen.

Kekkolassa Tanhukaaren ja Survontien välinen metsäalue (Kuva 2) tulisi merkitä yleiskaavassa virkistysalueeksi. Alueella on monipuolinen, kerroksellinen ja eri-ikäisrakenteinen sekametsä, jossa on havaittu usein esimerkiksi uhanalainen valkoselkätikka (kohteessa kuvaamani video <https://youtu.be/MvTE9hOdkLM?si=LtJcKXIDtdSw-sUO>). Lisäksi alue on mm. kolopesijöiden ja monien muiden lahoppuuta tarvitsevien monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden lajien suosiossa. Alue toimii myös ekologisenä yhteytenä mm. Survontien pohjoispuolella olevan suojelun alueen ja Kylmänoron vierustalla olevien suojelun alueiden välillä.

Alueella sijaitsee myös siirtolohkare, jota kiipeilyharrastajat käyttävät tärkeänä harjoittelupaikkanaan (linkki 27crag.com/ Yrttisuo - Gili).

Korkealla mäellä sijaitseva metsä toimii myös merkittävänä suojana keskustasta järven yli sekä Survontieltä kantautuvalta liikennemelulle.

Nyt kaavaluonnoksessa se on merkitty A-1 -merkinnällä (Kestävän liikumisen tiivis taajama). Esitän, että A-1 -merkintä ei ulottuisi kuvassa 2 merkitylle alueelle, vaan se merkittäisiin virkistysalueeksi.

Kuva 1. Yhtenäinen metsäalue Kylmänoron itäpuolella.

Kuva 2. Virkistysalueeksi esitettävä alue merkitty vihreällä vinoviivalla.

Kaavoittajan vastine:

Yleiskaavaluonnoksessa Kylmänoron alueelle on kaavakartalla 2 osoitettu siniviherrakenteen moniarvoalue, joka ulottuu mielipiteessä esitetyn alueen eteläreunaan saakka. Asemakaavassa alue on osoitettu lähivirkistysalueeksi ja luonnontilaisena säilytettäväksi lähivirkistysalueeksi. Siniviherrakenteen moniarvoalueen rajausta tutkitaan uudelleen seuraavassa kaavavaiheessa mielipiteeseen perustuen.

Mielipide 184 (2 allekirjoittajaa)

Yleiskaava 2050 -luonnoksen lausuntomahdollisuudesta kiittäen toteamme:

Yleiskaavan päätavoitteet ovat paljolti tarkoituksenmukaisia. Erityisen rohkaisevaa on se, että ilmastomuutokseen sopeutumisen ja luontokadon pysäyttämisen tarve tiedostetaan.

Kaikkein tärkeimpänä prioriteettina tuleekin pitää asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia. Nykyisin valtaosa asukkaista saa liian vähän arkiliikuntaa, ja useimpien kaupunkilaisten luontoyhteys on haurastunut, mikä näkyy allergioina, autoimmuunisairauksina ja mielenterveyden järkeymisenä. Arkisen kansanterveyden rinnalla äärimmäiset säätilat ja luontokadon lieveilmiöt, esimerkiksi haitallisten hyönteisten tai mikrobien yleistymisen ekosysteemien epätasapainon kärjistyessä, korostavat ympäristönsuojelun suunnattoman suurta merkitystä.

Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn sekä vihreän ja sinisen ympäristön vaaliminen ovat siis keskeisimpiä keinoja vaikuttaa asukkaiden terveyteen ja hyvinvointiin. Monimuotoinen lähiluonto edistää terveyttä pitkällä tähtäimellä, mutta myös täysin välittömät hyödyt, kuten hulevesien sitominen, helvevaikutusten tasoittaminen ja ilmanlaadun ylläpito, täytyy tiedostaa. Yleiskaavaluonnoksen näköalat eivät kuitenkaan käytännön tasolla kaikilta osin noudata päätavoitteiden linjauksia. Etenkään kehätiesuunnitelmien arvioidut edut eivät ylittäne haittoja, joita ne yhtenäisiä metsäalueita pirstoessaan aiheuttaisivat. Kaupungin tuntumassa säästyneiden metsien hävittäminen olisi luonto- ja ilmastovaihtokutuksia ajatellen ehdottoman lyhytnäköistä. Metsäalueille kaavaillut rakennushankkeet ovat myös kalliita.

Koillinen kehätie lävistää Aittovuori-Savonmäki-päävirkistysalueen ja sijoittuu Sulunperä- Seppälänkangas-välillä oleellisilta osin rakentamattomalle metsäiselle alueelle. Tielinja uhkaa osaltaan myös Touruvuoren päävirkistysaluetta.

Läntistä kehätietä puolestaan kaavaillaan Laajavuoren ja Länsi-Palokan päävirkistysalueille. Linja lävistää myös Terttumäen ja Lintukankaan merkittäviä luontokohteita. Kauramäen kokoojakatu, Mustalammen ja Könkkölän välinen yhteys ja Muurame-Ruoke- seututie täydentävät kehäsuunnitelmaa. Nämäkin osuudet hävittäisivät elintärkeää kaupunkiympäristön luontoa.

Massiivista kehätiehanketta voitaneen pitää kokonaisuudessaan jokseenkin perusteettomana. To-teutuessaan se edistäisi luontokatoa surullisen konkreettisella tavalla, joka olisi kestävässä ristiriidassa yleiskaavan monien päätavoitteiden kanssa. Jyväskylä ei toisaalta liene tosissaan pyrkimässä varsinaiseksi metropoliksi. Vilkas liikenne aiheuttaa melua, katupölyä ja tapaturmia, muttei kestävä ratkaisu lisääntyviin ruuhkiin voi olla jatkuva tielinjojen lisääminen vaan yleiskaavan tavoitteiden mukaisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen tuntuva edistäminen niin keppiä kuin porkkanaakin soveltaen: kaupunkimme kaipaa kipeästi esimerkiksi uusia bussikaistoja, jotka kohentavat joukkoliikenteen sujuvuutta ja sitä kautta vetovoimaa.

Työpaikka-alueita suunniteltaessa tulee Kanavuoren, Könkkölän, Sarvivuoren ja Tikka-Mannilan koskematonta luontoa vaalia. Teollisuusaluehankkeissa puolestaan tulee hyödyntää tehokkaasti olemassa olevat kohteet ennen uusien raivaamista: Ruokosaari, Sulunperä, Palokangas ja Kuikan-tien risteys koskisivat laajoja, elinvoimaisia metsiä. On toisaalta syytä varautua siihen, että kestä-vyyshäiriöihin selittäminen vaatii jatkossa kulutuksen vähentämistä, mikä hillitsee teollisuusalueiden tarvetta ylipäättään.

Seuraavat asuinaluevaraukset ulottuvat metsän puolelle: Asmalampi, Janakkala, Jyskänlaakso, Kaunisharju, Kylmänoro, Länsi-Palokka, Nenäinniemi, Ollila, Piilola, Ristikivi, Ristonmaa, Ritopohja, Sarvivuori, Sääksvuori, Tölskä ja Väinölä. Nämä kaikki ovat hankkeina pulmallisia, koska lähellä olevat vanhat asuinalueet menettäisivät raivauksien vuoksi arvokasta lähiluontoaan, mikä heiken-täisi asukkaiden hyvinvointia ja hävittäisi luonnonläheisyyteen liittyvän vetovoimatekijän.

Kölniöntaus soveltunee huonosti uudeksi asuinalueeksi: yhtäältä omaleimainen, ehjä metsäalue menetettäisiin ja toisaalta mahdollisia asukkaita häiritsisi Keuruuntien ja junaradan melu. Yhtä lailla Mustalammen pohjoispuolen metsät tulisi säästää.

Valkeamäkeä ei tulisi määritellä taajaman mahdollinen laajeneminen -alueeksi. Asuinalue ei tukeu-tuisi olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen, joten palveluverkon, kunnallistekniikan ja liikenne-mahdollisuuksien tarve tulisi kalliiksi.

Kairahta, Itä-Palokka ja Perä-Palokka ovat arvokkaita metsäalueita. Asuinkohteiden perustaminen näille alueille ei millään tavoin noudattaisi osuvaa ”säästetään luontoa ja rahaa” - iskulausetta.

Yhä uudet tie- ja pientaloaluevisiot johtaisivat korvaamattomien metsien kaatamiseen ja entistäkin vilkkaampaan henkilöautoliikenteeseen. Toisaalta nykyisten asuinalueiden vetovoima heikkenee jyr-kästi, ellei luonnonläheisyys lisärakentamisen myötä enää kuulu niiden erityispiirteisiin.

Uusien asuinalueiden tarve ei ylipäättään liene niin suuri kuin julkisuudessa annetaan ymmärtää. Vapaita vuokra-asuntoja on tälläkin hetkellä tarjolla runsaasti, ja täydentäviä kohteita suunnitelta-essa voidaan hyödyntää esimerkiksi hylättyjä teollisuusalueita ja tyhjiä toimitiloja sekä moderneille liikennejärjestelyille tarpeettomia pysäköintialueita. Toisaalta rajallisten resurssien maailmassa lie-nee pitkän tähtäimen trendi, että suureelliset omakotitalot ja muutoinkin ylellisen väljä asuminen väistyvät maltillisten neliömäärien ja tehokkaiden asumisratkaisujen tieltä.

Edullisin ja yksinkertainen keino turvata luonnon monimuotoisuutta on säilyttää nykyiset keskeiset kaupunkiympäristön metsät. Ilmastonmuutokseen sopeuduttaessa tulee kaupunkivihreää toki myös entisestään lisätä, muun muassa kasvattamalla kadunvarsipysäköinnin ja matalien nurmikoiden ti-lalle puita, pensaita ja niittyjä. Vakiintuneilla virkistysalueilla tulee niin kutsuttua metsänhoitoa mää-rätietoisesti vähentää, jotta ne kehittyisivät mahdollisimman luonnontilaisiksi ja siten terveydelle eri-tyisen hyödyllisiksi. Kaadettua metsää emme voi saada helposti takaisin, joten kaikkiin kaupunki-luontoa kaventaviin hankkeisiin liittyy painava vastuu: ne kuormittavat asukkaiden hyvinvointia monta sukupolvea eteenpäin. Yleiskaava 2050 katsokoon rohkeasti ja vastuullisesti tulevaisuuteen, jotta tämän päivän ja huomisen jyväsyläläiset voisivat riskien ja uhkakuvien maailmassakin mah-dollisimman hyvin.

Kaavoittajan vastine:

Uusia kehäteitä sekä luonnon monimuotoisuuden turvaamista ja uusia työ- ja asuinalueita kos-keva kaavoittajan vastine on annettu kohdassa 2.

Mielipide 192

Jyväskylän luonnonläheisyys ja monimuotoiset metsäalueet ovat sekä kaupunkilaisten hyvinvoinnille että ympäristölle korvaamattoman arvokkaita. Yleiskaavan suunnittelussa tulisi ensisijaisesti turvata luonnon monimuotoisuus, säilyttää laajat yhtenäiset metsäalueet ja panostaa ekologisesti kestäväan kaupunkirakenteeseen. Metsien ja viheralueiden merkitys asukkaiden terveydelle ja hyvinvoinnille on todella tärkeää. Luonnossa liikkuminen ennaltaehkäisee sairauksia ja edistää mielenterveyttä. Lisäksi metsäalueet tarjoavat arvokkaita ekosysteemipalveluita, kuten ilman ja veden puhdistamista, melun vaimentamista ja tulvasuojelua. Vielä rakentamatonta metsää ei tulisi kaavoittaa asuin- tai työpaikka-alueiksi vaan ne tulisi säilyttää joko luonnonmukaisina tai jättää virkistyskäyttöön. Tämä tukisi kaupungin kestävä kehitystä, tulevia sukupolvia ajatellen.

Yksi suurimmista uhista Jyväskylän luontoalueille on suunnitellut kehätiet ja niihin liittyvät työpaikka- ja teollisuusalueet. Esimerkiksi Koillinen kehätie uhkaa Aittovuori–Savonmäki- ja Touruvuoren virkistysalueita, ja Läntinen kehätie pirstoo Laajavuoren sekä Länsi-Palokan metsäalueita. Näiden tiehankkeiden toteuttaminen heikentäisi merkittävästi luonnon monimuotoisuutta ja vähentäisi asukkaiden mahdollisuuksia nauttia lähiluonnosta. Liikennejärjestelmää tulisikin kehittää tukemaan joukko-liikennettä ja kevyttä liikennettä, eikä lisäämään yksityisautoilun houkuttelevuutta.

Teollisuus- ja työpaikka-alueiden sijoittelussa olisi ensisijaisesti hyödynnettävä jo olemassa olevia rakentamattomia tontteja ja kehittämättömiä alueita, eikä raivata uusia metsäkohteita rakentamisen tieltä. Samoin asuinalueiden suunnittelussa olisi vältettävä metsien päälle rakentamista. Esimerkiksi Köhniöntauksen ja Mustalammen alueille kaavailut asuinalueet uhkaavat rakentumatonta metsää, vaikka niiden sijainti ei tue kestävää yhdyskuntarakennetta. Jyväskylän vetovoima perustuu osaltaan sen luonnonläheisyyteen, ja tämä on tärkeä huomioida kaavoituksessa. Liiallinen rakentaminen ja luontoalueiden pirstoutuminen heikentävät kaupungin viihtyisyyttä ja houkuttelevuutta. Yleiskaavalla on suuri vastuu luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä ja elvyttämisessä, ja sen tuleekin tukea ekologisesti kestävä ja resurssiviisasta kehitystä.

Kaavoittajan vastine:

Luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja uusien asuin- ja työpaikka-alueiden rakentamiseen sekä uusiin kehätieyhteyksiin liittyvä kaavoittajan vastine on esitetty kohdassa 2.

Mielipide 199

Jyväskylän kaupungin suunnitelmat uusien teiden ja metsäympäristöön sijoittuvien tonttien&asuinalueiden rakentamisesta ovat täysin vastuuttomia. Elämme ympäristökatastrofin ja kuuden sukupolven aikaa, viimeistään nyt on tajuttava, että ympäristöarvojen on aina tultava ennen kuviteltuja taloudellisia arvoja. Muut lajit on jo nyt ajettu niin ahtaalle, että emme voi nakertaa enää tippaakaan niiden elinympäristöistä. Rakennushankkeiden kanssa on arvioitava tarkemmin, mikä oikeasti on tarpeellista ja ne on sijoitettava jo valmiiksi rakennettuun ympäristöön. Jo valmiiksi vähien metsäalueiden tai ranta-alueiden rakentaminen aiheuttaa myös pahoinvointia kaupungin ihmisasukkaille.

Kaikki metsä- ja luonnonranta-alueiden päälle suunniteltu rakentaminen on valmistettava uudestaan siten, että luontoa ei jää rakentamisen alle. Luonnonsuojelualueiden täydentäminen on kannattavaa. Teollisuus- ja työpaikka-alueet on kuitenkin rajattava kauemmas arvokkaista luontoalueista.

Uusien tielinjojen tarve on arvioitava hyvin tarkasti sillä uusien teiden on todettu vain lisäävän auto-liikennettä. Tielinjat eivät missään tapauksessa saa sijoittua luontoalueiden päälle. Kaavasuosittelun tielinjaukset sijoittuvat jopa useiden arvokkaiden luontoalueiden päälle. Tämä on ehdottomasti muutettava.

Nykytiedon valossa monimuotoisuuskriisi on niin vakava, että on löydettävä vaihtoehdot luontoalueiden heikentämiselle ja pirstomiselle. Rakentaminen matalana, pientalovaltaisena ei myöskään saa yltää luontoalueiden päälle, vaan tuolloin on ennemmin rakennettava vertikaalisesti, kerrosrakentamista suosien.

Luontokadon pysäyttäminen on mahdotonta, mikäli pitkälle tulevaisuuteen suuntaava yleiskaava suunnitellaan perusteiltaan kestävämmäksi.

Kaavoittajan vastine:

Luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja uusien asuin- ja työpaikka-alueiden rakentamiseen sekä uusiin kehätieyhteyksiin liittyvä kaavoittajan vastine on esitetty kohdassa 2.

Mielipide 200

Jyväskylän luonnonläheisyys ja laajat metsäalueet ovat korvaamattoman arvokkaita kaupunkilaisten hyvinvoinnille ja ympäristölle. Yleiskaavan suunnittelussa tulisi ensisijaisesti turvata luonnon monimuotoisuus, säilyttää yhtenäiset metsäalueet ja edistää ekologisesti kestävästä kaupunkirakennetusta. Metsät ja viheralueet tukevat terveyttä ja mielenterveyttä ja ne ovat tärkeitä myös muun muassa melun vaimennuksessa ja tulvasuojelussa.

Rakentamattomia metsäalueita ei tulisi kaavoittaa asuin- tai työpaikkakäyttöön, vaan ne tulisi säilyttää luonnontilaisina tai virkistyskäytössä kestävä kehityksen tukemiseksi.

Kehätiet uhkaavat Jyväskylän luontoalueita, kuten Aittovuori–Savonmäki-, Touruvuori-, Laajavuori- ja Länsi-Palokan metsää. Nämä hankkeet heikentäisivät luonnon monimuotoisuutta ja rajoittaisivat lähiluonnon virkistyskäyttöä. Liikennejärjestelmää tulisi kehittää joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen ehdoilla yksityisautoilun sijaan.

Teollisuus- ja työpaikka-alueet tulisi sijoittaa jo olemassa oleville rakentamattomille tonteille, ja asuinrakentamisessa tulisi välttää metsien raivaamista, kuten Köhniöntauksen ja Mustalammen alueilla. Liiallinen rakentaminen heikentää Jyväskylän vetovoimaa ja viihtyisyyttä.

Kaavoittajan vastine:

Luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja uusien asuin- ja työpaikka-alueiden rakentamiseen sekä uusiin kehätieyhteyksiin liittyvä kaavoittajan vastine on esitetty kohdassa 2.

Mielipide 202

Yleiskaavassa tulisi ottaa metsät ja luonto paremmin huomioon

Yleiskaavassa tulisi ottaa huomioon, että metsiin suuntautuva rakentaminen ei ole tätä päivää tilanteessa, jossa luontokato- ja ilmastokriisi kiihtyvät. Uudessa yleiskaavassa nostetaan esille luontoarvojen ja ekologisuuden huomioimista, eikä uusia laajoja rakentumattomiin metsiin suuntautuvia aluevarauksia ole entiseen tapaan mukana. Uudessa yleiskaavassa metsiä uhkaavat kuitenkin kehäteiden ja niiden varrelle rakentuvien työpaikka- ja teollisuusalueiden suunnitelmat. Lisäksi muutamat isommat asuinalueet sekä pienet aluevaraukset asuinalueiden reunoilla nakertavat asukkaille tärkeitä lähimetsäalueita vähä vähältä.

Metsillä ja luonnolla on suuri merkitys kaupunkilaisten terveyden ja hyvinvoinnin kannalta. Liikkuminen luonnossa tukee mielenterveyttä ja jopa ennaltaehkäisee sairauksia. Tällä on myös taloudellista merkitystä säästyneiden terveyskulujen muodossa. Metsäalueet tuovat hyötyä myös ekosysteemi- palveluiden muodossa; äänisuoja, varjostus, ilman ja veden puhdistus, tulvasuoja. Luonnonläheisyys on tärkeä osa Jyväskylän vetovoimaa. Liiallinen rakentaminen ja luontoalueiden pirstoutuminen heikentävät kaupungin viihtyisyyttä ja houkuttelevuutta. Yleiskaavan lakiin kirjattujen sisältövaatimusten mukaisesti yleiskaavassa tulee ottaa huomioon ekologinen kestävyys, ympäristöhaittojen vähentäminen, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen sekä virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Rakentamisen kaavoittaminen metsiin tulisi lopettaa kokonaan. Rakentamattomia metsäalueita tulisi vaalia, eikä kaavoittaa uusiksi alueiksi asutukselle, työpaikoille tai teille.

Kehätiet

Yleiskaavaluonnoksen sanoin kielteisiä luontovaikutuksia aiheutuu erityisesti kehätiesuunnitelmien aluevarauksista. Kehätiet pirstoisivat toteutuessaan laajoja yhtenäisiä metsäalueita. Teiden varsille rakentuvat työpaikka-alueet vahvistaisivat tuhoisaa kehitystä. Kehäteiden kannattavuutta tulee huomioida tarkasti uudelleen.

Kehätiet pohjaavat vahvasti yksityisautoilun tukemiseen. Tämän sijaan tulisi kehittää toimivaa joukkoliikennettä ja sen kehitysmahdollisuuksia sekä tarkastella myös lähijunan mahdollisuutta. Pyöräilyä ja jalankulkua ei toki sovi myöskään unohtaa.

Uudet tielinjaukset lupailevat, että ruuhkat helpottavat ja ajaminen nopeutuu. Todellisuudessa - ihan tutkimuksin todetustikin uudet tiet lisäävät liikennettä. Isolla rahalla saavutettu muutaman minuutin aikahyöty on pian syöty pois ja liikenne-ruuhkat täyttävät uudetkin tiet aika ajoin. (Induced demand).

Läntinen kehätie välillä Ruoke-Lintukangas sijoittuu Laajavuoren ja Länsi-Palokan päävirkistysalueille. Lisäksi tielinja kulkee virkistysaluekokonaisuuden lävitse Terttumäessä ja sijoittuu luontoarvoiltaan merkittävälle Lintukankaan alueelle. Läntistä kehätietä perustellaan sillä, että nyt raskas liikenne käyttää heikossa kunnossa olevaa asutuksen keskellä kulkevaa Ruokkeentietä. Yksinkertainen ratkaisu ongelmaan olisi raskaan liikenteen ajamisen kieltäminen Ruokkeentiellä. Kiertomatka Keljon kautta lisää matkaa n. 7 minuuttia, joten kyse ei ole merkittävästä aikasäästöstä. Kiertäminen Keljon kautta toki ohjaa liikenteen Rantaväylälle. Läntisen kehätien rakentamiseen suunnattuja varoja voidaan suunnata Rantaväylän kehittämiseen. Jopa Rantaväylän kattaminen olisi toteutettavissa oleva vaihtoehto, jos Läntinen kehätie jätettäisiin rakentamatta.

Myös koillinen kehätie olisi luontovaikutuksiltaan todella merkittävä. Tie lävistää Aittovuori- Savonmäki-päävirkistysalueen ja sijoittuu välillä Sulunperä-Seppälänkangas merkittäviltä osin rakentamattomalle metsäiselle alueelle. Välillä Seppälänkangas-Palokka tielinja sijoittuu myös pieneltä osin

Touruvuoren päävirkistysalueelle. Tuon suunnan metsiä tulisi päinvastoin kehittää luontoretkeilyn näkökulmasta. Tiehanke työskentelyalueineen ei sinne sen sijaan kuulu. Tältä suunnalta löytyy jo kiertoreitti Laukaaseen (Leppävedentie/Vaajakoskentie) ja edelleen 4-tielle (Kuukanpääntie). Näiden olemassa olevien teiden kehittäminen lienee halvempi ja erityisesti luontoa säästävämpi ratkaisu.

Muurame-Ruokkeen seututie on yleiskaavassa vielä ohjeellisena seututie-merkintänä. Tätä tielinjausta ei kannata lähteä edistämään vaan on hyvä päivittää maakuntakaavasta se pois. Lisäksi hulan nostaa esille myös Vaajakosken tiehankkeen, joka pirstoisi toteutuessaan asuinalueen, metsäisiä alueita ja kokonaisen saaren. Suunnitellusta hankkeesta saatava hyöty liikenteen hienoisena nopeutumisena ruuhka-aikaan ei ole riittävä peruste aiheuttaa laajaa, peruuttamatonta vahinkoa luonnolle, ympäristölle, maisemalle ja edelleen myös ihmisille.

Teollisuus- ja työpaikka-alueet

Kaavaselosteessa mainitaan, että teollisuus- ja työpaikka-alueiden osalta luontoarvojen huomioon ottaminen on haastavaa. Tästä syystä olisikin erityisen tärkeää suunnata näiden kaavoitusta jo ihmiskäytössä olleille alueille, ei rakentamattomille metsäalueille.

Kirjaimellisesti metsään meneviä teollisuusalueita ovat Ruokosaari (korkeita Zonation-analyysin prioriteettiarvoja + heikosti saavutettavissa joukkoliikenteellä), Sulunperä, Palokangas ja Kuikantien risteys. Vastaavia työpaikka-alueita ovat esimerkiksi Könkkölän liittymän, Kanavuoren, Sarvivuoren ja Tikka-Mannilan alueet. Kanavuorella on todettu korkeita Zonation-analyysin prioriteettiarvoja.

Metsiin suuntautuva asuinrakentaminen

Metsien puolelle meneviä asuinalueuutuja löytyy sieltä täältä Jyväskylää. Lähimetsät ovat ihmisille ja luonnolle tärkeitä ja olisi hyvä säilyttää ne. Lähimetsien arvo tulee myös ekosysteemipalveluista ja säästyneistä lääkärikuluista. Metsä hoitaa kaupungin asukkaita, mutta lähimetsäalueita aina pienemmäksi nakertamalla tämä hyöty hävitetään. Virkistysmahdollisuuksien ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen nousivat asukaskyselyssä Yleiskaavan merkittävimmiksi tavoitteiksi. Yleiskaavasta uutisoitiin Keskisuomalaisista myöten, että rakentamattomiin metsiin suunnatut uudet laajat asuinalueet ovat väistymässä. Yleiskaavasta löytyy kuitenkin edelleen järkyttävät suunnitelmat Köhniöntauksen, Mustalammen pohjoispuolen, Valkeamäen sekä Kairahtan osalta. Nämä suunnitelmat tulisi jo yleiskaavavaiheessa poistaa suunnitelmista. Kaupungin kehittäminen on mahdollista ilman uusien luonnonalueiden valjastamista asuinkäyttöön.

Valkeamäen osayleiskaavan korvaaminen yleiskaavalla on hyvä ratkaisu, sillä toteutumatta jäänyt osayleiskaava olisi kallis ja luontovaikutuksiltaan merkittävä. Alueelle jätetään kuitenkin varaus potentiaalisesti alueeksi myöhempää kehitystä varten. Asuinaluevaraus ei tukeudu olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen. Alueen palveluverkko, kunnallistekniikka ja liikenneverkko tekisivät alueesta kalliin. Investointeihin kuuluisivat myös Keuruuntien eritasoliittymät sekä vesihuollon runkoviemäriverkosto.

Aluetta ei tulisi jättää kaavaan edes mahdollisen laajenemisen alueeksi, sillä asuinaluevaraus rakentamattomalla metsäalueella ei ole tätä päivää, saati tulevaisuutta! Suuren alueen kohdalla on lisäksi riskinsä siitä, että kalliisti perustettu alue rakentuu vajaasti pien- ja omakotitalotonttien kysynnän romahtaessa.

Myöskään Kairahtan etäällä keskustasta sijaitseva alue ei tue kestävästä yhdyskuntarakennetusta, eikä sitäkään tulisi jättää yleiskaavaan.

Lähiluonto on myös osa alueiden vetovoimaa. Luonnonläheisenä markkinoitu alue, joka toteutetaan jyrää luontoalueita, ei tue tämän vetovoimatekijän ylläpitämistä. Tästä surullisen kuuluisa esimerkki ovat Kauramäen kaavaan merkityt pihapuut linnunpönttöineen. Todellisuudessa alueen puut on kaadettu, ihmiset joutuvat asumaan paahteisissa taloissa ilman puiden varjostusta ja ovat ongelmassa, kun tontille ei ole saatu säilymään kaavan vaatimaa linnunpönttöpuuta.

Lähimetsiin suuntautuva rakentaminen on varma kiistakapula: tästä esimerkkinä Tammirinteen kaava, jonka toteutuminen ei ole vielä kukaan varmaa.

Kaupungin kehittyminen tulisi suunnata jo ihmiskäytössä oleville alueille, hienoina esimerkkeinä omasta kaupungista Kankaan alue sekä Kukkulan tuleva alue.

Suojelualueet

Yleiskaavan suojelualueet, viherkehät ja ekologisen yhteyden merkinnät ovat tärkeitä. Kaupungin mittakaavassa on yleiskaavan vaatimusten mukaista pitää kiinni luonnon monimuotoisuudesta ja ekologisista yhteyksistä. Suojelualueille tulisi merkitä myös suojavyöhykkeet, jotta suojelualueen luonto tosiasiaa säilyy.

Ekologisen kytkeytyneisyyden vahvistamista tarvittaisiin paikka paikoin. Joissain kohdissa tulee pohdita myös ennallistamista, koska yhteydet ovat päässeet liian kapeiksi. Kartalta tuntuu myös puuttuvan joitain kohtia, joissa viheryhteystarve tulisi selvittää. Luonnon kytkeytyneisyydestä pitäisi pitää kiinni laajasti.

Jyväskylän kaupungin tulisi pyrkiä 30 % suojeluasteeseen metsäaluiden osalta. Tämän hetken 17 % suojeluaste on tavoitettu jo jonkin aika sitten ja nyt olisi aika nostaa rimaa, jotta luonnon monimuotoisuuden tukeminen todella mahdollistuisi. Kaupungin kokonaispinta-alasta vain pari prosenttia on suojeltu, joten kirisvaraa todellakin löytyisi.

Esimerkiksi koillisväylän alle jäävää metsäaluetta voitaisiin sen sijaan kehittää Helsingin malliin keskuspuisto-tyyliin. Luonnonalueet lisäävät kaupungin vetovoimaa ja niitä tulisi kehittää ja vaalia sen sijaan, että pirstotaan niitä kehäteillä ja työpaikka-alueilla!

Kaavoituksella ja maankäytöllä on valtavan suuri vaikutus siihen, miten luonto voi - elpyy tai jatkaa köyhtymistään, sillä luonto tarvitsee tilaa: pinta-alaa, kytkeytyneisyyttä, laatua.

Kaavoittajan vastine:

Luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja uusien asuin- ja työpaikka-alueiden rakentamiseen sekä uusiin kehätieyhteyksiin liittyvä kaavoittajan vastine on esitetty kohdassa 2.

Jyväskylän kaupungin luonnonsuojeluohjelman valmistelu on käynnissä, ja luonnonsuojeluohjelman yhteydessä kuvataan tarkemmin kaupungin omistamien alueiden suojelualueiden lähtökohdat.

Jyväskylän yleiskaavan jatkovalmistelussa tarkennetaan vaikutusten arviointia mm. luonnon monimuotoisuuden turvaamisen ja ilmastovaikutusten osalta. Alueiden käytön suunnittelujärjestelmän mukaan yleiskaavan selvitykset ja vaikutusten arviointi tarkentuvat asemakaavavaiheessa.

Mielipide 205

Toivoisin Jyväskylän tulevaisuuden yleiskaavan ottavan nykyistä enemmän huomioon lähiluonnon hyvinvoinnin. Kaupunkilaisena hyödynnän paljon lähimetsiä ja virkistysalueita, sillä niiden hyöty

omalle henkiselle- ja fyysiselle terveydelle on mittaamattoman suuri. Metsäalueiden pirstoutuminen erilaisten kehäteiden rakentamisen ja uusien omakotitalotonttien raivaamisen seurauksena paitsi vähentää kaupunkilaisten ulkoilu- ja virkistysmahdollisuuksia, aiheuttaa se myös metsissä asuville lajeille vahinkoa. Myös pelottaa, että tulevana vuosikymmeninä kaupunki kuumenee entistä enemmän ja asuminen muuttuu tukalaksi, jos kaupunki jatkuvasti pienentää virkistys- ja viheralueitaan.

Huolettaa myös se, että uudet omakotitalotontit jäävät rakentamatta ja metsää on kaadettu turhaan.

Suosisin jo rakennetun ympäristön uudelleen muokkaamista. Jyväskylä voisi olla edelläkävijä ympäristöasioissa, mistä hyötyisivät sekä ihmiset että muu luonto.

Kaavoittajan vastine:

Luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja uusien asuin- ja työpaikka-alueiden rakentamiseen liittyvä kaavoittajan vastine on esitetty kohdassa 2.

Mielipide 208

Olen huolestuneena ja hämmentyneenä seurannut Jyväskylän kaupungin yleiskaavaluonnosta. Haluan tässä ottaa kantaa muutamiin itselleni tärkeisiin alueisiin, joita yleiskaavaluonnos koskee. Mustalammen pohjoispuoli, Köhniöntaus ja Könkkölän-Mustalammen liittymän alue ovat kaikki osia Köhniönjärven läheisyydessä olevaa metsäaluetta. Metsät tällä alueella ovat eri-ikäisiä ja niissä on erityyppistä metsää. Jokainen vaellus ja retki näissä maisemissa on elämys.

Lähiluonnon säilyttäminen on resurssiviisasta. Se on myös sivistys- ja liikuntakaupungin hengen mukaista. Myös Keski-Suomen maakuntastrategia korostaa luonnon, hyvinvoinnin ja kulttuurin loittumista. Missä tämä paremmin toteutuisi kuin lähiluonnossa?

Köhniöntaus on luontoarvoiltaan ja tunnelmaltaan erityislaatuinen metsä. Se tuo Köhniönjärven ympäristöön erityisen erämaatunnelman, jota kaupungin muilla uimarannoilla ei ole. Metsät itsessään on kuin satukirjasta, niin ihmeellinen ja rauhaisa, että sen merkitystä ihmisten hyvinvoinnille ei voi aliarvioida.

Mustalammen pohjoispuoli on vilkkaassa virkistyskäytössä myös.

Näille metsäalueille, joita yleiskaavaluonnos koskee pääsee helposti julkisella liikenteellä tai pyöräillen. Tämä on kaupungin strategian mukaista. Jos nämäkin rakennetaan, vähenee helposti saavutettavat metsäalueet ja luonnossa liikkumisesta tulee yhä enemmän harvojen etuoikeus. Jos luonnossa liikkumista varten tarvitsee oman auton, pääsevät luontoon vain ne, joilla oma auto on.

Luonnossa liikkumista varten ei riitä rakennetut lenkkipolut, vaan tarvitaan myös polkuja ja vapaata liikkumistilaa, jossa voi ulkoilla ja seikkailla niin pienten lasten kuin koirienkin kanssa. Pelkkä pururadan kiertäminen ei riitä monipuoliseen luontoliikuntaan. Talvisaikaan myös useimmat lenkkipolut toimivat hiihtolatuina, joten rakentamaton metsämaa tarjoaa silloin mahdollisuuden kävellen liikkumiseen ja esimerkiksi koiran ulkoilutukseen. Koiria on kaupunkilaisilla yhä enemmän ja moni koiranomistaja valitsee asuinpaikkansa läheltä monipuolisia lenkkimaastoja.

Yleiskaavassa tulisi ottaa huomioon Keski-Suomen väestörakenne ja koko maakunnan tilanne. Suomen asukasluku ei juuri kasva, näyttäisi käyvän päin vastoin. Nyt syntyvät ikäluokat ovat pienempiä kuin koskaan. Parin kymmenen vuoden kuluttua aikuistuvat ikäluokat ovat siis pieniä. Kuka silloin ostaa asuntoja tai kiinteistöjä? Mikä on nyt olemassa olevien talojen ja asuntojen arvo silloin?

Tämä vaikuttaa aivan ratkaisevasti myös asuntojen ja kiinteistöjen arvoon, jotka yleiskaavaan on luonnosteltu. Jos kysyntää ei ole, ei ole arvoakaan. Kiinteistö- ja asuntomarkkinoilla hinta määräytyy markkinoiden mukaan. Kuka ostaa tontin tai talon, jonka arvo alenee piankin, kun kysyntää ei ole? Miten pankit myöntävät lainaa, jos odotettavissa on arvon lasku?

Toivon, että yleiskaavassa otettaisiin monipuolisesti huomioon kaupunkilaisten näkemykset ja se maailman tilanne, jossa elämme. Väestörakenne muuttuu ja sen myötä muuttuu myös tarpeet.

Jo ensimmäisissä Jyväskylän matkaoppaissa 1800-luvulla Köhniön aluetta esiteltiin verrattomana erämaana ja virkistysalueena. On Jyväskylän kaupungin hyvinvointisuunnitelman ja Keski- Suomen maakuntastrategian mukaista, että Köhniön ja Mustalammen alueet säilyvät edelleen sellaisina, eikä sinne rakennettaisi uusia taloja.

Kaavoittajan vastine:

Köhniöntaustaa sekä luonnon monimuotoisuuden turvaamista ja uusien asuin- ja työpaikka-alueiden rakentamista koskeva kaavoittajan vastine on esitetty kohdassa 2.

Mielipide 215 (2 allekirjoittajaa)

Kaadetaan kaava, ei metsää -kampanja vaatii, että luonto- ja virkistysarvoilta merkittäviin kaupunkimetsiin suuntautuva kaavoittaminen lopetetaan. Rakentaminen tulisi keskittää jo rakennettuihin ympäristöihin ja muutoin selvittää metsää säästäviä vaihtoehtoja kaavoituksessa. Olisi tärkeää tarkastella uudelleen myös tavoitetta omakotitalotonttien vuotuisesta määrästä ja tukea tiivistä, ekologisesti kestävästä kaupunkirakennetta.

Jyväskylän yleiskaavassa tulisi ottaa paremmin huomioon luonnonläheisyys vetovoimatekijänä, luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, yhtenäisten metsäalueiden säilyttäminen ja ekologisesti kestävä kaupunkirakenne jokaisen alueen kohdalla.

Yleiskaavan uudet metsään suuntautuvat asuinalueet suuntaavat vääjäämättä kohti kiistoja kaupunkilaisten kanssa. Tammirinteen kaava on esimerkki lähimetsään kaavoitetusta alueesta, jota kaupunkilaiset ovat väsymättä puolustaneet. Kaavan toteutuminen on edelleen jäissä.

Olisi viisasta pyrkiä välttämään vastaavia kiistoja jo yleiskaavavaiheessa. Köhniöntaus, Mustalammen ympäristö sekä Valkeamäen mahdollisen laajenemisen alueet tulevat varmasti aiheuttamaan kritiikkiä. Yleiskaavassa alueet on esitelty niin, että konkreettisia suunnitelmia on vaikea hahmottaa. Valkeamäen vaihtoehtokaavan kaavakuvan perusteella saa jo paremman kuvan alueen suunnitelmista, mutta tämän suunnitelman äärelle ei ole helppoa löytää. Yleiskaava-vaiheessa olisi mahdollista esitellä hahmotelmia tulevista suunnitelmista, jotta kaupunkilaisilla olisi todelliset mahdollisuudet hahmottaa ja osallistua kaupunkisuunnittelua ja kaavoitusta koskevaan päätöksentekoon.

Metsät ja luonto ovat kaupungille monilla tavoin arvokkaita. Arvo tulee esiin jopa taloudellisena hyötynä kaupunkilaisten terveyshyötyjen ja ekosysteemipalveluiden kautta. Tästä syystä Kaadetaan kaava, ei metsää -kampanja ehdottaa, että rakentamattomia metsäalueita ei tulisi kaavoittaa uusiksi asuin- tai työpaikka-alueiksi, vaan niitä tulisi vaalia ja kehittää virkistyskäyttöön. Kaavoitettavien alueiden osalta tulisi ensisijaisesti hyödyntää jo ihmiskäytössä olevia alueita ja rakentamattomia tontteja, jotka tukeutuvat olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen.

Kaavoittajan vastine:

Kölniöntaustaa sekä luonnon monimuotoisuuden turvaamista ja uusien asuin- ja työpaikka-alueiden rakentamista koskeva kaavoittajan vastine on esitetty kohdassa 2.

Mielipide 217 (7 allekirjoittajaa)Heinälampi ranta-alueineen virkistysalueeksi

Heinälampi rantaympäristöineen on nykyisin surkeassa kunnossa eikä riittävästi palvele virkistyskäyttöä. Lammen kaikki rannat leveältä alueelta lähes keskelle saakka ovat kelluvan kasvuston peittämiä. Kelluva kasvusto muodostaa erityisesti lapsille ja aikuisillekin vaarallisen alueen. Kelluva kasvusto upottaa eikä kukaan voi tietää, missä kohdassa kasvustoa on heikko kohta tai missä kohdassa ei enää kannu. Seurauksena voi olla, että lapsi uppoaa kelluvan kasvuston alapuolelle tai sotkeutuu pintakasvustoon niin, ettei pääse pelastautumaan vaan hukkuu.

Heinälammen kiinteän rannan ja kelluvan kasvuston välissä on myös vedenpinnan tasolla pajuja ja vetisyyden vuoksi pystyyn kuollutta koivun vesaikkoa. Tämä pajukkoja vesaikko estävät lammen itäpuolella olevalta polulta kokonaan näkyvyydenkin lammelle. Useita isoja koivuja on lahonnut pysyvästi ja kaatunut. Kaatuvat puut muodostavat hengenvaaran. Jotkut asukkaat ovat alkaneet käyttää risukkoisia lammen ranta- alueita jopa biojätteiden kaatopaikkana.

1970-luvun lopulla tontteja ostaessamme meille annettiin ymmärtää, että Heinälampi tulotisiin myöhemmin ruoppaamaan paremmin virkistys- ja ulkoilukäyttöä palvelevaksi. Mutta kun silloin lampi sijaitti kaupungin rajalla mutta kuitenkin naapurikunnan puolella, niin lammen ruoppausasia jäi lepäämään. Nyt lampi sijaitsee kokonaan kaupungin alueella, aivan asemakaavoitetun asuinalueen vieressä.

Nykykunnossa Heinälampi on epäsiisti, risukkoisen, virkistyskäytöltä piilossa, lahonneiden puiden ja upottavan kasvuston vuoksi vaarallinen, seisovan veden ja mätänevän kasvuston vuoksi haiseva.

Heinälampi kaipaa kiireellistä kunnostamista asukkaiden virkistys- ja ulkoilukäyttöön sopivaksi ja niin, ettei vesi tulvi tonteille ja kaupungin hulevesiviemärointi saadaan kuntoon.

Em. johdosta Heinälammen asukkaat esittävät, että Heinälammen vesi- ja ranta-alueet merkitään yleiskaavaan suojelumerkinnän sijasta virkistysalueeksi (V), joka mahdollistaa lammen ruoppauksen, maakuntauran ja muunkin ulkoilupolun rakentamisen lammen ympäri, näkymien raivaamisen asukkaiden toiveiden mukaisiksi. Samalla myös vesilintujen, kalojen ja vesieläinten (rapujakin ollut aikaisemmin) elinmahdollisuudet paranisivat ja virkistysalueelle sopivia muitakin luontoarvoja voidaan samalla ottaa huomioon.

Kaavoittajan vastine:

Heinälampi ja sen ympäristö on osoitettu Jyväskylän yleiskaavaluonnoksessa suojelualueen merkinnällä (S). Alue on osa Jyväskylän kaupungin suojelualueverkostoa. Alueella sijaitsee Heinälammen rantasuo ja vanhaa rinnekuusikkoa. Heinälammen ja Heinämäen aluetta on osoitettu myös kaavakartalla 2 siniviherrakenteen moniarvoalueeksi. Yleiskaavan merkinnät perustuvat alueen tunnistettuihin luontoarvoihin, eikä kaavamerkintöjen muuttamiselle ole perusteita.

4.9. Muita asiakokonaisuuksia koskevat mielipiteet

Mielipide 7

Kiinteistö XXXXXXXX xxx-xxx-x-x (Etelä-Keljo) xxxxx-xxxxxxxxxxxtie

Saimme kuulla pari kuukautta sitten, että yllä oleva maa-alue on merkitty tilaa vaativien työpaikkojen alueeksi. Tämä oli yllätys meille, ja raskas sellainen. Edes mennyt isäni oli ostanut kyseisen tontin tiettävästi 90-luvun vaihteen tienoilla. Omakotitontiksi/tonteiksi. Kävimme palaveria Kaupungin suunnittelijoiden kanssa. Ja se oli jättävä tilaisuus. Ja Kaupunki tarjoutui ostamaan tontin n. 1 hehtaaria raakamaan hinnalla. Erityisehtona oli vielä, että kiinteistöön ei saa rakentaa edes talonmiehelle huonetta. Sekin sotii tontin käyttöä. Voihan joku kiinteistön omistajilla olla ylläpidettävää toimintaa vuorokauden ympäri. Kas kun ei kieltänyt vielä kahvin keitintä. Heidän mielestään asia on kiveen kirjoitettu ja osoitti meille, että ininät pois.

Faktaa on se, että kiinteistön vieressä on omakoti tontti, ja matkaa teollisuustontteihin on tiettävästi 300m toisella puolella. Kaupunki on näemmä asettanut kaikki Etelä-Keljon kiinteistöt liike/teollisuus tonteiksi, eikä saa niitä edes myytyä. Ja ripotellut niitä sinne sun tänne.

Kiinteistötonttia halkaisee jokiuoma, mutta en tässä vaiheessa tiedä, onko se määritelty natura-alueisiin. Ainakin puiden kaatojen yhteydessä Kaupunki/muu taho kielsi jokiuoman vieressä olevien kuusien kaatamisen. Lisäksi alue on nostalginen, koska Tontin Alussa on Suuri kuusi, johon on tontin alkureunassa laitettu laatta isäni oston merkiksi ja muistoksi. Oletan myös, että kyseinen kuusi on kooltaan suojattu.

Toivoisin, että kyseinen tontti otettaisiin uudelleen harkintaan, koska se sopii parhaiten ok-tonttien/paritalojen rakentamiseen, ja teollisuustonttien rajat asetettaisiin niillä jo olevine alueineen.

Tontti on meille tärkeä, ja on markkinahintaan huomattavasti suurempi, kuin kaupungin tarjous. Vähintään 4 kertaa.

Tiedän, että Kaupunki ajaa raakaa politikkaa tonttien omimiseen omistajia kuulematta, sekä piiloutuu jatkuvasti "naurettavaksi" muodostuneisiin selvityksiin ja samaa laulua esittävään kuorolauluun. Mikään järkevä selvitys ei mene läpi ainakaan meidän kyseisen tontin suhteen. Harmittaa, kun tonttia ei myyty ennen kaupungin älyvapaita suunnitelmia.

Haluaisin kuulla mielipiteenne, kunhan se ei ole samaa "kuorolaulua", vaan perustuu myös minun mielipiteeseeni. Siksihän kaiketi tämä on juuri sitä, mikä kuuluu Vaikuta Jyväskylän yleiskaavaan 2050.

=====

sen verran, että kun kaupungin kanssa palaverissa ilmoitin, että

miten käy naapurin rauhan ja suojan suhteen, jos tälle meidän tontille rakennetaan liiketiloja.

Pienen hiljaisuuden jälkeen kaupungin edustajat ilmaisivat, että siihen voi rakentaa suoja vyöhyke??. Millainenhan se olisi. Sehän ei ole niin pieni asia. Ja toisella puolella on pari sataa metriä tilaa lopettaa teollisuus tonttien lopettaminen. Samalla puolella kulkee myös tie tontin vierustaa. Mitä sille aiotaan tehdä? Suojavyöhyke syö tonttimaata, ja sen ratkaisun haluaisin myös tietää.

Kaavoittajan vastine:

Eteläportin teollisuusalueen laajennuksen rajausta tarkastellaan yleiskaavan jatkosuunnittelussa.

Mielipide 51

Mielipide/ muistutukset nähtävänä olevasta Jyväskylän yleiskaavaluonnoksesta ja samalla liitettäväksi myös tulevan Jyväskylän uuden yleiskaavan kaavaehdotuksen muistutuksena:

- - "Alvar Aalto korosti ns. matalaprofiilista rakentamista Jyväskylän keskustaan: Aallon mukaan Jyväskylän keskustassa sijaitsevalta Harjulta ja Vesilinnan mäeltä piti voida esteettömästi nähdä Jyväskylän keskustan yli Jyväsjärvelle. Jyväskylän päätöksenteossa tätä Aallon perintöä ja testamenttitahtoa ei ole kunnioitettu lainkaan viimeisinä 5–10 vuotena.

Jyväskylän keskustaan sullotaan tuhka tiheään ylikorkeita kerrostaloja, jotka tämän "matalaprofiilisen" näkymän törkeällä tavalla rikkovat ja estävät.

Onko hyväksyttävää, että Jyväskylän kaupunki- ja maisemasuunnittelijat nostavat korkeata palkkaa siitä, että he eivät kunnioita ja toteuta Aallon ym. nimekkäiden "ennen vanhaisten" kaupunginarkkitehtien ja -suunnittelijoiden linjauksia ja ajatuksia Jyväskylän kulttuuri- ja rakennusperinteeseen sekä -perintöön liittyvissä suunnitelmissa ja niiden toteuttamisessa.

Onko nyt niin, että Jyväskylän kaupunginvaltuusto siunaa mukisematta kaikki heille päätettäväksi tuodut kaupunki- ja maisemasuunnitelmat?

Jyväskylä on antanut ulkoisten ja muualta tulleiden kylmien kasvottomien – "sieluttomien" – konsulttien käsiin Jyväskylän keskustan ja kaupunkimiljöön suunnittelun." - -

Lähde Martti K. Paldanius: "Mihin katosi kauneus kaupungeista?" (US Puheenvuoro 11.2.2025)

--

Jyväskylän 1.1.2017 voimaan astunut Jyväskylän päätöksenteossa virallisesti hyväksytty rakennusjärjestys, ks. alla

https://www.jyvaskyla.fi/sites/default/files/atoms/files/rakennusjarjestys_2017_0.pdf

Pyydän toisena mielipiteenäni ja muistutukseni Jyväskylän laadinnassa olevassa Jyväskylän yleiskaavaluonnoksessa ja -ehdotuksessa huomioimaan Jyväskylän rantarakentamista koskevana Jyväskylän voimassa olevan 1.1.2017 hyväksytyn rakennusjärjestyksen ja siinä Jyväskylässä tapahtuvaa rantarakentamista koskevat rakennusmääräykset ja -ohjeet, ja vaikka uusi 1.1.2025 voimaan astunut Rakentamislaki ikään kuin nyt sallisikin rantarakentamisen ilman rakennuslupaa alle 30 m²:n metrin suuruisissa ranta-alueelle rakennetuissa rakennuksissa.

Jyväskylässä ei tule uudella Jyväskylän yleiskaavalla sallia alle 15 metriä lähemmäksi rantaa suuntautuvaa rantarakentamista millään perustein.

Aivan lähelle rantaa suuntautuva rantarakentaminen rikkoo niin maisemaa kuin rantojen uhanalaisia eläin- ja kasvilajeja.

Kaavoittajan vastine:

Jyväskylän yleiskaavassa 2050 ei ole annettu määräyksiä, jotka koskisivat rakentamisen korkeuksia. Jyväskylän pääkeskuksen (C) määräyksessä on todettu, että täydennysrakentamisen tulee edistää kaupunkiympäristön viihtyisyyttä ja laatua. Rakennusten korkeuksien määrittely tapahtuu asemakaavoituksen yhteydessä. Jyväskylän ydinkeskustan korkean rakentamisen linjaukset on hyväksytty vuonna 2019.

Jyväskylän kaupungin rakennusjärjestyksen uudistaminen on parhaillaan käynnissä ja uusi rakennusjärjestysluonnos on tulossa luonnoksena nähtäville vuoden 2025 kuluessa. Kaavan ulkopuolilla alueilla rakennusten sijoittumista ranta-alueella tullaan ohjaamaan rakennusjärjestyksessä uuden rakentamislain mukaisella tavalla. Jyväskylän monilla ranta-alueilla on voimassa osayleiskaavoja, jotka ohjaavat rantojen rakentamista ja joissa annetaan rantarakentamista koskevia myös rantarakentamisen määräyksiä. Nämä osayleiskaavat säilyvät voimassa, eikä niitä korvata Jyväskylän yleiskaavalla 2050.

Mielipide 62 Kiinteistö Oy Maaritinmutka

Kiinteistö Oy Maaritinmutka omistaa Jyväskylän Nenäinniemiessä sijaitsevan kiinteistön 179-401-4-1. Voimassa olevassa yleiskaavassa alue on merkitty ensisijaiseksi rakentamisen kohdentamisvyöhykkeeksi. Alla ote Jyväskylän kaupungin yleiskaavasta kartta 6/7.

Voimassa olevan yleiskaavan merkinnät

Kuva 1.

JYVÄSKYLÄN KAUPUNGIN YLEISKAAVA
KARTTA 6/7 Täydennysrakentaminen ja kestävä liikkuminen
4.9.2014

VYÖHYKE 1 (V1)

Ensisijainen rakentamisen kohdentamisvyöhyke, jolla tehokas ympäristöönsä sopiva täydennysrakentaminen ja uudisalueraikentaminen on erityisen suotavaa. Toiminnot tukeutuvat helposti saavutettavaan joukkoliikenteeseen, laadukkaisiin pyöräilyreitteihin ja keskustassa sekä aluekeskuksissa myös kävelyyn.

Täydennysrakentamisen laatu ja laajuus tulee ratkaista asemakaavalla. Yleiskaavan kartat 2-5 tulee ottaa suunnittelun lähtökohdaksi sekä yksittäisten kohteiden että niiden muodostamien kokonaisuuksien asemakaavoituksessa, yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja lupaharkinnassa.

Alue, jolla Kiinteistö Oy Maaritinmutkan omistama kiinteistö sijaitsee, on ensisijaisesti kohdennettu rakentamiseen, site että täydennysrakentamisen laatu ja laajuus ratkaistaan asemakaavalla. Yleiskaavakartat 2-5 tulee ottaa suunnittelun lähtökohdaksi. Yleiskaavakartassa 2/7 aluetta ei ole merkitty suojelalueeksi eikä virkistysalueeksi. Alueelle on kuitenkin merkitty viheryhteystarve osana viheralueverkkoa. Alla ote Yleiskaavakartasta 2/7, Luontoarvojen verkottuminen

Kuva 2.

VIHERYHTEYSTARVE OSANA VIHERALUEVERKKOA

Luonnonsuojelualueiden, muiden erityisiä luontoarvoja omaavien alueiden sekä laajempien viheralueiden välinen ohjeellinen viheryhteystarve.

Yhteyden täsmällinen sijainti tulee selvittää ja osoittaa tarkemmassa suunnittelussa siten, että se voidaan toteuttaa rakenteeltaan katkeamattomana, puustoisena, mahdollisimman leveänä sekä luontoarvoiltaan monimuotoisena. Verkon alueen hyödyntäminen hulevesien käsittelyssä on mahdollista, jos toiminta voidaan riittävän selvityksin osoittaa verkoston arvokkaita ominaispiirteitä ja toimintaperiaatetta vaarantamattomaksi.

Voimassa olevassa kaavassa alueella on merkintä luonnonsuojelualueiden, muiden erityisiä luontoarvoja omaavien alueiden sekä laajempien viheralueiden välisestä ohjeellisesta viheryhteystarpeesta. Hämeenlinnan hallinto-oikeus on 23.10.2015 antamallaan päätöksellä nro 15/430/2 kumonnut Mason tilan pohjoisosan osalta luo-net merkinnän.

Alue on siis voimassa olevan kaavan mukaisesti tarkoitettu ensisijaisesti rakentamiseen, siten että viheralueiden välinen ohjeellinen viheryhteystarve huomioidaan. Mikäli kaavoitus toteutettaisiin ehdotuksen mukaisesti, aiheuttaisi se Kiinteistö Oy Maaritinmutkalle kohtuutonta haittaa. Rakentaminen alueella estyisi tai vähintäänkin rakentamista rajoitettaisiin kohtuuttomalla tavalla.

Kohtuuttomuuden arvioinnista

Kiinteistö Oy Maaritinmutkan omistamista alueista nyt 100 % on kaavoitettu virkistysalueeksi. Alueidenkäyttölain 39 § 4. momentin mukaan yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Nyt yksityisen maanomistajan aikaisemmin rakentamiseen varattu alue, ollaan muuttamassa kokonaan virkistysalueeksi. Tämä aiheuttaa maanomistajalle kohtuutonta haittaa.

Kunnan on maankäyttö- ja rakennuslain 20 § 1 momentin mukaisesti huolehdittava maankäytön suunnittelusta ja sillä on oikeus päättää yleiskaavassa osoittavasta maankäytöstä maankäyttö- ja rakennuslain suunnittelujärjestelmän ja yleiskaavalle asetettujen sisältövaatimusten puitteissa. Kaavoituksessa sovitetaan yhteen erilaisia maankäytön tavoitteita, ja kunnalla on oikeus painottaa yleiskaavalle asetettuja sisältövaatimuksia haluamallaan tavalla, kunhan kaikki sisältövaatimukset otetaan harkinnassa riittävällä tavalla huomioon. Yleiskaavassa kohtuuttomuutta arvioidaan kokonaisarviointilla, jossa otetaan huomioon ainakin maanomistajalle yleiskaavasta koituva hyöty, alueen sijainti, muiden kilpailevien maankäyttötarpeiden painavuus ja muiden maanomistajien kohtelu kaavoituksessa.

Nyt esillä olevan kaavaluonnoksen perusteella on kiistatonta, että rakentaminen Kiinteistö Oy Maaritinmutkan omistamalla kiinteistöllä tulisi estymään. Maanomistajalle kyseinen aluevaraus siis aiheuttaa maankäyttö- ja rakennuslain 39 § 4 momentissa tarkoitettua kohtuutonta haittaa. Asiassa ei ole selvitetty vaihtoehtoja suojeluarvojen ja rakentamisen yhteensovittamiseksi eikä huomioitu riittäväällä tavalla maanomistajien tasapuolisen kohtelun vaatimuksia. Muutaman yksittäisen maanomistajan maa-alueet muuttuvat kaavaluonnoksen perusteella arvottomista, ilman että asiassa olisi pyritty yhteensovittamaan puheena olevalle alueelle kohdistuva suojelutarve ja omaisuudensuoja.

Erityisesti kun otetaan huomioon Ristikiven alue, joka kuvan 1. kaavakartassa on merkitty samoin, kuin Kiinteistö Oy Maaritinmutkan omistaja alue. Ristikiven alue on kuvasta 3. ilmenevin tavoin uudessa yleiskaavaehdotuksessa merkitty pääosin täydennysrakentamiseen. Ristikiven alueella ei ole tehty mitään luontoselvityksiä eikä kartoituksia. Tämä asettaa eri alueiden maanomistajat eriarvoiseen asemaan. Kohtuutonta haittaa arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota myös siihen, että Kiinteistö Oy Maaritinmutkan omistama kiinteistö, joka voimassa olevan Jyväskylän yleiskaavan perusteella on rakentamiseen suunniteltua aluetta, menettäisi arvonsa kokonaan.

Luontoarvojen kartoitus

Kaavan valmisteluaineistossa liitteenä oleva Biologi Anni Mäkelä, Jyväskylän kaupunki laatima Huh-talahti-Maso -alueen luontoarvokartoitus 2020 ja luontoarvokooste, perustuu mm. liito-oravan lisääntymis- ja levähdysalueiden oalta lähes kymmenen vuotta sitten laadittuun selvitykseen (2016). Selvityksen liitteen 3 mukaan, on myös ilmeistä, että liito-oravien koloja ja jätöksiä sekä osin pesiä, sijoittuu asutuksen välittömään läheisyyteen. Mikä tukee mielipiteen esittäjän käsitystä siitä, että koko aluetta ei ole välttämätöntä kaavoittaa virkistysalueeksi vaan suojelutarpeet voidaan sovittaa yhteen rakentamisen kanssa. Kiinteistö Oy Maaritinmutkan käsityksen mukaan alueella tulee tehdä päivitetty liito-oravaselvitys. Selvityksen laatimiseen tulee käyttää ulkopuolista asiantuntijaa, ei kaupungin omaa henkilöstöä.

Jyväskylän yleiskaava 2050 painottaa täydennysrakentamista, jollaiseksi alueeksi myös Kiinteistö Oy Maaritinmutkan omistama kiinteistö on voimassa olevassa yleiskaavassa kaavoitettu. Voimassa oleva yleiskaava on laadittu vain 11 vuotta sitten. Maankäytön suunnittelussa tuota aikaa voidaan pitää erittäin lyhyenä ja muutosta ja sen aiheuttamia vaikutuksia maankäytössä, merkittävänä maanomistajan kannalta. Maanomistajalla on ollut oikeus luottaa kaavan oikeutta luoviin vaikutuksiin eli siihen, että alue on varattu rakentamiseen.

Jyväskylän yleiskaava 2050 luonnoksessa maanomistajan alue on nyt kokonaan virkistyskäyttöön kaavoitettua aluetta. Kuvasta 3. ilmenee, miten Asunto oy Maaritinmutkan kiinteistö ja sen ympäristöön sijoittuva alue, on varattu kaavassa yleiseen virkistys- ja ulkoilukäyttöön eikä uusien asuin- käyttöön tarkoitettujen rakennusten rakentaminen olisi alueelle mahdollista.

Kuva 3.

rakennuspaikkojen kehittäminen yleiseen matkailu- ja virkistyskäyttöön.

Virkistysalue (V)

Alue varataan yleiseen virkistys- ja ulkoilukäyttöön. Merkinnällä on osoitettu asemakaavoitettujen tai asemakaavoitettaviksi tarkoitettujen alueiden sekä niiden läheiset merkittävimmät viher- ja virkistysalueet sekä niitä yhdistävät osat. Alueelle voidaan sijoittaa virkistystä, ulkoilua ja yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevia rakennuksia, rakennelmia ja laitteita. Olemassa olevien rakennuspaikkojen uudistaminen on mahdollista nykyiseen käyttötarkoitukseen. Alueiden virkistys- ja ulkoilukäytön suunnittelussa, rakentamisessa ja hoidossa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön, maiseman ja luonnon erityispiirteet ja ekologiset yhteydet. Maanläjitystoiminta on mahdollista, mikäli tämä perustuu hyväksyttyyn suunnitelmaan eikä toimet aiheuta pysyvää haittaa virkistyskäytölle tai ympäristön erityispiirteille. Asemakaavoitettaessa virkistysalueita tulee ottaa huomioon siniviherrakenteen yhteyksineen, virkistysalueiden riittävyys ja saavutettavuus sekä tärkeät ekologiset viher yhteydet.

Lopuksi

Asunto Oy Maaritinmutkan käsityksen mukaan kaavaa varten laaditut selvitykset eivät ole riittäviä ja kaavan kohtuuttomuuden vaikutuksia eri maanomistajien oikeuksiin tulee selvittää. Sen lisäksi asiassa tulee laatia ajantasainen selvitys alueella esiintyneiden suojeltujen lajien ajantasaisesta esiintymisestä alueella.

Maanomistajan käsityksen mukaan puheena olevan alueen kaavoittaminen virkistys- ja ulkoilukäyttöön ei tue kaavan tavoitteita täydennysrakentamisen mahdollistamisessa ja se asettaa alueen maanomistajat kohtuuttomaan asemaan suhteessa muiden lähialueiden omistajiin.

Kaavoittajan vastine:

Huhtalahti-Mason alueen kaavaratkaisua ja maankäyttöruutujen kaavamerkintää tarkastellaan uudelleen yleiskaavan jatkosuunnittelun yhteydessä.

Mielipide 131 (4 allekirjoittajaa)

Mielipiteen kohteena oleva alue

Mielipiteemme koskee kuvassa 1 esitettyä aluetta Nänäinniemen länsirannalla. Alue koostuu kolmesta 250 m x 250 m -kokoisesta yleiskaavaruudusta, joissa on uudessa yleiskaavaluonnoksessa

Virkistysalue (V) -merkintä. Suurelta osin alueella ei ole asemakaavaa. Alueella omistuksemme kohdistuvat kiinteistöille xxx-xxx-x-xxx, xxx-xxx-x-xxx, xxx-xxx-x-x ja xxx-xxx-x-x.

Vaatimukset

Yleiskaavakartassa 1 Virkistysalue (V) -merkinnät on muutettava Kestävän liikkumisen taajama (A-2) -merkinnöiksi. Yleiskaavakartassa 2 Virkistysalue (V) -merkinnät on poistettava. Mikäli viheryhteystarpeen turvaaminen alueella on välttämätöntä, yleiskaavakartassa 2 virkistysaluemerkintöjen sijaan voisi käyttää pelkkää viheryhteystarpeen kuvaavaa nuolimerkintää, jonka voisi ohjata kulkemaan asemakaavoitettuun virkistysalueita mukaillen kuvan 2 mukaisesti.

Perusteet

Voimassa olevassa yleiskaavassa alueella ei ole virkistysaluemerkintöjä. Kaupunginvaltuuston vuonna 2014 hyväksymässä yleiskaavassa oli alueen pohjoisosiin, omistamallemme maalle sijoitettu ehdottoman rakentamisrajoituksen tuova luo-net-aluemerkintä. Valitimme tästä luo-net-merkinnästä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden ratkaisun seurauksena kaavoittaja lopulta poisti luo-net-aluemerkinnän omistamaltamme alueelta yleiskaavasta. Nyt uudessa yleiskaavaluonnoksessa on jopa koko mielipiteen kohteena olevalle alueelle sijoitettu virkistysaluemerkintä, joka jälleen merkittävästi rajoittaisi rakentamista. Alueen olosuhteet eivät ole 11 vuodessa muuttuneet siltä osin, että virkistysaluemerkintä olisi nytkään perusteltu, joten hallinto-oikeuden päätöksen pitäisi edelleen määrittää alueen kaavoitusratkaisua.

Kohde soveltuu erinomaisesti rakentamiselle, joten sitä ei tulisi yleiskaavassa merkitä virkistysalueeksi. Aluetta ympäröi tiivis yhdyskuntarakenne, johon sisältyy mm. palvelut, joukkoliikenne, kevyen liikenteen reitit ja kunnallistekniikka. Olemassa olevan yhdyskuntarakenteen yhteyteen rakentaminen on kustannustehokasta. Yleiskaavaselostuksen luonnoksen (9.12.2024) mukaan yleiskaavan hyväksytyissä tavoitteissa on korostettu uuden rakentamisen ohjaamista jo rakennetun infran ja palveluiden ääreen. Tähän liittyen "Yleiskaavan tavoitteet" -dokumentissa (15.4.2024) mainitaan, että "täydennysrakentaminen kohdistetaan joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta edullisimmille vyöhykkeille." Näiden vyöhykkeiden sijoittumista on tutkittu Jyväskylän kestävän liikkumisen selvityksessä (8.12.2023). Tässä selvityksessä kommenttimme kohteena oleva alue on merkitty kestävän liikkumisen vyöhykkeen luokkiin "hyvä" ja "tydyttävä". Selvitykseen perustuen alue tulisi yleiskaavassa merkitä kestävän liikkumisen taajamaksi.

Vuosien varrella tälle alueelle on laadittu useita asemakaavaluonnoksia ja selvityksiä, joissa on tutkittu alueen rakentamismahdollisuuksia. Niissä etenkin alueen etelä- ja pohjoisosat on todettu rakentamiseen hyvin soveltuviksi. Näillä alueilla korkeuserot ovat pienet ja maaperä on rakentamiselle hyvin soveltuvaa, joten rakentaminen on taloudellisesti edullista, ja näin ollen ei ole perusteltua osoittaa niitä yleiskaavassa virkistysalueeksi. Mielipiteen kohteena olevalla alueella on jo nykyiselläänkin kaksi rakennuspaikkaa. Alueen soveltumisesta rakentamiseen osoittaa se, että alueen pohjoisosassa sijaitseva Mason tila on Nenäinniemen ensimmäinen rakennuspaikka ja siellä on ollut asutusta jo yli sata vuotta sitten.

Alueen kohdentaminen rakentamiselle monipuolistaisi Jyväskylän tonttitarjontaa lisäämällä omarantaisten tonttien saatavuutta. Omarantaisille tonteille on kaupungissa kysyntää. Jyväskylän kaupunkirakennelautakunnan puheenjohtaja Juha Suonperä toteaa Suur-Jyväskylän lehden artikkelissa (21.8.2024), että kaupungin pitää pystyä tarjoamaan rantatontteja ja pyrkiä monipuoliseen tonttitarjontaan. Mielipiteen kohteena oleva alue sopisi erinomaisesti näiden tavoitteiden toteuttamiseen. Mielipiteen kohteena olevasta alueesta parin kilometrin päähän, Päijänteen rannalle, ollaan laatimassa "Salmiranta"-asemakaavaa, joka sisältää omarantaisia tontteja. On

yhdenvertaisuusperiaatteen vastaista, että mielipiteen kohteena oleva alue hyvin rakentamiseen soveltuvana ranta-alueena asetettaisiin yleiskaavassa virkistysalueeksi, samalla kun mahdollistetaan omarantaisten tonttien sijoittaminen "Salmiranta"-asemakaava-alueelle.

Yhdenvertaisuusperiaate ei toteudu yleiskaavaluonnoksen ratkaisussa. Pohjanlahden rannalla olevat, Jyväskylän kaupungin omistamat, jo asemakaavoitetut virkistysalueet muutettiin vuonna 2018 asemakaavan muutoksella tiiviiksi asuinalueeksi (Tikanranta I -asemakaava). Mielipiteen kohteena oleva alue sijaitsee tämän edellä mainitun asemakaava-alueen välittömässä läheisyydessä, vain noin 50 metrin päässä siitä. On täysin kohtuutonta ja yhdenvertaisuusperiaatteen vastaista meitä yksityisiä maanomistajia kohtaan, että omistamamme maa-alueet asetetaan yleiskaavassa virkistysalueeksi, samalla kun viereisellä "Tikanranta I" -alueella kaupungin omistamat, jo asemakaavoitetut virkistysalueet muutettiin tiiviiksi asuinalueeksi. Tämä kaupungin tietoinen tapa yleisesti kaavoittaa virkistysalueet yksityisten maille ja rakentaminen kaupungin omille maille on myös moraalisesti väärin, varsinkin kun pääsyynä tähän on kaavoituksesta saatavat tulot.

Mielipiteen kohteena oleva alue ei ole otollinen virkistysalueeksi. Alueen pohjoisosassa (Maso) on pääosin niittyä, peltoa, vaikeakulkuista tiheää vesakkoa ja aukeana puista. Näiden syiden vuoksi pohjoisosassa ei sovellu hyvin virkistys- ja ulkoilutarkoituksiin. Lisäksi pohjoisosassa sijaitsee yksityisessä omistuksessa oleva maatilan rakennusten pihapiiri, joten se ei senkään vuoksi ole ihmisten vapaaseen liikkumiseen soveltuvaa aluetta. Myöskään mielipiteen kohteena olevan alueen keskiosissa sijaitseva vanha kivilouhimo ei sovellu ihmisten turvalliseen liikkumiseen. Mielipiteen kohteena olevan alueen eteläosa (Huhtalahti) on myöskin koko laajuudeltaan tiheää vaikeakulkuista vesakkoa, eikä näin ollen sovellu virkistys- ja ulkoilutarkoituksiin.

Luontoselvityksiä tulkiten alueella paikoitellen olevat luontoarvot ovat yhteensovitettavissa rakentamisen kanssa. Kaavoittajan kanssa 5.2.2025 käymiemme keskustelujen mukaan alueen yleiskaavaratkaisun pohjana on ollut "Huhtalahti-Maso-alueen luontoarvokartoitus 2020 ja luontoarvokooste" -luontoarvokatsaus (Mäkelä, 26.6.2020). Tähän katsaukseen on koostettu alueella esiintyviä luontoarvoja. Katsauksen mukaan alueelta löytyy joitakin luontoarvoja, mutta ne eivät kohdistu potentiaalisimmille rakentamispaikoille. Luontoarvot osuvat suurelta osin jo olemassa olevien asemakaavoitettujen virkistysalueiden kohdalle. Katsauksen mukaan liito-oravista on havaintoja Eräpälkäneentien asutuksen välittömässä läheisyydessä. Tämä todistaa sen, että rakentamista on mahdollista yhteensovittaa liito-oravan esiintymisalueiden kanssa. Katsauksessa on merkitty tarkasti viitasammakon lakisääteiset lisääntymis- ja levähdysalueet suojavyöhykkeineen. Nämä ovat pinta-alaltaan pieniä tai eivät kohdistu potentiaalisimmille rakentamispaikoille. Katsauksessa merkityt uhanalaiset luontotyypit sijoittuvat suurelta osin jo olemassa olevien virkistysalueiden kohdalle. Näin ollen alueelle on mahdollista sijoittaa merkittävästi ja joustavasti rakentamista ilman, että luontoarvot vaarantuvat. Esittämämme Viherysteystarve-nuolimerkintä turvaisi nämä edellä mainitut luontoarvot kaikilta osin. Nyt kaavaluonnoksessa esitetty virkistysaluemerkintä on liioiteltua suhteessa katsauksessa esitettyihin luontoarvoihin.

Edellä mainittu "Huhtalahti-Maso -alueen luontoarvokartoitus 2020 ja luontoarvokooste" -luontoarvokatsaus on jo huomattavan vanha. Tämän jälkeen on suoritettu liito-oravaselvitys mielipiteen kohteena olevan alueen pohjoisosiin Mason tilalle (Pylvänäinen, 8.7.2024). Selvityksessä ei löytynyt merkkiäkään liito-oravista, kuten tuloksissa yksiselitteisesti todetaan: "Tilan alueelta ei löytynyt ainoatakaan liito-oravan papanaa. Liito-oravat eivät ole käyttäneet itäreunan puustoa kulkureittinä eikä tilan alueella elä liito-oravia. Itäreunalta löytyi kolokoivu, mutta koloista valuvasta vedestä päätellen ne eivät olleet asuttavia."

Alueidenkäyttölain 39 §:n 4 momentin mukaan yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle kohtuutonta haittaa. Vain 11 vuotta sitten laaditussa, voimassa olevassa yleiskaavassa alueella ei ole virkistysaluemerkintöjä, vaan koko alueelle on merkitty Kestävän liikkumisen taajama -merkintä. Alue on siis varattu pääosiltaan asuinrakentamiseen. Alueen olosuhteet eivät ole 11 vuodessa muuttuneet siltä osin, että alueelle olisi perusteltua merkitä virkistysaluetta nyt laadittavassa uudessa yleiskaavassakaan. Alueelle esitetty virkistysaluemerkintä rajoittaa rakentamista huomattavasti, koska se ohjaa alueen jokaisella ruudulla päämaankäyttömuodoksi yli puolet virkistysaluetta. Voimassa olevassa yleiskaavassa rakentamiselle varatun alueen muuttaminen uudessa yleiskaavassa virkistysalueeksi selkeästi aiheuttaa maanomistajille kohtuutonta haittaa ja on näin ollen lainvastaista.

Kaavoittajan vastine:

Huhtalahti-Mason alueen kaavaratkaisua ja maankäyttöruutujen kaavamerkintää tarkastellaan uudelleen yleiskaavan jatkosuunnittelun yhteydessä.

Mielipide 69

Olemme tutustuneet kaavaluonnokseen 2050 ja siihen liittyviin selvityksiin osaltamme ja maanomistajana (xxx-xxx-x-xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx) kokosimme mielipiteen seuraavasti:

- Alkuun hieman taustaa, eli olemme hankkineet maat rakennusliikkeenä rakentamista varten aikaisemman kaavatilanteen huomioon ottaen ja viranomaisten kanssa käytyjen keskustelujen perusteella.
- Omistamamme alue soveltuu täydennysrakentamiseen ja on kunnallistekniikan puolesta helppo liittää Huhtalahdentiehen. Alue muodostaa erinomaisen kaupunkirakenteeseen liittyvän kohteen ja tulisi sellaisena käsitellä yleiskaavassa.
- Mielestämme yleiskaavaa ei siis tulisi osaltamme muuttaa ruskeasta vihreäksi.
- Nykyisessä yleiskaavassa alueemme soveltuu täydentämisrakentamiseen ja tilanne ei ole muuttunut.

Päinvastoin tarve on lisääntynyt.

- Meillä paikallisena rakennusalan perheyriksenä on tahtoa ja taitoa toteuttaa hanke yhteistyössä kaupungin kanssa.
- Haluaisimme osaltamme kehittää Nenäinniemeä ja samalla koko Jyväskylän vetovoimaisuutta.
- Näin nenäinniemeläisenä meillä on myös erityinen halu huomioida koko alueen viihtyisyys vihreää ja sinistä kunnioittaen. Viheryhteys säilyttäen.
- Kiitämme puheenvuorosta ja toivomme, että huomioitte mielipiteemme yleiskaavan seuraavassa vaiheessa.

Kaavoittajan vastine:

Huhtalahti-Mason alueen kaavaratkaisua ja maankäyttöruutujen kaavamerkintää tarkastellaan uudelleen yleiskaavan jatkosuunnittelun yhteydessä.

Mielipide 68

Mielipide koskee Taka-Keljossa sijaitsevaa kiinteistöä.

Omistamme xxx-xxx-x-xx kiinteistön Xxxxx Jyväskylässä ja uusi yleiskaava vaikuttaa myös tähän kiinteistöön.

Esitän, että kaavalla vahvistetaan olemassa olevien rakennustemme mukainen rakennusoikeus kaava- alueella sijaitsevien rakennustemme sijaintikiinteistölle!

Kaavoittajan vastine:

Kiinteistön ja sillä sijaitseva olemassa olevan rakennuspaikka sijoittuvat yleiskaavaluonnoksessa päävirikistysalueeksi osoitetulla alueella. Jyväskylän yleiskaava on luonteeltaan yleispiirteinen, eikä siinä ole esitetty yksittäisiä rakennuspaikkoja.

Yleiskaavaluonnoksessa päävirikistysalueen kaavamääräyksessä on ohjattu olemassa olevien rakennuspaikkojen uudistamista seuraavasti: "Olemassa olevien rakennuspaikkojen uudistaminen on mahdollista nykyiseen käyttötarkoitukseen, mikäli ne vastaavat mittakaavaltaan nykyisiä rakennuksia". Yleiskaavaluonnoksesta saadun palautteen perusteella kaavamääräyksestä ollaan poistamassa viittaus mittakaavaltaan nykyisiin rakennuksiin. Näin kiinteistön rakentaminen perustuisi lupaharkintaan ja rakennuspaikan rakennusoikeus määräytyisi rakennusjärjestyksen mukaisesti.

Mielipide 80

Mielipide koskee kiinteistöä Taka-Keljossa.

Vireillä olevan Jyväskylän yleiskaavan 2050 alueella sijaitsevalla, veljeni kanssa omistamallamme xxx-xxx-x-xx -tilalla sijaitsee Korloppinen -järven ranta-alueella muutama rakennus; rannan läheisyydessä vapaa-ajanasuinrakennus (osoite: xxxxxxxxxxxxxxxx xxxx, oheisessa kartassa 1, pysyvä rakennustunnus xxxxxxxxxx) ja hieman kauempana rannasta vapaa-ajan/muu rakennus (oheisessa kartassa 2).

Tilan xxx-xxx-x-xx omistajina esitämme ja edellytämme, että tulevassa kaavassa tulee säilyttää/varmistaa kaava-alueella sijaitsevalla em. tilalla Korloppinen -järven ranta- alueella osoitteessa xxxxxxxxxxxxxx xxx sijaitsevia rakennuksia (oheisessa kartassa ranta-alueella sijaitseva rakennus 1, jonka pysyvä rakennustunnus on xxxxxxxxxx, sekä sen pohjoispuolella sijaitseva toinen rakennus 2) vastaavan rakennusoikeuden säilyminen mainitulla tilalla esim. kirjaamalla kaavaan rakennusoikeus tilan kohdalle (ranta-alue).

Luonnollisesti edellytämme, että tulevalla kaavalla 2050 ei vaaranneta em. tilalla tilan pohjoisosassa, Ronsuntaipaleentien eteläpuolella olevaa, tulevan kaavan viereisen, Taka- Keljon osayleiskaavan mukaista rakennusoikeutta kaavan AP-1 -alueella.

Ellei tulevassa 2050 -kaavassa oltaisi turvaamassa mainittuja rakennuksia (1 ja 2) vastaavaa rakennusoikeutta tilalle xxx-xxx-x-xx esim. kaavamerkinnoin, olisimme ao. tilan omistajina oikeutemme säilyttämisen turvaamiseksi pakotettuja valittamaan kaavasta sen eri valmisteluvaiheissa rakennusoikeuden säilyttämiseksi.

Kaavoittajan vastine:

Kiinteistön ja sillä sijaitseva olemassa olevan rakennuspaikka sijoittuvat yleiskaavaluonnoksessa päävirikistysalueeksi osoitetulla alueella. Jyväskylän yleiskaava on luonteeltaan yleispiirteinen, eikä siinä ole esitetty yksittäisiä rakennuspaikkoja.

Yleiskaavaluonnoksessa päävirikistysalueen kaavamääräyksessä on ohjattu olemassa olevien rakennuspaikkojen uudistamista seuraavasti: "Olemassa olevien rakennuspaikkojen uudistaminen on mahdollista nykyiseen käyttötarkoitukseen, mikäli ne vastaavat mittakaavaltaan nykyisiä rakennuksia". Yleiskaavaluonnoksesta saadun palautteen perusteella kaavamääräyksestä ollaan poistamassa viittaus mittakaavaltaan nykyisiin rakennuksiin. Näin kiinteistön rakentaminen perustuisi lupaharkintaan ja rakennuspaikan rakennusoikeus määräytyisi rakennusjärjestyksen mukaisesti.

Jyväskylän yleiskaava 2050 ei korvaa Taka-Keljon osayleiskaavaa, joten yleiskaavalla ei ole vaikutuksia osayleiskaavan mukaisiin rakennuspaikkoihin.

Mielipide 125

Ottaisin kantaa Jyväskylän yleiskaava 2050:ssa merkittyyn alueeseen, joka rajaantuu Taka- Keljon kaavan koillisosan ja Kolmisoppisen järven rajaamaan yksityisten omistamaan alueeseen. Kartta liitteenä.

Perustelut tarkastelulle

Alue on yksityisessä omistuksessa, siellä on jo olemassa olevaa rakennuskantaa ja alueen tonttijaon pinta-alat on toteutettu mahdollistaen rakentamisen (>5000m²). Esittäisin että alue tarkastellaan uudelleen ja alueelle luotaisin mahdollisuus rakennuskannan ylläpitämiseen ja lisärakentamiseen. Rakentamisen mahdollistaminen sopisi hyvin Taka-Keljon kaavalle rakennettujen kiinteistöjen yhteyteen ja kiinteistötekniiset ja tieyhteydet voitaisiin toteuttaa jo olemassa olevasta lähi-infrasta.

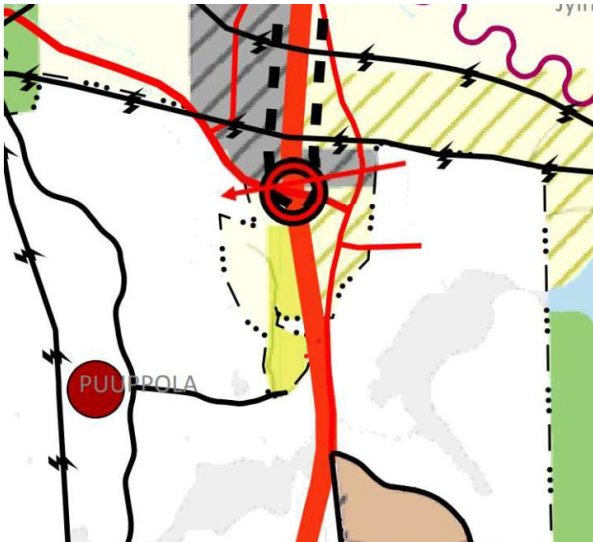
Kaavoittajan vastine:

Mielipiteen mukainen alue sijaitsee yleiskaavaluonnoksessa päävirikistysalueeksi osoitetulla alueella.

Yleiskaavaluonnoksessa päävirikistysalueen kaavamääräyksessä on ohjattu olemassa olevien rakennuspaikkojen uudistamista seuraavasti: "Olemassa olevien rakennuspaikkojen uudistaminen on mahdollista nykyiseen käyttötarkoitukseen, mikäli ne vastaavat mittakaavaltaan nykyisiä rakennuksia". Yleiskaavaluonnoksesta saadun palautteen perusteella kaavamääräyksestä ollaan poistamassa viittaus mittakaavaltaan nykyisiin rakennuksiin. Yleiskaavamääräys mahdollistaa nykyisten rakennuspaikkojen kehittämisen, ja kiinteistön rakentaminen perustuisi lupaharkintaan ja rakennuspaikan rakennusoikeus määräytyisi rakennusjärjestyksen mukaisesti. Uusia vapaa-ajan tai pysyvän asumisen rakennuspaikkoja yleiskaavaan perustuen ei voida alueelle toteuttaa.

Mielipide 71

Jyväskylän yleiskaavan 2050 luonnos on parhaillaan työn alla. Haluan muutosta luonnokseen kuvassa olevalle alueelle Puuppolassa. Alue oli alkuperäisessä Puuppolan osayleiskaavassa merkitty TP alueeksi ja nyt se on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi yleiskaavassa 2014. Haen muutosta että suunnitelma palautetaan alkuperäiseksi kolmiossa moottoritie-rinnakkaistie-uuraistentie. Alue sopii erinomaisesti pienimuotoiseksi kaupan työpaikka-alueeksi

Kaavoittajan vastine:

Alueen kaavamerkintää tarkastellaan uudelleen yleiskaavan jatkosuunnittelun yhteydessä.

Mielipide 74 (3 allekirjoittajaa)

Me XXXXXXX tilan, xxx-xxx-xx-x perikunnan omistajat, emme voi hyväksyä, että tilamme on käytännössä kokonaisuudessaan jätetty rakennusoikeudetta.

Aikanaan kun Puuppolan (johon alueeseen tilamme luontaisesti liittyy) ja Lintukankaan osayleiskaavaa laadittiin, oli tilaisuus Puuppolan koululla ja siellä esittelijät totesivat kysyttäessä, että tilan rakennusoikeusasiat katsotaan sitten kun alueelle laaditaan asemakaava.

XXXXXXX tilan osalta asemakaavoitustilanne on muuttunut eikä kaavaa laadita. Tasavertaisen kohtelun vuoksi vaadimme, että tilan pohjoisosaan varataan tilaa maaseutuasumisen nauha-alueelle, joka mahdollistaa 3-4 rakennuspaikkaa tulevien sukupolvien tarpeisiin Puuppolan osayleiskaavan mukaisesti.

Kaavoittajan vastine:

Kiinteistö sijaitsee Puuppolantien varressa. Kiinteistön itäosa on osoitettu voimassa olevan Länsi-Palokan osayleiskaavan pohjoisosan osayleiskaavassa maatalousalueeksi (MT) ja virkistysalueeksi (V). Kiinteistön länsiosa on nyt osoitettu Jyväskylän yleiskaavaluonnoksessa 2050 maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Kuten mielipiteessä on kuvattu, osa kiinteistöstä on aiemmin voimassa olevissa osayleiskaavoissa osoitettu pientalorakentamiseen tai selvittämisen arvoiseksi taajamaksi.

Yleiskaavan jatkosuunnittelussa tarkastellaan kiinteistön alueen merkintöjä uudelleen.

Mielipide 77

Tässä muutamia kommenttejani ja toiveitani liittyen yleiskaavaluonnokseen:

- uudisrakentaminen ja rakennuskannan tiivistäminen keskusta-alueen lähetyville (mm. Kankaalle ja vanhan keskussairaalan alueelle) hyvä juttu
- keskustan alueella ei tunnu olevan tilaa lisärakentamiselle, joten sinne en toivoisi kokonaan uusia rakennuksia enempää. Olemassa olevien kunnostamiselle ja uudistamiselle peukku
- pikemminkin toiveena olisi viheralueiden lisääminen keskusta-alueelle, esim. talojen sisäpihoille parkkipaikkojen korvaaminen viherrakentamisella!) ja nyk. torin alueelle
- sujuvampia pyörätieiteitä kaipaisi sekä keskustaan että muille isommille kulkuväylille (esim. Kuokalan silta)
- lutakon ja keskustan yhdistämiselle kannatusta
- keskusta-alueella voisi edelleen vähentää henkilöautoilua ja lisätä julkista liikennettä ja panostaa pyörä- ja kävelyteihin
- kulttuurihistoriallisesti tärkeiden kohteiden vaaliminen, kunnostaminen ja entisöiminen tärkeää
- yleisesti toivon että kaikessa suunnittelussa ja rakentamisessa otetaan vahvasti huomioon ekologisuus ja kestävyys!

Kaavoittajan vastine:

Monet mielipiteessä esiin nostetut kommentit ja toiveet on otettu huomioon yleiskaavaa laadittaessa, mm. pyöräilyreittien ja kulttuurihistoriallisesti tärkeiden kohteiden vaalimisen osalta. Myös kaupunkivihreän lisääminen on tuotu mukaan keskusta-alueiden yleiskaavamääräykseen.

Mielipide 78

Jätin kommentin jo 'kartta merkintään' mutta se oli vaikea selkoinen puhelimella käytettynä ainakin, joten laitan kommenttia vielä näin.

Huhtasuon ja Vaajakosken yhdistäminen, Sulun ja Sulunperän välissä olevan metsän kautta. Saisi helposti yhdistettyä kaksi hyvää asuinalueita palveluineen kaikkineen. Toki työ ei olisi pieni, ottaen

huomioon välissä olevan maaston, toki projektin työllistävä vaikutus olisi hyvä, jos matkalle rakennetaan muutakin kuin tie.

Kaavoittajan vastine:

Huhtasuon ja Vaajakosken välinen Aittovuori-Kangasvuori-Savonmäki on yksi Jyväskylän päävirikstysalueista. Yleiskaavassa tälle alueelle ei ole esitetty nk. koillisen kehätien ja Sulunperän teollisuusalueen laajennuksen lisäksi uutta maankäyttöä. Aluetta kehitetään jatkossakin päävirikstysalueena.

Mielipide 79

Tutkiessani Jyväskylän yleiskaavaluonnosta 2050 en sitä ensin huomannut. Naapuri kehotti suurentamaan karttakuvaa riittävästi ja silloin kartasta piirtyi esiin ei kahdenkaan hehtaarin kokoinen suorakolmion muotoinen aluevaraus, jolle oli merkitty kaavamerkintä M-a (maa- ja metsätalousvaltainen alue, maaseutuasumisen nauha-alue). Noin kolmasosa kaavamerkinnästä sijoittuu kiinteistöllemme. Kaavamerkinnän tarkoitus herätti ihmetystä.

Kaavoitetun alueen raja kulkee kolmion terävästä kärjestä länteen päin lähdetäessä ensin naapurissa sijaitsevan kesämökin pihan poikki, sitten lohkaisee palan viereistä pellosta. Raja kulkee hetken sähkölinjaa pitkin ja nousee sitten lammaslaitumen yli piha-alueellemme katkaisten sen kah-tia. Raja jatkaa matkaa puutarhamme ja mehiläistarhan läpi metsään, josta se kääntyy pohjoiseen yli Vispilänjoen josta sitten kiinteistön rajaa pitkin lähtöpisteeseen. Tämä rajaus pitää sisällään kesämökin, meidän kolme piharakennusta ja Vispilätien varressa sijaitsevan varastorakennuksen ja kolme käytöstä pois jäänyttä kalankasvatusallasta. Kaava-alueen halkaisee Raiviokosken tie, tie- ja suoja-alueineen,

Vispiläntie, joka on yksityinen tie, ja sen risteysalue sekä 20 kV johtokäytävä. Kaava-alueen halki itä- länsisuunnassa virtaa Vispilänjoki, joka virtavesikunnostettiin muutama vuosi sitten. Jäljelle jäävä alue on luonnonsuojelullisesti merkittävää joen varren vanhaa kuusikkoa, korpinoitko ja joen rannan tulvametsää. Kaavarajauksen pohjoispuoli kuuluu Kuohun osayleiskaavaan ja sen alueen merkintä on metsätalousvaltainen alue (M), kuten kohteen eteläpuolistekin alueiden.

Kaavamerkintä on virheellinen. Alue on toki metsätalousvaltainen alue (M), mutta maaseutumaista se ei ole alkuunkaan. Lähimmät entisten pientilojen pellot ja niityt on metsitetty aikoja sitten tai niiden on annettu kasvaa umpeen. Lähimmät tuotannossa olevat peltoalueet sijaitsevat linnuntietä kilometrien päässä. Tästä johtuen Kuohun– Saukkolan aluekokonaisuudesta ei voi puhua maaseutuasumisen tai sellaisen nauha-alueenakaan. Kaavassa esitetyn alueen varaaminen mihinkään rakentamiseen tai asumistarkoitukseen on sen koon ja muodon takia mahdotonta. Jos Jyväskylä on säättänyt suoja-alueesta rakentamiselle vesistön tai virtavesien välittömään läheisyyteen ja rakennustontin koolle on asetettu minimivaatimus, niin ottaen huomion kaikki edellä esiin tuodut rajoitteet, ei alueelle yksinkertaisesti voi mahdollistaa kaavamerkinnän M-a mahdollistamaa toimintaa. Alueen kehittäminen tekisi tyhjäksi myös Vispilänjoen luonnontilan palauttamistoimet. Alueen oikea ja ainoa mahdollinen kaavamerkintä on M, metsätalousvaltainen alue.

Ihmettelemme sitä, mitä kaavoitusviranomaisen on tarkoittanut näin epämääräisellä kaavamerkinnällä. Vaikuttaa siltä, että kaavamerkintä on jääne jostain edellisestä kaavoitussuunnitelmasta tai alueiden kehittämisohjelmasta, joka on tässä uudessa yleiskaavassa vanhentunut ja tullut

epätarkoituksenmukaiseksi. Kuohun alueen kehittymistä vuoteen 2050 asti ohjaa aivan luontevasti Kuohun osayleiskaava, joka on vasta muutama vuosi sitten saanut lainvoiman.

Kuohun kylämiljöön kehittäminen ja rakentamisen keskittäminen kyläalueelle on tämän alueen veto-voimatekijä, ei asutuksen tai rakenteiden leviäminen hajalleen alueen tiestön varsiin. Metsätaloutta palvelevia rakenteita alueelle tuskin kukaan perustaa, koska metsätalous on Suomessa ja Kuohulakin annettu palvelun tarjoajien hoidettavaksi.

Edellä esitettyjen näkökohtien nojalla vaadimme, että kyseessä olevan kaava-alueen kaavamerkintä M-a (maa- ja metsätalousvaltainen alue, maaseutuasumisen nauha-alue) poistetaan ja se korvataan M:llä (metsätalousvaltainen alue).

Kaavoittajan vastine:

Mielipiteen mukaisen alueen merkintä korjataan M-alueeksi.

Mielipide 226 (2 allekirjoittajaa)

Jyväskylän yleiskaava 2050 luonnokseen liittyvällä liitekartalla numero 3 (Maaseutualueiden yleiskartta) on esitetty Raiviokoskentie ja Vispiläjoen yhtymäkohdan ympäristö merkittäväksi M-a-merkinnällä, jolla kaavaluonnoksessa on osoitettu alueita ”maaseutuasumisen nauha-alueiksi”. Kaavaluonnokseen liittyvän kaavaselostuksen mukaan kyseisellä merkinnällä osoitetut alueet: ”... varataan maa- ja metsätalouden harjoittamiseen ja maaseutuasumiselle. Alueelle voi sijoittaa myös maa- ja metsätaloutta palvelevaa rakentamista sekä muuta kokonsa ja ympäristövaikutustensa suhteen maaseudulle sopivaa elinkeinotoimintaa.” M-a -kaavamerkintään liittyvä kaavamääräys kuuluu: ”Alue varataan maa- ja metsätalouden harjoittamiseen sekä maaseutuasumiselle. Alueiden rakentamista ohjataan osayleiskaavojen, suunnittelutarvealueiden alueellisten sijoittumislupien tai sijoittumislupaharkintaa ohjaavien mitoitus- tai kyläselvityksien avulla. Niillä alueilla, joilla ei ole laadittu edellä mainittuja suunnitelmia tai selvityksiä, voidaan sallia kylämiljööseen soveltuva ja myöhempää kaavoitusta haittaamaton rakentaminen maanomistajien tasapuolinen kohtelu huomioon ottaen. Alueelle voidaan sijoittaa maa- ja metsätaloutta palvelevaa rakentamista sekä muuta kokonsa ja ympäristövaikutusten suhteen maaseudulle sopivaa elinkeinotoimintaa.”.

Omistuksessamme olevaan Xxxxxx tilaan (xxx-xxx-x-xxx) kuuluva vesialue Vispiläjoessa sijoittuu osin edellä mainitulle M-a- merkinnällä osoitetulle alueelle. Lisäksi kyseinen kaavavaraus ulottuu kaavan liitekartan 3 perusteella varsin lähelle tilallemme perustettua yksityistä luonnonsuojelualuetta (xxxxxx luonnonsuojelualue; YSAxxxxxxx).

Näkemyksemme mukaan em. alueella nykyisin sijaitseva asutus (kaksi erillistä tilakeskusta) on sijoittunut siinä määrin kauaksi toisistaan ja muusta asutuksesta, että alueelle ei muodostu varsinaista kylämiljöötä, johon kaavamääräyksessä (ks. edellä) on viitattu. Sinänsä alue on selkeästi maaseutumaisesta, mutta asutuksen sijoittumista on ohjannut lähinnä viljelyyn soveltuvan peltomaan sijainti ja tällöin asutus on muodostunut metsien toisistaan erottamiksi erillisiksi asutussaarekkeiksi. Tässä mielessä alue ei eroa mitenkään muusta lähiseudun asutus- ja maastorakenteesta. Siitä huolimatta kaavaluonnoksessa muu lähiseudun alue on osoitettu M-merkinnällä ”Maa- ja metsätalousvaltaisiin alueisiin”. M-a-kaavamerkinnän käytölle nyt käsiteltävänä olevalla alueella ei näkemyksemme mukaan ole perustetta tai sitä ei ainakaan ole selkeästi nähtävillä olevassa kaavaan liittyvässä materiaalissa tuotu esille.

Vispilänjoki on arvokas virtavesikohde, joka on luokiteltu ekologiselta tilaltaan tyydyttäväksi ja jonka rakennetta on parannettu virtavesikunnostuksella vuonna 2018. Vispilänjoki ranta-alueineen muodostaa arvokkaan ekologisen viherkäytävän, jonka arvoa korostaa alueelle perustettu yksityinen luonnonsuojelualue ja lähistöllä sijaitseva Kuusimäki-Tikkamäki-Kirkkokangas-Valkeavuori -nimisen Natura- alueen ympärille sijoittuva lähes 800 hehtaarin suuruinen suojeluun osoitettu metsäalue. Vispiläjoen luontoarvoina voidaan mainita mm. alueen lajistoon kuuluva uhanalainen koskikara (uhanalaisluokituksestaan "vaarantunut"), joka talvehtii joella säännöllisesti ja joka on myös pesinyt alueella. Vispiläjoki kuuluu Suomessa harvalukuisena esiintyvän saukon säännöllisesti käyttämiin elinympäristöihin. Jokivarren metsissä esiintyy lisäksi liito-oravia, joille alue tarjoaa lajin tarvitsemia ja lain suojaamia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja sekä ruokailualueita. Joessa esiintyy lisäksi kirjojokikorentoja, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikat ovat luonnonsuojelulain perusteella suojeltuja.

Edellä esitetyn valossa ja huomioiden, että jo Kuohun osayleiskaavassa on osoitettu Vispiläjoen ranta- alueelle lisärakentamisen mahdollistava aluevaraus, emme näe tavoiteltavaksi ohjata yleiskaavalla lisärakentamista tälle luonnonarvokkaalle alueelle. Mikäli maaseutualueen lisärakentamiselle halutaan yleiskaavalla osoittaa lisää mahdollisuuksia, tulee ne osoittaa niille alueille, joille jo nykyisellään sijoittuu kylämaista asumista ja rakentamista.

Esitämme omana näkemyksenämme, että esittämillämme perusteluilla edellä esitetystä M-a-merkinnästä tulee luopua ja osoittaa alue yleiskaavassa M-merkinnällä. Yleiskaavaratkaisun tulee joka tapauksessa ohjata alueen maankäyttö siten, että erityisesti alueen arvokas luonto sekä vesiensuojelunäkökulmat määrittävät reunaehdot alueen tuleville maankäyttöratkaisuille.

Kaavoittajan vastine:

Alue muutetaan M-alueeksi.

Mielipide 135

Muutama mielipide nyt nähtävillä olevaan yleiskaavan 2050 luonnokseen.

Ensinnäkin tuo Sulunperästä kautta Palokkaan kaavailtu uusi tielinjaus halkoo suositun ja yhtenäisen ulkoilu- ja viheralueen jakaen sen käytännössä kahtia ja heikentäen siten sen virkistysarvoja. Nykyisellään tuo alue on ainoa täällä puolella kaupunkia oleva iso yhtenäinen ulkoilualue, jossa pääsee nauttimaan luonnosta ja rauhasta ilman autoja, melua ja saasteita. Tämä alue tulisi ehdottomasti säästää ja kehittää ulkoiluun ja virkistykseen, ei missään nimessä tuhota vetämällä tie sen läpi. Aluetta olisi mahdollisuus kehittää "koko kaupungin keuhkoiksi", koska sinne mahtuu paljon porukkaa, joukkoliikenneyhteydet ovat jo nykyisellään hyvät, samoin saavutettavuus muutenkin. Paikka, jossa saat nauttia luonnosta ilman, että tarvitsee matkustaa autolla pitkiä matkoja kaupungin toiselle laidalle ja paikka, jossa kuitenkin on tilaa hakeutua rauhaan ja luontoon. Autotie toisi mukanaan melua, päästöjä ja pakottaisi asukkaat taas tiiviimpään ulkoiluun, jossa oma rauha ei olekaan kovin taattua (esim. Laajavuori). Tien talvikunnossapito tuo omat haasteensa mm. latuverkostolle. Samalla tämä väylä toteutuessaan kasvattaisi liikennettä Sulunperäntiellä, varsinkin rekkaliikennettä. Kotimäen päiväkodin lapset altistuisivat jatkuvasti melulle sekä päästöille ja turvallisuus olisi menetetty. Kuukaan ei halua rekkamarssia päiväkodin ohtise. Sulunperäntiellä on myös nykyään hyvä ja viihtyisä kevyenliikenteen väylä, jota pitkin voi kulkea mukavasti ilman jatkuvaa autorallia vieressä. Mikäli halutaan kannustaa ihmisiä liikkumaan ja kulkemaan muullakin tavoin kuin autoilla, tulisi kiinnittää

huomioita siihen, että reitit olisivat muualla kuin vilkasliikenteisten autoteiden varsilla, eli kevareiden viihtyisyyteen.

Laurinniemen kohdalla olen iloinen, että kaavaluonnoksessa esitetään muutosta aiempaan. Asemakaavaa tuonne on mahdotonta saada, sillä asukkaat vastustavat sitä suuresti. Tosin tuo ranta-alueen ulkopuolinen rakentaminen on tuolla haastavaa toteuttaa, koska kuvio ei tuolla taida ulottua missään yli 200 metrin päähän rannasta (oletan, että ranta-alueella tarkoitetaan 200 metriä rantavii-vasta).

Laurinniementien varteen ulottuva työpaikkojen aluetta toivoisin supistettavan, koska esitetyllä tavalla se tuhoaa kokonaan polkuverkoston olemassaolevasta metsästä ja heikentää huomattavasti alueen virkistysmahdollisuuksia. Kaavaillussa rekkaparkissa on tarpeeksi kestämistä ja jo pelkäs-tään sen vaikutukset metsien tuholle ja virkistysmahdollisuuksille on huomattava, niin soisin kaupun-
gkin säästävän jotain metsistään myös virkistykselle tälläkin suunnalla. Virkistystoimintojen ohjaa-minen yksityisten omistamille maille ei ole järkevää, vaan kaupungin tulisi turvata virkistysmahdoli-suudet omilla omistamillaan mailla. Asukasluku kasvaa täällä päin vielä Hupelin asutusalueen laa-jentumisen myötä, jolloin tarve lähivihreälle ja lähimetsille kasvaa entisestään. Muuten asukkaat täällä jäävät tavallaan mottiin, koska ainoat ulkoilumahdollisuudet ovat valtateiden varsia tai rekka-parkin reunoja pitkin, eivätkä ne ole kovin houkuttelevia saati virkistäviä reittejä. Vaihtoehdoksi tulee jälleen yksityisautoille jonnekin muualle, ja se taas ei mielestäni ole järkevää maankäytön suunnitte-lua. Asukkaille tulisi turvata riittävän laajat ulkoilumahdollisuudet omassa lähiympäristössään, ilman että heidän täytyy altistua autojen melulle ja päästöille.

Kaavoittajan vastine:

Uusia kehäteitä ja koillista kehätietä (Palokka-Laukaantie-Sulunperä) koskeva kaavoittajan vas-tine on annettu kohdassa 2.

Laurinniemen alueen jatkosuunnittelu perustuu kaavamääräyksen mukaan osayleiskaavaa, suun-nittelutarvealueiden alueellisiin sijoittumislupiin tai sijoittumislupaharkintaa ohjaaviin mitoitusselvi-tyksiin. Kuten mielipiteessä on kuvattu, vesistön läheisyydessä johtuen rantavyöhykkeen ulkopuo-lisen nk. kuivan maan rakentamisen mahdollisuudet ovat hyvin rajattuja.

Kanavuoren risteyksen itäpuolelle ja Laurinniementien varteen ulottuvan työpaikka-alueen ra-jausta on supistettu aiempaan Jyväskylän kaupungin yleiskaavaan nähden yhdellä maankäyttö-ruudulla. Työpaikka-alueen laajuutta pohditaan seuraavaa kaavavaihetta laadittaessa uudelleen.

Mielipide 139

Kommentti Köhniön seudun yleiskaavoittamiseen:

Viitaten YLE:n uutisointiin, olen huolestunut siitä, että kaupunki suunnittelee Köhniönjäven "takamet-sän" kaatamista ja alueen asuttamista. Kuntalaisena ja veronmaksana olen siitä kauhuissani, sillä jälleen kerran Jyväskylä antaisi tuhansien kuntalaisten nauttiman alueen vain muutamien asukkai-den iloksi. Järven virkistysarvo romahtaa, jos sitä ympäröivä vihreä syli kaadetaan. Uimaranta on hyvin vilkas keväästä syksyyn pitkälti juuri siksi, että se tuntuu rauhalliselta vaikka väkeä olisi pal-jonkin juuri järveä ympäröivän metsän vuoksi. Jos metsän tilalle tulee asutusta heikentää viihty-vyyttä, mutta sillä on myös vaikutus hyvinvointiin, sillä tutkitusti metsän läsnäolo parantaa terveyttä. Metsän kaataminen lisäisi myös virkistysalueen meluhaittoja.

Lisäksi tuo metsäalue on harvoja vanhan tai ainakin varsin vanhan metsän alueita, josta kaatamisen jälkeen katoaisi runsas linnusto, pienemmistä eliöistä ja eläimistä puhumattakaan. Tästä toivottavasti luontoasiantunijoilta pyydetään lausunto. Nyt metsäisin alue tulisi säilyttää veronmaksajien, kasvien ja eläinten hyvinvointia lisäävänä mahdollisimman luonnontilaisena virkistysalueena.

Kommentti keskustan asuinrakentamiseen:

Jyväskylässä on riittävästi mahdollisuuksi rakentaa saavutettavia asuinrakennuksia kuten vanhan sairaalan alueelle ja Gadian supistaessa toimitilojaan myös Kukkulan alueelle. Noille alueille voi rakentaa korkeita asuinrakennuksia, koska alueella on jo aiemmin ollut sellaisia. Myös Kankaalle saa tiivistä asuinrakentamista, joten on käsittämätöntä, että kaupunkilaisille yhteistä tilaa - keskustaa - kaavoitetaan gryndereiden ja raharikkaiden asunnonomistajien iloksi. Keskusta kaipaa tiloja, jotka tarjoavat nuorille muitakin kokoontumistiloja kuin Sokkarin sisätilat.

Tiiviimpi rakentaminen keskustassa tuo vain asukkaiden autot keskustaan. Asuntorakentamisen keskittäminen alueille, joille jo nyt on suunniteltu hyvä joukkoliikenne ja voidaan parantaa pyöräreittejä, olisi viisautta. Keskusta pitää kaavoittaa niin, että siinä on tilaa reagoida myös tulevaisuuden innovaatioihin. Jos Harjun "etupuoli" linnoitetaan täyteen kerrostaloja, koko Harju kärsii jälleen kaupunkilaisten viihtyvyyden kannalta. Olisi tärkeää saada Harjun puistoalue levenemään alemmas, niin että tulevan kirjasto-monitoimitalon attraktiivisuus alkaisi tuoda kansalaisopiston tuella Harjun suunnalle kaupunkilaisten yhteistä, omaa tilaa, tiiviin yksityisen asuttamisen sijasta.

Toivottavasti kaavoituksessa kuunnellaan ja otetaan huomioon kuntalaisten mahdollisuus kokea Jyväskylä omakseen.

Kaavoittajan vastine:

Kölniöntaustaa koskeva kaavoittajan vastine on annettu kohdassa 2 sivulla.

Jyväskylän yleiskaavassa täydennysrakentamista ja siten asukasmäärän kasvua keskustoihin ja joukkoliikenteen kannalta edullisimmille alueille. Yleiskaavaluonnoksessa Jyväskylän keskustan asemakaavoitusta ohjaa pääkeskuksen, strategisen keskustatoimintojen alueen määräys (C). Kaavamääräyksessä annetaan määräyksiä keskustan täydennysrakentamiseen, liikenneympäristön kehittämiseen sekä mm. kaupunkivihreään ja kulttuuriympäristöjen huomioimiseen liittyen. Yleiskaavamääräyksiin ei ohjata rakentamisen korkeutta. Jyväskylän kaupunki on hyväksytyissä keskustalinjauksissa (mm. Keskustavisio 2030) painottanut asukasmäärän kasvattamista ydin-keskustassa.

Mielipide 157

Kiitän mahdollisuutta antaa palautetta Jyväskylän kaupungin yleiskaava 2050 -luonnoksesta. YK:n yleiskokous vuonna 2022 totesi, että oikeus puhtaaseen, terveeseen ja kestäväan ympäristöön on ihmisoikeus. Ilmastonmuutos, saastuminen ja luontokato uhkaavat ihmisten terveyttä ja hyvinvointia – ja koko elämän edellytyksiä planeetallamme!

Kestämätön maankäyttö on yksi syy siihen, että Suomessa luontokato kiihtyy. Uusien asuntojen kauppa käy nihkeästi tai ei ollenkaan. Jyväskylässä on myymättä tällä hetkellä yli sata uutta asuntoa, puhumattakaan jo rakennetuista asunnoista. Kaupungissamme on vielä omaleimaista jylhää luontoa ja maisemia tullaan ihailemaan kauempaakin. Jyväskylään muutetaan nimenomaan

luonnonläheisyyden vuoksi ja nautitaan siitä, että välimatkat ovat lyhyet. Polkupyöräily on sujuvaa ja asukkaat kehuvat sitä, miten nopeita siirtymiä se mahdollistaa.

Luontoympäristöt ovat tärkeitä ekosysteemien ja luonnon monimuotoisuuden kannalta, mutta ne tuovat myös merkittäviä hyötyjä ihmisille. Luontoympäristöissä oleskelu on liitetty sydän- ja verisuonitautien vähenemiseen sekä tyypin 2 diabeteksen esiintyvyyden ja kuolleisuuden vähenemiseen. Luontoympäristöissä oleskelulla on todettu myös monia positiivisia vaikutuksia mielenterveyteen ja hyvinvointiin, esimerkiksi stressitasojen laskuun ja masennusoireilun vähenemiseen. Luonnon monimuotoisuuden katoaminen ja luontoalueiden pirstaloituminen, lisääntyvä kaupungistuminen ja maankäytön muutokset eristävät nykyihmistä luonnosta. Tällä on suora vaikutus lisääntyneeseen mielen pahoinvointiin ja muihin terveysongelmiin. Terveys, luonto ja talous tukevat toinen toisiaan.

Jos Jyväskylä tahtoo vaalia asukkaiden hyvinvointia ja pitää meidät yhä asukkaina ja kuntaveron maksajina, tätä nyt tarkasteltavana olevaa yleiskaavaluonnosta on muutettava radikaalilla tavalla.

1. Asukaskyselyn yhteenveto ja kaavaluonnoksen ristiriidat

Perustuslain 20. pykälä takaa meille jokaiselle oikeuden vaikuttaa ympäristöä koskevaan päätöksentekoon. Asukaskyselyyn tuli noin 1100 vastausta. Kyselyn mukaan asukkaat määrittelevät kaavan tavoitekäriksi virkistysmahdollisuuksien ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisen, lähialueiden turvaamisen, laadukkaan ja nopean joukkoliikenteen ja kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen. Palautteen yhteenvedossa autoliikenteen sujuvuus nostetaan esiin vaikka todetaan, että asukkaat eivät näe sitä, uusia yritysalueita tai kaupungin kasvua keskeisinä tavoitteina. Kuka ja kenen etu tässä siis nyt yhtäkkiä puhuu? Sitä ei tarvitse pohtia kauaa, kun perehtyy kaavaluonnoksen karttoihin. Jyväskylässä ei olla onnistuttu kaupunkisuunnitteluun liittyvässä asukkaiden osallistamisessa. Vireillä on monia kaupunkisuunnitteluun ja -kuvaan liittyviä hankkeita ja prosesseja, mitkä kyseenalaistavat myös sitä, ohjaileeko kaupungin toimintaa jotkin muut tahot ja millä tavalla valtaa käytetään.

Tuoreessa kaupunkisuunnittelua käsittelevässä väitöskirjassaan (tarkistettu Jyväskylän yliopistossa 24.1.2025) arkkitehti Paula Julin toteaa, että enemmistö muodostaa mielipiteensä kaupunkisuunnittelusta muualla kuin kaavoittajien järjestämissä virallisissa vuorovaikutustilaisuuksissa ja että kehittäjäosapuolilla on lisäksi monia keinoja edistää omia etujaan muun muassa kumppanuuskäytäntöjen kautta ja kiertää vuorovaikutteisen suunnittelun vaiheet. Julin väittää, että osallistamista voidaan käyttää päälle liimattuna keinona naamioimaan toimintaa demokraattisemmaksi kuin se oikeasti on. Epäilen lukemieni asukaspalautteen ja kaavaluonnoksen äärellä juuri tätä: Asukkaat tahtovat aivan toisenlaista Jyväskylää kuin mitä meille kaavaluonnoksessa tulevaisuuden kaupunkiamme esitellään.

Luonnonvarakeskus (LUKE) ja THL julkaisivat 29.10.2024 katsauksen, missä selvitettiin luontoympäristön terveysvaikutuksia ja niiden taloudellista merkitystä. Terveyskyötyjen eli taloudellisen säästön saavuttamiseksi tulee luonnon olla lähellä ihmistä. Ei riitä, että Linkki kuljettaa lähiluontoon vaan sen tulisi olla asutuksen kupeessa ja mahdollisimman luonnontilaista (Simkin, Ojala & Tyrväinen 2019). Kerta toisensa jälkeen kaupunkimme päättäjät siunaa yhä uusia lähiluontoa kaventavia suunnitelmia ja edistää näin yhteisen ympäristömme köyhtymistä.

2. Kulttuuriympäristön ja maiseman vaaliminen

Jyväskylässä on korostunut ilmiö nimeltään hiljainen purkaminen. Se tarkoittaa sitä, että suojelukohteina kaupungin vastuulla olevat kulttuurihistorialliset rakennukset jätetään rapistumaan ja sitten todetaan, että niitä ei voida korjata ja anotaan purkulupa. Tätä on ollut liikkeellä sen verran näkyvästi,

että aiheesta on kirjoitettu Keski-suomalaisessa mittavan pituinen artikkeli. Viimeisin uutinen liittyi Åströmin huvilaan. Huvila puretaan ja tilalle tulee kerrostaloja. Hämmäntävän usein T&J Partners liittyy näihin haluttuihin tontteihin ja himoittuihin sijainteihin. Viimeksi he olivat julkisuudessa Pitkäkadun kaavamuutoksen kiistassa ja Åströmin huvilan purkamista tämä toimija taitaa odottaa vesi kielellä euronkuvat silmissä. Jyväskylän kaupungin olisi luullut suojelevan kulttuurihistoriallisesti arvokasta vanhaa Mäki-Mattia, mutta rahapulassa tontti myytiin jopa alihintaan. Vaajakoskella rapistuu Kanavahovi valtavan upealla sijainnillaan ja Varassaaressa Liekkilä. Vanha tehdasmiljöö siellä sinnittelee, mutta purkuaikeita on sinnekin. Asukkaille kerrotaan, että sinne on tulossa työpaikkarakentamista. Miksiköhän samoihin aikoihin Haapaniemen sataman käyttöastetta on tiedusteltu ja miksi Varassaaressa työskentelevä henkilö on nähnyt havainnekuvia noihin upeisiin maisemiin sijoittuvista tornitaloista?

Maiseman käsite on moniulotteinen ja esteettisenä käsitteenä toki hankalasti rajattavissa ja hahmotettavissa. Koska maiseman miellyttävyys on subjektiivinen mielipide, siitä on vaikea keskustella ja vielä vaikeampi arvottaa sitä, millainen on ”hyvä maisema”. Kaupunkilaiset ovat nostaneet kuitenkin maiseman ja kulttuuriympäristön vaalimisen yhdeksi tärkeimmistä tavoitteistaan yleiskaavaa ajatellen. Tämän soisi näkyvän jollakin tavalla, mutta toistaiseksi tiedossa on vain purkuaikeita ja halua kaavoittaa herkkiä kulttuuriympäristöjä ja maisema-alueita.

Vaajakosken teollisuusympäristö (RKY) on valtioneuvoston rajaamalla suojellulla alueella. On kummallista, että kulttuuriympäristöjä paperilla kunnioittava kaupunkimme tahtoo nimenomaan tuosta läpi nelikaistaisen moottoritien. Muita vaihtoehtoja ei olla haluttu selvittää, koska rantojen rakentaminen houkuttelee aivan liikaa.

3. Kehätiet vaarantavat ympäristömme

Yleiskaavan suurimpia kielteisten luontovaikutusten aiheuttajia ovat kehätiesuunnitelmat ja niiden varrelle suunnitellut teollisuus- ja työpaikka-alueet. Suunnitelmat aiheuttaisivat toteutuessaan yhtenäisten metsäalueiden pirstoutumista: Kehätiet upottavat alleen kaikki suuremmat metsäalueet ja tulevat ohjaamaan maankäyttöä. Kartassa Jyväskylän laajimman yhtenäisen metsäalueen läpi kiemurtelee punainen viiva: Koillisväylä-kehätie (Sulunperä-Huhtasuo-Palokanorsi). Lisäksi yhteysvälejä halutaan luonnon päälle seuraavasti: Länsiväylä (Lintukangas-Ruoke), Kauramäen Kokoojankatu, Mustalammelta Könkkölän eritasoliittymään yhdistyvä tie ja Muurame-Ruokkeen seututie.

Viime vuonna käyttöön vihitty Maastis-reitti Varpupolku sijaitsee alueella, minne Koillisväylää kaavallaan. Nyt talvella siellä riittää retkeilijöitä patikoiden, polkujuosten ja pyöräillen. Ihmiset ylistävät sitä, miten moneen suuntaan pääsee juuri Koillisväylän alle jääviltä metsäalueilta. Alueella kulkee valtava määrä vuosikymmenten aikana muotoutuneita polkuja, joiden ansiosta asukkaat voivat nauttia helposta kulkemisesta luonnossa. Me emme tarvitse levennettyjä sorapäällystettyjä esteetömiä reittejä vaan juuri näitä kinttupolkujen vanhoja reitistöjä. Vaajakosken Sulunperän ja Huhtasuon Sulun, Halssilan Hiihtomaan ja Asmalammen takainen metsäalue on paikoin jo käsiteltyä metsää mutta siellä on myös luonnonsuojelualuekaistaleita ja vanhaa metsää. Alueella on myös suojeltuja kosteikkoja.

Huhtasuon alue on yksi Jyväskylän suurimpia lähiöitä. Lähiöohjelmassa tutkittiin Keltinmäen ja Huhtasuon alueen ominaispiirteitä ja asukkaiden näkemyksiä alueestaan mm. etnografisin keinoin. Molemmista lähiöistä esiin nousi se, miten paljon asukkaat rakastavat lähiluontoaan ja alueen yleistä luonnonläheisyyttä. Huhtasuolla onkin verrattain paljon puustoa ja 1970-luvun asemakaava selvästi kunnioitti jokaisen kerrostalon pihaa niin, että talojen väliin jää tarpeeksi tilaa. Asukkaat viihtyvät asuinalueellaan sen yleisesti huonosta maineesta huolimatta. Metsä on nyt uhattuna

kehätiesuunnitelman vuoksi. Mikäli Koillisväylä rakennettaisiin, se pilaisi Huhtasuon suuralueen asukkaiden lähiluonnon pysyvästi ja muuttaisi alueen olemusta merkittäväällä tavalla. Vaajakosken Sulunperällä on jo teollisuusaluetta. Vaajakoski on viihtyisänä ja luonnonläheisenä alueena markkinoitu asuinpaikka, mutta tuskin kauaa mikäli tänne rakennetaan uusi moottoritie Varassaaren läpi ja raastetaan vielä Sulunperältä metsän läpi kehätie kohti Palokkaa. Vielä me asukkaat iloitsemme laajoista metsäverkostoista ja valtakunnallisestikin arvokkaiksi tunnustetuista kulttuurihistoriallisista ympäristöistä.

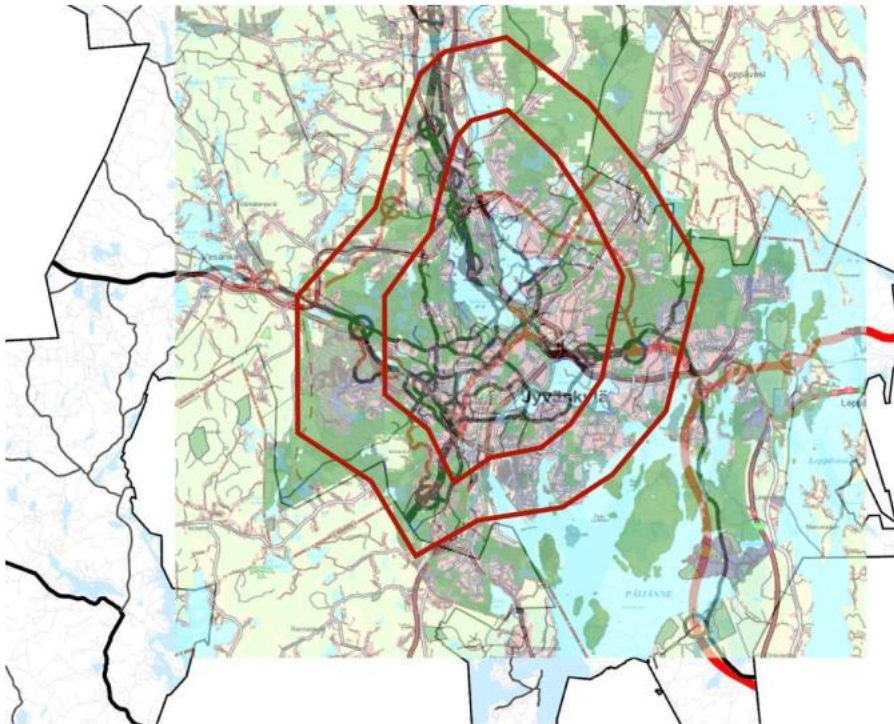
Sulunperäntien varressa sijaitsee Kotimäen päiväkotit. Se on yksi kaupunkimme vuoropäiväkodeista. Päiväkodin piha-alue rajautuu nykyiseen Sulunperäntiehen ja mikäli liikennemäärät sen ohi kasvavat, tulisi se vaikuttamaan lasten terveyteen ja hyvinvointiin. Liikennemelu vaikuttaa mm. hermosellisesti stressitasoa nostaen, mikä vaikuttaa esimerkiksi käytökseen. Päiväkodin lapsiryhmät ja esi-koululaiset retkeilevät alueella. Jos raskaan liikenteen määrä ja muu liikenne kasvaisi, päiväkotit ei enää olisi "terveellinen" ympäristö. Jokainen tätä lukeva voi kuvitella, miltä tuntuu ulkoilla ja nukkua päiväunia rekkatien naapurissa. Koillisväylää markkinoidaan meille pihakatumaisena, mitä se ei todellisuudessa tulisi olemaan. Siitä tulisi vilkasliikenteinen rekkatie.

Koillisväylän varaus on poistettava yleiskaavasta. Laaja metsäalue on suojeltava virkistysalueena ja osana koko kaupunkiamme ympäröivää METSÄKEHÄÄ.

4. Ehdotus: Metsäkehä

Jyväskylä ei ole miljoonakaupunki eikä tästä sellaista ikinä tule, vaikka kuinka kaavoitatte korkeita torneja (joiden asuntoihin ei ole juuri kenelläkään varaa muuttaa). Meidän on vaalittava sitä, mikä tekee tästä kaupungista omaleimaisen, ja se on tämän paikkakunnan luonto ja kaupungissamme vielä mahdollinen luonnossa liikkuminen eri kaupunginosien välillä niitä yhdistävien metsäalueiden ansiosta. Luonto tarvitsee tilaa: pinta-alaa, kytkeytyneisyyttä, laatua. Metsäkehä on täysin mahdollinen jo nykyisen kaupunkistrategian, asukaspalautteen, yleiskaavan tavoitelinjausten puitteissa ja MRL:n (39§) mukaan yleiskaavassa tulisi huomioida ekologinen kestävyys, ympäristöhaittojen vähentäminen, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen sekä virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Tässä luonnos metsäkehästä, lähiluontovyöhykkeestä. Se sulkee syleilynsä Kehä Sinisen ja Kehä Vihreän ja lisää kaupunkimme vetovoimaa, viihtyisyyttä ja parantaa talousnäkymiämme.

“Oikein toteutettu vihreä infra auttaa ratkaisemaan useita haasteita aina mielenterveysongelmien yleistymisestä rankkasateiden aiheuttamien tulvien hallintaan ja luontokadosta kunnan vetovoiman sekä talouden kohentamiseen. [- -] Vihreät, vehreät taajamat ja kaupunkiympäristöt houkuttelevat asukkaita. Ne toimivat vetovoimatekijänä, joka välillisesti tuo kuntaan myös verotuloja.” (Liisa Hyttinen, päätoimittaja, Vihreä kirja 1/25).

Kirjoitatte: “Laajimmat päävirkistysalueet tarjoavat asukkaille mahdollisuudet monipuoliselle virkistys- ja ulkoilukäytölle sekä elämyksellisille ja elvyttävälle luontokokemuksille. Turvaamme luonnon monimuotoisuutta kytkeytyneellä suojelualueverkostolla ja yhtenäisellä viherrakenteella. Suojelualueverkosto hillitsee luontokatoa kaupunkialueella turvaamalla ja säilyttämällä arvokkaimmat luontokohteet kaupungin omistamilla alueilla. Vaalimme Jyväskylälle ominaista jylhää järvien ja metsäisten mäkien hallitsemaa maisemakuva.”

Kirjoitatte: “Historiallinen ja kerroksellinen ympäristö sekä laadukas kaupunkikuva vahvistavat kaupungin identiteettiä ja tunnettavuutta”, mutta tämä ei toteudu, jos suunnitelmanne on purkaa ja tuhota sitä järjestelmällisesti. Mikäli Jyväskylä aikoo profiloitua edelleen luonnonläheisenä alueena, sen päättäjät ja kaavoittajat eivät voi edistää muutoksia, mitkä köyhdyttävät luontoa ja maisemia. Luonnonläheisyys luo alueellista vetovoimaa. Lisärakentaminen vähentää vetovoimaa ja saattaa karkottaa pois nykyisiäkin asukkaita.

Kirjoitatte, että “lähivirkistysalueiden saavutettavuus ja riittävyys turvataan maankäytön tehostamisesta ja täydentämisestä huolimatta”. Mikä paradoksi! Ette voi turvata lähivirkistysalueiden saavutettavuutta ja riittävyyttä mikäli metsien päälle tehdään kehätiet ja kaavoitetaan teollisuusalueita ja asumista! Tulee vaikutelma siitä, että tekstit ovat tekstejä ja maankäytön ja kaupunkisuunnittelun eetos aivan jotain muuta. Mikäli ylevästi kirjatut sanat olisivat totta tai edes pyrkisivät totuudelliseen toteutukseen, minun ei tarvitsisi kirjoittaa tätä puolustaakseni omaa ja lasteni oikeutta elää monimuotoisessa luonnonympäristössä ja nauttia kodin lähellä olevista metsistä joutumatta pelkäämään,

että ensin tulee tie ja sitten teollisuushalleja tai omakotitalotontteja sinne, missä on voitu juosta, kiipeillä, poimia marjoja ja pyöräillä. Teillä ei ole oikeutta riistää lapsilta heidän metsiään ja pakottaa heitä kasvamaan liikennemelun ja ilmansaasteiden keskellä asfalttihelvetissä!

Lopuksi

Nykyihminen voi huonosti, koska monelta puuttuu luontoyhteys. Meitä, joilla se yhä on, suututtaa se, että meitä ei kuunnella vaan päätöksentekoa ohjaavat samat ontuvat kannustimet, mitkä johtivat harhaan jo Amerikan mantereelle Atlantin yli matkanneita uudisraivaajia ja valloittajia: raha, ahneus, valta. Yhteisöä voi hallita vain repimällä rikki sen, mikä sille on pyhää. Tämä on tapahtunut myös Suomessa ja kannamme yhä sen häpeäjälkiä jos uskallamme näin myöntää. Meiltä on viety oikeus muinaisuskontoomme ja metsäläisyyteemme. Pyhät puut hakattiin ja tilalle rakennettiin kirkkoja; miten muuten olisi onnistunut käännystä suomalaisiin kristinusko kuin tuhoamalla kaikki se, mikä meille oli pyhää ennen kuin siitä tuli Pyhä Kolminaisuus? Kannamme edelleen tätä kaikkea niin kuin kannamme sotienjälkeisen kauhun ja traumojen värittämiä vuosikymmeniä: Sotakorvausten vuoksi perusteltiin laajoja hakkuita ja väestö pidettiin tyytyväisenä kun oli töitä. Yhä perustelemme luonnon tuhoamista näillä syillä.

Muutoksen on tapahduttava. Me emme voi elää tässä kaupungissa, tässä maassa emmekä tällä planeetalla mikäli alistamme aina luonnon talouden vuoksi. On ryhdyttävä ajattelemaan sitä, että loputon talouskasvu ei ole mahdollista. Meidän on löydettävä muita keinoja.

“Olen runo leikkaamattoman nurmen yllä, katkomattomien kuusten latvoissa. Ne ilmaisevat itsensä minun kauttani. Joskus olen perhosen muotoinen, joskus käärme. Joskus olen huojunta vain, liike joka ei vie tilaa, ei jätä jälkeä...”

– Eeva Kilpi

Kestävä tulevaisuus tehdään yhdessä.

Kaavoittajan vastine:

Uusia kehätiesuunnitelmia ja koillista kehätietä (Palokka-Seppälänkangas-Sulunperä) sekä luonnon monimuotoisuuden turvaamista koskeva kaavoittajan vastine on esitetty kohdassa 2.

Yleiskaavan keskeisenä tarkoituksena on kunnan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteensovittaminen. Yhteensovittamisen tehtävä koskee myös maankäytön, maiseman ja rakennetun ympäristön vaalimista. Yleiskaavakartalla on osoitettu valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt sekä säilyttämisen arvoiset pientaloalueet. Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmän mukaan kulttuuriympäristöjen ominaispiirteiden tai rakennusten varsinainen suojele ratkaistaan asemakaavavaiheessa.

Luontoympäristöllä on tutkimuksin todennettu vaikutus ihmisen hyvinvointiin ja terveyteen. Yleiskaavan sini-viherrakenneselvityksessä on tarkasteltu siniviheralueiden saavutettavuutta ja riittävyyttä asukkaille ja tätä tarkastelua syvennetään vielä kaavan seuraavissa valmisteluvaiheissa.

Mielipide 168

Kiitos yleiskaavan esittelytilaisuudesta Huhtasuolla 10.2.2025, ja kiitos suunnittelijoille rohkaisusta kansalaisoikeudellisen ja perustuslain takaaman palautteen ja kansalaisvaikuttamisen lähettämiseen koskien Jyväskylän yleiskaavaa 2050!

Tahtoisin nostaa muutaman asian esiin:

Aiheutettu kysyntä ja rahoitusnäkökulma

Suunnittelijat totesivatkin tilaisuudessa, että selvityksiä ja mallinnuksia käydään läpi mm. Koillisväylän hyödyistä liikennemäärien suitsimisessa. On kuitenkin näyttöä niin EU-tasolla (etenkin Hollannissa) kuin Yhdysvalloista viimeisen kahdenkymmenen vuoden ajalta että tehokkain tapa vähentää liikennettä on raitiovaunu, juna, bussi tai polkupyörä. Toisin sanoen, joukkoliikenne tai kulkeminen lihasvoimin. Jälkimmäisellä on myös todettu olevan (Suomessakin, mm. THL) terveysvaikutuksia jotka esimerkiksi vähentävät liikkuvan ihmisen sairaspöissaoloja työelämässä. Viimeiseksi, mikäli yksityisliikennettä on mahdollistettava, helpoin, halvin ja lähiluontoa säästävin ratkaisu lienisi korvata suuria liikennevaloristeyksiä kiertoliittymillä uusien teiden rakentamisen sijaan.

Toisaalta, varsinkin Yhdysvalloissa on todettu kerta toisensa jälkeen ilmiö: "induced demand". Suomeksi tämä tarkoittaa käytännössä aiheutettua kysyntää, jolloin paremmat tieolosuhteet kuten leveämmät tiet, useampikaistaiset ohitusväylät ja nopeammat reitit houkuttelevat ihmisiä käyttämään omaa autoaan esimerkiksi bussin, metron, raitiovaunun tai polkupyörän sijaan. Tällöin korjaamalla pientä ongelmaa se paisuu suuremmaksi kuin alkuperäinen lähtötilanne oli. Tähän yksinkertaisena ratkaisuna on se, että parempia tieyhteyksiä ei luoda, vaan pyritään luomaan ihmisille parempia mahdollisuuksia liikkua kestäväillä tavoilla (kuten jalan, pyörällä, bussilla). Tämän lisäksi voitaisiin luoda mainoskampanjoita liikunnan puolesta, ja sitoutua reaalisesti sekä edetä yhä vahvemmin kohti Jyväskylän rakentamista Suomen todelliseksi liikuntapääkaupungiksi.

On otettava myös huomioon rahanäkökulma. Kiristyvässä taloustilanteessa, ja turvallisuuspoliittisesti kiristyvässä maailmassa, mihin haluamme käyttää rahaa? Koillisväylä toteutuessaan tarvitsisi monta siltaa, ja myös yhden junaradan ylittävän sillan jonka täytyisi olla minimissään 6 metrin korkeudessa. Tämä luo jo yksistään asfaltin ylläpidollisesti kustannuksia (ylipäättään jokainen ylimääräinen metri asfalttia luo), ja sen lisäksi olisi jälleen yksi turvallisuusuhka hybridivaikuttamisen aikakaudella.

Radikaalein ratkaisu olisi toki ottaa käyttöön yksityisautoilua koskeva tullimaksu Jyväskylän kunnan alueelle saavuttaessa ja alueelta poistuttaessa. Yritys-, bussi- ja rekkaliikenne saisi kulkea ilman tiemaksuja, mutta yksityisautoilijoita voitaisiin vaatia maksamaan tienkäyttömaksu. Tämä menettely on käytössä mm. Kreikassa, jossa EU-rahoituksella on uudistettu useampikin valtaväylä, ja sen lisäksi kyseisillä valtaväylillä on käytössä tiemaksu. Saman reitin voi kulkea halutessaan myös ilmaisia teitä käyttäen, mutta kokemus on sen mukainen. Tällöin liikenne vähenisi ruuhkaisimmilta alueilta, ja kaupunki saisi rahoitusta jo olemassa olevien teiden ylläpitoon, mikä vapauttaisi rahaa eteenpäin mm. hyvinvointi-, mielenterveys-, ja koulutuspalveluihin, lisäten kaupungin tuottavuutta ja tehokkuutta pitkällä aikavälillä. Mielestäni tällaisessa radikaalissa menettelyssä ideaalitalanne olisi se, että rahoitusta ei käytettäisi uusien tieverkkojen luomiseen, vaan entisten solmukohtien parantamiseen, ja/tai ylläpitämiseen.

Liikennemäärien ennustettavuus ja läpinäkyvyys

Liikennemääriä on vaikea arvioida kauas tulevaisuuteen (yli 10 vuoden päähän). Tämän nostan erityisesti siksi että ilmeisesti joissain yleiskaavan suunnitteluvaiheissa joitain projekteja on edistetty, tai pyritty edistämään, sillä uskomuksella että tilastoennuste on sata-varma oraakkelin antama ennustus: mm. Vaajakosken ohitustie joka toteutuessaan pilaisi suojellun kulttuuriympäristön (RKY), ja avaisi tontit asuntokaavoitukselle. On syytä epäillä että esimerkiksi tässä nimenomaisessa

tapauksessa ohitustie itsessään ei ole ainoa tavoiteltava päämäärä, vaan myös se että rantatontit vapautuisivat yksityisrakentamiselle.

Tämä pilaisi luonnonkauniin maiseman joka nyt toimii yhä monelle paikkakuntalaiselle sielunmaisemana, hermolepona ja stressinlievityksenä. Näissä maisemissa on myös yksi vainajien tuhkanlaskupaikka, joten niin minulla henkilökohtaisesti kuin monella muullakin kanssakäytiläiselläni on sidoksia näihin maisemiin ja niiden säilyttämiseen sellaisina kuin ne nyt ovat vainajien muiston kunnioituksen tähden.

Tilastotieteellä on toki mahdollista luoda ennusteita, mutta virhemarginaali kasvaa mitä kauemmas ajassa mennään; ja regressiomalleihin on vaikea sovittaa täysin ennalta- arvaamattomia muuttujia kuten uudet innovaatiot, yhteiskuntarakenteen muutokset, vihreän siirtymän luomat muutokset resurssien priorisoinnissa, jne. Muuttujat ovat monesti monitahoisia eivätkä taivu yksilöteisiin arvuksiin. Seurauksena todennäköisyyslaskenta ja mallien ennustettavuus monimutkaistuu nopeasti. Toisaalta liian vahvasti ennusteisiin nojautumalla voidaan sortua vahvistusvinoumaan, ja/tai luoda edellytyksiä esimerkiksi yksityisautoilun sallimiselle muiden rakenteiden edistämisen kustannuksella.

Data-analyysi on vahva työkalu, ja tilastot yksiä parhaita keinoja tunnustella tulevaisuutta, mutta niiden käyttö vaatii viisautta, läpinäkyvyyttä, vastuullisuutta ja harkintaa.

Liikuntapääkaupunki vai ruuhkapääkaupunki?

Jyväskylän mainostaa itseään Suomen liikuntapääkaupunkina. Tämä on sinänsä kaunis ajatus, mutta tällä hetkellä vaikuttaa siltä että kuten politiikassa yleensäkin, teot ovat puheiden kanssa eri maata. Reiluuden ja läpinäkyvyyden nimissä on sanottava että myös meriittejä löytyy.

Keskikaupungin läpi kulkeva kävelykatu on etenkin viime vuosina ollut kauniin ilmeikäs, värikäs ja vetävä Valon Kaupunki -tapahtumineen. Kaupunki on myös ilmeisesti saanut tapahtuman myötä huomattavia vuosittaisia tuloja mm. turismin muodossa, ja tulojen suuruusluokkaa ei ilmeisestikään voida pitää millään tavalla vähäpätöisinä. Tämä ei olisi ollut mahdollista ilman toimivaa infraa: toisin sanoen, bussiliikennettä ja eri kaupunginosat yhteen sitovaa kevyenliikenteen väylien verkostoa.

Jyväsjärveä kiertävä ulkoilureitti on kaunis ja toimiva ulkoliikuntapaikkoineen, samoin Palokkajärveä ja Tuomiojärveä kiertävät ulkoilureitit.

Aivan erityisenä mainintana kuitenkin on kohotettava Halssilan Hiihtomaan, Kangaslammen Väärämäen ja Sulunperän sekä Vaajakosken Savonmäen kattava lähiluontoalue, joka on koko kaupungin suurin lähimetsäalue.

Nämä alueet eivät ole ainoita Jyväskylässä asuville tärkeitä lähimetsäalueita, mutta toimivat esimerkkeinä hahmottamaan sitä mitä kaupunkilaiset arvostavat - jo ihan 12-sivuisen yleiskaavan taustatutkimuksen (2024) pohjalta. Huomattavan suuri joukko vastaajista painottaa vihreitä arvoja; virkistysmahdollisuuksien, luonnon monimuotoisuuden ja maisemien turvaamista sekä vaalimista. Nämä ovat oikeastaan ainoita arvoja jotka kohoavat selvästi 60- 70%-yksiköiden mittoihin.

Toisaalta kevyen liikenteen viihtyvyyttä ja houkuttelevuutta voitaisiin lisätä lisäämällä viheralueita, puita, pensasaitoja ja meluvalleja nykyisten kevyenliikenteen väylien ja ajoväylien välille. Jotkut kevyenliikenteenväylät ovat huolestuttavan lähellä ajoväyliä missä nopeudet on korotetusti rajoitettu 60km/h (tai tietyissä paikoissa jopa 100km/h), jolloin pitkittynyt altistuminen melulle ja saasteille alentaa sekä terveydentilaa että vähentää alttiutta käyttää kevyenliikenteenväylää.

Vihreä kaupunki

Lähimetsät on suojeltava. Tämä on aivan ehdoton minimi mistä lähdetään liikkeelle. On tieteellistä näyttöä, nyt enemmän tärkeänä ja numeerisesti laajempaan kuin koskaan, siitä että puut vähentävät kaupunkien lämpötiloja, joka vähentää terveysriskejä, sekä infrastruktuurin kokemaa painetta. Alemmat lämpötilat johtavat vähempään vedenkulutukseen, joka on sekä ympäristön kannalta kestävä, että vähentää turhia kustannuksia. Alemmat lämpötilat myös vähentävät ilmastoinnin määrän tarvetta, jolloin sähköverkon kuormitus pienenee. Puiden tuoma suoja lisää myös viihtyvyyttä, vähentää stressiä ja mielenterveyteen kohdistuvaa painetta. Nämä hyödyt ovat kiistatta tarpeellisia jo pelkästään hyötyajattelun kautta nykypäivänä, tilanteessa jossa yhä useampi ihminen jää työkyvyttömyyseläkkeelle mielenterveysperusteella. Tarvitsemme kaikki keinot maamme pelastamiseksi, ja tämä on yksi niistä keinoista. Sanontakin kertoo: pienistä puroista muodostuu lopulta jokia. Apropos, puiden ja kasvillisuuden kyky sitoa vettä vähentää yhä ilmastomuutoksen myötä todennäköisemmäksi kasvavien tulvien riskejä sitomalla vettä maaperästä, jolloin maaperä ei niin herkästi äkkisateiden aikaan tule kylläiseksi, ja ala hylkiä vettä kaduille ja kellareihin.

Aiemmin mainitut mielenterveyden hyödyt amplifioituvat lähimetsissä. Metsä ja luonnon rauha on evoluutiopsykologisesti ihmiselle tärkeää. Huolimatta teknologisesta kehityksestämme, aivomme ovat edelleen kivikautiset, ja meissä elää edelleen se sama vaistojen joukko, joka tarvitsee liikumista metsässä tai luonnon helmassa (metsästäjä-keräilijä-evoluutio). Eloton kaupungin karu "ki-vi ympäristö" ei ole luontainen paikka lajimme edustajalle, ja aivomme tarvitsevat lepoa niin sosiaalisen median informaatiotulvasta kuin yhteiskunnan kiireisestä sykkeestä. Tässä suhteessa ei riitä, että bussi kuljettaa tunnin päähän bussipysäkillä, josta pääsee kapuamaan luontopolulle. Tämä on eriarvoistavaa erityisesti heikoimmissa asemassa oleville, joita jo nyt hallituksen säästötoimet asettavat alttiiksi yhä haavoittuvampiin asemiin. Monella ei jo nyt ole varaa bussilippuun käydäkseen kaupassa - vielä vähemmän luontoretelle.

Tärkeimpänä näkemyksenä: luonnon monimuotoisuuden vaaliminen kaupungissa, kaupungin laitoilla ja lähimetsissä on tärkeä missio pelkästään jo sinänsä. Luontokato uhkaa maapalloa - tämä on konkreettinen uhka joka pahentuessaan korostaa ilmastomuutoksen tuomien ääri-ilmiöiden haittoja entisestään. Varoittava esimerkki Kiinasta, missä valtion mandaatilla aloitettiin lintujen massateurasutus mielivaltaisella päätöksellä. Lopputuloksena oli heinäsiirkkapopulaatioiden räjähdysmäinen kasvu, mikä taas aiheutti valtavat maataloudelliset tappiot. Toisaalta koti-Suomessakin näemme jo köyhtyvän luonnon oireet: kirjanpainajatuhot lisääntyvät hälyttävää vauhtia ja tuhoavat yksipuolistuneita metsiä kiivaalla tahdilla. Tuho on ollut erityisen pahaa viime vuosina jo Euroopassa, ja vaikutukset ovat rantautuneet nyt myös Suomeen.

Emme voi antaa kansallisylpeyden sokaista meitä siltä vahingolta jonka me olemme kollektiivisesti aiheuttaneet. On kyettävä laskemaan näpit irti, ja kyettävä antaa luonnon tehdä sen minkä luonto ihmistä paremmin osaa.

Sen sijaan että yrittäisimme alistaa, riistää ja raivata luontoa pois ihmisen tieltä, voisimme nähdä yhteiselon ja symbioosin arvon. Mitä enemmän annamme luonnon tulla mukaan osaksi elämäämme, sitä parempi tulevaisuus meillä kaikilla tulee oleman. Olkoon tämä puheenvuoro siis vihreiden arvojen, todellisen läpinäkyvyyden, aidon vastuunkannon ja yhteistyön kansalaisten ja kaupunginpalvelijoiden välillä.

Yhteenvetona

Kaistojen, teiden tai ohitusväylien rakentaminen ei vähennä liikennettä; se lisää sitä (induced demand)

Lisärakentamisen turvallisuus- ja rahoitusnäkökulma

Mainosmielikuvien realisointi liikuntapääkaupungiksi

Jyväskylän asukkaat pitävät vihreitä arvoja kiistatta tärkeimpinä (tavoitekysely 2024)

Viherrakennus ja -suunnittelu mukaan osaksi kaavakehitystä

Lähimetsät on suojeltava, metsä- ja luontokato on pysäytettävä, luonnon monimuotoisuutta kehitettävä

Kaavoittajan vastine:

Uusia kehätiesuunnitelmia ja koillista kehätietä (Palokka-Seppälänkangas-Sulunperä) sekä luonnon monimuotoisuuden turvaamista koskeva kaavoittajan vastine on esitetty kohdassa 2.

Mielipiteessä on kuvattu laajasti liikenteen tarjontaan ja kysyntään vaikuttavia tekijöitä. Yleiskaavan keskeisenä tarkoituksena on kunnan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteensovittaminen. Jyväskylän yleiskaavatyön yhteydessä tätä yhteensovittamista on toteutettu esimerkiksi ohjaamalla asumista kestävän liikkumisen kannalta edullisille alueille. Yleiskaavan tie- ja katuverkon tarkoitus on vastata myös erilaisiin kehityskulkuihin ja mahdollistaa liikennejärjestelmän kehittämismahdollisuudet eri tilanteissa.

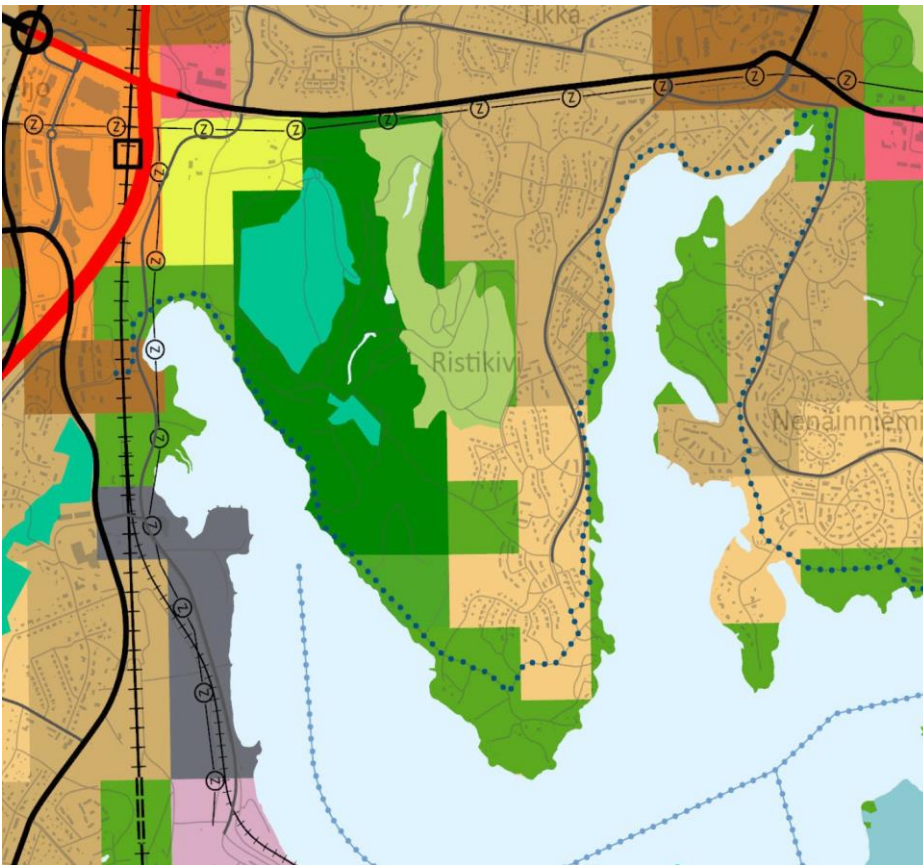
Luontoympäristöllä on tutkimuksin todennettu vaikutus ihmisen hyvinvointiin ja terveyteen. Yleiskaavan siniviherrakenneselvityksessä on tarkasteltu siniviherialueiden saavutettavuutta ja riittävyyttä asukkaille ja tätä tarkastelua syvennetään vielä kaavan seuraavissa valmisteluvaiheissa.

Mielipide 169 (3 allekirjoittajaa)

Mielipide Jyväskylän yleiskaavan 2050 kaavaluonnokseen; Sippulanniemi

Kiitämme, että kaavassa on otettu huomioon se, että Sippulanniemelle on kaavoitettu alaa virkistykseksi ja otettu Sippulanniemen osayleiskaava mukaan korvattavaksi osana Jyväskylän yleiskaavaa 2050. Näin yhtäältä alueen erityispiirteet voidaan huomioida tasavertaisesti kaupungin kehittämisessä ja toisaalta tukea yhteyttä muuhun kaupunkirakenteeseen. Kaavaluonnoksesta ja sen alustavasta kaavaselostuksesta on luettavissa ymmärrys nykyisen maanomistuksen elinkaaren jatkuvuudesta ja tarpeesta uudistaa rakennettua ympäristöä kauniisti.

Esitämme, että alueet, joilla sijaitsee kiinteistöjen XXX, XXX ja XXX kohdalla kaavoitetaan ruudut päävirkistysalueen (V-1) sijaan virkistysalueena (V):

Perustelut

Katsomme, että kaavassa on tärkeää huolehtia loma-asumisen viihtyisyydestä sekä yhteisölle maisemallisesti ja toimintojen kehittämistä turvaten että loma-asumisen laajaa yksityisoikeudellista vapautta turvaten. Lomarakentamista tulee vahvistaa Sippulanniemen päävirkistysalueen reunalle sen ympäristön huolenpitoa antavan vaikutuksen ja vesistön läheisyyteen sen yksityistä ja yhteistä sielua rauhoittavan vaikutuksen vuoksi. Muutos merkitsee käyttötarkoitusselitteen tasolla liikunta- toimintojen sijaan ulkoilutoimintojen sallimista sekä rakennuspaikkojen kehittämisen sallimista tulkinnanvaraisen ”mittakaavavaatimuksen” ohi. Merkintä V myös edellyttää rakennusjärjestyksen mukaisuutta ja mahdollistaa detaljisuunnittelun vuorovaikutusmenettelyt yleisen tasavertaisesti.

Vesistöstä päin katsottuna maisema näyttää rentouttavalta ja kauniilta, kun siellä on kunnossa olevia mökkejä ja saunoja eikä ränsistynyttä rakennuskantaa tai takapihavarastoiksi päätyneitä pihvoja.

Loma-asuntotontit ovat vakiintunut ryhmä ja antavat luontevan vaihtumisvyöhykkeen ja suojan päävirkistysalueelle V-1, kun niiden asema kestää vastarannalle kaavoitetun teollisuus- ja työpaikkarakentamista paremmin, kuin jos alue olisi päävirkistysalueena tarkoitettu ihmisten yhteiseen virkistykseen ja luontoyhteyden ylläpitämiseen/syventämiseen eli henkisen hyvinvoinnin parantamiseen. Sen sijaan Golfkenttä kaippaa ranta-alueelle puskiensa raivaamista näkymät lahdelle harkitusti avaten ja kaupunkilaiset rannankäyttöä ilman ajoneuvoliikennettä.

Myös muualla yleiskaavaluonnoksen alueella loma-asuntotontteja on kohdeltu osoittamalla niille kaavamerkintää V. Käyttöaluetta V-1 ”päävirkistysalue” ei käytetä laajasti suomalaisten kaupunkien yleiskaavoissa. Idea on kyllä hyvä, mutta sen vaihtuminen ympäröiviin rakennuskannan

käyttöalueisiin tarvitsee mielestämme johdonmukaisesti pääsääntönä kehämerkintää V, kun vaihtumisvyöhykkeellä on yksityisomistuksellista pitkäkestoista loma-asumista. Muistutamme, ettei nyt kyse ole ns. strategisesta yleiskaavasta vaan oikeusvaikutteisesta. Mikäli mielipide ei vaikuta yleiskaavaan, on V-1 -ruudutukselle tuossa kaupunkirakenteen kohdassa saatava erityisen vahva perustelu, jota voidaan arvioida kaavaehdotuksen muistutusvaiheessa.

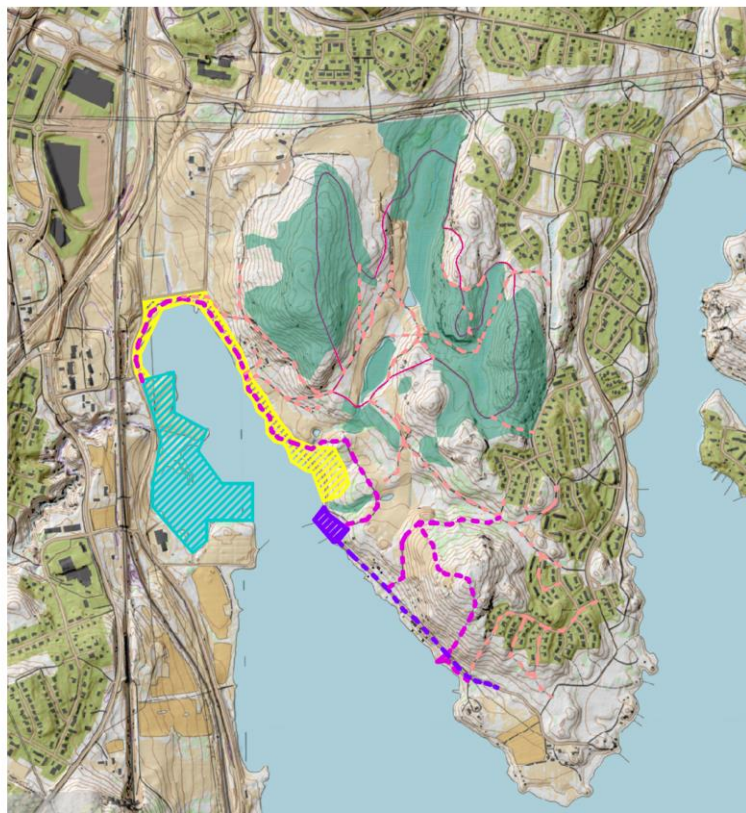
Kaupungin keskustan lähellä on saavutettavuudessaan useita laajoja päävirkestysalueita. Kestävän liikkumisen näkökulmasta linja-autoreitit kulkevat usealle muulle päävirkestysalueelle paremmin tai ainakin yhtä hyvin kuin Sippulanniemelle. Näin ollen on perusteltua nähdä Sippulanniemessä erityistä päävirkestystä, jota edustaa tietysti Golf mutta myös kuntopolut ja turvallinen kevyt liikenne mahdollisuuksin piknik-retkille, uimarannalle, kalliolaavuille jne.

Koska alueelle on jo rakennettu infrastruktuuri, luonnon monimuotoisuus rakentamattomilla alueilla turvataan, kun jo olemassa olevia suojelualueita ja -kohteita rauhoitetaan kontrolloidusti puistoina ja luonnonvaraisuutta tuetaan. Tämä on myös ilmastollisesti järkevää. Liikkujat ja ulkoilijat sekä loma-asujat antavat tarpeellista kontrollia ympäristössä liikkuville sääntöjen kunnioittamiseen.

Pääasiassa alue on jo golfkentän käytössä ja näin muu päävirkestyskäyttö on alisteista, mutta sen soisi olevan kuitenkin houkuttelevaa ja ylentävää, mitä nykyinen tilanne autoliikenteen läpikulun häiritsemänä ei ole. Loma-asunnot voivat toimia puskurivyökkeenä golfailusta / luonnon rauhasta nauttivien ihmisten ja kaupunkirakenteen välissä. Kevyen liikenteen väylää tulisi kehittää autottomaksi.

Vakavan yhteisymmärrystahdon kirvoittamana olemme laadittaneet luonnossuunnitelman tutkielmana siitä mitä Sippulanniemi ja Keljonlahti voisivat tarjota tulevaisuudessa.

LUONNOS SIPPULANNIEMEN JA KELJONLAHDEN KEHITTÄMISEKSI

HAVAINNEPIIRUSTUS 1:10000

- Rantavirkistysvyöhyke sisältäen uimarannan ja puiston.
- Soutuveneranta ja uimarannan paikoitus.
- Keljonlahden yhteisvenevalkama-alue paikoituksineen.
- Vain kevyelle liikenteelle sallittu reitti.
- Kevytiliikennereitti, tonteille ja uimarannalle ajo sallittu.
- Suojelualueet.

Selostus

Mootoriajoneuvoilla ei olisi läpikulua rannan tiellä, vaan sitä kehitettäisiin vain kevyen liikenteen salivana reittinä.

Rannassa on nykyisen venevalkaman kohdalla hyvän kokoinen vapaa alue, jota voitaisiin kehittää rantapuistona. Puiston kohdalle sopisi lounaaseen avautuva uimaranta korkeatasoisine hyppytornineen ja maauimalaan verrattavine rantarakentamisratkaisineen, mihin yhteyteen sopisi vaikka yleinen sauna ja avanto-intirakenteet. Rannalle pääsisi autoilla loma-asuntojen kanssa yhteistä tieyhteyttä, mutta se päättyisi siihen.

Sippulanniemen nykyinen luontopolku on näytetty magentana reittinä. Sen käyttöä tukisi hyvin ranta-alueelle tukeutuva parannettu polku Sippulavuoren kautta mahdollisine laavuineen ja näkötorineen.

Rantatörmän kulkureitti jatkuisi luontevasti lahden toiselle puolelle, jossa voisi olla hyvä tila yhteiselle riittävälle venevalkamalle kunnollisine laitusrakenteineen ja riittävästi paikoitusaluetta.

 ARKKITEHTIPALVELU SÄKKINEN Lampeen 5 Tel: +358 (0)915627126 +358 (0)40822591 email / sähköposti: arkki@arkki.fi arkki@arkki.fi	SUUNNITTELU	
	ARK	0549
PÄIVÄYS		PYYTÄJÄ
14.02.2025		ES

Kaavoittajan vastine:

Jyväskylän yleiskaavaluonnoksessa päävirkestysalueiden merkinnöillä on osoitettu taajaman läheiset virkestysaluekokonaisuudet. Merkintä on ollut käytössä myös aiemmassa Jyväskylän kaupungin yleiskaavassa. Yleiskaava ei ole aiemmin ollut voimassa Sippulanniemen osayleiskaava-alueella.

Yleiskaavan jatkosuunnittelussa tarkastellaan mielipiteessä esitetyn kahden päävirkestysalueen (V-1) muuttamista virkestysalueeksi. Yleiskaavamääräysten tarkoituksena on mahdollistaa olemassa olevien rakennuspaikkojen uudistaminen, ja saadun palautteen perusteella päävirkestysalueiden määräyksestä poistetaan viittaus mittakaavaltaan nykyisiin rakennuksiin. Näin kiinteistön rakentaminen perustuisi lupaharkintaan ja rakennuspaikan rakennusoikeus määräytyisi rakennusjärjestyksen mukaisesti.

Mielipide 172 (9 allekirjoittajaa)

Olemme kahta lukuun ottamatta syntyperäisiä Jyväskylän kaupungin asukkaita ja suurin osa meistä olleet myös koko ikämme Laukaan Leppäveden Autioniemen kesäasukkaita.

Mielipiteemme koskee Kivilammen maanlajitysaluetta, joka Jyväskylän yleiskaavaluonnoksessa 2050 on uutena alueena osoitettu kiertotalouteen liittyvänä erityistoiminnan alueeksi merkinnällä E. Alueen sijainti jyrkän mäen päällä lähellä vesistöä tekee siitä soveltumattoman maalajitystoimintaan. Sijainti on myös liikenteellisesti erityisen huono.

Kivilammen maanlajitysalueella on toisen laajennushankkeen YVA-menettely saatu päätökseen syksyllä 2024. Yhteysviranomaisena toiminut Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on antanut perustellun päätelmän hankkeesta 3.10.2024. Nyt kaupunki on käyttämässä kaavaa välineenä saada hankkeensa läpi vieläpä maksimaalisessa laajuudessaan. Kivilammen maanlajitysalueen laajennusta koskevan YVA-selvityksen, yhteysviranomaisen antaman perustellun päätelmän ja hankkeesta annettujen mielipiteiden tarkastelu osoittaa, että alueelle luonnosteltu E -merkintä on kaavaa ohjaavien periaatteiden vastainen.

Alueen pitkä historia ensin vuodesta 1959 yhdyskuntajätteen kaatopaikkana ja vuodesta 1992 lähien maankaatopaikkana on kuormittanut Autiojokea ja Leppävetä. Jos maanlajitystoiminta jatkuu kaavaluonnoksen mukaisesti alueella ja vielä laajenee nykyisestä, on odotettavissa, että Leppävesi kuormittuu edelleen valumavesien mukana tulevien ravinteiden ja kiintoaineiden vuoksi. Viimeisten reilun 20 vuoden aikana, olemme Laukaan puolen ranta-asukkaina saaneet kokea järven ruovikoitumisen, madaltumisen ja umpeenkasvun. Ruovikoiden, heinä- ja saratuppaiden niitto ja poisto on nykyään joka kesäistä työtä. Myös yhteysviranomaisen toteaa päätelmässään, että Mustalahti on jo edellä mainituista syistä nykyisellään tilaltaan heikentynyt, eikä lisäkuormitusta tulisi enää lahdelle tapahtua. Käynnissä oleva ilmastonmuutos ja sen myötä sadannan kasvu lisää riskiä vesistön kuormittumisesta. Tästä on näyttöä viime kesien ajoilta. Juuri valumavesien hallinta on osoittautunut haastavaksi Kivilammen maanlajitysalueen YVA-selvityksessä. Sitä ei selvityksen julkaisun aikaan oltu ratkaistu. Leppäveden historiassa on myös Äänekosken tehtaiden päästöistä seurannut aika, jolloin vesistön tila oli huono. Nyt järvi on kohentunut hyvään tilaan, eikä sitä saa enää heikentää. Kaavaluonnosta käsittelevässä aineistossa mainitaan, että ”alueiden käytön suunnittelun tavoitteena on edistää ympäristönsuojelua ja ympäristöhaittojen ehkäisemistä, luonnon monimuotoisuuden ja muiden luonnonarvojen säilymistä”. Leppäveden kuormittaminen on vastoin tätä periaatetta. Järven ekologista tilaa tulisi päinvastoin edistää. Tiedossa on, että alueelle tuodut ”puhtaat maat”, eivät aina

ole olleet puhtaita. Esimerkkinä voi mainita vuonna 2022 Kivilammen maankaatopaikan velvoitetarkkailun tuloksen: ”Laboratoriomäärityksessä raudan, arseenin, mangaanin, nikkelin, sinkin ja vanaadiinin pitoisuudet olivat vuonna 2022 aiempien vuosien keskimääräisiä tuloksia korkeammat. VOC-yhdisteisiin kuuluvia aromaattisia hiilivetyjä havaittiin pieninä pitoisuuksina.” Voiko maa-ainesten puhtauteen luottaa jatkossakaan. Viime kesän ja syksyn Jyväskylän ratapihan kunnostus jäi askarruttamaan. Mihin mahdettiin viedä maa-ainekset, jotka kaivettiin pois kreosootilla kyllästettyjen rata-pölkkyjen alta, kun pölkkyt vaihdettiin sementtipölkkyihin.

”Alueiden käytön suunnittelun tavoitteena on myös edistää turvallisen, terveellisen ja viihtyisän elinympäristön luomista.” Tätä periaatetta vastaan sotii vesistön kuormittamisen lisäksi alueen sijainti liikenteellisesti haastavalla paikalla. Seututie 638, jota läjitysalueelle kulkeva raskas ajoneuvoliikenne käyttää, sijaitsee kapealla vyöhykkeellä aivan Leppäveden rannassa. Liikenteen määrät ovat YVA-selostuksen mukaan sitä luokkaa, että liikenteestä kulkeutuva melu on jatkuva. Kuorma-autoliikenne kaatopaikalle on vilkkainta kesällä eli juuri silloin, kun alueen asukkaat haluavat oleilla pihossaan ja järvellä. Melua ei ole otettu huomioon lainkaan tietä suunniteltaessa, vaikka tie kulkee aivan asutuksen lähellä ja järven rannalla, josta ääni kulkeutuu ja voimistuu järven pintaa myöten laajalle. Melu on merkittävä stressiä aiheuttava tekijä ja stressin negatiiviset vaikutukset ihmisten terveyteen on tosiasia. Hermoja kiristää erityisen paljon se, että sitä pitää sietää kesämökillä, jonne tullaan virkistäytymään tai omakotitalossa, jossa pitäisi voida nauttia myös pihassa olost. Maanläjitystoiminnalla tällä alueella on siis selkeät haitalliset vaikutukset ihmisten terveyteen, turvallisuuteen ja asumisviihtyvyyteen, mutta myös liikenneolosuhteet luovat turvattomuutta. Näkyvyys tiellä on huono eikä ohitusmahdollisuuksia juuri ole. Tielle liittyminen pihosta on vaikeaa ja luo vaaratilanteita. Lisäksi maakuormista ja läjitysalueelta kuivana laskeutuva pöly on asukkaiden terveyttä, kasvillisuutta ja järveä kuormittava tekijä. Edellä mainitut negatiiviset asiat ihmisten olosuhteisiin ja terveyteen, tien turvattomuus mukaan lukien, on tunnustettu myös YVA-selostuksen vaikutusarviossa ja yhteysviranomaisen perustellussa päätelmässä. Jos toimintaa jatketaan alulle pantujen suunnitelmien ja kaavaluonnoksen ehdotuksen mukaisesti, se on tietoista alueiden käytön suunnitteluperiaatteiden rikkomista.

Maankaatopaikkatoiminnalla on myös merkittävät negatiiviset vaikutukset maisemaan ja sitä kautta ihmisten asuinympäristön viihtyisyyteen ja virkistysalueiden käyttöarvoon. Kaavaluonnosta esittelevissä periaatteissa mainitaan: ”Maankäyttö- ja rakennuslain velvoittamana yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon muun muassa: maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen”. Jo nykyinen läjitysalue näkyy maisemassa etenkin Nojosniemestä ja sen rannoilta katsottuna. Jos kaava etenee suunnitelmien mukaan ja läjitysalue kasvaa entisestään, maisemahaitat korostuvat. YVA-selostuksessa esitetyt havainnekuvat puhuvat puolestaan. Läjitysalueen laajennus näkyisi Kotavuoren itä- ja pohjoisosissa sekä Nojosniemen etelä- ja länsirannoilla, mutta myös alueen länsipuolelle. Hankealue rajoittuu virkistyskäyttöön varatulle alueelle ja myös Kotavuoren päällä on virkistysaluetta. Maisemasilhuetin rikkoutuminen näkyy myös järvelle. Suomalaiselle myös itse järvi on virkistysaluetta ja oletus on, että erityisesti loma-asutusalueella halutaan nauttia järvestä virkistysalueena. Mustanlahden ja Autionlahden ranta on Laukaan rantakaava-alue, jossa on paljon loma-asutusta samoin myös Jyväskylän puolen rannoilla. Kivilammen erityisaluemerkintä E yleiskaavaluonnoksessa selkeästi rikkoo Maankäyttö- ja rakennuslain velvoitetta vaalia maisemaa ja luonnonarvoja. Ylevästi kaavan laatijat julistavat vaalivansa ”Jyväskylälle ominaista jylhää järvien ja metsäisten mäkien hallitsemaa maisemakuvaa”.

Johtopäätös: Kivilammen maaläjitysalueelle yleiskaavaluonnoksessa esitetty erityisalue merkintä E ei ole perusteltu, vaan se on kaikkien kaavaa ohjaavien periaatteiden vastainen ja pitää sen vuoksi

poistaa yleiskaavakaavaluonnoksesta 2050. Merkintä sisältää myös vaaran, että alueelle sijoitettaisiin muitakin erityisalueille mahdollisia toimintoja.

Kaavoittajan vastine:

Kivilammen maanlajityspaikkaa koskeva erityisalueen (E) merkintä perustuu alueen nykyiseen ja suunniteltuun käyttöön. Alueella toimii nykyisin Kivilammen maankaatopaikka, johon voi tuoda puhtaita maa-aineksia. Kivilammen ja myös muiden kaupungin maanlajitysaluuden kapasiteetti on täyttymässä, ja tehtyjen selvitysten perusteella kaupunki on tutkinut Kivilammen maankaatopaikan laajenemismahdollisuuksia ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA). Laaditun ympäristövaikutusten arvioinnin ja siitä saadun ELY-keskuksen perustellun päätelmän mukaan alueen toiminta pysyy luonteeltaan ja monilta vaikutuksiltaan pitkälti nykytoimintaa vastaavana. Maanlajitystoiminnan keston pidentyminen lisää kuitenkin negatiivisten vaikutusten merkittävyyttä. Laajennuksen jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää erityishuomiota siihen, että Mustalahteen ei kohdistu lisäkuormitusta kiintoaineiden ja ravinteiden osalta.

Kivilammen yleiskaavan erityisalueen merkinnän tarkoitus on kaavamääräyksen kohteen mukaan maanlajitysalue. Alueelle ei ole tarkoitus sijoittaa muita erityisalueiden toimintoja.

Mielipide 173

Heti tähän alkuun kysymys pohdittavaksi; kenelle tätä kaupunkia rakennetaan? Onko prioriteeteissa houkutella alueelle lisää asukkaita täällä asuvien viihtyvyyden kustannuksella, vai voisiko täällä jo asuvien hyvinvointi olla etusijalla?

Lapseni kysyy usein millä oikeudella tuhoamme heidän tulevaisuuttaan eli luontoa ja kulttuuriympäristöä.

Niinpä. En keksi mitään syytä. Nyt ollaan jo tehty peruuttamattomia päätöksiä. Pelastetaan edes se mikä Jyväskylässä on vielä olemassa. Täällä on upea lähiluonto, jonka varjelemisen tulisi olla kaiken suunnittelun lähtökohtana!

Jyväskylän kaupunkistrategiassa nostetaan luontoympäristön monimuotoisuuden turvaaminen?!

Kysymys kuuluu, miten? Miten turvaatte luonnon kantokykyä ja ehkäisette luontohaittoja? Miten ihmeessä Jyväskylä voi julistautua metsien taloudellisten, ekologisten ja sosiaalisten tavoitteiden yhteensovittamisen edelläkävijäksi? Jyväskylässä kaadetaan lähimetsiä raskaalla otteella ja halutaan kaavoittaa asutukselle tai kulkuväyliksi kaikki kauneimmat luontopaikat. Kun taas esimerkiksi Päijät-Hämeessä pilotoidaan Luontoaskel terveyteen -ohjelmaa, joka yhdistää alueen terveys- ja ympäristötavoitteet.

Toivon Jyväskylän päättäjien perehtyvän planetaariseen terveyteen:

Kunnat ovat keskeisiä toimijoita planetaarisen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä paikallisesti

Planetaarinen terveys ja hyvinvointi luo pohjan kestäväälle kehitykselle. Se korostaa ihmisen ja luonnon välistä monitasoista riippuvuutta toisistaan. Kestävän kehityksen tulisi olla keskeisessä asemassa kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä. Ihmisen ja luonnon hyvinvointi ja terveys kytkeytyvät vahvasti toisiinsa. Tämän vuoksi kokonaisvaltainen kestävyys tulisi nostaa kuntien strategiseen suunnitteluun ja päätöksentekoon sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöhön.

Toistaiseksi planetaarinen terveys ja hyvinvointi sekä kestävä kehitys näkyvät harvoin kuntien hyvinvointikertomuksissa ja -suunnitelmissa.

Yleiskaavaluonnokseen haluan kommentoida etenkin seuraavien alueiden osalta:

1) Palokan kaava. Olen monen muun palokkalaisen kanssa iloinnut Pappilanjoella asustavista saukoista. Joki on aivan erityisen kaunis ja rakas paikka monelle. Nyt siihenkin ollaan kaavailemassa lisää taloja, vaikka alueen asukkaat ovat toistuvasti ajatusta vastustaneet. Palokkaan on jo rakennettu aivan liikaa; liikenne on ruuhkautunut, koulut ja päiväkodit ovat täynnä ja viimeisetkin palvelut häviävät Nelostien toiselle puolelle Olavintien kerrostalojen myötä. Korkea rakentaminen ei muutoinkaan sovellu kuin keskusta-alueelle, eikä varsinkaan matalan rakentamisen Palokkaan, jonka imago rauhallisena ja luonnonläheisenä lähionä on pian kaukainen muisto.

2) Koillisväylä. Tämä on kerrassaan älytön suunnitelma! Koillisväylä ohjaa rekkaliikenteen Palokan orrelle, joka on jo nyt yksi ruuhkaisimmista teistä Jyväskylässä. Kuka tahansa alueella liikkuva tietää, että liikenteen lisääminen juuri tähän kohtaan on tuhoon tuomittu ajatus. Yksi lisäkaista voi auttaa tämän hetken tilanteeseen, mutta ei vastaa Koillisväylän liikennemääriin.

Ja kovin topografisesti haastavaan maastoon Koillisväylää kaavaillaan, korkeuserot ovat huimia reitin varrella. Tie tuhoaisi kaunista lähiluontoa Palokasta ja Huhtasuolta, missä se toteutuessaan halkaisisi Jyväskylän suurimman yhtenäisen metsäalueen. Molempien alueiden asukkailla niin rakkaat ja tärkeät metsät tuhottaisiin, mikä heikentää entisestään luonnon monimuotoisuutta ja ihmisten hyvinvointia. (huom. planetaarinen terveys!)

3) Lehesvuori ja maankaatopaikat. Kuka ihme on näin järkyttävän suunnitelman takana? Alueen asukkaat ovatkin jättäneet asiasta hyvin perustellun kannanoton, jonka olen ilman muuta allekirjoittanut. Miksi näitä maankaatopaikkoja ei voida perustaa jo pilatuille alueille? Selvityksen mukaan usea suunnitelluista alueista olisi lähellä asutusta, viis alueen luontoarvoista, liito-oravista tai ihmisten hyvinvoinnista.

Jyväskylän asukaskyselyssä asukkaat nostivat lähiluonnon sekä väljän ja matalan rakentamisen arvot tärkeimmiksi asumisviihtyvyyttä lisääviksi tekijöiksi. Huomioidaanko tämän kyselyn vastauksia mitenkään?

Onko asukkailla on todellisuudessa mahdollisuus vaikuttaa? Jyväskylän missiossa halutaan edistää osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia. Nyt tarvitaan käytännön oimenpiteitä, että näihin tavoitteisiin päästään!

Kaavoittajan vastine:

Uusia kehätiesuunnitelmia ja koillista kehätietä (Palokka-Seppälänkangas-Sulunperä) sekä luonnon monimuotoisuuden turvaamista koskeva kaavoittajan vastine on esitetty kohdassa 2. Myös Lehesvuoren alueen EKJ-merkintää koskeva kaavoittajan vastine on esitetty kohdassa 2.

Yleiskaavan jatkovalmistelussa tarkastellaan Pappilanjoen uomaa ja rantaa koskevia siniviherrakenteen merkintöjä uudelleen.

Pappilanjoen länsipuolella sijaitseva yhden maankäyttöruudun kestävä liikkuksen tiiviin taajaman merkintä muutetaan saadun palautteen perusteella seuraavassa kaavavaiheessa kestävä liikkuksen taajamaksi (A-2). Näin kaavamerkintä vastaa paremmin muun ympäristön merkintöjä ja ohjaa alueen asemakaavoitusta pääosin tehokkaammalle pientalorakentamiselle.

Mielipide 183

Jyväskylän yleiskaava 2050 - Säynätsalon kehittämisen näkökulma

1. Aukasmäärän kasvattaminen ja monipuolinen asuminen

Säynätsalon elinvoimaisuus riippuu väestökehityksestä. Yleiskaavassa tulisi varmistaa, että alueelle suunnitellaan tarpeeksi uusia asuntoja, erityisesti kerrostaloja, rivitaloja ja modernia omakotiasumista.

Entisten teollisuusalueiden hyödyntäminen asuinrakentamiseen on tärkeää. Esimerkiksi vanhan vaneritehtaan ja talotehtaan alueet voitaisiin muuttaa asumiseen, mikä lisäisi asukaslukua ja toisi uutta elämää alueelle.

Loft-tyyppiset asunnot tai modernit kaupunkipientalot voisivat houkutella uusia asukkaita, erityisesti nuoria aikuisia ja etätöitä tekeviä.

2. Palveluiden säilyttäminen ja kehittäminen

Aukasmäärän kasvu on edellytys sille, että Säynätsalossa säilyvät koulut, päiväkodit, kirjasto ja muut jäljellä olevat julkiset palvelut.

Yleiskaavassa tulisi ottaa kantaa siihen, miten alueen palvelut turvataan ja kehitetään, esimerkiksi lisäämällä uusia lähipalveluja ja tukemalla yrittäjyyttä.

Lähikeskuksen rakentaminen on kriittinen ja toteutettava ensikädessä. Sen tulee sisältää mahdollisuuksia nuorisotoiminnalle ja -tiloille.

Mahdollinen koulun ja päiväkodin lakkautus Muuratsalossa voi heikentää alueen houkuttelevuutta lapsiperheille. Yleiskaavassa tulisi varmistaa, että perusopetuspalvelut ovat turvattuja jatkossakin sekä Muuratsalossa että Säynätsalossa.

3. Liikenneyhteydet ja saavutettavuus

Säynätsalon kehittämisessä keskeinen haaste on saavutettavuus. Julkisen liikenteen kehittäminen, esimerkiksi bussivuorojen tihentäminen ja monipuolistaminen, olisi tärkeää.

Kevyen liikenteen reittejä tulisi kehittää, jotta pyöräily ja kävely olisivat houkuttelevia vaihtoehtoja saarilla liikkumiseen.

Yhdystie Kinkovuoresta Muurameen ja liittymä 9-tielle nopeuttaisi ja "suoristaisi" tie- ja autoyhteyksiä Säynätsaloon.

Saarilla liikkuu paljon raskasliikennettä ja nykyiset tiet ja yhteydet eivät ole tehty tälle määrälle raskasta liikennettä.

Myös järvi- ja vesiliikenne on tärkeä osa Säynätsalon kehittämistä. Laivalaiturin rakentaminen ja satama-alueen kehittäminen tulee kuulua yleiskaavan suunnitelmiin.

4. Työpaikat ja yritystoiminta

Säynätsalon vetovoimaa lisäisi myös yritystoiminnan tukeminen. Pienteollisuusalueiden kehittäminen, esimerkiksi yrityspuistoksi tai luovien alojen keskittymäksi, voisi tuoda alueelle työpaikkoja ja elinvoimaa.

Palvelualan yritysten, kuten ravintoloiden ja pienten kauppojen, tukeminen olisi tärkeää, jotta Säynätsalo säilyisi viihtyisänä asuinpaikkana.

5. Viherympäristön ja luonnon hyödyntäminen sekä liikunta- ja urheilumahdollisuudet

Säynätsalon ainutlaatuinen luonto ja vesistö tarjoavat mahdollisuuksia matkailulle ja virkistysalueiden kehittämiseksi.

Päijänteen rantareittien ja ulkoilualueiden kehittäminen voisi tehdä alueesta houkuttelevamman niin asukkaille kuin matkailijoille.

Yleiskaavassa tulisi suojella arvokkaat luontoalueet mutta samalla mahdollistaa rakentaminen niille alueille, joilla se on ekologisesti kestävä.

Kuntotalo tulee säilyttää. Kuntotalo tulee kunnostaa ja laajentaa alkuperäisten suunnitelmien mukaisesti.

Lehtisaaressa oleva hiekkakenttä muutettava tekonurmeksi palvelemaan sekä Säynätsalon että koko Jyväskylän jalkapallo- ja muiden kesälajien toimintaedellytyksiä.

Lehtisaaren pururata tulee pitää kunnossa, talvisin hiihtoladut huolehdittava.

Muuratsalossa oleva katukoriskenttä kunnostettava. Toinen katukoriskenttä tehtävä Säynätsaloon, esimerkiksi satamaan.

6. Säynätsalon identiteetin vahvistaminen

Säynätsalon kulttuurihistoriaa (Aalto-kohteet, teollinen perintö) voisi hyödyntää alueen kehittämisessä.

Vanhojen teollisuuskäytösten muuntaminen asuin- ja kulttuuritiloiksi voisi lisätä alueen vetovoimaa ja luoda omaleimaisen asuinympäristön.

Säynätsalo on Jyväskylän kaupungin ”saaristokaupunginosa”, mutta uimarannat ovat hävinneet yksitoisensa jälkeen Säynätsalosta. Uimarannat ja rantojen hyödyntäminen virkistyskäytössä ovat osa säynätsalolaista identiteettiä ja se tulisi ottaa kaavassa huomioon.

Matonpesupaikat tulisi varmistaa kaavassa.

7. Suojelukohteet huomioitava kaavassa ja kulttuuriperintöä hyödynnettävä

Vanhan tehtaan historialliset osat, kuten tiilipiippu ja muut vanhimmat rakennukset, tulisi suojella ja hyödyntää osana uutta rakentamista.

Haikan asemakaava, joka on merkittävä osa Säynätsalon historiaa, tulee säilyttää ja suojella.

Aallon arkkitehtuurikohteet ja muut kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset, kuten entinen kunnantalon alue, tulee huomioida kehittämisessä.

Pienteollisuustalon suojeltu julkisivu, jossa on JP-kirjaimet ja kohotiilikuvioita, tulee säilyttää osana uutta käyttöä.

Miten kaava voisi olla parempi Säynätsalon kannalta?

Asuntotuotantoa lisättävä ja monipuolistettava, erityisesti teollisuusalueiden uudelleenkäytön kautta.

Palvelut ja kouluverkko turvattava, jotta alue pysyy houkuttelevana lapsiperheille.

Julkista liikennettä parannettava ja varattava mahdollisuus siltayhteyteen Ristikiveen.

Yritystoiminnalle ja työpaikoille lisää tilaa, esimerkiksi yrityspuistojen muodossa.

Luonto ja virkistysmahdollisuudet huomioitava matkailun ja vapaa-ajan kehittämiseksi.

Suojelukohteet huomioitava kaavassa ja kulttuuriperintöä hyödynnettävä

Kaavoittajan vastine:

Jyväskylän yleiskaavaluonnoksen 2050 merkinnöillä on mahdollista kehittää Säynätsalon maankäyttöä ja monipuolistaa asuntotuotantoa. Yleiskaavaluonnoksen mukaan kestävän liikkumisen taajamaa (A-2) on osoitettu pääsaaren lisäksi Lehtisaaren itäosaan. Muut asemakaavoitetut alueet on osoitettu pientalovaltaiseksi taajamaksi. Säynätsalon alueella on nykyisin rakentamattomia asemakaavoitettuja tontteja eniten Kinkovuoren alueella. Säynätsalon saaren eteläosan tehdasalue on yleiskaavassa osoitettu teollisuusalueeksi, mikä mahdollistaa alueen kehittämisen työpaikka-alueena.

Säynätsalossa on useita rakennetun kulttuuriympäristön arvokkaita alueita ja kohteita. Nämä valtakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristön, Aalto-kohteet ja säilytettävät pientaloalueet on osoitettu kaavakartan 2 merkinnöillä.

Mielipide 189

Kaavaluonnoksessa Yliopistonkatu 36 ja 38 ovat merkitty maakunnallisesti arvokkaaksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi. Merkintä on hyvin ympäripyöreä ja tulkinnanvarainen, mikä aiheuttaa haasteita kiinteistön kehittämisessä tulevaisuudessa. Elinkeinon harjoittamisen vapautta pitää kunnioittaa, eikä kaava ei saa rajoittaa varsinkaan kauppakeskusten kehittämistä tai niiden sisätiloissa tehtäviä kehityshankkeita muuttuvassa toimintaympäristössä. Keskusten on pystyttävä reagoimaan nopeasti muuttuvaan markkinaan myös tulevaisuudessakin. Esimerkiksi asuntorakentaminen korttelissa tulisi sallia.

Näkemyksemme mukaan nykyinen sr kaavamerkintä on kohteissa riittävä.

Kaavoittajan vastine:

Yliopistonkatu 36 (Oron liikerakennus) ja 38 (Maakunta) on osoitettu Keski-Suomen maakunta-kaavassa maakunnallisesti arvokkaaksi rakennetun kulttuuriympäristön kohteeksi. Yleiskaavamerkintä näissä kohteissa perustuu maakuntakaavaan. Yleiskaavamerkintä on ohjeena tarkemalle asemakaavoitukselle, eikä siinä ohjata yksityiskohtaisesti suojelua. Varsinaiset suojelumääräykset yksityiskohtineen annetaan asemakaavassa. Yleiskaava ei muuta asemakaavan nykyisiä suojelumääräyksiä.

Mielipide 204

Jyväskylän yleiskaavaluonnoksessa on vielä paljon parannettavaa. Tuollaisenaan se on monilta osin ristiriidassa Jyväskylän kaupungin tekemien lupausten ja kaupunkilaisilta kysytyjen toiveiden kanssa.

Oletettavasti vain murto-osa kaavaa vastustaneista kirjoittaa vastineita, itsekin kuulin surullisia kommentteja, ettei ne kuitenkaan mitään auta. Näyttäkää nyt, että asukkaiden toiveilla on merkitystä, vain siten Jyväskylä voi olla vetovoimainen kaupunki.

Otan tästä tarkempaan selvitykseen itselleni tutuimpia kaavan kohteita.

KehätietKoillinen kehätie

Tämä suunniteltu kehätie rikkoisi täysin Aittovuori-Savonmäki päävirikistysalueen ja lähempänä Seppälänkangasta rikkoisi vähiin jääviä metsäalueita. Seppälänkangas-Palokka-linjalla rikkoisi myös Touruvuoren päävirikistysaluetta.

Tämä linjaus on totaalisessa ristiriidassa sellaisten tavoitteiden kanssa, että kaupungista halutaan liikunnallisempi ja ympäristön viihtyisyydestä, välitetään ja luonnon monimuotoisuuden vähenemistä yritetään estää.

Kaikenkukkuraksi mielestäni oli erittäin harhaanjohtavaa, että luonto- ja liikuntapainotteiseen yleiskaavan esittelykarttaan oli tähän merkitty vain pyörätien merkeillä linjaus. Kaavatilaisuudessa asiaa selitettiin sillä, että kaikkea ei voi laittaa samaan karttaan. Kyllä sen tien olisi voinut merkitä maantienä, jos ylipäättäen oli merkitty. Joku saattoi hyvinkin saada asiasta nyt väärän kuvan, jos ei katsonut myös muita karttoja.

Läntinen kehätie

Asun itse Lintukankaantien varrella ja ajan paljon autolla Ruokkeentietä pitkin.

Tämä tielinja hävittäisi myös alleen alueiden asukkaille tärkeitä lähivirkistysmetsiä. Terttumäki- ja Haukkamäkialueella ja Nuutissa asuu paljon lapsiperheitä, ja nämä metsät ovat tärkeitä lähiretkeily-alueita. Kyseisten alueiden vetovoima laskisi merkittävästi melun ja muutosten myötä. Lintukankaan metsä puolestaan on osittain suojeltu, alueen helmi. Sen nykyistä ilmettä ja tärkeyttä pitäisi kaupungin vaalia. Kehätien tulo tuhoaisi tämän hienon alueen, vaikka tie kulkisikin aivan suojelualuetta myötäillen., Suojeltu osuus on kuitenkin varsin pieni. Palokanorrelle on jo tulossa parannuksia, ja uskon niiden auttavan iltapäivän ruuhkahetkeen. Oikeata ruuhkaa siinä on nytkin vain n. klo 16–17.30, ja tuostakin enemmän haittaavaa vain puoli viiden maissa.

Ruokkeentie nykyisellään kaipaakaan kyllä jotain muutoksia, mutta ei siihen uutta tietä tarvita. Pyörätien voisi rakennuttaa sille välille, missä sitä ei vielä ole. Kokomatkaa ei tarvitsisi edes olla kummallakin puolella. Rekkaliikenne koostuu omien havaintojeni mukaan ensisijaisesti raakapuukuljetuksista ja leveistä erikoiskuljetuksista. Laajavuorentiestä eteenpäin Ruokkeelle voisi jopa kieltää muun kuin ylileveän rekkaliikenteen. Kierro Keljon risteyksen kautta ei edes kovin matkaa hidastaisi.

Tiesuunnitelma vt4 ja vt9 parantaminen Kanavuori-Haapalahti

Tästä suunnitelmasta kaupunki voisi vielä perääntyä. Tämäkään ei ole mitenkään linjassa alueen asukkaiden ja kaupungin lupausten kanssa. Äärimmäisen kallista asuin ympäristöjen ja luonnon monimuotoisuuden tuhoamista aivan turhaan. Hankesuunnitelmassakin todetaan että tie on nykyisillä liikennemäärillä lähes kannattava, siis vain lähes. Kokonaisuutena on kuitenkin tarkoitus vähentää Suomessa yksityisautoilua ja siirtää muita kuljetuksia pois maantieltä.

Lehesvuori

Varnasti olisi löydettävissä joltain jo enemmän rakennetulta alueelta parempi sijoituspaikka maankaatopaikalle? Miksi pitäisi tuhota hieno retkeilyalue?!

Lukuisissa tutkimuksissa on todettu metsien merkitys alueiden viihtyisyydelle ja toiminnoille. Vihreyttä tarvitaan vaimentamaan melua, sitomaan pöyä ja viilentämään pienilmastoa. Jyväskylässäkin olisi enemmän tarvetta laajentaa ulkoilu- ja virkistysalueita talousmetsiin kuin vähentää niitä. Jyväskylällä on myös vielä hienot metsät virkistyskäyttöön kaupungin ympärillä. Nämä pitäisi nähdä

mahdollisuuksina, jatkumona muille kaupungin mainostamille "kehille", eikä tuhota niitä tarpeettomien kehäteiden alle.

Uudet asuinalueet pitäisi nivouttaa osaksi entisiä ja suunnitella tarpeellisuus hyvin tarkkaan,

Olisi tärkeää muistaa, että kuntatason päätöksillä muodostetaan kokonaisuus, miten Suomen kaupungeissa ja kunnissa huomioidaan luonnon monimuotoisuus ja asuinympäristöjen viihtyisyys. Jyväskylän pitäisi olla edelläkävijä jo sitoumustensa perusteella, eikä aikansa eläneistä suunnitelmista yhä kiinni pitävä, vastuuton toimija.

Haluan kuitenkin kiittää siitä, että asukkaita on otettu kaavan suunnitteluun mukaan, ja tehdään näkyväksi millaiseksi halutaan jyväskylää kehittää.

Mutta tämä kaava tarvitsee vielä paljon muutoksia, jotta se näyttäisi Jyväskylän yhä asumiseen houkuttelevana, vastuunsa tuntevana kaupunkina.

Kaavoittajan vastine:

Uusia kehäteitä ja Koillista kehätietä sekä Lehesvuoren alueen EKJ-merkintää koskeva kaavoittajan vastine on esitetty kohdassa 2.

Asukkaiden toiveet kävely- ja pyörätiestä Ruokkeentien varteen ovat tienpitäjän (ELY-keskus) ja Jyväskylän kaupungin tiedossa. Ruokkeentien molempiin päihin on suunniteltu kävelyn ja pyöräteiden parannuksia, joista itäpään toimenpiteet toteutetaan lähivuosina Palokan kohdan parantamishankkeessa. Vaikka yleiskaavassa ei ole osoitettu Ruokkeentielle pyöräilyn pääverkkoa (alue tai pääreittejä), kaava ei estä tavanomaisten pyöräteiden toteuttamista. Läntisen kehätien pohjoisosan toimenpidesuunnitelmassa (2024) on esitetty erillinen kävely- ja pyörätie koko seututien pituudelle. Yhteydet kehittyvät myös liittymäalueilla mm. Saarenmaantien suuntaan. Uudet yhteydet parantavat Ruokkeen, Palokan ja Lintukankaan pyöräliikenteellistä saavutettavuutta.

Valtatien 4 kehittämiseksi on vahvat eurooppalaiset ja kansalliset perusteet. Mielenpisteessä viitattu vt4 Vaajakosken kohdan ohitustien yleiskaavamerkintä pohjautuu pitkä selvitys- ja suunnitteluhistoriaan ja maakuntakaavaan. Vaajakosken kohdan parantaminen on ensisijaisesti sujuvuus ja turvallisuushanke, jonka edistämiseen Jyväskylän kaupunki on vahvasti sitoutunut. Vaajakosken kohdan hankkeen toteuttamista tukevat asemakaavat on hyväksytty Jyväskylän kaupunginvaltuustossa.

Mielipide 198

Sippulantien yksityistien hoitokunnan mielipide Jyväskylän yleiskaavaluonnokseen 2050

Nyt suunnitteilla olevaan yleiskaavaan on suunniteltu päijänteen pohjoisrannan rantareitti, joka kulkee Keljonlahdentietä pitkin. Tie on yksityistie. Pyydämme huomioimaan tämän kaavoituksessa, kun tien käyttöä mahdollisesti lisätään kaavoitus merkinnällä. Nykyisellään eteenkin talviolosuhteissa lisääntynyt kevytliikenne haastaa tienhoidon, jotta liikenneturvallisuus saadaan ylläpidettyä.

Kaavoittajan vastine:

Yleiskaavassa osoitettu Päijänteen pohjoisrannan rantareitin tarkoituksena on osoittaa pitkän aikavälin tavoitetilä rantojen virkistyskäytön lisäämiseksi Kuokkalan alueella. Rantareitti muodostuu jo asemakaavoitetuille alueille jo rakentuneista osuuksista, sekä myös osuuksista, joita tulisi kehittää ja suunnitella yksityiskohtaisemmin rantareitin laajentamisen yhteydessä. Keljonlahdentien osalta reitin toteuttaminen edellyttää tarkempaa suunnittelua niin liikenneturvallisuuden kuin tien ylläpidon ja hoidonkin osalta.

Mielipide 223 (2 allekirjoittajaa)

Heinälampi I-alueelta säilyttämismerkinnän poistamiseksi

Yleiskaavaluonnoksen kartasta huomasimme, että Heinälampi I-alue eli Kaislikkotien, Saratien ja Ruokotien asuntoalueelle ehdotetaan yleiskaavaan määräystä "säilyttämisen arvoinen pientalo-alue".

On tavanomaista, että ihmiset pitävät omia asuinrakennuksiaan ja monesti myös asuinympäristöjään hyvinä ja kohtuullisen viihtyisinä. Aukkaat luonnollisesti pyrkivät pitämään omaisuudestaan ja ympäristöstään niin hyvää huolta kuin osaavat, jaksavat tai taloudellisesti kykenevät. Niin varmaankin myös Heinälammen alueella. Säilyttämismääräys ei auta tässä asiaa mitään.

Rakennusten elinkaari on näyttänyt, että teknistaloudellinen käyttöikä pientaloilla vaihtelee välillä 60—80 vuotta. Tietenkin on asuinrakennuksia, joiden kestävyys syystä tai toisesta on lyhyempi tai pidempi riippuen rakennusmateriaaleista, rakennustavasta sekä hoidosta ja kunnossapidosta. Nykyisen asuinalueemme on jo lähes 50 v ikäinen.

Heinälampi I-alue ei mitenkään poikkeakaan muista aikanaan tehdyistä uudisrakennusalueista. Alueen rakennukset ovat pääosin ns. rautakauppatavaraa tai erään kokeneen suunnittelurakennusmestarin sarjatuotantoa. Kaavaselostuksesta emme löytäneet mitään erityisiä perusteita, jotka puoltaisivat asuinalueemme määräämistä säilyttämisen arvoiseksi. Asemakaava määrää tälle alueelle riittävän tarkasti rakennuspaikan, -materiaalit ja rakennusten muodon. Niitä on noudatettu jo rakennettaessa ja tullaan noudattamaan uudelleen rakennettaessa. Se pitää riittää.

Alueen määrääminen kaavalla "säilyttämisen arvoiseksi pientaloalueeksi" laskee kiinteistöjen ja siten koko alueen arvoa, koska määräys vaikeuttaa tai jopa estää rakennuksen laajentamisia, muutoksia tai jopa uudisrakennuksen rakentamista purettavan rakennuksen tilalle. Näitä muutoksia ei tietenkään kukaan tee kevyillä perusteilla vaan vahvoilla teknistaloudellisilla tai terveysperusteilla. Harjun takana oli varoittavan surkea esimerkkitapaus.

Säilyttämisvelvoitteen asettaminen loukkaa kiinteistönomistajien oikeuksia ja laskee heidän omaisuutensa arvoa siinä määrin, että tuollaista määrääystä ei tule kaavaan sisällyttää ollenkaan tai ei ainakaan ilman, että jokaista kiinteistönomistajaa erikseen kuullaan ja heille selvitetään, mitä haittaa tai vahinkoa säilyttämismääräys mahdollisesti aiheuttaa. Nyt tuskin kukaan on havainnut säilyttämismääräystä tai ainakaan ymmärtänyt sen kiinteistölleen mahdollisesti aiheuttamaa vahinkoa.

Eo. perusteella esitämme, että Heinälampi I-alueelta poistetaan määräys "säilyttämisen arvoinen pientaloalue".

Kaavoittajan vastine:

Heinälampi I säilytettävien pientaloalueiden merkintä perustuu Jyväskylän säilyttämisen arvoisten pientaloalueiden selvitykseen (Säilyke). Heinälampi I on osoitettu myös voimassa olevassa Jyväskylän kaupungin yleiskaavassa vastaavalla merkinnällä. Yleiskaavaluonnosta varten Säilyke-raportti päivitettiin, ja arvioitiin täyttävätkö alueet Säilyke-alueen kriteerit ja mitkä ovat alueen kulttuuriympäristön arvoja. Raportti on osa yleiskaavaluonnoksen selvitysaineistoa.

Selvitysraportissa on jokaisesta alueesta kohdekortti. Kohdekortissa todettiin, että Heinälampi I-alueella on säilynyt hyvin alkuperäisasussaan rakennusten yhtenäiset julkisivuteemat ja värimaailma. Alueella näkyy aikansa suunnittelun ihanteet niin kaavoituksen, tyyppitalorakentamisen kuin rakennustapaohjeiden ohjelmallisuuden suhteen. Heinälampi I on Heinälammen pientaloalueen soluista yhtenäisimmin, lyhyessä ajassa toteutunut ja parhaiten alkuperäisasussaan säilynyt. Kohdekortissa arvioitiin myös asemakaavatilanne. Heinälampi I-alueen voimassa olevassa asemakaavassa ei ole osoitettu sitovia rakennusaloja eikä rakentamista koskevia määräyksiä esimerkiksi materiaaleista, ja näin ollen se ei ohjaa riittävästi säilyttämään alueen ominaispiirteitä.

Säilyttävän arvoisten pientaloalueiden merkinnän tavoitteena ei ole museoida säilytettäviä pientaloalueita vaan antaa kaavoitukselle, rakennusvalvonnalle ja museoviranomaisille työkaluja, joilla alueet voivat jatkossakin säilyä omaleimaisina, mutta nykyasumisen kriteerit täyttävinä asuinalueina. Tavoitteena on myös lisätä asukkaiden ja rakennusten omistajien kiinnostusta asuinympäristönsä suunnitteluun ja hoitoon.

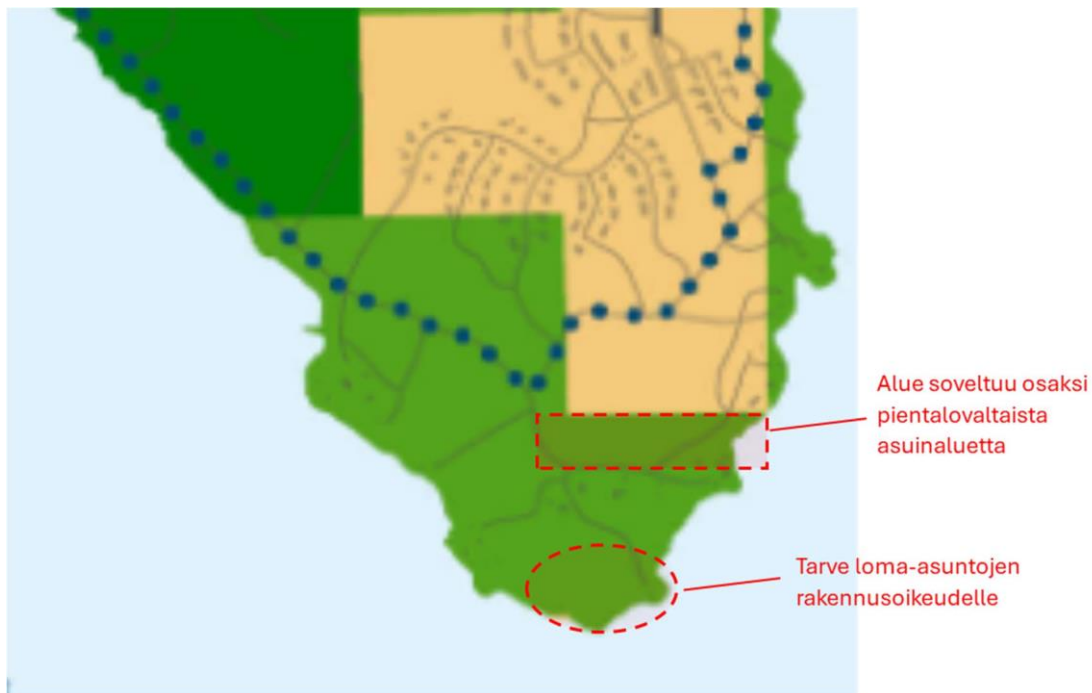
Yleiskaavamääräys ei lainsäädännönkään perusteella voi synnyttää kiinteistön omistajille kohtuuttomia vaatimuksia, kustannuksia tai rajoitteita esimerkiksi peruskorjaustilanteissa. Alueiden tarkemmat suojelumääräykset annetaan asemakaavassa, ja suojelumääräysten tulee olla kohtuullisia kiinteistönomistajille. Heinälampi I alueen asemakaavoitusta ei ole toistaiseksi ohjelmoitu, eikä sen aikataulusta ole tässä vaiheessa tietoa.

Mielipide 225 (6 allekirjoittajaa)

Olemme tyytyväisiä Sippulanniemen osayleiskaavan poistumiseen, sillä kyseinen kaava on tarpeettoman tiukasti rajoittanut maanomistajien ja alueella asuvien mahdollisuuksia oman maansa käyttämiseen. Uudessa yleiskaavaluonnoksessa on kuitenkin edelleen kohtia, joissa tulisi ottaa huomioon yksityisten maanomistajien oikeudet.

1. Nykyisessä yleiskaavaluonnoksessa pientalovaltainen asuinalue on kaavoitettu Sippulanniemen tilan rajaan saakka. Asuinalueen laajeneminen heikentäisi Sippulanniemen tilalla asuvien viihtyisyyttä, mutta toisaalta ei tuo tilalle lisää asuinrakennusoikeutta. Maanomistajien tasapuolisen kohtelun vuoksi olisi tärkeää, että asuinrakennusoikeutta kohdistettaisiin myös Sippulanniemen tilalle. Soveltuvin paikka tälle on Keljonlahdentien ja Sippulantien välissä (ks. Kuva).

2. Sippulaniemen tilan eteläkärjessä ei tällä hetkellä ole rakennusoikeutta loma- asunnoille (ks. Kuva). Esitämme, että alueelle tulisi saada rakennusoikeutta loma- asunnoille.

Kaavoittajan vastine:

Mielipiteessä esitetyn pientalovaltaisen asuinalueen toteuttaminen on mahdollista yleiskaavaluonnoksen mukaisilla maankäyttöruuduilla. Yleiskaavassa esitetyn Ristikiven alueen laajentuminen perustuisi asemakaavaan, eikä pientalorakentamisen laajuudesta, mitoituksesta tai suunnittelun aikataulusta ole toistaiseksi mitään suunnitelmia.

Jyväskylän yleiskaavalla ei ohjata rantarakentamista rakennuspaikkakohtaisesti eikä osoiteta uusia rantarakentamisen rakennuspaikkoja. Jyväskylän yleiskaavaluonnoksen 2050 virkistysalueen kaavamääräyksen mukaan olemassa olevia rakennuspaikkoja voidaan uudistaa nykyiseen käyttötarkoitukseen.

5. Säilyke-alueista saatu palaute

Säilyttämisen arvoiset pientaloalueet (Säilyke-alueet) ovat kokonaisuuksia, jotka kertovat Jyväskylän pien- ja rivitaloalueiden kehittymisestä. Osana Jyväskylän yleiskaavan 2050 päivitettiin Säilyke-raportti, joka kokoaa alueet vaalittavine ominaispiirteineen. Inventoinnissa on tarkistettu nykyisiä sekä tunnistettu uusia arvokkaita pientaloalueita. Alueet osoitettiin yleiskaavaluonnoksessa päivitettyyn raporttiin perustuen.

Säilyke-alueista ja -raportista kerättiin palautetta erillisellä kyselyllä. Kyselystä tiedotettiin erikseen kaikki uusien tai laajentuneiden Säilyke-alueiden kiinteistönomistajia. Uusien Säilyke-alueiden talouksiin lähetettiin postitse kirje ja taloyhtiöille sähköpostiviesti yleiskaavaluonnoksen nähtävillä olon aikana. Sähköiseen palautelomakkeeseen saatiin 15 vastausta, joista seitsemän liittyi johonkin tiettyyn Säilyke-alueeseen. Kuudessa palautteessa toivottiin jonkin tietyn alueen lisäämistä Säilyke-alueiden listalle.

Lomakkeen kautta saatu Säilyke-alueista palaute tiivistettynä jäsennehtynä sen mukaan, mitä aluetta palaute koskee:

- Sä9 Köhniö – Kypärämäki: Olisi tärkeää suojella tiukemmin uudelta rakentamiselta. Jos taloja saa purkaa kevyin perustein, alueen yhtenäisyys kärsii. Lisäksi olisi tärkeää kiinnittää huomiota alueen puunkaatolupiin tonteilta. Se, että kaikki isot puut kaadetaan pihoilta ei tue alueen puutarhakaupunginosan tunnelmaa.
- Sä10 Lehtisaari: Huugontiellä rakennukset ovat vaihtelevassa kunnossa, yksi autiona. Lisäksi osassa taloista/ ulkorakennuksista on laajoja korjaustarpeita tai jopa purku edessä, kun kunto on päässyt hyvin heikoksi. Toivon, että alue säilyy elinvoimaisena ja jos jostain talosta ei enää saa asumiskelpoista, purku ja uuden rakentaminen on mahdollista ilman kovin laajoja paperisotia.
- Sä14 Lahjajarju: Säilykealueesta tulee poistaa Tyyppäläntien eteläpuoli, eli kiinteistöt parilliselta numeropuolelta 32-56. Säilykealueen kuvauksessa tätä on kutsuttu moni-ilmeiseksi, mutta ennemminkin kyseinen kadunpuoli on sekava "sillisalaatti" vailla mitään ilmettä.
- Sä18 Haikantie-Abessinia-Kortepelto: Rakentaminen on alkanut jo v. 1936, tieto muutettava tekstiin.
- Sä42 Ristikivi: olemme tyytyväisiä, että alue on arvotettu
- Sä42 Ristikivi: Hyvä, että Ristikiven Säilyke-aluetta on laajennettu. En kannata pikkutarkkoja ohjeita rakennusten ulkoasuun.
- Sä42 Ristikivi: Tekstissä mainitaan, ettei kaavassa ole julkisivu- ja materiaalmääräyksiä. Materiaali- ja värimääräyksethan olivat 1980- luvulla rakentaneille hyvin tarkat. Meillä kävi jopa rakennustarkastaja tms. katsomassa rappauksen väriä. Ovatko määräykset sitten jos-sain muualla kuin kaavassa?

Lisäksi lomakkeen kautta saatiin palautetta alueista, joita toivottiin lisättävän Säilyke-alueistaukseen:

- Myös haja-asutus alueiden Säilyke-kohteet olisi inventoitava. Vesangan "Postinmäki" on hyvä esimerkki maaseudulle nousseesta taajamamaisesta asutuksesta. Myös Kuohun työläisten asutus on paikallishistoriaan liittyvä kohde.
- Säilykealueeksi pitäisi ehdottomasti katsoa myös Ylälahdentien alue, alkaen Survonmäeltä ja päättyen Ristonmaan päiväkotiiin. Alueella sijaitsee useita vanhoja rakennuksia ja ominaispiirteensä Ylistönrinteeseen jyrkkään rinteeseen rakennetut talot.
- Kakaravaaran puutalot Vaajakoskella puuttuu listauksesta. Kahdeksan 1946- ja 1947 valmistunutta "herrojen" paritaloa Vaajakosken keskustassa. Tarinoita ja historian havinaa löytyy. Saman Savonmäen rinteessä kuin Opintien talotkin.

- Palokan Ollilanmäen asemakaava ja asuinalueen rakentaminen 1960-luvulla maataloudesta luopuneen Ollilan kartanon maille avasi maatalousvaltaisen Itä-Palokan alueen intensiivisen rakentamisen. Asuinalueen historia on siis erityinen ja se edustaa aikansa uusien asuinalueiden perustamista kaupunkien laajentuessa ympäröivälle maaseudulle. Alueen rakenne ja rakennuskanta ovat edelleen suurelta osin kyseiseltä aikakaudelta.
- Palokan Jokelanranta. Säilyttämisen arvoinen alue, rakennettu 1940-luvulta alkaen.
- Korpilahdelta ei ole yhtään aluetta mukana. Pukkala-Ikola edustaa erinomaisesti 1980-luvun lopun kaavoitusta ja pientaloarkkitehtuuria Päijänteen rantamaisemien läheisyydessä. Alueella on myös sotien jälkeen rakennettuja pientaloja lähinnä Ikolanmäellä.

Kaavoittajan vastine kyselyn vastauksiin:

Säilyttävän arvoisten pientaloalueiden merkinnän tavoitteena ei ole museoida säilytettäviä pientaloalueita vaan antaa kaavoitukselle, rakennusvalvonnalle ja museoviranomaisille työkaluja, joilla alueet voivat jatkossakin säilyä omaleimaisina, mutta nykyasumisen kriteerit täyttävinä asuinalueina. Tavoitteena on myös lisätä asukkaiden ja rakennusten omistajien kiinnostusta asuinympäristönsä suunnitteluun ja hoitoon. Alueiden tarkemmat suojelumääräykset annetaan asemakaavassa, ja asemakaavamääräyksiä tulee olla kohtuullisia kiinteistönomistajille. Useilla alueilla nykyiset asemakaavat ohjaavat rakentamista jo nyt riittävästi, mutta monilla alueilla asemakaava olisi tarpeen muuttaa niin, että muutostilanteissa esimerkiksi huonokuntoisten rakennusten ja uudisrakentamisen osalta ohjaus olisi selkeää. Asemakaavamuutoksissa voidaan antaa myös pihojen kasvillisuutta koskevia määräyksiä.

Ristikiven alueella materiaali- ja värimääräykset ovat alueelle rakentamisen aikana laaditussa yleissuunnitteluohjeessa, eivätkä suoraan asemakaavassa. Kun alueen asemakaavaa uusitaan, tilannetta selventäisi, että tarvittavat määräykset olivat suoraan asemakaavassa.

Lahjajarjun Säilyke-alueen osalta arvioidaan Tyyppäläntien liittyminen Lahjajarjun kokonaisuuteen tarkemmin.

Kyselyssä esitetyistä uusista Säilyke-alueista tullaan jatkosuunnittelussa arvioimaan tarkemmin Korpilahden Ikolanmäen, Pukkala-Ikolan sekä Palokan Ollilan alueiden arvoja kriteereihin perustuen.

Säilyke-alueet ovat lähtökohtaisesti asemakaavoitettuja alueita, ja tämän takia osaa palautteessa esitetyistä alueista ei arvioida tarkemmin (Vesangan Postimäki ja Kuohun työläisasutus). Osa tarkasteltaviksi esitetyistä alueista on siinä määrin muuttanut, että vaikka alueella on säilynyt jonkin verran alkuperäistä rakennuskantaa ja aluerakennetta, ei alue muodostaa sellaista tunnistettavaa kokonaisuutta, joka täyttäisi Säilyke-alueen tunnusmerkit (Ylälahdentie, Palokan Jokelanranta).

Palautteessa esitetty Vaajakosken Kakaravaaran puutaloalue ei ole Säilyke-alue, koska se kuuluu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY Vaajakosken teollisuusympäristö). Säilyke-raportin päivityksessä poistettiin päällekkäisyyttä, niin ettei raportissa esitellä kohteita, jotka kuuluvat RKY-alueisiin. RKY-alueet on esitetty yleiskaavaluonnoksessa.

Säilytettävien pientaloalueiden alueet, kaavamerkinnot ja raportti tullaan täydentämään seuraavaan yleiskaavavaiheeseen.

Yleiskaavan kahdessa mielipiteessä (mielipiteet 193 ja 223) annettiin lisäksi palautetta Säilyke-alueita koskien. Palautteisiin on annettu kaavoittajan vastineet mielipiteiden kohdalle.

6. Jyväskylän yleiskaavan 2050 seuraavat vaiheet

Jyväskylän yleiskaavaluonnos 2050 keräsi runsaasti palautetta, mikä on yleiskaavatyön kannalta hyvä asia. Saatu palaute myös osoittaa, että yleiskaava on tavoittanut laajasti asukkaita. Palautteessa on kiinnitetty huomiota moniin ajankohtaisiin ja yleiskaavan kannalta moniulotteisiin asiakokonaisuuksiin.

Saatu runsas palaute vaikuttaa Jyväskylän yleiskaavatyön seuraaviin vaiheisiin. Toisin kuin aiemmin suunniteltiin, yleiskaavatyön seuraavana vaiheena ei laadita vielä yleiskaavaehdotusta. Sen sijaan yleiskaavan laadinta jatkuu 2. kaavaluonnoksen laadinnalla. Näin myös runsaaseen palautteeseen voidaan vastata paremmin ja jatkaa optimaalisen kaavaratkaisun etsimistä. Parhaillaan on käynnissä myös alueidenkäyttölain uudistus, ja yleiskaavan kannalta on eduksi, että se laaditaan uuden lain mukaan. Tämä vaikuttaa myös yleiskaavan aikatauluun.

Jyväskylän yleiskaavan 2050 laadinta jatkuu seuraavaksi 2. kaavaluonnoksen laadinnalla. Tavoitteena on, että kaavaluonnos pidettäisiin nähtävillä loppuvuodesta 2025. Uuden kaavaluonnoksen laatiminen vaikuttaa myös koko yleiskaavatyön tavoiteaikatauluun, joka on esitetty vaiheineen seuraavassa kuvassa. Tavoiteaikataulun mukaan yleiskaavaehdotus olisi nähtävillä syksyllä 2026 ja yleiskaava hyväksyttäisiin vuonna 2027.

Jyväskylän yleiskaavan 2050 eteneminen

Jyväskylän yleiskaavan eteneminen ja 2. luonnosvaiheen aikataulu.